रोमीहरूलाई पत्र
THE EPISTLE TO THE ROMANS

खण्ड २: अध्याय ९-१६
Volume 2: Chapters 9-16

जोन मुरे
John Murray

RTF-USA NEW TESTAMENT COMMENTARY

रोमीहरूलाई पत्र
THE EPISTLE TO THE ROMANS

खण्ड २: अध्याय ९-१६
(Volume 2: Chapters 9-16)

जोन मुरे
(John Murray)

रोमीहरूलाई पत्र
(The Epistle to the Romans)

दुई खण्डमा
(In Two Volumes)
खण्ड १: अध्याय १-८
(Volume I: Chapters 1-8)
खण्ड २: अध्याय ९-१६
(Volume II: 9-16)

जोन मुरे
(John Murray)

विलियम बी एर्डम्यान्स प्रकाशन कम्पनी
(William B. Eerdmans Publishing Company)
ग्रान्ड र्यापिड्स, मिशिगन
(Grand Rapids, Michigan)

The Epistle to the Romans, **by John Murray**

Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
4035 Park East Court SE
Grand Rapids, Michigan 49546
www.eerdmans.com

© 1959, 1965 Wm. B. Eerdmans Publishing Co., All rights reserved

First published 1959 (V1) and 1965 (V2) in the *New International Commentary on the New Testament* series. Combined edition published 1968, Paperback edition published 1997)

This English Eerdmans Classic Biblical Commentaries edition published 2018. The text and layout of the 1968 edition have been preserved.

Originally Printed in the United States of America

Translation rights granted to:
Reformation Translation Fellowship (RTF-USA)
3026 6th Ave.
Beaver Falls, PA 15010
www.rtf-usa.com

Nepali Edition © 2024

Contact Information: rtfdirector@gmail.com

FOR FREE DISTRIBUTION ONLY – NOT FOR SALE

विषयसुची (CONTENTS)

सम्पादकको प्रस्तावना (Editor's Preface) ix
लेखकको प्रस्तावना (Author's Preface)..... xi

परिचय (Introduction)

अध्याय १२-१६ को उद्देश्य (Purpose of Chapters 12-16).. xiii
अध्याय ९-११ को उद्देश्य (Purpose of Chapters 9-11)..... xiv
सामग्रीहरूको सारांश (Summary of Contents) xviii

पाठ, व्याख्यान र नोटहरू (Text, Exposition, and Notes)

रोमी ९ (Romans IX)

१४. इस्राएलको अविश्वास (The Unbelief of Israel)..... 1
१५. परमेश्वरको विश्वासयोग्यता र धार्मिकताको पुष्टि (Vindication of God's Faithfulness and Righteousness)..... 11

रोमी १० (Romans X)

१६. विश्वासको धार्मिकता (The Righteousness of Faith) ... 59

रोमी ११ (Romans XI)

१७. इस्राएलको पुनर्स्थापना (The Restoration of Israel)..... 83
क. अवशेष र बाँकी रहेका (The Remnant and the Remainder)..... 83
ख. इस्राएलको पूर्णता (The Fulness of Israel) 97
ग. अन्यजातिहरूको पूर्णता र इस्राएलको मुक्ति (The Fullness of the Gentiles and the Salvation of Israel)..... 119
घ. स्तुति ज्ञान (The Doxology) 137

रोमी १२ (Romans XII)

१८. ख्रीष्टियन जीवनको मार्ग (The Christian Way of Life)... 143

क. धेरै व्यावहारिक कर्तव्यहरू (Manifold Practical Duties)..... 143

रोमी १३ (Romans XIII)

ख. सरकारी अधिकारी (The Civil Magistrate)..... 189
ग. प्रेमको प्रधानता (The Primacy of Love)..... 205
घ. नजिकिँदै गरेको उपभोग (The Approaching Consummation)..... 215

रोमी १४ (Romans XIV)

ङ. कमजोर र बलियो (The Weak and the Strong)..... 223

रोमी १५ (Romans XV)

च. ख्रीष्टको उदाहरण (Christ's Example)..... 257
छ. यहूदी र अन्यजातिहरू एक (Jews and Gentiles One)..... 265
१९. पावलको अन्यजातिहरू बिचको सेवाको लागि नीति र योजनाहरू (Paul's Gentile Ministry, Policy, and Plans).. 273

रोमी १६ (Romans XVI)

२० अभिवादन र समापन स्तुतिगान (Greetings and Closing Doxology)..... 295
क. पावलको आफ्नै अभिवादन (Paul's Own Greetings) 295
ख. धोखाधडी विरुद्ध चेतावनी (Warning against Deceivers)..... 307
ग. मित्रहरूको अभिवादन (Greetings of Friends)..... 313
घ. स्तुतिगान (Doxology)..... 315

परिशिष्ट क. रोमी ९:५ (APPENDIX A. Romans 9:5)..... 321
परिशिष्ट ख. लेवी १८:५ (APPENDIX B. Leviticus 18:5)..... 327

परिशिष्ट ग. रोमी १३:१ को अख्तियारहरू (APPENDIX C. The Authorities of Romans 13:1)..... 331
परिशिष्ट घ. रोमी १४:५ र साप्ताहिक शबाथ (APPENDIX D. Romans 14:5 and the Weekly Sabbath)..... 337
परिशिष्ट ङ. कमजोर भाइ (APPENDIX E. The Weak Brother) 341
परिशिष्ट च. पत्रको अखण्डता (APPENDIX F. The Integrity of the Epistle)..... 345

सम्पादकको प्रस्तावना
(Editor's Preface)

प्रोफेसर मुरेको रोमी कमेन्टरीको खण्ड १ देखा परेदेखि हामीले खण्ड २ को प्रकाशनको लागि उत्सुकतापूर्वक पर्खिरहेका थियौ । अब यो हाम्रो सामु छ र हामीले यसको लागि प्रतीक्षा गरेको धैर्यताले प्रशस्त इनाम पाएको छ । प्रोफेसर मुरेले अध्याय ९-१६ को टिप्पणीमा उस्तै सावधानीपूर्वक र अविलम्ब हेरचाहको लागि समर्पित गरेका छन् जसरी उनले अध्याय १-८ को व्याख्याणमा गरेका थिए । चाहे ऊ अध्याय ९-११ को धर्मशास्त्रीय तर्कहरूको व्याख्यामा संलग्न होस्, वा अध्यायहरूको नैतिक आदेशहरूको वर्तमान जीवनमा व्यावहारिक प्रयोगमा, वा अध्ययनलाई घेरिएको पाठ्य समस्याहरूको व्याख्यामा होस् । पत्रको निष्कर्षमा, उहाँले सबै कारकहरूलाई ध्यानमा राख्नुहुन्छ र आफ्नो निर्णयलाई पाठकको सम्मानको आदेशमा व्यक्त गर्नुहुन्छ । सबै भन्दा माथि, उनी पावलको अर्थ बाहिर ल्याउन चिन्तित छन्, उसलाई टिप्पणीकार आफैले, वा बीसौं शताब्दीको विचारको वातावरणले उसलाई के भन्न रुचाउँछ भनेर भन्न कोसिस नगरीकन यसरी यस टिप्पणीको प्रयोगकर्ताले अन्यजातिहरूलाई प्रेरित मार्फत बोलेको परमेश्वरको वचन सुन्न र पालन गर्न धेरै मद्दत गर्नेछ ।

प्रोफेसर मुरेलाई आफ्ना पाठकहरूलाई परिचय गराएर मलाई केही भन्न आवश्यक छैन । डा. स्टोनहाउसले सम्पादकको प्रस्तावना खण्डमा यस सम्बन्धमा आवश्यक पर्ने सबै गरे र प्रोफेसर मुरे सुधारवाद् धर्मशास्त्रको कदर गर्नेहरूका बीचमा उहाँका अन्य प्रकाशनहरूबाट पहिले नै राम्रोसँग परिचित छन् । तर म यो उच्च गुणस्तरको कामसँग सम्पादकीय रूपमा सम्बद्ध हुन पाउनु सम्मानको कुरा ठान्छु - यसबाहेक, एक साथी-स्कटको काम जसले धार्मिक व्याख्याको महान परम्परालाई उचित रूपमा कायम राख्छ जुन लामो समयदेखि हाम्रो मूल निवासीको महिमाको भूमि हो ।

एफ एफ ब्रुस (FF Bruce)
प्रधान सम्पादक

लेखकको प्रस्तावना
(Author's Preface)

यस टिप्पणीको खण्ड १, अध्याय १ देखि ८ सम्मको प्रकाशन भएको धेरै वर्ष बितिसक्यो । म डब्लु. बी. इर्डम्यान्स प्रकाशन कम्पनीलाई अभिव्यक्त गर्न चाहन्छु । यस अन्तरालमा मलाई देखाइएको धैर्यताको गहिरो प्रशंसा गर्दछु र म कम्पनीले मलाई प्रदान गरेको सबै शिष्टाचारको लागि हार्दिक धन्यवाद पनि व्यक्त गर्दछु ।

प्रतिलिपि अधिकार भएका पुस्तकहरूबाट उद्धृत गर्न अनुमति दिनुभएकोमा निम्न प्रकाशकहरूप्रति म कृतज्ञतापूर्वक स्वीकार गर्दछु: डब्लुएम. बी. इर्डम्यान्स पब्लिशिङ कम्पनी, ग्रान्ड र्यापिड्स- एफ. एफ. ब्रुस: रोमीहरूलाई पावलको पत्र: (१९६३), कलस्सीहरूको पत्रको टिप्पणी (१९५७); जोन क्याल्भिन: रोमीहरूलाई पावलको पत्र (१९६१) रस म्याकेन्जीद्वारा अनुवादित; हार्पर र ब्रदर्स, न्यूयोर्क-सी. के. ब्यारेट: रोमीहरूको पत्रको टिप्पणी (१९५७); वेस्टमिन्स्टर प्रेस, फिलाडेल्फिया - ओस्कर कलम्यान: येशू र समय (१९५०); चार्ल्स स्क्राइबनर सन्स, न्यूयोर्क-ओस्कर कलम्यान: नयाँ नियममा राज्य (१९५७); लुटरवर्थ प्रेस, लन्डन - फ्रान्ज जे. लिनहार्ट: रोमीहरूलाई पत्र (१९६१) ।

उहाँको अनुग्रहले उहाँको बहुमूल्य वचनको यस अंशलाई अझ राम्ररी बुझ्नको लागि केही योगदान दिनको लागि प्रयास गर्ने विशेषाधिकारको लागि म परमेश्वरलाई कृतज्ञतापूर्वक प्रकाशनको लागि यो खण्ड प्रस्तुत गर्दछु । परमेश्वरको वचनको व्याख्या एक कठिन कार्य हो । यो पनि ठूलो आनन्द हो । कुनै पनि कार्य अधिक पवित्र छैन । त्यही कारणले माग भइरहेको छ । तर एउटै टोकनद्वारा यो इनामदायी छ । यो अनन्त परमेश्वरको आवाज हो जुन हामीले धर्मशास्त्रमा सुन्छौं र उहाँको महिमा प्रकट हुन्छ । जब दिन उदाउनेछ र हाम्रो हृदयमा तारा उदाउँछ, हामीले पवित्र धर्मशास्त्रको साक्षी र त्यसपछि प्रकट भएको महिमा बीच कुनै भिन्नता पाउन सक्दैनौं । यो विश्वासले हेरचाह र आदरको माग गर्दछ जसको साथ

धर्मशास्त्रलाई सम्हाल्नुपर्दछ र यसले यसको गवाही ग्रहण गर्न र पालन गर्नुपर्ने विश्वासलाई कम गर्दछ ।

जोन मुरे
(John Murray)
फिलाडेल्फिया, मार्च २५, १९६४
(Philadephia, March 25, 1964)

परिचय
(INTRODUCTION)

अध्याय १२–१६ को उद्देश्य
(Purpose of Chapters 12-16)

यदि अध्याय १२ देखि १६ ले यस पत्रको अध्याय ८ तुरुन्तै सफल भएको थियो भने, क्रमले सजिलै बुझ्न सकिने ढाँचा र हामीले अपेक्षा गर्न सक्ने क्रमसँग मिल्दोजुल्दो हुने थियो । निम्न टिप्पणीमा अवलोकन गरिएझैं, १२:१ देखि १५:१३ सम्म फैलिएको खण्डले विश्वासीहरूमाथि हुने ठोस र व्यावहारिक कर्तव्यहरूसँग सम्बन्धित छ । यी विशेष गरी समुदायमा एकअर्कासँगको सम्बन्ध र सन्तहरूको संगतिमा चिन्तित छन् । साथै, विश्वासीहरूले अन्य मानिसहरू र संस्थाहरूसँग सम्बन्ध कायम राखेको हुनाले, पावलले तिनीहरूको सामाजिक र राजनीतिक जिम्मेवारीहरूको अभ्यासमा सन्त बन्ने आचरणसँग व्यवहार गर्छन् । अध्याय १५ को पछिल्लो भागमा प्रेरितले आफ्नो मिसनरी नीति र अन्यजाति सेवाको पछ्याउने योजनाहरू प्रस्तुत गर्दछ । यो अत्यन्तै उपयुक्त छ कि उसले रोमको चर्च वा मण्डलीहरूलाई पत्रमा यो गर्नु पर्छ ।

रोममा मण्डली स्थापना गर्ने एजेन्ट पावल नभएको हुनाले, अन्यजातिहरूको प्रेरितको रूपमा उनको नीतिमा थप विस्तारित प्रतिबिम्ब रोमका सन्तहरूलाई पत्र सम्बोधन गरेकोमा र उनले लेखेको साहसको लागि माफी मागेको जस्तो देखिन्छ । (सम्बन्धित पद १५:१५) । पत्रद्वारा प्रस्तुत प्रमाणहरूले यस निर्माणलाई समर्थन गर्दैन । पत्रको सुरुमा उनको क्षमायाचना रोम भ्रमण गर्ने उनको उत्कट इच्छा पूरा गर्नमा भएको ढिलाइसँग सम्बन्धित छ (१:११-१३) र उनले जोड दिएका छन् कि उनीमा जति सुसमाचार प्रचार गर्न तयार थिए उनी त्यहाँ सुसमाचार प्रचार गर्न तयार थिए (१:१५)) । उसले अध्याय १५ मा त्यही विषयलाई पुन: सुरु गर्न अवसर लिन्छ र आफ्नो इच्छा र अभिप्राय (१५:२२-२६) पूरा गर्नमा भएको ढिलाइको व्याख्यात्मक थप जानकारी दिन्छ । यसबाहेक, अध्याय १६ मा

अभिवादनले संकेत गरेझैं, पावलका रोममा धेरै साथीहरू थिए र तिनीहरूमध्ये सुसमाचारको काममा घनिष्ठ सहयोगीहरू थिए । यी साथीहरू र विशेष गरी अक्विला र प्रिस्का जस्ता सह-कामदारहरू पावल रोम जानुपर्छ भन्ने उत्कट इच्छा राख्छन् र हामीले यो इच्छालाई शाही सहरको ख्रीष्टियन समुदायले व्यक्त गरेको र त्यसमा सहमत भएको अनुमान गर्न सक्छौं । यस प्रभावको लागि त्यहाँ तत्काल संचार भएको हुन सक्छ । यसैले अध्याय १ मा इच्छा र उद्देश्यको आश्वासन, अध्याय १५ मा दोहोर्याइएको र विस्तार गरिएको छ ।

उनको मिसनरी नीति र योजनाहरू चित्रण गर्नुको अर्को कारण थियो । रोमले उनको अन्यजातिहरू बिचको सेवकाईको विस्तारको लागि उनको अनुमानित यात्रा कार्यक्रममा महत्त्वपूर्ण स्थान ओगटेको थियो । तसर्थ, यो आवश्यक थियो कि रोमको उनको भ्रमण युरोपको पश्चिमी सीमानाहरूमा आफ्नो श्रमलाई पछ्याउने यो व्यापक दृष्टिकोणको सन्दर्भमा सेट गरिएको थियो (१५:२८) । र यति मात्र होइन, रोममा उनको भ्रमणको चरित्रलाई अझ स्पष्ट रूपमा परिभाषित गर्न आवश्यक थियो ताकि त्यहाँका सन्तहरूले उनको भ्रमणको उद्देश्य वा लम्बाइको सन्दर्भमा गलत धारणाहरू मनाउन नपरोस् । रोम स्पेन जाने बाटोमा विश्राम गर्ने ठाउँ मात्र थियो र रोमको मण्डलीले उसलाई आफ्नो नयाँ मिसनरी कार्यमा पठाउने थियो (१५:२४, २८) ।

अध्याय १६ धेरै हदसम्म अभिवादनमा समर्पित छ (१६:१-१६; २१-२३) । त्यहाँ सुसमाचारका भ्रष्टहरू विरुद्ध अन्तिम चेतावनीहरू पनि छन् (१६:१७-२०) र समग्र रूपमा पत्रको चरित्र र दायरासँग लम्बाइ र सामग्रीको सन्दर्भमा प्रख्यात व्यञ्जनको रूपमा बन्द हुने स्तुतिगान हुन् (१६:२५-२७) ।

अध्याय ९–११ को उद्देश्य (Purpose of Chapters 9-11)

तर अध्याय ९ देखि ११ सम्म के हुन्छ ? यस्तो लाग्न सक्छ कि पत्रको यस भागमा असन्तुष्टि छ र यसको लम्बाइले उठाइएको प्रश्नलाई अझ बढाएको देखिन्छ । यी अध्यायहरूले यस पत्रको थेसिस

वा लेखसँग कायम राख्ने सम्बन्धलाई बुझ्न वा बेवास्ता गर्न असफल भएमा मात्र अप्रासंगिकता वा विच्छेदको कुनै पनि विचारलाई मनोरञ्जन गरिन्छ । नजिकबाट निरीक्षण गर्दा पत्रको यो भागले १:१६, १७ मा भनिएको थेसिसलाई क्लाइमेटिक सत्यतामा ल्याउने देखिन्छ र सहसम्बन्धित सिद्धान्तहरू अध्याय १ देखि ८ मा पछि प्रकट भएको थियो । यदि पत्रको यो खण्ड अनुपस्थित थियो भने, त्यहाँ छोड्ने अन्तराल हुनेछ । हामीलाई अनुत्तरित प्रश्न र सम्बन्धित अन्योलता संग यो होइन कि हामीले सबै प्रश्नहरूको जवाफ माग्ने वा अपेक्षा गर्न सक्छौं । तर यस सन्दर्भमा हामी गहिरो रूपमा कृतज्ञ हुन सक्छौं कि धर्मशास्त्रका सर्वोच्च लेखकले प्रेरितलाई यस पत्रको भव्य विषयवस्तुसँग मिल्दोजुल्दो प्रश्नहरू समाधान गर्न र बुद्धिमान पाठकहरूको दिमागमा तुरुन्तै दबाब दिन प्रेरित गर्नुभयो ।

तथापि, यो केवल अध्याय ९ देखि ११ मा जवाफ दिइएका यस पत्रबाट उब्जिएका प्रश्नहरू मात्र होइनन् । तिनीहरू ती प्रश्नहरू हुन् जसलाई सम्पूर्ण धर्मशास्त्रबाट व्युत्पन्न बाइबल-धर्मशास्त्रीय दृष्टिकोणले आवश्यक रूपमा उत्तेजित गर्छ । पत्रको यस भागमा पावलले पुरानो नियमलाई कति हदसम्म अपील गर्छन् भन्ने कुरा उल्लेखनीय छ । यो अपीलले देखाउँछ कि उसले व्यवहार गर्ने विषयहरू ती हुन् जसको जरा पुरानो नियममा छ र त्यसकारण, प्रेरितको व्याख्या र प्रयोगको प्रकाशमा बुझ्न सकिन्छ । अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा, ख्रीष्टको आगमनले र पेन्टेकोस्टको आत्माको प्रेरणाले ल्याएको पूर्तिको पूर्ण प्रकाशमा लेख्दै प्रेरितले हामीलाई भविष्यसूचक धर्मशास्त्रहरू बुझ्ने सन्दर्भमा अभिमुखीकरण प्रदान गर्दछ ।

यसबाहेक, यी अध्यायहरूले हाम्रो लागि यहूदी र अन्यजातिको सन्दर्भमा परमेश्वरको विश्वव्यापी डिजाइनलाई चित्रण गर्दछ । तिनीहरूले हामीलाई नयाँ नियमको प्रकाशमा समानान्तर नभएको तरिकामा खुलासा गर्छन् जसमा यहूदी र अन्यजातिहरूका लागि परमेश्वरको विविध पुर्व-प्रबन्धहरू वा प्रोविडेन्सहरू प्रतिक्रिया गर्दछ र उहाँको बचाउने डिजाइनहरूको प्रवर्द्धनको लागि एकअर्कासँग अन्तरक्रिया गर्दछ । यो हो कि प्रेरितले हामीलाई यस चित्रणको माध्यमबाट अगुवाइ गर्दछ र ११:३२ मा चरमोत्कर्षमा पुग्छ: "किनभने

परमेश्वरले सबैलाई अनाज्ञाकारिताको लागि बन्द गर्नुभएको छ, ताकि उहाँले सबैमाथि कृपा गर्नुहुनेछ" कि हामी उहाँको साथमा अचम्मको अनुग्रह र उद्धारको शिखरमा पुग्छौं । : "हे परमेश्वर बुद्धि र ज्ञान दुवैको धनको गहिराइ !" सम्बन्धित पत्रको खण्डको अन्त्यमा पावलले यस्तो अतुलनीय विस्मयकारी स्तुतिगानमा फुट्ने अवसर पाउनु पर्छ भन्ने कुरा आफैंमा प्रदर्शन हो कि यी अध्यायहरूको विषयवस्तुहरू पहिलोमा विकसित सुसमाचारको महान् थेसिसहरूको उपयुक्त आठ अध्याय उत्तरकथा हो ।

अध्याय ९ को सुरुमा सामना गरिएको प्रश्न पत्रको विषयवस्तु उल्लेख गरिएका सर्तहरूबाट उत्पन्न भएको प्रश्न हो । सुसमाचार "विश्वास गर्ने हरेकको मुक्तिको लागि परमेश्वरको शक्ति हो; पहिले यहूदीलाई, र ग्रीकलाई पनि" (१:१६) । "पहिले यहूदीलाई ।" यो प्राथमिकता यो हो जुन इस्राएलको ठूलो मात्रामा अविश्वास र धर्मत्यागद्वारा विरोधाभास भएको देखिन्छ । सान्दर्भिकता र अनुप्रयोगको प्राथमिकता इतिहासको सिक्केलमा कुनै प्रमाणीकरण नभएको देखिन्छ । यसैले यहूदी अविश्वासले खडा गरेको प्रश्नसँग व्यवहार गर्ने आवश्यकता छ । यो आफैमा, अध्याय ९ देखि ११ को लागि पर्याप्त कारण हुनेछ । तर यो एक मात्र कोण होइन जसबाट सुसंगतता देखाउन सकिन्छ । अघिल्लो अध्यायहरूमा पावलले अब्राहामलाई "विश्वास गर्ने सबैका पिता" भनेर अपील गरेका थिए (४:११) र यस सन्दर्भमा अब्राहामलाई दिइएको प्रतिज्ञालाई जनाउँछ (४:१३) । यद्यपि यस प्रतिज्ञाका सबै प्रभावहरू जुन सन्दर्भमा यो सन्दर्भ उत्पन्न हुन्छ त्यसमा प्रतिबिम्बित हुँदैनन्, तैपनि यी निहितार्थहरूलाई बिर्सन सकिँदैन र यससँग सम्बन्धित प्रश्नहरूलाई दबाउन सकिँदैन । त्यसोभए अध्याय ९ मा जब हामी पढ्छौं: "तर परमेश्वरको वचन शून्य भएको जस्तो छैन" (९:६), यो अब्राहामलाई प्रतिज्ञाको वचन हो जुन दृश्यमान छ ।

अध्याय ९ देखि ११ मा प्रेरितले यी प्रश्नहरूसँग व्यवहार गर्दछ जुन पत्रको अघिल्लो भागका विषयवस्तुहरूबाट उत्पन्न हुन्छ किनकि यी इस्राएलको अविश्वाससँग सम्बन्धित छन् । संक्षेपमा, तिनका जवाफहरू हुन् कि अब्राहाम र तिनको सन्तानलाई प्रतिज्ञा सबै

अब्राहामबाट प्राकृतिक वंशबाट अघि बढेको थिएन । यो साँचो इस्राएललाई प्रतिज्ञाहरू गरिएको छ र चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य छिटो खडा हुन्छ (९:६-१३); अनुग्रहको चुनाव अनुसार त्यहाँ सधैं एक अवशेष छ (११:५, ७) । यस अवशेषमा प्रतिज्ञाको वचन पूरा भएको छ । त्यसोभए यो होइन कि परमेश्वरको वचन शून्य भयो । यो इस्राएलको सामूहिक अविश्वास र तिनीहरूको त्यागको समस्याको पहिलो जवाफ हो । तर यो सम्पूर्ण जवाफ होइन । इस्राएललाई सम्मान गर्ने परमेश्वरको सल्लाहको अर्को पक्षलाई उजागर गर्न प्रेरित अध्याय ११ मा अगाडि बढ्छन् । अध्याय ९ मा इस्राएलको अविश्वास र अस्वीकृति पूर्ण थिएन भनेर देखाउन पर्याप्त छ; त्यहाँ एक अवशेष थियो । अध्याय ११:११-३२ मा पावलले ११:२५ मा "यस रहस्य" भन्दछ कि इस्राएलको अस्वीकार अन्तिम होइन भनेर खुलासा गर्दछ । अब्राहमिक करारको अर्को निहितार्थ छ जसलाई भविष्यले प्रमाणित र प्रमाणित गर्नेछ, एउटा निहितार्थ जुन सबै पुस्तामा बाँकी रहेकाहरूलाई सुरक्षित राख्नेभन्दा बाहिर जान्छ । अब्राहामसँगको करारको फलस्वरूप इस्राएलप्रति परमेश्वरको तर्फबाट अनुग्रह र प्रेम मानिसहरूको रूपमा अझै अभ्यासमा छन् । तिनीहरू बुबाको खातिर प्रिय छन्, र तिनीहरू परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषबाट टाढा भए तापनि यो त्यस्तै हो (११:२८) । इस्राएलका विशेषाधिकारहरू ९:४, ५ मा गनिएका छन् जसको स्थायी सान्दर्भिकता छ किनभने "परमेश्वरको वरदान र बोलावटबाट पश्चात्ताप गरिएको छैन" (११:२९) । करारको प्रतिज्ञाको यी निहितार्थहरू अनुसार त्यहाँ सुसमाचारको विश्वास र आशिषमा इस्राएलको पुनर्स्थापना हुनेछ । यो पावलले "तिनीहरूको पूर्णता" (११:१२) बोलाउँछन्, तिनीहरूको अपराध र हानिसँग पूर्ण भिन्नतामा पूर्णता र त्यसैले, विपरीत दिशामा अनुरूप हुने अनुपातद्वारा विशेषता उहाँले यसलाई तिनीहरूको "प्राप्ति" पनि भन्नुहुन्छ र यो तिनीहरूको "फर्काउने" (११:१५) को विपरीत हो । यो तिनीहरूको आफ्नै जैतूनको रूखमा फेरि कलमी गर्ने हो (११:२३, २४) । अन्तमा, पुनर्स्थापनालाई यी शब्दहरूमा व्यक्त गरिएको छ: "सबै इस्राएलले उद्धार पाउनेछ" (११:२६) ।

इस्राएलको पुन: प्राप्तिको भविष्यवाणी र प्रतिज्ञाको यो खुलासामा पावलले इस्राएललाई सम्मान गर्ने अब्राहामिक करार कसरी पूरा हुनेछ र अन्तमा प्रमाणित हुनेछ भनेर मात्र देखाउँदैन तर उनले अन्यजातिहरूलाई सम्मान गर्ने परमेश्वरको सल्लाह कसरी इस्राएलको इतिहासको विभिन्न चरणहरूमा अन्तर्निहित छ भनेर देखाउँदछ । इस्राएलको अपराध संसारको धन हो, तिनीहरूको नोक्सान अन्यजातिहरूको धन हो, तिनीहरूले संसारको मेलमिलापलाई त्याग्नु (११:१२, १५) फेरि, इस्राएलको पूर्णता र तिनीहरूको ग्रहणले अन्यजाति संसारमा अतुलनीय रूपमा ठूलो आशिष् ल्याउनेछ । र यति मात्र होइन इस्राएलको हानिबाट गैर-यहूदीहरूलाई प्राप्त हुने आशिष्, एकातिर र इस्राएलको पूर्णता र पुनर्स्थापनाबाट अर्कोतिर, तिनीहरूको मुक्तिको प्रवर्द्धनमा इस्राएलमा प्रतिक्रिया दिन्छ । यसरी तिनीहरू ईर्ष्या गर्न उत्प्रेरित हुन्छन् (११:११) र अन्यजातिहरूको पूर्णताले इस्राएलको कठोरताको समाप्तिलाई चिन्ह लगाउँदछ (११:२५) । यसरी हाम्रो लागि उहाँको बचाउने उद्देश्यहरूको प्राप्तिको लागि परमेश्वरको विश्वव्यापी डिजाइनलाई चित्रण गरिएको छ । के अध्याय ११ ले प्रदान गर्दछ इतिहासको ईश्वरीय दर्शनमा अन्तर्दृष्टि हो किनभने यो यहूदी र अन्यजातिहरूको मुक्तिसँग सम्बन्धित छ, जब हामीले यो परिप्रेक्ष्य प्राप्त गर्छौं । हामीले पावलसँग घोषणा गर्नुपर्छ, "हे परमेश्वर बुद्धि र ज्ञान दुवैको धनको गहिराइ !" (११:३३) ।

सामग्रीहरूको सारांश[1] (Summary of Contents)

१४. इस्राएलको अविश्वास ९;१-५ (The Unbelief of Israel–9:1-5)
१५. परमेश्वरको धार्मिकता र विश्वासयोग्यताको पुष्टिकरण—९:६–३३ (Vindication of God's Righteousness and Faithfulness—9:6–33)
१६. विश्वासको धार्मिकता—१०:१-२१ (The Righteousness of Faith—10:1–21)

[1] अध्याय १-८ को सामग्रीहरूको सारांशबाट जारी, खण्ड १, पृष्ठ २२ ।

१७. इस्राएलको पुनर्स्थापना—११:१-३६ (The Restoration of Israel—11:1–36)
क. अवशेष र बाँकी—११:१-१० (The Remnant and the Remainder—11:1–10)
ख. इस्राएलको पूर्णता—११:११-२४ (The Fulness of Israel—11:11–24)
ग. अन्यजातिहरूको पूर्णता र इस्राएलको पुनर्स्थापना—११:२५-३२ (The Fulness of the Gentiles and the Restoration of Israel—11:25–32)
घ. स्तुतिगान (The Doxology—11:33–36)
१८. ख्रीष्टियन जीवनको मार्ग (The Christian Way of Life—12:1–15:13)
क. धेरै व्यावहारिक कर्तव्यहरू—१२:१–२१ (Manifold Practical Duties—12:1–21)
ख. नागरिक अधिकारी १३:१–७ (The Civil Magistrate—13:1–7)
ग. प्रेमको प्रधानता—१३:८-१० (The Primacy of Love—13:8–10)
घ. नजिकिँदै गरेको समाप्ति—१३:११-१४ (The Approaching Consummation—13:11–14)
ङ. कमजोर र बलियो—१४:१-२३ (The Weak and the Strong—14:1–23)
च. येशूको उदाहरण १५:१–६ (Christ's Example—15:1–6)
छ. यहुदि र अन्यजाती एक (Jews and Gentiles One—15:7–13)
१९. पावलको अन्यजातिहरू बिचको सेवकाई, नीति र योजनाहरू—१५:१४-३३ (Paul's Gentile Ministry, Policy, and Plans—15:14–33)
२०. अभिवादन र समापन स्तुतिगान—१६:१–२७ (Greetings and Closing Doxology—16:1–27)

क. पावलको आफ्नै अभिवादन १६:१–१६ (Paul's own Greetings—16:1–16)
ख. धोकेवाजहरूलाई चेतावनी १६:१७–२० (Warnings against Deceivers—16:17–20)
ग. मित्रहरूको अभिवादन१६:२१–२३ (Greetings of Friends—16:21–23)
घ. स्तुतिगान१६:२५–२७ (Doxology—16:25–27)

रोमी ९
१४. इस्राएलको अविश्वास
(९:१-५)
(ROMANS 9)
(14. THE UNBELIEF OF ISRAEL)
(9:1-5)

९:१-५

१ म ख्रीष्टमा साँचो भन्दछु, झूट बोल्दिनँ, मेरो विवेकले पनि पवित्र आत्मामा मसित गवाही दिन्छ,
२ कि मेरो हृदयमा भारी शोक र नटुङ्गिने पीड़ा छ ।
३ किनकि मेरा भाइहरूका निम्ति, जो शरीरअनुसार मेरा आफन्तहरू हुन्, बरु म नै ख्रीष्टबाट श्रापित भएको भए हुन्थ्यो भन्ने इच्छा म गर्दथें;
४ ती इस्राएलीहरू हुन्; धर्मपुत्र हुने हक, महिमा, वाचाहरू, व्यवस्था दिने काम, परमेश्वरको सेवा र प्रतिज्ञाहरू उनीहरूकै हुन्;
५ पुर्खाहरू पनि उनीहरूकै हुन्, र उनीहरूबाट शरीरअनुसार ख्रीष्ट पनि आउनुभयो, जोचाहिँ सर्वोच्च, सदासर्वदै धन्य परमेश्वर हुनुहुन्छ । आमेन!

१, २ "म साँचो भन्छु" आफ्ना पाठकहरूको ध्यान खिच्नका लागि प्रेरितको तर्फबाट पर्याप्त प्रमाणीकरण हुने थियो (समबन्धित पद, १ तिमोथी २:७)। तर पावलले दावीको सत्यतालाई अन्तिम स्वीकृति दिने कुरा थप्नुहुन्छ । यो "ख्रीष्टमा" हो उहाँले बयान गर्न को लागी सत्य बोल्नुहुन्छ । "ख्रीष्टमा" यहाँ ख्रीष्टसँगको एकतालाई जनाउँछ । यो प्रतिज्ञाको सूत्र होइन न त यस उदाहरणमा उसले ख्रीष्टको एजेन्सीलाई अपील गरिरहेको छ । ख्रीष्टसँग एकता भनेको कक्षा हो जसमा उहाँका भावनाहरू चल्छन् र वसन्त जहाँबाट तिनीहरू अगाडि बढ्छन् । यसरी "सत्य" भनेर बोलिएको कुराले यसको आवेग र

यसको धर्मीकरणको ग्यारेन्टी यस संघबाट प्राप्त गर्दछ । यदि हामी सोध्छौं: किन प्रमाणीकरण को यो रूप ? त्यहाँ दुई कारणहरू छन् जुन उचित रूपमा सुझाव दिन सकिन्छ । (१) पत्रको अघिल्लो भागमा पावलको यहूदीको निन्दालाई उनका आफन्तहरूबाट अलग भएको मानिनु हुँदैन । (२) प्रमाणीकरणको यो रूप लगभग अतुलनीय विकल्पलाई समर्थन गर्न आवश्यक छ जसको साथ उसले जारी राख्छ, " बरु म नै ख्रीष्टबाट श्रापित भएको भए हुन्थ्यो भन्ने इच्छा म गर्दथें" (पद ३) । तर जे भए पनि यो सूत्रद्वारा आफ्ना कथनहरूलाई समर्थन गर्नु प्रेरितको विशेषता हो (सम्बन्धित पदहरू, १४:१४; २ कोरिन्थी २:१७; १२:१९; एफिसी ४:१७; १ थेस्सलोनिकी ४:१) ।

नकारात्मक "म झूट बोल्दिन" लाई पनि पावलको ढाँचा अनुसार जोडिएको छ उहाँको बोलीको सत्यतालाई जोड दिन (सम्बन्धित पदहरू, २ कोरिन्थी ११:३१; गलाती १:२०; १ तिमोथी २:७)। सत्य झूटको पूर्ण विरोधमा उभिएको छ, र, ख्रीष्ट "सत्य" हुनाले, उहाँसँगको एकताबाट यसको आवेग र ग्यारेन्टी प्राप्त गर्ने कुराले झूटमा भाग लिन सक्दैन (सम्बन्धित पद, १ यूहन्ना २:२१, २७)। गोडेटका शब्दहरूमा, "पावलको नजरमा ख्रीष्टमा यस्तो पवित्र कुरा छ, कि उहाँको उपस्थितिको शुद्ध र उज्यालो वातावरणमा कुनै झूट, र कुनै अतिरञ्जन पनि सम्भव छैन ।"[2]

यस्तो देखिन्छ कि प्रेरितले आफ्नो सत्यता प्रमाणित गर्न पर्याप्त भन्नुभएको थियो । त्यसकारण उहाँले आफ्नो अन्तस्करणको गवाहीलाई अपील गर्नुपर्छ भन्ने कुरा अझ उल्लेखनीय छ । पावलले आफ्ना पत्रहरूमा अन्यत्र अन्तस्करणलाई गरेको अपीललाई हेर्दा स्पष्ट हुन्छ कि "मेरो अन्तस्करणले पवित्र आत्मामा मसँग गवाही दिन्छ" भन्ने खण्ड जोडिएको छ, अनावश्यक छैन (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित २३:१; २ कोरिन्थी १:१२; ४:२; ५:११; १ तिमोथी १:५; १९; ३:९; २ तिमोथी १:३; तीतस १:१५) । अन्तस्करण त्यो गतिविधि हो जसद्वारा हामी आफैलाई न्याय गर्छौं र हाम्रो आफ्नै आचरणलाई नैतिक र धार्मिक जाँचमा ल्याउँछौं । अन्तस्करणले अनुमोदन वा अस्वीकार

[2] एफ. गोडेट: कमेन्टरी अन सेन्ट पॉलको इपिस्टल टु द रोमी (ई.टी., एडिनबर्ग, १८८१), २, पृष्ठ १३१ ।

गर्न सक्छ । जब यो अनुमोदन हुन्छ हामीसँग राम्रो वा शुद्ध विवेक हुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित २३:१; १ तिमोथी १:५, १९; ३:९; हिब्रू १३:१८; १ पत्रुस ३:१६, २१)। जब अन्तस्करणले अस्वीकार गर्छ र पापको दोषी ठहराउँछ तब हामीसँग खराब वा दोषी अन्तस्करण हुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, यूहन्ना ८:९; रोमी २:१५; तीतस १:१५; हिब्रू १०:२२)। यो अन्तस्करणको अनुमोदनको लागि पावलले यहाँ अपील गर्नुहुन्छ । तथापि अन्तस्करणद्वारा जन्मिएको पुष्टिकारी साक्षीको सन्दर्भमा उहाँले यो बताउँनुहुन्छ । यो सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण छ कि उहाँले यस साक्षीलाई "पवित्र आत्मामा" जन्मेको रूपमा मान्नुहुन्छ । जसरी उहाँको पहिलेको भनाइको प्रमाणीकरण ख्रीष्टसँगको एकताबाट प्राप्त हुन्छ, त्यसरी नै उहाँको अन्तस्करणको साक्षीको सत्यता पवित्र आत्माद्वारा प्रमाणित हुन्छ । यो केवल हामी आत्माद्वारा वास गरिएको छ र आत्मामा बाँचिरहेका छौं, केवल हाम्रो दिमाग आत्माद्वारा शासित छ भने, हामी अन्तस्करणको आवाज सत्य र सहीसँग अनुरूप छ भनेर आश्वस्त हुन सक्छौं । "ख्रीष्टमा" र "पवित्र आत्मामा" पावलको विचारमा सहसम्बन्धित र पारस्परिक रूपमा निर्भर छन् र ती यी क्रमिक खण्डहरूमा संकेत गरिएका उद्देश्यहरू र उपयुक्त सम्बन्धहरूमा प्रस्तुत गरिएका छन् ।

पद १ मा उल्लेख गरिएको सत्य अब भनिएको छ: "मेरो हृदयमा ठूलो दु:ख र निरन्तर पीडा छ ।" पावलले आफ्नो व्यक्तिपरक मनस्थितिलाई प्रमाणित गर्न सत्यताको अन्तिम प्रतिबन्धहरू जोड्नुपर्थ्यो भन्ने कुराले यस मनस्थितिलाई बाधा पुऱ्याउने कुराको गम्भीरता र परिस्थितिलाई हेर्दा उहाँको पीडाको प्रासंगिकतालाई औंल्याउँछ । एक शब्दमा पावलको दु:ख इजरायलको अविश्वाससँग सम्बन्धित गुरुत्वाकर्षणको प्रतिबिम्ब हो । प्रेरितको शोकको तीव्रता, लिडनले अवलोकन गरेझैं, यसको महानता, यसको निरन्तरता र यसको गहिराइले चिन्ह लगाइएको छ ।[3]

[3] एच.पि. लिद्दोन: रोमीहरूलाई सेन्ट पॉलको पत्रको व्याख्यात्मक विश्लेषण (न्यूयोर्क, १८९७), पृष्ठ, १४८ ।

३ "ख्रीष्टबाट श्रापित"[4] को अर्थ ख्रीष्टबाट अलग हुनु र विनाशमा समर्पित हुनु हो (सम्बन्धित पदहरू, ग्रीकसेप्टुजिअन्ट अनुवाद, लेवी २७:२८, २९; व्यवस्था ७:२६; १३:१६, १८; यहोशु ६:१७; ७:१ , ११, १२)। नयाँ नियममा "एनाथेमा" सँग समान शक्ति र अर्थ श्रापित छ (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित २३:१४; १ कोरिन्थी १२:२; १६:२२; गलाती १:८, ९)। यस पदसँग जोडिएको कुनै पनि कठिनाइलाई अभिव्यक्तिको बललाई कम गरेर मुक्त गर्न सकिँदैन । यसको अर्थ विनाशमा त्याग्नु हो । त्यसोभए के पावल यसरी विनाशमा समर्पित र ख्रीष्टबाट अलग हुन चाहनुहुन्थ्यो ?

यो खण्डलाई प्रेरितको विगतको मनोवृत्तिमा उल्लेख गर्नु उचित हुनेछैन जब उहाँले ख्रीष्ट र मण्डलीलाई सताइरहनु भएको थियो । उहाँको ख्रीष्टको विरोधलाई कुनै पनि वारेन्टको साथ ख्रीष्टबाट आफूलाई अनाथेमाको कामना गरेको रूपमा व्याख्या गर्न सकिँदैन । न त पावलले उहाँलाई ख्रीष्टबाट अलग हुन सम्भव ठान्नुहुन्थ्यो भनी हामी मान्न सक्दैनौं । यो अघिल्लो अध्याय (८:३८, ३९) मा व्यक्त गरिएको निश्चित विश्वासको विरोधाभास हुनेछ । यसबाहेक,अभिव्यक्तिको मतलब यो होइन कि उहाँले वास्तवमा इच्छा वा प्रार्थना गरेको हुनुहुन्थ्यो कि उहाँ ख्रीष्टबाट अनाथ हुनेछ । ग्रीकमा प्रयोग गरिएको तनावलाई "म इच्छा गर्न सक्छु" भन्ने शब्दहरूमा संस्करणद्वारा राम्रोसँग व्यक्त गरिएको छ ।[5] यो प्रभावको लागि काल्पनिक छ कि यदि यो सम्भव छ र आफ्ना आफन्तहरूको उद्धारको लागि उपलब्ध छ भने उहाँ तिनीहरूको

---

[4] डि जि द्वारा समर्थित ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ पढाइलाई पछ्याउनु हुँदैन । ἀπό दृढतापूर्वक प्रमाणित गरिएको छ ।

[5] ηὐχόμην अपूर्ण छ र नयाँ नियमका अन्य उदाहरणहरूमा यो विचारलाई स्पष्ट रूपमा व्यक्त गर्दछ । ई. डेविट बर्टन: नयाँ नियम ग्रीक (एडिनबर्ग, १९५५), § ३३ मा मूड र काल को वाक्य रचना । एफ. ब्लास र ए. डेब्रनर: नयाँ करार र अन्य प्रारंभिक ख्रीष्टियन साहित्यको एक ग्रीक व्याकरण (इ.टि, सिकागो, १९६१), § ३५९; जि. बि. विनर: नयाँ नियमको इडियोमको व्याकरण (इ.टि., एन्डोभर, १८९२), पृष्ठ २८३ बर्टन द्वारा दिएका उदाहरणहरू प्रेरित २५:२२; गलाती ४:२०; फिलेमोन १३, १४ । साथै थप सम्बन्धित रेफेरेन्सहरू, जे.बि. लाइटफुट: सन्त पावलको गलातीहरूलाई पत्र, ४:२०; एम.जे. लैग्रेंज: Épître aux Romains (पेरिस, १९५०), पृष्ठ २२५; एफ. एफ. ब्रुस: रोमीहरूलाई पावलको पत्र (ग्रान्ड र्‍यापिडस, १९६३), वा ठाँउमा ।

तर्फबाट श्रापित हुन तयार हुनुहुन्छ । आफ्ना मानिसहरूप्रति प्रेरितको प्रेमको तीव्रता यसैद्वारा प्रकट गरिएको छ । यो उद्धारकर्ताको प्रेमको नमुना हो जसलाई मानिसहरूको उद्धारको लागि श्राप र पाप बनाइयो (सम्बन्धित पदहरू, गलाती ३:१३; २ कोरिन्थी ५:२१)। "यसकारण यो सबैभन्दा उत्कट प्रेमको प्रमाण थियो कि पावलले आफूलाई यहूदीहरूमाथि झुण्डिएको देखेको निन्दा बोलाउन हिचकिचाउँनु हुन्न ताकि उनीहरूलाई छुटकारा दिन सकियोस् ।"[6] "यसको आपत्ति छ कि इच्छा यसरी तर्कहीन हुनुपर्छ ... तर स्वार्थी प्रतिबिम्बको मानक अप्रमाणित समर्पण र प्रेमको भावनाको लागि उपयुक्त छैन जसबाट प्रेरितले बोल्नु भएको छ ।"[7] "भाइहरू" शब्दको प्रयोगले स्नेहको बन्धनलाई बताउँछ जसले प्रेरितलाई आफ्ना नातेदारहरूलाई एकताबद्ध गर्यो । "शरीर अनुसार" जोडिएको छ कि जसको लागि उहाँले चासो राख्नु भएको थियो तिनीहरूलाई प्रभुमा दाजुभाइको रूपमा चिनिएको थिएनन् (सम्बन्धित पदहरू, १४:१०, १३, १५, २१; १६:१४) तर यसले के निहित छ भनेर पनि व्यक्त गर्दछ । "आफन्तहरू" शब्दमा र यस प्राकृतिक, आनुवंशिक सम्बन्धले सिर्जना गरेको प्रेमको बन्धनलाई थप अनुक्रमणिका प्रदान गर्दछ ।

४,५ इस्राएलसँगको लगाव प्राकृतिक सम्बन्धका कारण मात्र होइन । यो प्रकाशको इतिहासमा इस्राएलले ओगटेको स्थानबाट जोडिएको छ । यस पहिचान बाहेक प्रेरितले व्यवहार गर्न अघि बढेको ठूलो प्रश्न उठ्ने थिएन । त्यसकारण उहाँले यहूदी मानिसहरूका विशिष्ट विशेषाधिकारहरू गणना गर्न अगाडि बढ्नुहुन्छ ।

पहिलो उल्लेख गरिएको छ कि तिनीहरू "इस्राएली" थिए । यो नाम उत्पत्ति ३२:२८ मा फर्किन्छ र "इस्राएल" नामको स्वागतमा याकूबलाई प्रदान गरिएको सम्मानको सम्झना दिलाउँछ, जुन उहाँको सन्तानलाई पनि दिइएको थियो (सम्बन्धित पदहरू, उत्पत्ति ४८:१६;

---

[6] जोन क्याल्भिन: रोमीहरूलाई पावलको पत्र (रोस म्याकेन्जी द्वारा ई.टी., ग्रैंड र्यापिड्स, १९६१), वा ठाँउमा ।

[7] हेनरिक ए डब्ल्यू मेयर: रोमीहरूका लागि पत्रको लागि आलोचनात्मक र व्याख्यात्मक पुस्तिका (ई.टी., एडिनबर्ग, १८८१), २, वा ठाँउमा ।

यशैया ४८:१) । यद्यपि पावल पद ६, ७ मा कोरिएका भिन्नताहरूको लागि ईर्ष्यालु हुनुहुन्छ कि तिनीहरू सबै इस्रायल होइनन् जो इस्रायलका हुन् र प्राकृतिक वंशले "बीज" गठन गर्दैन, तैपनि उहाँले कुनै पनि हिसाबले जातीय इस्राएलका फाइदाहरूलाई छुट दिनुहुन्न (सम्बन्धित पदहरू, ३:१, २; ११:२८)। "इस्राएली" शब्दले यस विशिष्ट चरित्रलाई सहज रूपमा व्यक्त गरेको छ (सम्बन्धित पदहरू, यूहन्ना १:४७; प्रेरित २:२२; ३:१२; ५:३५; १३:१६; २१:२८; रोमी ११:१; २ कोरिन्थी ११: २२; र फिलिप्पी ३:५ मा "इस्राएलको स्टक"।

"धर्मपुत्र ग्रहण" भनेको परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा गठन गरिएको परमेश्वरसँगको सम्बन्ध हो (सम्बन्धित पदहरू, प्रस्थान ४:२२, २३; व्यवस्था १४:१, २; यशैया ६३:१६; ६४:८; होशे ११:१; मलाकी १:६; २:१०)। इजरायलको यो ग्रहणलाई नयाँ नियमको विशेषाधिकारको शीर्ष (८:१५; गलाती ४:५; एफिसी १:५; अरू सम्बन्धित पदहरू, यूहन्ना १:१२; १ यूहन्ना ३:१) भनेर बोलाइएको भन्दा फरक हुनुपर्छ ।

यो गलाती ४:५ बाट स्पष्ट हुन्छ किनकि यहाँ धर्मपुत्र ग्रहणलाई मोसाको अर्थतन्त्रको ट्यूटलरी अनुशासनसँग विपरित छ । पुरानो नियम अन्तर्गत इस्राइलीहरू साँच्चै परमेश्वरका सन्तान थिए तर तिनीहरू कम उमेरका बच्चाहरू जस्तै थिए (सम्बन्धित पदहरू, गलाती ३:२३; ४:१-३)। समयको पूर्णतामा ख्रीष्टद्वारा सुरक्षित गरिएको धर्मपुत्र (गलाती ४:४) औपचारिक संस्था अन्तर्गत इस्राएलको शिष्यको विपरीत परिपक्व, पूर्ण पुत्रत्व हो । यो भिन्नता पुरानो नियम र नयाँ बीचको भिन्नतासँग मिल्छ । पुरानो नियम तयारी थियो, नयाँ नियम परिपूरक हो । पुरानो नियमको ग्रहण प्राथमिक थियो । नयाँको अनुग्रह यसमा प्रकट हुन्छ कि उद्धार पूरा भएको र ख्रीष्टमा विश्वासद्वारा (सम्बन्धित पद, गलाती ३:२६) सबै बिना भेदभाव (सम्बन्धित पद, उलाती ३:२८) बिना नै पुत्रत्वको पूर्ण आशिष्मा स्थापित हुन्छन् । मोसाको शिक्षाको शैक्षिक अनुशासन अनुरूप ट्यूटलरी तयारी गर्दछ ।

"महिमा" लाई सिनै पर्वतमा वास गर्ने र देखा परेको महिमालाई जनाउनु पर्छ (प्रस्थान २४:१६, १७), त्यो महिमा जसले बासस्थानलाई ढाक्यो (प्रस्थान ४०:३४-३८), महिमा जुन पवित्रताको पवित्र स्थानमा

कृपा-आसनमा देखा पऱ्यो (लेवी १६:२), मन्दिर भरिएको परमप्रभुको महिमा (१ राजा ८:१०, ११; २ इतिहास ७:१, २; इजकिएल १:२८)। यो महिमा इस्राएलसँग परमेश्वरको उपस्थितिको चिन्ह थियो र इस्राएललाई प्रमाणित गरियो कि परमेश्वर तिनीहरूको बीचमा बस्नुभयो र तिनीहरूसँग भेट्नुभयो (सम्बन्धित पद, प्रस्थान २९:४२-४६)।

"करारहरू"—[8] बहुवचनले अब्राहामलाई दुईवटा छुट्टै करारको प्रशासनलाई जनाउन सक्छ (उत्पत्ति १५:८-२१; १७:१-२१) । यद्यपि यी दुई करार प्रबन्धहरू घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित छन् तर समय, चरित्र र उद्देश्यको सन्दर्भमा भिन्नताहरूलाई बेवास्ता गर्न सकिँदैन । तथापि बहुवचनलाई अब्राहामको, मोसाको र दाऊदको प्रतिज्ञाहरूलाई जनाउने रूपमा लिनु अझ व्यावहारिक छ । इस्राएलको इतिहासको कुनै पनि विशेषताले यी करारहरू भन्दा बढी छुटकाराको प्रकाश प्राप्तकर्ताहरूको रूपमा तिनीहरूको विशिष्टतालाई चिन्हित गरेको छैन । प्रगतिशील करार प्रकटीकरणले छुटकारा दिने प्रतिज्ञाको पूर्तिको साथ द्रुत गतिमा अगाडि बढ्यो (सम्बन्धित पदहरू, प्रस्थान २:२४; ६:४, ५; व्यवस्था ८:१८; लूका १:७२, ७३; प्रेरित ३:२५; गलाती ३:१७ -१९; एफिसी २:१२)।

"व्यवस्था प्रदान गर्नु" ले सिनैको घोषणा र पवित्रस्थानको उपासनाको लागि "परमेश्वरको सेवा" लाई जनाउँछ (सम्बन्धित पद, हिब्रू ९:१, ६)। "प्रतिज्ञाहरू" ती हुन् जसले मसीहमा आफ्नो फोकस फेला पारे (सम्बन्धित पद, गलाती ३:१६)। "पिताहरू" मा अब्राहाम, इसहाक र याकूब पक्कै पनि समावेश हुनेछन् (सम्बन्धित पदहरू, ४:१, ११, १२, १६, १७; ९:१०; १५:८; प्रेरित ३:१३, २५)। तर यी कुलपिताहरूलाई सङ्केत गर्न सीमित गर्नु उचित हुनेछैन (सम्बन्धित पदहरू, मर्कूस ११:१०; प्रेरित २:२९; १ कोरिन्थी १०:१; हिब्रू १:१; ८:९)।

---

[8] एकवचन ἡ διαθήκη, यद्यपि पि. ४६, बि, डि. जि. र अन्य अधिकारीहरू द्वारा समर्थित, सम्भवतः प्राथमिकता दिइने छैन । आन्तरिक प्रमाणले बहुवचनलाई समर्थन गर्नेछ । इस्राएलका विशेषाधिकारहरू उद्धृत गर्दै हामीले एक भन्दा बढी करारको उल्लेख गर्न अपेक्षा गर्नुपर्छ र, यसबाहेक, कुनै पनि थप विवरण बिना "प्रतिज्ञा" अस्पष्ट हुन सक्ने असामान्य हुनेछ, र यो हामीले अपेक्षा गर्दैनौं (सम्बन्धित पद, एफिसी २:१२) र यस पदमा बहुवचन "प्रतिज्ञाहरू")।

अर्को खण्डमा दाऊदलाई समावेश गर्न आवश्यक छ । १:३ मा पावलले येशूलाई "शरीर अनुसार दाऊदको सन्तानबाट जन्मेको" भनी बोल्नु भएको थियो । १:३ मा स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको पितालाई बहिष्कार गर्नु उचित देखिँदैन ।[9] यसरी हामीले याकूबभन्दा बाहिरको रेखालाई विस्तार गर्नुपर्छ र अब्राहामदेखि पछिसम्मको छुटकाराको इतिहासमा भिन्नताका पिताहरू विचारमा छन् भन्ने निष्कर्षमा पुग्नु पर्छ । यो शब्दलाई इस्राएलको करारको इतिहास, ख्रीष्टमा चरमोत्कर्षमा पुग्ने इतिहास, "शरीर अनुसार दाऊदको सन्तानबाट जन्मेको" र "पुत्रको गठन भएको इतिहासको खुलासासँग जोडिएको उत्कृष्ट तरिकामा नामहरू नामकरण गर्न प्रयोग गर्न सकिन्छ । पवित्रताको आत्माअनुसार, मृतकहरूबाट पुनरुत्थानद्वारा शक्तिसहित परमेश्वरको ।" (१:३, ४)। "शरीरको सम्बन्धमा ख्रीष्ट जसको रूपमा हुनुहुन्छ ।" यो बिन्दुमा सम्बन्धमा परिवर्तन हुन्छ । "इस्राएलीहरू" पछि उल्लेख गरिएका सबै विशेषाधिकारहरू यहूदी मानिसहरूको हो भनी भनिएको छ । "पिताहरू" लाई पनि यसरी प्रतिनिधित्व गरिन्छ । तर जब पावल चरमोत्कर्षमा पुग्नुहुन्छ, उहाँले ख्रीष्ट तिनीहरूका हुन् भनी भन्नुहुन्न तर ख्रीष्ट यहूदीहरूबाट आएका हुनुहुन्छ ।[10]

"कसको" पूर्ववर्ती "पिताहरू" होइन तर इस्राएलीहरू हुन् । "मासुको सम्बन्धमा" १:३ मा समान अभिव्यक्तिको रूपमा समान आयात छ (त्यस बिन्दुमा टिप्पणीहरू) । अर्को दुई उपधाराहरूलाई ख्रीष्टको सन्दर्भमा लिइन्छ र उहाँको ईश्वरीय पहिचानमा उहाँ के हुनुहुन्छ भनेर सबैका प्रभु र परमेश्वरले सदाको लागि आशिष् दिनुभएको हो भनेर परिभाषित गर्नुपर्दछ (यस विवादित प्रश्नको पूर्ण उपचारको लागि परिशिष्ट ए, पृ. २४५ देखि हेर्नुहोस्)। यो पूर्ण रूपमा उपयुक्त छ कि इस्राएलका विशेषाधिकारहरूको गणनामा यस चरम

---

[9] यो राम्रो हुन सक्छ कि ११:२८ मा "पिताहरू" अब्राहाम, इसहाक, र याकूब ११:१६ को दृष्टिकोण मा सीमित हुनुपर्छ । तर ११:२८ मा भएको संकेतले ९:५ मा निर्णायक रूपमा निर्धारण गर्दैन । कन्ट्रा एफ.ए. फिलिप्पी: कमेन्टरी अन सेन्ट पॉल इपिस्ल टु द रोमन्स (ई.टी., एडिनबर्ग, १८७९), २, पृष्ठ ६७; मेयर: ओपcit., ad loc.; ब्रुस: ओप cit., ad loc., et al.

[10] यस अवस्थामा ἐϛ ὦν लाई पहिलेका दुई उदाहरणहरूमा सरल ὦν भन्दा भिन्नतामा ध्यान दिनु पर्छ ।

बिन्दुमा ख्रीष्टको उत्कृष्ट मर्यादामा यो प्रतिबिम्ब हुनु पर्छ । प्रेरितको पीडाको मुख्य कारण इजरायलको भागलाई अस्वीकार गर्नु थियो जसले तिनीहरूको विशिष्टताको गठन गर्ने करारको इतिहासलाई फलदायी बनायो । यस अस्वीकारको गम्भीरतालाई येशूको व्यक्तित्वको विशिष्टताले औंल्याएको थियो । प्रेरितले व्यवहार गरिरहेको अवस्थालाई ध्यानमा राख्दै यस पत्रमा कुनै पनि सन्दर्भ हुन सक्दैन, जुन आवश्यक नभएमा, ख्रीष्टको सर्वोच्च मर्यादाको घोषणाको लागि आह्वान गर्दछ ।

१५. परमेश्वरको विश्वासयोग्यता र धार्मिकताको पुष्टि (९:६-३३)

(15. VINDICATION OF GOD'S FAITHFULNESS AND RIGHTEOUSNESS) (9:6-33)

९:६-१३

६ तर परमेश्वरको वचन व्यर्थ भयो भन्ने कुरा होइन; किनभने जो इस्राएलकै वंशका हुन्, उनीहरू सबै इस्राएली होइनन्;
७ उनीहरू अब्राहामकै वंशका भए तापनि उनीहरू सबै सन्तान होइनन्; तर 'इसहाकमै तिम्रो वंशको नाम लिइनेछ।'
८ अर्थात् जो-जो शरीरका सन्तानहरू हुन्, तिनीहरू परमेश्वरका सन्तान होइनन्; तर प्रतिज्ञाका सन्तानहरूचाहिँ वंश ठहरिन्छन् ।
९ किनकि प्रतिज्ञाको वचन यो हो: 'यस समयमा म आउनेछु र साराको एउटा छोरा हुनेछ।'
१० अनि यो मात्र होइन, तर रिबेक्का पनि जब एकजनाद्वारा अर्थात् हाम्रा पिता इसहाकद्वारा गर्भवती भएकी थिइन्,
११ (किनकि बालकहरू नजन्मीकनै, कुनै भलो वा खराब नगरीकनै परमेश्वरको मनसायचाहिँ चुनाउअनुसार स्थिर रहोस्, कामहरूबाट होइन, तर बोलाउनुहुनेबाट भएको होस्),
१२ तब तिनलाई यो कुरा भनियो: 'जेठाले कान्छाको सेवा गर्नेछ।'
१३ जसरी लेखिएको छ: 'याकूबलाई मैले प्रेम गरेको छु, तर एसावलाई मैले घृणा गरेको छु ।'

६, ७ शाब्दिक रूपमा अनुवाद गरिएको "तर यो त्यस्तो होइन कि परमेश्वरको वचन असफल भएको छ" र यसको मतलब यो हो कि

मामला यस्तो होइन कि परमेश्वरको विश्वासयोग्यतालाई अस्वीकार गरिएको छ । प्रश्न उठ्छ: अघिल्लो सन्दर्भमा यो आरक्षणको आवश्यकता के हो ? कसै-कसैले पद ४ र ५ मा यो भेट्टाए र "परमेश्वरको वचन" लाई चेतावनी दिने वचन हो भनी अनुमान गरेका छन् ।[11] तथापि यो ध्यानमा राख्नु पर्छ कि अघिल्लो पदहरूको प्रमुख विचार प्रेरितले आनन्द गरेको शोक हो । हामीले पद १ मा पाएका प्रमाणीकरणहरू पद २ मा भनिएको कुराको सत्यता सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यका लागि हो र पद ३ ले प्रेरितको पीडाको तीव्रता देखाउँछ । यस शोक र इजरायलको जोसलाई व्याख्या गर्ने उद्देश्यले पद ४, ५ पद ३ सँग जोडिएको छ । पद ४, ५ मा गनिएका विशेषाधिकारहरूको सूची जे भए तापनि महत्त्वपूर्ण छ । यो पद २, ३ को सम्बन्धमा यसको उद्देश्यबाट अलग हुनु हुँदैन । त्यसैले यो पद ६ को आरक्षण संलग्न गर्न प्रेरितको शोक हो । यो शोक वस्तुगत अवस्थाको पावलको चेतनामा प्रतिबिम्ब हो; यसको बाध्यकारी आधारहरू छन् र यसको वास्तविकता अन्तिम प्रतिबन्धहरूद्वारा प्रमाणित गरिएको छ । पद ४, ५ मा उल्लेख गरिएको इतिहासको सन्दर्भमा, इस्राएलको अविश्वास र पावलको पीडाको घटनाको एन्टिक्लाइमेक्सले परमेश्वरको करार प्रतिज्ञाहरूको विरोधाभास भएको देखिन्छ । पावलले इन्कार गर्नु भएको यो निष्कर्ष हो । परमेश्वरको वचन असफल भएको छैन ।

"परमेश्वरको वचन" लाई पूर्ण रूपमा धर्मशास्त्र वा सुसमाचारको सत्यको वचनको अर्थमा होइन तर अझ विशेष अर्थमा बुझ्नुपर्छ । यो पद ४ मा संकेत गरिएको करारहरूमा प्रतिज्ञाको शब्द हो । धर्मशास्त्रमा प्रतिज्ञा शपथ-बाध्य प्रतिज्ञाको पर्यायवाची हो र यहाँ कथन "परमेश्वरको करार बेकार भएको छैन" भनी उही प्रभाव हो । त्यसपछि कारण दिइएको छ: "तिनीहरू सबै इस्राएलीहरू होइनन् जो इस्राएलका हुन्" । ती “इस्राएलका” भौतिक सन्तान हुन्, कुलपिताहरूका प्राकृतिक सन्तान हुन् । यहाँ "इस्राएल" लाई विशेष रूपमा याकूब भनेर चिनाउन आवश्यक छैन । हामीले "इस्राएल" लाई याकूबको वंशजको रूपमा मान्छौं वा अब्राहाम र इसहाकलाई

[11] जेम्स मोरिसन: रोमीहरूका लागि पावलको पत्रको नवौं अध्यायको व्याख्या (किल्मार्नक, १८४९), पृष्ठ १६४ देखि ।

समावेश गर्न थप पछाडि जान्छौं भन्ने अर्थमा कुनै फरक पर्दैन । मुख्य विचार शरीर अनुसार प्रतिज्ञाहरूको हो । अर्को अभिव्यक्तिमा, "तिनीहरू सबै इस्राएल होइनन्", स्पष्ट रूपमा सङ्केत धेरै सीमित छ र विचार यो हो कि जातीय इस्राएलभित्र "इस्राएल" छ । यस प्रकारको भिन्नता यहूदी र खतना (२:२८, २९) शब्दको सम्बन्धमा यस पत्रमा पहिले देखिन्छ । यदि वर्तमान खण्डका सर्तहरू पहिलेका सूत्रहरूमा लागू गरिएको थियो भने, "तिनीहरू सबै यहूदीहरू होइनन् जो यहूदीहरू हुन्" र "उनीहरू खतना भएकाहरू सबै खतना भएका छैनन्" । यसरी हामी पावलको विचार र प्रयोगको ढाँचाद्वारा तयार भएका छौं जुन हामीले यहाँ ९:६ मा पाउँछौं ।

प्राकृतिक वंशको इस्राएलबाट भिन्न भएको इजरायल नै साँचो इस्राएल हो। तिनीहरू साँच्चै "इस्राएलका" हुन् तर पछिल्लासँग सह-व्यापक छैनन् । निर्दिष्ट वर्ग भित्र यस प्रकारको भिन्नता बनाउनु हाम्रो प्रभुको प्रयोगसँग मिल्दोजुल्दो छ । उहाँले चेलाहरू र ती साँचो चेलाहरू (सम्बन्धित पदहरू, यूहन्ना ८:३०-३२) बीचको भिन्नता देखाउनुभयो । उहाँले नथनेललाई "साँच्चै एक इस्राएली" भनेर बोल्नुभयो (यूहन्ना १:४७) । यदि हामीले पावलको आफ्नै भाषा प्रयोग गर्छौं भने, यो इस्राएल "आत्मा अनुसार" इस्राएल हो (गलाती ४:२९) र "परमेश्वरको इस्राएल" (गलाती ६:१६), यद्यपि पछिल्ला खण्डमा उसमा कुनै शंका छैन । सबै राष्ट्रका परमेश्वरका मानिसहरू । यस भिन्नताको उद्देश्य यो देखाउनु हो कि परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञाले शरीर पछि इस्राएललाई सम्मान गरेको थिएन तर यो साँचो इस्राएललाई र त्यसकारण सम्पूर्ण रूपमा जातीय इस्राएलको अविश्वास र अस्वीकृतिले कुनै पनि हिसाबले पूरा गर्न हस्तक्षेप गर्दैन । परमेश्वरको करारको उद्देश्य र प्रतिज्ञाको । परमेश्वरको वचन, त्यसकारण, उल्लङ्घन गरिएको छैन । यहाँ प्रेरितको तर्क सैद्धान्तिक रूपमा हामीले यस पत्रमा पहिले फेला पारेको भन्दा फरक छैन । उहाँको वर्तमान विवाद र उहाँको बहसको बीचमा समानान्तर छ कि "व्यवस्थाद्वारा अब्राहाम वा उहाँका सन्तानलाई प्रतिज्ञा गरिएको थिएन" (४:१३) र अब्राहामका सन्तानहरू अब्राहामको विश्वासको "पाइलामा हिंड्ने" थिए। (४:१२)। अब चासो सत्यको समन्वयात्मक

पक्षमा केन्द्रित छ कि प्राकृतिक वंशबाट प्रतिज्ञाहरू वंशाणुगत छैनन् र सबै जातीय इस्राएललाई समावेश गर्नका लागि परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञा गरिएको थिएन । यसरी परमेश्वरको करारको अनुग्रहबाट इस्राएलीहरूलाई बहिष्कारले शपथको वचनलाई अस्वीकार गर्दैन ।

पद ७ मा पावलले यही भिन्नतालाई समर्थन गर्न जारी राख्छन् र स्पष्ट रूपमा यसलाई अब्राहामको सन्तानमा लैजान्छन् । उहाँ अझै पनि "इस्राएलका" को बारेमा बोल्दै हुनुहुन्छ र अब "अब्राहामको सन्तान" र "बच्चाहरू" बीचको भिन्नतालाई चित्रण गर्नुहुन्छ । यस उदाहरणमा "अब्राहामको सन्तान" ले प्राकृतिक वंशलाई जनाउँछ र "बच्चाहरू" साँचो इस्राएलको बराबर हो र त्यस अर्थमा साँचो बच्चाहरू प्रतिज्ञाको उत्तराधिकारी हुन् । पछि यी बालबालिकाहरूलाई "परमेश्वरका सन्तान" (पद ८) भनिन्छ र पद ७ मा उनीहरूलाई अब्राहामका साँचो सन्तानका रूपमा मात्र चिनिएको भए तापनि यसले तिनीहरूको पहिचानलाई निश्चित गर्छ ।

माथिको भिन्नता अब धर्मशास्त्रमा अपील द्वारा समर्थित छ । "इसहाकमा तिम्रा सन्तान बोलाइनेछ" (उत्पत्ति २१:१२) [12] इसहाकलाई यहाँ व्यक्तिबाट लिनुपर्छ र सामूहिक रूपमा होइन । विचार इस्माएलको विपरित इसहाकको छनोटमा केन्द्रित छ: प्रदर्शन गर्नुपर्ने प्रस्ताव यो हो कि प्राकृतिक वंशले बच्चाहरूलाई साँचो बच्चाहरूको अर्थमा बनाउँदैन, बच्चाहरू जसको प्रतिज्ञा हो । इश्माएलको बहिष्कारमा आइज्याकको छनौट यो थीसिस प्रमाणित गर्न पर्याप्त छ । यसबाहेक, यो मान्न सकिँदैन कि यस उदाहरणमा "तिम्रो बीउ" सामूहिक रूपमा बुझ्नु पर्छ । अङ्ग्रेजी रेन्डरिङले "बीउ" यहाँ सामूहिक हो भन्ने धारणा सिर्जना गर्छ । तर यो "इसहाक तेरो सन्तान हुनेछ" र "बीउ" लाई "अब्राहामको सन्तान" र साँचो बीउको अर्थमा यस अवस्थामा बुझिएको अर्थमा राम्ररी बुझ्न सकिन्छ

[12] शाब्दिक अनुवाद हो: "इसहाकमा तिमीलाई एउटा बीउ बोलाइनेछ ।" सन्दर्भ इसहाकको सन्तानलाई होइन तर इसहाक आफैलाई प्रतिज्ञाको छोराको रूपमा देखा पर्दछ। अब्राहामको साँचो बीउ प्रत्येक उदाहरणमा इश्माएल भन्दा भिन्न रूपमा इसहाकमा उदाहरणको रूपमा ढाँचा वा सिद्धान्त पछि यस्तो हुनेछ ।

।[13] यदि हामीले पद ७ख मा "बीउ" लाई सामूहिक रूपमा लियौं भने त्यसको अर्थ यो हो कि इसहाकमा तपाईंको साँचो सन्तानलाई गणना गरिनेछ, जसरी सान्डे र हेडलामले यसलाई लिन्छन् । यदि यो खण्डको केन्द्रीय विचार हो भने, अर्थात्, त्यो प्राकृतिक वंशले परमेश्वरको र प्रतिज्ञाको सन्तान बनाउँदैन, अब्राहामको मामलामा भन्दा यस बिन्दुमा निलम्बन गर्न सकिँदैन । यस धारणाको अर्थ, इसहाकबाट साँचो बीउको गणना गर्दा इसहाकको बीउमा लागू हुने भिन्नताको समान सिद्धान्त इसहाकको मामलामा लागू हुनुपर्दछ । अर्थात् सामूहिक "बीज" इसहाकबाट आएका होइनन् तर उहाँलाई मन पराउने "इसहाकका" प्रतिज्ञाका सन्तान हुन् । तर यस मामिलामा "तिम्रो सन्तान" सामूहिक हो भन्ने कुरामा हामी कट्टरतावादी नहुन सक्छौं; यो एकल र व्यक्तिगत हुन सक्छ ।

८,९ पद ८ को सुरुमा "त्यो हो" भन्नाले के भनिएको थियो त्यो अब अझै व्याख्या गरिएको छ । "शरीरका सन्तानहरू" को पद ७ मा "अब्राहामको सन्तान" को रूपमा समान आयात र सीमा छ । "परमेश्वरका सन्तानहरू" पद ७ मा "बालबालिका" को रूपमा उही सन्दर्भ छ । तर अब त्यहाँ थप परिभाषा छ जसद्वारा तिनीहरूको पहिचान परमेश्वरसँग दत्तक सम्बन्धमा ल्याइएकाहरूलाई स्पष्ट रूपमा संकेत गरिएको छ (सम्बन्धित पदहरू, ८:१६, १७, २१; फिलिप्पी २:१५)। "प्रतिज्ञाका सन्तानहरू" परमेश्वरका सन्तानहरू जस्तै हुन् र यो पदलाई "शरीरका सन्तानहरू" सँग विपरित राखिएको छ । पछिल्लाहरू शरीर पछि जन्मेकाहरू हुन् तर प्रतिज्ञाका सन्तानहरू ती हुन् जसले परमेश्वरको प्रतिज्ञाबाट आफ्नो उत्पत्ति प्राप्त गर्छन् । यस उदाहरणमा प्रतिज्ञा अब्राहामलाई दिइएको प्रतिज्ञा हो, पद ९ मा उद्धृत र उत्पत्ति १८:१०, १४ बाट लिइएको थियो । इसहाक त्यो प्रतिज्ञाको पछ्याउँदै जन्मेका थिए । त्यो प्रतिज्ञामा अब्राहामको

---

[13] फिलिप्पी: ओप cit., ad loc.; लिडन: ओप cit पृष्ठ १५७; चार्ल्स होज: रोमीहरूलाई पत्रमा टिप्पणी, विज्ञापन स्थान । स्यान्डे र हेडलाम जोडदार छन् कि "बीउ" यहाँ सामूहिक छ; डब्लु. स्यान्डि र ए.सि. हेडलम: रोमीहरूलाई पत्रमा एक आलोचनात्मक र व्याख्यात्मक टिप्पणी (न्युयोर्क, १९२६), ad loc ।

विश्वास जोडिएको थियो (सम्बन्धित पदहरू, ४:१९-२१) । इश्माएलको मामलामा त्यस्तो कुनै कारक थिएन । उसको जन्म, गर्भधारण र प्राकृतिक प्रजनन शक्ति अनुसार जन्म भएको थियो । सम्बन्धित छोराहरूको जन्ममा यही मौलिक भिन्नतालाई यहाँ "प्रतिज्ञा" शब्दमा सारिएको छ । इसहाक प्रतिज्ञाको सन्तान थिए । यही मापदण्डलाई "इस्राएलका" र साँचो इस्राएल (पद ६), "अब्राहामको सन्तान" र साँचो सन्तानहरू (पद ७) बीचमा राखिएको भिन्नतालाई परिभाषित गर्न प्रयोग गरिन्छ । मासु र परमेश्वरका सन्तानहरू (पद ८), र प्राकृतिक बीउ र साँचो बीउको बीचमा (पदहरू ७, ८)। विचारको अनुक्रममा, यसैले, यो शब्द "प्रतिज्ञा" ले निर्दिष्ट गर्दछ जुन अधिक समावेशी र "इजरायल", "बीज" र "बालबालिकाहरू" को विभिन्न सर्तहरूको प्रतिबन्धित प्रयोग बीचको निरन्तर भिन्नताको व्याख्या हो । प्रत्येक अवस्थामा प्रतिबन्धित प्रयोगलाई परमेश्वरको प्रतिज्ञामा निहित छ भनेर परिभाषित गरिएको छ । यसले हामीलाई पद ६ मा फिर्ता ल्याउँछ: "तर परमेश्वरको वचन बेकार भएको जस्तो होइन"। "परमेश्वरको वचन" परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञा हो ।[14] यो शून्यमा आएको छैन किनभने यसले ती व्यक्तिहरूलाई चिन्तन गर्छ जसको पहिचान त्यही करारको प्रतिज्ञाबाट आएको हो। जसलाई प्रतिज्ञा दिइएको थियो वा, कम्तिमा, प्रतिज्ञालाई ध्यानमा राखेका बीउहरू जसमा प्रतिज्ञा लागू हुन्छ; तिनीहरू "प्रतिज्ञाका सन्तान" हुन् ।[15]

१०-१३ यी पदहरूमा पितृसत्तात्मक इतिहासमा समान प्रकारको भिन्नताको अर्को उदाहरणमा अपील गरिएको छ। थीसिस स्थापित भइरहेको छ, यो याद गर्नुपर्दछ, कि प्राकृतिक वंशबाट अब्राहामका सन्तानहरू परमेश्वरको करार अनुग्रह र प्रतिज्ञाहरूका सहभागी भएनन्। यो अब्राहामका आफ्नै छोराहरूले इसहाक र इश्माएल बीचको भिन्नतामा प्रमाणित भएको थियो। तर यो भेदभाव अब्राहामका

[14] यो पद ९ बाट पनि पुष्टि हुन्छ: "यो प्रतिज्ञाको वचन हो ।" जेनिटिभ ἐπαγγελίας अपोजिशनल हो, वचनमा समावेश भएको शब्द ।

[15] "κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον को उत्पत्तिको खण्डमा स्पष्ट रूपमा देखाइएको छ जसको अर्थ 'अर्को वर्षको यस समयमा,' अर्थात् जब एक वर्ष पूरा हुन्छ" (स्यान्डे र हेडलाम: op. cit., ad loc.) ।

छोराहरूमा मात्र देखा परेको थिएन; यो इसहाकको आफ्नै परिवारमा पनि प्रवेश गर्छ। प्रेरितको तर्क यो अगाडि बढ्दै जाँदा संचयी हुन्छ। आइज्याकको परिवारमा उदाहरणका नयाँ कारकहरू छन् जुन अब्राहामका छोराहरूको मामलामा देखा पर्दैनन् र यी विचारहरूले अझ बलियो र निर्णायक रूपमा भिन्नतालाई औंल्याएका छन् जुन परमेश्वरको करार उद्देश्यहरूको पूर्तिमा पहिचान हुनुपर्दछ। यी विचारहरू निम्नानुसार सूचीबद्ध गर्न सकिन्छ ।

१. यदि परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञाले विचार गरेको भेदभावलाई कुलपिताहरूको इतिहासमा इसहाकको मामलामा मात्र उदाहरण दिइयो भने, "तिनीहरू सबै इस्राएलीहरू होइनन्" भन्ने प्रस्तावलाई त्यति स्पष्ट समर्थन हुने थिएन। यो बिन्ती गर्न सकिन्छ कि प्रतिज्ञा, "इसहाकमा तेरो सन्तान बोलाइनेछ", ग्यारेन्टी दिन्छ कि प्रतिज्ञा इसहाकको सबै सन्तानलाई बिना भेदभाव हो । इसहाकको सन्तान भित्र भेदभाव सक्रिय हुन्छ भन्ने तथ्यले इसहाकको सन्दर्भमा देखाइएको उही भेदभाव उसको सन्तानमा पनि जारी रहेको देखाउँछ ।

२. इश्माएल कमारीका छोरा थिए, स्वतन्त्र महिलाको होइन । तसर्थ भेदभाव प्राकृतिक कारकमा रहेको देखिन्छ र यो कारणले यस सम्पूर्ण खण्डमा सर्वोपरि रहेको चासोबाट विमुख हुने देखिन्छ, अर्थात्, भेदभावको शुद्ध सार्वभौमसत्ता जुन करारको प्रतिज्ञाले संकेत गर्दछ । हागारको छोराको रूपमा इश्माएलसँग जोडिएको यो विचार एसाव र याकूबको सन्दर्भमा रेबिकाका छोराहरूको रूपमा पूर्ण रूपमा हटाइएको छ । छोराहरू एउटै आमाका हुन् र उनी स्वतन्त्र महिला हुन् ।[16] यो अझै पनि यो तथ्य द्वारा थप जोडिएको छ कि तिनीहरू एकै समयमा उनको गर्भधारण गरिएको थियो र तिनीहरूको भ्रूण विकास एकसाथ भएको थियो ।

३. एसाव र याकूब जुम्ल्याहा भए तापनि एसाव जेठा थिए । याकूबको छनोट प्राथमिकताको विपरीत गयो जुन प्रिमोजेनिचरको आवश्यकता पर्दछ । यसले वास्तविक सञ्चालनमा भेदभावको सार्वभौमसत्तालाई अझै पनि चित्रण गर्छ ।

[16] इसहाकको एउटै मात्र पत्नी थियो भनेर ध्यान दिनु अप्रासंगिक नहुन सक्छ ।

४. प्रेरितले यी माथिका तथ्यहरूमा मात्र ध्यानाकर्षण गराउँछन् कि रेबिकाले "एउटाले गर्भधारण गरेकी थिइन्, हाम्रा बुबा इसहाकले पनि" तर यो तथ्यलाई पनि कि भेदभावलाई बोलाउने वचन छोराछोरीहरू जन्मनु अघि र उनीहरूले केही गर्नु अघि बोलेको थियो राम्रो वा नराम्रो । अब्राहामलाई परमेश्वरको वचन, इसहाकको सन्दर्भमा पद ७ मा उद्धृत गरिएको, एकदम फरक अवस्थालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ (सम्बन्धित पद, उत्पत्ति २१:८-१२)। पहिले उल्लेख गरिएझैं, यस खण्डमा प्रेरितको थिसिस कि भौतिक वंशले परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञाका वस्तुहरू निर्धारण गर्दैन भन्ने उनको पहिलेको विवादसँग समानान्तर छ कि "व्यवस्थाद्वारा अब्राहाम वा उनको सन्तानलाई प्रतिज्ञा गरिएको थिएन" (४: १३) ।[17] यो वर्तमान खण्डमा प्रदर्शन गरिएको छ: बच्चाहरूले राम्रो वा नराम्रो गर्नु अघि वचन रेबिकासँग [18] बोलिएको थियो । यसले देखाउँछ कि भेदभाव "कामबाट होइन, तर बोलाउनेलाई" (पद ११)। "कामको होइन" र "प्राकृतिक वंशको होइन" सहसम्बन्धित छन् र एउटै सिद्धान्तलाई संकेत गर्दछ । यसरी प्रेरितले एकलाई तर्कमा जोड्न सक्छ जुन मुख्यतया अर्कोसँग सम्बन्धित छ कुनै पनि असंगतताको भावना बिना ।

यस खण्डका तीन विशेषताहरू छन् जसमा विशेष टिप्पणी आवश्यक छ । पहिलो हो कि वाणीमा व्यक्त गरिएको भेदभावलाई "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य खडा हुन सक्छ" भनिएको छ । यस खण्डमा "चुनाव" लाई स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको यो पहिलो पटक हो । यस शब्दमा भिन्नताको सिद्धान्त र निहित परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा र अनुग्रहको रूपमा पहिले "प्रतिज्ञा" मा जोड

---

[17] फिलिप्पीले दावी गर्दछ कि τέκνα τῆς σαρκός (पद ८) ले यसलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ, कि "पावलमा σάρξ शब्दको अधिक व्यापक धारणाको अनुरूप" यो शब्दले "संवेदनशील, दृश्यात्मक पेशाको सम्पूर्ण क्षेत्रलाई जनाउँछ जसमा मानिस हुन सक्छ । परमेश्वरको उपस्थितिमा अधिकारको दावी फेला पारियो" (op. cit., पृष्ठ ८६)।

[18] किन रेबिकाले इसहाकको सट्टा प्रतिज्ञा प्राप्त गरे यो अनुमान गर्न व्यर्थ हुन सक्छ । तथापि, यो ध्यान दिनु पर्छ कि उनले डिजाइन गरेको र अभ्यास गरेको छलले पनि सबै मानवीय कमजोरीहरूमाथि विजयी र विरुद्ध जानेको रूपमा परमेश्वरको सार्वभौम अनुग्रह प्रदर्शन गर्न कार्य गर्दछ ।

दिइएको थियो । प्रतिज्ञा प्राकृतिक वंश र त्यसबाट उत्पन्न हुने कुनै पनि अधिकार वा विशेषाधिकारसँग विपरित छ । तसर्थ वाचा निर्णायक कारकको रूपमा निर्वाचनसँग समन्वय हो । तर अब उच्चारण चुनावमा आउँछ वा, अझ सही रूपमा, "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" । यस खण्डको आयात प्राप्त गर्न धेरै अवलोकनहरू आवश्यक छन् ।

१. रेबिकालाई[19] बोलाइएको वाणीको चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य स्थापित गर्ने अन्तमा निर्देशित छ । पद ११ एक कोष्ठक होइन तर वाक्यात्मक रूपमा पद १२ सँग नजिकको सम्बन्धमा खडा छ । यो परमेश्वरको चुनिएको उद्देश्यको पछ्याउँदै छ कि बच्चाहरू जन्मनु अघि रेबिकालाई खुलासा गरिएको थियो । चुनावको उद्देश्य परमेश्वरको योजना हो जुन वाणीले अभिव्यक्ति र फलमा ल्याउन सेवा गर्दछ ।

२. चुनावको उद्देश्यको अपरिवर्तनीयता "उभिन सक्छ" शब्दहरूमा सूचित गरिएको छ ।[20] १९ इजरायलको अविश्वासबाट निकालिएको झूटो अनुमान, अर्थात्, "परमेश्वरको वचन बेकार भएको छ" (पद ६), प्रेरितले यस खण्डमा खण्डन गर्नुहुन्छ । पद ११ मा उहाँले परमेश्वरको वचनलाई अमान्य हुन सक्छ भन्ने धारणाको विपरित स्पष्ट रूपमा चुनिएको उद्देश्यको सुरक्षा र अचलतालाई जोड दिइरहनु भएको छ, परमेश्वरको वचनलाई उहाँको करारको प्रतिज्ञा र उद्देश्यलाई जनाउँदै बुझिएको छ ।

३. "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" शब्दहरूलाई व्याख्या गर्ने विभिन्न तरिकाहरू छन् । चुनिएको र उदेश्य शाश्वत भएकाले समयभन्दा अगावै चुनाव हुनुअघिको उद्देश्य वा उद्देश्यको रूपमा चुनाव गराउन सक्ने कुनै प्राथमिकताको क्रम हुन सक्दैन भन्ने मान्यता

---

[19] पद १०-१२ मा निर्माण निर्धारण गर्न सजिलो छैन। सम्भवतः सबैभन्दा राम्रो प्रस्ताव हो कि Ρεβεκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα नामांकन निरपेक्ष रूपमा लिनु पर्छ र यसरी पद ११, १२ क र १२ख αὐτῇ को पूर्ववर्ती पदमा भनिएको कुराको परिचय प्रदान गर्दछ ।

[20] वर्तमान काल μένῃले "बाध्य अवस्था" (फिलिप्पी, ad loc.) लाई थप पर्याप्त रूपमा व्यक्त गर्न सक्छ । परमेश्वरको उद्देश्य सधैं दृढ रहन्छ ।

राखिएको छ ।[21] यद्यपि, चुनावको उद्देश्य सर्वोच्च हो भन्ने विचारले प्राथमिकताको विचारलाई अस्वीकार गर्दैन । लौकिक अनुक्रमको क्रम भन्दा फरक विचार र अवधारणाको क्रममा प्राथमिकता हुन सक्छ । हामी यसलाई पावलमा अन्यत्र पाउँछौं (सम्बन्धित पदहरू, ८:२९; एफिसी १:४-६)। संस्करणमा "बमोजिम" अनुवाद गरिएको पूर्वसर्गले पावलका पत्रहरूमा र अन्य ठाउँहरूमा प्राथमिकताको विचारलाई प्रायः व्यक्त गर्दछ जुन अनुसार केहि हुन्छ, चाहे त्यो समयको क्रम होस् वा तार्किक सम्बन्धको होस् (सम्बन्धित पदहरू, ८:२८; गलाती १:४; २:२; ३:२९; एफिसी १:५, ११; २ तिमोथी १:९; हिब्रू २:४; १ पत्रुस १:२) । तसर्थ, वर्तमान अवस्थामा परमेश्वरको उद्देश्यलाई चुनावको आधारमा निर्धारण गरिएको उद्देश्य र कार्यकारणको क्रममा चुनाव पूर्व हुनेछ भनेर सोच्नु पर्ने कुनै कारण छैन । उद्देश्य त्यो हुनेछ जुन चुनावबाट उत्पन्न हुन्छ र यसको डिजाइन पूरा हुन्छ । यो व्याख्या हो जुन यसको प्रयोगको आधारमा र अन्यत्र पावलको शिक्षाको पक्षमा हुनुहुन्छ। तर चुनावमा अभिव्यक्त हुने उद्देश्यलाई विचार गर्न सकिने भएकाले कट्टरतावादको औचित्य देखिँदैन । कुनै पनि अवस्थामा, सम्पूर्ण अभिव्यक्तिको अर्थ चुनावी उद्देश्य भन्दा कम हुन सक्दैन । यो एक उद्देश्य हो जुन चुनावद्वारा विशेषता र निर्णायक उद्देश्य संग चुनाव हो । दुबै सर्तहरू, "चुनाव" र "उद्देश्य" लाई तिनीहरूको बाइबलीय र विशेष गरी पावलको अर्थको पूर्ण शक्ति दिइनुपर्छ ।

४. अब प्रश्न उठ्छ: यो चुनावको उद्देश्य के हो ? यो धेरै पुराना र पछिल्लो समयका टिप्पणीकारहरूले राखेका छन् कि पाववले यहाँ बोलेको चुनाव व्यक्तिहरूको होइन तर एक जनताको रूपमा इस्राएलको हो र उहाँले व्यक्तिको भाग्यको बारेमा होइन तर

[21] ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις, मेयर भन्छन्, "न त यसरी लिन सकिन्छ, कि ἐκλογή समयको बिन्दुमा πρόθεσις भन्दा अगाडि आउँछ (तुलना ८:२८), जो विशेष गरी प्रति πρόθεσις को विपरीत हो जुन समयको पूर्ववर्ती थियो ... न त ἐκλογή ले πρόθεσις लाई पछ्याउँछ। ἐκλογή, उनी जारी राख्छन्, "यस ईश्वरीय कार्यको मोडल चरित्र अभिव्यक्त गर्दै, πρόθεσις को एक अनिवार्य अन्तर्निहित रूपमा पक्रनुपर्दछ" (op. cit., ad loc.) ।

सामूहिक रूपमा सोचिरहनु भएको छ ।[22] यो थीसिस विस्तारित परीक्षा आवश्यक छ ।

(क) यो सत्य हो कि धर्मशास्त्रले इस्राएलको जनताको रूपमा चुनावको कुरा गर्छ र धेरै खण्डहरूमा यो सामूहिक रूपमा मानिसहरूसँग परमेश्वरको सम्बन्ध हो जुन विचारमा छ । (व्यवस्था ४:३७; ७:७, ८; १०:१५; १४:२; १ राजाहरू ३:८; भजनसंग्रह ३३:१२; १०५:६, ४३; १३५:४; यशैया ४१:८, ९; ४३:२०-२२; ४४:१,२; ४५:४; आमोस ३:२) । वास्तवमा पावललाई यो र यसका सबै प्रभावहरूको बारेमा यति धेरै थाहा थियो कि उहाँले यस अध्यायमा जुन समस्यासँग व्यवहार गरिरहनु भएको छ त्यसले इस्राएलको यो चुनावलाई जनताको रूपमा मान्नुहुन्छ । पद ४, ५ मा उल्लिखित विशेषाधिकारहरूको सूची इस्राएलको "चुनाव" लाई फर्काउने एक पूर्ण र थप स्पष्ट तरिका हो । हामीले "इस्राएलीहरू को हुन्" भन्ने

---

[22] "सन्दर्भमा प्रेरितले चुनावको त्यो विशेष योजनाको बारेमा कुरा गरिरहेको छैन जुन अनुसार उसले केही व्यक्तिहरूलाई छनोट गर्छ ... उसले चुनावको एकदम फरक योजनाको कुरा गरिरहेको छ, त्यो योजना, बुद्धिमत्ता, जसको आधारमा उहाँले छान्नुभयो । अब्राहमको कम्मरबाट निस्केका विभिन्न जातिहरूका बीचमा, विशेष रूपमा मन पराइएको मेसिआनिक बीउ" (मोरिसन: op. cit., पृष्ठ २१२)। याकूब र एसाव नामहरूको सन्दर्भमा, लीनहार्ड भन्छन्, "उल्लेख गरिएका नामहरूले निश्चित रूपमा व्यक्तिहरूलाई त्यति धेरै अर्थ दिँदैनन् जुन मानिसहरूलाई पुरानो नियमको अभ्यास अनुसार तिनीहरूका नामका पुर्खाहरूको नाममा राखिएको छ। यस तरिकाले नामहरू बुझ्नु राम्रो हुन्छ, किनकि उनीहरूलाई समर्थन गर्न उद्धृत गरिएको तर्कले सम्पूर्ण रूपमा इजरायलको भाग्यको चिन्ता गर्दछ, र इजरायल रचना गर्ने व्यक्तिहरूको भाग्यसँग होइन । पावलले सामूहिक रूपमा सोच्छन्" (फ्रान्ज जे. लिनहार्ट: रोमीहरूलाई पत्र [ई.टी., लण्डन, १९६१], पृष्ठ २५०)। एफ. एफ. ब्रुस: op। cit ad ९:१३; अर्न्स्ट गगलर: डेर रोमरब्रिफ (जुरिख, १९५२), २ टेल, पृष्ठ ३८ एफ जि. सि. बर्कौवर: ईश्वरीय चुनाव: ग्रान्ड र्‍यापिड्स, १९६०), पृष्ठ २१०-२१७; हर्मन रिडरबोस: आन डे रोमिनेन (कम्पेन, १९५९), पृष्ठ २२७-२३१। कार्ल बार्थको चुनावको दृष्टिकोण यति विविध छ कि चर्चको डोग्मेटिक्समा यस विषयमा उनको थप व्यापक उपचारलाई ध्यानमा नराखी यसलाई ठीकसँग जाँच्न सकिँदैन। तथापि, निम्न उद्धरणले द्वन्द्वात्मकतालाई चित्रण गर्छ जसको सन्दर्भमा चुनावलाई व्याख्या गरिएको छ: "उहाँ [परमेश्वरले] आफूलाई प्रिय याकूबको दृष्टान्त र पहेलीमा चिनाउनुहुन्छ र एसावलाई घृणा गर्नुहुन्छ, अर्थात्, अनन्तको रहस्यमा, दुई गुणा। पूर्वनिर्धारितता। अब, यो रहस्य यो वा त्यो मानिस होइन, तर सबै मानिसहरूलाई सरोकार छ । यसबाट मानिसहरू विभाजित हुँदैनन्, तर एकताबद्ध हुन्छन् । यसको उपस्थितिमा तिनीहरू सबै एउटै लाइनमा उभिन्छन् — किनकी याकूब सधैं एसाव हुन्, र प्रकाशको अनन्त 'पल'मा एसाव पनि याकूब हुन् । (रोमीहरूलाई पावलको पत्र, [इ. टि. लण्डन, १९३३], पृष्ठ ३४७) ।

उपधारा भन्दा अगाडि जानु आवश्यक छैन प्रेरितले के हेरेको छ भनेर सम्झाउनको लागि: यो इस्राएलको चुनाव हो ।

(ख) यसमा कुनै शङ्का छैन तर रेबिकाको ओरेकलले व्यक्ति एसाव र याकूबले भन्दा बढी सोचेको थियो । यो पुरानो नियमको अनुच्छेदको अनुहारमा छ जसबाट पावलले पद १२ मा उद्धृत गर्नुभएको छ । "अनि परमप्रभुले तिनलाई भन्नुभयो: “तिम्रो गर्भमा दुईटा जातिहरू छन्, र यी दुई प्रकारका मानिसहरू तिम्रो पेटबाट छुट्टिनेछन्; अनि एउटा जाति अर्को जातिभन्दा बलियो हुनेछ; अनि जेठाले कान्छाको सेवा गर्नेछ ।” (उत्पत्ति २५:२३)। मलाकी १:२,३ (पद १३) बाट पावलले इस्राएल र एदोमका मानिसहरूलाई चिन्तन गरेको कुराको सन्दर्भबाट पनि स्पष्ट हुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, मलाकी १:१, ४, ५)। बाइबलीय शिक्षाको सन्दर्भमा यो अन्यथा हुन सक्दैन । मानव सम्बन्धहरू र मानिसहरूसँग परमेश्वरको सम्बन्धहरू एकताको सिद्धान्तद्वारा शासित छन् र छुटकाराको इतिहासमा यो याकूबको चुनाव र एसावको अस्वीकृतिले तिनीहरूको सम्बन्धित सन्तानहरूमा कट्टरपन्थी प्रभाव पार्नुपर्थ्यो । अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा, याकूबजस्ता उद्धारको इतिहासमा यस्तो निर्णायक व्यक्तित्वको निर्वाचनले जनताको रूपमा इस्राएलको चुनाव बाहेक अरू कुनै परिणाम हुनेछ भनी मान्नु बाइबलीय साक्षी अनुसार इतिहासलाई शासन गर्ने सिद्धान्तहरूको विपरीत हुनेछ । त्यसकारण एउटै प्रश्न हो: के यो खण्डमा प्रेरितको विशेष चासो हो ? के यस सन्दर्भमा "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" भन्ने वाक्यांशलाई व्यक्तिगत भाग्यको क्षेत्रमा लागू गरिएको छैन ? निम्न तथ्याङ्कहरूले यस प्रश्नमा असर गर्छ र जवाफ दिन्छ ।

(अ) वाक्यांशका दुई भागहरूलाई पावलको प्रयोगले निर्धारण गर्ने अर्थ दिइनुपर्छ । त्यहाँ, सबैभन्दा पहिले, "चुनाव" शब्द छ । संज्ञा मात्र होइन मौखिक रूपहरूलाई पनि ध्यानमा राख्नुपर्छ । संज्ञाको सन्दर्भमा यो सम्भव छ कि ११:२८ मा यो सामूहिक रूपमा इस्राएलको चुनावको सन्दर्भमा प्रयोग गरिएको छ । यो खण्ड र ११:५, ७ पछि छलफल गरिनेछ । पावलको अर्को एउटा बाँकी खण्डमा (१ थेस्सलोनिकी १:४) यसले निस्सन्देह अनन्त जीवनको लागि चुनावलाई

जनाउँछ (सम्बन्धित पद, २ पत्रुस १:१०)। "चुनिएको" शब्द धेरै पटक हुन्छ र १६:१३ बाहेक जहाँ यो एक विशेष अर्थमा प्रयोग गरिन्छ तर अन्तिम अर्थमा चुनिएकाको निहितार्थको साथ सबै उदाहरणहरू[23] ले उद्धार र जीवनको लागि विशेष चुनावलाई जनाउँछ । (८:३३; कलस्सी ३:१२; २ तिमोथी २:१०; तीतस १:१; थप सम्बन्धित पदहरू, मत्ती २२:१४; २४:२२, २४, ३१; मर्कूस १३:२०, २२, २७; लूका १८:७; १ पत्रुस १:१; २:९; प्रकाश १७:१४) । "चुन्नु" भन्ने क्रिया पावलमा कहिलेकाहीं पाइन्छ र सायद एफिसी १:४ मात्र प्रत्यक्ष सान्दर्भिक खण्ड हो जहाँ यसले निर्विवाद रूपमा उद्धार चुनावलाई जनाउँछ (सम्बन्धित पदहरू, मर्कुस १३:२०; याकूब २:५)। उद्धारको लागि चुनावको लागि यसको विभिन्न रूपहरूमा शब्दको यो प्रयोगले यसलाई अर्को अर्थमा बुझ्न अपरिहार्य बनाउँछ जबसम्म त्यहाँ बाध्यकारी प्रासंगिक कारण छै न। त्यहाँ, दोस्रो, "उद्देश्य" शब्द छ । यो शब्द परमेश्वरको सन्दर्भमा प्रयोग गर्दा समान रूपमा परमेश्वरको दृढ इच्छालाई जनाउँछ (८:२८; एफिसी १:११; ३:११; २ तिमोथी १:९) । यसरी सम्पूर्ण अभिव्यक्तिको अर्थ चुनावमा परमेश्वरको दृढ इच्छा भन्दा कम छैन र अभिव्यक्तिमा समावेश भएका सबै कुराहरू क्रियापदद्वारा पुष्टि हुन्छ जसको विषय हो, "उभिन सक्छ" ।

(आ) पावलले इस्राएलको चुनावलाई सामूहिक रूपमा मात्र व्यवहार गरिरहेका छन् र छुटकाराको इतिहासको यस विशेषतामा मात्र प्रश्नमा रहेको खण्डलाई लागू गर्ने थेसिसले सटीक अवस्थालाई पूरा गर्दैन । प्रेरितको लागि खडा गरिएको प्रश्न यो हो: माथि उल्लिखित पुरानो नियमका खण्डहरूका आधारमा चुनिएको राष्ट्रमा समावेश भएका इस्राएलका मानिसहरूको ठूलो संख्यामा परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञा कसरी उल्लङ्घन भएको मान्न सकिन्छ (व्यवस्था ४: ३७ देखि), के अविश्वासमा रह्यो र करारको प्रतिज्ञाहरू पूरा भयो ? उनको जवाफ असफल हुनेछ यदि यो इस्राएलको सामूहिक, समावेशी, ईश्वरतान्त्रिक चुनावको लागि मात्र अपील हो भने । यस्तो जवाफ उनको आफन्तहरू इस्राएली थिए भन्ने तथ्यलाई अपील गर्नु

[23] १ तिमोथी ५:२१ समावेश गरिएको छैन किनभने यसले चुनिएका स्वर्गदूतहरूलाई जनाउँछ ।

भन्दा बढी हुनेछैन र यसरी तिनीहरूको अविश्वासलाई ध्यानमा राखेर समस्या सिर्जना गर्ने तथ्यको बयान भन्दा बढी हुनेछैन। पावलको जवाफ इस्राएलको सामूहिक चुनाव होइन तर "तिनीहरू सबै इस्राएल होइनन्, जो इस्राएलका हुन्" । र यसको अर्थ, छलफलको चरणको सन्दर्भमा जुन हामी अहिले आइपुगेका छौं, "तिनीहरू सबै चुनिएका छैनन्, जो इस्राएलका चुनिएका हुन्" । जसरी हामीले माथि फेला पार्यौं, इस्राएल र साँचो इस्राएल, बच्चाहरू र साँचो बच्चाहरू बीच, बीउ र साँचो बीउ बीचको भिन्नता छ । यस्तो भिन्नतामा इस्राएलको अविश्वासको लागि पावलको जवाफ निहित छ । त्यसकारण अब इस्राएलको सामूहिक, ईश्वरतान्त्रिक चुनावसँग सम्बन्धित समस्यामा उस्तै प्रकारको भिन्नता ल्याउनुपर्छ । बहसको सन्दर्भमा हामी अब विचार गर्दैछौं कि हामीले इस्राएलका चुनिएकाहरू र इजरायल चयन गर्नेहरू बीचको भिन्नता देखाउनुपर्छ। त्यसकारण, निष्कर्ष यो हो कि जब पावलले "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" भनेका छन्, उहाँले ईश्वरतान्त्रिक चुनावमा अंगाल्नुभएको सबैलाई लागू नहुने भेदभावपूर्ण, भिन्नतापूर्ण अर्थमा परमेश्वरको चुन्ने उद्देश्यको कुरा गर्दै हुनुहुन्छ । यसको मतलब प्रश्नमा रहेको खण्डमा पद ६ मा "इस्राएल" बाट छुट्याएको "इस्राएल" बराबरको प्रतिबन्धात्मक अर्थ हुनुपर्छ ।

(इ) ११:५, ७ मा चुनावको लागि उही शब्द फेरि प्रयोग गरिएको छ: "अनुग्रहको चुनाव अनुसार एक अवशेष" (११:५); "चुनावले यो प्राप्त गर्यो, र बाँकी कठोर भयो" (११:७)। प्रेरितले विश्वासको धार्मिकता प्राप्त गरेका जातीय इस्राएलका बाँकी रहेका मानिसहरूसँग व्यवहार गर्दैछन् । यसैले "बचेका" र "चुनिएका" भनेको उद्धारको मालिक र उत्तराधिकारीको रूपमा कल्पना गरिएको हो । त्यसकारण चुनाव एउटा यस्तो हो जसको कडा अर्थमा बचत संघहरू र प्रभावहरू छन् र सम्पूर्ण रूपमा इजरायलको चुनावबाट छुट्याउनुपर्दछ। यो चुनावको अवधारणा हो जुन ९:११ मा पावलको तर्क र यसको सन्दर्भको आवश्यकताहरू अनुरूप छ । यो ११:५, ७ मा कुनै प्रश्न बिना देखा परेको हुनाले, हामीसँग यो अतिरिक्त पुष्टिकरण पावलको आफ्नै प्रयोगबाट व्युत्पन्न छ जुन सामान्य सन्दर्भमा ९:११ सम्बन्धित छ ।

(ई) खण्ड, "कामको होइन, तर बोलाउने व्यक्तिको", प्रश्नमा रहेको खण्डसँग नजिकको सम्बन्ध छ । जे पनि सटीक जडान हुन सक्छ, दुई खण्डहरू सहसंबंधित विचार व्यक्त गर्न अभिप्रेरित छन् । तर पावलको प्रयोगमा "बोलाउनु", जब परमेश्वरको आह्वानलाई ध्यानमा राखिन्छ र उद्धारको विषयमा लागू गर्दा, उद्धारको लागि प्रभावकारी आह्वान हो । (सम्बन्धित पदहरू, ८:३०; ९:२४; १ कोरिन्थी १:९; ७:१५; गलाती १:६, १५; ५:८, १३; एफिसी ४:१, ४; कलस्सी ३:१५; १ थेस्सलोनिकी २:१२; ४:७, ५:२४, २ थेस्सलोनिकी २:१४; १ तिमोथी ६:१२; २ तिमोथी १:९) ।[24] यदि परमेश्वरको बोलावटको पावलको अवधारणाले हाम्रो व्याख्यालाई शासन गर्ने हो भने यसलाई यस उदाहरणमा (९:११) कुल प्रमाणलाई आवश्यक पर्ने परिभाषा दिनुपर्दछ । जब यो नकारात्मक "कामको होइन" संग जोडिएको छ भने यो सबै अधिक आवश्यक छ । यसले स्वतन्त्रता र सार्वभौमसत्ता र प्रभावकारितालाई जोड दिन्छ जुन परमेश्वरको आह्वानको सम्बन्धमा अन्यत्र यस्तो प्रमुखतामा छ । त्यसकारण, चुनावमा असर गर्ने खण्डसँग यो कडाईको उद्धारको आयात भएको हुनाले "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" लाई कुनै कम महत्त्व दिन सकिँदैन र इस्राएल जस्ता जनताले उपभोग गरेको विशेषाधिकारको लागि मात्र चुनावलाई बुझ्न सकिँदैन ।

यी सबै कारणहरूका लागि इस्राएलको सामूहिक, ईश्वरतान्त्रिक चुनावलाई जनताको रूपमा मान्ने व्याख्यालाई अस्वीकार गरिनु पर्छ र "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" लाई निर्णायक र उद्धारको लागि चुनिएको उद्देश्यको रूपमा बुझ्नुपर्छ । र हामीले अन्यत्र फेला पार्ने कुराको बराबर (रोमी ८:२८-३३; एफिसी १:४; १ थेस्सलोनिकी १:४ र अन्य।) ।

[24] κλῆσις र κλητός (सम्बन्धित पदहरू, १:६, ७; ८:२८; १ कोरिन्थी १:२, २४, २६; एफिसी १:१८; ४:१, ४; फिलिप्पी ३:१४; २ थेस्सलोनिकी १:११; २ तिमोथी १:९; हिब्रू ३:१; २ पत्रुस १:१०) को बारेमा पनि त्यस्तै हो । मत्ती २२:१४ ले स्पष्ट रूपमा सुसमाचारको बाह्य बोलावटलाई जनाउँछ । रोमी ११:२९ त्यस बिन्दुमा छलफल गरिएको छ (पृष्ठ १०१) ।

यस खण्डको दोस्रो विशेषता (पदहरू १०-१३) जसलाई विचार गर्न आवश्यक छ "कामको होइन, तर बोलाउनेको" (पद ११)। प्रश्न यो छ कि तुरुन्तै पहिले के संग यसको सम्बन्ध ।[25]

यो देखिन्छ कि यो सबै भन्दा राम्रो परमेश्वरको चुनावको उद्देश्य को एक अतिरिक्त विशेषता को रूप मा लिन सकिन्छ र परमेश्वरको उद्देश्य संग के भित्री छ भनेर जोड वा पुष्टि गर्दछ, अर्थात्, कि यो मानव इच्छा द्वारा अगाडी छैन वा यो सर्त द्वारा सर्त हो । परमेश्वरको दृढ इच्छा (सम्बन्धित पदहरू, एफिसी १:५, ११)। यसलाई नकारात्मक रूपमा अभिव्यक्त गर्नको लागि "कामको होइन" भन्दा उपयुक्त कुनै सूत्र छैन र यसलाई सकारात्मक रूपमा व्यक्त गर्नको लागि कल गरेर जनाइएको भन्दा उपयुक्त कुनै अवधारणा छैन । परमेश्वरको सार्वभौम पहल र एजेन्सी कलमा भन्दा प्रमाणमा कतै छैन । परमेश्वरले मात्र बोलाउनुहुन्छ र यसको परिभाषा मानव गतिविधिबाट कुनै तत्व प्राप्त गर्दैन । त्यसकारण, हामी देख्छौं कि यो प्रवर्धक खण्ड कत्तिको मिल्दोजुल्दो छ कि हामी यसलाई विशेष रूपमा "सम्भव स्त्यान्ड" वा विशेष रूपमा, चुनावी उद्देश्यका साथ लिन्छौं ।

यस खण्डको तेस्रो विशेषता जसमा थप विस्तृत टिप्पणी आवश्यक छ, पद १३ मा मलाकी १:२, ३ मा गरिएको अपील हो: "मैले याकूबलाई प्रेम गरें, तर एसावलाई घृणा गरें" । व्याख्यामा दुईवटा प्रश्न उठ्छन् ।

१. के यो याकूब र एसाव व्यक्तिहरूलाई लागू हुन्छ वा याकूब र एसावबाट जन्मेका राष्ट्रहरूमा लागू हुन्छ ? मलाकी १:१-५ मा इस्राएल र एदोमका मानिसहरूलाई स्पष्ट रूपमा हेर्नुपर्छ । भविष्यवाणीलाई "इस्राएललाई परमप्रभुको वचनको बोझ" (पद १) र पद ३-५ ले स्पष्ट रूपमा एदोमीहरूलाई तिनीहरूको देशको उजाडलाई र ती मानिसहरूको रूपमा बुझाउँछ जसको विरुद्धमा सधैंको लागि परमप्रभुको क्रोध छ । यो सामूहिक वा जातीय सन्दर्भ हामीले पहिले उल्लेख गरिएझैं रेबिकालाई बोलेको अघिल्लो वाणीको सम्बन्धमा हामीले फेला पार्ने कुरासँग समानान्तर छ। यसरी सुरुमा बोलिएको

[25] फिलिप्पीले लूथरबाट उद्धृत गरेको कुरालाई ἐρρέθη αὐτῇ मा जोड्नु पर्छ भन्ने प्रभावको लागि सही रूपमा आलोचना गर्दछ ।

यो शब्द इस्राएल र एदोमका राष्ट्रहरूमा लागू भएको कुरामा कुनै शङ्का छैन। तथापि, यस पेटेन्ट तथ्यबाट यो मान्न सकिँदैन कि जेकब र एसाउ व्यक्तिहरूका लागि यसको सान्दर्भिकताको प्रश्न यसैले धेरै भागको लागि नकारात्मक रूपमा निर्धारित र निर्धारण गरिएको छ। केही विचारहरू दिमागमा राख्नुपर्छ ।

(क) याकूब र एसावबाट अघि बढेका सम्बन्धित मानिसहरू मलाकी १:१-५ (उत्पत्ती २५:२३) मा अग्रपंक्तिमा भए तापनि, हामी आफैं याकूब र एसावको सान्दर्भिकतालाई छुट दिन सक्दैनौं । इस्राएल र एदोम बीच यो भिन्नता किन थियो ? किनभने याकूब र एसाव बीचको भिन्नता थियो । व्यक्तिमा हुने विभेदबाट सम्बन्धित जनताको भाग्यलाई अलग पार्नु जति असुरक्षित हुनेछ, त्यति नै व्यक्तिको भिन्नतालाई उनीहरूबाट अगाडि बढ्ने राष्ट्रहरूको भाग्यबाट अलग पार्नु पनि हुनेछ । त्यसोभए प्रश्नलाई खारेज गर्न सकिँदैन: भिन्नताको चरित्र के हो किनकि यसले व्यक्ति, याकूब र एसावलाई असर गर्छ ?

(ख) पद ११ को सम्बन्धमा अवलोकन गरिए अनुसार, ईश्वरतान्त्रिक चुनावको आधारमा सम्पूर्ण इजरायलसँग सम्बन्धित भिन्नताले यस सम्पूर्ण खण्डमा प्रेरितले सामना गरेको प्रश्नलाई पूरा गर्दैनन्, अर्थात्, जातीय इजरायलको जन अविश्वास । काममा अर्को कारक हुनुपर्दछ जसले परमेश्वरको वचन शून्य भएको अनुमानलाई स्पष्ट पार्छ । यो कारक चुनावको विशिष्टतामा पाइन्छ, अर्थात्, जनताको रूपमा इस्राएलको सामान्य चुनावमा उदाहरण भन्दा बढी विशिष्ट र निर्णायक चुनावमा । त्यसोभए, अब, प्रेमको सन्दर्भमा, परिस्थितिको मागहरू पूरा गर्ने एक मात्र मापदण्ड भनेको इस्राएललाई इदोमबाट मानिसहरूको रूपमा फरक पार्ने प्रेममा उदाहरण भन्दा बढी विशिष्ट प्रेम हो । त्यसकारण, निष्कर्ष यो हुनुपर्दछ कि व्यक्तिहरूको सम्बन्धमा याकूब र एसाउ पावलले आफ्नो विश्लेषण र प्रेम र घृणाको प्रयोगलाई उनीहरूको अन्तिममा धकेल्छन् जसले समस्याको मागहरू पूरा गर्ने किसिमको भिन्नता पत्ता लगाउन मद्दत गर्दछ । जसरी उसले पहिले परमेश्वरको चुनेको

उद्देश्यको साथ गरेको थियो त्यसरी नै अब उसले याकूबको लागि परमेश्वरको प्रेमको साथ गर्छ ।[26]

२. अर्को प्रश्न प्रेम र घृणाको अर्थ हो जसका वस्तुहरू क्रमशः याकूब र एसाव हुन् । यो कायम गरिएको छ कि "घृणा" शब्दको अर्थ "कम माया गर्नु, आदर गर्नु र कम पक्षमा व्यवहार गर्नु" हो ।[27] यो अर्थ राखिएको विभिन्न खण्डहरूमा अपील गर्न सकिन्छ । (सम्बन्धित पदहरू, उत्पत्ति २९:३२, ३३; व्यवस्था २१:१५; मत्ती ६:२४; १०:३७, ३८; लूका १४:२६; यूहन्ना १२:२५) ।[28] यो मान्नै पर्छ कि यस अर्थले भिन्नता प्रदान गर्दछ जुन पोजिट हुनुपर्दछ। प्रतिशोधको लागि परमेश्वरको प्रेमको प्रश्नमा नआउने, यो दृष्टिकोणले संकेत गर्दछ कि एसाव त्यो प्रेमको वस्तु थिएन जुन परमेश्वरले याकूबलाई प्रयोग गर्नुभयो, अर्थात्, विशिष्ट भिन्नता प्रेम जसले मात्र भिन्नताको लागि जिम्मेवार हुनेछ। पाठ, यो भन्नै पर्छ, यो भन्दा कम केहि मतलब हुन सक्दैन । एसाव याकूबको लागि जन्मिएको प्रेमको वस्तु हुन सक्दैन, यदि त्यसो हो भने, सबै भेदहरू मेटिनेछन्, र पाठले स्पष्ट रूपमा संकेत गरेको कुरा कट्टरपन्थी भिन्नता हो ।

यद्यपि, यो शंकास्पद छ कि यदि यो निजी धारणाले हाम्रो पाठमा लागू हुने हिब्रू वा ग्रीकमा विचारलाई पर्याप्त रूपमा व्यक्त गर्दछ । यो सजिलैसँग शंका गर्न सकिन्छ कि मूल सन्दर्भमा, जस्तै यो एदोमीहरूसँग सम्बन्धित छ (मलाकी १:१-५), प्रेम वा अनुग्रहको अभावले मात्र उल्लेख गरिएको न्यायको भ्रमणको व्याख्या गर्दैन: "एसावलाई मैले घृणा गरें, र उसको पहाडहरू उजाड पारे, र आफ्नो सम्पदा उजाडस्थानका स्यालहरूलाई दिए" (पद ३); "तिनीहरूले निर्माण गर्नेछन्, तर म भत्काउनेछु । र मानिसहरूले तिनीहरूलाई दुष्टताको सिमाना भन्नेछन्, र ती मानिसहरू जसको विरुद्धमा परमप्रभु सदाको लागि क्रोधित हुनुहुन्छ" (पद ४)। यी निर्णयहरूले पक्कै पनि अनादरलाई जनाउँछ । क्रोध एक सकारात्मक निर्णय हो,

---

[26] सान्डे र हेडलाम: ९:११; एफ. एफ. ब्रुस: ९:१२, १३; फिलिप्पी: ९:१३ ।

[27] चार्ल्स होज: ९:१३ ।

[28] हितोपदेश १३:२४ कहिलेकाहीं उद्धृत गरिएको छ । तर यो शंकास्पद रूपमा प्रासंगिक छ ।

आशिषको अभाव मात्र होइन । धर्मशास्त्रमा परमेश्वरको क्रोधले उहाँको असन्तुष्टिको सकारात्मक बहिर्गमन समावेश गर्दछ । मलाकी १:१-५ मा हामीले के पाउँछौं जुन पुरानो नियमका उदाहरणहरूद्वारा चित्रण गरिएको छ जहाँ परमेश्वरको घृणाको उल्लेख गरिएको छ र जहाँ व्यक्ति वा वस्तुहरू वस्तु हुन् (सम्बन्धित पदहरू, भजनसंग्रह ५:५; ११:५; हितोपदेश ६:१६; ८:१३; यशैया १:१४; ६१:८; यर्मिया ४४:४; होशे ९:१५; आमोस ५:२१; जकरिया ८:१७; मलाकी २:१६) मा भनिएको ईश्वरीय प्रतिक्रियालाई माया नगर्ने वा कम माया गर्नेमा कम गर्न सकिन्छ । तसर्थ प्रमाणको आवश्यकता पर्दछ, कम्तिमा भन्नुपर्दा, अनादर, असन्तुष्टि, असन्तुष्टिको विचार । त्यहाँ एक कडा गुणस्तर पनि छ जुन छुट नहुन सक्छ । हामीले यस ईश्वरीय घृणाको भविष्यवाणी गर्नुहुँदैन ती अयोग्य विशेषताहरू जुन घृणासँग सम्बन्धित छ किनकि यो हामी पापी मानिसहरूद्वारा प्रयोग गरिन्छ । परमेश्वरको घृणामा कुनै द्वेष, दुष्टता, प्रतिशोध, अपवित्र द्वेष वा तीतोपन छैन । यसरी चित्रण गरिएको घृणाको प्रकारलाई धर्मशास्त्रमा निन्दा गरिएको छ र परमेश्वरको समान भविष्यवाणी गर्नु ईश्वरनिन्दा हुनेछ । तर हामीमा घृणा छ जुन परमेश्वरको सम्मान र उहाँप्रतिको प्रेमको लागि पवित्र ईर्ष्याको अभिव्यक्ति हो (सम्बन्धित पदहरू, भजनसंग्रह २६:५; ३१:६; १३९:२१, २२; यहूदा २३; प्रकाश २:६)। यो घृणा हाम्रो आफ्नै सम्मानको लागि परमेश्वरको ईर्ष्याको प्रतिबिम्ब हो । त्यसकारण हामीले स्वीकार गर्नुपर्छ कि परमेश्वरमा एक पवित्र घृणा छ जसलाई माया नगर्ने वा कम माया गर्ने सन्दर्भमा परिभाषित गर्न सकिँदैन । यसबाहेक, हामीले यो घृणाको वास्तविकता वा तीव्रतालाई "एन्थ्रोपोप्याथिक" भनेर बोलेर वा यसले "भावनालाई त्यति प्रभाव पार्दैन" भनेर भन्न सक्दैनौं ।[29] मामला बरु सबै सद्गुणमा जस्तै हामीमा यो पवित्र घृणा परमेश्वरमा पवित्र घृणाको नमुना हो ।

यो पवित्र घृणा व्यक्त गर्नको लागि पर्याप्त सर्तहरू फेला पार्न गाह्रो छ किनकि यो हामीद्वारा प्रयोग गरिन्छ । यो घृणा व्यक्त गर्न अझै गाह्रो छ किनकि यो परमेश्वरको हो । र यो मान्नु हुँदैन कि हाम्रो पवित्र घृणा र परमेश्वरको बीचको समानताको लागि अपीलले हाम्रो

[29] फिलिप्पी: ९:१३ ।

लागि प्रस्तावमा निर्दिष्ट गरिएको घृणाको सटीक चरित्रलाई समाधान गर्छ, "एसावलाई मैले घृणा गरें" । पद १३ को घृणा परमेश्वरको सार्वभौमिकताको उत्कृष्ट क्षेत्रसँग सम्बन्धित छ जसको लागि कुनै मानव समानता छैन । हामीमा पवित्र घृणालाई अपील गर्ने उद्देश्य केवल यो देखाउने उद्देश्यको लागि हो कि हामी मानिसहरूमा पनि घृणा छ जुन द्वेषपूर्ण र प्रतिशोधात्मक घृणाबाट पूर्ण रूपमा भिन्न छ । यो यस दिशामा हो कि हामीले परमेश्वरको घृणालाई व्याख्या गर्नुपर्दछ र हामीले यसलाई नकारात्मक वा तुलनात्मक धारणामा टोन गर्न सक्दैनौं ।

विचार र प्रयोगको बाइबलीय ढाँचाको आधारमा, त्यसकारण, "एसावलाई मैले घृणा गरें" भनाइलाई सन्तोषजनक रूपमा व्याख्या गरिएको छैन जसको अर्थ केवल "प्रेम नगरेको" वा "कम माया गरेको" हो तर यस अर्थमा सकारात्मक अनादरको मनोवृत्ति व्यक्त गरिएको छ । एसावलाई याकूबले रमाइलो गरेको कुराबाट मात्र बहिष्कृत गरिएको थिएन तर एक असन्तुष्टिको वस्तु थियो जुन प्रेमले बहिष्कार गरेको थियो र जसको याकूब वस्तु थिएन किनभने उसलाई माया गरिएको थियो । मलाकी १:२,३ बाट पावलले दिएको यो उद्धरण उत्पत्ति २५:२३ बाट भर्खरै उद्धृत गरिएको कुरालाई स्पष्ट पार्न वा पुष्टि गर्ने उद्देश्यको लागि हो । त्यसकारण यसलाई रेबिकाको वाणी लागू हुने अवस्थासँग समानताको रूपमा व्याख्या गरिनुपर्छ । किनकि वाणीले बच्चाहरू जन्मनु अघि वा असल वा नराम्रो (पद ११) गरेको भेदभावलाई संकेत गर्दछ त्यसैले वर्तमान उदाहरणमा भिन्नता हुनुपर्छ । यसरी "प्रेम" र "घृणा"[30] द्वारा निहित निश्चित कार्यहरू दुई बच्चाहरूमा कुनै पनि चरित्र भिन्नताले होइन तर पूर्ण रूपमा परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा, "चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य" (पद ११) द्वारा अभिव्यक्त हुन्छन् । हामीले माथि के फेला पारेका छौं, तथापि, बाइबलीय प्रयोगलाई सम्मान गर्दै यसलाई सकारात्मक चरित्रसँग घृणाको रूपमा व्याख्या गरिनु पर्छ जुन प्रयोगले संकेत गर्दछ, घृणालाई निर्णायक उद्देश्यको रूपमा जुन सर्तमा याकूब र एसाव बीचको भेदभाव भयो । परमेश्वरको इच्छाको सल्लाहको

[30] एओरिस्टहरू ध्यान दिनु पर्छ ।

परमताको सम्मान गर्दै पावलले अन्यत्र सिकाएको कुरालाई ध्यानमा राख्दै, याकूब र एसावको अन्तिम गन्तव्यहरू उहाँको दायराभन्दा बाहिर थिए भन्नु उचित हुनेछैन । यस बाहेक यस खण्डमा (पदहरू ६-१३) प्रेरितले साँचो इस्राएल र शरीर पछिको इस्राएल साँचो सन्तान र वंशजका बीचमा साँचो बीउ र प्राकृतिक बीउ बीचको भिन्नता देखाउँदै हुनुहुन्छ । परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञा असफल भएको छैन भनी देखाउनको लागि उसले यो गरिरहेको छ । प्रतिज्ञा साँचो इस्राएलमा अनुग्रहको चुनाव अनुसार बाँचेकाहरूमा पूरा हुन्छ । यसले साँचो इस्राएल, साँचो बीउ, पूर्ण उद्धारको अर्थमा प्रतिज्ञाको साझेदारको रूपमा कल्पना गरिएको छैन भनी मान्नको लागि खण्डको सम्पूर्ण तर्क र चासोलाई खारेज गर्दछ । परमेश्वरको चुन्ने उद्देश्यको लागि अपील, त्यस उद्देश्यको पछ्याउँदै रेबिकालाई बोलाइएको वाणी, र "मैले प्रेम गरेको याकूब, तर एसावलाई मैले घृणा गरे" भन्ने शब्दमा सहभागीहरू बीचको यही भिन्नता पुष्टि गर्ने उद्देश्यका लागि हो । यस खण्डमा भेदभावको अन्तिम शब्दले उद्धार र त्यसको आउने छोटो बीचको भिन्नतालाई बुझाउनको लागि होइन भनी मान्नु भनेको यो शब्दलाई प्रेरितको विचारसँग अप्रासंगिक बनाउने कुरा मान्नु हो । त्यसकारण हामी यस शब्दमा परमेश्वरको सार्वभौम सल्लाहको घोषणा खोज्न बाध्य छौं किनकि यो मानिसहरूको अन्तिम गन्तव्यसँग सम्बन्धित छ ।

९:१४-१८

१४ तब हामी के भनौं? के परमेश्वरसँग अधर्म छ त? कदापि हुँदैन !
१५ किनकि उहाँले मोशालाई भन्नुभयो: 'जसलाई म कृपा गर्न चाहन्छु, उसलाई म कृपा गर्नेछु; जसलाई म दया देखाउन चाहन्छु, उसलाई म दया देखाउनेछु।'
१६ यसकारण अब यो कुरा न ता इच्छा गर्नेको, न ता दौड़ादौड़ी गर्नेको, तर कृपा देखाउनुहुने परमेश्वरको हो ।

१७ किनभने पवित्रशास्त्रले फाराओलाई भन्दछ: 'मेरो सामर्थ्य म तँमा प्रकट गरूँ, र सारा पृथ्वीभरि मेरो नामको प्रचार होस् भन्ने उद्देश्यले मैले तँलाई उठाएको हुँ ।'
१८ यसकारण जसलाई उहाँ कृपा दिन चाहनुहुन्छ, उसैलाई उहाँ दिनुहुन्छ; अनि जसलाई उहाँ कठोर पार्न चाहनुहुन्छ, त्यसलाई उहाँ पार्नुहुन्छ ।

१४-१६ पद ६-१३ मा पावलको तर्क यो हो कि उहाँको करारप्रति परमेश्वरको विश्वासयोग्यतालाई अब्राहामबाट शारीरिक रूपमा वंशजहरू उद्धारका सहभागीहरू हुन् भनेर मूल्याङ्कन गर्न सकिँदैन । परमेश्वरको विश्वासयोग्यता यस तथ्यबाट प्रमाणित हुन्छ कि करारको प्रतिज्ञाले उहाँको करारको अनुग्रहको मालिक र उत्तराधिकारी हुनको लागि परमेश्वरद्वारा सार्वभौम रूपमा चुनिएकाहरूलाई मनन गर्छ । चुनाव अनुसार परमेश्वरको उद्देश्य दृढ रहन्छ र यसले यो सुनिश्चित गर्दछ कि करारको प्रतिज्ञा असफल भएको छैन । परमेश्वरको वचन असफल भएको छैन । त्यसैले यी पदहरू परमेश्वरको सत्यताको प्रमाण हुन् । पद १४ मा प्रेरितले अर्को आपत्तिको साथ व्यवहार गर्दछ जुन अपेक्षित वा आग्रह गर्न सकिन्छ । यो परमेश्वरको न्यायको प्रश्न हो । सोधिएका दुई प्रश्नहरू ३:५ को समान छन् । यस मामलामा दोस्रो प्रश्नको रूप फरक छ र न्यायको अन्तिम र निर्णायक प्रश्नलाई औंल्याउँछ । "के परमेश्वरमा अधर्म छ ?"[31] एक नकारात्मक जवाफ निहित छ र पावल आफ्नो निपटान मा अस्वीकार को कडा रूपले जवाफ दिनुहुन्छ ।[32] परमेश्वरसँग अन्याय को विचार यति असहनीय छ कि यो अचानक र निर्णायक अस्वीकार संग खारेज गर्नुपर्छ । पद १५ "परमेश्वरलाई निषेध गर्नुहोस्" को समर्थनमा धर्मशास्त्रमा अपील हो । धर्मशास्त्रको स्थानको बारेमा पावलको धारणालाई चित्रण गर्दै यो महत्त्वपूर्ण छ कि परमेश्वरको न्यायको जस्तो आधारभूत प्रश्नको जवाफ दिनमा उहाँ धर्मशास्त्रको

[31] अभिव्यक्ति παρὰ τῷ θεῷ ले सुझावको निन्दालाई जोड दिन्छ ।

[32] नकारात्मक μὴ γένοιτο मा ३:४, ६ मा टिप्पणीहरू हेर्नुहोस् (भोलुम १, पृष्ठ ९३ देखि, ९७)।

साक्षी जोड्न सन्तुष्ट हुनुपर्छ । उहाँले प्रस्थान ३३:१९ बाट उद्धृत गर्नुभयो ।[33] यो मोशाको अनुरोधको लागि परमेश्वरको जवाफ हो, "मलाई तपाईंको महिमा देखाउनुहोस्, म प्रार्थना गर्दछु" (प्रस्थान ३३:१८) तर सायद ठूलो सान्दर्भिक पद १३-१६ मा व्यक्त गरिएको मोशाको चिन्तामा उसले अनुग्रह पाउनुपर्दछ । परमेश्वरको दृष्टिमा र परमेश्वरको उपस्थितिले इस्राएल पृथ्वीको सतहमा रहेका अरू सबै मानिसहरूबाट अलग भएका परमेश्वरका जनहरू हुन् भनी प्रमाणित गर्नेछ । यद्यपि पावलले यो शब्दलाई कुनै पनि तरिकाले मुद्दाको प्रश्नमा यसको प्रयोगलाई सीमित नगरी उद्धृत गर्दछ, जब हामीले यो बोलेको विशेष अवसरलाई ध्यानमा राख्दा बल बढ्छ । मोशालाई देखाइएको अनुग्रह यसद्वारा परमेश्वरको सार्वभौम कृपाबाट अगाडि बढ्न प्रमाणित गरिएको छ । मोशा र उहाँसँगै परमेश्वरका जनहरूले पनि कुनै पनि पक्षमा दाबी गर्न सक्दैनन्; यो पूर्णतया परमेश्वरको स्वतन्त्र छनौट र वरदानको कुरा हो ।

"दया गर्नुहोस्" र "करुणा छ" दुई सर्तहरू बीचको भिन्नतालाई दबाउन आवश्यक छैन । पाठमा दुईवटा जोडहरू छन्। पहिलो भनेको परमेश्वरको कृपाको वास्तविकता, सुरक्षा र प्रभावकारिता हो। यो दुई समानान्तर खण्डहरू द्वारा उच्चारण गरिएको छ, एउटा दयाको सर्तमा आफ्नो पक्षलाई व्यक्त गर्दछ, अर्को करुणाको सर्तमा । दोस्रो जोड प्राथमिक छ । परमेश्वरको स्वतन्त्र र सार्वभौम छनोटलाई जोड दिँदै हामीले "कसलाई" भनेर "जसलाई" भनेर अनुवाद नगरेसम्म यसलाई अंग्रेजीमा त्यति राम्रोसँग अभिव्यक्त हुँदैन ।[34] यस सन्दर्भमा हामीले उद्धारको आयातलाई कम गर्न सक्दैनौं । यो न्यायको प्रश्नमा पावलको जवाफ हो जुन परमेश्वरको तर्फबाट सार्वभौम भेदभावबाट उत्पन्न हुन्छ जसमा पावलले पद ६-१३ मा आफ्नो तर्कमा आधारित थिए । यो भिन्नता माथि देखाइए अनुसार अनुग्रहको चुनावका लाभार्थीहरूमा परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञाको प्राप्तिसँग सम्बन्धित छ । यदि परमेश्वरको कृपा र अनुकम्पालाई कम

[33] क्रिया οἰκτίρω मा हिज्जे को अलिकति भिन्नता सँग प्रश्न ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादमा जस्तै शब्द हो ।

[34] ὃν ἄν मा जोड दिइएको छ ।

महत्त्व दिइयो भने प्रेरितको जवाफ उहाँले व्यवहार गरिरहेको प्रश्नबाट कम हुनेछ ।

पद १५ को सबै-महत्वपूर्ण पक्ष यो छ कि पद १४ को "परमेश्वरले निषेध गर्नुभयो" को समर्थनमा परमेश्वरको कृपा यसका सहभागीहरूका लागि न्यायको कुरा होइन तर पूर्ण रूपमा स्वतन्त्र र सार्वभौम अनुग्रहको कुरा हो । यो सत्य हो कि कृपालाई इस्राएलको करार विशेषाधिकारहरूको ईश्वरतान्त्रिक चुनावको रूपमा हेर्ने होस् वा, प्रेरितको विशेष चासोको सन्दर्भमा, मुक्तिको लागि कृपाको रूपमा । न्यायले सही दावीहरूको अनुमान गर्द र दया मात्र सञ्चालन हुन सक्छ जहाँ न्यायको कुनै दावी अवस्थित छैन । दया मात्रै बाधा पुऱ्याउने विचार भएकोले एउटै व्याख्या भनेको परमेश्वरको स्वतन्त्र र सार्वभौम संकल्प हो । उहाँले चाहनुभए अनुसार दया गर्नुहुन्छ । यो प्रस्थान ३३:१९ को जोड हो र यसैलाई पावलले आफ्नो निश्चित अपील गर्नुहुन्छ । यस विचारको पछाडि अनुग्रहको सिद्धान्तको लागि पत्रको अघिल्लो भागमा प्रेरितको पोलिमिक हो ।

पद १६ लाई पद १५ मा उद्धृत गरिएको धर्मशास्त्रबाट निकालिएको निष्कर्षको रूपमा मान्न सकिन्छ तर यसलाई अधिमानतः सत्यमा के समावेश छ भन्ने कुराको बयानको रूपमा मानिन्छ । त्यसपछि सम्बन्ध यस प्रकार हुनेछः यदि परमेश्वरले जसलाई चाहानुहुन्छ कृपा गर्नुहुन्छ, "त्यसो भए यो उसको होईन जसले इच्छा गर्छ, न त भाग्नेको हो, तर कृपा गर्ने परमेश्वरको हो" । परमेश्वरको कृपाको अभ्यासको नकारात्मक समकक्षको रूपमा मानिसको दृढ संकल्पको बहिष्कारमा जोड यहाँ आउँछ । पहिलो अस्वीकारले मानव इच्छालाई जनाउँछ, मानिसको इच्छासँग सम्बन्धित दृढ संकल्प; दोस्रोले मानिसको सक्रिय परिश्रमलाई जनाउँछ (सम्बन्धित पदहरू, १ कोरिन्थी ९:२४, २६; गलाती २:२; ५:७; हिब्रू १२:१)। परमेश्वरको कृपा त्यस उद्देश्यको लागि सबैभन्दा लगनशील श्रमले प्राप्त गरेको उपलब्धि होइन तर अनुग्रहको सित्तैको वरदान हो । न्यायको दावी वा श्रमको पुरस्कारको रूपमा प्राप्त हुने कुराको लागि कुनै कथन अधिक विरोधी हुन सक्दैन ।

१७, १८ यहाँ धर्मशास्त्रबाट अर्को प्रमाण प्रस्तुत गरिएको छ । यस खण्डको सबैभन्दा विशिष्ट विशेषता यो हो कि यसले स्पष्ट रूपमा दयाको विपरीत उल्लेख गर्दछ । पद १५, १६ ले दयाको अभ्यासलाई मात्र उल्लेख गरेको थियो । यदि सबै मानिसहरू यस दयाको प्राप्तकर्ता भए यसको अभ्यासको सार्वभौमसत्तामा कुनै हस्तक्षेप हुने थिएन । यो परमेश्वरको स्वतन्त्र छनोट भएको हुन्थ्यो कि उहाँले सबै मानिसहरूलाई यसको लाभार्थी बनाउन दृढ संकल्प गर्नुभयो। हामीले तर यस्तो सन्दर्भमा दयाको वरदानमा भिन्नताको बारेमा सोच्न सकेनौं किनभने यो यस्तो प्रेरितसँग व्यवहार गर्दैछ । त्यसोभए धर्मशास्त्रमा यो दोस्रो अपीलमा दयाको नकारात्मकतालाई स्पष्ट रूपमा भनिएको छ - " यसकारण जसलाई उहाँ कृपा दिन चाहनुहुन्छ, उसैलाई उहाँ दिनुहुन्छ; अनि जसलाई उहाँ कठोर पार्न चाहनुहुन्छ, त्यसलाई उहाँ पार्नुहुन्छ ।" (पद १८)। त्यसकारण प्रेरितले बोलेको सार्वभौमिकता कुनै अमूर्त सार्वभौमिकता होइन तर त्यो हो जुन मोशासँग जोडिएको ईतिहासमा परमेश्वरको यस निर्णायक इच्छाको दोहोरो अभ्यासमा ठोस रूपमा उदाहरण दिइएको थियो, "उहाँले जसलाई चाहनुहुन्छ, र जसलाई दया गर्नुहुन्छ। उहाँले कठोर बनाउनुहुनेछ ।" परमेश्वरको स्वतन्त्र, सार्वभौम इच्छामा निरन्तर जोड दिँदै हामीले यो सार्वभौमसत्तालाई कठोरतामा पनि उत्तिकै उल्लङ्घन गर्ने कुरालाई स्वीकार गर्नुपर्छ जसरी यो दया देखाउने हो । अन्यथा हातमा रहेको विषयको सान्दर्भिकता बिग्रनेछ । परमेश्वरको सार्वभौमिकता दुबै अवस्थामा परम र सकारात्मकमा जस्तै नकारात्मकमा पनि अन्तिम छ भनी भन्नको यो अर्को तरिका हो ।

फारोको उदाहरण प्रस्तुत गरिएको तरिका प्रेरितको धर्मशास्त्रको प्रयोगको लागि फेरि महत्त्वपूर्ण छ । उद्धृत गरिएका शब्दहरू मोशा मार्फत फारोलाई बोलाइएको परमेश्वरको वचन हुन् । तर यहाँ सूत्र "उहाँले भन्नुहुन्छ" होइन, पद १५ मा जस्तै, तर "धर्मशास्त्रले भन्छ", यसले "परमेश्वरले भन्नुहुन्छ" जस्तै प्रभाव पार्छ भनेर संकेत गर्दछ ।

उद्धृत गरिएको शब्द (प्रस्थान ९:१६) छैटौं विपत्ति पछि मोशाद्वारा बोलिएको हो जुन मानिस र जनावरमा फोहोर हुन्छ । अघिल्लो पद (प्रस्थान ९:१५) लाई ध्यानमा राख्दै, उद्धृत पदले

फारोलाई फोहोरको महामारीले त्यस विशेष अवस्थामा पृथ्वीबाट काट्नबाट जोगाएको कुरा बुझ्न सकिन्छ । तर पावलले यहाँ प्रयोग गरेको शब्द "उठाउनु" [35] त्यो हो जुन ग्रीक पुरानो नियममा इतिहासको दृश्यमा कुनै खास उद्देश्यका लागि उठाउने अर्थमा प्रयोग गरिएको छ (सम्बन्धित पदहरू, गन्ती २४:१९; २ शमुएल १२:११; अय्यूब ५:११; हिब्रू १:६; जकरिया ११:१६) । तसर्थ धेरै टिप्पणीकारहरूको साथमा इतिहासको दृश्यमा परमेश्वरको प्रबन्धद्वारा ओगटेको फारोको स्थान र मिश्रबाट इस्राएलको छुटकाराको सम्बन्धमा उनले खेलेको भूमिकाको सन्दर्भमा उद्धरणलाई यहाँ उत्तम रूपमा लिइन्छ । फारोको अटल विरोध मिश्रमा आइपुगेका विपत्तिहरूमा र विशेष गरी लाल समुद्रमा फारोका सेनाहरू र सुख्खा जमिनमा इस्राएलको बाटोमा विचलित हुँदा परमेश्वरको महान् शक्तिको प्रदर्शनको अवसर बन्यो । परमेश्वरको नाम यसरी सारा पृथ्वीमा विदेशमा प्रकाशित भएको थियो भनेर प्रशस्त मात्रामा प्रमाणित गरिएको छ र उहाँको शक्तिको यो संकेत प्रकटीकरण अन्यत्र धर्मशास्त्रको विषयवस्तु हो । (सम्बन्धित पदहरू, प्रस्थान १५:१३-१६; यहोशू २:९,१०; ९:९; भजनसंग्रह ७८:१२, १३; १०५:२६-३८; १०६:९-११; १३६:१०-१५) ।

पद १८ मा हामीसँग समान प्रकारको व्याख्यात्मक निष्कर्ष छ जुन हामीले पद १६ मा भेट्टायौं: "त्यसोभए उहाँले जसलाई चाहानुहुन्छ उसलाई दया गर्नुहुन्छ ।" यो पद १५ को रूपमा आफ्नो कृपाको प्रयोगमा परमेश्वरको सार्वभौमिकतामा जोड दिने प्रभावमा छ । तर यस मामिलामा नयाँ विशेषता छ कि परमेश्वरको सार्वभौम र निर्णायक इच्छा उल्लेख गरिएको छ र जोड दिन्छ । पद १५ जस्तै यो एक कथन हो जुन परमेश्वरको कृपाको अभ्यासमा सामान्य लागू हुन्छ । जो कोही पनि कृपाको प्राप्तकर्ता हो परमेश्वरको सार्वभौम इच्छाको लागि यो अनुग्रहको ऋणी हुन्छ । यस पदमा मुख्य प्रश्न भनेको "कसलाई उसले कठोर बनाउँछ" भन्ने शब्दहरूमा निहित कार्यको प्रकार हो । पद १५ र पद १८ को पहिलो भाग जस्तै यो यस श्रेणी मा पर्ने हरेक मामला मा

[35] पावलले प्रयोग गरेको क्रिया ἐξεγείρω ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादमा भन्दा फरक छ र हिब्रू शब्दको नजिक छ "तपाईंलाई खडा हुन दिनुभयो ।"

सामान्य आवेदन संग एक कथन हो । तर यो पद पद १७ बाट एउटा निष्कर्ष हो वा, अधिमानतः, पद १७ मा उल्लेख गरिएको परमेश्वरको प्रवन्धमा के समावेश छ भन्ने व्याख्या हो, हामीले फारोलाई उदाहरणको रूपमा र विशेष गरी उदाहरणको रूपमा मान्नुपर्छ । जसरी मोशा, यस सन्दर्भमा, दयाको उदाहरण दिन्छ, त्यसैले फारो कठोर । यसबाहेक पद १७ लिइएको सामान्य सन्दर्भमा फारोको हृदयको कठोरतालाई बारम्बार उल्लेख गरिएको हुनाले, यसमा कुनै शंका हुन सक्दैन तर फारोको कठोरतालाई ध्यानमा राखिएको छ । त्यसोभए यो कठोरता के हो ?

शब्दको कठोरतालाई परमेश्वरले जे गर्न अनुमति दिनुभयो भनिएको छ भन्ने दृष्टिकोणबाट छुटकारा पाउन सकिन्छ । परमेश्वरले फारोलाई आफ्नै हृदय कठोर बनाउन अनुमति दिनुभयो तर कठोर बनाउने कार्य फारोको आफ्नै थियो । यस्तो व्याख्याको समर्थनमा सादृश्यतालाई अपील गर्न सकिन्छ (सम्बन्धित पदहरू, २ शमुएल १२:११; १६:१०; भजनसंग्रह १०५:२५)। होजले भनेझैं, "यी र यस्तै खण्डहरूबाट, यो स्पष्ट हुन्छ कि यो एक परिचित शास्त्रीय प्रयोग हो, ईश्वरीय प्रभावहरूलाई श्रेय दिन जुन उसले आफ्नो बुद्धिमा हुन अनुमति दिन्छ" ।[36]

त्यहाँ कुनै प्रश्न हुन सक्दैन तर फारोले आफ्नै हृदय कठोर बनायो। यद्यपि उदाहरणहरू तुलनात्मक रूपमा थोरै छन् जसमा फारोको गतिविधि स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ (सम्बन्धित पदहरू, ७:१३; ८:३२ (२८); ९:३४), तर तिनीहरू पर्याप्त छन् । तर मुख्य रूपमा सर्तहरू प्रभावमा पर्छन् कि प्रभुले फारोको हृदय कठोर बनाउनुभयो (सम्बन्धित पदहरू, प्रस्थान ४:२१; ७:३; ९:१२; १०:१, २०, २७; ११:१०; १४:४, ८)। पावलले प्रयोग गरेको शब्द ग्रीक पुरानो नियममा यी प्रत्येक पछिल्ला उदाहरणहरूमा पाइने शब्द हो ।[37] प्रभुको कार्यमा यो निरन्तर जोड दिएर परमेश्वरले फारोको हृदय कठोर बनाउनुभयो भन्ने व्याख्यालाई खारेज गर्नु उचित हुनेछैन । विपरित बाध्यकारी बाइबलीय आधारहरू हुन् । यस पत्रको अघिल्लो लेखमा भएको एक

[36] Op. cit., ad loc.

[37] σκληρύνω.

प्रासंगिक विचार र पावलको शिक्षाले परमेश्वरको कार्यलाई ध्यानमा राखेको निष्कर्षमा बाधा पुऱ्याउँछ । पाठ परमेश्वरको सार्वभौम निर्णायक इच्छा र कार्यसँग सम्बन्धित छ । यो उहाँको दयाको सम्बन्धमा पेटेन्ट हो: "उहाँले जसलाई चाहानुहुन्छ कृपा गर्नुहुन्छ" । निर्णायक दयाको कार्यमा प्रभावमा आउँछ । यी एउटै जोडहरू कठोरतामा लैजानुपर्छ: "जसलाई उसले कठोर बनाउँछ" । समानान्तर कायम गर्नुपर्छ; दृढताको कार्यमा निर्णायक इच्छा प्रभावमा आउँछ । यसबाहेक पावलले १:२४, २६, २८ मा आफ्नो शिक्षाद्वारा हामीलाई यस्तो अवधारणाको लागि तयार पारेका थिए जहाँ उनले वासना, अनादरको आवेग र अपमानजनक दिमागलाई न्यायिक परित्याग गर्ने (यी पदहरूमा टिप्पणीहरू) लाई व्यवहार गर्छन् । यसरी परमेश्वरको पक्षमा सकारात्मक प्रहार भनेको विभिन्न विचारहरूमा मिल्ने एक मात्र व्याख्या हो ।

कठोरता यो याद गर्नुपर्छ एक न्यायिक चरित्र हो । यसले खराब-मरुभूमि र फारोको मामलामा, विशेष गरी उसको आत्म-कठोरताको खराब-मरुभूमिको अनुमान गर्दछ । कठोरता यो ज्याला हो जसको दोषबाट कहिल्यै अमूर्त हुन सक्दैन । यस्तो देखिन्छ कि कठोरताको न्यायिक चरित्रले परमेश्वरको सार्वभौम इच्छामा हस्तक्षेप गर्दछ जसमा यस पाठमा उच्चारण गरिएको छ । प्रेरितले व्यवहार गरिरहेको सल्लाहमा यो हुन सक्दैन भनेर भन्नु पर्याप्त हुनेछ । पहिले उल्लेख गरिएझैं पदको पहिलो भागमा भन्दा बढी परमेश्वरको इच्छाको सार्वभौम संकल्पलाई दबाउन वा कम गर्न असम्भव छ । तर यो पनि ध्यान दिनुपर्छ कि कठोरतामा कल्पित पाप र अशुभ मरुभूमिलाई दयाको अभ्यासमा पनि अनुमान गरिएको छ । यस पदको दुवै भाग खराब-मरुभूमिको आधारमा विश्राम गर्दछ । वास्तवमा यस खण्डमा प्रेरितको सम्पूर्ण तर्क परमेश्वरसँग अधार्मिकता छ भन्ने आपत्तिको खण्डनमा (पद १४) यस आधारमा सञ्चालन गरिएको छ कि मुक्ति न्यायको आदेशद्वारा बाधा पर्दैन, कि यो पूर्णतया अभ्यासबाट अघि बढ्छ । सार्वभौम दयाको, कि परमेश्वरले जसलाई चाहानुहुन्छ कृपा गर्नुहुन्छ । तसर्थ, पद १८ मा स्पष्ट रूपमा व्यक्त गरिएको भिन्नता, पूर्णतया परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा र दृढ संकल्प हो ।

सार्वभौमसत्तालाई कठोर बनाउने न्यायिक कार्यको सन्दर्भमा यो तथ्यमा समावेश छ कि सबै, पाप र खराब-मरुभूमिको कारणले दया र अन्तिम न्यायमा अनुमान गरिएको, कठोर हुन योग्य छ र त्यो अपरिवर्तनीय रूपमा । सार्वभौमसत्ता शुद्ध र सरल विभेदको एकमात्र कारण हो जसद्वारा कोहीलाई कठोर बनाइन्छ भने कोही समान रूपमा अयोग्यलाई दयाको पात्र बनाइन्छ। यसरी इच्छाशक्तिलाई कठोर बनाउने वा यो इच्छालाई प्रभाव पार्ने कार्यमा सार्वभौमसत्ताबाट उद्धार छैन । यसैले पावलले दयाको मामलामा भन्दा बढी आरक्षित बिना भन्न सक्छ, "कसलाई उहाँले कठोर बनाउँनुहुन्छ" ।

९:१९-२६

१९ तब तिमीले मलाई भन्नेछौ: 'उहाँले अझै किन दोष लाउनुहुन्छ त? किनकि कसले उहाँको इच्छा सामना गरेको छ र?'

२० तर हे मानिस, परमेश्वरको विरोधमा जवाफ दिने तिमी को हौ? के बनाइएको चीजले बनाउनेवालालाई 'किन तिमीले मलाई यस प्रकारले बनायौ ?' भनी भन्ला र ?

२१ के माटोमाथि कुमालेको अधिकार छैन र ? एउटै ढिकाबाट एउटा भाँड़ा आदरका निम्ति र अर्कोलाई अनादरका निम्ति बनाउने ?

२२ यदि परमेश्वरले आफ्नो क्रोध देखाउने र आफ्नो सामर्थ्य प्रकट गर्ने इच्छा गरेर विनाशका निम्ति बनाइएका क्रोधका भाँड़ाहरूप्रति खूबै धीरजसाथ सहनशीलता देखाउनुभयो भने के भयो त ?

२३ अनि यसमा उहाँले पहिलेदेखि महिमाका निम्ति तयार पार्नुभएका दयाका भाँड़ाहरूप्रति आफ्नो महिमाको धन प्रकट गर्ने उद्देश्य थियो,

२४ अर्थात् हामीहरूप्रति, जसलाई उहाँले यहूदीहरूबाट मात्र होइन, तर अन्यजातिहरूबाट पनि बोलाउनुभयो ।

२५ जसरी होशेको पुस्तकमा पनि उहाँ भन्नुहुन्छ: 'जो मेरो प्रजा थिएनन्, उनीहरूलाई म मेरो प्रजा भन्नेछु; जो प्रिया थिइन, उसलाई प्रिया भन्नेछु ।'
२६ 'अनि यस्तो हुनेछ, जुन ठाउँमा उनीहरूलाई "तिमीहरू मेरो प्रजा होइनौ" भनिएको थियो, त्यही ठाउँमा तिनीहरूलाई "जीवित परमेश्वरका छोराछोरीहरू" भनिनेछन् ।'

यहाँ आपत्ति त्यो हो जुन पद १८ को अन्त्यमा भएको भनाइबाट उत्पन्न हुन्छ कि परमेश्वरले जसलाई चाहनु हुन्छ कठोर बनाउँछ । यदि परमेश्वरले दृढतापूर्वक मानिसहरूलाई कठोर बनाउन चाहनुहुन्छ र त्यो इच्छालाई लागू गर्नुहुन्छ भने, यो कठोरताको अधीनमा भएकाहरूलाई कसरी निन्दा गर्न सकिन्छ? के तिनीहरू परमेश्वरको इच्छाले त्यस्तो अवस्थामा छैनन्? परमेश्वरको यो इच्छालाई कसैले पनि निराश पार्न सक्दैन भन्ने विचारले यो प्रश्नलाई बलियो बनाउँछ। जुन इच्छाको बारेमा पावलले अघिल्लो सन्दर्भमा बोलिरहेका छन् र जुन आपत्तिकर्ताले विचार गरेको छ त्यो उपदेशको इच्छा होइन तर निश्चित उद्देश्यको इच्छा हो। यस इच्छाको अपरिवर्तनीयतासँग सम्बन्धित रहेको आपत्तिलाई कुन तरिकामा उल्लेख गरिएको छ, ध्यान दिनुपर्छ। हामी यो प्रश्नको आशा गर्न सक्छौं: कसले उहाँको इच्छाको प्रतिरोध गर्न सक्छ? तर प्रयोग गरिएको कालमा वर्तमान अवस्थाको बल छ र यसलाई ठीकसँग अनुवाद गरिएको छ: "कसले आफ्नो इच्छालाई सहन सक्छ?" आपत्ति गर्नेले संकेत गर्दछ कि प्रेरितको शिक्षाको परिसरमा त्यहाँ कोही पनि छैन जसले आफूलाई परमेश्वरको इच्छाको सामना गर्ने स्थितिमा राखेको छ। फिलिप्पीले गरेजस्तै आपत्ति जनाउने र पावलले "अहंकारी यहूदीको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ, जस्तो कि उनले हालको सम्पूर्ण प्रदर्शनमा एक्लै गर्नुपर्दछ"[38] भनेर भन्न आवश्यक छैन। प्रतिशोध संग व्यवहार गर्दा। परमेश्वरले हामीलाई कसरी दोष दिन सक्नुहुन्छ जब हामी उहाँको अटुट आदेशको शिकार भएका छौं ?

[38] Op. cit., ad loc.

२० जवाफ भनेको श्रद्धापूर्ण मौनताको अपील हो जुन परमेश्वरको महिमाले हामीबाट माग गर्दछ । "हे मानिस" र "परमेश्वर" बीचको भिन्नताको वक्तृत्वलाई अवलोकन गर्नुपर्छ । यसको विपरित अन्यले आरामलाई जोड दिन्छ । यस उदाहरणमा "होइन तर" (सम्बन्धित पदहरू, १०:१०; लूका ११:२८; फिलिप्पी ३:८) अनुवाद गरिएको संयोजनले अघिल्लो प्रश्नहरूमा निहित आत्म-पुष्टीकरणलाई सच्याउन काम गर्दछ । मानिसमा उसको कमजोरी र अज्ञानता र परमेश्वरको महिमाको भिन्नताको आधारमा तपाईलाई जोड दिइन्छ: तपाई को हुनुहुन्छ ? र त्यसपछि मानिसको मनोवृत्तिको अनुमान परमेश्वरको विरुद्ध जवाफ दिने अहंकारमा देखा पर्दछ । आपत्तिको जवाफ दिने तरिका हामीले पहिले ३:६ मा फेला पारेको जस्तै छ। त्यहाँ पावलको अपील सार्वभौमिक न्यायको लागि प्रकाशको अन्तिम मितिको रूपमा थियो । जब हामी परम तथ्यहरूसँग व्यवहार गर्दैछौं वर्गीय पुष्टिले हामीलाई सन्तुष्ट हुनुपर्दछ । त्यसोभए, यहाँ, परमेश्वरको दृढ इच्छासँग व्यवहार गर्दा, हामीसँग एउटा परम छ जसमा हामीले उहाँलाई सोधपुछ गर्न सक्दैनौं वा उसले आफ्नो फैसला सुनाएपछि बोल्न सक्दैनौं । उहाँको शासनलाई विवाद गर्ने हामी को हौं ?

प्रेरितको जवाफ उहाँको विधि र यस विधिमा आधारित धारणाहरू चित्रण गर्ने मात्र होइन तर उहाँले नभनेको कुराको लागि पनि महत्त्वपूर्ण छ । यदि सम्बन्धित मामिलामा परमेश्वरको निर्णायक इच्छा अन्तिम थिएन भने यदि पद १८ को भिन्नता केवल परमेश्वरको सार्वभौम इच्छाको कारणले नभएको भए तब प्रेरितले आपत्तिमा आधारित धारणालाई अस्वीकार गर्नुपर्ने थियो । यो उहाँले गर्नुहुन्न । क्याल्भिनका शब्दहरूमा: "त्यसो भए, किन उहाँले यो छोटो जवाफ प्रयोग गर्नुभएन तर परमेश्वरको इच्छालाई उच्चतम स्थान दिनुभयो, ताकि यो हाम्रो लागि मात्र पर्याप्त होस्, कुनै अन्य कारणको सट्टा ? यदि परमेश्वरले आफ्नो अनुग्रहमा सम्मान नगर्ने, वा जसलाई उहाँले अतुलनीय प्रेम देखाउनुहुन्छ, उहाँको इच्छाबमोजिम उहाँको इच्छाबमोजिम तिरस्कार गर्नुहुन्छ वा चुन्नुहुन्छ भन्ने आपत्ति - यदि यो

आपत्ति झूटो भएको भए पावलले यसलाई खण्डन गर्न छोड्ने थिएनन् ।[39]

पद २० को पछिल्लो भाग पद २१ को साथ अधिक सरल तरीकाले जान्छ ।

२१ पुरानो नियममा हामीले बारम्बार पाएको कुराको प्रजनन यहाँको विचार हो (सम्बन्धित पदहरू, यशैया २९:१५, १६; ४५:९; ६४:८, ९; यर्मिया १८:१-६)। परमेश्वरको सार्वभौम अधिकार, माटोमा कुमालेको अधिकारको ढाँचा पछि यहाँ बिन्ती गरिएको छ, सृष्टिकर्ताको रूपमा उहाँका सृष्टिहरूलाई सृष्टिको रूपमा प्रयोग गर्ने परमेश्वरको हो । तथापि यो मनमा राख्नुपर्छ कि पावलले अब मानिसहरूको रूपमा मानिसहरूमाथि परमेश्वरको सार्वभौम अधिकारहरू होइन तर मानिसहरूलाई पापीको रूपमा व्यवहार गरिरहेका छन् । उहाँले दया र कठोरताको सन्दर्भमा पद १८ मा भनिएको सार्वभौम भेदभावबाट हुने आपत्तिको जवाफ दिँदै हुनुहुन्छ । यो दोहोर्याइएको हुनुपर्छ, पाप र खराब अवस्था अनुमान गर्नुहोस् । पद २१ र यसका शिक्षालाई यी अनुमानित अवस्थाहरूबाट सार्नु व्याख्यात्मक रूपमा असुरक्षित हुनेछ । अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा पावलले परमेश्वरको वास्तविक सरकारसँग र यस सरकारमा आफ्नो इच्छाको सार्वभौम दृढतासँग व्यवहार गरिरहेका छन् । पुरानो नियमका खण्डहरूमा पनि यही कुरा सत्य हो जसको पद २१ को सम्झना दिलाउँछ । यशैया ६४:७, ९ लाई सन्दर्भ गर्न पर्याप्त छ जसले पद ८ को सन्दर्भ प्रदान गर्दछ ।

कुमालेले एउटै माटोको गाँठोबाट विभिन्न चरित्रका भाँडाहरू बनाउने एउटा उच्च उद्देश्यको लागि अर्को कम उदेश्यको लागि । यी भेदहरू गर्ने अधिकारलाई कसैले पनि प्रश्न गर्दैन । उहाँसँग शक्ति मात्र छैन; उहाँसँग अधिकार छ। त्यहाँ व्याख्या वा आपत्तिको लागि कुनै वारेन्ट छैन कि पावलले परमेश्वरलाई माटोको रूपमा मानवजातिको सम्मान गर्ने र मानिसहरूसँग सोही अनुसार व्यवहार गर्ने रूपमा प्रतिनिधित्व गर्दछन । उनले एउटा उपमा प्रयोग

[39] Op. cit., ad loc.

गरिरहेको छ र यसको अर्थ केवल यो हो कि, आफ्नो सरकारको दायरामा, कुमालेले आफ्नो पेशाको क्षेत्रमा माटोसँग व्यवहार गर्ने मानिससँग व्यवहार गर्ने आन्तरिक अधिकार परमेश्वरसँग छ । तर भिन्नताको प्रकार जत्तिकै ठूलो छ, जति फरक छ परमेश्वर र कुमाले, एकातिर, र अर्कोतिर मानिस र माटोको बीचमा ।

२२-२४ यी पदहरू अधूरा वाक्य हुन् (सम्बन्धित पदहरू, लूका १९:४२; यूहन्ना ६:६२; प्रेरित २३:९) । शाब्दिक रूपमा ग्रीक शब्दहरू "तर यदि" हुन् र तिनीहरूको बललाई "के हो भने", संस्करणमा जस्तै, वा, स्यान्डे र हेडलामले अवलोकन गरे जस्तै, "हाम्रो अंग्रेजी मुहावरा "के र यदि"[40] द्वारा अनुवाद गरिएको छ । यसरी बुझियो कि तीन पदहरू पद २०ख, २१ मा अपील गरिएको समानताको अन्तर्निहित कुराको विस्तार र प्रयोग हो । यदि परमेश्वरले आफ्नो सार्वभौम अधिकारको प्रयोगमा केही क्रोधका भाँडाहरू र अरूलाई कृपाका भाँडाहरू बनाउनुहुन्छ भने हामीले के भन्नु पर्छ ? यो पद २० को प्रश्न दोहोर्याउने एक बयानबाजी तरीका हो ।

यी पदहरूको व्याख्यालाई निम्न विवरणहरूको क्रममा अझ उपयुक्त रूपमा छलफल गर्न सकिन्छ ।

१. "क्रोधका भाँडाहरू" र "दयाका भाँडाहरू" लाई पद २१ को सन्दर्भमा सबैभन्दा राम्रो मानिन्छ । कुमालेले निश्चित उद्देश्यका लागि भाँडाहरू बनाउँछ । त्यसैले यहाँ भाँडाहरू क्रोध र दयाको लागि हुन् ।[41] यो सत्य हो कि तिनीहरू क्रोधको योग्य पात्रहरू हुन् तर यो दयाको भाँडाहरूमा दयाको सन्दर्भमा लागू हुन सक्दैन । त्यसैले दुवैलाई लागू हुने अर्थमा दुवैलाई लिनुपर्छ । यो दृष्टिकोण क्याल्भिनको जस्तै प्रभाव हो जसले भन्दछ कि भाँडाहरूलाई सामान्य अर्थमा

[40] Op. cit., ad loc.

[41] पद २२ को सुरुमा δέ संक्रमणकालीन हो, प्रतिकूल होइन । गोडेटले भनेझैं यो "चित्रबाट अनुप्रयोगमा संक्रमण" हो (op. cit., ad loc.)। Cf। कन्ट्रा सान्डे र हेडलाम: op। cit।, ad loc ।

यन्त्रहरू र त्यसैले परमेश्वरको कृपाको प्रदर्शन र उहाँको न्यायको प्रदर्शनको लागि उपकरणहरू लिनुपर्दछ ।[42]

२. सहभागी "इच्छा" लाई दुई तरिकामा व्याख्या गरिएको छ: "इच्छुक" वा "यद्यपि इच्छुक" । पहिलेको अवस्थामा यो विचार यो हुनेछ कि किनभने परमेश्वरले आफ्नो क्रोध र शक्तिको अधिक प्रख्यात प्रदर्शन दिन चाहनुहुन्छ उहाँले आफ्नो सहनशीलता प्रयोग गर्नुहुन्छ । पछिल्लो अवस्थामा यसको अर्थ हुनेछ: यद्यपि परमेश्वरले आफ्नो क्रोधलाई कार्यान्वयन गर्न चाहनु हुन्छ भने पनि उहाँले सहनशीलताको बाधाबाट कार्यान्वयनलाई रोक्न र स्थगित गर्नुहुन्छ । एउटा अवस्थामा धीरजले क्रोध र शक्तिको प्रभावकारी प्रदर्शनको उद्देश्य पूरा गर्दछ, अर्कोमा सहनशीलताले न्यायोचित मरुभूमिको कार्यान्वयनलाई रोक्छ । पछिल्लोको पक्षमा यो भन्न सकिन्छ कि २:४ अनुसार परमेश्वरको सहनशीलता पश्चात्ताप गर्न निर्देशित परमेश्वरको भलाइको एक अभिव्यक्ति हो र यसलाई परमेश्वरको क्रोधको प्रदर्शनलाई बढावा दिने माध्यमको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्न सकिँदैन । यस प्रश्नको निर्णयमा पुग्नु अघि पद २२, २३ को व्याख्या सम्बन्धी अन्य विचारहरूलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ ।

३. यी पदहरूको शासित विचार, अघिल्लो जस्तै, परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा अभिव्यक्त गर्न आउने दुइटा तरिका हो । यो धेरै विचारहरूबाट स्पष्ट छ तर दुई पदनामहरू, "क्रोधका भाँडाहरू" र "दयाका भाँडाहरू" बाट मात्र होइन । परमेश्वरको निर्णायक इच्छामा यही जोड पद २२ को सुरुमा "इच्छा" शब्दमा उपस्थित हुनुपर्छ । यो पद १८ र पद १९ मा रहेको "इच्छा"[43] शब्दमा पनि जोडिएको छ । त्यसैले "इच्छा" भनेको चाहना मात्र होइन तर निर्धारण गर्दै ।

४. "उहाँको क्रोध देखाउन, र उहाँको शक्ति प्रकट गर्न" (vs. 22) र "म तिमीमा मेरो शक्ति देखाउन सकूँ" (पद १७) बीचको

---

[42] Op. cit., ad loc.; कन्ट्रा स्यान्डे र हेडलाम जसले ""परमेश्वरको क्रोधको नियति" लाई σκεύη εἰς ὀργήν चाहिन्छ भन्ने कुरालाई कायम राख्छन्: र अघिल्लो पदबाट निर्माणको परिवर्तन जानाजानी हुनुपर्छ" (ibid.)। यो आवश्यक छैन। "दयाका भाँडाहरू" εἰς τιμήν र "क्रोधका भाँडाहरू" εἰς ἀτιμίαν सँग मेल खान्छ ।

[43] βούλημα ले पद १९ मा निर्धारित उद्देश्यलाई बुझाउँछ ।

समानान्तरलाई[44] दबाउन उचित हुनेछैन । पक्कै पनि पहिलेको पछिको सम्झना छ । तसर्थ फारोको सन्दर्भमा परमेश्वरले के गर्नुभयो त्यसले पद २१ मा क्रोधका भाँडाहरूमा के लागू हुन्छ भन्ने कुरालाई चित्रण गर्दछ। फारोलाई माथि उल्लिखित अर्थमा, परमेश्वरको शक्ति प्रदर्शन गर्ने र उहाँको नामलाई सबै ठाउँमा प्रकाशित गर्ने उद्देश्यले उठाइयो र कठोर बनाइएको थियो । यदि हामीले "सहनशीलता" शब्दलाई अन्तर्क्रिया गर्छौं भने हामीले भन्नै पर्छ कि यो यस अवस्थामा प्रयोग गरिएको थियो ताकि परमेश्वरको महान शक्ति प्रदर्शन गर्न सकियोस्। यस विचारबाट, अर्थात्, समानान्तरको, त्यहाँ पद २२ को धीरजलाई उहाँको क्रोध देखाउने र उहाँको शक्ति प्रकट गर्ने उद्देश्यको अधीनमा राख्नको लागि बाध्यकारी कारण देखिन्छ । यदि हामीले परमेश्वरको निश्चित उद्देश्यलाई ध्यानमा राख्यौं जसमा उच्चारण हुन्छ र यस उद्देश्यमा अँगालेकाहरू क्रोधका भाँडाहरू हुन् र यसैले उनीहरूलाई परम क्रोधको योग्यको रूपमा हेरिन्छ भने तिनीहरूप्रति प्रयोग गरिएको "धेरै सहनशीलता" यसबाट वञ्चित हुँदैन । वास्तविक चरित्र जस्तै यो केवल किनभने परमेश्वरले सहनशील हुनुहुन्छ कि उहाँले खराब-मरुभूमिको पूर्ण मापको प्रहारमा ढिलाइ गर्नुहुन्छ । यसबाहेक प्रेरितले इस्राएलको अविश्वास र परमेश्वरले तिनीहरूको अविश्वास सहनुहुने धीरजलाई पनि हेरिरहनुभएको छ । उहाँले आफ्ना अविश्वासी आफन्तहरूलाई सम्झाउनुहुन्छ कि परमेश्वरको सहनशीलता परमेश्वरको अनुग्रहको प्रमाणपत्र होइन तर यो भयानक भए तापनि यो केवल तिनीहरूको मामलामा सेवकहरू छन् जो तिनीहरूको खराब-मरुभूमिको अधिक स्पष्ट प्रदर्शनको लागि क्रोधका पात्रहरू हुन् । परमेश्वरको क्रोधको प्रकोप र उहाँको शक्तिको बारेमा जानकारी गराउनु । यी विचारहरूको प्रकाशमा सहभागी "इच्छा" (पद २२क) लाई "इच्छुक भए पनि" को सट्टा "इच्छुक" भन्ने अर्थमा बुझ्न सकिन्छ र प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ । सन्दर्भको कुल जोरले अधीनस्थतालाई संकेत गर्दछ जुन पूर्व विकल्पले संकेत गर्दछ ।

[44] Cf. लैग्रेंज: op. cit., ad ९:२२ ।

५. "इच्छा" (पद २२) पहिले नै संकेत गरिएझैं दुई गुणा सन्दर्भ छ । पहिलो हो "उहाँको क्रोध देखाउनु, र उहाँको शक्ति प्रकट गर्नु" । दोस्रो हो "उहाँले आफ्नो महिमाको धनलाई कृपाका भाँडाहरूमा प्रकट गरून्" (पद २३)।[45] यो यस अध्यायमा पहिलेका अन्य अभिव्यक्तिहरूसँग समानान्तर छ विशेष गरी पद १६ख, १८क मा । तर अहिलेसम्म प्रयोग गरिएको कुनै पनि अभिव्यक्ति तुलनात्मक समृद्धिको छैन । उही शब्दलाई चिनाउनको लागि प्रयोग गरिएको छ जसरी पद २२ मा क्रोधका भाँडाहरूमा उहाँको शक्ति प्रकट गर्न प्रयोग गरिएको छ । तैपनि त्यहाँ ज्ञात गरिएको कुराको सन्दर्भमा एक स्पष्ट भिन्नता छ । अब यो "उहाँको महिमाको धन" हो। परमेश्वरको महिमा उहाँको सिद्धताहरूको योगफल हो र "धन" ले यी सिद्धताहरूलाई चित्रण गर्ने वैभव र पूर्णतालाई जनाउँछ । यो ध्यानमा राख्नु पर्छ कि कृपाको वरदानमा परमेश्वरको कुनै पनि गुणलाई पूर्वाग्रह छैन । तर यो नकारात्मक कुरा होइन जसले जोड दिन्छ । यो हो कि कृपाको काममा सिद्धताहरू बढाइन्छ र कुनै पनि कार्यमा परमेश्वरको महिमाको प्रदर्शन त्यति प्रभावशाली हुँदैन (सम्बन्धित पदहरू, भजनसंग्रह ८५:९-११; रोमी ११:३३; एफिसी १:७, १२, १४; २:४, ७; ३:८,१६; कलस्सी १:२७; १ तिमोथी १:११) । यस उदाहरणमा महिमालाई पद २३ को अन्तमा उल्लेख गरिएको महिमासँग चिन्न सकिँदैन । पछिको महिमा प्रदान गरिएको हो पहिले परमेश्वरको महिमा प्रकट भयो । तथापि सम्बन्ध उल्लेखनीय छ । विश्वासीहरूको आनन्दको भव्यता यस तथ्यमा समावेश हुनेछ कि त्यहाँ परमेश्वरको महिमाको समृद्धि प्रकट हुनेछ र यदि यो मामला नभएको भए यो "महिमा" को कमी हुनेछ ।

६. क्रोधका भाँडाहरू "विनाशको लागि फिट" छन् । विवादित प्रश्न यो हो कि तिनीहरू फिटको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्छन् वा विनाशको लागि परमेश्वरले तयार पारेका छन् वा उनीहरूलाई

[45] यस निर्माणको विरोध गर्नुको कुनै उचित कारण छैन । καὶ ἵνα को ग्रीकमा यो बल छ, विशेष गरी इच्छुक जस्ता क्रियाहरू पछि विलियम एफ. अर्न्ड्ट र एफ. विल्बर गिंगरिच: नयाँ नियमको ग्रीक-अंग्रेजी लेक्सिकन र अन्य प्रारम्भिक ख्रीष्टियन साहित्य (सिकागो, 1957), ἵνα, २, १, infinitive γνωρίσαι (पद २२) बाट ἵνα γνωρίσῃ (vs. 23) मा परिवर्तन, त्यसैले कुनै बाधा छैन ।

विनाशको लागि उपयुक्त रूपमा हेरिन्छ । यो साँचो हो कि पावलले परमेश्वरले तिनीहरूलाई विनाशको लागि तयार पार्नुभयो भनेर भन्नुभएन जसरी उहाँले तिनीहरूलाई महिमाको लागि "उहाँले पहिले तयार गर्नुभएको" दयाका भाँडाहरूको सन्दर्भमा समान शब्दहरूमा गर्नुहुन्छ । हुनसक्छ कि उहाँले जानाजानी परमेश्वरलाई विषय बनाउनबाट अलग गरेको हुन सक्छ । तथापि हामीले तिनीहरूलाई विनाशको लागि परमेश्वरलाई उपयुक्त ठान्नुभएको छैन भनी जोड दिन सक्दैनौं । पद १८ मा कठोर बनाउनमा परमेश्वरको एजेन्सी छ । पद २२, २३ मा पद २१ को समानता लागू गरिएको छ र क्रोधका भाँडाहरू कुमालेको भाँडोसँग मेल खान्छ जुन उहाँले यस उद्देश्यको लागि तयार गर्नुहुन्छ । तिनीहरू क्रोधका भाँडाहरू पनि हुन् र त्यसकारण, माथि उल्लेख गरिएझैं, क्रोधका भाँडाहरू, र क्रोध विनाशसँग मेल खान्छ । यी कारणहरूका लागि यदि हामीले परमेश्वरलाई विनाशको लागि उपयुक्त एजेन्टको रूपमा मान्छौं भने सन्दर्भको शिक्षाको विपरीत केही छैन । एकै समयमा प्रेरितले यस मामलामा यो धारणा व्यक्त गर्न चाहनुभएको थियो भनेर हामी कटुता मान्दैनौं । मुख्य विचार यो हो कि क्रोधका भाँडाहरूमा भएको विनाश त्यस्तो चीज हो जसको लागि तिनीहरूको पूर्वस्थिति उनीहरूलाई उपयुक्त छ । तिनीहरू यस जीवनमा के थिए र तिनीहरूले पठाएको विनाशको बीचमा एक सटीक पत्राचार छ । यो जीवन र आउने जीवनको बीचमा निरन्तरता छ भन्ने अर्को तरिका हो । प्रेरितको विचारको सामान्य परिप्रेक्ष्यमा त्यहाँ मानव दायित्वबाट मुक्ति छैन न त ज्यालाको विनाशको दोषबाट ।

७. परमेश्वरको कृपाका भाँडाहरू "महिमाको लागि पहिले तयार" । यस अवस्थामा एजेन्टको रूपमा कुनै प्रश्न छैन । क्रोधका भाँडाहरू आफैलाई विनाशको लागि फिट भन्न सकिन्छ; तिनीहरू विनाशको कटनी गर्ने दोषका एजेन्टहरू हुन् । तर परमेश्वरले मात्र महिमाको लागि तयारी गर्नुहुन्छ । कुमालेको चित्र आरक्षित बिना लागू गरिएको छ; सम्मानको लागि भाँडाहरू महिमाको लागि तयार पारिएका भाँडाहरूसँग मेल खान्छ । "पहिले तयार" ले "विनाशको लागि फिट" मा संकेत गरिएको समानान्तर सत्यलाई औंल्याउँछ कि यस जीवनमा

सक्रिय अनुग्रहको प्रक्रिया र अन्तमा प्राप्त हुने महिमा बीच निरन्तरता छ । महिमा बाहिर निकालिएको त्यस्तो चीज हो जसको लागि उदाहरणीय अवस्था र अवस्थाले दयाका भाँडाहरू तयार पारेको थियो (सम्बन्धित पदहरू, २ तिमोथी २:२०, २१) ।

८. पद २४ लाई पद ६ बाट यस सम्पूर्ण खण्डमा व्याप्त भिन्नताको प्रकाशमा बुझ्नु पर्छ । यो भिन्नता परमेश्वरको वचन शून्य भएको जस्तो देखिने आपत्तिको जवाफ हो । यो भिन्नता हो जुन चुनावको आधारमा परमेश्वरको उद्देश्य हो, जसलाई "मैले माया गरेको याकूब, तर एसावलाई घृणा गरें" मा उदाहरण दिइएको छ, जसलाई उहाँले चाहानुहुन्छ कृपा गर्ने र क्रोधका भाँडाहरू बीच भेदभाव गर्ने परमेश्वरको सार्वभौम विशेषाधिकारमा प्रमाणित हुन्छ । प्रेरितले अमूर्त रूपमा सोचेको वा विगतसँग मात्र व्यवहार नगरेको हुनाले, उहाँले सामना गरेको ठोस अवस्था र वर्तमानमा उद्धारको लागि परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा कसरी साकार हुन्छ भन्ने कुरालाई वहन गर्न ल्याउँनुहुन्छ । त्यसैले उहाँ भन्नुहुन्छ "हामीलाई पनि, जसलाई उहाँले बोलाउनुभयो, यहूदीहरूबाट मात्र होइन, तर अन्यजातिहरूबाट पनि" । यो अङ्ग्रेजीमा एउटा प्रश्न (पदहरू २२-२४) को रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ भन्ने निष्कर्ष हो कि हामीसँग परमेश्वरको विरुद्ध कुनै जवाफ छैन (सम्बन्धित पद २०)। पावलले आफ्नो र अरूको मामलामा वास्तविक अनुभवको लागि महिमाको लागि पहिल्यै तयार पारिएको कृपाका भाँडाहरूलाई सम्मान गर्दै आफूले भनेका कुराहरू लागू गर्नुहुन्छ । उहाँले यहूदीहरू र अन्यजातिहरूको आह्वानमा परमेश्वरको कार्यशील अनुग्रहको उदाहरण भेट्टाउनुहुन्छ ।

यद्यपि पद २२, २३ मा "विनाशको लागि फिट" र "पहिले महिमाको लागि तयार" भनी अभिव्यक्तिहरूमा परमेश्वरको निर्णयात्मक पूर्वनिर्धारितको प्रत्यक्ष सन्दर्भ छैन । यो पद २४ लाई पहिलेको खण्डबाट अलग गर्न सम्भव छैन जसमा बोलाइएको छ । पूर्व गन्तव्यको सम्बन्धमा यसको स्थान (८:२८-३०)। पावलमा कहिले पनि उद्देश्य अनुसार बाहेक अरू केहि बोलाइएको छैन र, त्यसैले, यस खण्डमा बोलाउने उल्लेखले अघिल्लो पदहरूमा बारम्बार अपील

गरेको परमेश्वरको सार्वभौम इच्छा र उद्देश्यमा फर्काउँछ । यसरी पूर्वनिर्धारित पृष्ठभूमिलाई नकार्न सकिँदैन ।

यहाँ बोलाउनुको अर्थ अन्यत्र जस्तै छ, उद्धारको लागि प्रभावकारी आह्वान (१:७; ८:२८, ३०; १ कोरिन्थी १:९; गलाती १:१५; २ तिमोथी १:९) । पद २३ मा उल्लेख गरिएको तयारी वास्तविक बोलावट भन्दा पहिले थियो भनेर सोच्नु आवश्यक वा उचित छैन ।[46] बोलावट बरु तयारी प्रक्रियाको सुरुवात हुनेछ ।

यहूदी र अन्यजाति दुवैको सन्दर्भ सबै महत्त्वपूर्ण छ । यहूदीबाट बोलाइएको हुनुपर्दछ भन्ने कुरा समग्र रूपमा खण्डको तर्कसँग सम्बन्धित छ । करारको प्रतिज्ञा असफल भएको छैन तर साँचो इस्राएल, साँचो सन्तान, साँचो सन्तानमा लागू हुन्छ (सम्बन्धित पदहरू ६-९, २७, २९; ११:५, ७)। यो "यहूदीहरूबाट मात्र होइन" शब्दहरूमा व्यक्त गरिएको छ । तथापि अभिव्यक्तिले करारको प्रतिज्ञा र परमेश्वरको चुन्ने अनुग्रहको यहूदी भन्दा फराकिलो दायरा छ भनेर संकेत गर्दछ । त्यसैले "तर अन्यजातिहरूबाट पनि" थपिएको छ । ४:१२-१७ मा प्रेरितको चासो वर्तमान खण्डको भन्दा फरक छ । त्यहाँ पोलिमिक कामको विरोधमा विश्वासद्वारा धर्मीकरणमा केन्द्रित छ । यहाँ चासो भनेको करारको प्रतिज्ञाको पूर्ति हो । तर त्यहाँ दुई खण्डहरू बीचको नजिकको सम्बन्ध छ, जस्तै विशेष गरी ४:१६ बाट देख्न सकिन्छ । पावलको विचारमा आधारभूत कुरा अब्राहामलाई दिइएको प्रतिज्ञा हो कि उनको सन्तानमा पृथ्वीका सबै परिवारहरूले आशिष् पाउनेछन् ।

२५, २६ यी पदहरू होशे २:२३; १:१०[47] बाट लिइएका अन्यजातिहरूको आह्वानको पुष्टिमा पुरानो नियमका खण्डहरूलाई

---

[46] ई.एच. गिफर्ड: रोमीहरूलाई पावलको पत्र (लण्डन, १८८६), ad ९:२४ जसले भन्छ: "हामी यहाँ देख्छौं कि पद २३ मा उल्लेख गरिएको तयारी वास्तविक बोलावट भन्दा पहिले थियो ।"

[47] पद २६ ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादको एक मौखिक उद्धरण हो र ἐκεῖ को अपवाद बाहेक, जुन तैपनि निहित छ, हिब्रूको शाब्दिक प्रतिपादन हो (होशे २:१ दुबै हिब्रू र ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादमा)। तर पद २५ ले होशे २:२३ को हिब्रू वा ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादसँग ठ्याक्कै मेल खाँदैन । ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादमा हिब्रूको एकदम नजिकको अनुवाद हो जसको अनुवादमा यस्तो लेखिएको छ: "र म उसलाई मेरो लागि पृथ्वीमा छर्नेछु, र म उसलाई दया

अपील गरिएको छ । अगमवाणीमा र पावलले लागू गरेको यी खण्डहरूको तात्पर्य र सन्दर्भको बीचमा भिन्नता हुन सक्छ । होशेमा तिनीहरूले इस्राएलका जातिहरूलाई बुझाउँछन् र अन्यजाति राष्ट्रहरूलाई होइन । कुनै कठिनाई हुनु हुँदैन । पावलले स्वीकार गरे कि इस्राएलको अस्वीकृति र पुनर्स्थापना जसको बारेमा होशेले बोलेका थिए तिनीहरूको समानान्तर अन्यजातिहरूलाई परमेश्वरको करारको अनुग्रहबाट बहिष्कार र त्यसपछि तिनीहरूको पक्षमा स्वागत छ । इस्राएलको बारेमा यो भनिएको थियो "लो-रुहामा; किनकि म इस्राएलको घरानालाई अब उप्रान्त दया देखाउनेछैन" (होशे १:६)। तर यो अन्तिम शब्द होइन । परमेश्वरले फेरि प्रेममा दया देखाउनुहुनेछ र "जहाँ तिनीहरूलाई भनिएको थियो, तिमीहरू मेरा मानिसहरू होइनौ, तिनीहरूलाई भनिनेछ, तिमीहरू जीवित परमेश्वरका छोराहरू हौ" (हो. १:१०)। त्यसोभए यो अन्यजातिहरूसँग छ, एक पटक परमेश्वरबाट त्यागेका तर पछि करार प्रेम र अनुग्रहमा अँगालेका थिए । एउटै प्रक्रिया दुवै अवस्थामा उदाहरणीय छ र पावलले इस्राएलको पुनर्स्थापनामा प्रेम र अनुग्रहको प्रकार फेला पार्छ जसको सन्दर्भमा अन्यजातिहरू समान अनुग्रहका सहभागी हुन्छन् ।[48] "त्यहाँ जहाँ" (पद २६) लाई पावलको निवेदनमा "हरेक ठाउँमा, जहाँ मानिसहरूलाई विदेशीको रूपमा लिइएको थियो, उनीहरूलाई परमेश्वरका सन्तान भनिन्छ"[49] भन्ने सन्दर्भमा उत्तम रूपमा लिन सकिन्छ । यसरी "परमेश्वरको कथन ... कल्पना गरिएको छ, कविताको प्लास्टिक आत्मामा, सबै गैरयहूदी भूमिहरूमा गुन्जिरहेको रूपमा ।"[50] यस अवस्थामा "म बोलाउनेछु" पद २४ मा "बोलाइएको" को अर्थमा होइन तर "नाम" को रूपमा बुझ्नुपर्छ । यो

देखाउनेछु जसले दया प्राप्त गरेनन्, र म तिनीहरूलाई भन्नेछु जो मेरो थिएनन् । मानिसहरू, तिमीहरू मेरा मानिसहरू हौ, र उसले भन्नेछ, तिमीहरू मेरा परमेश्वर हौ ।" पावलले विचार राखेका छन् तर वास्तविक सर्तहरू अनुकूलन गरेका छन् । यसको कारण होशे २:२३ को विचारलाई होशे १:१० को सर्तहरूसँग अझ नजिकबाट आत्मसात गर्नु हो जुन पद २६ मा शब्दशः उद्धृत गरिएको छ ।

[48] मेयर, होज, स्यान्डे र हेडलाम: ९:२५ ।

[49] होज: op. cit., ad ९:२६ ।

[50] मेयर: op. cit., ad ९:२६ ।

नयाँ सम्प्रदाय हो जुन अभिव्यक्त गरिएको छ र यसको महत्व "मेरा मानिसहरू" (सम्बन्धित पद, गन्ती ६:२७) मा रहेको छ । विभिन्न पदनामहरू, "मेरा मानिसहरू", "प्रिय", "जीवित परमेश्वरका छोराहरू" ले नयाँ सम्बन्धका फरक-फरक पक्षहरूलाई व्यक्त गर्दछ र, प्रभावकारी आह्वान (पद २४) सँग सम्बन्धित, तिनीहरूको आयातमा सबै उद्धारसँग सम्बन्धित छन् ।

९:२७-३३

२७ यशैयाले पनि इस्राएलको सम्बन्धमा कराएर भन्दछन्: 'इस्राएलका सन्तानहरूको संख्या समुद्रका बालुवाझैं भए तापनि बाँकी रहेको भाग मात्र बचाइनेछ ।
२८ किनकि उहाँले काम समाप्त गर्नुहुनेछ र धार्मिकतामा यसलाई छोटो पार्नुहुनेछ; किनभने प्रभुले पृथ्वीमाथि छोटो काम गर्नुहुनेछ।'
२९ अनि जसरी यशैयाले पहिल्यै भनेका छन्: 'सेनाहरूका परमप्रभुले हाम्रा निम्ति वंश नछोड्नुभएको भए हामी सदोमजस्तो हुनेथियौं र गमोरासमान बनिनेथियौं।'
३० तब हामी के भनौं त? धार्मिकताको पछि नलाग्ने अन्यजातिहरूले धार्मिकता अर्थात् विश्वासबाट हुने धार्मिकता प्राप्त गरेका छन् ।
३१ तर इस्राएलचाहिँ धार्मिकताको व्यवस्थाको पछि लागेर पनि धार्मिकताको व्यवस्थासम्म आइपुगेको छैन।
३२ किन? किनभने तिनीहरूले यसको खोज विश्वासद्वारा गरेनन्, तर मानूँ व्यवस्थाका कामहरूद्वारा गरे; किनकि ठेस लाग्ने ढुङ्गामा तिनीहरूले ठेस खाए,
३३ जस्तो लेखिएको छ: 'हेर, म सियोनमा ठेस लाग्ने ढुङ्गा र ठक्करको चट्टान राख्छु; अनि उहाँमाथि विश्वास गर्ने हरेक शर्ममा पर्नेछैन ।'

२७-२९ अघिल्लो दुई पदहरूमा अन्यजातिहरूको आह्वानलाई पुरानो नियमका प्रतिज्ञाहरूको पूर्तिको रूपमा समर्थन र प्रतिनिधित्व

गरिएको थियो । यी तीन पदहरूमा पावलको विचारलाई पुष्टि गर्नको लागि यशैयाको साक्षीलाई जोडिएको छ कि करारको प्रतिज्ञाले सबै जातीय इरसेलको उद्धारलाई चिन्तन वा ग्यारेन्टी गर्दैन । पावलले सुरु गरेको प्रस्ताव यही हो: "तिनीहरू सबै इस्राएल होइनन्, जो इस्राएलका हुन्" (पद ६) । यो पद २४ को कथनमा निहित विचार हो, "यहूदीहरूबाट मात्र होइन" । यदि सबै यहूदीहरू प्रतिज्ञाको वास्तविक उत्तराधिकारीहरू थिए भने कथनको यो रूप "अन्यजातिहरू" सँग मिल्दोजुल्दो र यससँग समन्वय गर्ने, प्रयोग गर्न सकिँदैन । प्रेरितले अब पुरानो नियमबाट देखाउँदै हुनुहुन्छ कि भविष्यवाणी आफैले बचेका र सन्तानको रूपमा बोलेको थियो जसमा उद्धार थियो र जसको बाहेक राष्ट्रले सदोमको विनाश भोग्ने थियो ।

पदहरू २७, २८ यशैया १०:२२, २३ बाट लिइएको हो ।[51] यो खण्ड परमेश्वरको क्रोधको लट्ठी र उहाँको क्रोधको लाठी (सम्बन्धित पद यशैया १०:५) को रूपमा अश्शूरको साधनको माध्यमबाट इस्राएलमाथि निष्पादित प्रभुको क्रोधको सन्दर्भमा हुन्छ । उजाडबाट इस्राएलका बाँकी रहेकाहरू मात्र उम्कने थिए । यसलाई "याकूबका बचेकाहरू, शक्तिशाली परमेश्वरमा" (पद २१) को फिर्ताको रूपमा भनिएको छ। पावलको उद्धरणले केही परिमार्जन र संकुचनको साथ ग्रीक संस्करणलाई पछ्याउँछ । पद २२ मा उहाँले "इस्राएलका मानिसहरू" लाई "इस्राएलका सन्तानहरूको संख्या" मा परिवर्तन गर्नुहुन्छ र पद २३ उहाँले संकुचित गर्नुहुन्छ। यी अनुकूलनहरूले भावनामा हस्तक्षेप गर्दैन । सबै अवस्थामा, फिलिप्पीले भनेझैं, "आधारभूत विचार अझै पनि यो हो, कि इस्राएलको विनाश र पवित्र अवशेषको मुक्तिमा, ईश्वरीय न्यायिक दण्ड दिइन्छ ।"[52] यहाँ फेरि पावलले अश्शूरको विजयबाट उम्कने क्रममा परमेश्वरको इस्राएलको सरकारको उदाहरण भेट्टाउँछन् जुन उनले व्यवहार गरिरहेको वास्तविक परिस्थितिमा लागू हुन्छ । यस शास्त्रले देखाउँछ कि

[51] "यशैयाको उद्घोषक, र नबोल्ने भनेर उहाँको वर्णन जानाजानी बढी ध्यान जगाउने उद्देश्यले गरिएको हो" (क्याल्भिन: op. cit., ad loc.) ।

[52] Op. cit., ad loc.

परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू इस्राएलको जनसमूहसँग सम्बन्धित छैनन् तर बाँचेकाहरूमा पूरा हुन्छन् ।

पद २८[53] को मुख्य विचार भनेको प्रभावकारिता हो जसको साथ परमेश्वरले आफ्नो वचन पूरा गर्नुहुन्छ र जसको आदेश भनेको वचन हो ।

यो यशैया १४:२४ को जोड हो: " सेनाहरूका परमप्रभुले यसो भनेर कसम खानुभएको छ: निश्चय नै मैले जस्तो सोचेको छु, त्यस्तै पूरा हुनेछ; अनि मैले जस्तो योजना गरेको छु, त्यही ठहरिनेछ ।" "यसलाई समाप्त गर्नु" ले उपलब्धिलाई बुझाउँछ, "यसलाई छोटो पार्दै" द्रुत प्रेषणमा जसको साथ उपलब्धि हुन्छ । यशैया १०:२२ख, २३ मा सन्दर्भ पूर्णता र प्रेषण को लागी हो जसको साथ परमेश्वरको दण्डात्मक न्याय निष्पादित हुनेछ । साथै विनाश यति व्यापक हुनेछ कि एक अवशेष मात्र भाग्नेछ । यही जोडलाई प्रेरितको उद्धरणमा बुझ्नुपर्छ । बचेकाहरूको उद्धार बचेकाहरूको महत्त्वलाई न्यायको अँध्यारो पृष्ठभूमिद्वारा साहसी राहतमा फ्याँकिएको छ जससँग यो उद्धार विपरित छ (सम्बन्धित पद, आमोश ३:१२) ।

पद २९ यशैया १:९ बाट उद्धृत गरिएको छ र बिना परिमार्जन ग्रीक संस्करणलाई पालन गर्दछ । हिब्रूबाट मात्र फरक यो हो कि "थोरै बाँकी" लाई ग्रीकमा "बीउ" भनेर अनुवाद गरिएको छ। पावलको शिक्षामा यहाँ "बीउ" र "बचेका" को समान अर्थ छ । पद ८ पछि पहिलो पटक यहाँ उत्पन्न भएको “बीउ” ले त्यही अर्थलाई औंल्याउँछ, अर्थात्, प्रतिज्ञामा सहभागी हुने बीउ । बचेकाको सन्दर्भ पद २७ मा जस्तै प्रभाव हो तर दुई पदहरूको उच्चारण फरक छ । पद २७ मा यो छ कि केवल एक अवशेषलाई बचाउनेछ, पद २९ मा बचेको भनेको संरक्षण गर्ने बीउ हो जस बाहेक राष्ट्रलाई पूर्ण विनाशको लागि दिइनेछ । दुवै पदहरू पद २८ को विचारसँग घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित छन् । केवल एक अवशेषलाई बचाइएको छ भने

---

[53] ἐν δικαιοσύνῃ ὅτι λόγον συντετμημένον शब्दहरूको συντέμνων पछि थपिएको डि जि र केही संस्करणहरू र textus receptus मा पाइने पि ४६, א, ए, बि, ७३१ अन्यहरू द्वारा समर्थित छैन । यी शब्दहरू यशैया १०:२३ को ग्रीकसेप्टुअजिन्ट अनुवादमा यी समान शब्दहरूमा पाइन्छ ।

कार्यान्वयन गरिएको न्यायको गम्भीरता र सीमालाई औंल्याउँछ । बचेको बचाउनु भनेको प्रभुको अनुग्रहको प्रमाण हो र उहाँको करारको प्रतिज्ञा असफल भएको छैन भन्ने ग्यारेन्टी हो । यो ध्यान दिनु पर्छ कि यो परमेश्वरको अनुग्रही कार्य द्वारा एक बीउ राखिएको छ: "सबाथको प्रभुले हामीलाई एक बीउ छोड्नु भएको थियो ।" अघिल्लो सन्दर्भमा सार्वभौम इच्छा र परमेश्वरको उद्देश्य निर्धारणमा निरन्तर तनावको साथमा, यो अझै पनि बाँकीको आरक्षण र बीउको संरक्षणमा लागू हुन्छ ।[54]

३०-३३ पद ६-१३ मा प्रेरितले देखाउनुभयो कि जातीय इस्राएलको अविश्वास र अस्वीकृतिले परमेश्वरको करारको प्रतिज्ञालाई अमान्य गर्दैन; प्रतिज्ञाको सम्मान थियो र अनुग्रहको चुनावमा साकार भयो । पद १४-१८ मा उहाँले परमेश्वरको कृपाको सार्वभौमिकतालाई अपील गरेर यो प्रक्रियालाई प्रमाणित गर्नुभएको थियो । पद १९-२९ मा उहाँले परमेश्वरको सार्वभौम निर्णयहरूले मानिसहरूलाई जिम्मेवारी र दोषबाट उद्धार गर्छ भन्ने आपत्तिको जवाफ दिनुभएको थियो । यो खण्ड पुरानो नियम आफैं र त्यसमा प्रकट गरिएको परमेश्वरको योजनाले उद्धारको सहभागीको रूपमा अवशेषहरूलाई मात्र विचार गरेको प्रमाणको साथ बन्द हुन्छ । यो अवशेष, बीजको रूपमा पनि बोलिएको छ, हामीलाई पद ८ मा फिर्ता ल्याउँछ । यसरी अवधारणाको एकताले यी सबै पदहरू (पदहरू ६-२९) लाई एकसाथ बाँध्छ र प्रेरितद्वारा अनुरोध गरिएको सर्वोपरि विचार भनेको भिन्नता हो जुन अभ्यासमा परमेश्वरले गर्नुहुन्छ । उहाँको सार्वभौम इच्छाले निर्धारण गर्दछ, एक भिन्नता जसले उहाँको करारको प्रतिज्ञा कहिल्यै भुइँमा खस्दैन भनेर सुनिश्चित गर्दछ । चुनावी उद्देश्य छिटो खडा छ; त्यहाँ अनुग्रहको चुनाव अनुसार अवशेष छ ।

पद ३०-३३ मा, तथापि, पावलले व्यवहार गरिरहेको अवस्थाको एउटा नयाँ पक्ष विचारमा आउँछ । अघिल्लो पदहरूमा परमेश्वरको सार्वभौम इच्छामा जोडले मानव जिम्मेवारीलाई हटाउँदैन, न त एउटा

[54] क्रिया ἐγκαταλείπω र सार्थक ὑπόλειμμα ले समान विचारहरू व्यक्त गर्दछ र पछिल्लो पहिलेमा परमेश्वरको कार्यको परिणाम हो ।

अर्कोसँग असंगत छ । यो होइन कि परमेश्वरको सार्वभौम इच्छाले मानव इच्छा र कार्यको क्षेत्रमा प्राप्त गर्ने सबै कुरालाई रोक्छ । मामला बरु यो हो कि एक क्षेत्रमा के हुन्छ त्यो अर्कोमा घट्ने कुरासँग सम्बन्धित हुन्छ, मानिसले परमेश्वरको इच्छालाई शासन र निर्धारण गर्ने कारणले होइन तर परमेश्वरको इच्छा मानिसहरूसँग सम्बन्धित भएकोले परमेश्वरले के चाहनुहुन्छ र मानिसहरूले व्यक्तिपरक रूपमा के गर्नुहुन्छ बीचमा एक पत्राचार छ । यो पछिको पाववले पद ३०-३३ मा उल्लेख गर्नु भएको छ ।

"त्यसो भए के भनौं ?" पद १४ मा जस्तै प्रश्नको रूप हो (सम्बन्धित पदहरू, ३:५; ४:१; ६:१; ७:७; ८:३१)। यो प्रश्नको सीधा जवाफ बाहेक अरू केहि मान्ने सम्पूर्ण खण्डको निर्माणसँग यो विरलै सहमत छ । इस्राएलको अविश्वासको सम्बन्धमा प्रश्न उठ्छ पद १-३ मा अग्रभागमा । तर यस अविश्वासको साथमा अन्यजातिहरूको विश्वास पनि छ (पदहरू २५, २६) । यो विविधताले प्रश्न उब्जाउँछ: हामीले यसलाई के बनाउने ? जवाफ एउटा फारममा दिइएको छ जसले विसंगतिलाई जोड दिन्छ । नतिजा विगतमा सम्बन्धित मानिसहरूसँग परमेश्वरको व्यवहारले हामीलाई आशा गर्न डोऱ्याएको भन्दा फरक छ । यो अनौठो नतिजा यो हो कि अन्यजातिहरूले धार्मिकताको पछि नलागेर धार्मिकता प्राप्त गरे र यहूदीहरूले धार्मिकता पछ्याए तापनि त्यसमा पुग्न सकेनन् ।

जब अन्यजातिहरूलाई धार्मिकताको अनुसरण नगर्ने भनिएको छ, त्यहाँ तिनीहरू विशेष प्रकाशको फिक्का बाहिर थिए र तिनीहरूको आफ्नै मार्गमा परित्याग गरिएको थियो भन्ने तथ्यको संकेत छ (सम्बन्धित पदहरू, १:१८-३२; प्रेरित १४:१६; १७:३०) । तर पहिलेका अध्यायहरूमा र फेरि अध्याय १० मा यस पत्रको विषयवस्तुको केन्द्रविन्दु के हो भन्ने कुरामा विचार केन्द्रित छ, अर्थात्, तिनीहरूले न्यायको धार्मिकताको खोजी गरेनन् । यो होइन कि तिनीहरू सबै नैतिक चासोबाट वञ्चित थिए (सम्बन्धित पदहरू, २:१२-१५) तर धर्मीता र यसलाई सुरक्षित गर्ने धार्मिकताको कुरा तिनीहरूको खोजी थिएन । अर्कोतर्फ, इस्राएल जसलाई परमेश्वरका वचनहरू दिइएको थियो, यस धार्मिकताको पछि लागे । हामीले यो

कथनलाई कम गर्न सक्दैनौं । अब्राहामको करारमा प्रतिरूपित विशेष प्रकाशको मालिकको रूपमा, परमेश्वरसँगको धार्मिकताको विषयलाई धर्मी बनाउनको लागि तिनीहरूको चासोमा केन्द्रित थियो । यो तिनीहरूको धर्ममा केन्द्रीय थियो । यही विपरितले सिक्केलको त्रासदीलाई औंल्याउँछ । अन्यजातिहरूले यो धार्मिकता प्राप्त गरे र इस्राएल त्यहाँ पुग्न असफल भयो ।

पद ३१ मा प्रयोग गरिएको रूप परिवर्तन, तथापि, बेवास्ता गर्नु हुँदैन । इस्राएललाई "धार्मिकताको व्यवस्था पछ्याउन" भनिएको छ । यसलाई व्यवस्थाको धार्मिकता, कामको धार्मिकताको रूपमा लिनु हुँदैन । यस मामला मा "व्यवस्था" ३:२७ख; ७:२१, २३; ८:२ मा यसको प्रयोग जस्तै छ र यसको अर्थ सिद्धान्त वा नियम वा आदेश हो । इस्राएललाई त्यो आदेश वा संस्थाको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ जुन धर्मीकरणसँग सम्बन्धित थियो । तर इस्राएलले त्यो संस्थाले साक्षी दिएको धार्मिकता प्राप्त गर्न सकेन । "तिनीहरू त्यो व्यवस्थामा आइपुगेनन्"; तिनीहरूले संस्थामा प्रदान गरिएको कुरा प्राप्त गरेनन् जुन तिनीहरूको महिमा थियो । हामी प्रश्नको महत्व महसुस गर्छौं: किन ? यो पावलको प्रश्न हो: "किन ?" पद ३२, ३३ जवाफ हो ।

यो जवाफ पद ३० मा पहिले नै अनुमान गरिएको छ: अन्यजातिहरूलाई "धार्मिकता, यहाँसम्म कि विश्वासको धार्मिकता प्राप्त भएको" भनिएको छ । यस सन्दर्भमा यो धार्मिकतालाई विश्वासको रूपमा परिभाषित गर्न आवश्यक थियो किनभने प्रेरित यस सन्दर्भमा अन्यजातिहरूले प्राप्त गरेको धार्मिकताको विषयमा फर्कनुहुन्न । पद ३२ मा प्रश्न छ कि किन इजरायलले त्यसलाई प्राप्त गरेन । अभियोग पत्रमा, विशेष गरी ३:२७–४:२५ मा पहिले उल्लेख गरिएको विचारको पुनरावृत्ति हो । "विश्वासको रूपमा होइन तर कामको रूपमा" भनिएको तरिकालाई अवलोकन गर्न बाहेक अरू कुनै प्रदर्शन आवश्यक छैन ।[55] "कामको रूपमा" ले इस्राएलले धर्मीकरण सुरक्षित गर्ने तरिकालाई सम्मान गर्ने अवधारणालाई संकेत

[55] ἔργων पछि νόμου कमजोर रूपमा प्रमाणित हुन्छ र, यसको अतिरिक्त, यसको तिखोपनको विरोधीलाई लुट्छ। थप रूपमा, संस्करणले अनावश्यक रूपमा "यो थियो" सम्मिलित गरेर यो बललाई कमजोर बनाउँछ ।

गर्दछ । र यो धर्मीकरण गठन गर्ने धार्मिकताको प्रकार भ्रमपूर्ण थियो। त्यसैले असफलता छ ।

पद ३२ को पछिल्लो भाग पुरानो नियमको आकृतिको सर्तमा यो घातक त्रुटिको विस्तार हो । इस्राएलको पतन हुने ठेसको बारेमा धर्मशास्त्रले चेतावनी दिएको थियो । "ठक्कर खाएको" शब्दको अर्थलाई कमजोर पार्ने कुनै आवश्यकता वा वारेन्ट छैन जस्तो कि यसले केवल रिस वा रिस उठाउनलाई संकेत गरेको छ ।[56] यसले स्पष्ट रूपमा पतन र "ठेस लाग्ने ढुङ्गा" (यशैया ८:१४) लाई बुझाउँछ जसमा ढुङ्गाले ठेस खान्छ यो व्याख्यालाई पुष्टि गर्दछ । यदि दौड दौडको आंकडा पद ३०, ३१ मा अवस्थित छ र पद ३२ मा जारी छ तब चित्र बाधामा ठेस लाग्ने र पुरस्कार प्राप्त गर्न असफल भएको ग्राफिक हो ।

पद ३२ पद ३३ मा यशैया ८:१४ को संकेत को पुरानो नियम बाट एक पूर्ण पुष्टि हो । उद्धरण तिनीहरूको मौलिक सन्दर्भ (यशैया ८:१४; १८:१६) मा फरक उद्देश्यका दुई खण्डहरूको संयोजन हो । पहिले सेनाहरूका प्रभुलाई "इस्राएलका दुवै घरानाको लागि ठेस लाग्ने ढुङ्गा र अपमानको चट्टान" भनिएको छ । पछिल्ला अनुसार "ढुङ्गा, एक प्रयास गरिएको ढुङ्गा, एक बहुमूल्य कुना-ढुङ्गा" सियोनमा जगको लागि राखिएको छ र स्थिरता र सुरक्षा दिने उद्देश्यलाई सेवा गर्दछ । पावलले दुवै खण्डका भागहरू लिनुहुन्छ, यी भागहरूलाई एकै एकाइमा बुन्नुहुन्छ र यस संक्षिप्तीकरण र संयोजनद्वारा दुवै खण्डहरूको विविध विचार प्राप्त गर्नुहुन्छ । यो दुइटा पक्ष उसले व्यवहार गरिरहेको विषय, इस्राएलको असफलता र अन्यजातिहरूको प्राप्तिमा लागू हुन्छ । यसरी उहाँले देखाउनुहुन्छ कि धर्मशास्त्रले प्रभावमा दुई गुणा परिणामहरू भविष्यवाणी गरेको थियो । मुख्य चासो तथापि इस्राएलको ठोकर को पुष्टि हो । यो त्रासदी

[56] सम्बन्धित पदहरू, युहन्ना ११:९, १०; रोमी १४:१३, २०, २१; १ कोरिन्थी ८:९; १ पत्रुस २:८ ।

हो जुन प्रेरितको चिन्तामा उच्च छ, जस्तो कि अघिल्लो र पछिका सन्दर्भहरूबाट स्पष्ट हुन्छ ।[57]

पावलले ख्रीष्टमा दुवै खण्डहरू लागू गर्छन् भन्ने कुरामा शंका गर्न सकिँदैन । यशैया ८:१४ को सन्दर्भमा यो सबै भन्दा महत्त्वपूर्ण छ किनभने त्यहाँ सेनाहरूका प्रभु हुनुहुन्छ जसलाई ठेस लाग्ने ढुङ्गाको रूपमा भनिएको छ । सेनाहरूका प्रभुसँग सम्बन्धित ख्रीष्टका खण्डहरूमा लागू गर्न प्रेरितलाई कुनै हिचकिचाहट थिएन । यी खण्डहरू ख्रीष्टमा लागू भएकाले (सम्बन्धित पदहरू, मत्ती २१:४२; मर्कूस १२:१०; लूका २०:१७; प्रेरित ४:११; १ पत्रुस २:६-८), पद ३०, ३२ मा उल्लेख गरिएको विश्वास ख्रीष्टमा विश्वास गर्ने पद ३३ मा निर्दिष्ट गरिएको विश्वास हो । यो उहाँमा आराम गर्ने विश्वास हो र सन्दर्भ (सम्बन्धित पदहरू, ३०, ३१) लाई विशेष गरी न्यायको लागि निर्देशित विश्वासको रूपमा हेरिन्छ । प्राप्त भएको धार्मिकता कामको विपरीत विश्वासको हो । यशैया २८:१६ बाट लिइएको प्रभाव, "लाजमा पर्नुहुँदैन", हिब्रूबाट भिन्न हुन्छ । पछिल्लोले भन्यो: "विश्वास गर्नेले हतारमा हुनेछैन" । उद्धृतमा पावलले ग्रीक अनुवादकहरूको अनुवादलाई पछ्याउँछन् । रेन्डरिङलाई हिब्रूको विचारको लागि विदेशी विचार आयात गर्ने रूपमा लिनु हुँदैन । ग्रीकद्वारा व्यक्त गरिएको विचार यो हो कि विश्वासी लज्जित हुनेछैन, उसले आफ्नो विश्वासको लागि लज्जित हुने अवसर पाउनेछैन । अनि हिब्रूले आफू निराश भएर भाग्ने छैन भनी निकटसँग सम्बन्धित विचार व्यक्त गर्न सक्छ ।

[57] दुई गुणा प्रतिक्रिया १ पत्रुस २:६-८ मा थप पूर्ण रूपमा सेट गरिएको छ। जहाँ खण्डहरू पूर्ण रूपमा उद्धृत गरिएका छन् । यो पावलको थप संकुचित उद्धरण र दुबै खण्डहरूको थप सारांश प्रयोगमा सबैभन्दा राम्रो टिप्पणी हो ।

रोमी १०
१६. विश्वासको धार्मिकता
१०:१-२१
(ROMANS 10)
(XVI. THE RIGHTEOUSNESS OF FAITH)
(10:1–21)

१०:१-८

१ भाइहरूहो, मेरो हृदयको चाहना र इस्राएलका लागि परमेश्वरप्रतिको प्रार्थना यो हो: तिनीहरूले मुक्ति पाऊन् ।
२ किनकि म तिनीहरूको विषयमा गवाही दिन्छु: परमेश्वरका निम्ति तिनीहरूसित जोश त छ, तर ज्ञानअनुसार चाहिँ होइन ।
३ किनकि परमेश्वरको धार्मिकताको विषयमा अनजान रहेर र आफ्नै धार्मिकता स्थापित गर्न खोजेर तिनीहरूले आफूलाई परमेश्वरको धार्मिकताको अधीनतामा सुम्पेनन् ।
४ किनकि विश्वास गर्ने हरेक जनका लागि धार्मिकताका निम्ति ख्रीष्ट नै व्यवस्थाको अन्त हुनुहुन्छ ।
५ किनकि मोशाले व्यवस्थाबाट हुने धार्मिकताको विषयमा लेख्दछन्: 'जुन मानिसले ती कुराहरू गर्दछ, त्यो तिनीहरूद्वारा नै जिउनेछ।'
६ तर विश्वासद्वारा हुने धार्मिकताले यसो भन्दछ: 'आफ्नो मनमा नभन, "माथि स्वर्गमा को जाला र?" ' (अर्थात् ख्रीष्टलाई माथिबाट तल ल्याउनलाई)
७ अथवा "गहिरोमा को ओर्लेला र?" (अर्थात् ख्रीष्टलाई मरेकाहरूबाट माथि ल्याउनलाई)
८ तर यसले के भन्दछ? 'वचन तिम्रै नजिकमा, तिम्रै मुखमा र तिम्रै हृदयमा छ;' (अर्थात् विश्वासको वचन, जो हामी प्रचार गर्दछौं);

१ यस अध्यायमा प्रेरितले अघिल्लो अध्यायको पछिल्लो भागमा छलफल गरेको विषयसँग सम्बन्धित छ । ९:३२, ३३ मा इस्राएलको ठेस लाग्नु भनेको विश्वासद्वारा होइन कामद्वारा धार्मिकता खोज्नु हो । यो भन्नको अर्को तरिका हो कि तिनीहरूले आफ्नै धार्मिकता स्थापित गर्न खोजे र आफूलाई परमेश्वरको धार्मिकताको अधीनमा राखेनन्, जसरी यो १०:३ मा भनिएको छ । यसरी १०:१ मा विचारमा कुनै ब्रेक छैन । तथापि यो ध्यान दिनुपर्छ कि इस्राएलको दोषको यस उपचारको बीचमा प्रेरितले हामीलाई इस्राएलको अविश्वासको सम्पूर्ण विषयलाई कसरी प्रस्तुत गरिएको थियो भनेर सम्झाउने कुरालाई अन्तर्क्रिया गर्दछ (९:१-३)। उनले अहिले प्रयोग गर्ने सर्तहरूमा पहिले प्रयोग गरिएको तीव्रता छैन । तर यो शरीर अनुसार उहाँका आफन्तहरूका लागि उस्तै हृदयस्पर्शी, गहिरो-बसाइएको त्याग हो । उनले सुरु गरेको ठेगाना, "भाइहरू", भावना र स्नेहले भरिएको छ र हाम्रो ध्यान एक शान्तिमा खिच्दछ जुन शब्दहरूमा व्यक्त गरिएको छ जुन संगती भन्दा बाहिर छन् जसलाई "भाइहरू" शब्दले संकेत गर्दछ ।

"इच्छा" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दलाई "राम्रो-आनन्द" भनेर अनुवाद गरिएको छ । (परमेश्वरसँग सम्बन्धित पदहरू, मत्ती ११:२६; लूका २:१४; १०:२१; १२:३२; एफिसी १:५,९; फिलिप्पी २:१३ र मानिससँग सम्बन्धित पदहरू, रोमी १५:२६; २ कोरिन्थी ५:८; १२:१०; १ थेस्सलोनिकी २:८; ३:१; २ थेस्सलोनिकी २:१२) । हामीलाई इजकिएल १८:२३, ३२; ३३:११, जसमा परमेश्वरले यसलाई आफ्नो असल-खुशीको रूपमा घोषणा गर्नुहुन्छ कि दुष्टले आफ्नो खराब मार्गबाट फर्केर बाँच्दछ । त्यसैले यहाँ पाउलले इस्राएलको सन्दर्भमा राम्रो-आनन्द, आफ्नो हृदयको आनन्द दिने कुरालाई जोड दिनुहुन्छ । यो इस्राएलको लागि परमेश्वरलाई बिन्तीसँग जोडिएको छ ।[58] "उनीहरूले उद्धार पाउन सकून् भनेर" उसको हृदयको असल-खुशी

[58] पढाइ αὐτῶν पि ४६, א, ए, बि, डि, जि, धैरै संस्करणहरू र बुबाहरू द्वारा समर्थित छ; τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν के, एल, पि, र कर्सिभको मास द्वारा । यो बुझ्न सजिलो छ कि कसरी प्रसारणको क्रममा लामो पढाइलाई सरल αὐτῶν को लागि प्रतिस्थापित गरिएको थियो जुन सन्दर्भबाट निर्विवाद रूपमा स्पष्ट छ भन्ने सन्दर्भलाई विशिष्ट बनाउनको लागि ।

र उहाँको बिन्ती निर्देशित गरिएको थियो भनेर व्यक्त गर्दछ । हृदयको वेदना र पीडा (९:१) त्यसकारण, निराशाजनक उदासीनताका भावनाहरू थिएनन्; तिनीहरू इस्राएलप्रति सद्भावनाका साथ जोडिएका थिए र तिनीहरूको तर्फबाट परमेश्वरलाई विशेष बिन्तीको बाहिर जाँदा तिनीहरूले उद्धार पाउन सकून् । यहाँ हामीसँग गहिरो आयातको पाठ छ । अघिल्लो अध्यायमा मानिसहरूमा रहेको भिन्नतामा परमेश्वरको सार्वभौम र निर्णायक इच्छामा जोड दिइएको छ । परमेश्वरले जसलाई चाहानुहुन्छ कृपा गर्नुहुन्छ र जसलाई चाहानुहुन्छ कठोर गर्नुहुन्छ । कोही क्रोधका लागि भाँडाहरू हुन्, अरू दयाको लागि । र परम भाग्य विनाश र महिमामा परिकल्पना गरिएको छ । तर यो भिन्नता परमेश्वरको कार्य र विशेषाधिकार हो मानिसको होइन । त्यसोभए मानिसहरूप्रति हाम्रो मनोवृत्ति तिनीहरूको बारेमा परमेश्वरको गोप्य सल्लाहद्वारा शासित हुनु हुँदैन । यो यो पाठ हो र यसमा संलग्न भिन्नता हो जुन आफ्ना आफन्तहरूको उद्धारको लागि प्रेरितको जोशमा यति स्पष्ट रूपमा लेखिएको छ । हामी मानव विचारको क्रमलाई उल्लङ्घन गर्छौं र परमेश्वरको विशेषाधिकार र मानिसको बीचको सीमालाई तोड्छौं जब परमेश्वरको सार्वभौम सल्लाहको सत्यले मानिसहरूको अनन्त हितको लागि निराशा वा चिन्ताको त्यागलाई बाधा पुऱ्याउँछ ।

२,३ जब पावलले "म तिनीहरूलाई गवाही दिन्छु" भन्छन् तब उनले इस्राएलको स्वामित्वमा रहेको धार्मिक चासोको लागि भत्ता दिइरहेको छ र यस खातामा उनीहरूलाई ऋण दिन्छन् । तिनीहरूसँग "परमेश्वरको लागि जोश" छ । यस्तो जोस के हो भनेर प्रेरितभन्दा राम्रो अरू कसैले जान्दैनथ्यो । कसैमा पनि यो ठूलो तीव्रतामा बढेको थिएन (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित २६:५, ८; गलाती १:१४)। त्यसकारण उनलाई व्यक्तिगत अनुभवबाट थाहा थियो कि उनले आफ्नो आफन्तहरूलाई श्रेय दिएको मन र अन्तस्करणको अवस्था र उनको "साक्षी" ले त्यसकारणले थप अर्थ लिन्छ । प्रतिकूल, "तर ज्ञान अनुसार होइन", मापदण्डलाई औंल्याउँछ जसद्वारा "परमेश्वरको लागि जोश" को न्याय गरिनुपर्छ । जोश एक तटस्थ गुण

हो र सबैभन्दा ठूलो दुर्गुण हुन सक्छ । यो जसलाई निर्देशित गरिएको छ जसले यसको नैतिक चरित्र निर्धारण गर्दछ । मापदण्ड त्यसैले, "ज्ञान" हो । यहाँ प्रयोग गरिएको शब्द एक हो जसले प्रायः पूर्ण ज्ञानलाई अभिव्यक्त गर्दछ जुन ईश्वरभक्ति पछिको ज्ञानबाट छुट्याउन सकिन्छ (सम्बन्धित पदहरू, १ कोरिन्थी ८:१; १३:२, ८ एफिसी १:१७; ४:१३ सँगै फिलिप्पी १:९; कलस्सी १:९; ३:१०; १ तिमोथी २:४; २ तिमोथी २:२५; ३:७; तीतस १:१) ।[59] पद ३ ले कारण दिन्छ कि तिनीहरूको जोस ज्ञान अनुसार थिएन र यो ज्ञानको कमी के थियो भनेर वर्णन गर्दछ: तिनीहरूले परमेश्वरको धार्मिकतालाई थाहा थिएन । यो मात्र होइन कि तिनीहरूले यो धार्मिकतालाई स्वीकार गरेनन् जबकि एकै समयमा यो थाहा थियो कि यो धर्मशास्त्रले गवाही दिएको थियो जुन कुरा प्रकट भएको थियो त्यो तिनीहरूले बुझेनन् । "परमेश्वरको धार्मिकता" को यो अवधारणा १:१७ मा प्रस्तुत गरिएको हो र ३:२१, २२ (यी बिन्दुहरूमा प्रदर्शन) मा अझै पनि प्रकट भयो । परमेश्वरको धार्मिकताको विरुद्धमा इस्राएलले आफ्नै स्थापना गर्न खोजे । यसरी पावलले फेरि ईश्वर-धार्मिकता र मानवीय धार्मिकता, मानव चरित्र र कार्यहरूबाट व्युत्पन्न भएको विपरीत ईश्वरीय गुणहरू भएको धार्मिकताको बीचमा विरोधाभास स्थापना गर्दछन् । यो पत्रको प्रारम्भिक भागमा विकसित भएको विषयवस्तु हो । जसरी ९:११, ३०-३२ मा ३:२१-५:२१ मा लम्बाइमा तर्क गरिएको थियो त्यसैगरी यहाँ पनि । इस्राएलको आधारभूत त्रुटि धार्मिकताको लागि धार्मिकतालाई आदर गर्ने गलत धारणा थियो । मानिसको आधारभूत आवश्यकताको प्रबन्धको रूपमा परमेश्वरको धार्मिकतालाई यहाँ अधीनता आवश्यक पर्ने आदेश वा संस्थाको रूपमा हेरिएको छ । यस आदेशको अधीनमा इस्राएलले आफूलाई अधीनमा राखेन ।[60] यो "परमेश्वरको लागि

---

[59] तथापि, नयाँ नियमको प्रयोगमा γνῶσις र ἐπίγνωσις बीचको भिन्नताको कडा र द्रुत रेखा कोर्नु अनुचित छ जस्तो कि पहिलेको सधैं ἐπίγνωσις को समृद्धि र पूर्णताको कमी थियो र पछिल्लोले सधैं ज्ञानलाई उल्लेख गरेको छ। जीवनको लागि (γνῶσις लूका १:७७; रोमी १५:१४; १ कोरिन्थी १:५; २ कोरिन्थी २:१४; ४:६; ६:६; ८:७; एफिसी ३:१९; कलस्सी १:५, ६; रोमी १:३२; २ पत्रुस २:२१) ।

[60] ὑπετάγησαν एओरिष्ट निष्क्रिय को रूप हो (सम्बन्धित पदहरू, ८:२०; १ कोरिन्थी १५:२८; १ पत्रुस ३:२२) तर निष्क्रिय र मध्य प्रायः एउटै रूपहरू भएकाले यो रूपलाई aorist मध्यको

जोश" हो जसले इस्राएलको धार्मिकताको व्यवस्थामा पुग्न असफल भएको त्रासदीलाई अझ ठूलो राहत दिन्छ । र अज्ञानताको पापले तीव्रता दिन्छ जब हामी परमेश्वरको अनुग्रहको केन्द्रीय प्रावधानलाई नजानेर जान्छौं । अज्ञानता एक बहाना र राम्रो नियत अनुमोदन को मानक हो भन्ने लोकप्रिय धारणा को कति विपरीत ।[61]

४ यो पदले पद ३ को विचारको कारण दिन्छ कि परमेश्वरको धार्मिकता मानिसको होइन, परमेश्वरको संस्था हो: "ख्रीष्ट व्यवस्थाको अन्त्य हुनुहुन्छ ।" यो व्यवस्थाको उद्देश्य ख्रीष्टमा पूरा भएको वा साकार भएको अर्थमा लिइएको छ । कहिलेकाहीं "अन्त" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दको यो अर्थ हुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, लूका २२:३७; १ तिमोथी १:५)। यो पनि सत्य हो कि यदि व्यवस्थालाई मोशाको संस्थाको अर्थमा बुझिन्छ भने यो संस्था ख्रीष्टमा पूरा हुन्छ (सम्बन्धित पद गलाती ३:२४)। यसबाहेक ख्रीष्टले हामीलाई धर्मी ठहराउनको लागि प्रदान गर्नुभएको धार्मिकता भनेको परमेश्वरको व्यवस्थाका सबै आवश्यकताहरूलाई यसको प्रतिबंध र मागहरू पूरा गर्ने हो । तर यस व्याख्यामा आपत्तिहरू छन् ।

१. यद्यपि "अन्त" शब्दले लक्ष्य वा उद्देश्यलाई अभिव्यक्त गर्न सक्छ मुख्य रूपमा र विशेष गरी पावलमा यसको अर्थ समाप्ति हो जसले टर्मिनल बिन्दुलाई जनाउँछ । (सम्बन्धित पदहरू, मत्ती १०:२२; २४:६; १४; मर्कुस ३:२६; लूका १:३३; यूहन्ना १३:१; १ कोरिन्थी १:८;

रूपमा लिनुपर्छ । यसलाई निष्क्रियको रूपमा लिनुले लगभग असम्भव अर्थ दिन्छ। अन्य उदाहरणहरूमा (सम्बन्धित पदहरू, याकूब ४:७; १ पत्रुस २:१३; ५:५) निष्क्रिय असम्भव छैन तर यी अन्य उदाहरणहरू र रूपहरूमा मध्यको ढाँचा पछि मध्यको रूपमा लिइन्छ (सम्बन्धित पदहरू, कलस्सी ३:१८; तीतस ३:१; १ पत्रुस ३:१, ५) ।

[61] "त्यसो भए राम्रो इरादाको बारेमा ती खाली अपमानहरूको साथ। यदि हामीले हृदयबाट परमेश्वरलाई खोज्छौं भने हामी उहाँमा एक्लै पहुँच गर्न सक्ने बाटोको अनुसरण गरौं । अगस्टिनले भनेजस्तै, आफ्नो सम्पूर्ण शक्तिले बाटोबाट दौडनु भन्दा सही बाटोमा लङ्गडा हुनु राम्रो हो" (क्यास्सिन: op. cit., ad १०:२)।

१५:२४; २ कोरिन्थी १:१३; ३:१३; ११:१५; फिलिप्पी ३:१९; हिब्रू ६:११; ७:३; १ पत्रुस ४:७) ।[62]

२. यदि "अन्त" भनेको उद्देश्य हो भने हामीले प्रेरितबाट व्यवस्थाको उद्देश्य ख्रीष्ट हुनुहुन्छ भनी भन्नु पर्ने अपेक्षा गर्नुपर्छ[63], कारण यो वाक्यको धारणामा, व्यवस्थाको उद्देश्य मुख्य विचार र वास्तविक विषय हुनेछ । तर यसले असम्भव निर्माण नभएको भए अप्ठ्यारो दिनेछ जुन अनुवादबाट देखा पर्नेछ जुन आवश्यक पर्दछ: "विश्वास गर्ने प्रत्येकको लागि व्यवस्थाको अन्त्य धार्मिकताको लागि ख्रीष्ट हुनुहुन्छ।"

३. यस पत्रमा र सन्दर्भमा कार्यको रूपमा व्यवस्थाको धार्मिकता र विश्वासको धार्मिकताको रूपमा परमेश्वरको धार्मिकता बीचको विरोधाभास हो । अर्को पद यस विरोधीको स्पष्ट प्रदर्शन हो र हामीले धार्मिकता प्राप्त गर्ने मार्गको रूपमा व्यवस्थाको प्रेरितको अवधारणालाई जोड्नु पर्ने अर्थ हो (सम्बन्धित पदहरू, ३:२०, २१, २८; ४:१३, १४; ८:३; ९:३२) । यस सन्दर्भसँग सबैभन्दा मिल्दो दृष्टिकोण यो हो कि प्रेरितले व्यवस्थाको पद ४ मा परमेश्वरसामु धार्मिकताको मार्गको रूपमा बोल्दै हुनुहुन्छ र ख्रीष्टले यस अवधारणालाई कायम राख्नुहुन्छ भन्ने सम्बन्धलाई पुष्टि गर्दै हुनुहुन्छ । ख्रीष्टले यसलाई कायम राख्नु भएको एक मात्र सम्बन्ध हो कि उहाँले यसलाई समाप्त गर्नुहुन्छ ।

४. यो तुरुन्तै नोट गर्न आवश्यक छ तथापि एक योग्यता थपिएको छ: "विश्वास गर्ने हरेकलाई ।" यो योग्यताले विश्वासीका लागि मात्र धार्मिकताको लागि व्यवस्थाको अन्त्य ख्रीष्ट हुनुहुन्छ भनी संकेत गर्छ । पावलको मतलब यो होइन कि गलत धारणालाई आनन्द गर्न छोडियो । त्यो दुखको कुरा थिएन जस्तै पद ३ ले प्रमाणित गर्दछ । यो पावल भन्छन् ख्रीष्ट नै व्यवस्थाको अन्त्य हुनुहुन्छ भनी विश्वास गर्ने हरेकको लागि हो, र उसको सम्पूर्ण कथन प्रत्येक विश्वासीलाई

---

[62] यदि पावलले उद्देश्य वा उद्देश्यको अर्थ राख्थे भने त्यहाँ अन्य सर्तहरू थिए जसले विचारलाई अधिक पर्याप्त र कम अस्पष्ट रूपमा व्यक्त गर्ने थियो, जस्तै, τελείωσις वा πλήρωμα ।

[63] τέλος पक्कै पनि विषय होइन भविष्यवाणी हो । १ तिमोथीमा १:५ यो विषय हो तर त्यस अवस्थामा विचार र निर्माण चाहिन्छ ।

धार्मिकता प्राप्त गर्ने तरिकाको रूपमा व्यवस्थाको साथ गरिन्छ भन्ने प्रभावको लागि मात्र हो । यस विचारमा हामीसँग दिइएको व्याख्याको लागि थप कारण छ । यदि पावलले ख्रीष्टमा पूरा भएको व्यवस्थाको उद्देश्यको बारेमा कुरा गरिरहेका थिए भने हामी पूर्ण कथनको आशा गर्छौं: "ख्रीष्ट धार्मिकताको लागि व्यवस्थाको अन्त्य हुनुहुन्छ", र कुनै थप आवश्यक वा ठाउँमा हुनेछैन ।

प्रेरितको कथनको बलको सम्बन्धमा माथिको अवलोकनले यस पदको गलत व्याख्यालाई पनि असर गर्छ, धेरै टिप्पणीकारहरूले मोशाको व्यवस्थाले धार्मिकता प्राप्त गर्ने माध्यमको रूपमा व्यवस्थालाई प्रस्ताव गरेको थियो भन्ने प्रभावमा उल्लेख गरिएको छ ।[64]

यो अनौठो छ कि यो धारणा पुरानो नियम र मोशा र मोशाको व्यवस्थालाई पनि विश्वासद्वारा अनुग्रहद्वारा धर्मी ठहराउने सिद्धान्तको समर्थनमा पावलको बारम्बार अपीलको अनुहारमा आनन्द गरिनु पर्छ (सम्बन्धित पदहरू, ३:२१, २२; ४:६-८, १३; ९:१५, १६; १०:६-८; १५:८,९; गलाती ३:१०, ११, १७-२२; ४:२१-३१) । ईश्वरतन्त्रमा व्यवस्थाका कार्यहरूलाई उद्धारको आधारको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिएको थियो र अब ख्रीष्टको मृत्युको कारणले गर्दा यो विधि विश्वासको धार्मिकताद्वारा विस्थापित भएको थियो भन्ने प्रभावको लागि कुनै सुझाव छैन । हामीलाई आवश्यक छ तर प्रश्नमा रहेको प्रस्तावको बलमा फेरि विचार गर्नुपर्छ: विश्वासी ख्रीष्टको लागि धार्मिकताको लागि व्यवस्थाको अन्त्य हो । पावलले "व्यवस्था" लाई आज्ञाको रूपमा बोलिरहेका छन्, कुनै विशेष अर्थमा मोशाको व्यवस्थाको होइन तर आज्ञाकारिताको माग गर्ने व्यवस्थाको रूपमा र यसैले विश्वास-धार्मिकताको विपरित व्यवस्था-धार्मिकताको सबैभन्दा सामान्य अर्थमा ।

---

[64] उदाहरणका लागि, मेयर जसले यसो भने: "τέλος νόμου, जसलाई धेरै जोड दिएर पहिले राखिएको छ, ख्रीष्टमा लागू गरिएको छ, जहाँसम्म, उहाँको छुटकाराको मृत्युको पुण्यद्वारा ... उद्धारको ईश्वरीय व्यवस्था पेश गरिएको छ, जसमा उद्धारको प्राप्तिको आधार अब पुरानो ईश्वरतन्त्रमा, मोशाको νόμος जस्तै होइन, तर विश्वास हो, जसद्वारा व्यवस्थाले धार्मिकताको प्राप्तिको लागि नियामक सिद्धान्त हुन छोडेको छ" (op. cit., ad loc.) ।

५-८ पद ३, ४ मा विकसित भएको विरोधाभासलाई प्रेरितले मोशाको पुस्तकहरूमा उल्लेखित भेट्टाए । अर्थात मोशाले व्यवस्थाको धार्मिकताको कुरा गर्छन र यो के हो भनेर परिभाषित गर्छन र उनले विश्वासको धार्मिकताको पनि कुरा गर्छन् । पहिलेको लेवी १८:५ को लागी उद्धृत गरिएको छ र पछिको व्यवस्था ३०:१२, १४ को लागी यी खण्डहरूमा यो अपीलको सामान्य उद्देश्य स्पष्ट छ । विशेषतापूर्ण तरिकामा पावलले पुरानो नियमका साक्षीलाई आफ्नो विचारलाई समर्थन गर्न जोड्छन् । कम्तिमा उनले अघिल्लो पदहरूमा स्थापित विरोधको धर्मशास्त्र दृष्टान्तहरूबाट व्युत्पन्न गर्दछ र यसैले उनले सञ्चालन गरिरहेको तर्कलाई यहूदी धर्मशास्त्रबाट पुष्टि गर्दछन् । तर उद्धृत गरिएका विशेष खण्डहरूसँग जोडिएका कठिनाइहरू छन्, विशेष गरी पावलले गरेको अनुप्रयोगमा ।

पहिलो (लेवी १८:५) को साथ कठिनाई यो हो कि मूल सेटिङ मा यो अनुग्रह को विपरीत व्यवस्था धार्मिकताको कुनै सन्दर्भ देखिदैन । अब यो भन्न पर्याप्त छ कि औपचारिक कथन पावलले व्यवस्था-धार्मिकताको सिद्धान्तलाई व्यक्त गर्न उपयुक्तको रूपमा उपयुक्त छ । यसमा शङ्का गर्न सकिँदैन तर "व्यवस्थाको धार्मिकता गर्ने मानिस त्यसैद्वारा बाँच्नेछ" भन्ने प्रस्ताव आफैंमा व्यवस्थावादको सिद्धान्तको पर्याप्त र स्पष्ट परिभाषा हो । (पूर्ण छलफलको लागि परिशिष्ट ख, पेज २४९ देखि हेर्नुहोस्) ।

किनकि पद ६-८ मा पावलले व्यवस्था ३०:१२-१४ लाई "मोशाले लेख्छन्" (पद ५) वा "यशैयाले भनेका छन्" (९:२९) जस्ता सूत्रको साथ संकेतहरू परिचय गर्दैनन् तर अझ असामान्य अभिव्यक्तिको साथ। "विश्वासको धार्मिकताले भन्छ"[65] यो तर्क गर्न सकिन्छ कि उनले यहाँ धर्मशास्त्र प्रमाण जोडेको होइनन तर आफ्नै स्वतन्त्र दावी गरिरहेको छन् । साथै, उनले हिब्रू वा ग्रीकसँग नजिकको पालना गर्दै उद्धृत नगरेकोले तर परिवर्तनहरू गर्दछ र सम्बन्धित खण्डमा कुनै समानता नभएका आफ्नै टिप्पणीहरू अन्तर्निहित गर्दछ । यो राखिएको छ कि यहाँ उनको तर्कको समर्थनमा कडा रूपमा उद्धरण गरिएको छैन तर "मोशाका शब्दहरूको सित्तैको काम जसलाई प्रेरितले आफ्नै

[65] त्यहाँ कुनै कारण छैन कि संस्करणले अनुवादमा "जुन छ" घुसपैठ गरेको हुनुपर्छ ।

विचारको लागि उपयुक्त सब्सट्रेटमको रूपमा प्रयोग गर्दछन् " ताकि "स्वतन्त्र कट्टर तर्क" ले व्यवस्थाको पुस्तकको खण्डमा समर्थनको औपचारिक बिन्दु मात्र फेला पार्छ ।[66]

तर व्यवस्था ३०:१२-१४ बाट पेटेन्ट संकेत र आंशिक उद्धरण भएको हुनाले र सूत्र "विश्वासको धार्मिकताले भन्छ", तुरुन्तै उद्धरण (व्यवस्था ३०:१२) पछि पछ्याइएको छ, यो विचारबाट बच्न गाह्रो छ । कि यस खण्डमा प्रेरितले विश्वासको भाषा फेला पार्छन र विश्वासको धार्मिकताको पुष्टिको रूपमा यसलाई अपील गर्दछन् । लेवी १८:५ ले व्यवस्था-धार्मिकताको सिद्धान्त नियामकलाई व्यक्त गर्दछ । यस उदाहरणमा हामीले फेला पार्ने अनुकूलन र अनुप्रयोगको प्रकार हामीले अन्य उदाहरणहरूमा फेला पार्ने भन्दा पूर्ण रूपमा भिन्न छैन (सम्बन्धित पदहरू, ९:२५, २६ र पद ५)।

प्रेरितले व्यवस्था-धार्मिकतासँग सम्बन्धित एउटा खण्ड लिनुहुन्छ र यसलाई विपरीत, अर्थात्, विश्वास-धार्मिकतामा लागू गर्छ भनेर मानेर हामीले यस खण्डको कठिनाइहरूलाई भ्रमित गर्नु हुँदैन । यो साँचो हो कि मोशाले इस्राएललाई पालना गर्न लगाएका आज्ञाहरू र नियमहरूसँग व्यवहार गरिरहेका छन् । यस आज्ञाको बारेमा उहाँ बोल्नुहुन्छ जब यो भनिन्छ, "यो तिम्रो लागि धेरै गाह्रो छैन, न त यो टाढा छ" (व्यवस्था ३०:११), र त्यसपछिका पदहरूको विरोधले निकटता र व्यावहारिकताको पुष्टि गर्दछ । यसलाई व्यवस्था अनुसार व्याख्या गर्नको लागि व्यवस्थाको पूर्ण रूपमा गलत निर्माण हुनेछ । सम्पूर्ण जोर विपरित हो (सम्बन्धित पदहरू, व्यवस्था ७:७ देखि; ९:६ देखि; १०:१५ देखि.; १४:२ देखि; १५:१५ देखि; २९:९ देखि, १९; ३२:९; ३३:२९) । प्रश्नमा शब्दहरू, त्यसकारण, व्यवस्थाको ढाँचामा तिनीहरूको स्थान फेला पर्दैन तर अनुग्रहमा जुन करारले बोलेको थियो । तिनीहरूको आयात यो हो कि विश्वास र जीवनको लागि प्रकट गरिएका चीजहरू पहुँचयोग्य छन् । हामीले स्वर्गमा उक्लनु पर्दैन र तिनीहरूलाई खोज्नको लागि समुद्रको अन्तिम भागहरूमा जानु पर्दैन । प्रकाशद्वारा "तिनीहरू हामी र हाम्रा छोराछोरीहरू सदाको लागि हुन्" (व्यवस्था २९:२९) र त्यसैले हाम्रो मुख र हृदयमा नजिक छन् ।

[66] फिलिप्पी: op. cit., ad loc ।

यो सत्य पावलले विश्वासको धार्मिकतामा उदाहरण पाउँछन् र उहाँले यसलाई ख्रीष्टमा विश्वासको आधारभूत सिद्धान्तहरूमा लागू गर्नुहुन्छ । यी उही सिद्धान्तहरू अविश्वासी इस्राएलको लागि ठेस लाग्ने बाधा थिए । यसैले जब हामी व्यवस्था ३०:१२-१४ मा व्यक्त गरिएको सत्यको बारेमा सोच्दछौं, हामी यो खण्डको प्रयोगको उपयुक्तता देख्न सक्छौं कि यहूदीहरूले ठेस खाएका उही सिद्धान्तहरू हुन् जसले सत्यलाई पूर्ण हदसम्म प्रमाणित गर्दछ । प्रेरितले उद्धृत गरेको खण्ड जब हामी अगाडि बढ्छौं हामी यो प्रासंगिकता पत्ता लगाउनेछौं ।

जब पावलले "विश्वासको धार्मिकताले भन्छ" भन्नुहुन्छ तब उहाँले त्यसैलाई मूर्तरूप दिनुहुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, हितोपदेश १:२०; ८:१; हिब्रू १२:५)। यो भनेको "विश्वासको धार्मिकताको सन्दर्भमा धर्मशास्त्रले भन्छ" भन्ने प्रभाव हो । पद ६ मा मुख्य प्रश्न पावलको आफ्नै भनाइको अर्थ हो: "अर्थात, ख्रीष्टलाई तल ल्याउनु" र पद ७ मा: "अर्थात, ख्रीष्टलाई मृत्युबाट ब्यूँताउनु ।"

पहिलेको अर्थलाई व्याख्या गरिएको छ: ख्रीष्ट स्वर्गमा उक्लनुभयो र अघिल्लो प्रश्न अविश्वासको प्रतिवाद हो: उहाँसँग सम्पर्क स्थापित गर्न को स्वर्गमा उक्लन सक्छ ? यसले आफैलाई राम्रो अर्थ दिन्छ तर यो इस्राएलको अविश्वाससँग मेल खाँदैन जुन यस सन्दर्भमा पृष्ठभूमिमा घुम्छ र न त पछिका पदहरूमा पछ्याउने कुरासँग मेल खान्छ । तसर्थ येशू कहिल्यै स्वर्गबाट तल आउनुभएको छैन भनी सङ्केत गर्ने भनाइ र अघिल्लो प्रश्नलाई अविश्वासको निन्दाको रूपमा लिनु राम्रो हुन्छ । पावलले केमा जोड दिइरहेका छन् त्यो पहुँच प्रकाशको निकटता हो । ख्रीष्ट स्वर्गबाट तल आउनुभयो र मानिसहरूको बीचमा बस्नु भयो यो तथ्यको सबैभन्दा संकेत प्रमाण हो । हामी भन्न हिम्मत गर्दैनौं: सत्य खोज्न स्वर्गमा को उक्लनेछ ? यस प्रश्नको लागि अवतार छुट र यसको अर्थको इन्कार हो । ख्रीष्टमा सत्य पृथ्वीमा आयो ।

अर्को भनाइ: "अर्थात्, ख्रीष्टलाई मृत्युबाट ब्यूँताउनु" (पद ७) लाई पुनरुत्थानको अस्वीकारको रूपमा व्याख्या गरिनुपर्छ । प्रश्न: "अगाध खाडलमा को झर्छ ?"[67] पद ६ को जस्तै अविश्वासको प्रतिध्वनि गर्दछ

[67] यस उदाहरणमा अगाध खाडललाई शिओलको पर्यायवाचीको रूपमा लिन सकिन्छ र पछिल्लो पुरानो नियममा प्रायः "चिहान" मा छ । मत्तीमा जस्तै ११:२३; लुका १०:१५ स्वर्ग

। यो प्रभावमा छः सत्य खोज्न को लागि अगाध खाडलमा जान्छ ? तलको प्रतिनिधित्वको रूपमा अगाध खाडल माथिको जस्तै स्वर्गसँग विपरित छ । प्रश्न अविश्वासको भाषाको रूपमा ख्रीष्टको पुनरुत्थानको महत्त्वलाई छुट दिन्छ । किनभने पछिल्लोको अर्थ येशू मृतकहरूको राज्यमा जानुभयो र फेरि जीवित हुनुभयो । हामीले सत्य खोज्नको लागि अगाध खाडलमा जानु पर्दैन जति हामीले एउटै उद्देश्यका लागि स्वर्ग जानु आवश्यक छ । किनकि जसरी ख्रीष्ट स्वर्गबाट पृथ्वीमा आउनुभयो त्यसरी नै उहाँ पृथ्वीको तल्लो भागबाट फेरि आउनुभयो (सम्बन्धित पद, एफिसी ४:९) र आफूलाई मानिसहरूमा प्रकट गर्नुभयो ।

पद ८ व्यवस्था ३०:१२-१४ को बोझ के हो भन्ने कुराको दाबी हो र थोरै परिवर्तनको साथ पद १४ को उद्धरण हो । पावलले अब यो शब्द के हो भनेर निर्दिष्ट गर्नुहुन्छः यो "विश्वासको वचन हो, जुन हामीले प्रचार गर्छौं ।" त्यसैले व्यवस्था ३०:१४ को शब्द प्रत्यक्ष रूपमा प्रेरितहरूले प्रचार गरेको सुसमाचारको सन्देशमा लागू हुन्छ ।[68] "विश्वासको वचन" त्यो शब्द हो जसमा विश्वास निर्देशित हुन्छ[69], विश्वासले उच्चारण गरेको शब्द होइन । यो प्रचार गरिएको शब्द हो र यसैले सन्देश जसले हाम्रो मुख र हृदयमा सुसमाचार ल्याउँछ ।

१०:९-१५

९ यदि तिमीले आफ्नो मुखले प्रभु येशूलाई स्वीकार गर्‍यौ भने, र परमेश्वरले उहाँलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुभयो भनी आफ्नो हृदयमा विश्वास गर्‍यौ भने तिमीले मुक्ति पाउनेछौ ।

हेड्ससँग विपरित छ, त्यसैले यहाँ स्वर्ग अगाध खाडलसँग विपरित छ र, यो प्रश्न सोधिएको येशूको पुनरुत्थानको सन्दर्भमा भएको हुनाले, अगाध खाडलले प्रायः पुरानो करारमा कुन शिओल र हेड्सलाई बारम्बार बुझाउँछ भनेर बुझाउन सक्छ । ग्रीकअनुवाद सेप्टुअजिन्टमा ἄβυσσος धेरै पटक हिब्रू תהום को "गहिरो" र एकवचन र बहुवचनमा समुद्रको गहिराइमा प्रयोग गरिन्छ । ग्रीकअनुवाद सेप्टुअजिन्टमा भजनसंग्रह ७०:२० मा हामीसँग "पृथ्वीको गहिराई" छ ।

[68] पद १७, १८ मा जस्तै (सम्बन्धित पदहरू, एफिसी ५:२६; १ पत्रुस १:२५) शब्दको लागि शब्द ῥῆμα हो ।

[69] τῆς πίστεως वस्तुनिष्ठ जेनिटिभ हो ।

१० किनकि धार्मिकताका निम्ति हृदयले विश्वास गरिन्छ, र मुक्तिका निम्ति मुखले स्वीकार गरिन्छ ।
११ किनकि पवित्रशास्त्रले भन्दछ: 'उहाँमाथि विश्वास गर्ने हरेक शर्ममा पर्नेछैन ।'
१२ किनकि यहूदी र ग्रीकमा कुनै भिन्नता छैन; किनकि उहाँ जो सबका प्रभु हुनुहुन्छ, उहाँ आफूलाई पुकार्नेहरूका निम्ति धनवान् हुनुहुन्छ।
१३ किनकि प्रभुको नाम पुकार्ने हरेकले मुक्ति पाउनेछ ।
१४ तब जसमाथि तिनीहरूले विश्वास गरेका छैनन्, उहाँलाई तिनीहरूले कसरी पुकार्लान् त? अनि जसको विषयमा तिनीहरूले सुनेकै छैनन्, उहाँमाथि तिनीहरूले कसरी विश्वास गर्लान् त? अनि प्रचारकविना तिनीहरूले कसरी सुन्लान् त ?
१५ अनि उनीहरू पठाइँदै पठाइएनन् भने उनीहरूले कसरी प्रचार गर्लान् त ? जसरी लेखिएको छ: 'शान्तिको सुसमाचार प्रचार गर्ने र असल कुराहरूको शुभ समाचार ल्याउनेहरूका पाउहरू कति सुन्दर !'

९-११ सुसमाचार सन्देशलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने र विश्वासका मुख्य तत्वहरू बताउन विभिन्न तरिकाहरू छन् । कुनै विशेष मामलामा अपनाएको तरिका सन्दर्भद्वारा निर्धारण गरिन्छ र सुसमाचारलाई हेर्ने कोणबाट उपयुक्त हुन्छ । यस खण्डमा प्रभुत्व र ख्रीष्टको पुनरुत्थानमा ध्यान केन्द्रित गरिएको छ, येशू प्रभु हुनुहुन्छ भनी स्वीकार र परमेश्वरले उहाँलाई मृत्युबाट बौरिउठाउनुभयो भन्ने विश्वासमा । यस्तो देखिन्छ कि पद ९ को सुरुमा संयोजनको अर्थ "किनभने" को सट्टा "त्यो" हो; यसले मुख र हृदयमा के छ, क्रमशः येशूको प्रभुत्वको स्वीकार र पुनरुत्थानको विश्वासलाई निर्दिष्ट गर्दछ । प्रेरितले पछ्याएको आदेश पद ८, "तिम्रो मुख र तिम्रो हृदयमा" को संग मिल्दोजुल्दो छ, उक्त आदेश उद्धृत गरिएको पाठमा पछ्याइएको छ (व्यवस्था ३०:१४) ।

स्वीकारोक्ति "येशू प्रभुको रूपमा" वा "येशू प्रभु हुनुहुन्छ" ले प्रभुत्वलाई जनाउँछ जुन येशूले आफ्नो उच्चताको सद्गुणमा प्रयोग गर्नुहुन्छ (सम्बन्धित पदहरू, १:४; १४:९; १ कोरिन्थी १२:३; एफिसी १:२०-२३; फिलिप्पी २:११; मत्ती २८:१८; प्रेरित २:३६; १०:३६; हिब्रू १:३; १ पत्रुस ३:२१, २२) । यो प्रभुत्वले ख्रीष्टको अवतार, मृत्यु र पुनरुत्थानको अनुमान गर्दछ र विश्वव्यापी प्रभुत्वको साथ उहाँको लगानीमा समावेश गर्दछ ।[70] यो स्वीकारोक्तिको प्रभाव कति दूरगामी छ भनेर सजिलै देख्न सकिन्छ । धेरै अवसरहरूमा पावलले यस पत्रमा येशूको पुनरुत्थानको महत्त्वमा पहिले नै प्रतिबिम्बित गरेका थिए (सम्बन्धित पदहरू, १:४; ४:२४, २५; ५:१०; ६:४, ५, ९, १० र यी बिन्दुहरूमा व्याख्या) । यस उदाहरणमा उच्चारण हृदयमा विश्वास गर्नमा आउँछ कि परमेश्वरले उहाँलाई उठाउनुभयो । हृदय धार्मिक चेतनाको आसन र अंग हो र यसलाई भावना वा स्नेहको दायरामा सीमित गर्नु हुँदैन । यो एक व्यक्ति नैतिक र धार्मिक रूपमा के हो भन्ने निर्धारण गर्दछ र त्यसैले बौद्धिक र स्वेच्छाचारी साथै भावनात्मक रूपमा अँगाल्छ । तसर्थ परमेश्वरले येशूलाई उठाउनुभयो भनी हृदयले विश्वास गर्नुको अर्थ यो घटनाले येशूलाई उठाउनुभएको व्यक्तिको रूपमा सम्मान गर्ने र सक्रिय एजेन्सीको रूपमा परमेश्वरको शक्तिको अत्यधिक महानताले हाम्रो व्यक्तिहरूमा सबैभन्दा निर्णायक कुराको सहमति सुरक्षित गरेको छ । धार्मिक विश्वासको यस स्वीकार र विश्वासको प्रभावलाई उद्धार भनिन्छ - "तिमीले उद्धार पाउनेछौ ।" हामीले स्वीकार र विश्वासलाई उद्धारको लागि समान प्रभावकारिताको रूपमा लिनु हुँदैन । मुख र हृदय बीचको भिन्नता अवलोकन गर्न आवश्यक छ । तर हामीले मुखले स्वीकार गर्नुको महत्त्वलाई कम गर्न सक्दैनौं । विश्वास बिनाको स्वीकार व्यर्थ हुनेछ (सम्बन्धित पदहरू, मत्ती ७:२२, २३; तीतस १:१६)। तर त्यसै गरी स्वीकार बिनाको विश्वास पनि नकली देखाइनेछ । हाम्रा प्रभु र नयाँ नियमले सामान्यतया पावलको विश्वास र स्वीकारोक्तिको

[70] "परमेश्वरको σύνθρονος को रूपमा येशूको स्वर्गीय κυριότης को सम्पूर्ण मान्यता स्वर्गबाट अघिल्लो वंश, परमेश्वरको पुत्रको अवतारको मान्यताद्वारा सर्त गरिएको छ" (मेयर: op. cit., ad loc.) ।

समन्वयलाई बुझाउँछ (सम्बन्धित पदहरू, मत्ती १०:२२; लूका १२:८; यूहन्ना ९:२२; १२:४२; १ तिमोथी ६:१२; १ यूहन्ना २: २३; ४:१५; २ यूहन्ना ७) । मुखले स्वीकार गर्नु भनेको विश्वासको साँचोपनको प्रमाण हो र असल कामहरूले कायम राखेको सम्बन्धलाई कायम राख्छ (सम्बन्धित पदहरू, १२:१, २; १४:१७; एफिसी २:८-१०; ४:१, २; याकूब २:१७-२२) ।

पद १० मा क्रम उल्टो छ; विश्वास पहिले उल्लेख गरिएको छ र त्यसपछि स्वीकार। यसले देखाउँछ कि पद ९ ले कारण वा तार्किक प्राथमिकताको क्रम घोषणा गर्ने उद्देश्य राखिएको छैन। पक्कै पनि मुखले स्वीकार गर्नुअघि हृदयले विश्वास गर्नुपर्छ। यो श्लोक अघिल्लो को व्याख्या हो। केहि सुविधाहरू टिप्पणी योग्य छन्। (१) शाब्दिक रूपमा प्रतिपादन यस्तो हुनेछ: "किनकि हृदयले यो धार्मिकतामा विश्वास गरिन्छ, र मुखले यो मुक्तिको लागि स्वीकार गरिन्छ"। यसलाई लिन सकिन्छ, संस्करणमा जस्तै, "एकले विश्वास गर्दछ" र "एकले स्वीकार गर्दछ"। तर विषयहरू अघिल्लो पदबाट लिन सकिन्छ र त्यसैले पुनरुत्थान "विश्वास गरिएको छ" र ख्रीष्टको प्रभुत्व "स्वीकार गरिएको छ" को विषय हुनेछ । यसले पद ९ मा विश्वास गरेको र स्वीकार गरेका सिद्धान्तहरूलाई विशेष बनाउँदछ । यद्यपि यो हुन सक्छ कि पावलले अझ सामान्य कथन गर्न खोजेका थिए र विश्वासको अंगको रूपमा हृदयमा र स्वीकारको अंगको रूपमा मुखमा ध्यान केन्द्रित गरेको हुन सक्छ । "हृदय" र "मुख" मा जोड दिने स्थानहरू छन् । कुनै पनि अवस्थामा यो जोडलाई बेवास्ता गर्नु हुँदैन र यसरी फेरि तनाव मुखले स्वीकार गर्ने आवश्यकता र हृदयको विश्वासमा पर्छ । (२) यस पदमा एउटा विशिष्टता छ जुन पद ९ मा देखा पर्दैन। विश्वास भनेको धार्मिकताको लागि हो, स्वीकार उद्धारको लागि हो, जबकि पद ९ मा उद्धारलाई दुबैको साझा प्रभाव भनिएको छ । ९:३०-३३ अनुसार; १०:२-६ विचार गरिएको धार्मिकता त्यो हुनुपर्छ जुन न्यायको लागि हो र यो पत्रको शिक्षासँग मिल्दोजुल्दो हो कि विश्वासलाई साधनको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिनुपर्छ । यसरी जब पावल पद ९ मा भन्दा बढी विश्लेषणात्मक बन्छ तब हामीले के आशा गर्छौं भन्ने कुरा फेला पार्छौं - त्यो विश्वास धार्मिकतामा निर्देशित हुन्छ

(व्याख्याको लागि सम्बन्धित पदहरू, १:१६, १७; ३:२२; ४:१-१२) । स्वीकार भनेको उद्धारको लागि हो जसरी विश्वास धार्मिकताको लागि हो । यसको अर्थ विश्वासको बहिष्कारको स्वीकार गर्न सकिँदै न। यस्तो धारणा पद ९ र अन्य खण्डहरू (सम्बन्धित पदहरू, १:१६; एफिसी २:८) को विपरीत हुनेछ । तथापि यसले मुखको साथ स्वीकार गर्ने ठाउँमा ध्यान आकर्षित गर्छ । विश्वासको स्वीकारले हृदयको विश्वासलाई प्रमाणित र पुष्टि गर्दछ ।

पद ११ यशैया २८:१६ (सम्बन्धित पद, ९:३३) को अर्को अपील हो जसमा प्रेरितको "जो कोही" को अंश समावेश गरिएको छ । यो जोड यशैयामा व्यक्त नभए पनि निहित पद १२, १३ को प्रत्याशामा प्रदान गरिएको छ ।

१२, १३ "किनकि त्यहाँ कुनै भेद छैन" पद ११ को "जो कोही" को कारण दिन्छ । पाप र दण्डको सन्दर्भमा भिन्नताको अभावमा, एकातिर, र उद्धारको अवसर, अर्कोतिर, पावलले बारम्बार प्रतिबिम्बित गरेका थिए (सम्बन्धित पदहरू, १:१६; ३:९, १९, २२, २३, २९, ३०; ४:११, १२; ९:२४) । यस पाठको विशिष्ट विशेषता उत्तरार्धमा दिइएको कारण हो । ३:२९, ३० मा परमेश्वरको एकतालाई परमेश्वरले यहूदी र अन्यजातिहरूलाई विश्वासद्वारा धर्मी ठहराउनुभएको कारणको रूपमा दिइएको छ । यहाँ पद १२ मा उस्तै प्रकारको तर्क ख्रीष्टको प्रभुत्वबाट व्युत्पन्न गरिएको छ: "एउटै प्रभु सबैका प्रभु हुनुहुन्छ ।"[71] ख्रीष्ट विचारमा हुनुहुन्छ भन्ने कुरा तत्काल अघिल्लो सन्दर्भबाट र सामान्य रूपमा पावलको प्रयोगबाट स्पष्ट हुनुपर्छ (सम्बन्धित पद, ९) । जब यो भनिन्छ कि उहाँ "उहाँलाई पुकार्ने सबैको लागि धनी हुनुहुन्छ", विचार ख्रीष्टमा बस्ने धनको बारेमा त्यति धेरै छैन (सम्बन्धित पद, एफिसी ३:८) जति तयारी र पूर्णताको साथ उहाँलाई पुकार्नेहरूलाई ग्रहण गर्नुहुन्छ । पद १३ फेरि पुरानो नियमबाट पुष्टि भएको छ (योएल २:३२; हिब्रू र सेप्टुजिअन्ट ग्रीकअनुवाद ३:५) । यो सूत्र "परमप्रभुको नाममा पुकारा" भनेको पुरानो नियमको एउटा विशेषता हो जुन आराधनालाई अभिव्यक्त गर्ने परमेश्वरलाई सम्बोधन

[71] αὐτός सबजेक्ट हो र κύριος प्रिडिकेट हो ।

गरिएको छ र विशेष गरी बिन्तीको आराधनामा लागू हुन्छ । (सम्बन्धित पदहरू, उत्पत्ति ४:२६; १२:८; १३:४; २१:३३; २६:२५; १ राजाहरू १८:२४; २ राजाहरू ५:११; भजनसंग्रह ७९:७; १०५:१; ११६:४, १३; यशैया ६४:७) । योएल २:३२ को अन्यत्रको जस्तै महत्त्व छ । जब पावलले ख्रीष्टमा पनि यही कुरा लागू गर्नुहुन्छ यो पुरानो नियमका अंशहरू लिने अभ्यासको अर्को उदाहरण हो जुन योग्यता बिना नै परमेश्वरलाई जनाउँछ र तिनीहरूलाई ख्रीष्टमा लागू गर्दछ । यो नयाँ नियमका विश्वासीहरूको विशिष्ट चिन्ह थियो कि उनीहरूले प्रभु येशूको नाम पुकार्छन् (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित ९:१४, २१; २२:१६; १ कोरिन्थी १:२; २ तिमोथी २:२२) र यसैले स्वीकार गरियो । उहाँको आराधना जो केवल परमेश्वरको थियो । वर्तमान पाठमा सूत्र ख्रीष्टमा प्रारम्भिक विश्वासमा लागू गरिएको छ तर ख्रीष्टप्रतिको प्रतिबद्धताको कार्यमा सीमित हुनु हुँदैन जुन ख्रीष्टमा विश्वासले विशेष रूपमा जनाउँछ । प्रभुको नाम पुकार्नु भनेको आराधनाको अधिक समावेशी कार्य हो जसले विश्वासको अनुमान गर्दछ ।

१४, १५ यी दुई पदहरू स्पष्ट रूपमा अघिल्लोसँग सम्बन्धित छन् । तिनीहरू प्रभुको नाम पुकार्ने प्रक्रियाको विश्लेषण हुन् । तर प्रेरितको विचारको विकासमा तिनीहरूले निम्न कुराहरूसँग नजिकको सम्बन्ध कायम राख्छन् र पद १६ मा भनाइको लागि तयारी गर्छन्: "तर तिनीहरू सबैले सुसमाचारको पालन गरेनन् ।" यी दुई पदहरूमा उल्लेख गरिएको तार्किक अनुक्रम कमै टिप्पणी चाहिन्छ । मुख्य कुरा यो हो कि उहाँको नाम पुकार्नुमा ख्रीष्टसँगको बचाउने सम्बन्ध शून्यमा हुन सक्ने कुरा होइन । यो केवल एक सन्दर्भमा हुन्छ जुन सुसमाचारको घोषणाद्वारा सृजना गर्न नियुक्त गरिएको थियो । तसर्थ अनुक्रम हो: अधिकृत सन्देशवाहकहरू, घोषणा, सुनुवाइ, विश्वास, प्रभुको नाम पुकार्दै । यो पद १७ मा सारिएको छ: "यसकारण विश्वास सुनाइद्वारा आउँछ, र सुनाइचाहिँ परमेश्वरको वचनद्वारा आउँछ ।"

पद १४ को पहिलो भागमा उल्लेख गरिएको विश्वास भनेको विश्वासको विश्वास हो, ख्रीष्टप्रतिको प्रतिबद्धता[72] र प्रश्नमा निहित प्रस्ताव यो हो कि यदि हामीले उहाँको नाम पुकार्ने हो भने ख्रीष्टमा यो भरोसा हुनुपर्छ । ख्रीष्टलाई पुकार्ने समृद्धि यसरी फेरि संकेत गरिएको छ र यसको अर्थ उहाँलाई हाम्रो एकमात्र सहयोगको रूपमा सबै अन्य विश्वास र त्याग्नु हो (सम्बन्धित पदहरू, भजनसंग्रह ११६:३, ४; योना २:२) । अर्को खण्डमा, "तिनीहरूले नसुनेकोलाई[73] कसरी विश्वास गर्ने ?", यो सम्भव छैन कि "विश्वास" शब्दलाई पहिलेको खण्डमा भन्दा कमजोर अर्थ दिइएको छ यद्यपि निर्माण फरक छ ।[74] यस खण्डको एक उल्लेखनीय विशेषता भनेको ख्रीष्टलाई सुसमाचारमा सुनिएको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ जब पठाइएका सन्देशवाहकहरूद्वारा घोषणा गरिन्छ । तात्पर्य यो हो कि ख्रीष्ट सुसमाचार घोषणामा बोल्नुहुन्छ । यो प्रकाशमा के अघि र पछि के बुझ्न आवश्यक छ। व्यक्तिगत प्रतिबद्धता जुन विश्वासले संकेत गर्दछ सुसमाचार सन्देशमा येशूका आफ्नै शब्दहरूसँगको भेटसँग समन्वय गर्नु हो । र सन्देशवाहकहरूको गरिमा पछि प्रतिबिम्बित तिनीहरू प्रभुका प्रवक्ताहरू हुन् भन्ने तथ्यबाट व्युत्पन्न हुन्छ । पद १४ को अन्तिम खण्डमा प्रेरितले संस्थाको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ जुन सुसमाचार प्रचार गर्ने सामान्य र सबैभन्दा प्रभावकारी माध्यम हो, अर्थात्, यस कार्यमा नियुक्त भएकाहरूद्वारा वचनको आधिकारिक प्रचार ।[75] पद १५ ले यो पद सम्हाल्नेहरूलाई परमेश्वरको कमिशनको आवश्यकतालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ । यस प्रकार्यले आफैलाई घमण्ड गर्ने अनुमान भर्खरै भनिएको कुराबाट स्पष्ट छ । प्रचार गर्नेहरू ख्रीष्टका प्रवक्ता हुन् र उहाँले आफ्नो हात राख्नु भएको व्यक्तिले मात्र त्यो क्षमतामा काम गर्न सक्छ । तर यदि ख्रीष्टको आयोगको आवश्यकतामा जोड दिइन्छ भने हामीले पठाइनुमा समावेश भएको

---

[72] εἰς ἐπίστευσαν सँग जान्छ । पद १२, १३ मा जस्तै, ἐπικαλέω ले प्रत्यक्ष वस्तु लिन्छ ।

[73] त्यहाँ "उ" भन्दा पहिले "मा" उपसर्ग घुसाउनु आवश्यक छैन ।

[74] अर्थात् "विश्वास" भन्नाले श्रेय दिने नाङ्गो भावना दिनु हुँदैन ।

[75] "यसै कथनद्वारा, उहाँले स्पष्ट पार्नुभएको छ कि प्रेरित सेवकाई ..., जसद्वारा हामीकहाँ अनन्त जीवनको सन्देश ल्याइएको छ, वचनको समान मूल्यवान छ" (क्याल्भिन: op. cit., ad loc.) ।

विशेषाधिकार र आनन्दलाई बेवास्ता गर्न सक्दैनौं । यो आयोगको पवित्रता हो जसले अधिकार पाएपछि यसको गरिमा बढाउँछ । यो उद्धरणको बल हो जसलाई प्रेरितले यशैया ५२:७ बाट लिइएको हो तर यसको संक्षिप्तीकरण र यसको केन्द्रीय विशेषता व्यक्त गर्दछ । मूल सेटिङमा खण्ड बेबिलोनी कैदमा इस्राएलको लागि सान्त्वनाको एक हो र यसलाई पुनर्स्थापनाको भविष्यवाणीको रूपमा मान्न सकिन्छ (सम्बन्धित पदहरू, ४, ५, ९, १०)। यसको फराकिलो सन्दर्भ छ र यसलाई मसीहद्वारा पूरा गरेको अन्तिम उद्धारमा लागू गर्न सकिन्छ । यसको तत्काल सन्दर्भमा सन्देशवाहकलाई सियोनमा शान्ति र उद्धारको सुसमाचारको साथ पहाडहरूमा छिटो-छिटो आउँदै गरेको रूपमा हेरिएको छ ।[76] खुट्टा सुन्दर भनिन्छ किनभने तिनीहरूको चालले सन्देश ल्याइएको चरित्रलाई धोका दिन्छ। अत्यावश्यक विचार प्रेषितले यसो भन्दै व्यक्त गर्नुहुन्छ, "सुसमाचार प्रचार गर्नेहरूका खुट्टा कति सुन्दर छन्!" उद्देश्य भनेको अमूल्य खजाना घोषणा गर्नु हो जुन सुसमाचार घोषणाको संस्थाले संकेत गर्दछ, एउटा खजाना जसमा ख्रीष्टको वचन प्रचार गर्न सन्देशवाहकहरू पठाइन्छ । यशैयाको शब्द यसरी बेबिलोनबाट पुनर्स्थापना सामान्य कुरामा लागू हुन्छ । र जसरी अगमवाणीले मसीह आफैंमा यसको चरम पूर्ति पाएको थियो त्यसरी नै यो सन्देशवाहकहरूमा उदाहरण दिइन्छ जसलाई उहाँले आफ्ना राजदूतहरू नियुक्त गर्नुभएको छ । (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ५:२०) ।

१०:१६-२१

१६ तर सबैले सुसमाचार पालन गरेका छैनन्; किनकि यशैया भन्दछन्: 'हे प्रभु, हाम्रो समाचार कसले विश्वास गरेको छ र ?'

१७ यसकारण विश्वास सुनाइद्वारा आउँछ, र सुनाइचाहिँ परमेश्वरको वचनद्वारा आउँछ ।

---

[76] फ्रान्ज डेलित्स्च: यशैयाको भविष्यवाणीहरूमा बाइबलीय टिप्पणी (ई. टी., एडिनबर्ग, १८८१), २, यशैया ५२:७ ।

१८ तर म भन्दछु, के तिनीहरूले सुनेका छैनन् र ? तिनीहरूले पक्कै सुनेका छन्: 'उनीहरूको सोर सारा पृथ्वीभरि र उनीहरूका वचनहरू संसारका छेउ-छेउसम्म फैलिएका छन् ।'
१९ तर म भन्दछु, के इस्राएललाई थाह थिएन र ? पहिले त मोशाले भन्दछन्: 'जो जाति नै होइन, तिनीहरूद्वारा म तिमीहरूमा डाहा पैदा गरिदिनेछु, र एउटा मूर्ख जातिद्वारा म तिमीहरूलाई रिस उठाइदिनेछु ।'
२० तर यशैया साह्रै साहसी छन्, र भन्दछन्: 'जसले मलाई खोजेनन्, तिनीहरूद्वारा म भेट्टाइएँ; जसले मेरो विषयमा खोजीनिधी गरेनन्, तिनीहरूकहाँ म प्रकट भएँ ।'
२१ तर इस्राएललाई चाहिँ उनी भन्दछन्: 'दिनभरि मैले एउटा आज्ञापालन नगर्ने र विरोधी जातितिर आफ्ना हातहरू पसारेको छु ।'

१६, १७ पद १६ मा प्रेरित त्यो विषयमा फर्कन्छ जुन पत्रको यस खण्डमा व्याप्त छ, इस्राएलको अविश्वास । "तर तिनीहरू सबैले सुसमाचार पालन गरेनन् ।" अल्पसंख्यकले मात्र अवज्ञाकारी भएको भए साँचो हुने तरिकामा भनिए तापनि इस्राएलको जनसङ्ख्यालाई यस श्रेणीको रूपमा हेरिन्छ । पदको अर्को भागमा आज्ञाकारीहरूको संख्याको कमीलाई यशैयाबाट उद्धृत गरिएको प्रश्नमा निहित छ । इस्राएलको अविश्वास अगमवक्ताको वचनबाट पुष्टि हुन्छ: " "कसले हाम्रो समाचार विश्वास गरेको छ ? अनि कसकहाँ परमप्रभुको पाखुरा प्रकट भएको छ ?" (यशैया ५३:१)। पावलले ग्रीक संस्करणबाट उद्धरण गरे । "रिपोर्ट" को लागी पद १७ मा दुई पटक देखा परेको जस्तै हो र त्यहाँ "सुनाई" अनुवाद गरिएको छ । यो स्पष्ट छ कि पद १६ मा यो शब्दको अर्थ सन्देश वा रिपोर्ट हुनु पर्छ अर्थात् जुन सुनिएको थियो । यो समान अर्थ पद १७ मा लैजान असम्भव छैन र विचार यो हुनेछ कि विश्वास घोषणा गरिएको सन्देशबाट उत्पन्न हुन्छ र यो सन्देश ख्रीष्टको वचन मार्फत हो वा समावेश छ । तर पद १७ को शब्दलाई सुनुवाइको अर्थमा लिनु राम्रो हुन्छ । एउटै सन्दर्भमा

एउटै शब्दको प्रयोगमा अर्थको एक छायाबाट अर्को अर्थमा परिवर्तन गर्नु पावलको विशेषता हो (सम्बन्धित पदहरू, १४:४, ५, १३) । पद १४ मा र फेरि पद १८ मा श्रवणको लागि प्रश्नमा शब्दसँग सम्बन्धित क्रिया प्रयोग गरिएको छ । श्रवणको कार्य पद १७ मा अर्थ हो भन्ने धारणामा दुईवटा अवलोकनहरू छन् । (१) त्यो विश्वास सुन्नबाट आउँछ, पद १४ मा निहित रहेको कुराको पुनरावृत्ति हो: "तिनीहरूले नसुनेकोलाई कसरी विश्वास गर्ने ?" र यसको अर्थ सुसमाचार घोषणामा संचार गरिएको छ र श्रवण मार्फत हाम्रो आशंका भित्र आउँछ बाहेक त्यहाँ विश्वास हुन सक्दैन ।[77] (२) पद १७ को दोस्रो खण्ड जोड्नु अनावश्यक जस्तो लाग्न सक्छ । किनकि पावलले पद १४-१६ मा बोलेको सुसमाचारको गठन ख्रीष्टको वचन होइन र ? तथापि सुसमाचारको घोषणामा के सामना गरिएको छ भन्ने बारे सबै शङ्काहरू हटाउनको लागि त्यहाँ निहित के हो तर अब स्पष्ट रूपमा "ख्रीष्टको वचन" भनी भनिएको छ । यो पद ८ मा प्रयोग गरिएको अर्थमा शब्द हो तर अब विशेष चासो यो शब्द ख्रीष्टले बोल्नु भएको हो भनेर देखाउनु हो । (सम्बन्धित पदहरू, यूहन्ना ३:३४; ५:४७; ६:६३, ६८; १२:४७, ४८; १७:८; प्रेरित ५:२०; एफिसी ५:२६; ६:१७; १ पत्रुस १:२५) ।

१८ यो पद १७ बाट देखा पर्न सक्छ कि सुनुवाइले विश्वास उत्पन्न गर्दछ वा कम्तिमा त्यो सुनुवाइलाई सुन्ने अर्थमा प्रयोग गरिन्छ । वर्तमान पदले यो गलत धारणालाई हटाउँछ । "तर म भन्छु, के तिनीहरूले सुनेनन् ?" जवाफ प्रभावमा छ: हो साँच्चै तिनीहरूले सुनेका थिए तर यद्यपि तिनीहरूले सुनेनन् । सुसमाचारको घोषणाको विश्वव्यापीतालाई समर्थन गर्नको लागि पावलले ग्रीक संस्करण (ग्रीकसेप्टुहजिन्ट अनुवाद, भजनसंग्रह १८:५) को सही सर्तहरूमा भजनसंग्रह १९:४ बाट उद्धृत गरेका छन् । यसले एउटा कठिनाई खडा गरेको छ कि यहाँ भजनरचयिताले सृष्टि र प्रवन्धका कामहरू बोल्छन् र विशेष प्रकाशको होइन । के यो स्मरणशक्तिको कमीको

[77] हामीले प्रेरितलाई सञ्चारका अन्य माध्यमहरूलाई बहिष्कार गर्ने वा अपमानजनक रूपमा लिनु हुँदैन । तर यो सुसमाचार प्रचारको लागि दिइएको विशेष स्थानको सूचकांक हो ।

कारणले भएको हो वा जानाजानी कृत्रिमताको कारणले ?[78] कुनै पनि अनुमानको सहारा लिनु आवश्यक छैन । हामीले याद गर्नुपर्छ कि यो भजन सामान्य प्रकाश (पदहरू १-६) र विशेष प्रकाश (पदहरू ७-१४) सँग सम्बन्धित छ । भजनरचयिताको सम्मानमा र धर्मशास्त्रको शिक्षामा प्रकाशका यी दुई क्षेत्रहरू पूरक हुन् । यो पावलको आफ्नै अवधारणा हो (सम्बन्धित पदहरू, प्रेरित १७:२४-३१)। सुसमाचारको घोषणा अब बिना भेदभाव सबैको लागि भएकोले, सामान्य प्रकाशको विश्वव्यापीता र सुसमाचारको विश्वव्यापीता बीचको समानान्तर हेर्नु उचित छ । पहिलेको ढाँचा हो जुन अब पृथ्वीको अन्तिम भागहरूमा सुसमाचारको आवाजमा पछ्याइएको छ । यसरी पावलले भजन १९:४ मा गरेको प्रयोगलाई यो समानान्तर मात्र होइन तर अनुग्रहको सुसमाचारको व्यापक प्रसारको समानान्तरमा निहित रहेको पनि स्पष्ट रूपमा देख्न सकिन्छ । त्यसको आवाज सारा पृथ्वीमा र त्यसका वचनहरू संसारको अन्तमा पुग्छ । त्यसपछि इस्राएलले सुनेनन् भन्ने कुरामा आपत्ति गर्न सकिँदैन ।

१९-२१ पद १९ को सुरुमा पद १८ मा जस्तै अभिव्यक्तिको समान रूप प्रयोग गरिएको छ, फरक यति मात्र हो कि इस्राएल अब निर्दिष्ट गरिएको छ र "सुन्न" शब्दलाई "जान्न" मा परिवर्तन गरिएको छ: "तर म भन्छु, के इस्राएललाई थाहा थिएन ?" जसरी पद १८ ले इस्राएलले सुनेको हो वा होइन भन्ने प्रश्नसँग सम्बन्धित छ त्यसरी नै पद १९ ले इस्राएललाई थाहा थियो वा थिएन भन्ने प्रश्नसँग सम्बन्धित छ । पहिलोको जवाफ इस्राएलले सुनेको थियो । दोस्रोमा यो कुरा इस्राएललाई थाहा थियो ।[79] एउटै प्रश्न हो: ले इस्राएललाई के थाहा थियो ? जवाफ निम्न उद्धरणहरूमा संकेत गरिएको छ (व्यवस्था ३२:२१; यशैया ६५:१, २)। पहिलो ग्रीक संस्करणमा उद्धृत गरिएको छ, जुन हिब्रूको नजिक छ, अपवादको साथ कि क्रियाको वस्तु तेस्रो

---

[78] सी एफ लीनहार्ट: op. cit., ad loc ।

[79] μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔλνω मा μή ले नकारात्मक οὐκ ἔγνω को नकारात्मक जवाफ बुझाउँछ र नकारात्मक को नकारात्मक सकारात्मक हो, "इजरायल थाहा थियो" । एक वैकल्पिक सम्भावना यो हो कि μή अर्थमा "सायद" प्रयोग गरिन्छ; पावल, अर्थात्, एक वार्ताकारलाई यसो भन्दै परिकल्पना गर्छन्, "सायद इस्राएललाई थाहा थिएन ।"

व्यक्ति बहुवचनबाट दोस्रो व्यक्तिमा परिवर्तन हुन्छ । मोशाको गीतको यो शब्द एक सन्दर्भमा देखा पर्दछ जसमा इस्राएललाई विश्वासघात र विकृततताको लागि अपमान गरिएको छ । यो सन्दर्भ पावलले व्यवहार गरिरहेको अवस्थासँग मेल खान्छ । उद्धरणको अर्थ, विशेष गरी प्रेरितद्वारा व्याख्या गरिएको र लागू गरिएको, यो हो कि इस्राएल ईर्ष्या र क्रोधमा उत्प्रेरित हुनेछ किनभने अर्को राष्ट्र जसले इजरायलको रूपमा परमेश्वरको करारको अनुमोदन पाएको थिएन त्यो इजरायलले घृणा गरेको अनुग्रहको प्राप्तकर्ता बन्नेछ । यसले सबै मानिसहरूलाई सुसमाचारको विशेषाधिकारको विस्तारलाई संकेत गर्दछ, विशेष सत्यलाई पद १८ मा जोड दिइएको छ । तर पद १९ को विशिष्ट विशेषता भनेको सुसमाचारको विश्वव्यापी प्रसार होइन; यो यस फैलावटको उप-उत्पादनको रूपमा इस्राएलको उत्तेजकता हो । अपरिचित र विदेशीहरू करार अनुग्रह र आशिष्का सहभागी हुनेछन् । यसकारण, इस्राएललाई यो थाहा थियो । उनीहरूलाई थाहा थियो र परिणामको बारेमा अग्रिम चेतावनी दिइएको थियो कि परमेश्वरको राज्य उनीहरूबाट लिइनेछ र यसको फल फलाउने राष्ट्रलाई दिइनेछ । यस ज्ञानको प्रमाणको रूपमा सबै भन्दा बलियो मोशाको वचनको लागि अपील हो ।[80] मोशाको गवाही भन्दा इस्राएलको लागि कुनै पनि कुरामा अधिक विवेक हुन सक्दैन ।

इस्राएललाई थाहा भएको थीसिस पुष्टि गर्नको लागि उद्धृत अर्को खण्ड यशैया ६५:१ हो । त्यहाँ प्रेरितको उद्धरणमा दुईवटा खण्डहरूको स्थानान्तरण छ तर अन्यथा यो ग्रीक संस्करणमा पर्याप्त रूपमा पालन गर्दछ । इस्राएलको लागि पाठ यो हो कि उनीहरूलाई अगमवक्ता मार्फत परमेश्वरद्वारा सूचित गरिएको थियो कि अन्यजातिहरूलाई अनुग्रह देखाइनेछ । यस उद्धरणलाई प्रस्तुत गरिएको तरिकाले यशैयाले स्पष्टताका साथ बोलेका थिए र यस भविष्यवाणीमा परमेश्वर प्रत्यक्ष रूपमा वक्ता भएको हुनाले "अत्यन्तै बोल्ड" शब्दहरूले अन्यजातिहरूको स्वागतबारे भविष्यवाणी

[80] πρῶτος शैलीगत रूपमा बुझ्न सकिन्छ । यो पावलले जोडेको पहिलो उदाहरण हो । तर यो बरु इस्राएललाई ईर्ष्या गर्न उत्प्रेरित गर्ने गवाही दिने पहिलो व्यक्ति मोशा थिए भन्ने तथ्यलाई बुझाउनु पर्छ ।

गरिएको स्पष्टतालाई संकेत गर्छ । यो पद र ९:३० बीच नजिक समानता छ । अन्यजातिहरूले धार्मिकताको पछि लागेका थिएनन् । यो अब प्रयोग गरिएका सर्तहरूसँग सम्बन्धित छ जुन उनीहरूले प्रभुको खोजी गरेका वा मागेका थिएनन् ।[81] जसरी विश्वासलाई ९:३० मा धार्मिकता प्राप्त गर्ने तरिका भनिएको छ त्यसैकारण अब परमेश्वरको अनुग्रह केको वरदानमा प्रकट भएको छ माग्न वा खोजिएको थिएन ।

पद २० पद २१ बाट व्याख्या र प्रयोगमा अलग हुनु हुँदैन । यो विशेष गरी वर्तमान चासोसँग सम्बन्धित छ कि विपरीत छ । अन्यजातिहरूलाई देखाइएको अनुग्रह र इस्राएलको अनाज्ञाकारिता बीचको भिन्नता हो । पछिल्लाको बढ्दो चरित्रलाई परमेश्वरको सहनशीलता र मायालु दया व्यक्त गर्न प्रयोग गरिएका शब्दहरूद्वारा स्पष्ट पारिएको छ: "मैले दिनभरि मेरा हातहरू पसारें ।" गिफोर्डको शब्दमा, "यो 'अनन्त हतियार' को तस्विर हो जुन मजाले खुला फैलिएको छ ।"[82] अनुग्रहको ओभरचरहरू अस्वीकार गरिएको रूपमा मात्र प्रतिनिधित्व गर्दैन तर "अनाज्ञाकारी र लाभकारी मानिसहरू" लाई बनाइएको रूपमा इस्राएलको विकृतता, एकातिर, र अर्कोतर्फ, परमेश्वरको मायालु दयाको स्थिरता र तीव्रता, एकले अर्कोबाट आफ्नो चरित्र प्राप्त गरेको तथ्यले जोड दिन्छ । यो अवज्ञाकारी र विरोधाभासी जनताको लागि बिन्तीका हातहरू फैलिएको छ । पापको गुरुत्वाकर्षण दयाको ओभरचरमा प्रस्तावित विरोधाभासबाट उत्पन्न हुन्छ ।

यस अध्यायमा प्रेरितले इस्राएलको असफलताको बारेमा कुरा गरिरहेका छन् । तिनीहरूको जोस ज्ञानअनुसार थिएन । तिनीहरू परमेश्वरको धार्मिकताप्रति अनभिज्ञ थिए र तिनीहरूले आफूलाई त्यसको अधीनमा राखेनन् भन्ने अभियोगबाट उहाँको विश्लेषण सुरु हुन्छ । तिनीहरूले सुसमाचारको आज्ञापालन गरेनन् भनेर उहाँले यो आरोपलाई जारी राख्नुहुन्छ । तर चरमोत्कर्ष पद २१ मा पुग्छ जब इस्राएललाई अवज्ञाकारी र लाभकारी मानिसहरूको रूपमा चित्रण

[81] खोजिएन भने फेला परेको विरोधाभासले अनुग्रहको सार्वभौमिकतालाई संकेत गर्दछ ।
[82] Op. cit., ad loc.

गरिन्छ। प्रेरितले इजरायलको अक्षम्यता देखाउँछन् र तिनीहरूको आफ्नै धर्मशास्त्रलाई अपील गरेर त्यसो गर्छन् । तिनीहरूले सुसमाचार सुनेका थिए । अन्यजातिहरूको आह्वानलाई आदर गर्ने परमेश्वरको डिजाइन उनीहरूलाई पहिले नै थाहा थियो । तिनीहरूलाई पावलको समयमा अवस्थित अवस्थाको बारेमा पहिले नै चेतावनी दिइएको थियो र जससँग उहाँ पत्रको यस भागमा चिन्तित हुनुहुन्छ । पद २१ ले हामीलाई निन्दाको टर्मिनसमा ल्याउँछ । हामीले सोध्न सक्छौं: त्यसो भए के ? के यो इस्राएलप्रतिको परमेश्वरको करुणाको टर्मिनस हो ? के पद २१ अन्तिम शब्द हो ? यी प्रश्नहरूको जवाफ अध्याय ११ ले दिन्छ ।

रोमी ११
(ROMANS 11)
१७. इस्राएलको पुनर्स्थापना
(17. THE RESTORATION OF ISRAEL)
११:१–३६ (11:1–36)

क. बाँकी रहेका र अवशेष
(A. The Remnant and the Remainder)
११:१–१० (11:1–10)

११:१–१०

१ तब म भन्दछु, के परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई त्याग्नुभएको हो ? कदापि होइन ! किनकि म पनि अब्राहामको वंशको, बेन्यामीनको कुलको इस्राएली हुँ ।
२ परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई, जसलाई उहाँले पहिले जान्नुभएको थियो, त्याग्नुभएको छैन । एलियाको विषयमा पवित्रशास्त्रले के भन्दछ, के तिमीहरूलाई थाह छैन? कसरी उनले इस्राएलको विरोधमा यसो भन्दै परमेश्वरलाई विन्ती गर्छन्:
३ 'हे प्रभु, तिनीहरूले तपाईंका भविष्यवक्ताहरूलाई मारेका छन्, र तपाईंका वेदीहरू भत्काएका छन्; अनि म एकलै बाँकी रहेको छु, र तिनीहरू मेरो प्राणको खोजीमा छन् ।'
४ तर परमेश्वरको जवाफले उनलाई के भन्दछ? 'मैले मेरा निम्ति सात हजार मानिसहरूलाई जोगाइराखेको छु, जसले बालको सामु घुँडा टेकेका छैनन् ।'
५ तब यही प्रकारले यस वर्तमान समयमा पनि अनुग्रहको चुनाउअनुसार बाँकी रहेको भाग छ ।

६ तर अनुग्रहद्वारा हो भने यो कामहरूद्वारा हुँदै होइन, नत्र ता अनुग्रह अनुग्रह नै हुँदैन । तर योचाहिँ कामहरूद्वारा हो भने यो अनुग्रह नै होइन; नत्र ता काम काम नै होइन ।
७ तब के भयो त? इस्राएलले आफूले खोजेको कुरा पाएन; तर चुनाउले पायो, र अरूचाहिँ अन्धा पारिए;
८ लेखिएको अनुसार: 'आजको दिनसम्म परमेश्वरले तिनीहरूलाई निद्राको आत्मा, नदेख्नलाई आँखाहरू र नसुन्नलाई कानहरू दिनुभएको छ ।'
९ अनि दाऊद भन्दछन्: 'तिनीहरूको टेबल तिनीहरूका निम्ति पासो, धराप, ठक्करको कारण र बदला लिने वस्तु बनोस् ।
१० तिनीहरूले नदेख्नलाई तिनीहरूका आँखाहरू अँध्यारा होऊन्, र तिनीहरूका पिठ्यूँ सधैं झुकाइराख्नुहोस् !'

१ जनताको रूपमा इस्राएलको अविश्वासले सोधेको प्रश्न, पत्रको यस खण्डमा व्याप्त छ ।[83] यो विभिन्न बिन्दुहरूमा र विभिन्न रूपहरूमा अगाडि आउँछ (सम्बन्धित पद, ९:१-३, २७, २९, ३१, ३२; १०: २, ३, २१) । ११:१ मा उही प्रश्नको अर्को पक्ष प्रस्तुत गरिएको छ । ९:६ मा प्रेरितले इस्राएलको अविश्वासको प्रभाव जस्तो देखिन सक्छ, अर्थात् परमेश्वरको प्रतिज्ञाको वचन ९:१४ मा बेकार भएको थियो भनेर व्यवहार गरे । परमेश्वरको न्यायसँग सम्बन्धित प्रश्नको साथ अब प्रश्न यो छ कि इस्राएलको धर्मत्याग भनेको परमेश्वरले तिनीहरूलाई अस्वीकार गर्नु हो । तथापि, यी सर्तहरूमा प्रश्न सोधिएको होइन । यो प्रश्नको गम्भीरतालाई औंल्याउन र जवाफ कस्तो हुनुपर्छ भनेर अनुमान गर्ने तरिकामा सोधिएको छ: "के परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नु भएको हो ?" उत्तर, यस पत्रमा बारम्बार (सम्बन्धित पद, ३:४, ६, ३१; ६:२, १५; ७:७, १३; ९:१४), उपलब्ध सबैभन्दा जोडदार नकारात्मक हो । यस नकारात्मक उत्तरको लागि आधार प्रश्नमा प्रयोग गरिएका सर्तहरूमा निहित छ । किनकि

[83] पी४६, ए, डि* मा τὸν λαὸν αὐτοῦ पछि ὃν προέγνω थप्नु निस्सन्देह पद २ को ढाँचा पछ्याइएको प्रविष्टि हो र यसलाई वास्तविक रूपमा स्वीकार गरिनु हुँदैन ।

पावलको प्रश्न पुरानो नियमका खण्डहरूको सम्झना दिलाउने सन्दर्भमा हो, जसले परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नुहुने छैन भनी पुष्टि गर्छ (१ शमूएल १२:२२; भजन ९४:१४ (७०, ९३:१४); सम्बन्धित पद, यर्मिया ३१:३७) ।

पद १ को दोस्रो भाग नकारात्मक जवाफको लागि अतिरिक्त कारण हो । इजरायलीको रूपमा आफ्नो पहिचानको लागि प्रेरितको अपीलको बलको दुईवटा विचारहरू छन्, अब्राहामको सन्तान र बेन्जामिनको कुल । एउटा यो हो कि, ऊ इस्राएलको भएकोले, परमेश्वरले उसको स्वीकृतिले प्रमाण दिन्छ कि परमेश्वरले इस्राएललाई पूर्णतया त्याग्नु भएको थिएन ।[84] (१:१३,१४; १ तिमोथी १:१३-१५) । इस्राएलको अविश्वास (सम्बन्धित पद, १०:२१) टार्ससको शाऊलमा बाहेक अरू कसैमा उदाहरण दिइएको थिएन । परमेश्वरको कृपाले इस्राएललाई त्यागेको थिएन भन्ने प्रमाण उसले पाएको कृपा हो । यस दृष्टिकोणमा, "अब्राहामको सन्तान, बेन्जामिनको कुल" ले आफ्नो पहिचानलाई साँच्चै त्यो जातिमध्ये एक हो जसको बारेमा उनी अहिले चिन्तित छन् भनेर जोड दिनेछ । अर्को दृष्टिकोण यो हो कि उसको आफ्नै पहिचानको लागि अपील उसको नकारात्मक जवाफ "परमेश्वरले निषेध गर्यो" को तीव्रताको लागि दिइएको कारण हो त्यसैले परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नु भएको सुझावबाट पछि हट्नुको कारण इस्राएलसँग, उसको इजरायली पहिचानको, प्रतिक्रियालाई बाधा पुऱ्याउँछ, "यो नहुन सक्छ" ।[85] यस व्याख्यामा "अब्राहामको सन्तान, बेन्जामिनको कुल" सँग थप अर्थ जोड्न सकिन्छ । यी थपहरूले इस्राएलप्रतिको उनको लगावको गहिराइलाई घरमा लैजान्छ र परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नु भएको प्रस्तावबाट उनको विद्रोहको कारणलाई जोड दिन्छ । दुबै विचारहरू मान्य छन् र त्यहाँ एकको विरुद्धमा निर्णय गर्न पर्याप्त प्रमाणहरू देखिँदैन ।

---

[84] सायद यस दृष्टिकोणको सबैभन्दा स्पष्ट प्रतिपादक फिलिप्पीमा हो । op. cit., ad loc.; सम्बन्धित सन्दर्भ, साथै लुथर, क्याल्भिन, होज, गोडेट, लिडन, गगलर, आदि ।

[85] सम्बन्धित, विशेष गरी मेयर: op. । cit, ad loc, तर सान्डे र हेडलम, गिफोर्ड, र स्पष्ट रूपमा सी. एच. डोड ।

२ पदको दोस्रो भागमा भनिएको भन्दा बढि प्रश्नको जवाफ सुरुमा दिनु आवश्यक पर्ने थिएन जस्तो लाग्न सक्छ । तर नकारात्मक जवाफ अब प्रत्यक्ष अस्वीकारद्वारा पुष्टि भएको छ । अस्वीकृति प्रश्नमा प्रयोग गरिएको स्पष्ट शब्दहरूमा छ "जसलाई उसले पहिले नै थाहा थियो" को थपको साथ यो खण्डले प्रदान गरेको योग्यताले अस्वीकारको सबैभन्दा बलियो कारण प्रदान गर्दछ; परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई त्याग्नु भएको छैन भन्ने कुराको ग्यारेन्टी हो "पूर्वज्ञान" । जसमा व्याख्याकर्ता वा एक्सपोजिटरहरू विभाजित छन् भन्ने प्रश्न यो हो कि यो धारा सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलका मानिसहरूमा लागू हुन्छ वा सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलका चुनिएकाहरूलाई मात्र लागू हुने भनेर प्रतिबन्धित रूपमा बुझ्नु पर्छ ।[86] पछिल्लो दृष्टिकोणको समर्थनमा सबैभन्दा बलियो विचार भनेको प्रेरितको तर्फबाट भेदभाव र त्यसकारण पद ४-७ मा विशेष चुनावमा संलग्न प्रतिबन्धको लागि अपील हो । यसमा शङ्का नहुन सक्छ तर यो इस्राएलबाट अवशेषको चुनाव हो (पद ५) जसले प्रमाण दिन्छ कि परमेश्वरले इस्राएललाई जनताको रूपमा त्याग्नु भएको थिएन । उस्तै प्रकारको तर्क यस अध्यायमा अवस्थित छ जुन पहिले ९:६ मा पाइन्छ । ९:६ मा परमेश्वरको वचन असफल भएको छैन भन्ने प्रमाण साँचो इस्राएल र इस्राएलका बीचको भिन्नतामा निहित छ, साँचो बीउ र केवल वंशका बीचको भिन्नतामा त्यसोभए वर्तमान उदाहरणमा अनुग्रहको चुनाव भनेको एक जनको रूपमा इस्राएललाई परमेश्वरबाट पूर्ण रूपमा त्यागिएको थिएन भन्ने व्याख्या हो । तर यो स्पष्ट छैन कि ११:२ मा रहेको योग्यता खण्डलाई पद ४-७ को विशिष्ट र विशेष चुनावलाई मात्र बुझाइन्छ ।[87] माथि उल्लेख गरिएझैं, यो समग्र रूपमा इस्राएल हो जुन पद १ को ५ मा हेरिएको छ पद १ को पछिल्लो भागमा दिइएका उत्तरहरू सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलमा लागू हुन्छन् । पद २ को पहिलो भाग पद १ को पछिल्लो भागमा के निहित छ भनेर खुलासा

[86] यस व्याख्याको समर्थनमा तर्कहरू होजद्वारा प्रस्तुत गरिएका छन् । op.cit., ad loc.; र सम्बन्धित अरू, क्याल्भिन, हल्डेन, आदि। र कन्ट्रा मेयर, फिलिपी, लिडन, गिफोर्ड, गोडेट, स्यान्डे र हेडलाम हुन् ।

[87] त्यसै गरी १०:२१ मा यो समग्र रूपमा मानिसहरू हो जो दृश्यमा छन् ।

गर्ने प्रत्यक्ष जवाफ हो । यो प्रत्यक्ष अस्वीकार पेश भएको बिन्दुमा संकेत अचानक परिवर्तन भएको मान्न गाह्रो हुनेछ । त्यसकारण, "उहाँका मानिसहरू" (पद, १) र "उहाँले पहिले नै चिनेका उहाँका मानिसहरू" (पद, २) लाई तिनीहरूको सन्दर्भमा उस्तै मान्नु र पद २ को योग्यता खण्डलाई वास्तवमा के निहित छ भनी व्यक्त गर्ने रूपमा मान्न अझ व्यावहारिक छ । पदनाम "उहाँका मानिसहरू" यदि इस्राएललाई परमेश्वरका "मानिसहरू" भन्न सकिन्छ भने, यो केवल "पूर्वज्ञान" मा निहित छ जुन अपीलले ग्यारेन्टी गर्दछ । इस्राएललाई परमेश्वरले पहिल्यै चिन्नुभएका मानिसहरूलाई बोलाउने उपयुक्ततालाई चिन्न कुनै कठिनाइ हुनुहुँदैन । इस्राएललाई चुनिएको थियो र विशेष रूपमा प्रेम गरिएको थियो र यसरी अन्य सबै राष्ट्रहरूबाट अलग गरिएको थियो (सम्बन्धित पद, प्रमाणहरू थपिएका छन् र ९:१०-१३ अन्तर्गत टिप्पणीहरू, पृष्ठ १२) । यो यस अर्थमा हो कि यस मामिलामा "पूर्वज्ञान" को प्रयोग गरिनेछ ।[88] त्यसपछि पावलले पुरानो नियमबाट एउटा उदाहरण जोड्न अगाडि बढ्छन् । यो उदाहरण सान्दर्भिक छ किनकि यसमा लेखकले व्यवहार गरिरहेको अवस्थासँग समानान्तर प्रदान गर्दछ र पदहरू सफल पार्नमा उसको मुख्य चासो के हो भन्ने उपयुक्त दृष्टान्त प्रस्तुत गर्दछ, अर्थात् इस्राएलमा व्यापक धर्मत्यागको बावजुद त्यहाँ "अनुग्रहको चुनाव अनुसार एक अवशेष छ ।"

"वा तिमीलाई थाहा छैन" पाठकहरूले के जान्न वा कम्तिमा, जान्नुपर्दछ र पावलको मनपर्ने अभिव्यक्ति हो (सम्बन्धित पद, ६:१६; १ कोरिन्थी ३:१६; ५: ६:२, ३, ९, १५, १६, १९, र रोमी ६:३; "एलियाको" ले धर्मशास्त्रको त्यो खण्डलाई बुझाउँछ जुन एलियासँग सम्बन्धित छ र ग्रीकमा, यस कारणले, "एलियामा" पढ्छ । इस्राएलको बिरूद्ध परमेश्वरसँग एलियाको बिन्तीलाई इस्राएलको लागि परमेश्वरलाई मध्यस्थता गर्ने भनेर बुझ्नु हुँदैन तर "विरूद्ध" शब्दले संकेत गरेझैं,

[88] προέγνω को अर्थको लागि ८:२९ हेर्नुहोस् । यो आफैंमा अन्तर्निहित घटक छ । तर यस उदाहरणमा यसमा आमोस ३:२ मा जस्तै सामान्य प्रयोग छ र ८:२९ मा पाइने विशिष्टीकरण र कडा रूपमा सोटेरिक आयात होइन (सम्बन्धित पद, πρόγνωσις १ पत्रुस १:२) ।

इस्राएल विरुद्ध गरिएको अपील हो, त्यसैले १ राजा १९:१० ,१४ को पद ३ मा उद्धृत गरिएको आरोपलाई जनाउँछ ।

३, ४ क्रमको उल्टो र केही संक्षिप्तता बाहेक पद ३ मा उद्धरण सम्बन्धित खण्डको हिब्रू र ग्रीक पछ्याउँछ । यी पदहरूको विशेष चासो एलियाको गुनासोको जवाफ र प्रेरितको विषयवस्तुसँग यस जवाफको सम्बन्धमा केन्द्रित छ । उत्तर ७[89] (बनाम ४) १ राजा १९:१८ बाट लिइएको हो । प्रजनन, विचार व्यक्त गरे पनि, हिब्रू र ग्रीक दुबैबाट परिमार्जन गरिएको स्वतन्त्रता अनुसार प्रेरितले अन्य अवस्थामा लागू गर्दछ । दैववाद भनेको बाललाई नझुक्ने सात हजार बाँकी रहेको मात्र होइन । परमेश्वरको कार्यमा जोड दिइएको छ; उनले यी आरक्षित गरेका थिए । र पावलले परमेश्वरले आफ्नो लागि सात हजार राख्नुभएको विचारको परिचय दिन्छ ।[90] त्यहाँ प्रभावकारी अनुग्रह र भिन्नताको नोट छ । भेदभावको प्रभावकारिता परमेश्वरको संरक्षणको अनुग्रहको नतिजालाई वर्णन गरिएको तरिकाबाट संकेत गरिएको छ: तिनीहरू यस प्रकारका मानिसहरू हुन् कि उनीहरूले बाललाई घुँडा टेकेनन् ।

यद्यपि संख्याले स्थितिको एलियाको गलत अनुमानलाई सच्यायो र उसको गुनासोले के बुझाउँछ त्यो भन्दा अति धेरै हो, तर यो याद गर्नुपर्छ कि सात हजार मात्र अवशेष थिए । यो तथ्यले त्यस समयमा इस्राएलमा भएको व्यापक धर्मत्यागलाई जोड दिन्छ र एलियाको समय र प्रेरितको बीचको समानान्तरलाई औंल्याउँछ । यो पावलले पुरानो नियमको खण्डको प्रयोग गर्ने आधारभूत विचार हो । सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलको धर्मत्यागको बाबजुद, अझै पनि त्यहाँ एक अवशेष थियो, यद्यपि केवल एक अवशेष, जसलाई परमेश्वरले आफ्नो लागि

---

[89] χρηματισμός यहाँ नयाँ नियममा मात्र प्रयोग गरिएको छ तर सम्बन्धित क्रियाको लागि सम्बन्धित पद मत्ती २:१२, २२; प्रेरित १०:२२; हेब्रु ८:५; ११:७ र उत्तर भनेको मौखिक जवाफ हो; सम्बन्धित, स्यान्डे र हेडलाम: op। cit।, ad loc।

[90] "यहाँ हिब्रूमा 'मेरो लागि' (ἐμαυτῷ) शब्दहरूसँग मिल्दोजुल्दो केही छैन, जुन सन्त पावलले बाँकी रहेकाहरूलाई उहाँको आफ्नै अनुग्रहपूर्ण उद्देश्यको लागि स्वयं परमेश्वरले सुरक्षित राख्नुभएको छ भन्ने विचारलाई अझ जोडदार रूपमा बाहिर ल्याउनुहुन्छ" (गिफोर्ड: op. cit., ad loc.) ।

राख्नुभएको थियो र बालको पूजाको मूर्तिपूजाबाट जोगाउनुभएको थियो । यो उदाहरण परमेश्वरले इस्राएललाई आफ्ना चुनिएका र प्रिय मानिसहरूको रूपमा त्याग्नुभएन भनेर प्रमाणित गर्नको लागि जोडिएको छ । तसर्थ, आयात भनेको कुल जनसङ्ख्याबाट थोरै अवशेषको मुक्ति नै राष्ट्रको रूपमा जनतालाई छाडिएको थिएन भन्ने पर्याप्त प्रमाण हो ।

५, ६ एलियाको दिनको समानान्तर अवस्थाबाट पावलले आफ्नो समयको लागि आवेदन दिन्छ र अनुग्रहको चुनाव अनुसार त्यहाँ बाँकी रहेको निष्कर्ष निकाल्छन् । तर्क अनुसार त्यहाँ अवशेषको लागि आवश्यक छ, जतिसुकै व्यापक इस्राएलको अविश्वास र धर्मत्याग हुन सक्छ । आवश्यकता यस तथ्यमा निहित छ कि इस्राएल परमेश्वरले प्रेम गर्नुभयो र चुन्नुभएको थियो । त्यस कारणले गर्दा तिनीहरू "उहाँले पहिले नै चिनेका र चुनेका उहाँका मानिसहरू" हुन् । उसले तिनीहरूलाई पूर्ण रूपमा त्याग्नु पर्छ प्रेम चयन गर्न असंगत छ । यो परित्याग भएको थिएन भन्ने ग्यारेन्टी भनेको व्यापक धर्मत्यागलाई अस्वीकार गर्दैन जसको परिणामस्वरूप परमेश्वरको तर्फबाट अस्वीकार गरिएको छ तर अवशेषको अस्तित्व हो । तसर्थ, परमेश्वरको "पूर्वज्ञान" आफ्नो उद्देश्यमा असफल हुन नसक्ने भएकोले, त्यहाँ सधैं बाँकी रहेको छ । एलियाको समयमा सात हजारले यस सिद्धान्तको सञ्चालनको उदाहरण दिन्छ किनभने यो इस्राएलमा पेटेन्ट र बढ्दो धर्मत्यागको समय थियो । तर एलियाको समयमा जस्तै अहिले पनि त्यस्तै छ ।

बाकी रहेका वा अवशेषको विचार पद ४ मा अवस्थित छ ।[91] ९:२७ मा यो धारणा यशैया १०:२२ को उद्धरणमा देखिन्छ । तथापि, अब यो शब्द इस्राएलको विशिष्ट खण्डलाई अनुग्रहको चुनावद्वारा परिभाषित गर्न स्पष्ट रूपमा प्रयोग गरिन्छ । अभिव्यक्तिको सटीक रूप यो हो कि त्यहाँ अनुग्रहको[92] चुनाव अनुसार एक अवशेष हुन आएको छ र यसको मतलब यो हो कि यसरी विशेषता भएका

[91] λεῖμμα (पद ५) κατέλιπον (पद ४) सँग परिचित छ ।
[92] सिद्ध γέγονεν मा यो बल छ ।

व्यक्तिहरूको विशिष्ट पहिचान परमेश्वरको अनुग्रही चुनावबाट आयो । स्रोतको यो विवरणले आफैंलाई देखाउँछ कि भिन्नताले यसको सम्पूर्ण व्याख्या परमेश्वरको सार्वभौम इच्छामा फेला पार्छ र मानिसको इच्छाबाट अगाडि बढ्ने कुनै संकल्पमा होइन । कुनै पनि शब्दले यो निहितार्थ बोक्छ र संयोजन "अनुग्रहको चुनाव" ले जोडलाई संचयी बनाउँछ । पद ६ मा प्रेरितले "अनुग्रहको चुनाव" अभिव्यक्तिमा के निहित छ भनेर थप परिभाषा थप्छन्, र उहाँले अनुग्रह र मानव प्रदर्शनको बीचमा विरोधाभास स्थापना गरेर त्यसो गर्नुहुन्छ । यदि अनुग्रह कुनै पनि हिसाबले मानवीय कार्य वा काम गर्न उत्प्रेरित गर्ने व्यक्तिको इच्छाद्वारा सशर्त छ भने, अनुग्रह अनुग्रह हुन बन्द हुन्छ । कामको विपरीत अनुग्रहको वास्तविक चरित्र निर्दिष्ट गर्ने यस पदले यस बिन्दुमा ९:११ (सम्बन्धित पद, एफिसी २:८ख पनि) मा "कामको होइन, तर बोलाउनेको" रूपमा उही उद्देश्य पूरा गर्दछ ।[93]

७-१० "त्यसो भए के ?" यो सोधिएको तरिका के हो: पहिलेको कुराबाट के निष्कर्ष निकाल्ने हो ? प्रश्न सोधिएको अवस्थालाई ध्यानमा राखेर अघिल्लो छ श्लोकमा उल्लेख गरिएको छ । प्रेरित सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलको धर्मत्यागसँग सम्बन्धित छ । यसले प्रश्नलाई बाधा पुऱ्याउँछ: के परमेश्वरले आफ्ना चुनिएका मानिसहरूलाई त्याग्नु भएको छ ? जवाफ नकारात्मक छ तर इस्राएलको धर्मत्यागको अनुभवजन्य तथ्यलाई अस्वीकार गर्न यो नकारात्मक छैन । जवाफले यस तथ्यमा यसको प्रमाणीकरण पाउँछ कि त्यहाँ अझै पनि इस्राएलका बाँकी रहेका छन् जसलाई परमेश्वरले चुन्नुभएको छ र आफ्नो लागि आरक्षित गर्नुभएको छ । यो केवल जन र बाकी रहेका वा अवशेष बीचको भिन्नताको कारण नकारात्मक जवाफ मागिएको हो भनेर भनिरहेको छ । "त्यसो भए के ?" को जवाफ त्यसकारण, पद १-६ मा प्रकट भएको कुल अवस्थाको सारांश मूल्याङ्कन हो र सम्पूर्ण

[93] पद ६ पी४६, א*, ए, डि, जी र अन्य लेख साथै धेरै संस्करणहरूमा οὐκέτι γίνεται χάρις सँग समाप्त हुन्छ । लामो अन्त्य א* सी, एल र धेरै जसो अभिशापद्वारा समर्थित छ । बी सँग लामो अन्त्यको छोटो रूप छ । लामो अन्त्यले पद ६ को छोटो रूपको विचारलाई विस्तार गर्दछ र सायद एक सीमान्त नोट थियो जसले प्रसारणको क्रममा पाठमा यसको मार्ग फेला पारेको थियो ।

खण्ड चिन्तित भएको अविश्वासको व्याख्या गर्ने तरिकाको रूपमा इस्राएलको असफलताको दृष्टिकोणबाट हेरिएको छ । इस्राएलको असफलता भनाउने तरिका - "जसलाई इस्राएलले खोज्छ, जुन उसले प्राप्त गरेन" - समान छ, र पर्याप्त रूपमा उही प्रभावको रूपमा, जुन हामीले पहिले नै ९:३१, ३२ मा पाएका छौं; १०:२, ३. यस पदमा नबताइएको भए तापनि ९:३१; १०:३ मा उल्लेख गरिएको धार्मिकता भनेको इस्राएलले खोजिरहेको कुरा हो भनेर अनुमान लगाउनु उचित छ । यो धार्मिकता इस्राएलले प्राप्त गरेन र कारण ९:३२; १०:३ मा दिइएको छ ।

जब पावल भन्छन् "चुनावले यो प्राप्त गर्यो" उसको अर्थ चुनिएको हो । तर उसले अमूर्त संज्ञा प्रयोग गर्दछ "व्यक्तिमा भन्दा विचारमा"[94] र यसरी कारणको रूपमा परमेश्वरको कार्यलाई जोड दिनको लागि हो । "चुनाव", यस पदमा दिइएको अवस्थाको मूल्याङ्कनमा, पद ४ मा "मैले आफ्नो लागि सात हजार मानिसहरू छोडेको छु" र पद ५ मा "अनुग्रहको चुनाव अनुसार एक अवशेष" सँग समानान्तर छ र त्यसलाई पूरा गर्दछ । परमेश्वरको अनुग्रहको कार्यलाई औंल्याउनुको उद्देश्य जसद्वारा परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नु भएको अनुमानलाई स्पष्ट पार्छ । चुनिएकाहरूले के प्राप्त गरेका छन् त्यो परमेश्वरको धार्मिकता र यसको साथमा परमेश्वरको अनुग्रह र स्वीकृति हो ।

पद ५ र ७ को "अनुग्रहको चुनाव" र "चुनाव" ले "उहाँका मानिसहरू" (बनाम १) र "उहाँले पहिले नै चिनेका उहाँका मानिसहरू" मा उल्लेख गरिएको ईश्वरतान्त्रिक चुनावबाट भिन्नतामा व्यक्तिहरूको विशेष चुनावलाई जनाउनु पर्छ (पद २) । यो भिन्नता हामीले पहिले ९:१०-१३ को व्याख्यामा भेट्टायौं । तर यस सन्दर्भमा एउटै निष्कर्षको कारणहरू ध्यान दिनुपर्छ । (१) सम्पूर्ण खण्डमा निरन्तर भिन्नता छ, पद ४ मा इस्राएलको जनसङ्ख्या र सात हजारको बीचमा, पद ५ मा जन र अवशेषहरू बीच, पद ७ मा कठोर र चुनावको बीचमा । हामी यस भिन्नताको स्रोत, निहितार्थ र परिणामहरूको रूपमा सोधपुछ गर्न बाध्य छौं । (२) चुनावलाई

[94] स्यान्डे र हेडलाम: op, cit, ad loc ।

"अनुग्रहको" (पद ५) भनिएको छ र पद ६ मा प्रेरितले कामको विपरीत अनुग्रहको वास्तविक चरित्र परिभाषित गर्न सावधान हुनुहुन्छ । जब पावलले अनुग्रहलाई यसरी जोड दिन्छ भने यो मुक्तिको लागि अनुग्रह हो जुन दृष्टिमा छ (सम्बन्धित पद, ३:२४; ४:१६; ५:२०, २१; गलाती २:२१; एफिसी २:५, ८; १ तिमोथी १:१४; २ तिमोथी १:९) । (३) "चुनाव" (पद ७) ले यसलाई प्राप्त गरेको भनिन्छ र माथि उल्लेख गरिएझैं, प्राप्त भएको कुरा अनन्त जीवनको लागि धार्मिकता भन्दा कम हुन सक्दैन (सम्बन्धित पद ५:१८, २१) । (४) सात हजार (वि. ४) लाई परमेश्वरको लागि राखिएको र बाललाई घुँडा टेकेको छैन भनिन्छ । विशेषताहरूका रूपमा यिनीहरूले पद ७ को धार्मिकता, अनुग्रह र जीवन प्राप्त गर्नु जस्तै परमेश्वरसँगको सम्बन्धलाई संकेत गर्दछ । यी कारणहरूले चुनावलाई मुक्तिको लागि चुनाव बाहेक अरू कुनै कुराको रूपमा सोच्न असम्भव बनाउँदछ जसको बारेमा प्रेरितले आफ्ना पत्रहरूमा अन्यत्र बोलेका छन् । (सम्बन्धित पद, ८:३३; एफिसी १:४; कलस्सी ३:१२; १ थेस्सलोनिकी १:४; २ तिमोथी २:१; तीतस १:१) । यस सन्दर्भबाट व्युत्पन्न यी विचारहरू हामीले ९:११ मा उल्लेख गरिएको चुनावको सन्दर्भमा माथि फेला पारेका कुराहरूको पुष्टि गर्दछ ।

"बाँकी कठोर बनाइएका थिए ।" चुनावलाई पूर्णतया अनुग्रहको रूपमा र त्यसकारण संलग्न भिन्नताको निर्णायक कारणको रूपमा परमेश्वरको स्वतन्त्र र सार्वभौम इच्छामा प्रासंगिक जोडले हामीलाई यस मामलामा ९:१८ मा पहिले भनिएको उही सिद्धान्त लागू गर्न आवश्यक छ: "त्यसोभए उहाँले जसलाई चाहनुहुन्छ उसलाई दया गर्नुहुन्छ । जसलाई उहाँले चाहनुहुन्न, उसले कठोर बनाउनुहुन्छ ।"[95] यसबाहेक, अन्तिम मुद्दाहरू यो कठोरतासँग जोडिएका छन् । यस निष्कर्षमा धेरै कारणहरू छन् । (१) चुनाव जीवनको लागि धार्मिकता र त्यसैले मुक्तिको मुद्दासँग जोडिएको छ; विरोधीको रूपमा कडा हुनुले विपरीत दिशामा कम अन्तिम मुद्दा हुन सक्दैन । (२) पद ७ मा

[95] ९:१८ मा क्रिया σκληρύνω हो; ११:७ मा यो πωρόω हो जसलाई "अन्धो" भनेर अनुवाद गर्न सकिन्छ (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ३:१४) । तर अर्थ मूलतः फरक छैन । दुवै सर्तहरूले नैतिक र धार्मिक असंवेदनशीलतालाई जनाउँछ ।

देखिएका कठोरहरू हुन्: "जे इस्राएलले खोज्छ, त्यो उसले पाएन"; "प्राप्त गरिएको छैन" भनेको जीवनको लागि र त्यसैले मुक्तिको लागि धार्मिकताको कमी हुनु हो । (३) ९:१८ मा समानान्तरको अर्थ हो, विरोधाभासको कारणले, कि कठोरहरू परमेश्वरको कृपाका सहभागीहरू होइनन् र यसरी मुक्तिको होइन जसको कृपा मात्र व्याख्या हो ।

कठोरताको विषय यस पदमा ९:१८ मा उल्लेख गरिएको छैन । तर जसरी हामीले पछ्याउने पदहरूमा पत्ता लगाउनेछौं, त्यहाँ शङ्का गर्न आवश्यक छैन कि एउटै विषय, अर्थात् परमेश्वर ९:१८ मा जस्तै दृष्टिकोणमा हुनुहुन्छ । हामी यस कठोरतालाई अघिल्लो सन्दर्भमा इस्राएल विरुद्ध ल्याइएका निरन्तर अभियोगबाट अमूर्त गर्न सक्दैनौं । "इस्राएल, धार्मिकताको व्यवस्था पछ्याउँदै, त्यो व्यवस्थामा आइपुगेन । किन ? किनभने तिनीहरूले यो विश्वासद्वारा होइन, तर कामहरूद्वारा खोजे" (९:३१, ३२) । "परमेश्वरको धार्मिकताको बारेमा अनभिज्ञ भएर तिनीहरूको आफ्नै स्थापना गर्न खोजे र तिनीहरूले आफूलाई परमेश्वरको धार्मिकताको अधीनमा राखेनन्" (१०:३) । "तर तिनीहरू सबैले सुसमाचार सुनेनन्" (१०:१६) । "तर इस्राएलको बारेमा उहाँले भन्नुहुन्छ, मैले दिनभरि अनाज्ञाकारी र कम्ती गर्ने मानिसहरूसामु आफ्ना हात फैलाएँ" (१०:२१) । यो न्यायिक कठोरता हो र आफ्नो वस्तुहरूको अविश्वास र अवज्ञामा यसको न्यायिक आधार फेला पार्छ । तथापि, यसले भेदभावको कारणको रूपमा परमेश्वरको सार्वभौम इच्छामा हस्तक्षेप गर्दैन जुन यहाँ ९:१८ मा देखिन्छ । चुनिएकाहरू यस कठोरताको वस्तु भएका छैनन् । तर यसको कारण उनीहरूले आफूलाई फरक बनाएको होइन । चुनाव सबै अनुग्रहको थियो र चुनिएकाहरूले समान कठोरताको हकदार थिए । तर दया (९:१८) र अनुग्रहको (पद ५, ६) तिनीहरूलाई तिनीहरूको मरुभूमिमा पठाइएन । यसरी भिन्नताको कारणको रूपमा अनुग्रह र न्यायिक प्रकोपको आधारको रूपमा अविश्वास दुवैलाई तिनीहरूको उचित स्थान र जोड दिइएको छ ।

पद ८-१० मा पुरानो नियमका खण्डहरू पद ७ मा रहेको प्रस्तावलाई समर्थन र पुष्टि गर्न जोडिएको छ कि "बाँकीहरू कठोर

थिए" । पद ८ को अधिकांश भाग व्यवस्था २९:४ (एलएक्सएक्स २९:३) बाट लिइएको हो । व्यवस्थाको नकारात्मक रूपको सट्टा, "परमप्रभुले तिमीहरूलाई जान्नको लागि हृदय दिनुभएको छैन", सकारात्मक रूप, "परमेश्वरले उनीहरूलाई मूर्खताको आत्मा दिनुभयो"[96] लाई अपनाइएको छ र यो यशैया २९:१० सँग धेरै नजिक छ जहाँ परमेश्वरले गहिरो निद्राको आत्मा खन्याउने एजेन्ट हो । यो रूप लिइएको छ किनभने प्रेरितले कठोरतालाई परमेश्वर आफैले बनाएको प्रतिनिधित्व गर्न चाहन्छ । परमेश्वरको कार्य पनि त्यसै गरी दुईवटा खण्डहरूमा लगाइन्छ । उनीहरूले देख्न नपाओस् भनेर आँखा र तिनीहरूले सुन्न नपरोस् भनेर कान दिनुभयो ।[97] पावलको समयमा परमेश्वरले इस्राएललाई कठोर बनाउनु मोशा र यशैयाको समयसँग मिल्दोजुल्दो छ । पद ९ र १० भजन ६९:२२, २३ (एलएक्सएक्स ६८:२३, २४) बाट लिइएको हो र पद ९ मा थोरै परिमार्जनसंग ग्रीक संस्करण को सर्तहरु पछ्याउँछ । भजन ६९:२१ को मशिहको सन्दर्भ स्पष्ट छ (सम्बन्धित पद, मत्ती २७:३४, ४८) । पछिका पदहरूमा हामीसँग दाऊदलाई परमेश्वरको मुखपत्रको रूपमा अपमानजनक श्रापहरू भनिएको छ ।[98] शब्दहरू "पासो", "जाल"[99] र "ठेस लाग्ने" शब्दहरू घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित छन् र अर्थको भिन्नतालाई दबाउन हुँदैन । संयोजनले "उनीहरूको तालिका" लाई यसको उद्देश्यको विपरीतमा

---

[96] πνεῦμα κατανύξεωςलाई मूर्खताको विशेषता भएको आत्माको रूपमा लिन सकिन्छ । गिफोर्ड भन्छन्, "'आत्मा' को प्रचलित प्रवृत्ति र दिमागको स्वरको लागि प्रयोग गरिन्छ, जसको विशेष चरित्रलाई जेनिटिभले निम्नानुसार जनाउँछ" (op. cit., ad loc.) ।

[97] "आजको दिन सम्म" लाई स्टीफनको अभियोगसँग तुलना गर्न सकिन्छ, "तिमीहरू सधैं प्रतिरोध गर्छौं" (प्रेरित ७:५१) ।

[98] "यसमा, भजनसंग्रह १०९ र भजनसंग्रह १३९:२१ मा जस्तै 'हे प्रभु, के तपाईंलाई घृणा गर्नेलाई म तिनीहरूलाई घृणा गर्दिन ?' भजनरचयिताले ईश्वरतान्त्रिक शासनका शत्रुहरूलाई आफ्नै ठान्छन्, र उहाँका आफ्नै शत्रुहरूलाई मात्र शत्रुको रूपमा तिनीहरूले संसारको ईश्वरीय व्यवस्थाको विरुद्ध लडे । तसर्थ, आक्रामक दुष्टताको उपस्थितिमा "तपाईको इच्छा" ले अनिवार्य रूपमा ग्रहण गर्ने रूप मात्र हो । तिनीहरू एक प्रार्थना हुन् कि ईश्वरीय न्याय यसको शत्रुहरू विरुद्ध सत्य र धार्मिकताको कारणको रक्षाको लागि कार्यमा प्रकट होस् । तिनीहरू 'यहूदी धर्मको नैतिक स्तरको लागि विशिष्ट' हुनबाट टाढा छन्, कि तिनीहरू यहाँ जस्तै, इसाई धर्मका प्रेरित शिक्षकहरूले जानाजानी अपनाएका छन्" (लिडोन: op. cit., पृष्ठ २०२)।

[99] καὶ εἰς θήραν पावलले थप्नुभयो ।

परिणत गर्ने उद्देश्य र प्रभावलाई लागू गर्न कार्य गर्दछ। टेबलमा राखिएको परमेश्वरको पूर्व-प्रबन्धको इनामहरूको लागि खडा छ र सोच्न सकिन्छ कि सम्बन्धित व्यक्तिहरूले यी वरदानहरू सहज र सामग्रीमा लिइरहेका छन् तर शान्तिपूर्ण आनन्दको सट्टा तिनीहरू पासो वा जालमा फसेका छन् (सम्बन्धित पद, दानिएल ५:१, ४, ५), परमेश्वरको न्यायले ओगटेको छ । कुनै पनि अवस्थामा सान्त्वना र रमाइलोको लागि उद्देश्यको रूपमा तालिका उल्टो अवसरमा परिणत हुन्छ । "प्रतिपूर्ति" शब्दले बदला लिइएको प्रतिशोधलाई बोल्छ र त्यसैले कठोरता (बनाम ७) र मूर्खताको भावना (बनाम ८) को न्यायिक चरित्र पुष्टि गर्दछ । न्यायिक अन्धापन, पहिले नै पद ८ मा व्यक्त गरिएको छ, पद १० को पहिलो भागमा बलियो सर्तहरूमा दोहोर्याइएको छ । पद १० मा अन्तिम खण्ड हिब्रू भन्दा फरक छ यद्यपि ग्रीक संस्करणसँग समान छ । यो जान्न गाह्रो छ कि पीठ निहुरिएको चित्रले भारी बोझमा झुकेका दासहरूको दासत्वलाई चित्रण गर्दछ वा शोकमा झुकेको प्रतिनिधित्व गर्दछ, विशेष गरी आतंकको । हिब्रू, "तिनीहरूको कम्मरलाई निरन्तर हल्लाउने बनाउनुहोस्", पछिको सुझाव दिन्छ ।

पावलको समयमा यहूदीहरूको अविश्वासमा पुरानो नियमका यी खण्डहरूको प्रयोगले इस्राएलको अघिल्लो इतिहासमा सत्य हुन सक्ने कुनै पनि कुरालाई उछिनेको छ । मुक्तिको प्रकाश र इतिहासको आन्दोलनहरू ख्रीष्टको आगमन र उपलब्धिहरूमा आफ्नो चरमोत्कर्षमा पुगेका थिए, र इस्राएलले प्रस्ताव गरेको विरोधाभास (सम्बन्धित पद १०:२१) ले पापको गुरुत्वाकर्षणको चरमोत्कर्ष बनायो जुन इस्राएलको इतिहासको क्रमिक चरणहरूमा उदाहरणीय थियो ।

ख. इस्राएलको पूर्णता
(B. The Fulness of Israel)
(११:११–२४)

११:११–१५

११ तब म भन्दछु, के लोटून् भनेर नै तिनीहरूले ठेस खाएका हुन् त ? कदापि होइन ! तर तिनीहरू लोटेका कारणले अन्यजातिहरूकहाँ मुक्ति आएको छ, तिनीहरूमा डाहा पैदा गर्नलाई ।

१२ अब यदि तिनीहरूको लोट्नुचाहिँ संसारको धन ठहरियो भने, र तिनीहरूको घट्तीचाहिँ अन्यजातिहरूको सम्पत्ति हुन गयो भने तिनीहरूको भरपूरीचाहिँ झन् कति बढ़ी हुनेथियो ?

१३ किनकि म तिमी अन्यजातिहरूसँग बोल्दछु, म अन्यजातिहरूको प्रेरित भएको हुनाले म मेरो सेवाको बढ़ाइ गर्दछु,

१४ कुनै न कुनै प्रकारले मेरा आफ्नै शारीरिक भाइहरूमा डाहा पैदा गराउन र तिनीहरूमध्ये कतिलाई बचाउन सकूँ ।

१५ किनकि तिनीहरूको अफालिनुचाहिँ संसारको मेल हुनु ठहरियो भने तिनीहरूको ग्रहण गरिनुचाहिँ मरेकाहरूबाट जीवन नठहरिए अरू के होला त ?

११, १२ अघिल्लो पदहरूमा लेख वा थीसिस यो हो कि यद्यपि इस्राएलले सम्पूर्ण रूपमा अवज्ञाकारी भएको थियो तर बाँकी रहेको थियो र त्यसैले परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई त्याग्नुभएन । इस्राएलको अस्वीकार पूर्ण थिएन । पछ्याउने पदहरूमा लेख वा थीसिस यो छ कि अस्वीकार अन्तिम होइन । दुबै विचारहरू - पूर्ण होइन तर आंशिक, अन्तिम होइन तर अस्थायी - परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई त्याग्नुभएन भन्ने प्रस्तावलाई समर्थन गर्दछ ।

"म तब भन्छु", पद १ मा जस्तै, पावलले एउटा प्रश्नको परिचय दिने तरिका हो जुन निष्कर्षलाई पछ्याउने उद्देश्यले अघिल्लो कुराबाट पछ्याउन सक्छ । प्रश्न: "के तिनीहरूले ठक्कर खाए कि तिनीहरू लड्न सक्छन् ?" सामान्य जोडदार नकारात्मक जवाफ दिइन्छ, "परमेश्वरको निषेध" । यसमा शङ्का गर्न सकिँदैन तर इस्राएलको जनसङ्ख्याले ठेस खायो (सम्बन्धित पद, ९:३२, ३३), र यो शङ्का गर्न सकिँदैन कि यसको अर्थ गम्भीर परिणामहरू (सम्बन्धित पद, पदहरू ७-१०) संग पतन थियो । त्यसोभए न त ठेस लाग्ने र न त सम्बन्धित पतन [100] लाई अस्वीकार गरिएको छ । त्यसोभए नकारात्मक जवाफको अर्थ के हो ? निर्माणले जवाफ दिन्छ । प्रश्न यो होइन: "के तिनीहरू ठक्कर खाए र लडे ?" त्यो प्रश्नको सकारात्मक जवाफ चाहिन्छ । यहाँ सबै कुरा खण्डमा बदलिन्छ, "उनीहरू खस्न सक्छन्" । नकरात्मक जवाफको अर्थ हो कि तिनीहरूको ठेस लाग्नुको उद्देश्य तिनीहरू लड्न सक्ने होइन तर अर्को अन्तको लागि निर्देशित र रेखाचित्र वा योजना गरिएको थियो, अन्त तुरुन्तै पदको पछिल्लो भागमा जोडिएको थियो । यो उद्देश्यलाई इस्राएलले मनोरञ्जन गरेको रूपमा हेरिएको छैन जब तिनीहरूले अन्यजातिहरूको मुक्तिलाई बढावा दिने उद्देश्यले ठेस खाएजस्तै । यो परमेश्वरको उद्देश्यमा प्रेरितले प्रतिबिम्बित गरिरहेको छ र ठेस खानुमा इस्राएलको उद्देश्य नकारात्मक वा सकारात्मक रूपमा खण्डको दायरा भित्र छैन । हामीलाई यहाँ सल्लाह दिइएको छ, त्यसैले इस्राएलको ठेस र पतनमा परमेश्वरको अधिलेखन र अस्वीकार रेखाचित्र वा योजनाको बारेमा हो । यो हो कि "तिनीहरूको पतनद्वारा

[100] यदि πέσωσιν को अर्थ "पूर्ण रूपमा र स्थायी रूपमा पतन" (सम्बन्धित, फिलिप्पी र लिडोन) मा लिइन्छ, तब के अस्वीकार गर्न सकिन्छ इजरायलको स्थायी अस्वीकृति हुनेछ र यसरी, फिलिप्पी भन्छन्, "प्रेषितले समाप्ति विचारको प्रत्याशाद्वारा सूचित गर्दछ। त्यसपछिको प्रदर्शनको "(op. cit., ad loc.) यो बिन्दुमा सोचेको देखिँदैन। निस्सन्देह, जसले ठक्कर खाए, तिनीहरू अन्तिम परिणामहरू लिएर पतन भए। के पद ७ मा उल्लेख गरिएकाहरू जस्तै हेरिएकाहरूको पदनाम: "बाँकीहरू कठोर भए" जस्तै होइन? र के पावलले यहाँ पद २२ मा मनन गरिएकाहरूको बारेमा सोचिरहेका छैनन्: "लड्नेहरूतर्फ, गम्भीरता"? त्यसकारण, व्याख्या आवश्यक देखिन्छ कि पावलले यहाँ के प्रतिबिम्बित गर्दैछन् जुन उसले व्यवहार गरिरहेको समयमा इजरायलको जनसङ्ख्याको ठेस र पतनमा परमेश्वरको सबैभन्दा अन्तिम र अनुग्रहपूर्ण डिजाइन हो ।

मुक्ति अन्यजातिहरूकहाँ आएको छ, तिनीहरूलाई ईर्ष्या गर्न उत्प्रेरित गर्न" । प्रतिपादन दुर्भाग्यपूर्ण छ । यो "तिनीहरूको पतन" को सट्टा "उनीहरूको अपराधद्वारा" हो । इस्राएलको ठेस लाग्यु, मुक्तिदाताको रूपमा ख्रीष्टलाई अस्वीकार गर्नु भनेको के हो । यो तिनीहरूको अपराध थियो र यसैले अन्यजातिहरूलाई मुक्ति आयो । यो विकास येशूको भविष्यवाणी र प्रेरित युगको इतिहासमा उदाहरणीय छ (सम्बन्धित पद, मत्ती ८:१२; २१:४३; प्रेरित १३:४६; १८:६; २८:२८) । यही तथ्यलाई पद १५, २५ मा पुन: उल्लेख गरिएको छ । अन्यजातिहरूको मुक्ति इस्राएलको अतिक्रमणद्वारा पूरा भएको दयालु रेखाचित्र वा योजनालाई प्रमाणित गर्नको लागि पर्याप्त परिमाण हो र त्यसैले इस्राएलले उद्देश्यको लागि मात्र ठेस खायो भन्ने प्रस्तावलाई अस्वीकार गर्नको लागि पर्याप्त छ । कि तिनीहरू खस्न सक्छन् । वाक्यको निर्माणमा, तथापि, अन्यजातिहरूको मुक्ति अर्को रेखाचित्र वा योजनाको अधीनमा छ । यो अधीनता अन्यजातिहरूको मुक्तिको महत्त्वलाई कम गर्न होइन । यसतर्फ पावल पछि बारम्बार फर्किन्छन् । तर यो उल्लेखनीय छ कि यो परिणाम यहाँ इस्राएलको हित बचाउनेको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिनु पर्छ । यो "उनीहरूलाई ईर्ष्या गर्न उक्साउनु" हो । पद ११ को यो पछिल्लो भागबाट धेरै अवलोकनहरू निकाल्न सकिन्छ ।

(१) यी अध्यायहरूमा (सम्बन्धित पद, ९:२५, २६, ३०, ३१; १०:१९, २०) पहिले देखिने अन्यजातिहरू र इस्राएलहरू बीचको जातीय भिन्नता यहाँ फेरि अगाडि ल्याइएको छ । "उनीहरूलाई ईर्ष्या गर्न" मा विचार गरिएको बचाउने रेखाचित्र वा योजनाले ध्यानमा राखेको छ, त्यसैले, इस्राएलको मुक्तिलाई तिनीहरूको छुट्टै जातीय पहिचानमा हेरिएको छ । यसले कुनै पनि विवादलाई स्पष्ट पार्छ कि परमेश्वरको बचाउने रेखाचित्र वा योजनाले इस्राएललाई छुटकाराको विगतको इतिहासमा कब्जा गरेको स्थानद्वारा छुट्याएको जातीय संस्थाको रूपमा स्वीकार गर्दैन । यद्यपि यो सत्य हो कि ख्रीष्टका उपलब्धिहरूबाट प्राप्त हुने विशेषाधिकारहरूको सन्दर्भमा अब यहूदी वा अन्यजातिहरू छैनन् र अन्यजातिहरू "सह-हरिसहरू, शरीरका सह-अङ्गहरू, र ख्रीष्ट येशूमा प्रतिज्ञाका सह-भागीदारहरू

हुन् । सुसमाचार" (एफिसी ३:६), तर यसले इस्राएलले अब परमेश्वरको विश्वव्यापी बचाउने उद्देश्यको प्राप्तिमा कुनै विशेष रेखाचित्र वा योजना पूरा गर्दैन भन्ने कुरालाई पछ्याउँदैन । (२) विरोधाभासपूर्ण रूपमा, इस्राएलको अविश्वास इस्राएलको विश्वासको पुनर्स्थापना र तिनीहरूको पुन: प्राप्तिमा इस्राएलको पतनमा निर्देशित छ । पावलको मनमोहक अचम्मको हामी पहिले नै अनुमान गर्छौं: "हे परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञान दुवैको धनको गहिराइ !" (पद, ३३) । (३) ईर्ष्या जगाउनु[101] पश्चात्ताप र विश्वासको लागि अयोग्य प्रोत्साहन होइन । यो यहाँ परमेश्वरको रेखाचित्र वा योजनामा सम्मिलित छ । पछि (पद १४) प्रेरितले भन्नुहुन्छ कि उसले अन्यजातिहरूको लागि आफ्नो सेवकाईलाई समान उद्देश्यलाई ध्यानमा राखेर सञ्चालन गर्दछ । यहूदीहरूले अन्यजातिहरूलाई प्रदान गरेको परमेश्वरको अनुग्रह र आशीर्वाद र त्यहाँबाट प्राप्त हुने परमेश्वरको राज्यको विशेषाधिकारहरू अनुकरण गर्न उत्प्रेरित हुनेछन् र यसरी प्रभुतिर फर्कन प्रेरित हुनेछन् भन्ने धारणा छ । सुसमाचारको विश्वासले सुरक्षित हुने यस्ता वरदानहरूको अनुकरण गर्नु एकदमै उचित छ । (४) इस्राएलको अविश्वास अन्यजातिहरूको मुक्तिलाई बढावा दिनको लागि नियुक्त गरिएको हो । तर अन्यजातिहरूको तर्फबाट यो निहित विश्वास, बदलेमा इस्राएलको मुक्तिको लागि पूर्वाग्रही हुनु होइन; त्यसैलाई प्रवर्द्धन गर्ने हो ।

पद १२ मा फेरि अनुवाद हुनुपर्छ: "अब यदि तिनीहरूको अपराध संसारको धन हो" । अपराध ११ख पदमा जस्तै छ र पद ११क को ठेसलाई फर्काउँछ । पद १२ एक बलियो तर्कको शुरुवात हो र पद ११ख मा भनिएको तथ्य को घरमा दबाउनको लागी प्रयोग गर्दछ जुन गैर-यहूदी संसारको लागी तिनीहरूको अविश्वासको विपरीत इस्राएलको विश्वासद्वारा प्राप्त हुनेछ । "संसारको धन" भनेको मुक्ति हो जुन अन्यजातिहरूमा इस्राएलको अपराध (अविश्वास) द्वारा आएको हो र यस पदमा "संसार" र "अन्यजातिहरू" तिनीहरूको

[101] यो शब्द प्रयोग गर्दा पावलले मोशाको व्यवस्था ३२:२१; १०:१९ मा उद्धृत शब्दलाई फर्काउँछ ।

अर्थमा पर्यायवाची छन् ।[102] धेरै हदसम्म "उपचार" र "हानि" बीचको भिन्नतामा पर्नुपर्दछ । कम्तिमा यो भर्चुअल पुनरावृत्ति "संसारको धन" र "अन्यजातिहरूको धन" को व्याख्या गर्न गाह्रो हुनेछ जब सम्म भिन्नता क्रमशः ती संग जोडिएको छ । "हानि" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दलाई विभिन्न रूपमा व्याख्या गरिएको छ । प्रतिपादन " ह्रास हुदै" (एबी) प्रयोगद्वारा समर्थित छैन र यसलाई अपनाउने एकमात्र स्पष्ट कारण यो हो कि यसले पूर्णतासँग उपयुक्त फरकपण प्रदान गर्दछ । प्रमाणहरूले संकेत गर्दछ कि शब्दको अर्थ हार, परास्त, असुविधा हो (सम्बन्धित पद, यसैया ३१:८; ५१:७; १ कोरिन्थी ६:७; २ पत्रुस २:१९, २०) [103] यसबाहेक, "ह्रास" हुनेछैन । खण्डमा समानान्तरहरूसँग सहमत यदि "ह्रास" लाई हेरिएको थियो भने यो अवशेषहरूको सानो संख्यामा मात्र लागू हुनेछ । तर जसको बारेमा पावलले यहाँ बोलिरहेका छन्, त्यो हो जुन इस्राएलको जनसमुदायमा परेको छ, तिनीहरूको ठेस र पतन (पद, ११क), तिनीहरूको अपराध (पदहरू ११ख, १२क); र त्यसोभए "नुकसान" इस्राएलको जनसमूहको हुनुपर्दछ र बाँकी रहेको कुनै पनि कुरा होइन । यसबाहेक, "पराजय" को अर्थ अपराधबाट ग्यारेन्टी गर्न र अनुक्रमको व्याख्या गर्नको लागि पर्याप्त रूपमा फरक छ, "तिनीहरूको अपराध संसारको धन र तिनीहरूको पराजय अन्यजातिहरूको धन" । के हेर्ने हो भने ठूलो नोक्सान हो, जस्तै युद्धमा परास्त गरेर, इस्राएलले उनीहरूबाट परमेश्वरको राज्य खोसिएको थियो । उनीहरूलाई परास्त मेजबानको आकृति र उनीहरूको सम्पदाबाट वञ्चित गरी हेरिन्छ ।[104]

---

[102] यसको मतलब यो होइन कि अभिव्यक्ति फरक पारेर कुनै उद्देश्य पूरा हुँदैन । κόσμος ले जातीय सार्वभौमिकतालाई जोड दिने काम गर्दछ ।

[103] सम्बन्धित, फ्रेडरिक फिल्ड: नोट्स अन द ट्रान्सलेसन अफ द न्यू टेस्टामेन्ट (क्याम्ब्रिज, १८९९), पृष्ठ १६०; लग्रेन्ज: op, cit, पृष्ठ २७६; गगलर, op, cit, पृष्ठ १८३; फिलिप्पी: op. cit, पृष्ठ १९३, नयाँ नियममा ἥττημα को मात्र अर्को उदाहरण 1 कोरिन्थी ६:७ हो । तर सम्बन्धित पद ἡττάομαι २ पत्रुस २:१९, २० र यसैया ३१:८ ७०, ἥττημα र क्रिया यसैया ८:९; १३:१५; १९:१; २०:५; ३०:३१; ३१:४; ३३:१; ५१:७; ५४:१७ ।

[104] पद १२ मा भएको हानिलाई पद ११ (πέσωσιν) को पतनसँग समानान्तर मान्नु पूर्ण रूपमा प्रश्नबाट बाहिर हुनेछैन (παράπτωμα, पद १२) पद ११ को ठेस (ἔπταισαν) सँग मेल खान्छ ।

"उनीहरूको पूर्णता कति बढी ।" त्यहाँ कुनै प्रश्न हुनु हुँदैन तर यो एक जनताको रूपमा इस्राएलको पूर्णता हो । ठेस उनीहरुकै थियो, पतन उनीहरुको थियो, अपमान उनीहरुको थियो, घाटा उनीहरुको थियो । त्यसैले, पूर्णता कुनै अन्य सन्दर्भ हुन सक्दैन । "तिनीहरूको पूर्णता" के हो ? यस शब्दको विभिन्न अर्थ र अनुप्रयोगहरू छन् । यसको अर्थ प्रायः पूर्णता वा पूर्णता हो । यो पूर्ण पूरक हुन सक्छ । यस उदाहरणमा यो केवल "हानि" संग विपरित छैन तर "अतिचार" संग पनि यहाँ आयातलाई अभिव्यक्त गर्नको लागि सटीक शब्दहरू जे भए पनि, यो स्पष्ट छ कि सर्त वा राज्य भनेको अविश्वास, घुसपैठ, र प्रेरितले लेख्दा इस्राएलको चरित्रको क्षतिसँग एकदमै भिन्नता हो । त्यसकारण, यसले यी सन्दर्भहरूमा विरोधीद्वारा चिन्हित अवस्थालाई औंल्याउँछ । यसको मतलब यो हो कि इस्राएललाई ख्रीष्टको विश्वास, धार्मिकताको प्राप्ति र परमेश्वरको राज्यको आशीर्वादको पुनर्स्थापनाद्वारा विशेषताको रूपमा चिनिन्छ जसरी इस्राएललाई अविश्वास, अपराध र हानिले चिन्ह लगाइएको थियो । कुनै पनि शब्दले "पूर्णता" शब्द भन्दा राम्रो यस भिन्नताको पूर्णता र पूर्णताको विचार व्यक्त गर्न सेवा गर्न सक्दैन । किनकि यदि "पूर्णता" ले कुनै विचार व्यक्त गर्छ भने त्यो पूर्णता हो । तसर्थ, विश्वास, विशेषाधिकार र आशीर्वादको लागि इस्राएलको पुनर्स्थापनाले यस खण्डका सर्तहरू पूरा गर्न सक्दैन । यद्यपि, प्रेरितको तर्क इस्राएलको पुनर्स्थापना होइन; यो इस्राएलको "पूर्णता" बाट अन्यजातिहरूलाई प्राप्त हुने आशिष् हो । इस्राएलको "पूर्णता", माथि उल्लेखित निहितार्थहरू सहित, अनुमान गरिएको छ र यसबाट यो निष्कर्ष निकालिएको छ कि इस्राएलको पूर्णताले अन्यजातिहरूका लागि इस्राएलको अविश्वासले पाएको भन्दा सुसमाचारको आशिष्को धेरै ठूलो आनन्द समावेश गर्दछ । यसरी त्यहाँ अन्यजातिहरू पर्खिरहेका छन्, तिनीहरूको विशिष्ट पहिचानमा, सुसमाचारको आशिष् इस्राएलको धर्मत्यागको अवधिमा अनुभव भएको कुनै पनि कुरालाई उछिनेर, र यो अभूतपूर्व समृद्धि तिनीहरूको पहिलेको अवज्ञाको साथमा इस्राएलको रूपान्तरणद्वारा अवसर हुनेछ । यो अभूतपूर्व आशिष् के हुनेछ भनेर हामीलाई यस बिन्दुमा सूचित गरिएको छैन । तर सन्दर्भलाई नियन्त्रित गर्ने

विचारलाई ध्यानमा राख्दै, अर्थात्, अन्यजातिहरू र त्यसपछि इस्राएलको रूपान्तरण, हामीले आशा गर्नुपर्दछ कि विस्तारित आशिष् सुसमाचार र परमेश्वरको राज्यमा उपस्थित हुने सफलताको विस्तार हुनेछ ।

१३, १४ अघिका दुई पदहरू इस्राएलको अविश्वासद्वारा अन्यजातिहरूलाई दिइएको अनुग्रह र इस्राएलले प्रभुमा फर्कँदा अन्यजातिहरूका लागि ठूलो आशिषको प्रतिज्ञासँग सम्बन्धित छन् । अन्यजातिहरूको मुक्ति यसरी विषयवस्तु हो । अब अन्यजातिहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा सम्बोधन गर्दा [105] पावलले उनीहरूलाई इस्राएलको रूपान्तरणको आफ्नै उच्चतम कल्याणको महत्त्वलाई प्रभाव पारिरहेका छन् । स्वार्थको पृथकीकरण हुन सक्दैन । अन्यजातिहरूका प्रेरितको रूपमा (सम्बन्धित पद, १:५; १२:३; १५:१५, १६; गलाती २:७-९; प्रेरित २६:१७, १८), त्यो सेवकाई पूरा गर्नको लागि उहाँको परिश्रमहरू कुनै पनि हिसाबले विरोधमा छैनन् । इस्राएलको हित अन्यजातिहरूका लागि यो सेवकाई जति धेरै सफलताको मुकुट लगाइन्छ, त्यति नै इस्राएलको मुक्तिको कारणलाई अगाडि बढाइन्छ । यसैले उहाँले "म मेरो सेवाको महिमा गर्छु" अन्यजातिहरूको प्रेरितको रूपमा भन्नुहुन्छ । यस घनिष्ट सम्बन्धको कारण त्यो हो जुन पद ११ मा परमेश्वरको उद्देश्य र पूर्व-प्रबन्धको सम्मानमा भनिएको थियो, कि अन्यजातिहरूको मुक्ति इस्राएललाई ईर्ष्यामा उत्प्रेरित गर्ने अन्त्यमा निर्देशित छ । यही उदेश्य अब प्रेरितले महिमामा [106] आफ्नो हुन र आफ्नो अन्यजाति सेवकाईको प्रवर्द्धन गर्ने बताउँछन् । यस आवेगको औचित्यलाई सम्मान गर्दै माथि भनिएको कुरा (बनाम ११) यस अवस्थामा प्रेरितको प्रेरणामा लागू हुन्छ ।

---

[105] खण्ड "अन्यजातिहरू" प्रतिबन्धात्मक छैन जस्तो कि यो देखा पर्न सक्छ । पावलले आफ्ना पाठकहरूलाई अन्यजाति भनेर सम्बोधन गर्दैछन्। रोममा ईसाई समुदाय प्रायः अन्यजाति थियो भन्ने अनुमानलाई दबाउन गाह्रो छ ।

[106] "मेरो सेवकाईको महिमा गर" भन्ने अभिव्यक्तिमा अन्यजातिहरूको सेवकाईको जोसिलो पछि लाग्ने समावेश छ । तर शब्द "महिमा" आफैले यसलाई व्यक्त गर्दैन; यसको मतलब उसले आफ्नो पद बढाउँछ ।

पद १२ मा इस्राएलको सामूहिक पुनर्स्थापना दृश्यमा छ। तर यहाँ पद १४ मा पाववले इस्राएललाई ईर्ष्या गर्न उक्साउने आफ्नो गतिविधि इस्राएलको पूर्णता प्राप्त गर्नको लागि हो भनेर भन्दैनन् । उहाँ धेरै नम्र हुनुहुन्छ । उसले यस अनुकरणलाई उत्तेजित गर्ने र "तिनीहरूमध्ये केहीलाई बचाउने" को लागि प्रयास गर्छ ।[107] आफ्ना आफन्तहरूप्रतिको समान स्नेह र तिनीहरूको मुक्तिको लागि जोस, पहिलेका अवसरहरूमा (सम्बन्धित पद ९:२, ३; १०:१), देखा पर्दछ । फेरि यस पदमा तर उसको जोस आफ्नो सेवकाईको सफलताको लागि कुनै पनि अत्यधिक दावीहरूमा फैलिएको छैन न त उसले ईर्ष्यालाई उक्साउने उनको सेवकाई इस्राएलको "पूर्णता" सँग कारण वा अस्थायी रूपमा कसरी सम्बन्धित छ भनेर बताउन सक्छ ।

१५ यद्यपि प्रेरितले पद १४ मा बताउनुभएको छैन कि कसरी उनको सेवकाई इस्राएलको "पूर्णता" सँग सम्बन्धित छ, तर पनि पद १३, १४ र पद १५ बीचको घनिष्ठ सम्बन्ध छ । यो पद १५ को सुरु हुने सर्तहरू द्वारा संकेत गरिएको छ । "यदिको लागि" । यस खण्डको लेख वा थेसिस (पद ११ र त्यसपछिका पदहरू) यो हो कि इस्राएलको धर्मत्याग अन्तिम होइन । यस विचारले प्रेरितलाई अन्यजातिहरूलाई आफ्नो सेवा गर्न र त्यो पदमा महिमा गर्न प्रोत्साहन दिन्छ । अझ धेरै सफल हुनको लागि यो सेवाको रूपमा अधिक इस्राएलको मुक्तिलाई तिनीहरूको ईर्ष्यामा उत्प्रेरित गरेर बढावा दिइन्छ र इस्राएलको मुक्तिले अन्यजातिहरूको अधिक प्रशस्त आशिषको लागि प्रतिक्रिया गर्दछ । यसरी पद १२ को विचार पद १५ मा दोहोर्याइएको छ र पद १३, १४ मा अन्यजातिहरूलाई उनको सेवकाईको जोडदार दावीलाई समर्थन गर्नको लागि यस उदाहरणमा पुन: सुरु गरिएको छ । यद्यपि पद १५ मा यो दोहोर्याइएको छ भने विभिन्न सर्तहरू महत्त्वपूर्ण छन् ।

[107] ईर्ष्यालाई उत्तेजित पार्नु इजरायलको रूपान्तरणमा एक कारक भएकोले (बनाम ११) र पाववले आफ्नो सेवकाईलाई त्यस उद्देश्यको लागि पछ्याउने भएकोले, निस्सन्देह उसको बचतले इस्राएलको "पूर्णता" मा योगदान पुऱ्याउँछ । तर उनले यो भनेनन् ।

पहिलो पटक पावलले इस्राएलको "फर्किने"[108] को कुरा गर्छन् । अहिलेसम्म उहाँले तिनीहरूको अनाज्ञाकारिता, तिनीहरूको ठोकर, तिनीहरूको अपराध, तिनीहरूको हारको कुरा गर्नुभएको थियो । विशेष गरी "पराजय" शब्दमा परमेश्वरले अस्वीकार गर्ने विचार निहित छ । उच्चारण तथापि, इस्राएलको तर्फबाट कार्य वा असफलतामा पर्दछ । अब उच्चारण इस्राएललाई त्याग्नुमा परमेश्वरको कार्यमा राखिएको छ । तिनीहरूबाट परमेश्वरको राज्य खोसिएको थियो (सम्बन्धित पद, मत्ती २१:४३) । र जसरी ठेस लाग्नु र अपराधले इस्राएलको जनलाई जनाउँछ, त्यसरी नै अस्वीकार गर्नुपर्छ । जब अस्वीकारलाई संसारको मेलमिलाप (प्राथमिक मेलमिलाप) भनिन्छ, यो पद ११, १२ मा व्यक्त गरिएको परिणामसँग समानान्तर छ, अर्थात् अन्यजातिहरूको मुक्ति, संसारको धन र अन्यजातिहरूको धन । तथापि, शब्दको आफ्नै विशिष्ट अर्थ छ र यो पद ११, १२ बाट भिन्नतामा यस पदको शिक्षाको लागि सान्दर्भिक छ । "मिलाप" लाई "उपबास" सँग विपरित छ । पछिल्लोको अर्थ परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषबाट अस्वीकार गर्नु हो र त्यसकारण इस्राएलप्रति परमेश्वरको मनोवृत्ति र उहाँले उनीहरूसँग कायम राख्नु भएको सम्बन्धमा प्रतिबिम्बित हुन्छ । त्यसैले उच्चारण परमेश्वरको मनोवृत्ति र कार्यमा स्पष्ट रूपमा आउँछ । मेलमिलाप यसको विपरीत हो र त्यसै गरी परमेश्वरको मनोवृत्ति, सम्बन्ध र कार्यलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ । अन्यजातिहरूलाई पहिले नै परमेश्वरबाट अलग गरिएको र उहाँको अनुग्रहबाट बहिष्कृत रूपमा हेरिन्छ । परमेश्वरको कार्यले यो अलगाव मेलमिलापको लागि साटासाट भयो र असहमतिको मनोवृत्ति पक्षमा साटासाट भयो । यो स्पष्ट सूचकांक हो जसमा "मिलाप" शब्दले ध्यान केन्द्रित गर्दछ ।

यस पदमा फेरि हामीसँग पद १२ मा जस्तै बलियो तर्क छ । "प्राप्त" भनेको "फर्काउनु" सँग विपरित छ र त्यसकारण, परमेश्वरको अनुग्रह र आशीर्वादमा इस्राएललाई फेरि स्वागत गर्नु हो । सम्पूर्ण खण्डको सन्दर्भमा, बारम्बार उल्लेख गरिएझैं, यसले समग्र रूपमा

---

[108] ἀποβολή को अर्थ नोक्सान भन्दा बढी हो (सम्बन्धित, फिलिप्पी: op. cit., ad loc.)। शब्दसँग सम्बन्धित कुनै पनि कठोरता हटाउनु हुँदैन। अर्थ πρόσλημψις सँग कन्ट्रास्टद्वारा निश्चित गरिएको छ ।

इस्राएललाई जनाउनु पर्छ र यो पुनर्स्थापना इस्राएलको अस्वीकृतिसँग मिल्दोजुल्दो छ, "बन्द गर्नु" को विपरीत इस्राएलको जनसङ्ख्याको पुनर्स्थापना हो । फेरि उच्चारण परमेश्वरको कार्यमा आउँछ, यस अवस्थामा न्यायको विपरीत अनुग्रहको र इस्राएलको जनप्रति परमेश्वरको बदलिएको मनोवृत्तिमा इस्राएलको यो पुनर्स्थापनाले "मृतकबाट जीवन" भनेर वर्णन गरिएको एक उल्लेखनीय लाभकारी प्रभाव पार्नेछ । यो नतिजा जस्तोसुकै होस्, यसले परमेश्वरको सल्लाहको खुलासामा पहिले प्राप्त गरेको कुनै पनि कुराको अनुपातमा धेरै भन्दा धेरै आशिष्लाई जनाउँछ । यस सन्दर्भमा यो इस्राएलको पूर्णताबाट प्राप्त हुने प्रभावसँग मेल खान्छ (पद १२) ।

पद १२ को तुलनामा पद १५ मा निर्माणको परिवर्तन उल्लेखनीय छ । पावलले पद १२ मा "तिनीहरूको पूर्णता कत्ति धेरै" भनेर "तिनीहरूले कति धेरै ग्रहण गर्छन्" भन्दैनन् । पद १२ मा हामीले "कति धेरै" लाई हेरेको छ भनेर अनुमान गर्नुपर्दछ। यसलाई स्पष्ट रूपमा परिभाषित गरिएको छैन । तर पद १५ मा हामी यसको सट्टा पढ्छौं: "तिनीहरूलाई ग्रहण गर्नु भनेको के हुनेछ, तर मृत्युबाट जीवन ?" र यसरी हाम्रो लागि ठूलो आशिष् निर्दिष्ट गरिएको छ । यो "मृत्युबाट जीवन" भनेको के हो ?

यसलाई "विश्वको मेलमिलाप" लाई जलवायु अनुभूतिमा ल्याउने कुराको रूपमा यसको पूर्ण शक्ति दिनुपर्छ । अभिव्यक्तिसँग सम्बन्धित अन्तिमको नोट छ । प्राचीन र आधुनिक धेरै टिप्पणीकारहरूले यसलाई पुनरुत्थानको रूपमा बुझेका छन्, यो निष्कर्षमा पुग्ने घटना भन्दा कम कुनै पनि कुराले संलग्न जलवायु चरित्रलाई पूरा गर्न सक्दैन वा वास्तविक सर्तहरू, "मृतकबाट जीवन" लाई पूरा गर्न सक्दैन ।[109] यसमा शंका गर्न सकिँदैन । मृतक र यसका

[109] "अहिले पनि परिवर्तन नगरिएका यहूदीहरूको πρόσλημψις, पावल यस्तो प्रकारको हुनेछ ..., यति गौरवशाली चरित्रको हुनेछ (एफिसी १:१८), कि यसले अन्तिम सबैभन्दा धन्य विकास ल्याउनेछ । अर्थात्, αἰὼν ὁ μέλλων, ζωὴ αἰώνιος मा मरेकाहरूको पुनरुत्थानबाट सुरु हुने जीवन, जसमा मृत्युबाट ब्यूँझनु नै यसको कारक आधार हो" (मेयर: op. cit., ad loc.) । "परमेश्वरको खुलासा गर्ने तरिकाहरूको मुद्दाको रूपमा घटनाको क्लाइम्याक्टेरिक प्रकृतिले यो वाक्यांश (ζωὴ ἐκ νεκρῶν) लाई विशुद्ध-रूपकमा टोन गर्न निषेध गर्दछ, यसलाई केवल आध्यात्मिक पुनरुत्थानको सर्तहरू भित्र पर्दछ । 'मृतकबाट जीवन' ले विशेष

साथका महिमाहरूले यस सन्दर्भमा यहूदी र अन्यजातिको सन्दर्भमा परमेश्वरको बचाउने सल्लाहहरूको खुलासा गर्न उपयुक्त चरमोत्कर्ष प्रदान गर्नेछ । यसबाहेक, वास्तविक शब्दहरू, "मृतकबाट जीवन" ले पुनरुत्थानलाई जनाउन सक्छ । तथापि, त्यहाँ भारी विचारहरू छन् जुन, कम से कम भन्नको लागी, संकेत गरिएको व्याख्या प्रमाणित छैन । (१) यद्यपि यो सत्य हो कि "जीवन" को लागि प्रयोग गरिएको शब्दले विशेष गरी पुनरुत्थानलाई जनाउन सक्छ (सम्बन्धित पद, यूहन्ना ५:२९; ११:२५; २ कोरिन्थी ५:४) र त्यसैगरी उठ्ने कार्यलाई पनि सम्बन्धित क्रिया मृतकबाट वा बौरी उठेको (सम्बन्धित पद, मत्ती ९:१८; लूका २०:३८; यूहन्ना ४:५०, ५१; ११:२५; रोमी १४:९; २ कोरिन्थी १३:४; हिब्रू ७:२५; प्रकाश १:१८; २०:५) र "मृत" को लागी प्रयोग गरिएको शब्दले अक्सर शाब्दिक मृत्युलाई बुझाउँछ, तर पनि यी शब्दहरू आत्मिक जीवन र मृत्युको लाक्षणिक अर्थमा प्रयोग गरिन्छ । "जीवन" ले बारम्बार ख्रीष्टमा नयाँ जीवनलाई जनाउँछ (सम्बन्धित पद, प्रेरित ११:१८; रोमी ५:१८; ६:४; ८:६; २ कोरिन्थी २:१६; एफिसी ४:१८; फिलि. २:१६; १ यूहन्ना ३:१४; ५:११-१३) । सम्बन्धित क्रियालाई यस धार्मिक अर्थमा पनि प्रयोग गरिन्छ (सम्बन्धित पद, रोमी ६:१०, ११, १३; ८:१२, १३; १०:५; २ कोरिन्थी ५:१५; १ यूहन्ना ४:९) । धेरै अवसरहरूमा "मृत" शब्दको पनि यही लाक्षणिक अर्थ छ (सम्बन्धित पद, लूका १५:२४, ३२;[110] रोमी ६:११, १३; एफिसी २:१, ५; कल. २:१३; हिब्रू ६:१, ९:१४; याकुब २:१७; यो महत्त्वपूर्ण छ कि यी धेरै उदाहरणहरू पावलका पत्रहरूमा पाइन्छन् र रोमीहरूलाई पत्रमा केही होइन । सबैभन्दा उल्लेखनीय रोमी ६:१३ हो: "तर मरेकाहरूबाट जीवित भएर आफूलाई परमेश्वरसामु प्रस्तुत गर, र आफ्ना अङ्गहरू परमेश्वरसामु धार्मिकताको साधनको रूपमा प्रस्तुत

रूपमा नाम दिइएको पुनरुत्थानलाई जनाउनु पर्छ, र यसरी बुझिएको छ कि यसले एस्काटोलोजिकल ड्रामाको समापन कार्यको शुरुवात गर्दछ" (गियरहार्डस भोस: द पाउलिन एस्काटोलोजी [प्रिन्सटन, १९३०], पृष्ठ ८७) । सम्बन्धित, ब्यारेट: op, cit., ad loc.; लग्रेन्ज: op, cit., ad loc.; मनपर्ने व्याख्या सान्डे र हेडलामको रूपमा: op, cit, ad loc ।

[110] लुका १५:२४, ३२, उद्धृत गरिएको छैन किनभने यसले अन्य खण्डहरूमा "मृत" को रूपमा ठ्याक्कै उही सन्दर्भ राखेको छ तर किनभने यसले शब्दको गैर-शाब्दिक प्रयोगलाई चित्रण गर्दछ ।

गर" । "मृतकबाट जीवित" भनाइ "मृतकबाट जीवित" भन्ने शब्द "मृतकबाट जीवन" सँग त्यति नै नजिक छ जति "जिउँदो" क्रियालाई "जीवन" को लागि प्रतिस्थापित गर्न सकिन्छ ।[111] तर "मरेकोबाट जीवित" ले पुनरुत्थानलाई होइन तर नयाँपनलाई बुझाउँछ । ख्रीष्टमा जीवन । (२) यदि पावलले पुनरुत्थान भन्न खोजेको हो भने, ख्रीष्टको पुनरुत्थान र मानिसहरूको पुनरुत्थानलाई उल्लेख गर्दा उनले आफ्ना पत्रहरूमा र नयाँ नियमका अन्य ठाउँहरूमा बारम्बार हुने शब्दलाई किन प्रयोग गरेनन् भनेर आश्चर्यचकित हुन्छ (रोमी १:४; ६:५; १ कोरिन्थी १५:१२, १३, २१, २३; फिलप्पी ३:१०; सम्बन्धित पद, प्रेरित ४:२; १७:३२; २३:६; २४:१५, २१; २६:२३; हिब्रु ६:२; १ पत्रुस १:३) ।[112] यो अभिव्यक्ती "मृतकहरूबाट पुनरुत्थान" हो । पावलले आफ्नो उद्देश्य अनुरूप जोड दिनको लागि आफ्नो भाषा फरक-फरक भएको हुन सक्छ । तर यस मामलामा त्यस्तो कुनै विचार स्पष्ट छैन र विशेष गरी यस पत्रमा "जीवन" र "मृत" शब्दहरूको प्रयोगलाई ध्यानमा राख्दै, हामी प्रेरितको उद्देश्य हो भने सबै अस्पष्टताबाट बच्न "पुनरुत्थान" शब्दको अपेक्षा गर्दछौं । यस्तो बुझाउन प्रश्नमा अभिव्यक्ति छ । यसबाहेक, अरू कतै पनि "मृतकबाट जीवन" ले पुनरुत्थानलाई जनाउँदैन र यसको सबैभन्दा नजिकको समानान्तर "मरेकोबाट जीवित" (६:१३) ले आत्मिक जीवनलाई जनाउँछ ।

यी कारणहरूका लागि पुनरुत्थानलाई दृष्टिगत रूपमा व्यापक रूपमा राखिएको व्याख्यालाई सम्मान गर्ने कट्टरताको लागि कुनै ठाउँ छैन । अर्को व्याख्या, सुसमाचारको विस्तार र सफलतामा संसारको लागि अभूतपूर्व गतिको, यसको प्रशंसा गर्न धेरै छ । इस्राएलको पूर्णता (पद १२) बाट प्राप्त हुने धेरै ठूलो आशिषलाई पदको अघिल्लो भागमा उल्लेख गरिएको वृद्धिको रूपमा स्वाभाविक रूपमा लिइन्छ । पद १५ ले पद १२ को विषयवस्तु पुन: सुरु गर्छ तर धेरै ठूलो आशिष् के हो भनेर निर्दिष्ट गर्दछ । "जीवन" र "मृत" शब्दहरूको लाक्षणिक प्रयोगको अनुरूप "मृतकबाट जीवन" भन्ने अभिव्यक्तिलाई इस्राएलको जनसमूहको रूपान्तरण र तिनीहरूको स्वागतबाट

[111] ζωὴ ἐκ νεκρῶν को तुलनामा ἐκ νεκρῶν ζῶντας ।

[112] ἀνάστασις.

सम्पूर्ण संसारमा आउने जीवन्ततालाई जनाउनको लागि उपयुक्त रूपमा परमेश्वरको अनुग्रह र राज्यमा प्रयोग गर्न सकिन्छ ।[113]

११:१६–२४

१६ किनकि पहिलोफल पवित्र ठहरियो भने ढिका पनि पवित्र ठहरिन्छ; अनि जरा पवित्र ठहरियो भने हाँगाहरू पनि त्यस्तै ठहरिन्छन् ।

१७ अनि हाँगाहरूमध्ये कति भाँचिए, र तिमी जङ्गली जैतुनको रूख भएर तिनीहरूमा कलम गाँसियौ भने, र तिनीहरूसित त्यस जैतुनको रूखका जरा र पोषिलो रसको भागी भयौ भने,

१८ ती हाँगाहरूको विरोधमा घमण्ड नगर ! तर तिमी विरोधमा घमण्ड गर्दछौ भने याद राख: तिमीले जरालाई होइन, तर जराले पो तिमीलाई सम्हाल्छ !!

१९ तब तिमीले भन्नेछौ: 'म कलम गाँसिन सकूँ भनेर नै ती हाँगाहरू भाँचिए ।'

२० ठीक हो, अविश्वासको कारणले तिनीहरू भाँचिए, र तिमीचाहिँ विश्वासद्वारा उभिन्छौ । अभिमानी नहोऊ, तर डराऊ;

२१ किनभने परमेश्वरले स्वाभाविक हाँगाहरू बाँकी राख्नुभएन भने होसियार होऊ, कहीं उहाँले तिमीलाई पनि बाँकी राख्नुहुन्न नि !

२२ यसकारण परमेश्वरको कृपा र कठोरतालाई हेर ! ती लोट्नेहरूमाथि कठोरता पऱ्यो, तर तिमीमाथि कृपा, यदि तिमी उहाँको दयामा लागिरह्यौ भने; नत्रभने तिमी पनि काटिनेछौ ।

[113] सम्बन्धित व्यक्ति, क्याल्विन, फिलिपी, हज, गिफोर्ड, गोडेट, लीनहार्ट: op. cit., ad loc.; एच. सी. जी. मौल: सन्ट पावलको रोमीहरूलाई पत्र (न्यूयोर्क, एन. डि.), ad loc.; डेभिड ब्राउन: रोमीहरूको लागि पत्र (एडिनबर्ग, एन. डी.), ad loc ।

२३ अनि तिनीहरू अविश्वासमा रहेनन् भने तिनीहरू पनि कलम गाँसिनेछन्; किनकि तिनीहरूलाई फेरि कलम गाँस्नलाई परमेश्वर सामर्थी हुनुहुन्छ ।
२४ किनकि तिमी पनि स्वभावअनुसार जङ्गली जैतुनको रूखबाट काटिएर स्वभावको विपरीत त्यस असल जैतुनको रूखमा कलम गाँसियौ भने, झन् यी स्वाभाविक हाँगाहरू यिनीहरूको आफ्नै जैतुनको रूखमा कति बढ्ता गरी कलम भएर गाँसिएलान् त ?

१६ यस पदको विचार गन्ती १५:१७-२१ बाट लिइएको हो । प्रभुलाई दिइएको पीठोको पहिलोको अर्थ सम्पूर्ण गाँठोको अभिषेक थियो । यस आंकडाको प्रयोगमा "पहिलो फल" शेषहरू भन्दा कुलपिताहरू हुन् । पहिलो फल र गाँठो जरा र हाँगाहरूसँग समानान्तर हुन्छन् । जरा पक्कै पितृसत्ता हो । यसबाहेक, पद २८ मा इस्राएललाई "पिताहरूका लागि प्रिय" भनिएको छ । एउटा केसमा यो इस्राएलको अभिषेक हो, अर्कोमा यो इस्राएलमा भएको प्रेम हो । तर दुवै पितृसत्तात्मक पितृत्वबाट व्युत्पन्न छन् । यहाँ फेरि हामी इस्राएलको तिनीहरूसँगको परमेश्वरको सम्बन्धमा र तिनीहरूलाई आदर गर्ने उहाँको सल्लाहको विशिष्ट चरित्रको बारेमा जान्दछौं । कुलपिताहरूबाट व्युत्पन्न अभिषेकको यो तथ्यलाई प्रेरितले इस्राएलको अन्तिम पुन: प्राप्तिको लागि समर्थनको रूपमा यहाँ प्रस्तुत गरेको छ । त्यहाँ इस्राएलको अपरिवर्तनीय अस्वीकार हुन सक्दैन; ईश्वरतान्त्रिक अभिषेकको पवित्रता खारेज गरिएको छैन र एक दिन इस्राएलको पूर्णता र पुनर्स्थापनामा प्रमाणित हुनेछ ।

१७-२१ यसको जरा र हाँगाहरू सहितको रूखको चित्रलाई यी पाँच पदहरूमा र पद २२-२४ मा पनि जारी छ । इस्राएलको वर्णन गर्न जैतुनको रूखको चित्र पुरानो नियमको प्रयोग अनुरूप छ (सम्बन्धित पद, यर्मिया ११:१६, १७; होसे १४:६) ।[114] पद १५ मा इस्राएलमाथिको न्यायको कार्यलाई "कास्टिङ" को रूपमा

[114] सम्बन्धित पद, साथै भजन ८०:८-१६; यशैया ५:१–७; यूहन्ना १५:१ ।

बोलाइएको छ । अब शाखाहरू तोड्ने रूपमा प्रतिनिधित्व गरिएको छ । यो अहिले प्रयोग भइरहेको फिगरको सन्दर्भमा उपयुक्त प्रतिनिधित्व हो । "केही हाँगाहरू" भन्ने अभिव्यक्तिले इस्राएलको जनसमूहलाई फ्याँकिएको तथ्यसँग सहमत भएको देखिँदैन । यो भिन्नताको लागि यो पर्याप्त जवाफ हो कि यो मनमा राख्नु हो कि अब प्रेरितको मुख्य चासो अन्यजातिहरूको कलम बनाउने र इस्राएललाई काट्ने कुरामा केन्द्रित छ र पछिल्लो ठाउँले कुन हदसम्म लिन्छ भनेर सोच्न आवश्यक छैन ।

कुलपिताहरूमा यसको जरा भएको इस्राएललाई खेती गरिएको जैतूनको रूख (सम्बन्धित पद, पद २४) र अन्यजातिहरूलाई जंगली जैतूनको रूपमा हेरिन्छ । पछिल्लो पहिलेकोमा कलम गरिएको छ । यसले जंगली जैतूनलाई पूर्ण रूपमा राम्रो जैतूनमा कलमीएको रूपमा सोच्न भाषा र समानतालाई धेरै टाढा थिच्नेछ । पद २४ मा संकेत गरिएझैं जंगली जैतूनका हाँगाहरूलाई कलमी रूपमा हेरिएको छ । पावलले यहाँ उल्लेख गरेको जैतून-संस्कृतिको प्रकारबाट उत्पन्न हुने प्रश्नमा लामो बहस गर्नु आवश्यक छैन । रूख संस्कृतिको सामान्य रूप भनेको राम्रो रूखबाट अंकुर लिएर जवान रूखमा कलम लगाउनु हो ताकि पछिल्लोले कलमको मोटोपनबाट फल फलाउनको लागि आवश्यक जीवन शक्ति प्राप्त गर्न सकोस् । पावलले उल्लेख गरेको कुरा यो अभ्यासको उल्टो हो । तथापि, यो देखाइएको छ कि जंगली जैतूनबाट खेती गरिएको जैतूनमा कलम बनाउने अभ्यास पनि केही उद्देश्यका लागि पछ्याइएको थियो[115] र पावलले यस प्रकारको जैतून-संस्कृतिसँग परिचित हुन सक्थे र यसलाई यस उदाहरणमा लागू गर्न सक्थे । तर यदि प्रेरितले आफूलाई थाहा भएको अभ्यासलाई संकेत गर्दैनन् र सामान्य अभ्यास र आफूले प्रयोग गर्ने आकृतिबीचको भिन्नताबारे उहाँ सचेत हुनुहुन्छ भनी अनुमान गरे पनि, यसले कम्तिमा पनि उहाँको आकृतिको औचित्यमा हस्तक्षेप गर्दैन । उहाँको फिगरको प्रयोगमा उत्कीर्णनको अलौकिक चरित्रलाई अझ प्रभावशाली बनाउनको लागि जैतून-संस्कृतिको सामान्य ढाँचाबाट

[115] सम्बन्धित; डब्लु. एम. राम्से: "द ओलिभ-ट्री एन्ड द वाइल्ड-ओलिभ" द एक्सपोजिटरमा, छैटौं श्रृंखला, भोल्युम ११ (१९०५), पृष्ठ १६-३४, १५२-१६० ।

भिन्न एक समानता प्रयोग गरी व्याख्या गर्न सकिन्छ । यो याद गर्नुपर्दछ कि पावलले उसले "प्रकृतिको विपरीत" भन्ने कुरालाई व्यवहार गरिरहेका छन् (पद २४) । यस बाहेक र अझ महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने उसले भाँचिएका हाँगाहरूलाई जैतुनमा पुन: कलमी बनाएको कल्पना गरेको छ जसबाट तिनीहरूलाई लिइएको थियो (पदहरू २३, २४), बागवानीमा प्रश्नको बाहिरको कुरा हो ।

पद १७ मा दुई कथनहरूले पछिका पदहरूमा अन्यजातिहरूलाई निर्देशित गरिएको चेतावनीमा महत्त्वपूर्ण रूपमा असर गर्छ । पहिलो हो: "तिनीहरूमा कलमी" । यहूदीहरूसँगको यो घनिष्ठ सम्बन्धमा अन्यजातिहरूले उपभोग गर्ने विशेषाधिकार एउटा हो; अनुग्रहको चुनाव अनुसार सधैं बाँकी छ । जसरी ब्रेक अफ भनिन्छ, अर्थात्, "केही हाँगाहरू भाँचिएका थिए" सबै थिएनन् भन्ने तथ्यलाई जोड दिन्छ । दोस्रो हो: "जैतूनको रूखको जरा र मोटोपनको सहभागी" । अन्यजातिहरूलाई सम्झना गराइन्छ कि तिनीहरूले इस्राएलका कुलपिताहरू भएको रूखबाट आफूले पाएका सबै अनुग्रहहरू खिच्छन् । अन्यजातिहरू र यहूदीहरूले एउटै जराबाट उत्पन्न हुने विशेषाधिकारको सँगै भाग लिन्छन् ।[116] यो एउटै पाठलाई पद १८ मा अझ बलियो रूपमा थिचिएको छ: "जड बोक्ने तिमी होइन, जरा तिमी नै हो ।" त्यसपछि चेतावनी जारी गरिएको छ: "शाखाहरू विरुद्ध घमण्ड नगर" । यस मामलामा हाँगाहरू भाँचिएका हाँगाहरू हुनुपर्दछ, किनकि पद १९ मा अन्यजातिलाई यसो भनिएको छ, "शाखाहरू भाँचिएका थिए ताकि म कलमी हुन सकूँ" । घमण्डको निन्दा गर्नु भनेको घमण्ड र अभिमानपूर्ण आत्मविश्वास हो जसमा विश्वास गर्ने अन्यजातिहरू उत्तरदायी हुन्छन् जब उनीहरूले इस्राएलको विस्थापनद्वारा परमेश्वरको राज्यमा कब्जा गरेको विशेषाधिकार र सम्मानको स्थानलाई विचार गर्छन् । आत्म-प्रशंसा पद १९ को विरोधाभासहरूमा महसुस गर्न सकिन्छ, "भाँचिएको" र "कलमी" बीचमा, "शाखाहरू"

[116] τῆς ῥίζης τῆς πιότητος, ℵ*, B द्वारा समर्थित, पढाइ अझ गाह्रो छ र καί को सम्मिलनलाई कठिनाई कम गर्ने प्रयासको रूपमा व्याख्या गर्न सकिन्छ । τής πιότητος जब गुणस्तरको जेनिटिभको रूपमा लिइन्छ धेरै बुझ्न योग्य छ ।

र "म" बीचको ।[117] यहूदीको लागि अवहेलनाको एक श्रृंखला पनि पत्ता लगाउन सकिन्छ । चर्चको जीवनमा समानताहरू फेला पार्न गाह्रो छैन । अर्कोलाई अनुशासनको अभ्यासले खाली गरेको ठाउँ भर्न आह्वान गरिएको व्यक्तिले यस उन्नतिमा आत्म-धार्मिक रूपमा गर्व गर्न र पतितहरूलाई घृणाको नजरले हेर्ने उत्तरदायी हुन्छ ।

पद २० मा भाँचिएको हाँगाहरूको अविश्वासको सन्दर्भले इस्राएलको ठेस र अपराधको बारम्बार उल्लेखमा फर्काउँछ (९:३२; १०:२१; ११:११, १२) र हामीलाई फेरि न्यायिक चरित्रको सम्झना गराउँदछ । कडा हुनु (११:७) र "फस्टाउनु" (११:१५) । "तिनीहरूको अविश्वासले तिनीहरू टुट्यो" भनी अवलोकन यस उदाहरणमा गरिएको छ, तथापि, जसद्वारा अन्यजातिहरू खडा हुन आएका छन् र जैतूनको रूखमा स्थान ओगटेका छन्, अर्थात्, विश्वासद्वारा । सन्दर्भको मुख्य चासो व्यर्थ घमण्डलाई हप्काउनु र सच्याउन हो ।[118] जोड "विश्वास" मा पर्छ किनभने यो विश्वास हो जसले घमण्डको लागि सबै आधार हटाउँछ । यदि कलमी गरिएकाहरू विश्वासद्वारा खडा भएका छन् भने,[119] तब योग्यताको सबै विचारहरू बहिष्कृत छन् (सम्बन्धित पद, ९:३२; ११:६) । "त्यसो भए महिमा कहाँ छ ? यसलाई बहिष्कृत गरिएको छ, कुन विधिबाट ? कामको होइन: तर विश्वासको व्यवस्थाद्वारा" (३:२७) हो । यसबाहेक, विश्वासको उच्चारण र अविश्वाससँगको भिन्नताले यस विश्वासलाई कायम राख्ने आवश्यकतालाई लागू गर्न र अन्यजातिहरूको विपरीत भएको अभिमानपूर्ण विश्वासद्वारा ध्यान दिनको लागि सेवा गर्दछ । आस्थामा कुनै भेदभाव हुँदैन । सुसमाचार विश्वास गर्ने हरेकको लागि मुक्तिको लागि परमेश्वरको शक्ति हो (सम्बन्धित पद, १:१६; ३:२२) । अविश्वासमा व्यक्तिको सम्मान हुँदैन (सम्बन्धित पद, २:११) । परमेश्वरले प्राकृतिक हाँगाहरूलाई पनि छोड्नुभएन र न त उहाँले अन्यजातिहरूलाई

---

[117] यो घमण्डको अहंकार र घमण्ड व्यक्त गर्ने ἐγώलाई ध्यान दिनुहोस् ।

[118] जसको विरुद्धमा पावलले चेताउनी दिइरहेका छन् त्यो त्यो हो जसको लागि इजरायल पतन भयो र यदि तिनीहरू समान प्रकारको आत्म-धार्मिक आत्मविश्वासमा पर्छन् भने समान न्यायले अन्यजातिहरूलाई पन्छाउनेछ (सम्बन्धित पद ९:३२, ३३; १०:३, २१) ।

[119] यो मान्न आवश्यक छैन कि "स्ट्यान्ड" ले जैतूनको रूखमा उभिनुलाई बुझाउँछ, यद्यपि यो पूर्णतया असम्भव व्यक्ति होइन ।

छोड्नुहुनेछ (पद २१) । यदि तिनीहरूले विश्वासमा जारी राखेनन् भने, तिनीहरू पनि काटिनेछन् (पद २२) । यो उल्लेखनीय छ कि विश्वासको साथ मिल्दो र प्रवर्द्धन गर्ने मनोवृत्ति मनको नम्रता मात्र होइन तर डरको एक हो (पद २०) । ख्रिष्टियन धर्मपरायणता विश्वासको लागि खतराहरू, छोटो आउने खतराको बारेमा निरन्तर सचेत छ, डर र थरथरको विशेषता हो जुन परमेश्वरको आह्वान अवरोधको उच्च मागहरू (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी २:३; फिलिप्पी २:१२; हिब्रू ४:१; १ पत्रुस १:१७) । "जसले आफू खडा छु भनी सोच्दछ, ऊ होसियार रहोस् नत्र ऊ पतन हुन्छ" (१ कोरिन्थी १०:१२) ।[120]

२२ यो अन्यजातिहरूलाई अघिल्लो पदहरूमा चित्रण गरिएको परमेश्वरको दोहोरो कार्यको आयातलाई विचार गर्नको लागि अपील हो, तोड्ने र भित्र कलमी गर्ने । यो भलाइ र गम्भीरताको परमेश्वरमा संयोजनको पाठ हो, एक संयोजन जुन प्रतिबन्धित हुन सक्दैन । कार्यान्वयनको लागि तर कार्यान्वयनको अभिव्यक्ति हो भन्ने स्वभावमा पनि लागू हुनुपर्छ । यो "भलाइ" को मामला मा सजिलै देख्न सकिन्छ; यसले उहाँलाई चित्रण गर्ने प्रेमिलो दयालाई जनाउँछ जसद्वारा उहाँ अनुग्रहको वितरणमा सक्रिय हुनुहुन्छ । यद्यपि गम्भीरताको लागि शब्द नयाँ नियममा मात्र यहाँ आउँछ,[121] तर पनि यसले उहाँको क्रोध र प्रतिशोधात्मक न्यायमा संलग्न भएको कुरालाई जनाउँछ (सम्बन्धित पद, १:१८; २:४-१६) ।[122] यस पदमा सशर्त खण्ड, "यदि तपाईं उहाँको भलाइमा जारी राख्नुहुन्छ भने, यो सम्झना हो कि सुसमाचारको बन्धनमा लगनशीलता बाहेक कुनै सुरक्षा छैन । धर्मत्यागको बावजुद परमेश्वरको पक्षमा निरन्तरताको रूपमा कुनै चीज छैन; परमेश्वरको बचाउने अंगालो र सहनशीलता सहसंबंधित छन् । अर्को सम्बन्धमा पावलले पनि त्यस्तै अवस्थाको वर्णन गर्छन् । हामी परमेश्वरसँग मेलमिलापमा परेका छौं र "विश्वासमा अडिग र

---

[120] पी४६, डि, जी et al को अनुसार पद २१ मा οὐδέ अघि μήπως को सम्मिलन वर्गीय कथन कमजोर हुनेछ ।

[121] सम्बन्धित पद, क्रियाविशेषणको लागि २ कोरन्थी १३:१०; तिमोथी १:१३ ।

[122] भलाइ र गम्भीरताको यो पूरक पुरानो नियमको विशेषता हो (सम्बन्धित पद; भजनसंग्रह १२५:४, ५; यशैया ४२:२५–४३:१; ५०:१०, ११; नहेम्याह १:५, ६) ।

दृढ भई सुसमाचारको आशाबाट पछि हटेनौं" (कलस्सी १:२३; सम्बन्धित पद, हिब्रू 3:६, १४) यदि हामी पवित्र र अपरिवर्तनीय प्रस्तुत हुने आश्वस्त छौं । "असलता" जसमा अन्यजातिहरूले जारी राख्नुपर्छ, त्यो परमेश्वरको भलाइ हो जुन अघिल्लो खण्डमा दिइएको थियो । यो यहाँ नैतिक ईमानदारी छैन जुन विश्वासीले प्रदर्शन गर्नुपर्छ र जो लगनशीलतामा संलग्न छ । विचार यो हो कि उसले परमेश्वरको भलाइको आनन्दमा जारी राख्नुपर्छ र प्रेरित १३:४३ सँग मिल्दोजुल्दो छ जहाँ भक्तहरूलाई "परमेश्वरको अनुग्रहमा जारी रहन" आग्रह गरिएको छ । तथापि, तात्पर्य यो हो कि यो निरन्तरता मनको नम्रता र अटल विश्वासमा आधारित छ जसमा उच्चारण अघिल्लो पदहरूमा आउँछ । विकल्पलाई व्यक्त गर्ने तरिकामा गम्भीरताको नोट छ: "अन्यथा तिमी पनि काटिनेछौं", पदको अघिल्लो भागमा उल्लेख गरिएको समान चरित्र र निर्णायकताको साथ गम्भीरता छ ।

२३, २४ अघिल्लो पदमा जोड दिएका र गैर-यहूदी विश्वासीहरूलाई उनीहरूले ओगटेको विशेषाधिकारको स्थितिमा चेतावनी सहित लागू गरिएका विकल्पहरू अब तिनीहरूको पतित अवस्थामा इस्राएलमा लागू गरिएको छ तर प्रोत्साहन र आशाको दिशामा लागू गरिएको छ । तिमी (अन्यजाति) काटिनेछौ यदि तिमीले विश्वासमा जारी राखेनौ भने; यदि तिनीहरू अविश्वासमा रहेनन् भने तिनीहरू (इस्राएल) कलमी हुनेछन् । यस पदमा इस्राएलले अविश्वास छोड्नेछ भन्ने कुनै आश्वासन दिइएको छैन । तनाव पूरकताको निश्चिततामा पर्दछ, विश्वास र कलमीमा, यदि र जब इस्राएल विश्वासमा फर्कन्छ । पदको अन्तिम खण्डले उनीहरूलाई किन कलमी गरिनेछ भन्ने कारण दिन्छ, विशेष गरी अविश्वास त्याग्दा कलमी असफल नहुने कारण परमेश्वरको शक्तिमा जोड हुन्छ । यो जोड दिनुको कारणका सम्बन्धमा विभिन्न धारणा राखिएका छन् । पद २४ मा तर्क यो छ कि इस्राएलको लागि जङ्गली जैतूनबाट लिइएको गैर-यहूदीहरूलाई प्रकृतिको विपरीत राम्रो जैतूनमा कलमी गर्नु भन्दा तिनीहरूको आफ्नै जैतूनको रूखमा कलमी हुनु स्वाभाविक हो । यसरी अघिल्लो पदहरूमा जस्तै गैर-यहूदीहरूको अप्राकृतिक कलमलाई ग्रहण

गरिसकेपछि परमेश्वरको शक्तिलाई जोड दिन आवश्यक पर्दैन । सबै भन्दा राम्रो दृष्टिकोण, यो देखा पर्नेछ, पद २४ मा परमेश्वरको शक्तिको लागी अपील भनेको के हुन को लागी उत्तरदायी छ भनेर जवाफ दिनु हो, यदि वास्तवमा होइन भने, गैरयहूदीहरुद्वारा मनोरञ्जन गरिएको धारणा, जब निन्दा गरिएको अभिमानपूर्ण विश्वासद्वारा कार्य गर्दछ । अघिल्लो पदहरू कि इस्राएल, एक पटक विरासतमा परेको र त्यागिएको, फेरि परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषमा स्थापित हुन सक्दैन । यो धारणा हो कि इस्राएललाई पुनर्स्थापना गर्नु तिनीहरूको "फर्काउने" (पद १५) को निहितार्थको विपरीत हो र फलस्वरूप फेरि कलम बनाउनुले ईश्वरीय नियमको उल्लङ्घन गर्नेछ । यो पावलले "परमेश्वर सक्षम हुनुहुन्छ" भनी विरोध गर्दछ । यद्यपि ईश्वरको शक्तिलाई अगाडि राखिएको छ, शक्तिको अभ्यासको अन्तर्निहित मान्यता हो कि पुन: कलमी गर्नु उहाँको सल्लाह र उहाँले स्थापना गर्नुभएको व्यवस्थासँग मिल्दोजुल्दो छ ।[123] पावलले परमेश्वरको सर्वशक्तिमानता र पद २४ लाई अपील गरेर प्रत्यक्ष रूपमा भेटेको गलत धारणा इस्राएलको अस्वीकृतिबाट निकालिएका गलत निष्कर्षहरूलाई अफसेट गर्न थप तर्क हो ।

पद २४ मा तर्कको बिन्दु स्पष्ट छ । यदि गैरयहूदीहरूको स्वागतमा परमेश्वरको अनुग्रहको कार्य जंगली जैतूनबाट खेती गरिएको जैतूनमा हाँगाहरूको अप्राकृतिक कलमी बनाउनुसँग मिल्दोजुल्दो छ भने, खेती गरिएको जैतूनमा खेती गरिएका हाँगाहरू कलमी गर्ने ढाँचा पछि इस्राएललाई फेरि प्राप्त गर्न कत्ति मिल्दो छ । यद्यपि, त्यहाँ दुईवटा अवलोकनहरू छन् । (१) यो ध्यान दिनु पर्छ कि यो आंकडा खेती गरिएको जैतुनको हाँगालाई खेती गरिएको जैतूनमा कलमी गर्ने मात्र होइन; त्यो एउटै जैतूनको हाँगाहरूमा कलमी गर्ने काम हो । यो "आफ्नै जैतूनको रूखमा कलमी" को बल हो । इस्राएललाई पुन: प्राप्त गर्नमा अनुकूलताको विचार यसरी जोडिएको छ । यस तर्कमा संलग्न सिद्धान्त भनेको यस खण्डमा व्याप्त एउटा हो, कि यहूदी र अन्यजातिहरूका लागि परमेश्वरको छुटकाराको

[123] δυνατός मा विश्वास परमेश्वरको वरदान हो भन्ने तथ्यमा कुनै आवश्यक प्रतिबिम्ब छैन (सम्बन्धित पद; एफिसी २:८; फिलिप्पी १:२९) ।

अनुग्रहको प्रावधानहरू इस्राएलका पुर्खाहरूको करारमा आधारित छन् । यहाँ पावलको आकृति प्रयोग गर्नको लागि, पितृसत्तात्मक जरालाई अर्को रोपणलाई स्थान दिनको लागि कहिल्यै उखेलिएको छैन र यसरी यसले मुक्तिको इतिहासको सम्पूर्ण जीवमा यसको सद्गुण प्रदान गर्न र आफ्नो चरित्रलाई प्रभाव पार्न जारी राख्छ । इस्राएलको अभिलेखन यस कारणको लागि हो कि सबै कार्यहरूमध्ये जुन कार्य परमेश्वरको अनुग्रहको विश्वव्यापी उद्देश्यको खुलासासँग मिल्दोजुल्दो छ । यसले सङ्केतात्मक रूपमा महान सत्यलाई उदाहरण दिन्छ कि परमेश्वरको बचाउने डिजाइनहरूको प्राप्ति इतिहासद्वारा सशर्त छ । (२) यो माथिको प्रकाशमा छ कि हामीले पद २४ को "कति धेरै" बुझ्नुपर्छ । विचारलाई सीमित अर्थमा पद २३ मा जोडिएको परमेश्वरको शक्तिसँग जोडिएको छैन जस्तो कि यो परमेश्वरको लागि सजिलो थियो । अन्यजातिहरूमा कलमी गर्नु भन्दा इस्राएलमा कलमी गर्नु । यो करारको आधारभूत इजरायली चरित्रसँग मेल खाने "कति धेरै" हो जसको सन्दर्भमा संसारमा मुक्ति आउँछ ।

ग. अन्यजातिहरूको पूर्णता र इस्राएलको मुक्ति (११:२५–३२)

(C. The Fulness of the Gentiles and the Salvation of Israel) (11:25–32)

११:२५–३२

२५ किनकि भाइहरूहो, तिमीहरूले आफूलाई आफ्नो दृष्टिमा बुद्धिमान् ठानौला भनेर यस रहस्यको विषयमा तिमीहरू अनजान रहो भन्ने इच्छा म गर्दिनँ; जबसम्म अन्यजातिहरूको पूरा संख्या भित्र आउँदैन, तबसम्म इस्राएलमाथि केही मात्रामा अन्धापना आएको छ ।
२६ अनि यसरी सारा इस्राएलले मुक्ति पाउनेछ, जसरी लेखिएको छ: 'छुटकारा दिनुहुने सियोनबाट आउनुहुनेछ, र उहाँले याकूबबाट अभक्ति हटाउनुहुनेछ;
२७ अनि तिनीहरूसित मेरो वाचा यही हो, जब म तिनीहरूका पापहरू हटाउँला ।'
२८ सुसमाचारको सम्बन्धमा चाहिँ तिमीहरूको खातिर तिनीहरू शत्रु हुन्; तर चुनाउको सम्बन्धमा चाहिँ पुर्खाहरूको खातिर तिनीहरू प्रिय हुन् ।
२९ किनकि परमेश्वरको अनुग्रहका दानहरू र उहाँको बोलावट नउल्टिने हुन्छन् ।
३० किनकि जसरी बितेको समयमा तिमीहरूले परमेश्वरलाई विश्वास गरेका थिएनौ, तरै पनि अहिले तिनीहरूको अविश्वासको कारणले तिमीहरूले कृपा पाएका छौ;
३१ त्यसरी नै तिमीहरूले पाएको कृपाको कारणले तिनीहरूले पनि कृपा पाऊन् भनेर तिनीहरूले पनि अहिले विश्वास गरेका छैनन् ।
३२ किनकि सबैलाई दया देखाउने उद्देश्यले परमेश्वरले सबैलाई अविश्वासभित्र थुनेर राख्नुभएको छ ।

२५ शब्दहरू, "किनभने भाइहरू, म तिमीहरूलाई अज्ञानी बनाउन चाहन्न", अन्य उदाहरणहरूमा जस्तै (१:१३; १ कोरिन्थी १०:१; १२:१; २ कोरिन्थी १:८; १ थेस्सलोनिकी ४:१३) भनिएको कुराको महत्व र त्यसको पूर्ण हिसाब लिनु पर्ने आवश्यकतामा ध्यानाकर्षण गर्नुहोस् । प्रेरित अझै पनि अन्यजातिहरूसँग बोल्दै हुनुहुन्छ र तिनीहरूको तर्फबाट गलत धारणाहरू र व्यर्थ अभिमानहरूको दायित्वलाई विचार गर्दै हुनुहुन्छ । यो कुन उद्देश्यबाट स्पष्ट हुन्छ जसको लागि उहाँले उनीहरूलाई सम्बन्धित खुलासा दिनुहुन्छ, अर्थात् "तिमीहरू आफ्नै अहंकारमा बुद्धिमानी हुन" (सम्बन्धित पद, पदहरू १८-२१) । उनले खुलासा गर्न लागेका कुरालाई उनले "रहस्य" भनेका छन् । यो शब्द पावलको पत्रहरूमा बारम्बार देखा पर्दछ तर यो यस पत्रमा पहिलो अवसर हो र यो १६:२५ मा फेरि हुन्छ । पछिल्लो उदाहरणले वस्तुतः एक परिभाषा प्रस्तुत गर्दछ ।[124] हामी गोपनीयताको विचार वा नबुझेको रहस्यको शब्दसँग सम्बद्ध हुन उत्तरदायी छौं । पावलले प्रयोग गरेको शब्दको अर्थ यो होइन । जसरी १६:२५ मा देखिन्छ, त्यहाँ पृष्ठभूमिमा मनमा लुकेको कुराको विचार र परमेश्वरको सल्लाह छ (सम्बन्धित पद, एफिसी ३:९; कलस्सी १:२६, २७) र त्यसैले परमेश्वरको रूपमा बाहेक मानिसहरूको पहुँचमा छैन । थाहा पाउँदा खुसी छ, तर जसरी यस पदमा स्पष्ट छ, यो शब्दलाई परिभाषित गर्ने गोप्यता होइन तर तथ्य यो हो कि केहि प्रकट भएको छ र यसरी थाहा पाइएको छ र स्वतन्त्र रूपमा सञ्चार गरिन्छ । पावल ईर्ष्यालु छन् कि उनका पाठकहरू रहस्यको बारेमा अनभिज्ञ छैनन् र त्यसैले तिनीहरूले यो जान्दछन् । तर प्रकाश र ज्ञानमा जोड दिनुको अतिरिक्त, "रहस्य" ले प्रकट भएको सत्यको महानता र बहुमूल्यतामा ध्यान खिच्दछ । धेरै उदाहरणहरूमा रहस्यले संकेत गरेको अतुलनीय उदात्तता स्पष्ट छ (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी २:७; ४:१; १५:५१; एफिसी १:९; ३:३, ४; ५:३२; कलस्सी १ २:२; १ तिमोथी ३:१६) ।[125] यस उदाहरणमा प्रकाश (पद २५) पाववललाई मात्र दिइएको थियो भनेर मान्न आवश्यक छैन

[124] सम्बन्धित पद, १६:२५ को व्याख्यामा ।

[125] सम्बन्धित पद; स्यान्डे र हेडलाम: op. cit., पृष्ठ ३३४ ।

।[126] "यस रहस्य" को रूपमा परिभाषित गरिएको सत्य यो हो कि "अन्यजातिहरूको पूर्णता नआउन्जेलसम्म इस्राएलमा केही हदसम्म कठोरता आइपरेको छ" । दुबै तत्वहरू स्पष्ट रूपमा व्यक्त गरिएका छन्: इस्राएलको कठोरता आंशिक होइन कुल होइन,[127] अस्थायी होइन, "आंशिक रूपमा" पहिलेको संकेत गर्दछ, "यहूदीहरूको पूर्णता नआउञ्जेल" पछिको हो । इस्राएलको पुनर्स्थापना पद २४ मा निहित थियो तर स्पष्ट रूपमा भनिएको छैन । अब हामीसँग स्पष्ट आश्वासन छ । "रहस्य" शब्द आफैंमा ईश्वरीय प्रकाशले प्रदान गर्ने आश्वासनको प्रमाणीकरण हो ।

इस्राएलको आंशिक कठोरतामा टर्मिनस वा अन्त हुनेछ । यसलाई "अन्यजातिहरूको पूर्णता" को रूपमा चिन्ह लगाइएको छ । यो "पूर्णता" के हो ? इस्राएल (पद १२) मा लागू भएको शब्दको अर्थ त्यस सन्दर्भमा उपयुक्त छ । यो तिनीहरूको अतिक्रमण र हानिसँग विपरित छ । निस्सन्देह, वर्तमान सन्दर्भले गैर-यहूदीहरूमा लागू भएको शब्दलाई आफ्नै रंग दिन्छ । तर पद १२ मा पाइने आधारभूत

---

[126] एफिसी ३:५ मा पावलले अरू प्रेरितहरू र अगमवक्ताहरूलाई प्रकाशको अंगको रूपमा आफूसँग जोड्छन् । यसबाहेक, पुष्टिको लागि पुरानो नियममा पावलको अपील (पदहरू २६, २७) ले देखाउँछ कि "रहस्य" द्वारा इंगित गरिएको सत्य पुरानो नियममा पूर्ण रूपमा प्रकट गरिएको थिएन । यो प्रकाशको पूर्णता र स्पष्टतामा छ कि उच्चारण नयाँ नियमको खुलासामा आउँछ ।

[127] "अंशमा" ले कठोरताको डिग्रीलाई बुझाउँदैन तर सबै कठोर नभएको तथ्यलाई बुझाउँछ (सम्बन्धित पदहरू ७, १७) । यस पदको अन्तिम खण्डलाई निश्चित रूपमा इजरायलको कठोरताको अन्त्यमा ल्याउने घटनाको बिन्दुलाई जनाउने रूपमा लिनु पर्छ। त्यहाँ प्रतिपादनको लागि राम्रो वारेन्ट छैन: "जबसम्म अन्यजातिहरूको पूर्णता आउँदैछ" । यो सत्य हो कि हिब्रूमा ३:१३ ἄχρις οὗ को अर्थ "जबकि" हो । तर त्यहाँ यो वर्तमान काल καλεῖται संग प्रयोग गरिन्छ र कुनै अन्य प्रतिपादन सम्भव छैन । प्रेरित २७:३३ मा संयोजनको अर्थ "जबकि": "जब दिन आउँदै थियो" । लुका २१:२४ मा ἄχρι οὗ: "अन्यजातिहरूको समय पूरा भइरहेका बेला" भनी उपधारा प्रस्तुत गर्न असम्भव अर्थ लाग्दैन । तर यो एक अप्राकृतिक प्रतिपादन हो र, कम्तिमा भन्नुपर्दा, अनिश्चित निष्क्रिय अधीनस्थ πληρωθῶσιν को दृष्टिले शंकास्पद छ । नयाँ नियममा हरेक अन्य उदाहरणमा, चाहे एओरिस्ट वा भविष्यको साथ प्रयोग गरिएको होस्, "जबसम्म" को अर्थ आवश्यक रेन्डरिङ हो र घटनाको बिन्दु वा कुनै घटना भएको बिन्दुलाई संकेत गर्दछ (सम्बन्धित पद; प्रेरित ७:१८; १ कोरिन्थी ११:२५; गलाती २:२५; त्यसैले रोमी ११:२५ "अन्यजातिहरूको पूर्णता भित्र नआएसम्म" बाहेक खण्ड प्रस्तुत गर्न ढाँचाबाट प्रस्थान गर्न आवश्यक छ । सन्दर्भले यसलाई प्रश्नमा रहेको खण्डको बलको आवश्यक व्याख्या बनाउँछ ।

अर्थलाई त्याग्नु उचित हुनेछैन । त्यहाँ "पूर्णता", पद १५ मा "प्राप्त" जस्तै, एक शेष, पश्चात्ताप, विश्वासमा पुनर्स्थापित जनसमूहको विरोधमा इस्राएलको जनसमूहलाई बुझाउँछ । परमेश्वरको अनुग्रह र आशिष्, र परमेश्वरको राज्य हो । अर्को शब्दमा, संख्यात्मक दबाउन सकिँदैन । पद २५ मा यो धारणा बहिष्कार गर्नको लागी प्रश्नमा शब्दको आयातको रूपमा यस अध्यायमा दिइएको संकेतसंग संगत हुनेछैन । कम्तिमा भन्नुपर्दा, हामी आशा गर्छौं कि अन्यजातिहरूको "पूर्णता" ले अन्यजातिहरूका लागि विस्तारित आशिषको कुरालाई संकेत गर्दछ जुन इस्राएलको लागि आशीर्वादको विस्तारसँग तुलना गर्दछ जुन "उनीहरूको पूर्णता" (पद १२) र तिनीहरूको "प्राप्ति" (पद १५) स्पष्ट रूपमा समावेश छ ।

यसबाहेक, अन्य विचारहरू छन् जुन तत्काल सन्दर्भबाट व्युत्पन्न खातामा लिनु पर्छ । (१) क्रिया, जसको "अन्यजातिहरूको पूर्णता" विषय हो, अर्थात् "आओ", नयाँ नियममा परमेश्वरको राज्य र जीवनमा प्रवेश गर्नको लागि मानक शब्द हो (सम्बन्धित पद, मत्ती ५:२०; १८:३; लूका १३:३४; प्रेरित १४:२२) ।[128] परमेश्वरको परिप्रेक्ष्य भविष्यको हो, कम्तिमा प्रेरितको दृष्टिकोणबाट पहिले नै प्रवेश गरिसकेकाहरूलाई समावेश गर्न सकिने एउटै तरिका भनेको "अन्यजातिहरूको पूर्णता" भनेको गैर-यहूदीहरूबाट चुनिएकाहरूको कुल संख्या हो, जुन वर्तमानमा व्यवहार गरिनेछ । मुख्य बिन्दु अब हो, तथापि यो " भित्र आउनु" अभिव्यक्तिबाट परमेश्वरको राज्यमा प्रवेश गर्ने संख्याको विचारलाई बहिष्कृत गर्न असम्भव छ । (२) "अंशमा कठोर" शब्दहरूमा संख्यात्मकको सूचना छ । सबै कठोर भएनन्; त्यहाँ सधैं एक अवशेष थियो; कडाई पूरा भएको थिएन । (३) पद २६ मा "सबै इस्राएल" ले उल्लेख गरिएझैं, शेषको तुलनामा इस्राएलको जनसङ्ख्यालाई जनाउँछ । यी विचारहरूलाई ध्यानमा राखेर "अन्यजातिहरूको पूर्णता" अभिव्यक्तिमा संख्यात्मक अनुपातको कुनै विचार संलग्न गर्न सकिँदैन भन्ने आरोप लगाउनु असुरक्षित हुनेछ ।

[128] कहिलेकाहीँ क्रिया यहाँको रूपमा बिल्कुल प्रयोग गरिन्छ ।

यो कायम राखिएको छ कि पदनाम भनेको अन्यजातिहरू मध्येबाट चुनिएकाहरूको पूर्ण कथा हो [129] वा चुनिएका अन्यजातिहरूको पूर्ण कथा बनाउन आवश्यक थपिएको संख्या यस दृष्टिकोणमा इस्राएलको पुनर्स्थापनाको लागि संकेत अन्यजातिहरूबाट बचाउनको लागि पूर्ण संख्याको समाप्ति हुनेछ । निस्सन्देह, "पूर्णता" ले यस्तो पूर्णतालाई बुझाउन सक्छ । तर प्रासंगिक विचारहरू यस व्याख्याको विरुद्धमा लड्छन् । (१) इस्राएलको "पूर्णता" (पद १२) इस्राएलका चुनिएकाहरूको कुल हुन सक्दैन । "पूर्णता" इस्राएलको अपराध र हानिसँग विपरित छ र यसले सम्पूर्ण रूपमा इस्राएलको विश्वास र पश्चात्तापको पुनर्स्थापनालाई जनाउनु पर्छ । इस्राएलका चुनिएकाहरूको कुल संख्या वा यो कुल बनाउनको लागि आवश्यक संख्याले यो कन्ट्रास्ट प्रदान गर्दैन वा खण्डलाई आवश्यक पर्ने पुनर्स्थापनालाई व्यक्त गर्दैन । निर्वाचितहरूको कुल संख्या वा त्यो कुल बनाउन बाँकी रहेको संख्यालाई सबै पुस्ताहरूमा बाँकी रहेको कुल संख्या भन्दा बढी आवश्यक पर्दैन । पद १२, तथापि एक अवस्थाको परिकल्पना गर्दछ जब यो अब बचाइएको अवशेष होइन तर बचाइएको समूह हो । पद १२ मा "पूर्णता" शब्दको प्रयोगमा यो समानतालाई पद २६ को उदाहरणमा प्रयोग गर्दा, हामी कम्तिमा भन्नु पर्दा, परमेश्वरको राज्यमा प्रवेश गर्ने अन्यजातिहरूको अतुलनीय संख्याको दिशामा औंल्याएका छौं । तर कुनै पनि अवस्थामा, इस्राएलको "पूर्णता" को अर्थ केवल इस्राएलका चुनिएकाहरूको पूर्ण कथा वा त्यो कथा पूरा गर्न आवश्यक थपिएको पूरक हुन सक्दैन । र त्यसैले पद २५ मा एउटै शब्दमा त्यो अवधारणा लागू गर्ने कुनै वारेन्ट छैन । प्रमाण यसको विरुद्ध निश्चित छ । (२) "पूर्णता" भनेको अन्यजातिहरूका चुनिएकाहरूलाई पूरा गर्न आवश्यक थपिएको संख्या हो भन्ने विचारले "भित्र आउनु वा ल्याउँनु" भन्ने अभिव्यक्तिसँग सहमत हुनेछ । तर "पूर्णता" भन्नाले चुनिएका गैरयहूदीहरूको पूर्ण कथा भन्ने धारणाले "अन्यजातिहरूको पूर्णता नआएसम्म" खण्डमा उल्लेख गरिएको परिप्रेक्ष्यसँग मेल खाँदैन, कारण यो खण्डले त्यसमा प्रवेश

[129] सम्बन्धित पद; ब्यारेट: op. cit., ad loc ।

गर्ने कुरालाई जनाउँछ । भविष्यमा र यो परिप्रेक्ष्य प्रदान गर्दछ । पूर्ण कथामा ती व्यक्तिहरू समावेश छन् जो पहिले नै भित्र पसेका थिए र "उनीहरू भित्र नपरेसम्म" भन्ने अभिव्यक्तिमा विचार गरी भित्र पसेकाहरूको बारेमा कुरा गर्नु अस्वाभाविक हुनेछ । यसैले "पूर्ण कथा" को व्याख्या अस्वीकार गरिएको छ । तर यदि हामीले "पूर्णता" भनेको थपिएको संख्या हो भन्ने दृष्टिकोण अपनाउने हो भने पनि, हामीले पद १२ को समानतासँग मिल्दोजुल्दो छ, अर्थात् त्यो "पूर्णता" ले आपूर्ति जस्ता अनुपातलाई सूचित गर्दछ । पहिले के जान्छ संग विपरीत अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा, पद १२ मा "पूर्णता" अनिवार्य रूपमा समावेश भएको आशिषको वृद्धि र विस्तारलाई हामी "पूर्णता" बाट बहिष्कृत गर्न सक्दैनौं । यस अवस्थामा यो वृद्धिलाई परमेश्वरको राज्यमा प्रवेश गर्ने सन्दर्भमा व्याख्या गर्नुपर्दछ र यसको अर्थ, परमेश्वरको राज्यमा अन्यजातिहरूको ठूलो मात्रामा बढेको आगमन हो । (३) पद १२ मा इस्राएलको पूर्णताले अन्यजातिहरूलाई धेरै ठूलो आशिष् ल्याउँछ भनिएको छ । माथि उल्लेख गरिएझैं, सन्दर्भसँगको सबैभन्दा व्यञ्जन व्याख्या भनेको संसार र अन्यजातिहरूको धनको रूपमा उही पदमा उल्लेख गरिएको आशिषको ठूलो विस्तार हो । तर यदि "अन्यजातिहरूको पूर्णता" भनेको अन्यजातिहरूका चुनिएकाहरूको पूर्ण कथा हो भने, तब इस्राएलको पूर्णताले पद १२ ले सुझाव दिएको आशिषको प्रकारको अन्यजातिहरू बीचको कुनै पनि विस्तारलाई समाप्त गर्नेछ ।

त्यसकारण, प्रासंगिक तथ्याङ्कले निष्कर्षमा औंल्याउँछ कि "अन्यजातिहरूको पूर्णता" ले अन्यजातिहरूको लागि आशिषलाई जनाउँछ जुन समानान्तर र इस्राएलको लागि आशिषको विस्तारसँग मिल्दोजुल्दो छ "तिनीहरूको पूर्णता" (पद १२) र "प्राप्त गर्छन्" (पद १५) ।

यो आपत्ति गर्न सकिन्छ कि माथिको व्याख्याले पावलको शिक्षामा असंगतता ल्याउँछ । एकातिर, इस्राएलको "पूर्णता" ले अन्यजातिहरूलाई अभूतपूर्व आशिष् ल्याउँछ (पदहरू १२, १५) । अर्कोतर्फ, "अन्यजातिहरूको पूर्णता" ले इस्राएलको कठोरता र तिनीहरूको पुनर्स्थापनाको समाप्तिलाई चिन्ह लगाउँछ (पद २५) ।

तर यदि हामीले यहूदी र अन्यजातिहरू बीचको आशिष् वृद्धिको लागि पारस्परिक अन्तरक्रियालाई ध्यानमा राख्यौं भने यी दुई दृष्टिकोणको एकता पूर्वाग्रही छैन । हामीले पद ३१ को विचारलाई लागू गर्न आवश्यक छ कि अन्यजातिहरूलाई देखाइएको कृपाद्वारा इस्राएलले पनि कृपा पाउन सक्छ । अन्यजातिहरूको पूर्णताद्वारा इस्राएल पुनर्स्थापित हुन्छ (पद २५); इस्राएलको पुनर्स्थापनाद्वारा अन्यजातिहरू अतुलनीय रूपमा समृद्ध भएका छन् (पदहरू १२, १५) । अनुक्रमको यस दृष्टिकोणमा एकमात्र अवरोध भनेको "अन्यजातिहरूको पूर्णता" अन्यजातिहरूको लागि आशिषको समाप्ति हो र सुसमाचारको आशिषको थप विस्तारको लागि ठाउँ छोड्दैन भन्ने अनुचित धारणा हो । “अन्यजातिहरूको पूर्णता” ले तिनीहरूको लागि अभूतपूर्व आशिष्लाई जनाउँछ तर पछ्याउनको लागि अझ ठूलो आशिष्लाई बहिष्कार गर्दैन । यो पछिको आशिष् हो कि इस्राएलको पुनर्स्थापनामा योगदान गर्दछ ।[130]

यो बिर्सनु हुँदैन कि पद २५ मा प्रेरितको प्रमुख चासो इस्राएलको कठोरता हटाउने र समग्रमा तिनीहरूको रूपान्तरण हो ।[131] यो पद ११-३२ को विषय हो । यो पद १२ मा स्पष्ट रूपमा भनिएको छ, पद १५ मा विभिन्न सर्तहरूमा दोहोर्याइएको छ र पद २५ मा पुन: सुरु गरिएको छ । पद १७-२२ मा पावलले अन्यजातिहरूलाई व्यर्थ घमण्डको विरुद्ध चेतावनी दिन आवश्यक ठान्यो । तर ऊ पद २३ मा इस्राएलको पुनर्स्थापनाको विषयवस्तुमा फर्कन्छ, किन इस्राएललाई पद २३, २४ र पद २५ मा यस सिक्केलको निश्चितताको अन्तिम पुष्टिमा ईश्वरीय प्रकाशको लागि अपील गर्न किन लेख्र सकिन्छ भनेर विचार गर्दछ । यसले हामीलाई पद २६ को व्याख्याको लागि तयार गर्दछ ।

---

[130] "हामीले सम्झनुपर्छ, कि पावल यहाँ एक अगमवक्ताको रूपमा बोल्दै हुनुहुन्छ, ἐν ἀποκαλύψει, १ कोरिन्थी १४:६, र त्यसैले उहाँको भाषा भविष्यसूचक व्याख्या को नियमहरु द्वारा व्याख्या गरिनु पर्छ । भविष्यवाणी प्रोलेप्टिक इतिहास होइन" (होज: op. cit., पृष्ठ ५८८) ।

[131] इजरायलको पुनर्स्थापनासँगै यस पुनर्स्थापनाबाट अन्यजातिहरूलाई प्राप्त हुने ठूलो फाइदा पनि जान्छ (सम्बन्धित पद पदहरू १२, १५) ।

२६, २७ "अनि त्यसरी" जसबाट पद २६ सुरु हुन्छ भन्ने संकेत गर्छ कि भनिएको प्रस्ताव या त एक समानान्तर हो वा अघिल्लो पदमा उल्लेख गरिएको प्रकाशबाट प्रवाहित हुन्छ । यसको अर्थ "र तदनुसार" हो, के अघि छ वा यसको निहितार्थ कोर्नको लागी विचार जारी राख्छ ।[132] "सबै इस्राएलले मुक्ति पाउनेछ" भन्ने प्रस्ताव यसरी समावेश छ । यो पत्रको यस भागमा निकटतम र कम निकटतम दुवै सन्दर्भहरूबाट स्पष्ट हुनुपर्दछ कि यो पदमा "इस्राएल" लाई यस अध्यायभरि शब्दसँग सम्बन्धित बाहेक अरू कुनै संकेत दिन व्यावहारिक रूपमा असम्भव छ । इस्राएल र अन्यजातिहरू बीच निरन्तर भिन्नता छ, जसरी अघिल्लो प्रदर्शनीमा प्रदर्शन गरिएको छ । अघिल्लो पदमा इस्राएललाई अरू के संकेत दिन सकिन्छ ? यो जातीय इस्राएलको हो, पावल बोल्दै हुनुहुन्छ र इस्राएलले सम्भवतः अन्यजातिहरूलाई समावेश गर्न सक्दैन । त्यस घटनामा अघिल्लो पदलाई मूर्खतामा घटाइनेछ र पद २६ एक समानान्तर वा सहसंबद्ध कथन भएकोले "इस्राएल" को निरूपण पद २५ मा जस्तै हुनुपर्छ ।[133]

"सबै इस्राएल" लाई इस्राएलका चुनिएका, शरीर पछिको इस्राएलको विपरित साँचो इस्राएललाई ९:६ मा चित्रित भिन्नता अनुसार व्याख्या गरिएको व्याख्या धेरै कारणहरूले गर्न मिल्दैन । (१) यो सत्य हो कि इस्राएलका सबै चुनिएकाहरू, साँचो इस्राएल, मुक्ति पाउनेछन्, यो यति आवश्यक र पेटेन्ट सत्य हो कि यहाँ त्यहि दाबी गर्नको लागि यसमा प्रेरितको शासकको चासो के हो भनेर कुनै विशेष

---

[132] καὶ οὕτως को बल यो पनि हुन सक्छ कि यसले पहिलेको कुरा संग सम्बन्धित केहि परिचय गराउँछ ।

[133] "यहाँ 'इजरायल' लाई पद २५ मा 'इजरायल' भन्दा फरक अर्थमा लिने व्याख्याको मनोरन्जन गर्न असम्भव छ" (एफ. एफ. ब्रुस: op. cit., ad loc.; सम्बन्धित पद; क्याल्भिन विरुद्ध: op. cit., ad)। क्याल्भिनले गलाती ६:१६ लाई जस्तै अपील गर्न कुनै फाइदा छैन । वर्तमान खण्डमा इजरायल र अन्यजातिहरू बीचको निरन्तर भिन्नता छ । गलाती ६:१६ को सन्दर्भमा त्यस्तो कुनै भिन्नता छैन । यद्यपि क्याल्भिनले "सबै इजरायल" लाई यहूदीहरू र अन्यजातिहरू सहित परमेश्वरका सबै मानिसहरूलाई संकेत गरेको रूपमा मान्छन्, तर पनि उहाँले विश्वासको आज्ञाकारितामा इजरायलको पुनर्स्थापनालाई बहिष्कार गर्दैन । "जब अन्यजातिहरू भित्र पसे, यहूदीहरू एकै समयमा तिनीहरूको भ्रष्टताबाट विश्वासको आज्ञाकारितामा फर्कनेछन् । परमेश्वरको इस्राएलको मुक्ति, जुन दुबैबाट खिचिएको हुनुपर्छ, यसरी पूरा हुनेछ, र अझै पनि परमेश्वरको परिवारमा पहिलो जन्मेका यहूदीहरूले पहिलो स्थान प्राप्त गर्न सकून् । op. cit., ad loc.; सम्बन्धित पद; पनि उनको टिप्पणी ad ११:१५) ।

सान्दर्भिक हुँदैन । पत्रको खण्ड यसबाहेक, यसको बचाउने मुद्दाको निश्चितताको साथ चुनावको तथ्य प्रकाशको सत्य हो भन्ने सत्य भए तापनि "यो रहस्य" (बनाम २५) शब्दहरूमा सूचित गरिएको विशेष प्रकारको प्रकाश आवश्यक पर्ने वर्गमा छैन । र पद २६ पद २५ सँग धेरै नजिकको सम्बन्ध भएको हुनाले, "सबै इस्राएललाई बचाउनेछ" भन्ने आश्वासन पद २५ मा स्पष्ट रूपमा "यो रहस्य" भनिएको छ वा कम्तिमा पनि यसको बाहिर निकाल्ने तरिका हो । निहितार्थ यस उदाहरणमा "रहस्य" समावेश भएको विशेषता सबै चुनिएकाहरूलाई बचाउनेछ भन्ने छैन । (२) इस्राएलका सबै चुनिएकाहरूको मुक्तिले सबै पुस्ताहरूमा इस्राएलका बाँकी रहेकाहरूको मुक्तिलाई पुष्टि गर्छ वा संकेत गर्दैन । तर पद २६ ले त्यो सिद्धान्तभन्दा धेरै टाढा जाने एउटा निरन्तर तर्कलाई चरमोत्कर्षमा ल्याउँछ । पावल इतिहासमा मुक्तिको परमेश्वरको योजनाको खुलासा र यहूदी र गैरयहूदीहरूका लागि हुने क्लाइमेटिक घटनाक्रमसँग चिन्तित छन् । यो ऐतिहासिक परिप्रेक्ष्यमा प्रश्नमा रहेको खण्डलाई बुझ्नु पर्छ । (३) पद २६ पद २५ सँग नजिकको अनुक्रममा छ । पद २५ को मुख्य लेख वा थेसिस भनेको इस्राएलको कठोरता समाप्त गर्नु हो र इस्राएललाई पुनर्स्थापित गर्नु हो । पद १२ मा इस्राएलको "पूर्णता", पद १५ मा "प्राप्त" र पद २३, २४ मा पुन: कलमी गर्ने भनिएको पुष्टि गर्ने यो अर्को तरिका हो । क्लाइमेटिक कथनलाई ध्यानमा राख्दै, "सबै इस्राएललाई बचाउनेछ ।", यो सटीक तथ्याङ्क बाहेक अरू कुनै पनि कुराको सन्दर्भमा कार्यान्वयन हिंसा हुनेछ ।[134]

यदि हामीले यस अध्यायको विषयवस्तु र इस्राएलको पुनर्स्थापनामा दिगो जोडलाई ध्यानमा राख्यौं भने, "सबै इस्राएलले मुक्ति पाउनेछ" भन्ने प्रस्तावलाई पूर्णताको आधारमा व्याख्या गरिनु पर्छ भन्ने निष्कर्षमा पुग्नुबाहेक अर्को विकल्प छैन । प्राप्ति, इस्राएललाई जनताको रूपमा अभिलेखन, सुसमाचार अनुग्रह र आशिषमा इस्राएलको पुनर्स्थापना र अविश्वासबाट विश्वास र पश्चात्तापमा इस्राएलको सहसंबद्ध रूपान्तरण, जब अघिका पदहरू

[134] यसबाहेक, यस सन्दर्भमा सबै चुनिएकाहरूले मुक्ति पाउनेछन् भन्ने पावलको शिक्षामा निहित सामान्य सत्य कत्तिको विरोधी हुनेछ !

पद २६ सँग सम्बन्धित छन्, इस्राएलको मुक्तिलाई तिनीहरूको अपराध, तिनीहरूको हानि, तिनीहरूको निष्कासन, तिनीहरूको टुट्ने, र तिनीहरूको कठोरतासँग मिल्दोजुल्दो मात्रामा कल्पना गरिनुपर्छ । विपरीत दिशा यो स्पष्ट रूपमा पूर्णता, प्राप्ति, भित्र ल्याइनु, र मुक्तिमा सूचित विरोधाभासहरूको निहितार्थ हो । एक शब्दमा, यो इस्राएलको जनको मुक्ति हो जुन प्रेरितले पुष्टि गर्दछ । तथापि, यसको अर्थको अनावश्यक विस्तारको विरुद्धमा प्रस्तावको रक्षा गर्न दुईवटा आरक्षणहरू आवश्यक छन् । (१) यसलाई पूर्तिको समयमा हरेक इस्राएलीहरू परिवर्तन हुनेछन् भनी व्याख्या गर्न सकिँदैन । स्तुतिगान कुनै पनि यस्तो आग्रह विरुद्ध छ । इस्राएलको धर्मत्याग, तिनीहरूको अपराध, हानि, टाढा फ्याँकिने, कठोर बनाइएको विश्वव्यापी थिएन । त्यहाँ सधैं एक अवशेष थियो, सबै हाँगाहरू भाँचिएको थिएन, तिनीहरूको कठोरता आंशिक थियो । त्यस्तै गरी पुनर्स्थापना र मुक्तिमा प्रत्येक इस्राएलीलाई समावेश गर्नु आवश्यक छैन । "सबै इस्राएल" ले सम्पूर्ण अध्यायमा पछ्याइएको ढाँचा अनुसार समग्र रूपमा जन जनलाई जनाउन सक्छ ।[135] (२) पाउलले परमेश्वरको अन्तिम लेखाजोखामा बचेका यहूदीहरूको सापेक्षिक न्याय अनुपातको प्रश्नलाई प्रतिबिम्बित गर्दैनन् । हामीले यस खण्डमा ऐतिहासिक परिप्रेक्ष्यको पुन: सम्झाउन आवश्यक छ । प्रेरितले भविष्यमा एक समयको बारेमा सोचिरहेका छन् जब इस्राएलको कठोरता समाप्त हुनेछ । जसरी पूर्णता, प्राप्ति, भित्र्याउनुमा यस समयको सन्दर्भ छ, त्यसरी नै इस्राएलको मुक्ति हुनुपर्छ । तसर्थ यो प्रस्तावले इतिहासको यो बिन्दु वा अवधिमा के सत्य हुनेछ भनेर मात्र प्रतिबिम्बित गर्दछ ।

यस पत्रको विशेषता र विशेष गरी अध्याय ९-११ को रूपमा, समर्थनको लागि धर्मशास्त्रमा अपील गरिएको छ (सम्बन्धित पद, ९:१२, १५, १७, २५, २७, २९, ३३; १०:५, ८, ११, १८, १९, २०, २१; ११: ८, ९) । उद्धरणको पहिलो भाग यशैया ५९:२०, २१ र अन्तिम भाग यर्मिया

[135] "πᾶς शब्दको सही अर्थमा लिनु पर्छ: 'इजरायल, सम्पूर्ण रूपमा, इजरायल एक राष्ट्रको रूपमा,' र आवश्यक रूपमा प्रत्येक इजरायलीलाई समावेश गर्दैन । सम्बन्धित पद; १ राजा १२:१ ... २ इतिहास १२:१...दानीएल ९:११" (स्यान्डे र हेडलाम: op. cit., ad loc.) ।

३१:३४ बाट लिइएको हो ।[136] त्यहाँ कुनै प्रश्न हुनु हुँदैन तर पावलले पुरानो नियमका यी खण्डहरूलाई इस्राएलको पुनर्स्थापनाको लागि लागू भएको मान्छन् । पत्र शास्त्रको यस खण्डको अघिल्लो भागहरूमा विभिन्न थेसिसहरू र तर्कहरूलाई समर्थन गर्न जोडिएको थियो । यी मध्ये केही अवसरहरूमा इस्राएलको रूपान्तरणको लागि लुकेको संकेत हुन सक्छ (सम्बन्धित पद, १०:१९; ११:१, २) । तर यो ठूलो मात्रामा पुन: प्राप्तिको समर्थनमा धर्मशास्त्रमा व्यक्त अपीलको पहिलो उदाहरण हो र यदि यी पहिलेका खण्डहरूमा पनि तिरछा सन्दर्भ छ भने यो शंकास्पद छ । यो अभिव्यक्त अनुप्रयोग व्याख्याको सिद्धान्तको अनुक्रमणिका हो जुन पुरानो नियमका अन्य धेरै खण्डहरूमा लागू गर्नुपर्दछ जुन यशैया ५९:२०, २१; जस्तै समान नसामा छन्, अर्थात्, तिनीहरूले सुसमाचारको आशिषको विस्तारको प्रतिज्ञा समावेश गर्दछ । जस्तै पावलले पद २५, २६ मा उल्लेख गरेका छन् ।[137] यी उद्धरणहरूको तत्वहरूले इस्राएलको मुक्तिमा के समावेश छ भनेर निर्दिष्ट गर्दछ । यी छुटकारा हुन्,[138] अभक्तिबाट फर्केर, करार अनुग्रहको छाप र पापहरू हटाउने, सुसमाचारको

---

[136] यशैया ५९:२० को दोस्रो खण्डमा ग्रीक हिब्रू भन्दा फरक छ। पावलले ग्रीक शब्दावली उद्धृत गरे तर हिब्रूले "र याकूबमा अपराधबाट फर्कनेहरूलाई" पढ्छ । पावलको उद्धरणको पहिलो खण्ड हिब्रू वा ग्रीकसँग ठ्याक्कै मेल खाँदैन । पहिलेले "सियोनलाई" वा "सियोनको लागि" (λτιόν) पढ्छ र ग्रीकले यसलाई "सियोनको तर्फबाट" (ἕνεκεν Σιων) लाई ठीकसँग अनुवाद गर्छ । तर पावलले भजन १४:७ (LXX १३:७) मा जस्तै "सियोनबाट बाहिर" अनुवाद गर्छन् । कुनै ठूलो कठिनाई हुनु हुँदैन । हिब्रूमा समावेश गरिएको प्रीपोजिसन दुबै रेन्डरिङ गर्न सक्षम छ र पावल आफूले गरेको प्रयोग गर्न स्वतन्त्र थिए । दुवै सार्थकताहरू सत्य छन्, कि उद्धारकर्ता सियोनबाट र यसको छुटकाराको लागि बाहिर आएका थिए। यस खण्डमा पावलको शिक्षाको उच्चारण सियोनको लागि उद्धारकर्ताले के गर्नेछ भन्नेमा छ । तर पहिलो खण्डमा विचार ९:५ को ढाँचा पछी सियोनसँग उद्धारकर्ताको सम्बन्धमा केन्द्रित छ । यो यस सन्दर्भको कुल जोडसँग सान्दर्भिक छ र जनताको रूपमा इजरायलमा उद्धारकर्ताको बचत कार्यको सान्दर्भिकतालाई जोड दिन्छ ।

[137] सम्बन्धित पद; भजनसंग्रह १४:७; १२६:१, २; यशैया १९:२४, २५; २७:१३; ३०:२६; ३३:२०, २१; ४५:१७; ४६:१३; ४९:१४-१६; ५४:९, १०; ६०:१–३; ६२:१-४; मीका ७:१८-२० । यो अधिक विशेष रूपमा स्पष्ट छ जब यशैया ५९:२०, २१ ले ६०:१-३ को आधार प्रदान गरेको देखिन्छ र ५४:९, १० मा करारको विश्वासयोग्यतामा उस्तै जोड ५९:२०, २१ मा देखिन्छ जुन पाठ हो जसलाई यहाँ प्रेरितले अपील गर्दछ ।

[138] हिब्रूमा प्रयोग गरिएको ל֫ पुरानो नियममा छुटकाराको अर्थ भएको मानक शब्दहरू मध्ये एक हो ।

केन्द्र आशिष र तिनीहरू इस्राएलको मुक्तिको अर्थ के सूचकांक हुन् । त्यहाँ कुनै विशेषाधिकार वा स्थितिको कुनै सुझाव छैन तर ख्रीष्टको विश्वासमा यहूदी र अन्यजातिहरूका लागि सामान्य छ ।

खण्ड, "यो तिनीहरूका लागि मेरो करार हो", थप टिप्पणी प्रमाण गर्दछ । ९:४ बाहेक, जहाँ पितृसत्तात्मक करारहरू उल्लेख गरिएको छ, यो यस पत्रमा करारको मात्र सन्दर्भ हो । शपथ-बाध्य पुष्टिको रूपमा करारको बाइबलीय अवधारणा अनुसार यहाँ परमेश्वरको प्रतिज्ञाप्रतिको विश्वासयोग्यता र पूरा हुने निश्चितताको प्रमाणीकरण छ । हामी यस करारको आश्वासनलाई समर्थनमा पाठ जोडिएको प्रस्ताव वा पद २८ मा पछ्याउने प्रस्तावबाट अलग गर्न सक्दैनौं । यसैले प्रभाव यो हो कि इस्राएलको भविष्यको पुनर्स्थापना वाचात्मक संस्थासँग सम्बन्धित निश्चितता भन्दा कम प्रमाणित हुन्छ । यो ध्यान दिनु पर्छ कि अन्य खण्डहरूले एउटा सम्मान गर्ने करारसँग समन्वय गर्दछ परमेश्वर वा उद्धारकर्ताले के गर्नुहुनेछ भन्ने कुरालाई जनाउँछ । करारको अवधारणासँग सुसंगत रूपमा उच्चारण ईश्वरीय मोनोर्जिज्ममा वा दृष्टिकोणमा परमेश्वरले के गर्नुहुन्छ भन्ने कुरामा पर्दछ । यशैया ५९:२१ मा करारलाई पवित्र आत्मा र परमेश्वरका शब्दहरूसँग सदाको लागि प्रदान गर्ने सन्दर्भमा भनिएको छ, करारको अनुग्रह समावेश भएको निश्चितताको अर्को अनुक्रमणिका हो ।[139]

२८, **२९** पद २८ को पहिलो खण्डमा प्रेरितले पद ११, १२, १५ मा पहिले उल्लेख गरेको कुरालाई सन्दर्भ गर्दछ । अतिरिक्त टिप्पणीको लागि आह्वान गर्ने एकमात्र विशेषता भनेको "शत्रुहरू" शब्दको बल हो । यहूदीहरूले अन्यजातिहरूप्रति वा अन्यजातिहरूद्वारा यहूदीहरूप्रति मनोरञ्जन गरेको शत्रुतालाई विषयगत रूपमा बुझ्नु हुँदैन । यसले परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषको अलगावलाई बुझाउँछ

[139] यो ध्यान दिन लायक छ कि पावलले इजरायल र इजरायल, बीउ र बीउ, बच्चा र बच्चाहरू (सम्बन्धित पद; ९: ६-१३) बीचको भिन्नता भेद गरे तापनि उहाँले यो भेदभाव "वाचा" को सर्तमा गर्दैनन् ताकि तिनीहरू बीच भेद गर्न सकून् । फराकिलो अर्थमा करारमा र जो यसको अनुग्रहका वास्तविक सहभागीहरू हुन् ।

। यो अर्को खण्डमा "प्रिय" सँगको विपरितबाट प्रमाणित हुन्छ । "प्रिय" परमेश्वरको प्रिय हुनुपर्छ । "शत्रुहरू" ले पद १५ मा "फर्काउने" द्वारा जनाइएको समान सम्बन्धलाई ध्यानमा राख्छ जहाँ यो मेलमिलाप र प्राप्तिसँग विपरित छ, जसको अर्थ परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषमा स्वागत गर्नु हो । यसैले "शत्रुहरू" ले इस्राएलको त्यो अस्वीकारलाई औंल्याउँछ जससँग पावलले यस अध्यायमा व्यवहार गरिरहेका छन् । यो अन्यजातिहरूलाई सुसमाचार ल्याउने अवसर थियो । सन्दर्भमा जस्तै, अन्यजातिहरूलाई सम्बोधन गरिएको छ ।

पद २८ को दोस्रो खण्डले थप कठिनाई खडा गर्छ । यो ध्यान दिनुपर्छ कि दुई खण्डहरूले समकालीन इस्राएलसँग परमेश्वरको सम्बन्धलाई जनाउँछ । इस्राएल एकै समयमा "शत्रु" र "प्रिय" दुबै हो, सुसमाचारको सन्दर्भमा शत्रुहरू, चुनावको सन्दर्भमा प्रिय हुन् । यो भिन्नताको मतलब यो हो कि सुसमाचारको तिनीहरूले अस्वीकार गरेपछि उनीहरूलाई फ्याँकिएको छ र अन्यजातिहरूलाई सुसमाचार दिइएको थियो तर त्यसो भए तापनि चुनावको कारण र तिनीहरूका बुबाहरूसँगको सम्बन्धको कारणले तिनीहरू प्रिय थिए । यस उदाहरणमा "चुनाव" ११:६, ७ मा भएको जस्तो होइन । पछिल्लोमा निर्वाचन अस्वीकृत र कठोर भएको जनसमुदायबाट भिन्नतामा अवशेषहरूको मात्र हो र त्यसले विशेष चुनावलाई जनाउँछ जसले ग्यारेन्टी दिन्छ । विश्वास र मुक्तिको धार्मिकता तर यस उदाहरणमा समग्रमा इस्राएललाई हेरिएको छ, इस्राएल अविश्वासद्वारा परमेश्वरको अनुग्रहबाट अलग भएको रूपमा[140] त्यसकारण, चुनाव, इस्राएलको जनताको रूपमा चुनाव हो र पद २ मा "उनले पहिले नै चिनेका मानिसहरू" सँग मेल खान्छ । ईश्वरतान्त्रिक चुनाव यो "बुबाको खातिर" अभिव्यक्तिबाट पनि स्पष्ट हुन्छ । पद १६ मा पहिलो फल र जराको सन्दर्भमा के भनिएको थियो भन्नको यो अर्को तरिका हो । यसरी "प्रिय" को अर्थ परमेश्वरले आफ्ना चुनिएका मानिसहरूको रूपमा इस्राएलसँगको आफ्नो सम्बन्धलाई निलम्बन वा खारेज गर्नुभएको छैन भन्ने हो । इस्राएल जत्तिकै अविश्वासी भएका छन् र

[140] "उनी होइन, हामीले याद गर्नुपर्छ, अब कुनै पनि व्यक्तिको निजी चुनावको साथ व्यवहार गर्दै हुनुहुन्छ, तर सम्पूर्ण राष्ट्रको साझा ग्रहण" (क्यालभिन: op. cit., ad loc.) ।

त्यस कारणले टुटेको छ, तैपनि परमेश्वरले अझै पनि तिनीहरूसँगको आफ्नो अनौठो प्रेम सम्बन्धलाई कायम राख्नुहुन्छ, एउटा सम्बन्ध जुन पुनर्स्थापनामा प्रदर्शित र प्रमाणित हुनेछ (पदहरू १२, १५, २६) ।

यही प्रकाशमा पद २९ लाई बुझ्नुपर्छ । "परमेश्वरको वरदान र बोलावट" ले ९:४, ५ मा उल्लेख गरिएकाहरूलाई इस्राएलको विशेषाधिकार र विशेषाधिकारको रूपमा सन्दर्भ गर्दछ । यी "पश्चात्ताप गर्दैनन्" भन्ने कुरा स्पष्ट रूपमा हो कि इस्राएललाई ग्रहण, करारहरू र तिनीहरूको आवेदनमा गरिएका प्रतिज्ञाहरू रद्द गरिएको छैन । अपील परमेश्वरको विश्वासयोग्यता (सम्बन्धित पद, ३:३) हो । परमेश्वरको सत्यताले त्यो सम्बन्धको निरन्तरतालाई सुनिश्चित गर्दछ जुन पितापुर्खासँगको करारले स्थापित गरेको थियो, करारको पुष्टिसँग सम्बन्धित निश्चितताको अर्को अनुक्रमणिका हो ।

३०, ३१ प्रेरितले अझै पनि अन्यजातिहरूलाई सम्बोधन गर्दै हुनुहुन्छ । पद ३० पद ११, १२, १५, २८ मा पहिले नै भनिएको थियो कि अन्यजातिहरू इस्राएलको अनाज्ञाकारिताद्वारा परमेश्वरको कृपाका सहभागी बनेका थिए भन्ने कुराको विभिन्न सर्तहरूमा पुनरावृत्ति हो । पद ३१, अघिल्लो पदहरूमा समानान्तर नभए पनि (सम्बन्धित पद, पदहरू ११ख, १४, २५ख), ले अन्यजातिहरूको मुक्तिले इस्राएलको पुनर्स्थापनासँग कायम राखेको सम्बन्धलाई व्यक्त गर्दछ । इस्राएलको अनाज्ञाकारिताद्वारा अन्यजातिहरूको मुक्तिलाई बढावा दिइएको थियो । तर यो यसको उल्टो हो जुन इस्राएलको मुक्तिको प्रवर्द्धनमा प्राप्त हुन्छ । यो अन्यजातिहरूलाई देखाइएको कृपाले हो,[141] तिनीहरूको अनाज्ञाकारिता वा अपमानद्वारा होइन, कि इस्राएलको रूपान्तरण महसुस हुन्छ । यहूदी र गैरयहूदीहरूको मुक्तिको लागि परमेश्वरको योजनाको अनुग्रह यस प्रगतिद्वारा देखाइएको छ, र यी दुई पदहरूमा दयाको लागि सर्तहरूको तीनवटा अवसरहरूमा भएको घटना (सम्बन्धित पद, ९:१५, १६) मा जोडिएको कुरालाई अझ स्पष्ट रूपमा ल्याउँछ । यहाँ वर्णन गरिएको सम्पूर्ण

[141] τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει लाई निम्न ἵνα बाट व्याख्या गरिनु पर्छ; सम्बन्धित पद; २ कोरिन्थी २:४ख; गलाती २:१० मा समान निर्माण छ ।

प्रक्रियामा परमेश्वरको सार्वभौम कृपा हो । यसरी पद ३२ मा परमेश्वरको दयालु योजनाको बयानको लागि हामी तयार छौं ।

३२ अघिका दुई पदहरूमा दयाको लागि सर्तहरूको तीनवटा घटनाले मानिसहरूको मुक्तिमा परमेश्वरको कृपाले ओगटेको स्थानलाई अग्रभूमिमा ल्याउँछ । तर अनाज्ञाकारिताको ट्रिपल सन्दर्भ कुनै कम उल्लेखनीय छैन । पाठ स्पष्ट छ । यो अवज्ञाको सन्दर्भमा मात्र हो कि दयाको प्रासंगिकता र अर्थ छ । दया यस्तो चरित्रको हो कि अवज्ञा यसको पूरक वा पूर्वधारणा हो र अवज्ञाकारीलाई प्रयोग गरेमा मात्र यो अवस्थित र सञ्चालन हुन्छ । यो सत्य हो जुन पद ३२ मा परमेश्वरको ईश्वरीय कार्यको सन्दर्भमा अभिव्यक्तिमा आउँछ । यो मात्र होइन कि मानिसहरू अवज्ञाकारी छन्, त्यसैले यस्तो अवस्थामा छन् जसले दयाको अभ्यासको लागि गुंजाइश दिन्छ, र परमेश्वरको सार्वभौम अनुग्रहले दयाको वस्तु बन्न सक्छ । उच्चारण अब ईश्वरको निश्चयात्मक कार्यमा पर्दछ । उहाँले "सबै कुरालाई अनाज्ञाकारिताको लागि बन्द गर्नुभएको छ" । परमेश्वरको न्यायमा यो यत्ति आदेश गरिएको छ कि सबै प्रभावकारी रूपमा अवज्ञाकारीहरूको पट्टिमा बाँधिएका छन् र अनाज्ञाकारितामा यसरी बाँधिएका छन् कि परमेश्वरको कृपाले मुक्ति बाहेक यस दासताबाट उम्कने कुनै सम्भावना छैन । यहाँ उल्लेख गरिएको कार्यको गम्भीरतालाई कम गर्ने कुनै सम्भावना छैन ।

तथापि, यो गम्भिरता हो जसले यस पदको मुख्य विचारको महिमा प्रदर्शन गर्दछ । यो "उहाँले सबैमाथि कृपा गरून्" भन्ने हो । हामीले पहिलो खण्डको निहितार्थलाई जति धेरै चिन्तन गर्छौं, दोस्रो चमत्कारको बारेमा हाम्रो आशंका बढ्दै जान्छ । र यो अवज्ञा र दयाको सम्बन्ध मात्र होइन जुन हामीसँग छ; यो हो कि अनाज्ञाकारिताको लागि बन्द, संलग्न गम्भीरताको कुनै सुधार बिना, दया देखाउने अन्त्यमा निर्देशित गरिएको छ । पहिले पछिको प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका लागि हो । प्रेरित पूरकको विचारबाट अधीनताको विचारमा अगाडि बढ्छन् । यदि हामी यहाँ उल्लेख गरिएको डिजाइनको गहिराइप्रति संवेदनशील छौं भने, हामीले अथाह महसुस

गर्नुपर्छ, र हामी भन्न बाध्य छौं: परमेश्वरको मार्ग समुद्रमा छ र उहाँका मार्गहरू महान् पानीमा छन्: उहाँको पाइलाहरू थाहा छैन (सम्बन्धित पद, भजन ७७:१९) । यो पावलको प्रतिक्रिया थियो । यसैले उद्गारहरू: "हे परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञान दुवैको धनको गहिराइ ! उहाँका न्यायहरू कत्ति खोज्न नसकिने छन् र उहाँका विगतका मार्गहरू पत्ता लगाउन सकिन्छ !" (पद ३३) । यो पीडादायी विस्मयको प्रतिक्रिया होइन तर आराधनाको विस्मय, आनन्द र प्रशंसाको प्रतिक्रिया हो । जब हाम्रो विश्वास र समझले प्रकाशको क्षितिजमा सहकर्मी गर्दछ, तब हाम्रो हृदय र दिमाग परमेश्वरका कामहरू र मार्गहरूको अगम्य रहस्यले अभिभूत हुन्छ ।

पावलको आफ्नै शिक्षाको सन्दर्भमा (सम्बन्धित पद, २:४-१६; ९:२२; २ थेस्सलोनिकी १:६-१०) पद ३२ को अन्तिम खण्डलाई सम्पूर्ण मानवजातिको मुक्तिको बारेमा विचार गर्न असम्भव छ । सन्दर्भले दायरा निर्धारण गर्छ । प्रेरितले यहूदी र अन्यजातिहरूको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ । अघिल्लो सन्दर्भमा उहाँले परमेश्वरको विश्वव्यापी बचाउने उद्देश्य (सम्बन्धित पद, पदहरू ११, १२, १५, २५-२८) को खुलासामा यहूदी र अन्यजातिको भिन्न भूमिकाहरूसँग व्यवहार गर्नुभएको थियो । अघिल्ला दुई श्लोकहरूमा पनि यो भिन्नता केही हदसम्म विद्यमान छ । अन्यजातिहरूले इस्राएलको अनाज्ञाकारिताद्वारा कृपा प्राप्त गरे र अन्यजातिहरूलाई देखाइएको कृपाद्वारा इस्राएलले कृपा पाउँछन् । तर पद ३२ मा जोड दिइएको छ जुन भेदभाव बिना सबैको लागि सामान्य छ, कि तिनीहरू अविश्वासमा बन्द छन् र दयाको कारणको लागि उपयुक्त वस्तुहरू छन् । तथापि, यो पद ३० र ३१ सबै अन्यजातिहरू र यहूदीहरूमा लागू हुन्छ र न त पद २६ सम्पूर्ण इस्राएलको भूत, वर्तमान र भविष्यमा लागू हुन्छ । यसरी "सबैमाथि कृपा" भन्नाले कुनै भेदभाव नगरी यस दयाका सहभागीहरू हुन् । यद्यपि पद ३२ को पहिलो खण्ड अपवाद बिना सबैको लागि सत्य हो (सम्बन्धित पद, गलाती ३:२२), यो स्पष्ट छैन कि यस उदाहरणमा पावलले त्यो तथ्यलाई प्रतिबिम्बित गर्दै हुनुहुन्छ तर, सन्दर्भको ढाँचा पछि र अनुरूप हो । अन्तिम खण्ड, अन्यजातिहरू

र यहूदीहरू कुनै भिन्नता बिना अनाज्ञाकारिताको लागि बन्द छन् भनेर जोड दिइएको छ ।

घ. स्तुतिगान
(११:३३–३६)
(D. The Doxology)
(11:33-36)

११:३३–३६

३३ आहा, परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञानरूपी धन कति गहिरो छ! उहाँका न्यायहरू कति अथाह छन् र उहाँका मार्गहरू कति अगम्य !
३४ 'किनकि कसले पो परमप्रभुको मन जानेको छ र? अथवा को पो उहाँको सल्लाहकार भएको छ र ?'
३५ अथवा कसले पो उहाँलाई पहिले दिएको छ, र फेरि उसलाई फिर्ता दिइएला ?
३६ किनभने सबै कुराहरू उहाँबाट, उहाँद्वारा र उहाँकै निम्ति हुन्; उहाँलाई नै सदासर्वदा महिमा होस् ! आमेन !

३३-३६ पद ३३, ३४ को विषयवस्तुलाई परमेश्वरको सल्लाहको अगम्यताको रूपमा भन्न सकिन्छ । "खोज्न नसकिने" र "विगतको अन्वेषण गर्नु" शब्दहरूले यो संकेत गर्दछ । तथापि, परमेश्वरको अगम्यता उहाँको गोप्य, प्रकट नगरिएको सल्लाहमा मात्र लागू हुन्छ भन्ने सोच्नु गल्ती हो । परमेश्वरले प्रकट गर्नुभएको कुरा हाम्रो ज्ञानको कम्पास भित्र आउँदैन । यो बुझ्न नसकिने छ । नबुझेको कुरा पनि नबुझेको हुन्छ । तर अगम्यताको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण पक्ष यो हो कि यो परमेश्वरले प्रकट गर्नुभएको कुरामा लागू हुन्छ । यो सत्य हो जुन यस खण्डमा स्पष्ट छ । स्तुतिगानलाई कुन कुराले बाधा पुऱ्याउँछ त्यो प्रकट गरिएको सल्लाह हो, विशेष गरी पद ३२ को प्रेरित मुक्तिको योजनाको अथाह गहिराइले अभिभूत छ जुन अघिल्लो सन्दर्भमा बहसको विषय भएको छ । यसबाहेक, उहाँले ठूलो गहिरो रूपमा हेर्नु भएको धन र बुद्धि र परमेश्वरको ज्ञान प्रकट गरिएको छैन । तिनीहरू अनुग्रह र दयाको धन हुन्, आत्माद्वारा प्रकट गरिएका परमेश्वरका गहिरा कुराहरू र सन्तहरूलाई खुलासा नगरिएको यस

संसारको ज्ञान (सम्बन्धित पद १ कोरिन्थी १:२४; २:६-८) । यसबाहेक, अगम्य न्यायहरू र विगतमा पत्ता लगाउने तरिकाहरू ती हुन् जसको प्रेरितले उदाहरणहरू दिएका थिए ।

यो निश्चित छैन कि पत्रको अघिल्लो भागको कति भाग यो स्तुतिगानको निष्कर्ष हो । यो यस बिन्दु सम्मको सम्पूर्ण पत्र हुन सक्छ । यस अध्यायको अन्त्यमा ख्रीष्टियन जीवन र व्यवहारको क्षेत्रमा ठोस र व्यावहारिक प्रयोगमा स्पष्ट संक्रमण छ । स्तुतिगान सबै अघिका लागि उपयुक्त निष्कर्ष हो । यो पत्रको यो राम्रोसँग परिभाषित खण्डको चरमोत्कर्ष पनि हुन सक्छ (९:१–११:३६) । यो प्रश्नमा कुनै कट्टरता हुन सक्दैन । यदि एक प्राथमिकता सुझाव गर्न सकिन्छ भने यो यी विकल्प मध्ये दोस्रोको लागी हो । इस्राएलको प्रश्न त्यो हो जसबाट यो खण्ड सुरु भयो । प्रेरितले इस्राएलको अविश्वास र अस्वीकृतिलाई वहन गर्दा परमेश्वरको सल्लाहका विभिन्न पक्षहरूसँग व्यवहार गरेका थिए । अध्याय ११ (पद ११) को पछिल्लो भागमा उहाँ परमेश्वरको विश्वव्यापी छुटकाराको डिजाइनको सम्बन्धमा इस्राएलसँग व्यवहार गर्न आउनुहुन्छ र कसरी इस्राएलको अस्वीकार र तिनीहरूको पुनर्स्थापनाले पृथ्वीका राष्ट्रहरूको मुक्तिलाई बढावा दिन्छ भनेर देखाउँदछ । यस बचाउने डिजाइनको भविष्यमा देखा पर्दै उसले अन्यजातिहरू र इस्राएल दुवैको पूर्णता देख्छ र यी एकअर्काको अवस्थामा देख्छन् । यो प्रचुर अनुग्रहको यो उत्तरकथा हो जुन इस्राएलको समस्याको अन्तिम उत्तर हो, एक उत्तरकथा जुन परमेश्वरको कृपा र उहाँ आफैँमा सफल हुन्छ । यस भविष्यसूचक सर्वेक्षणको खुलासामा उहाँले इस्राएलको अविश्वासलाई पनि परमेश्वरको कृपालु योजनाको परिप्रेक्ष्यमा राख्नुहुन्छ र इस्राएलको अविश्वास मात्र होइन तर सबै राष्ट्रहरूको अविश्वास र पद ३२ को आश्चर्यजनक कथन बनाउँदछ । यो भव्य चरम सीमा हो । यो विशेष गरी यो चरमोत्कर्ष हो जसले स्तुतिगानलाई जगाउँछ र पछिल्लो यस खण्डको विषयवस्तुसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित छ (९:१–११:३२) ।

पद ३३ मा "धन" शब्दलाई संस्करणमा जस्तै, परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञानको धनलाई जनाउन लिन सकिन्छ । जब पावलले यो शब्द प्रयोग गर्नुहुन्छ, प्रायः उसले परमेश्वरको कुनै गुण वा उहाँको महिमाको

धनको बारेमा बोल्छ (सम्बन्धित पद, २:४; ९:२३; एफिसी १:७; २:७; ३:१६) वा अरू केहीको धन (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ८:२; एफिसी १:१८; २:४; कलस्सी १:२७; २:२) । तर उसले प्रत्यक्ष रूपमा परमेश्वरको धनको बारेमा पनि बोल्न सक्छ (फिलि. ४:१९) जस्तै ख्रीष्टको धनको बारेमा पनि (एफिसी ३:८; सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ८:९) । तसर्थ तीन सर्तहरूलाई समन्वयको रूपमा लिन सकिन्छ र त्यसै गरी प्रतिपादन हुनेछ: "हे ईश्वरको ज्ञान र बुद्धि र धनको गहिराई ।" यस घटनामा "धन" ले विशेष गरी परमेश्वरको अनुग्रह र कृपालाई ध्यानमा राख्नेछ जसमा अघिल्लो सन्दर्भमा यति धेरै तनाव आउँछ । पद ३५क को चुनौतीले यसरी "धन" शब्दमा यसको उपयुक्त पूर्ववर्ती र कारण फेला पार्नेछ, र यो दोस्रो प्रतिपादनको पक्षमा सबैभन्दा बलियो तर्क हुनेछ । अर्कोतर्फ, यो भन्न सकिन्छ कि कुनै विशिष्टता बिना परमेश्वरको धनमा बुद्धि र ज्ञान समावेश हुने अपेक्षा गरिएको छ र यी अलग-अलग उल्लेख गरिएको हुनाले, प्रेरितको अभिप्राय परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञानलाई विस्मयादिबोधक "हे धनको गहिराई" द्वारा चित्रण गर्ने थियो । यसबाहेक, प्रेरितले परमेश्वरको न्याय र तरिकाहरू बोल्न अगाडि बढ्छ र त्यसपछि पद ३४ को चुनौतीहरू बोल्छ जुन त्यस क्रममा ज्ञान र बुद्धिसँग सम्बन्धित छ । त्यसकारण यी दुई पदहरूमा भएको उच्चारण बुद्धि र ज्ञानमा राख्नुको राम्रो कारण छ । किनकि घटनाहरूको तिनीहरूको डिजाइन गरिएको अन्तमा (सम्बन्धित पद, पद ३२) को ईश्वरीय आदेशमा यो परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञान हो जुन आराधना र प्रशंसाको लागि अग्रभूमिमा आउँछ । तथापि, यो प्रश्न निश्चित रूपमा समाधान नहुन सक्छ । दुवै प्रतिपादनको सन्दर्भमा उपयुक्त छन् ।

ज्ञानले परमेश्वरको सबै समावेशी र व्यापक अनुभूति र समझलाई बुझाउँछ, उहाँको पवित्र योजनाहरूको पूर्तिको लागि सबै चीजहरूको व्यवस्था र अनुकूलनको लागि परमेश्वरको बुद्धिमा यी सहसंबंधित छन् र अनावश्यक रूपमा भेदलाई थिच्नु कृत्रिम हुनेछ । उहाँको ज्ञानमा अन्तरसम्बन्धहरूको पूर्ण समझ समावेश छ र यी, बारेमा उहाँको बुद्धिद्वारा निर्धारण गरिन्छ; वस्तुहरूको सम्बन्धहरू

उहाँको सर्व-समावेशक योजनामा प्रवर्द्धन गर्ने योजनाहरूको कारणले मात्र अवस्थित हुन्छन् ।

"न्याय" निर्णय वा निर्धारण को अर्थ मा प्रयोग गर्न सकिन्छ। यो अर्थ सम्बन्धित क्रियाको प्रयोगमा बारम्बार देखिन्छ (सम्बन्धित पद १४:१३ख; १ कोरिन्थी २:२; ७:३७; ११:१३; २ कोरिन्थी २:१; तीतस ३:१२) । तर पूर्वनिर्धारित रूपमा यदि समान रूपमा होइन भने, नयाँ नियममा "न्याय" ले न्यायिक निर्णय वा वाक्यहरूलाई बुझाउँछ । अघिल्लो सन्दर्भहरूमा परमेश्वरको तर्फबाट यस प्रकारको न्यायका धेरै उदाहरणहरू छन् (सम्बन्धित पद, ९:१८, २२; ११:७ख, ८-१०, २०-२२, २५, ३२) । यसरी परमेश्वरको न्यायिक कार्यहरू विचारमा हुन सक्छ । कुनै पनि अवस्थामा यी बहिष्कृत हुन सक्दैन । परमेश्वरका "मार्गहरू" हाम्रो मुक्ति र निर्देशनको लागि प्रकट गरिएका परमेश्वरका मार्गहरूको प्रतिबन्धात्मक अर्थमा बुझ्नु हुँदैन (मत्ती २१:३२; लूका १:७६; प्रेरित १३:१०; १८:२५, २६; रोमी ३:१७; १ कोरिन्थी ४:१७; हिब्रू ३:१०) । तिनीहरूले यस उदाहरणमा मानिसहरूसँग परमेश्वरको व्यवहारलाई बुझाउँछन् र उहाँको निर्णयात्मक इच्छालाई कार्यान्वयन गर्ने विभिन्न विधिहरू समावेश गरी बुझ्नुपर्छ । परमेश्वरका न्यायहरू खोज्न नसकिने छन् र उहाँका मार्गहरू विगतको खोजीमा छन् (सम्बन्धित पद एफिसी ३:८) । परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञानको धनको प्रशंसाले पहिले नै परमेश्वरको ज्ञान र हाम्रो ज्ञान बीचको भिन्नताको स्पष्ट गवाही हो । यो हाम्रो बुझाइको हो कि पावल बोल्छन् जब उनले खोज्न नसकिने र विगतको खोजी गर्नु भने । तर परमेश्वरको बुद्धि र ज्ञानको गहिराइले यसलाई हाम्रो समझको लागि बनाउँछ ।

पद ३४, ३५ पुरानो नियमबाट लिइएको पुष्टिकरण हो जुन पत्रको यस खण्डमा बारम्बार देखा पर्दछ । पद ३४ व्यावहारिक रूपमा यशैया ४०:१३ को ग्रीक संस्करणबाट एक मौखिक उद्धरण हो । यो उद्धरणले पद ३३ मा बुद्धि र ज्ञानलाई जोड्न सक्छ, यद्यपि उल्टो क्रममा हो । “परमप्रभुको मन कसले जानेको छ ?” परमेश्वरको ज्ञानको अथाह गहिराइको साक्षी । "उहाँको सल्लाहकार को भएको छ ?" सल्लाहको लागि कुनै पनि प्राणीमा निर्भर नभई परमेश्वरले मात्र कुन पूर्ब-प्रबन्ध वा प्रोविडेन्सको कार्यान्वयन हो भन्ने योजना

बनाउनुभएको हो भन्ने बुझाउँछ । पहिलो देखि तेस्रोमा व्यक्ति परिवर्तन संग, पद ३५ अय्यूब ४१:११ (हिब्रू ४१:३) बाट आएको देखिन्छ ।[142] माथि उल्लेख गरिए अनुसार, यसले परमेश्वरको धन (बनाम ३३) लाई बुझाउन सक्छ । तथापि, यो आवश्यक छैन र कृत्रिम हुन सक्छ । अघिल्लो सन्दर्भमा परमेश्वरको अनुग्रह र कृपाको लागि बारम्बार अपील गरिएको छ र कुनै पनि उदाहरण चरमोत्कर्ष भन्दा बढी सान्दर्भिक छैन जसले स्तुतिगान (पद ३२) को परिचय दियो । परमेश्वर कसैको ऋणी हुनुहुन्न, उहाँको अनुग्रह कहिल्यै क्षतिपूर्ति हुँदैन, योग्यताले उहाँको दयामा कुनै बाधा राख्दैन । तीन शब्दावली प्रश्नहरू, सबैले नकारात्मक जवाफलाई संकेत गर्दछ, आत्मनिर्भरता, सार्वभौमिकता र परमेश्वरको स्वतन्त्रतामा उनीहरूको सकारात्मक समकक्षहरू छन् । यो सत्यले यसको कारण पाउँछ जसले स्तुतिगानलाई आफ्नै चरमोत्कर्षमा ल्याउँछ: "उहाँको लागि, र उहाँद्वारा, र उहाँमा, सबै कुराहरू छन्" (पद ३६) ।

पद ३६ अन्य पावलको लेख्ने तरिकाको पदहरूसँग तुलना गरिनुपर्छ जसमा समान भावनाहरू व्यक्त गरिएका छन् (१ कोरिन्थी ८:६; एफिसी ४:६; कलस्सी १:१६; सम्बन्धित पद, हिब्रू २:१०) । जे होस्, पुराना व्याख्याकर्ताहरूको दृष्टिकोणमा, यस पाठमा सबै कुराहरू भएका पिताको रूपमा पिता, पुत्र जसद्वारा सबै थोकहरू छन् र पवित्र आत्मा जसलाई सबै चीजहरू छन् भनेर उल्लेख गरिएको छ । वारेन्ट बिना छ । यस तथ्यमा भ्रम सजिलैसँग देख्न सकिन्छ कि पवित्र आत्माले अन्यत्र ईश्वरत्वको व्यक्तित्वको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्दैन जसलाई प्रख्यात रूपमा सबै चीजहरू छन् । पावलले यहाँ समावेशी रूपमा नामित र बुझेका परमेश्वरको बारेमा कुरा गरिरहेका छन् र अन्य खण्डहरूमा स्पष्ट भिन्नताको माध्यमबाट होइन (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी ८:६; एफिसी ४:५, ६) । ईश्वरको रूपमा परमेश्वरको यी अभिलेखहरू भविष्यवाणी गरिएका छन् । उहाँ सबै कुराको स्रोत

---

[142] दुबै हिब्रू र ७० मा पाठ अय्यूब ४१:३ हो । यहाँ पावलले ७० लाई पछ्याउँदैनन् । उहाँ हिब्रूसँग नजिक हुनुहुन्छ जसले शाब्दिक रूपमा पढ्छ: "कसले मलाई इनाम दिनुपर्छ भनेर अनुमान गरेको छ ?" यो विचार पावलले आफ्नो प्रतिपादनमा पुन: उत्पन्न गर्दछ । ७० मा τίς ἀντιστήσεται μοι καὶ ὑπομενεῖ छ । ἀντιστήσεται हिब्रू क्रिया κέδεμ बाट व्युत्पन्न हुन सक्छ तर अन्यथा हिब्रूसँग कुनै समानता छैन ।

हुनुहुन्छ कि तिनीहरू उहाँबाट आएका छन्; उहाँ सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ । उहाँ एजेन्ट हुनुहुन्छ जसको माध्यमबाट सबै चीजहरू जीवित हुन्छन् र तिनीहरूको उचित अन्तमा निर्देशित हुन्छन् । र उहाँ अन्तिम अन्त हुनुहुन्छ जसको महिमा सबै चीजहरू फर्काइनेछ । प्रेरितले सृष्टि गरिएको र ईश्वरीय आदेश भित्र आउने सबै कुराको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ । परमेश्वर अल्फा र ओमेगा, आरम्भ र अन्त्य, पहिलो र अन्तिम हुनुहुन्छ (सम्बन्धित पद, हितोपदेश १६:४; प्रकाश ४:११) । अनि सबै महिमा उहाँलाई मात्र होइन; उहाँलाई सबै महिमा फर्कनेछ ।

रोमी १२
(ROMANS 12)
१८. ख्रीष्टियन जीवनको मार्ग
(18. THE CHRISTIAN WAY OF LIFE)
(१२:१–१५:१३)

क. धेरै व्यावहारिक कर्तव्यहरू
(A. Manifold Practical Duties)
(१२:१-२१)

१२:१, २

१ यसकारण भाइहरूहो, परमेश्वरका कृपाहरूद्वारा म तिमीहरूलाई विन्ती गर्दछु: तिमीहरूले आफ्ना शरीरहरू पवित्र, परमेश्वरलाई मनपर्ने, जिउँदो बलिदानको रूपमा चढ़ाइदेओ ! यही तिमीहरूको समुचित सेवा हो ।
२. अनि यस संसारसित एकनासे नहोओ, तर परमेश्वरको असल, ग्रहणयोग्य र सिद्ध इच्छा के रहेछ, सो जाँचेर थाह पाउनलाई आफ्नो मनको नयाँ हुवाइद्वारा तिमीहरू बदली हुँदै जाओ !

यस अध्यायको सुरुमा विषयवस्तुको परिवर्तन स्पष्ट छ । यस पदहरूमा प्रेरित पवित्रीकरणको विषयमा चिन्तित छन् भन्ने कुरा सुरुबाटै स्पष्ट हुन्छ । "आफ्नो मनको नवीकरणद्वारा रूपान्तरित होओ" (पद २) पवित्रीकरण प्रक्रियाको लागि प्रोत्साहन हो र प्रयोग गरिएका सर्तहरू विशेष रूपमा यो प्रक्रिया समावेश भएको परिभाषामा अनुकूलित हुन्छन् । यद्यपि पावलले पवित्रीकरणको विषयमा आफ्नो शिक्षालाई पत्रमा यस बिन्दुमा स्थगित गरेनन् । अध्याय ६-८ त्यो विषयसँग सम्बन्धित थियो, र पवित्रीकरणको आधार र त्यसमा विशेष रूपमा सान्दर्भिक सल्लाहहरू ६:१-७:६ मा प्रकट गरिएको थियो । त्यसोभए यी पहिलेका अध्यायहरू र हामीले अध्याय

१२ मा परिचय गराएकोमा के भिन्नता छ ? यस बिन्दुमा प्रेरित ठोस व्यावहारिक अनुप्रयोगको सामना गर्न आउँछन् । सम्बन्धलाई ध्यान दिनु र ६:१–७:६ मा विकसित पक्षको प्राथमिकताको कदर गर्न महत्त्वपूर्ण छ । यो कुन आधारमा रहिरहन्छ वा पालनाको झरना बाहेक व्यावहारिक उपदेश दिनु व्यर्थ हो ।

पवित्रीकरणको आधार र वसन्त ख्रीष्टसँग एकता हो, विशेष गरी उहाँसँग उहाँको मृत्यु र उहाँको पुनरुत्थानको शक्तिमा एकता हुनु हो (सम्बन्धित पद ६:२-६; ७:४-६) । यो ख्रीष्टसँगको यो एकताले गर्दा पापको शक्ति र अपवित्रतामा भएको उल्लङ्घनलाई प्रभाव पारेको थियो (सम्बन्धित पद ६:१४) र येशूको पुनरुत्थानको प्रभावकारितामा जीवनको नयाँपनको उद्घाटन भयो (सम्बन्धित पद ६:४, १०, ११) । विश्वासीहरू शरीरको पछि होइन तर आत्माको पछि हिँड्छन् (सम्बन्धित पद ८:४) । र ख्रीष्टको मृत्यु र पुनरुत्थानमा मात्र यो सद्गुण छैन तर, ख्रीष्टसँगको एकता स्थायी भएकोले, त्यहाँ सद्गुण पनि छ जुन निरन्तर ख्रीष्टबाट उत्पन्न हुन्छ र पवित्रताको वृद्धिमा गतिशील हुन्छ । पवित्र आत्मा आरोहण प्रभुको आत्मा हुनुहुन्छ (सम्बन्धित पद ८: ४, ९) । त्यसकारण, जब १२:१ मा पावल व्यावहारिक प्रयोगको क्षेत्रमा प्रवेश गर्छन्, उहाँले आफ्नो पहिलेको शिक्षाको आधारमा त्यसो गर्नुहुन्छ । उसले सुरु गरेको सूत्र, "यसकारण म तिमीलाई बिन्ती गर्दछु" (सम्बन्धित पद १ कोरिन्थी ४:१६; एफिसी ४:१; १ तिमोथी २:१), अघिल्लो सन्दर्भबाट निकालिएको निष्कर्षलाई औंल्याउँछ र यद्यपि क्लाइमेटिक परमेश्वरको स्वतन्त्र र अतुलनीय अनुग्रहको धनको आराधनामा अघिल्लो पदहरूको उद्गार आफैमा अध्याय १२ सुरु हुने सल्लाहलाई सीमित गर्न पर्याप्त छ तर पत्रको सम्पूर्ण थप सैद्धान्तिक भागहरू, विशेष गरी समर्पित अंशहरू बहिष्कार गर्न सम्भव हुनेछैन । पवित्रीकरणको लागि, जुन १२:१ को "त्यसैले" अन्तर्निहित छ । यसले पावलको शिक्षाको विशेषता के हो भनेर चित्रण गर्छ, कि नैतिकता छुटकाराको उपलब्धिको जगमा निर्भर हुनुपर्छ । अझ विशेष रूपमा भनिएको छ कि नैतिकता ख्रीष्टसँगको एकताबाट उत्पन्न हुन्छ र यसैले उहाँसँग सम्बन्धित सद्गुणमा सहभागिताबाट र उहाँद्वारा क्रूसमा टाँगिएको, बौरिउठिएको र स्वर्गारोहण, उद्धारकर्ताको रूपमा प्रयोग

गरिएको हो । ख्रीष्टमा परमेश्वरको उच्च बोलावटसँग जोडिएको नैतिकता आफैमा छुटकाराको आवेदनको अंश हो; यो पवित्रीकरणसँग सम्बन्धित छ । र यो नैतिकता सिद्धान्त भन्दा फरक छ जस्तो छैन । किनकि नैतिकता नैतिक शिक्षामा आधारित हुन्छ र शिक्षा भनेको सिद्धान्त हो । ख्रीष्टियन जीवनको सबैभन्दा व्यावहारिक विवरणसँग सम्बन्धित शिक्षामा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण सिद्धान्तको एक ठूलो सम्झौता गरिएको छ ।

१, २ यो अवलोकन गर्न महत्त्वपूर्ण छ कि जब प्रेरितले व्यावहारिक सल्लाहमा प्रवेश गर्नुहुन्छ उहाँले पहिले मानव शरीरसँग व्यवहार गर्नुहुन्छ - "आफ्नो शरीरलाई जीवित बलिदानको रूपमा चढाइदेउ" । यो राखिएको छ कि उहाँले "शरीर" शब्द प्रयोग गरी सम्पूर्ण व्यक्तिको प्रतिनिधित्व गर्नको लागी प्रयोग गर्दछ ताकि अर्थ "तपाईंको व्यक्तिहरु लाई प्रस्तुत गर्नु" हो । निस्सन्देह, यहाँ अभिषेक गरिएको भौतिक शरीरमा प्रतिबन्धित गर्ने उद्देश्य छैन । तर "शरीर" शब्दलाई सम्पूर्ण व्यक्तिको पर्यायवाचीको रूपमा लिनको लागि राम्रो वारेन्ट छैन । अन्यत्र पावलको प्रयोगले उसले विशेष गरी शरीरको बारेमा सोचिरहेको संकेत गर्छ (सम्बन्धित पद ६:६, १२; ८:१०, ११, २३; १ कोरिन्थी ५:३; ६:१३, १५-२०; ७:४, ३४, ९:२७; २ कोरिन्थी ५:६, १०) । यी खण्डहरूको अध्ययनले पावलको सम्मानमा शरीर कत्तिको महत्त्वपूर्ण थियो र विशेष गरी, बचाउने प्रक्रियाका विभिन्न पक्षहरूमा कति महत्त्वपूर्ण थियो भनेर देखाउनेछ । शरीरको अभिषेकमा यो जोडलाई व्यावहारिक उपदेशको अग्रभागमा राख्नु आवश्यक छैन । ग्रीक दर्शनमा शरीरको अवमूल्यन भएको थियो । नैतिक आदर्श शरीर र यसको अपमानजनक प्रभावहरूबाट मुक्त हुनु थियो । शरीरको यो दृश्य धर्मशास्त्रको सम्पूर्ण साक्षीको विपरीत चल्छ । शरीर सुरुदेखि नै मानिसको व्यक्तित्वमा अभिन्न तत्व थियो (सम्बन्धित पद उत्पत्ति २:७, २१-२३) । शरीरको विघटन पापको ज्याला हो र त्यसैले असामान्य (सम्बन्धित पद उत्पत्ति २:१७; ३:१९; रोमी ५:१२) । मुक्तिको समाप्तिले शरीरको पुनरुत्थानको लागि पर्खन्छ (सम्बन्धित पद, रोमी ८:२३; १ कोरिन्थी १५:५४-५६; फिलिप्पी ३:२१) । त्यसैले

पवित्रताले शरीरलाई यसको दायरा भित्र ल्याउनुपर्छ । शरीरको मूल्यह्रासबाट उत्पन्न हुने यस प्रकारको उपदेशको आवश्यकता मात्र थिएन, तर शरीरसँग घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित दुर्व्यवहारको भोग नैतिक मागहरूको मूल्याङ्कनमा छुट दिनु अत्यन्त प्रचलित र उत्तरदायी भएकोले पनि यो व्यावहारिक अवस्थाको प्रकाशमा प्रेरितको आदेशको कदर गर्नुपर्दछ । पावल यथार्थवादी थिए र यदि पवित्रीकरणले हाम्रो व्यक्तित्वमा भौतिकलाई अँगालेको छैन भने यो सुरुदेखि नै खारेज हुनेछ भनेर उहाँलाई थाहा थियो ।

पावलको आज्ञा के हो ? "आफ्नो शरीरलाई जीवित बलिदान स्वरूप चढाउ ।" भाषा यज्ञ संस्कारको हो । फरक भएतापनि उल्लेखनीय छ । पुरानो नियमको अनुष्ठानमा कुनै पनि एनिमेट बलिदानलाई मार्नुपर्थ्यो र यसको रगत बगाउनुपर्छ । मानव शरीरलाई मारिनको लागि प्रस्तुत गरिएको छैन । यो सत्य हो कि ख्रीष्टको साथमा विश्वासीहरूलाई मृत्युदण्ड दिइयो (सम्बन्धित पद, रोमी ६:२; ७:४, ६) र यो पापको शरीरमा पनि लागू हुन्छ (सम्बन्धित पद, रोमी ६:६) । तर यो पापको शरीर वा पापी शरीर होइन जुन तिनीहरूले जीवित बलिदानको रूपमा प्रस्तुत गर्नुपर्छ । रोमी ६:१३ यहाँ पावलको अर्थको अनुक्रमणिका हो: "आफ्ना अंगहरूलाई पापको लागि अधर्मको औजारको रूपमा प्रस्तुत नगर्नुहोस्, तर मरेकाहरूबाट जीवित भएकाहरू र आफ्ना अङ्गहरू परमेश्वरलाई धार्मिकताको साधनको रूपमा प्रस्तुत गर्नुहोस्" । यो मृतबाट जीवित शरीर हो जुन विश्वासीले प्रस्तुत गर्नुपर्छ, मृतकबाट जीवित किनभने पापको शरीर नष्ट भएको छ । प्रस्तुत गरिने शरीर ख्रीष्टको सदस्य र पवित्र आत्माको मन्दिर हो (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी ६:१५, १९) । यो सम्भव छ कि "जीवित" शब्दले यस प्रस्तावको स्थायीतालाई पनि झल्काउँछ, कि यो निरन्तर समर्पण हुनुपर्छ ।

"पवित्र, परमेश्वरलाई स्वीकार योग्य ।" पवित्रता अशुद्धतासँग विपरित छ जसले पापको शरीर र सबै कामुक अभिलाषासँग चित्रण गर्दछ । पवित्रता आधारभूत चरित्र हो र परमेश्वरलाई राम्रोसँग खुसी पार्नु एक विश्वासीको शासित सिद्धान्त हो । यी गुणहरूले उसको शरीरको साथसाथै उसको आत्माको सन्दर्भमा पनि देखाउँछ, कि

कसरी नैतिक चरित्र शरीर र यसको कार्यहरूसँग सम्बन्धित छ । "पवित्र" र "परमेश्वरलाई मनपर्ने" भन्दा बढी कुनै पनि सर्तहरूले यस तथ्यलाई प्रमाणित गर्न सक्दैन । जब हामी यसका सबै रूपहरूमा यौन दुर्व्यवहारको लेखाजोखा गर्छौं, पावलको समयमा र हाम्रो समयमा पनि प्रचलित छ, हामी यहाँ उल्लेख गरिएका मापदण्डहरूमा प्रस्ताव गर्ने विरोधाभास देख्छौं ।

"तपाईको आत्मिक सेवा ।" यहाँ प्रयोग गरिएको शब्द नयाँ नियममा "आत्मिक" शब्दद्वारा अनुवाद गरिएको शब्द होइन । तर्क वा तर्कसंगत एक अधिक शाब्दिक प्रतिपादन हो । निस्सन्देह शरीरलाई जीवित बलिदानको रूपमा प्रस्तुत गर्नु एक आत्मिक सेवा हो, अर्थात् पवित्र आत्माको निर्देशनद्वारा प्रदान गरिएको सेवा (सम्बन्धित पद, १ पत्रुस २:५) । तर पावलले कतै प्रयोग नगरेको र नयाँ नियममा अन्यत्र एक पटक मात्र प्रयोग भएको यो फरक शब्दको प्रयोगको कुनै कारण भएको हुनुपर्छ (१ पत्रुस २:२) । यहाँको सेवालाई दर्शनमा आराधना गर्ने सेवा हो र प्रेरितले यसलाई "तर्कसंगत" को रूपमा चित्रण गरेका छन् किनभने यो आराधना हो जसले हाम्रो मन, हाम्रो तर्क, हाम्रो बुद्धिलाई समावेश गर्ने तथ्यबाट यसको चरित्रलाई परमेश्वरमा स्वीकार्य बनाउँछ । यो मेकानिकल र स्वचालित के विपरीत तर्कसंगत छ । हाम्रा धेरै शारीरिक कार्यहरूले हाम्रो तर्फबाट स्वेच्छालाई सूचीबद्ध गर्दैनन् । तर यहाँ आज्ञा गरिएको आराधनापूर्ण सेवाले बौद्धिक इच्छालाई बाधा पुऱ्याउनु पर्छ । "तर्कसंगत" शब्दबाट व्युत्पन्न हुने पाठ यो हो कि हामी बाइबलीय अर्थमा "आत्मिक" होइनौं, बाहेक हाम्रो शरीरको प्रयोगलाई परमेश्वरको सेवामा सचेत, बौद्धिक, पवित्र भक्तिद्वारा चित्रण गरिएको छ । यसबाहेक, यो अभिव्यक्ति मेकानिकल बाह्यवादको विरुद्धमा निर्देशित भएको हुनसक्छ र यसैले उपासना विपरित छ, जस्तै एच. पी. लिडोन भन्छन्, "यहूदी र हेथन संस्कृतिको बाह्य समारोहसँग"[143] र तिनीहरूले प्रदान गर्ने सेवा जुन हामी विशेषता रूपमा तर्कसंगत र जिम्मेवार प्राणीहरू हौं ।

यस पदको परिचयात्मक शब्दहरूलाई बेवास्ता गर्नु हुँदैन । तिनीहरूले अपीलको कोमलता बताउँछन् । १ यूहन्ना २:१ मा हामी

[143] Op. cit., पृष्ठ २२९ ।

यूहन्नाको तर्फबाट उत्कट विनम्रताको आन्द्रा महसुस गर्छौं जसरी यहाँ पावलमा छ । "यसैकारण भाइहरू हो, म तिमीहरूलाई बिन्ती गर्दछु ।" यो मायालु सम्बन्धको अपील हो । तर उपदेशको हृदय "परमेश्वरको कृपाद्वारा" अभिव्यक्तिमा रहन्छ । यी परमेश्वरको कोमल कृपा हुन्, उहाँको करुणाको धन (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी १:३; फिलिप्पी २:१; कलस्सी ३:१२) र हाम्रो शरीरलाई जीवित बलिदान प्रदान गर्न बिन्ती गरिन्छ । पावलले पवित्रीकरणको लागि आफ्नो बिन्तीमा परमेश्वरको न्यायको गम्भीरतालाई अपील गर्न सक्छन् (सम्बन्धित पद, रोमी ८:१३; गलाती ६:८) । तर यहाँ हामीसँग परमेश्वरको अनेकौं कृपाहरूको बाधा छ । यो परमेश्वरको कृपा हो जसले हृदयलाई पगाल्छ र हामी परमेश्वरका यी कृपाहरूबाट उत्प्रेरित भएका छौं कि हामीले हाम्रो शरीरसँग सम्बन्धित अभिषेकको अवरोधलाई थाहा पाउनेछौं (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी ६:२०) । पावलको बिन्तीको कोमलता उसले प्रेरक कारणको रूपमा बिन्ती गरेको ढाँचा पछि हो ।

पद २ को प्रमुख विचार व्यवहारको ढाँचा हो । जीवनको ठोस र व्यावहारिक विवरणहरूको सम्बन्धमा हामीले अनुसरण गर्ने विचार र कार्यको ढाँचाहरू भन्दा बढी खोज्ने प्रश्न छैन । हामी के मापदण्ड अनुरूप ? हामीलाई थाहा छ कि हामी बाँचिरहेको सामाजिक वातावरणमा सामान्य व्यवहारको ढाँचाहरू तोड्नु कत्ति निराशाजनक छ । यो बुझ्नुपर्छ कि हामीले व्यवस्था, शालीनता र दयालुताको चलनलाई उल्लङ्घन गर्नु हुँदैन । पछि यस अध्यायमा पावलले आज्ञा दिन्छन्: "यदि सम्भव छ भने, जति तिमीहरूमा झुट छ, सबै मानिसहरूसँग शान्तिमा रहनुहोस्" (पद १८; हिब्रू १२:१४) । तर त्यहाँ ढाँचाहरू छन् जुन पालन गर्नु हुँदैन । यो "यस संसार अनुसार नहोऊ" को बल हो ।

यस आदेशमा तीनवटा कुरा ध्यान दिनु पर्ने हुन्छ । (१) यो नकारात्मक छ । पाउलिनको नैतिक नकारात्मक छ किनभने यो यथार्थवादी छ; यसले पापको उपस्थितिको हिसाब लिन्छ । अडनको मुख्य परीक्षण नकारात्मक थियो किनभने त्यहाँ पापको दायित्व थियो । दश आज्ञाहरू मध्ये आठ नकरात्मक छन् किनभने त्यहाँ पाप छ ।

ख्रीष्टियन विश्वासको पहिलो प्रमाण भनेको पापबाट फर्कनु हो । थेसलोनिकीहरू जीवित परमेश्वरको सेवा गर्न मूर्तिहरूबाट परमेश्वरतिर फर्के (१ थेस्सलोनिकी १:९) । (२) यो "संसार" को लागी प्रयोग गरिएको शब्द "उमेर" हो । यसको अर्थ आउँदै गरेको उमेरसँगको भिन्नताले निर्धारण गर्छ । "यो युग" त्यो हो जुन यस पक्षमा खडा हुन्छ जसलाई हामी प्रायः अनन्तता भन्छौं । यो लौकिक र क्षणिक युग हो । यस युगको अनुरूपता भनेको लौकिक चीजहरूमा बेर्नु हो, हाम्रा सबै विचारहरूलाई देख्रे र लौकिकमा केन्द्रित गर्नु हो । यो एक समय-सर्भर हुनु पर्छ । यो अभियोग कति दूरगामी छ ! यदि हाम्रा सबै हिसाब, योजना, महत्वाकांक्षाहरू यहाँ जीवन भित्र के हुन्छ भनेर निर्धारण गरिन्छ भने हामी यस युगका सन्तान हौं । यसबाहेक, यो युग दुष्ट युग हो (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी २: ६, ८; गलाती १: ४) र यदि हाम्रो फेसन यस युगको हो भने, यस युगको अधर्म विशेषताले हाम्रो जीवनलाई शासन गर्दछ । नकारात्मकको आवश्यकता स्पष्ट छ । (३) "फेशन" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दले यस वर्तमान युगको क्षणिक र गुज्रिरहेको चरित्रलाई प्रतिबिम्बित गर्न नसके तापनि हामीले आफूलाई अलग गर्ने ढाँचा र त्यस पछिको ढाँचा बीचको भिन्नतातर्फ हाम्रो ध्यान आकर्षित गर्दछ । जसलाई हामी रूपान्तरण गर्न चाहन्छौं ।[144] जुन कुराले यो युगलाई चित्रण गरेको छ त्यसमा केही पनि रहँदैन । "संसार र त्यसको अभिलाषा बितेर जाँदैछ, तर परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्ने मानिस सदासर्वदा रहिरहन्छ" (१ यूहन्ना २:१७) । हामीसँग रहन सक्ने ढाँचाहरू हुनुपर्दछ, ढाँचाहरू जुन आउँदो युगको लागि उत्कट र निरन्तर छन् । हामीले यस मापदण्डमा आफैलाई जाँच्नु राम्रो हुन्छ: के हामी ती सर्तहरूमा गणना गर्दैछौं जुन आउने युगको रुचि र आशाहरूले माग गर्दछ ?

"तर आफ्नो मनको नवीकरणद्वारा परिवर्तन हुनुहोस् ।" यहाँ प्रयोग गरिएको शब्दले हामी निरन्तर विचार र समझको आसनको नवीकरणद्वारा रूपान्तरणको प्रक्रियामा रहनुपर्छ भन्ने संकेत गर्छ । अघिल्लो खण्डमा यस युगको क्षणिक फेसनहरूको कुनै सुझाव छ

[144] सम्बन्धित पद, जे.बी. लाइटफुट: फिलिप्पीलाई सन्ट पावलको पत्र (लन्डन, १९०८), पृष्ठ १३० ।

भने, यहाँ नवीकरणको प्रक्रियाद्वारा गहिरो-बसिएको र स्थायी परिवर्तनको प्रतिबिम्ब छ । पवित्रीकरण भनेको क्रान्तिकारी परिवर्तनको प्रक्रिया हो जुन चेतनाको केन्द्र हो । यो बाइबलीय नैतिकतामा एक आधारभूत टिप्पणी सुनिन्छ । यो प्रगतिको विचार हो र स्थिरता, सन्तुष्टता, उपलब्धिको गर्वमा स्ट्राइकहरू प्रायः ख्रीष्टियनहरूको चरित्र हो । यो दोस्रो आशिषको भिखारी धारणा होइन जुन प्रेरितले प्रस्ताव गर्दछ तर निरन्तर नवीकरणको, चेतनाको आसनमा रूपान्तरण हो, हामीले यहाँ प्रयोग गरिएको अभिव्यक्तिलाई रूपान्तरणको यही प्रक्रियाको पावलको पूर्ण कथनसँग जोड्नु पर्छ । "तर हामी सबै, अनावरण अनुहारले ऐनामा प्रभुको महिमालाई हेर्दै, प्रभु आत्माबाट जस्तै महिमा देखि महिमामा एउटै छविमा परिणत हुन्छौं" (२ कोरिन्थी ३:१८) ।

दिमागको यस नवीकरणको व्यावहारिक र अनुभवात्मक आउटवर्कले नविकरणलाई निर्देशित गरेको हो-"तपाईले परमेश्वरको असल र स्वीकार्य र सिद्ध इच्छा के हो भनेर प्रमाणित गर्न सक्नुहुन्छ" । यस उदाहरणमा "प्रमाणित" गर्नु भनेको परमेश्वरको इच्छा असल हो कि नराम्रो हो भनी पत्ता लगाउन परीक्षण गर्नु होइन । यो जाँच गर्नु पनि होइन (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी ११:२८; २ कोरिन्थी १३:५) । यो अनुमोदन गर्नको लागी हो (सम्बन्धित पद, रोमी २:१८; फिलीप्पी १:१०) । तर यो एक फरक विचारको छायाको साथ यो अर्थ हो, अर्थात् ईश्वरको इच्छा के हो भनेर पत्ता लगाउन, थाहाँ गर्न वा अनुभवद्वारा सिक्नु र त्यसैले परमेश्वरको इच्छा कत्तिको स्वीकृत छ भनेर जान्न यो एक इच्छा हो जुन कहिल्यै असफल हुँदैन वा अभाव फेला पर्दैन । यदि जीवन लक्ष्यहीन, स्थिर, फलहीन, सामग्रीको अभाव हो भने, यसको कारण हो कि हामी ईश्वरको इच्छाको समृद्धिमा अनुभवद्वारा प्रवेश गर्दैनौं । परमेश्वरको आज्ञा धेरै फराकिलो छ । जीवनको कुनै पल छैन जुन परमेश्वरको इच्छाले आदेश दिँदैन, कुनै पनि परिस्थिति छैन जुन अर्थले भरिएको छैन यदि हामी हाम्रो लागि उहाँको प्रकट सल्लाहको पूर्णताप्रति उत्तरदायी छौं ।

प्रश्न उठ्छ: के यो निश्चित उद्देश्यको इच्छा हो कि आज्ञाको इच्छा ? यो शब्द पहिलेको अर्थमा प्रयोग भएको छ भन्ने प्रश्न बाहिर छ

(सम्बन्धित पद, मत्ती १८:१४; यूहन्ना १:१३; रोमी १:१०; १५:३२; १ कोरिन्थी १:१; २ कोरिन्थी १:१; गलाती १:११; तर यो पछिल्लो अर्थमा पनि बारम्बार प्रयोग गरिन्छ (सम्बन्धित पद, मत्ती ७:२१; १२:५०; २१:३१; लूका १२:४७; यूहन्ना ४:३४; ७:१७; ९:३१; प्रेरित १३:२२; रोमी ६:१२; १ पत्रुस ५:१४ । यस अवस्थामा यो पछिल्लो हुनुपर्छ । यो परमेश्वरको इच्छा हो किनकि यो प्रगतिशील पवित्रीकरणमा हाम्रो जिम्मेवार गतिविधिसँग सम्बन्धित छ । परमेश्वरको निर्णयात्मक इच्छा हाम्रो जीवनलाई ढाँचामा राख्नुपर्ने नियम होइन ।

परमेश्वरको इच्छा विश्वासीको जीवनको नियामक हो । जब यो "राम्रो र स्वीकार्य र सिद्ध" को रूपमा चित्रण गरिन्छ, निर्माणले संकेत गर्दछ कि यी सर्तहरू सख्त रूपमा परमेश्वरको इच्छालाई वर्णन गर्ने विशेषणहरू होइनन् । बरु विचार यो हो कि परमेश्वरको इच्छा "असल, स्वीकार्य र सिद्ध" हो ।[145] जसको सन्दर्भमा प्रेरितले अहिले व्यवहार गरिरहनुभएको छ परमेश्वरको इच्छा राम्रो, स्वीकार्य र सिद्ध हो । परमेश्वरको इच्छा परमेश्वरको व्यवस्था हो र व्यवस्था पवित्र र न्यायी र राम्रो छ (सम्बन्धित पद, ७:१२) । हामी कहिल्यै डराउन सक्दैनौं कि परमेश्वरले हाम्रो लागि तोक्नुभएको मानक केवल अपेक्षाकृत राम्रो वा स्वीकार्य वा सिद्ध छ, कि यो हाम्रो वर्तमान अवस्थाको लागि अनुकूलित मानक हो र परमेश्वरको सिद्धताको स्तर मापन गर्दैन । परमेश्वरको इच्छा परमेश्वरको पूर्णताको प्रतिलिपि हो र उहाँको पवित्रता, न्याय र भलाइको पूर्ण प्रतिबिम्ब हो । जब हामी परमेश्वर सिद्ध हुनुहुन्छ (सम्बन्धित पद मत्ती ५:४८), परमेश्वरको इच्छा हामीलाई उहाँको वचनमा प्रकट गरिएको ढाँचासँग पूर्ण रूपमा मेल खान्छ, अर्थात्, "जसरी तपाईंका स्वर्गीय पिता सिद्ध हुनुहुन्छ ।" तसर्थ, जब विश्वासीले यो पूर्णतामा पुग्छ, मापदण्ड अब परमेश्वरको इच्छाको रूपमा प्रकट भएको भन्दा फरक हुनेछैन । सन्तहरूका लागि

[145] τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον लाई विशेषणको सार्थक प्रयोगको उदाहरण वा सार्थक विशेषणको रूपमा लिन सकिन्छ (सम्बन्धित पद, १:१९; २:४; ७:१८, ७:१८) । लेख τό लाई εὐάρεστον र τέλειον मा लागू हुने रूपमा लिन सकिन्छ यद्यपि दोहोर्याइएको छैन (सम्बन्धित पद, जी. बी. वीनर: op. cit., पृष्ठ १२७ र उहाँद्वारा उद्धृत उदाहरणहरू: मर्कुस १२:३३; लुका १:६; १४:२३; कलस्सी २:२२; प्रकाश ५:१२ ।

उपभोग गरिएको पूर्णता निरन्तर छ र अहिले प्रक्रियामा रहेको पूर्णता हो (सम्बन्धित पद, कलस्सी १:२८; ४:१२; भजनसंग्रह १९:७-११) ।

१२:३–८

३ किनकि मलाई दिइएको अनुग्रहद्वारा म तिमीहरूको बीचमा भएको हरेक मानिसलाई भन्दछु: आफ्नो विषयमा जति सोच्नुपर्दछ, त्योभन्दा बढ़ी नसोच; तर परमेश्वरले हरेकलाई बाँड़िदिनुभएको विश्वासको नापअनुसार सचेत भएर सोच !
४ किनकि जसरी एउटा शरीरमा हाम्रा धेरै अङ्गहरू हुन्छन्, र सबै अङ्गहरूको एकै प्रकारको काम हुँदैन,
५ त्यसरी नै हामी धेरै भएर पनि ख्रीष्टमा एउटै शरीर हौं र हरेक एक-अर्काका अङ्ग हौं ।
६ तब हामीलाई दिइएको अनुग्रहअनुसार हामीले बेग्ला-बेग्लै किसिमका दानहरू पाएका छौं; भविष्यवाणीको दान हो भने विश्वासको मात्राअनुसार भविष्यवाणी गरौं;
७ अथवा सेवाको दान हो भने हामी सेवामा लागिरहौं; अथवा जसले सिकाउँछ, ऊ सिकाउनमा लागिरहोस्;
८ अथवा जसले अर्ती दिन्छ, ऊ अर्ती दिनमा लागिरहोस्; जसले दिन्छ, उसले मन खोलेर देओस्; जसले अगुवाइ गर्छ, उसले यत्नसित यसो गरोस्; जसले कृपा देखाउँछ, उसले हर्षसित यो देखाओस् !

३-५ अघिका दुई पदहरूमा पवित्रीकरणको लागि सबैलाई समान सन्दर्भ छ; कुनै विभेद हुन सकेन । तर पद ३ मा स्पष्ट परिवर्तन छ । परिवर्तन भनेको पावलले भन्न खोजेको सबै कुरामा सान्दर्भिकतालाई सीमित गर्ने होइन । यो सबैलाई सरोकार छ: "म भन्दछु ... तिमीहरु माझ हुने हरेक मानिसलाई" । परिवर्तन यो हो कि प्रेरितले अब विश्वासीहरू बीचको भिन्नतालाई ध्यानमा राखेका छन्, भिन्नताहरू जुन परमेश्वरले आफ्नो सार्वभौम विधि र उहाँको अनुग्रहको वितरणमा अवस्थित बनाउनुभएको छ । यी भिन्नताहरू

विभिन्न अभिव्यक्तिहरूमा निहित छन् - "परमेश्वरले प्रत्येकलाई विश्वासको एक नाप अनुसार व्यवहार गर्नुभएको छ" (पद ३); "सबै सदस्यहरूको एउटै कार्यालय हुँदैन" (पद ४); "हामीलाई दिइएको अनुग्रहअनुसार फरक-फरक वरदानहरू पाउनु" (पद ६) । त्यसोभए अब मनमा के छ दान, अनुग्रह, कार्य, कार्यालय, विश्वासको सन्दर्भमा विविधता । हामी अब ख्रीष्टको चर्च वा मण्डलीमा पवित्रीकरणसँग सम्बन्धित निर्देशनहरू फेला पार्छौं किनकि परमेश्वरको इच्छाले यस विविधतालाई लिन्छ ।

सुरुमा प्रेरितले आफूलाई दिइएको अनुग्रहलाई सङ्केत गर्छ—"मलाई दिइएको अनुग्रहद्वारा म भन्छु" । उहाँलाई दिइएको अनुग्रहको बारेमा सोच्दै उहाँलाई मुक्ति दिइएको अनुग्रह, उहाँ र सबै विश्वासीहरूका लागि साझा अनुग्रह (सम्बन्धित पद, गलाती १:१५; १ तिमोथी १:१३-१६) को बारेमा बेवास्ता गर्न सक्नुहुन्न । तर उसले विशेष गरी उसलाई आफ्नो प्रेरित आयोगमा दिएको अनुग्रहको बारेमा सोचिरहेको छ (सम्बन्धित पद, १:५; १५:१५, १६; १ कोरिन्थी ३:१०; १५:९, १०; गलाती २:९; एफिसी ३:७, ८; १ तिमोथी १:१२) । उसले यो अनुग्रहको उचित मूल्याङ्कन र प्रयोग गर्यो र यो यस अफिसलाई पछ्याउँदै थियो कि उहाँ यी निर्देशनहरू दिन साहसी हुनुहुन्थ्यो किनभने तिनीहरू ख्रीष्टको शरीरको एकता भित्र विविधताको मान्यता र व्यवस्था र सद्भावको मर्मत सम्भारसँग सम्बन्धित छन् । यस विविधताको महत्त्वलाई कदर नगर्दा बाधा पुग्न जान्छ ।

प्रेरितद्वारा विचार गरिएको रेखाचित्र वा योजना निराश भएको तरिका मध्ये एक घमण्डको पाप हो । अभिमान हामीसँग सम्बन्धित नभएको विशेषाधिकारको लालच गर्नु वा प्रयोग गर्नु हो । यहाँ फेरि नकारात्मक ध्यान दिनको लागि छ र भोगको दायित्व सबैलाई - "तिमीहरू माझ हुने प्रत्येकलाई" निर्देशन दिने आवश्यकताद्वारा चिन्हित गरिएको छ । कोही पनि अतिरंजित आत्म-सम्मानबाट मुक्त छैन । मेयरका शब्दहरूमा, "त्यसैले, जसले समुदायमा उच्च वा अर्को दृष्टिकोण र गतिविधिको क्षेत्रको लालच गर्छ, र आफूलाई दिइएको विश्वासको मापनसँग मेल खाने कुरामा सन्तुष्ट हुँदैन, उसले जानाजानी

आत्म-उच्चापनको प्रमाण दिन्छ, जुन मापन बिना र ईश्वरको होइन ।"[146]

तर जुन कुराको प्रशंसा गरिन्छ त्यो निषेधित भन्दा कम हुँदैन । हामीले "सोच्ने गरी सोच्नु पर्छ" यसरी परमेश्वरको अनुग्रहले प्रत्येक व्यक्ति के हो भन्ने नम्र र शान्त मूल्याङ्कन गर्न आदेश दिइएको छ । यदि हामीले आफूसँग नभएका उपहारहरू भएको ठान्यौं भने, हामीसँग हाम्रो स्थान र कार्यको बारेमा बढेको धारणा हुन्छ; हामी आफूलाई भन्दा बाहिरको सम्मान गरेर पाप गर्छौं । तर यदि हामीले कम मूल्याङ्कन गर्छौं भने, हामी परमेश्वरको अनुग्रहलाई स्वीकार गर्न इन्कार गर्दैछौं र हामी प्रयोग गर्न असफल हुन्छौं जुन परमेश्वरले हाम्रो आफ्नै र अरूको पवित्रताको लागि दिनुभएको छ । सकारात्मक आदेश भनेको झूटो नम्रताको निन्दा हो जुन समान रूपमा आत्म-सम्मानले परमेश्वरको अनुग्रह र पेशाको मूल्याङ्कन गर्न असफल हुन्छ जुन अनुग्रहको भेदभाव वितरण प्रत्येकलाई प्रदान गर्दछ ।

न्यायको यो संयमता प्रयोग गर्ने मापदण्ड भनेको "विश्वासको नाप" हो जुन परमेश्वरले प्रत्येकलाई दिनुभएको छ । यसको अर्थ यो होइन कि प्रत्येकको विश्वासले उसले कुन हदसम्म विवेकपूर्ण निर्णय गर्ने हो भनेर निर्धारण गर्दछ । यो यहाँ प्रतिबिम्बित भएको न्यायको चरित्र होइन; अघिल्लो खण्डले त्यो आवश्यकताको ख्याल राख्छ । "विश्वासको नाप" भनेको त्यो हो जसलाई प्रत्येकले आफ्नो र त्यसकारण उसले मण्डलीमा ठीकसँग गर्न सक्ने कार्य वा कार्यहरूको निर्धारण गर्नको लागि विचारमा लिने हो । यो प्रश्न उठ्छ: "विश्वास" ले केलाई बुझाउँछ ? के यो ख्रीष्टमा विश्वासको सामान्य अर्थमा विश्वास हो जसद्वारा हामीले मुक्ति पाएका छौं (सम्बन्धित पद, एफिसी २:८) ? वा विश्वासलाई विशेष उपहारहरूको थप विशिष्ट अर्थमा प्रयोग गरिन्छ जुन परमेश्वरले विश्वासीहरूलाई दिनुभएको छ र जसमा ठूलो विविधता छ ?

"विश्वास" शब्दलाई यहाँ विश्वास गरिएको, सुसमाचारको सत्यता (सम्बन्धित पद, गलाती १:२३; १ तिमोथी ५:८; यहूदा ३) को अर्थमा बुझ्न सकिँदैन । यसलाई प्रत्येक विश्वासीलाई मापनद्वारा बाँडिएको रूपमा

[146] Op. cit., ad १२:३ ।

भन्न सकिँदैन, र "विश्वास" लाई विश्वासीले प्रयोग गरेको विश्वासको रूपमा बुझ्नुपर्छ । साथै, "विश्वासको नाप" लाई बुझ्नु हुँदैन कि विश्वास एक मात्रा हो जसलाई भागहरूमा विभाजन गर्न सकिन्छ र यसरी भागहरूमा मापन गर्न सकिन्छ । "विश्वासको नाप" ले ख्रीष्टको मण्डलीमा विद्यमान कार्यहरूको विविधतालाई ध्यानमा राखेर विश्वासको प्रयोग गर्ने विभिन्न सन्दर्भहरूमा प्रतिबिम्बित हुनुपर्छ । यसको अर्थ विभिन्न अभिव्यक्तिहरूबाट व्युत्पन्न हुनु हो जुन पछ्याइएको छ — “तर सबै सदस्यहरूको कार्य एउटै हुँदैन” (पद ४); "हामीलाई दिइएको अनुग्रह अनुसार फरक-फरक वरदानहरू" (पद ६), फरक कार्यहरू र उपहारहरू जुन पद ६-८ मा गनिन्छ । प्रत्येक उपहारलाई यसको अभ्यासको लागि आवश्यक अनुग्रह चाहिन्छ र आफैंमा यो अनुग्रहको प्रमाणीकरण हो, किनकि तिनीहरू अनुग्रह अनुसार दिइएका उपहार हुन् (सम्बन्धित पद, पद ६) । यसैले, ख्रीष्टियन समुदायका सदस्यहरू बीच विभिन्न रूपमा वितरण गरिएको छुट्टै सम्पदाहरू छन् र यसलाई प्रत्येकलाई विश्वासको एक नापको रूपमा व्यवहार गरिएको छ । प्रत्येकले प्रेरितले आ-आफ्नै "माप वा नाप" भनेको कुरा प्राप्त गर्दछ । त्यसोभए एउटै प्रश्न हो: किन यो विभेदकारी वरदान, जसले यसको अभ्यासलाई आह्वान गर्दछ, "विश्वासको नाप" भनेर बोलाइएको छ ?

मुक्तिको लागि भएको विश्वासको शक्तिलाई यहाँ हेरेर मान्नु हुँदैन कि केही वरदानहरूको स्वामित्व र प्रयोगले विश्वासको ठूलो मात्रा वा ती अनुग्रहहरूको समृद्ध अभ्यासलाई संकेत गर्दछ जुन विश्वासको प्रमाण हो । जसलाई आत्माको फल भनिन्छ (गलाती ५:२२-२४) । भेदभाव बिना सबै विश्वासीहरूलाई यो विश्वास र यसको फलको उदाहरण दिन बोलाइएको छ । तर जुन कुरा यहाँ विश्वासको मापनमा निहित छ, त्यसमा समावेश छ, जसरी पछिको सन्दर्भले देखाउँछ, गतिविधिको क्षेत्रको सीमितता जसमा प्रत्येक विशेष उपहारले आफ्नो मालिकलाई नियुक्त गर्दछ । यसलाई विश्वासको सीमित अर्थमा विश्वासको मापन भनिन्छ जुन यस उपहारको अभ्यासको लागि उपयुक्त छ र यो नामकरण मुख्य स्थानलाई जोड दिन प्रयोग गरिन्छ जुन विश्वासले हाम्रो समुदायको सदस्य बन्ने मात्र होइन तर विशिष्ट

व्यक्तिहरूमा पनि ओगटेको छ । सदस्यको रूपमा कार्यहरू परमेश्वरमा निर्देशित विश्वास र विशेष गरी ख्रीष्टमा निर्देशित विश्वास बाहेक अरू कुनै पनि वरदान प्रयोग गरिएको छैन, अन्यत्र प्रेरितको वचन अनुसार, "मलाई शक्ति दिनुहुने ख्रीष्टद्वारा म सबै कुराहरू गर्न सक्छु ।" (फिलि. ४:१३) ।

टिप्पणीकारहरूले ठीकसँग ख्रीष्ट र उहाँको शरीरका अंगहरू बिचको नापको सन्दर्भमा भिन्नतालाई ध्यान दिएका छन् । उहाँ "अनुग्रह र सत्यताले भरिपूर्ण हुनुहुन्छ" (यूहन्ना १:१४), "सबै पूर्णता उहाँमा वास गरून्" (कलस्सी १:१९), "उहाँमा बुद्धि र ज्ञानका सबै खजाना लुकेका छन्" भनेर पितालाई खुसी लाग्यो ।" उसको भत्ताको कुनै मापन छैन । मण्डलीमा उपहारको वितरण हुन्छ र प्रत्येक सदस्यको आ-आफ्नै मापन हुन्छ जसको लागि त्यहाँ अनुरूप विश्वास हुन्छ जसद्वारा वरदान प्रयोग गर्ने सीमा भित्र हुन्छ ।[147]

पद ३ को अन्त्यमा उल्लेख गरिएको दान र कार्यको विविधता अब मानव शरीरलाई अपील गरेर पद ४ मा चित्रण र लागू गरिएको छ । जसरी शरीरको आफ्नै विशेष कार्यका साथ धेरै अङ्गहरू हुन्छन्, ख्रीष्टको मण्डलीमा पनि त्यस्तै हुन्छ ।[148] मानव शरीरप्रतिको यो अपीलको महत्त्वपूर्ण विशेषता पद ५ मा देखिन्छ: "त्यसैले हामी, जो धेरै छौं, ख्रीष्टमा एउटै शरीर हौं, र बिभिन्न रूपमा एक अर्काका सदस्यहरू ।" यसमा ध्यान दिनुपर्ने दुईवटा विचारहरू छन् ।

१. यहाँ मण्डलीको अवधारणालाई "ख्रीष्टमा एउटै शरीर" भनी व्यक्त गरिएको छ । यो पत्रमा यो पदनामको एक मात्र उदाहरण हो । यही विचार १ कोरिन्थी १०:१७ मा देखिन्छ: "हामी, धेरै, एउटै रोटी, एउटै शरीर" । यद्यपि पावलले कुनै पनि खण्डमा विश्वासीहरूलाई "ख्रीष्टको शरीर" भनेनन्, तर १ कोरिन्थी १२:२७ मा उहाँले भन्नुहुन्छ, "तिमीहरू ख्रीष्टको शरीर हौ, र त्यसका विभिन्न अंगहरू" र यहाँ विचार यति समान छ कि हामी शंका गर्न सक्दैनौं । ख्रीष्टको शरीरको

[147] सायद एक विशेष अर्थमा "विश्वास" शब्दको सबैभन्दा स्पष्ट प्रयोग १ कोरिन्थी १२:९ हो । यहाँ यो "बुद्धिको वचन", "ज्ञानको वचन", "निको पार्ने वरदानहरू" आदिसँग तुलना गर्न सकिन्छ । (सम्बन्धित पद, १४:२२, २३; १ कोरिन्थी १३:२) ।

[148] सम्बन्धित पद, लिडनमा उद्धरण: op. cit., पृष्ठ २३३ पुरातन रोमन संसारमा शरीर सामाजिक वा राजनीतिक सन्दर्भमा यो तुलना प्रयोगको लागि थियो ।

रूपमा मण्डलीको अवधारणालाई मनोरञ्जन गरिएको थियो जब उनले अन्य खण्डहरू लेखे (रोमी १२:५; १ कोरिन्थी १०:१७) यद्यपि कथनको त्यो विशेष रूपको लागि कारण उत्पन्न भएको थिएन । एफिसीहरू र कलस्सीहरूलाई पत्रहरूमा ख्रीष्टको शरीरको रूपमा मण्डलीको सिद्धान्त अझ पूर्ण रूपमा प्रकट भएको छ ।[149] यी पत्रहरूमा यो सिद्धान्तले अझ प्रमुख स्थान ओगटेको छ किनभने यो विकसित भइरहेको विषयवस्तुहरूसँग सान्दर्भिक छ । तर हामीले यी पछिका पत्रहरूको सिद्धान्त रोमीहरू र १ कोरिन्थीहरूमा निहित छैन भनेर मान्नु हुँदैन । अभिव्यक्तिको रूप, "ख्रीष्टमा एक शरीर", यस उदाहरणमा विचारको लागि उपयुक्त छ । प्रेरितको चासो अब विश्वासीहरूको समुदायमा प्रभाव पार्ने आवश्यकतामा केन्द्रित छ जुन मानव शरीरमा उदाहरणीय छ, अर्थात्, त्यहाँ धेरै सदस्यहरू भए तापनि तिनीहरू सबैले समान कार्य गर्दैनन् । पारस्परिक सम्मान र मान्यता प्राप्त अन्तरनिर्भरतामा विश्वासको मापन अनुसार प्रयोग गरिएको सम्पूर्ण खण्ड, उपहार र कार्यालयको विविधताको शासक विचारले अभिव्यक्तिको मोड निर्धारण गर्दछ । र यस अवस्थामा "ख्रीष्टमा एक शरीर" भन्दा बढी भन्न आवश्यक छैन ।

२. विश्वासीहरू एउटै शरीरका अङ्ग मात्र होइन तर एकअर्काका पनि हुन् । यो सामूहिक सम्बन्ध अभिव्यक्त गर्ने एक असामान्य तरिका हो (सम्बन्धित पद, एफिसी ४:२५) । तथापि, यो अनावश्यक छैन । यसले एकताको तथ्यमा उल्लेख नभएको कुरालाई औंल्याउँछ, अर्थात्, स्वामित्वको समुदाय, विश्वासीहरूको एकअर्कासँगको सम्बन्ध । तिनीहरू एक अर्कामा सम्पत्ति छन् र यसैले एकअर्काको उपहार र अनुग्रहमा हो । यो व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट गर्ने साम्यवाद होइन; यो समुदाय हो जसले परमेश्वरले वितरण गरेको विशिष्ट वरदान वा उपहारहरूलाई मान्यता दिन्छ र त्यसैले व्यक्तित्वलाई ईर्ष्यापूर्वक राखिएको छ । तर विविधताले प्रत्येक सदस्यलाई समृद्ध बनाउँछ किनभने तिनीहरूसँग पवित्र आत्माका सबै वरदानहरू छन् जुन परमेश्वरले आफ्नो इच्छा अनुसार दिनुभएको छ ।

---

[149] सम्बन्धित पद, एफिसी १:२३; २:१६; ४:४, १२, १६; ५:२३; कलस्सी १:१८, २४; २:१९; ३:१५ ।

६-८ पद ६ लाई पद ५ सँग निरन्तर रूपमा मान्न सकिन्छ र यसरी यसको विचारलाई जारी राख्छौं: "हामी धेरै, ख्रीष्टमा एउटै शरीर हौं, र एकअर्काका विभिन्न अंगहरू हौं, र दिइएको अनुग्रहअनुसार फरक-फरक वरदानहरू छन् । हामीलाई यसरी तीनवटा खण्डहरू समन्वयित छन्, विषयको रूपमा "धेरै" सँग जाँदै । संस्करणको अन्तर्निहित निर्माणलाई पछ्याउन र पद ६ लाई नयाँ वाक्यको परिचय मान्ने पद ६ख, ७ र ८ सँग सहमतिमा यो सहज वाक्य रचना हो । यस दृष्टिकोणमा हामीले पदको बीचमा एक क्रिया प्रदान गर्नुपर्नेछ तर यो कुनै आपत्ति छैन । यो नयाँ नियममा असामान्य छैन । प्रदान गरिने क्रिया भविष्यसूचक वरदानको अभ्यासको लागि सबैभन्दा उपयुक्त हुनेछ, जस्तै पद ७ र ८ मा सेवकाई, शिक्षा, उपदेश, र उल्लेख गरिएका अन्य उपहारहरूको अभ्यासको लागि उपयुक्त क्रियापद पनि उपलब्ध गराइनु पर्छ । पद ६ मा, संस्करणले संकेत गरे जस्तै, क्रिया "भविष्यवाणी" उपयुक्त छ ।

यी पदहरूमा सात अलग-अलग वरदानहरू उल्लेख गरिएको छ । १ कोरिन्थी १२:८-१० मा नौ वटा निर्दिष्ट गरिएको छ, १ कोरिन्थी १२:२८, २९ पनि नौ वटा, एफिसी ४:११ मा चार वा पाँच जसरी हामी "पास्टर र शिक्षक" लाई एउटै अफिस वा कार्यालय वा दुईको रूपमा मान्दछौं । यी सूचीहरूमा उल्लेख गरिएका केही उपहारहरू रोमी १२ मा यहाँ दिइएको छैन । १ कोरिन्थी १२:२८ मा पदको क्रम स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ, कम्तिमा क्रम, प्रेरितहरू, अगमवक्ताहरू, शिक्षकहरूको सन्दर्भमा, प्रेरितहरू र अगमवक्ताहरूका लागि यही क्रम एफिसी २:२० मा देखिन्छ; ३:५; ४:११ पछिल्लो उद्धृत खण्डमा प्रचारकको कार्यालय तेस्रोको रूपमा देखिन्छ र यी सूचीहरूमा कतै निर्दिष्ट गरिएको छैन । सबै अवस्थामा जहाँ आदेश सूचित गरिएको छ प्रेरितहरू पहिलो र अगमवक्ताहरू दोस्रो हुन् । अतः यस खण्डमा (रोमी १२:६-८), अगमवाणीको वरदान सूचीबद्ध भएकोले र प्रेरित कार्यालय नभएकोले, अगमवाणी पहिले उल्लेख गरिएको छ ।

पावलले प्रेरित कार्यालयलाई उल्लेख नगर्नुको कारणहरू स्पष्ट छन् । रोममा कुनै प्रेरित थिएन (सम्बन्धित पद, १५:१५-२९, एफिसी

पद २०) । उनले पद ३ मा आफ्नै प्रेरितीय पदलाई संकेत गरेका थिए । नयाँ नियममा एक प्रेरितले अर्कोलाई आफ्नो कार्यालयको आचरणको सम्बन्धमा निर्देशन दिनुको ढाँचा अनुसार यो विरलै हुनेछ । प्रेरितत्वको प्राथमिकताले यसलाई पूर्णतया उपयुक्त बनाउँछ, अर्कोतर्फ, पावलले अगमवक्तालाई आफ्नो वरदान "विश्वासको अनुपात अनुसार" प्रयोग गर्न आज्ञा दिनु पर्छ ।

उल्लेख गरिएझैं, अन्यत्र उल्लेख गरिएका सबै उपहारहरू यस खण्डमा निर्दिष्ट गरिएको छैन । उल्लेख गरिएका वरदानहरू मात्र रोमको मण्डलीमा थिए भनी अनुमान लगाउनु उचित हुनेछैन । यद्यपि, हामी अनुमान गर्न सक्छौं कि तीसँग व्यवहार गरिएका र सम्बन्धित निर्देशनहरू सान्दर्भिक थिए र पद ३-५ मा उल्लिखित नियामक सिद्धान्तहरूलाई ठोस रूपमा लागू गर्न चयन पर्याप्त थियो ।

अगमवाणीले परमेश्वरबाट सत्यको खुलासाहरू सञ्चार गर्ने कार्यलाई बुझाउँछ । अगमवक्ता प्रकाशको एक अंग थियो; उहाँ परमेश्वरको प्रवक्ता हुनुहुन्थ्यो । उहाँको कार्यालय वा अफिस भविष्यको भविष्यवाणीमा सीमित थिएन यद्यपि यो पनि उहाँको विशेषाधिकार थियो जब परमेश्वर उहाँलाई भविष्यका घटनाहरू अनावरण गर्न खुसी हुनुहुन्थ्यो (सम्बन्धित पद, प्रेरित २१:१०, ११) । अगमवाणीको वरदान जसको बारेमा पावलले यहाँ बोलेका छन्, त्यो स्पष्ट रूपमा प्रेरितीय मण्डलीमा पुरानो नियमबाट भिन्न रूपमा प्रयोग गरिएको हो । पुरानो नियममा अगमवक्ताहरूले प्राथमिकताको स्थान ओगटेका थिए जुन नयाँ नियमका अनुसार दिइएको छैन (सम्बन्धित पद, गन्ती १२:६-८; व्यवस्था १८:१५-१९; प्रेरित ३:२१-२४; हिब्रू १:१; १ पत्रुस १:१०-१२) । तर प्रेरितीय मण्डलीमा अगमवाणीको वरदानले ओगटेको महत्त्वपूर्ण स्थान पेन्टेकोस्टमा पूरा भएको योएलको भविष्यवाणी (जोएल २:२८; प्रेरित २:१६, १७) बाट अगमवक्ताहरू प्रेरितहरूभन्दा पछि छन् भन्ने तथ्यद्वारा संकेत गरिएको छ । र मण्डली "प्रेरितहरू र अगमवक्ताहरूको जग" (एफिसी २:२०) मा बनाइएको हो । प्रेरितहरूले भविष्यसूचक उपहार पाएका थिए; तिनीहरू पनि प्रकाशका अंगहरू थिए । तर प्रेरितहरूसँग अन्य

योग्यताहरू थिए जसले तिनीहरूलाई प्रधानता प्रदान गऱ्यो र "अगमवक्ताहरू" प्रेरितहरू थिएनन् ।

एक अगमवक्ताको लागि तोकिएको नियामक सिद्धान्त थियो कि उसले आफ्नो वरदान "विश्वासको अनुपात अनुसार" प्रयोग गर्दछ ।[150] यो व्याख्या गरिएको छ, शाब्दिक अनुपातले "विश्वासको समानता अनुसार" सुझाव दिन सक्छ, विश्वासमा लिइएको छ। सत्य प्रकट र विश्वासको रूपमा वस्तुनिष्ठ भावना । यो दृष्टिकोण अभिव्यक्तिसँग मेल खान्छ, धर्मशास्त्रको समानता, जसको अर्थ धर्मशास्त्रको व्याख्याको अचम्मको नियम भनेको धर्मशास्त्र नै हो ।[151]

१. यदि अभिव्यक्तिको अर्थ "विश्वासको अनुपात" हो भने, यसमा "विश्वासको नाप" (पद ३) को समान बल हुनेछ, र किनकि प्रत्येकले आफैलाई न्याय गर्न र विश्वासको नाप अनुसार आफ्नो वरदान प्रयोग गर्नुपर्दछ । दिइएको छ, यो किन दोहोर्याउनु पर्छ र विशेष गरी अगमवक्तालाई निर्देशित गर्नुपर्छ ?

२. अगमवक्तालाई आफूले प्राप्त गरेका नयाँ प्रकाशहरू विद्यमान प्रकाशसँग कहिल्यै बाझिएको छैन भनी सम्झाउनु पर्ने राम्रो कारण छ । यो साँचो अगमवक्ताको चिन्ह हो (सम्बन्धित पद, व्यवस्था १३:१-५; १८:२०-२२; १ कोरिन्थी १४:३७; १ यूहन्ना ४:१-६) ।

३. मानिसहरूले भविष्यवक्ताको दाबीलाई न्याय गर्ने मापदण्ड तिनीहरूसँग भएको प्रकाशको सिद्धान्त हो (सम्बन्धित पद, प्रेरित १७:११) ।

४. शास्त्रीय ग्रीकमा "सामान्यता" को अर्थको लागि वारेन्ट छ जुन अर्को कुरासँग सम्झौता वा पत्राचार हो ।[152]

अर्कोतर्फ, यो व्याख्या पुष्टि गर्न पर्याप्त प्रमाण छैन । प्रश्नमा रहेको शब्द नयाँ नियममा कतै पनि पाइँदैन । यो गणितीय अनुपात र प्रगतिको अन्यत्र प्रयोग गरिन्छ, अनुपात र सम्बन्धको अर्थमा पनि हो । "अनुपातको बाहिर" वाक्यांश पनि हुन्छ । समानुपातिकताको

---

[150] त्यहाँ "विश्वास" को साथ कुनै स्वामित्व सर्वनाम छैन ।

[151] सम्बन्धित पद, लुथर, सम्भवतः क्याल्भिन, फिलिपी, होज, शेड र अन्य ।

[152] ἀναλογία यहाँ नयाँ नियममा मात्र पाइन्छ र विरलै, यदि कहिल्यै, ७० मा हुन्छ । शास्त्रीय ग्रीकमा यो गणितीय अनुपातको प्रयोग गरिन्छ, अनुपात बाहिरको अर्थमा ὑπέρ सँग र यसले ὁμοιότης जस्तै सम्झौता वा पत्राचारको अर्थ पनि बोक्छ ।

विचार प्रबल देखिन्छ । यो अर्थ, यदि यहाँ लागू गरियो भने, सान्दर्भिक छ । अगमवक्ताले परमेश्वरको वचन बोल्दा परमेश्वरले उसलाई बोल्न दिनुभएको भन्दा बाहिर जान हुँदैन । माथि उल्लेख गरिएझैं, प्रत्येक उपहार विश्वासको सीमा भित्र प्रयोग गरिनु पर्छ र यसको आफ्नै क्षेत्र र उद्देश्यमा सीमित हुनुपर्छ । एक अगमवक्ताले यस नियामक सिद्धान्तमा ध्यान दिनु पर्ने मुख्य आवश्यकता छ किनभने प्रकाशको अंगले आफ्नै अधिकारमा बोल्ने अनुमान गर्नु भन्दा ठूलो कुनै खतरा हुन सक्दैन । “विश्वासको अनुपात” ले अर्को दिशामा पनि औंल्याउँछ । अगमवक्ताले आफ्नो विशेषाधिकारको पूर्ण हदसम्म आफ्नो वरदान प्रयोग गर्नु पर्छ; उसले खुलासा गर्ने जिम्मेवारी पाएको सत्यलाई लुकाउनु हुँदैन । यस सम्बन्धमा पावलले आफ्नो विश्वासयोग्यतालाई जोड दिए (प्रेरित २०:२०) । यसबाहेक, यो केवल "विश्वासको नाप" को पुनरावृत्ति होइन (पद ३) । त्यस अवस्थामा उच्चारण शान्त निर्णयमा आउँछ । पद ६ मा भविष्यसूचक कार्यको उचित निर्वहनमा जोड दिइएको छ र "विश्वासको अनुपात" उचित आदेशको माध्यमबाट हो ।

उल्लिखित अर्को वरदान "सेवा" हो । यो शब्द शब्दको सेवकाईको लागि प्रयोग गरिएको छ र यो सेवकाईलाई प्रेरितले गरेको रूपमा पनि तोकिएको छ (सम्बन्धित पद, प्रेरित ६:४; २०:२४; २१:१९; रोमी ११:१३; २ कोरिन्थी ४:१; ५; १ तिमोथी ४:१२; जहाँसम्म प्रयोगको सवाल छ, त्यसकारण, वचनको सेवकाई अभिप्रेत छ भन्ने दृष्टिकोणको लागि प्रशस्त समर्थन छ । थप रूपमा, यो कार्यालयले भविष्यवाणीलाई पछ्याउँछ र प्रेरितको गणनामा सिकाउने भन्दा पहिले, यदि यहाँ प्राथमिकताको क्रम आउँछ भने, तब हामी सेवकाईलाई वचनको रूपमा मान्न बाध्य हुनेछौं, किनकि मण्डलीको सेवाको कुनै पनि चरणले वचनको सामान्य सेवकाई बाहेक शिक्षाको भन्दा उच्च स्थान पाउन सक्दैन । यस धारणामा पहिलो चार कार्यहरू स्पष्ट रूपमा श्रेणीको क्रममा हुनेछन् - भविष्यवाणी, वचनको सेवकाई, शिक्षा, उपदेश । यद्यपि यो दृष्टिकोण उचित छ हामी निश्चित हुन सक्दैनौं कि यो दिमागको कार्य थियो ।

१. यो शब्द शारीरिक आवश्यकताको सन्दर्भमा दयाको सेवकाईको थप प्रतिबन्धित अर्थमा पनि प्रयोग गरिन्छ (सम्भन्धित पद, प्रेरित ६:१; ११:२९; १२:२५; २ कोरिन्थी ८:४; ९:१, १२, १३) । यसबाहेक, यस पत्रमा (१५:३१) शब्दलाई पावलको यरूशलेममा आफ्नो मिशनको अर्थमा प्रयोग गरिएको छ, जसरी १५:२५-२७ बाट स्पष्ट हुन्छ । शब्दको प्रयोगमा लचकता १ कोरिन्थी १२:५ बाट स्पष्ट छ जहाँ पावलले "सेवाको विविधता" को कुरा गर्छन् ।

२. यो स्पष्ट छैन कि यस खण्डमा गनिएका वरदान वा उपहारहरू श्रेणीको क्रममा छन् (सम्बन्धीत पद, १ कोरिन्थी १२:८-१०) । यदि प्राथमिकताको क्रम पालना भएन भने, दया वा कृपाको अफिस यस बिन्दुमा उल्लेख गर्नु पर्ने कुनै कारण छैन ।

३. यद्यपि यो शब्द डिकनलाई जनाउन प्रयोग गरिएको छैन, तर पनि सम्बन्धित शब्द "सेवक" लाई "डिकन" को अर्थमा प्रयोग गरिन्छ र क्रियालाई डिकनको पदको अभ्यास गर्ने अर्थमा प्रयोग गरिन्छ (फिलिप्पी १:१; १ तिमोथी ३:८, १०, १२, १३) ।

४. यदि वचनको सेवकाई अभिप्रेत छ भने, वरदान र कार्यको भिन्नता कायम गर्न गाह्रो हुनेछ जुन यस सन्दर्भमा मान्नु पर्छ । यदि सेवकाईलाई व्यापक अर्थमा बुझिन्छ भने कार्य एकातिर अगमवक्तालाई लागू हुन्छ र अर्कोतिर शिक्षकलाई तसर्थ यसमा हामीले अपेक्षा गर्ने विशिष्टताको अभाव हुनेछ ।

तसर्थ, यो सन्दर्भ डिकन हो भन्ने दृष्टिकोणलाई अस्वीकार गर्ने कुनै निर्णायक कारण देखिँदैन । यदि यो वरदान वा उपहार विचार गरिएको हो भने त्यहाँ राम्रो कारण छ किन डिकनहरूलाई यस मन्त्रालयमा आफूलाई सुम्पन आग्रह गर्नुपर्छ । यो गरिब र अशक्तहरूलाई दया गर्ने अफिस वा मन्त्रालय हो । यस कार्यालयको सन्दर्भमा त्यहाँ दुईवटा खराबीहरू छन् जसलाई निषेधाज्ञाले बचाउन काम गर्दछ । यो कार्यालय भौतिक र भौतिक लाभसँग सम्बन्धित भएकोले, यसलाई कम मूल्याङ्कन गरी अत्मिकको रूपमा लिइन्छ । त्यसैले कार्यालय बेवास्ता भएको छ । अर्को खराबी यो हो कि यस कारणका लागि डिकन आफैंमा अन्य कार्यहरू घमण्ड गर्न उत्तरदायी छ जुन अधिक लाभदायक सेवा प्रस्ताव गर्दछ । उपेक्षा र

अनुमान दुवै त्याग्नुपर्छ; डिकनले आफूलाई आफ्नो कार्यालयमा संलग्न मन्त्रालयमा समर्पित गरौं । उचित अर्थमा यस कार्यालयको काम तीव्र रूपमा आत्मिक छ र अवमूल्यनबाट उत्पन्न हुने खराबीहरूले मण्डलीको साक्षीमा विनाश ल्याएको छ । यसको विपरित, "जसले डिकनको रूपमा राम्रो सेवा गरेका छन् तिनीहरूले आफ्नो लागि राम्रो स्थान र ख्रीष्ट येशूमा भएको विश्वासमा ठूलो साहस पाउँछन्" (१ तिमोथी ३:१३) ।

"जसले उसको शिक्षालाई सिकाउँछ ।" पहिलो दुई वरदानहरूसँग व्यवहार गर्दा प्रेरितले "भविष्यवाणी" र "सेवा" शब्दहरू प्रयोग गरे । अब उहाँ थप ठोस बन्नुभयो र बाँकी रहेका पाँच कार्यहरूमा उहाँले उपहारहरू प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरूको सन्दर्भमा बोल्नुहुन्छ । शिक्षाको कार्यालय भविष्यसूचक भन्दा फरक छ । जसले परमेश्वरको वचनलाई व्याख्या गर्छ त्यो प्रकाशको अंग होइन । अगमवक्ताले सत्यको सञ्चार गर्छन् र त्यस हदसम्म शिक्षा दिन्छ । तर उहाँ विशेष अर्थमा शिक्षक होइनन् जसको कार्य प्रकट भएको कुराको अर्थ व्याख्या गर्ने हो । उनको काम विशेष गरी बुझाइमा निर्देशित छ । उसले यस कार्यमा आफूलाई समर्पित गर्नुपर्छ र यसमा सन्तुष्ट हुनुपर्छ ।

"उहाँ जसले आफ्नो आग्रहमा अर्ती दिनुहुन्छ ।" जसरी शिक्षा बुझाइमा निर्देशित हुन्छ, त्यसरी नै हृदय, विवेक र इच्छाशक्तिलाई प्रोत्साहन दिइन्छ । वचनको सेवकाईको यी दुई पक्षहरूको संयोजन अत्यावश्यक छ । तिनीहरू कहिलेकाहीँ एउटै व्यक्तिको सेवकाईमा जोडिएका हुन्छन् (सम्बन्धित पद, १ तिमोथी ४:१३; तीतस १:९) । अगमवाणीलाई सेवकाईको सल्लाह (१ कोरिन्थी १४:३) साथै सुधार र सान्त्वनालाई पनि भनिन्छ ।

यस अवस्थामा प्रयोग गरिएका सर्तहरूले विशेष रूपमा सान्त्वनालाई सन्दर्भ गर्न सक्छन्; तिनीहरूलाई नयाँ नियममा यस अर्थमा प्रयोग गरिएको छ । यदि यसरी व्याख्या गरिएको छ भने विशेष वरदानले सेवक सान्त्वनाको योग्यतालाई बुझाउँछ, विशेष गरी दुःखमा परेकाहरूलाई । तर उपदेशको अर्थ भए पनि, सान्त्वनाको लागि यसको प्रयोग आवश्यक छ । प्रोत्साहनलाई धैर्यता र

लगनशीलताको खेतीतर्फ निर्देशित गर्न आवश्यक छ र यी सान्त्वनासँग नजिक छन् ।

उल्लिखित अर्को वरदान वा उपहार भनेको दिने हो र उसले सरलताका साथ गर्न आग्रह गर्दछ । शब्दको कहिलेकाहीँ उदारताको अर्थ हुन्छ (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ८:२; ९:११, १३) । तर अन्यत्र यसको अर्थ सरलता हो, हृदयको एकल मन, उद्देश्य र उद्देश्यको अर्थमा (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ११:३; एफिसी ६:५; कलस्सी ३:२२) । यी मध्ये कुन अर्थ यहाँ अभिप्रेरित छ भन्ने निश्चित छैन तर सरलताको पक्षमा धेरै कुरा भन्न सकिन्छ । यस उदाहरणमा दिने भनेको निजी माध्यमको हो; यो मण्डलीको खजानाबाट दान होइन । यो पछिल्लो डिकनको जिम्मेवारी हो र दयाको यो कामलाई यहाँ हेरिएको छ भनेर सोच्ने कुनै प्रमाण छैन ।[153] न त उदारता वा उद्देश्यको इमानदारी कोषबाट रकमको वितरणको सन्दर्भमा सबैभन्दा उपयुक्त आदेश जस्तो देखिन्छ । चर्च जहाँ आफ्नो सम्पत्तिलाई हेर्दा यी मध्ये कुनै पनि गुण विशेष रूपमा सान्दर्भिक हुन्छ । यसबाहेक, यदि "मन्त्रालय वा अफिस" (पद ७) डिकनको हो भने, प्रमाणले संकेत गरे जस्तै, त्यहाँ नक्कल वा कम्तिमा अतिरिक्त विशिष्टता हुनेछ जुन यस खण्डमा प्रेरितको रुचिसँग विरलै सहमत हुन्छ, अर्थात्, परमेश्वरले मण्डलीमा वितरण गर्नुभएको धेरै वरदानहरूको अभ्यास। दिनु भनेको व्यक्तिगत स्वामित्वको भएकोले, मनसाय र उद्देश्यको इमानदारीको अभिलेख सबैभन्दा सान्दर्भिक छ। दान आफैंको लागि प्रभाव र फाइदा सुरक्षित गर्ने भित्री मनसायको साथ हुनुहुँदैन, चर्चको खजानामा आफ्नो दानमा धनीहरू द्वारा बारम्बार लिप्त हुने र जसको लागि चर्चको मामिलाहरूको निर्देशनका लागि जिम्मेवार व्यक्तिहरू धेरै झुक्नु उत्तरदायी हुन्छन् ।

"उहाँले लगनशीलताका साथ शासन गर्नुहुन्छ ।"[154] यसमा कुनै प्रश्न हुन सक्दैन तर यहाँ उल्लेख गरिएका ती मानिसहरू हुन् जसले

---

[153] प्रयोग गरिएको क्रिया μεταδίδωμι हो, "बाढ्न दिनुहोस्" (सम्बन्धित पद, लूका ३:११; रोमी १:११; एफेसी ४:२८; १ थेस्सलोनिकी २:८) ।

[154] क्रियाको लागि προΐστημι शासकको अर्थमा सम्बन्धित पद, १ थेस्सलोनिकी ५:१२; १ तिमोथी ३:४, ५, १२; 5:१७, कायम राख्ने अर्थमा सम्बन्धित पद, ३:८, १४ ।

चर्चमा शासन र निरीक्षण गर्छन् (सम्बन्धित पद, १ थेस्सलोनिकी ५:१२; १ तिमोथी ५:१७) । पछिल्लो खण्डमा तिनीहरूलाई "एल्डरहरू" भनिन्छ । १ कोरिन्थी १२:२८ मा यो अफिस वा कार्यालय अर्को शब्द, अर्थात्, "सरकारहरू" द्वारा संकेत गरिएको छ । यहाँ एकजना व्यक्तिले प्रयोग गरेको सरकारलाई कुनै सङ्केत छ भनी मान्नु बेतुका हुनेछ । अन्य खण्डहरूले एल्डरहरूको बहुलतालाई सङ्केत गर्छ (सम्बन्धित पद, पनि प्रेरित १५:२, ४, ६, २२, २३; १६:४; २०:१७, २८; तीतस १:५; हिब्रू १३:७, १७) । प्रेरितले यस मामलामा एकवचन प्रयोग गर्दछ जुन अन्य चार उदाहरणहरूमा पछ्याइएको ढाँचा पछि धेरै वरदानहरू राख्ने र प्रयोग गर्न सक्नेहरूको संख्यालाई कुनै सन्दर्भ बिना । तसर्थ चर्चको सरकारमा एकजना व्यक्ति मुख्य व्यक्तिको रूपमा र शासन गर्नेहरूमाथि एक व्यक्तिको प्रमुखको रूपमा विचारको लागि यस पाठबाट कुनै समर्थन प्राप्त गर्न सकिँदैन । लगनशीलताको लागि आग्रह चर्च वा मण्डलीका शासकहरूले पालन गर्नु पर्ने सतर्कताको सम्झना हो । तिनीहरूले परमेश्वरको मण्डलीको गोठालो गर्न र पवित्र आत्माले तिनीहरूलाई पर्यवेक्षकहरू बनाउनुभएको बगालको हेरचाह गर्नुपर्छ (प्रेरित २०:२८) । तिनीहरूले आफ्नो हेरचाहमा रहेकाहरूको आत्माको हेरचाह गर्नुपर्छ (हिब्रू १३:१७) । चर्च वा मण्डली सत्यको स्तम्भ र आधार हो भन्ने तथ्यभन्दा प्रेरितको आरोपमा कुनै विचारले थप बल थप्दैन (१ तिमोथी ३:१५) र सरकारको प्रत्येक उल्लंघन वा उपेक्षाले प्रत्यक्ष रूपमा साक्षीलाई पूर्वाग्रह दिन्छ जसको सत्यता मण्डली स्तम्भ हो ।

"उहाँ जसले खुशीसाथ दया देखाउनुहुन्छ ।" यस उपहार वा वरदानको दानसँग नजिकको सम्बन्ध छ । तर त्यहाँ "दया" शब्दको प्रयोगमा खाँचोमा परेकाहरूलाई थप प्रत्यक्ष, व्यक्तिगत सेवकाईको विचार छ । पहिले उल्लेख गरिएको उपहारले व्यक्तिगत र अधिक घनिष्ठ सेवालाई समावेश गर्दैन जुन यो दयाको अफिसले संकेत गर्दछ । यस मामिलामा समावेश गरिएको सद्गुणले यस प्रकारको हेरचाहलाई संकेत गर्दछ; यो खुसीसाथ प्रदर्शन गर्नुपर्छ । कहिलेकाहीं दयाको काम असहमत हुन्छ र यसैले यो निरुत्साहित र अव्यवस्थित तरिकामा गर्न उत्तरदायी हुन्छ । यो मनोवृत्तिले दयाको मुख्य

उद्देश्यलाई हराउँछ । क्याल्भिनका शब्दहरूमा, "किनकि मानिसहरूलाई हँसिलो र उनीहरूलाई सहयोग गर्नको लागि हँसिलो देख्नु भन्दा बिरामी वा अन्य कुनै पनि कष्टमा परेकाहरूलाई अरू कुनै कुराले सान्त्वना दिँदैन; त्यसैले जसबाट सहयोग प्राप्त हुन्छ, तिनीहरूको अनुहारमा उदासीनता देख्दा उनीहरूले आफूलाई घृणित महसुस गराउँछ ।"[155]

पहिलो चार उपहारको हकमा उपदेश उपहार प्रयोग गर्ने क्षेत्रसँग सम्बन्धित छ तर अन्तिम तीनको हकमा यो सेवा प्रदान गर्ने हृदय र इच्छाको लागि निर्देशित छ ।[156]

१२:९–२१

९ प्रेम निष्कपट होस् ! खराब कुरालाई घृणा गर; जुन कुरा असल छ, त्यसमा टाँसिबस ।
१० भ्रातृप्रेमले एक-अर्कालाई कोमलतापूर्वक माया गर; आदर गर्नमा एक-अर्कोलाई उछिन ।
११ प्रयत्न गर्नमा अल्छे नहोओ; आत्मामा जोशिला होओ; प्रभुको सेवा गरिरहो;
१२ आशामा आनन्दित होओ; सङ्कष्टमा स्थिर रहो; प्रार्थनामा दृढ़तापूर्वक लागिरहो ।
१३ पवित्र जनहरूको खाँचोमा सहायता गर; पाहुनाहरूका सेवामा लागिरहो ।
१४ तिमीहरूलाई सताउनेहरूलाई आशिष देओ; आशिष देओ, र श्राप नदेओ ।
१५ आनन्द मनाउनेहरूसँग आनन्द मनाओ, र रुनेहरूसँग रोओ ।
१६ एक-अर्कासँग एकै मनका होओ । अल्गा कुराहरूमा मन नलगाओ, तर नम्रहरूतर्फ झुक । आफ्नो दृष्टिमा बुद्धिमान् नहोओ ।

---

[155] Op. cit., ad loc.
[156] सम्बन्धित पद, मेयर: op. cit., ad १२:८ ।

१७ खराबको बदलामा कसैलाई खराब नगर । सबै मानिसहरूको दृष्टिमा भला देखिने कुराहरूको पहिलेदेखि चिन्ता गर ।
१८ सम्भव भए तिमीहरूबाट जहाँसम्म हुन सक्छ, सबै मानिसहरूसँग मेलमिलापमा बस ।
१९ हे प्रियहो, तिमीहरू आफैले बदला नलेओ, तर बरु क्रोधलाई ठाउँ देओ; किनकि लेखिएको छ: 'बदला लिने काम मेरो हो, म नै बदला दिनेछु, परमप्रभु भन्नुहुन्छ ।'
२० यसकारण 'तिम्रो शत्रु भोकाउँछ भने त्यसलाई खान देऊ; यदि त्यो तिर्खाउँछ भने त्यसलाई पिउन देऊ; किनकि यसो गर्नाले तिमीले त्यसको टाउकोमाथि आगोको भुङ्ग्रोको रास लाउनेछौ ।'
२१ खराबीसँग नहार, तर भलाइले खराबीलाई जित !

अघिका छ वटा पदहरूमा प्रेरितले विभिन्न अफिस वा कार्यालय र कार्यहरूको बारेमा व्यवहार गरेका थिए र प्रत्येक अवस्थामा उपयुक्त सल्लाह दिएका थिए । पद ९-२१ मा सबै विश्वासीहरूले पालन गर्नु पर्ने कर्तव्यहरूलाई उहाँले आज्ञा गर्नुहुन्छ । पूरै अध्याय पवित्रीकरणको ठोस र व्यावहारिक पक्षहरूसँग सम्बन्धित छ र त्यसैले आग्रहहरूले जीवनको विविध परिस्थितिहरूलाई समेट्नुपर्दछ । तर पद ३-८ मा कर्तव्यहरू छन् जुन सबैको लागि सामान्य छैन । पद ९-२१ ले कर्तव्यहरूसँग सम्बन्धित छ जसलाई कसैले उपेक्षा गर्न सक्दैन । प्रेम, भ्रातृत्व दया, जोश, आशा, धैर्य, प्रार्थना, आतिथ्य, सहिष्णुता, सहनुभूति, नम्रता जस्ता सबै गुणहरूको सान्दर्भिकता देख्न सजिलो छ; यो अनुग्रहको यो पङ्क्तिसंग प्रेरित व्यवहार गर्न अगाडि बढ्छ ।

९, १० "प्रेम कपटरहित होस् ।" हामी आशा गर्न सक्छौं कि सूची प्रेमबाट सुरु हुनेछ (सम्बन्धित पद, रोमी १३:८-१०; १ कोरिन्थी १३:१३; गलाती ५:२२) । प्रेमको प्रधानतालाई ध्यानमा राख्दै यसलाई कसरी चित्रण गरिएको छ भनेर ध्यान दिनु विशेष चासोको विषय हो । यो

अपरिचित हुनु पर्छ । हामीले यो जोड अन्यत्र पाउँछौं (२ कोरिन्थी ६:६; १ पत्रुस १:२२) । पाखण्ड भन्दा निन्दनीय कुनै दुर्गुण छैन । सत्यको विरोधाभास हुने भएकाले सत्यताको लागि कुनै दुर्गुण बढी विनाशकारी हुँदैन । हाम्रा प्रभुले यसको शैतानी चरित्रलाई उजागर गर्नुभयो जब उहाँले यहूदालाई भन्नुभयो, "के तिमी मानिसको पुत्रलाई चुम्बन गरेर धोका दिन्छौ ?" (लूका २२:४८) । यदि प्रेम सद्गुणको योग हो र पाखण्डी दुर्गुणको प्रतीक हो भने, यिनीहरूलाई एकसाथ ल्याउनु कस्तो विरोधाभास हो ! छुट्याउने स्नेह !

हाम्रो पङ्क्तिबद्धताको कुनै मापदण्ड खराब र असलको बीचमा स्थापित विरोधाभास भन्दा बढी खोजी छैन । पहिलेका सबै रूपहरूमा हाम्रो प्रतिक्रिया तत्काल घृणाको हो; हामीले "शरीरद्वारा कलङ्कित भएको वस्त्रलाई पनि घृणा गर !" (यहूदा २३) । राम्रोसँग हाम्रो लगाव विवाहको बन्धनले चित्रण गरेको भक्तिको हो ।[157] जुन अन्धकारको राज्यसँग सम्बन्धित छ र हाम्रो बन्धनप्रतिको निष्ठाबाट घृणाको पलायन भन्दा बढी कुनै पनि सर्तहरूले हाम्रो मनोवृत्तिमा पूर्ण भिन्नता व्यक्त गर्न सक्दैन । सबै कुरा असल र परमेश्वरलाई मन पर्ने कुरा हो (सम्बन्धित पद, १ थेसलोनिकि ५:२२; फिलिप्पी ४:८, ९) । जब हाम्रो जीवनको वातावरण राम्रो हुन्छ हामी अधर्मको बाटो र अधर्मीहरूको सल्लाहमा निसासिन्छौं (सम्बन्धित पद, भजनसंग्रह १:१, २) ।

आदेशको अर्को शृङ्खलामा निर्माणको समानता छ र यसलाई निम्न प्रतिपादनद्वारा अभिव्यक्त गर्न सकिन्छ: "एक-अर्कालाई भ्रातृप्रेमले माया गर, एकअर्कालाई आदर गर, जोसिलो बन, आत्मामा उत्कट बन, प्रभुको सेवा गर, आशामा आनन्द गर, सङ्कष्टमा धैर्य गर,अतिथि सत्कार गर र निरन्तर प्रार्थना गर ।"

"दाजुभाइहरूको प्रेममा एकअर्काप्रति कोमल स्नेह होओ ।" पद ९ को प्रेम हाम्रा सँगी मानिसहरूलाई प्रेम हो र सन्दर्भमा विशेष गरी मण्डलीको संगति भित्र प्रयोग गरिएको प्रेमलाई सन्दर्भ गर्नुपर्छ । तर यहाँ र त्यस प्रेमका विभिन्न अभिव्यक्तिहरूलाई पछ्याउने पदहरूमा उल्लेख गरिएको छ । यो स्पष्ट छ कि वर्तमान उदाहरणमा

[157] κολλάω यो १९:५; १ कोरिन्थी ६:१६, १७ मा प्रयोग हेर्नुहोस् ।

सन्तहरूको संगतिलाई पारिवारिक सम्बन्धको रूपमा हेरिएको छ र त्यसैले मण्डलीको जीवनमा परिवारका सदस्यहरूले एकअर्काको लागि मनोरञ्जन गर्ने स्नेहसँग मेल खान्छ ।[158] विश्वासीहरूले एकअर्कालाई सहने प्रेम यहाँ संकेत गरिएको छ र स्वीकृत गरिएको छ । व्यायामको उच्चतम स्तरमा प्रेम पनि गुणस्तरमा भेदभाव हो । यो भेदभावलाई पावलको वचनमा अन्यत्र उदाहरण दिइएको छ, "सबै मानिसहरूको भलाइ गर, र विशेष गरी विश्वासको घरानाका मानिसहरूलाई" भलाई गर (गलाती ६:१०) ।

"सम्मान वा आदर गर्नुपर्ने कुरामा एकअर्कालाई प्राथमिकता दिँदै ।" यसको व्यावहारिक आयात स्पष्ट छ । तर त्यहाँ एउटा प्रश्न छ कि पावलले भने, "हरेकले आफूलाई भन्दा अरूलाई असल ठानोस्" (फिलिप्पी २:३) वा हामीले सम्मान प्रदान गर्न नेतृत्व गर्ने विचार हो कि भन्ने उद्देश्य अरू ठाउँमा जस्तै हो । अर्थात्, अरूको प्रशंसा हेर्न र पर्खनुको सट्टा हामी तिनीहरूको सम्मानमा अग्रसर हुनुपर्छ भन्ने विचार राम्रोसँग हुन सक्छ । हामी निश्चित हुन सक्दैनौं कि कुन विचार यहाँ अवस्थित छ । कुनै पनि अवस्थामा उपदेश त्यो अवधारणाको विरुद्धमा निर्देशित हुन्छ जसद्वारा हामीले आफूलाई अरूभन्दा माथि दाबी गर्छौं । सिफारिस गरिएको नम्रता पद ३ मा प्रशंसा गरिएको विवेकपूर्ण निर्णयसँग असंगत छैन । हामीले परमेश्वरले हामीलाई दिनुभएको वरदानहरू पहिचान गर्न र अरूसँग यी समान उपहारहरू छैनन् र त्यसकारण कार्यहरू लिन योग्य छैनन् भन्ने जागरूकतामा प्रयोग गर्नुपर्छ । विशेषाधिकारहरू जुन वरदान वा उपहारहरू समावेश छन् । नम्रताले विश्वासको सङ्गतिमा रहेको भिन्नतालाई बेवास्ता गर्दैन र न त यसलाई आलस्यको बहानाको रूपमा बिन्ती गर्न सकिन्छ । पावलले आफूलाई “सबै सन्तहरूमध्ये सबैभन्दा सानोभन्दा सानो” ठान्थे (एफिसी ३:८) तर उनले आफूलाई ख्रीष्टको प्रेरित र सेवकको रूपमा आफ्नो उच्च विशेषाधिकारहरू दाबी गर्नबाट आफूलाई जोगाउन दिएनन् । विश्वासीहरूका बीचमा उहाँ यहाँ के प्रशंसा गर्नुहुन्छ र "परमेश्वरले प्रत्येकलाई विश्वासको एक

[158] Φιλόστοργοι, यद्यपि नयाँ नियममा अन्यत्र देखा पर्दैन, de suis ले शास्त्रीय ग्रीकमा पारिवारिक स्नेहलाई जनाउँछ ।

नाप अनुसार व्यवहार गर्नुभएको छ" (पद ३) प्रयोग गर्नको लागि न्यायको संयमताको उत्कृष्ट उदाहरण हुनुहुन्छ ।

११ अर्को तीनवटा अर्तीहरू घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित छन्:[159] "प्रयत्न गर्नमा अल्छे नहोओ; आत्मामा जोशिला होओ; प्रभुको सेवा गरिरहो ।" पहिलो नकारात्मक छ र राम्रो काममा थकान विरुद्ध निर्देशित छ (सम्बन्धित पद, गलाती ६:९) ।[160] दोस्रो सकारात्मक समकक्ष हो र हाम्रो आत्माहरू जोशमा हुनुपर्दछ भनेर आग्रह गर्दछ । "आत्मा" लाई पवित्र आत्मालाई बुझाउनको लागि लिइएको छ र त्यसैले यो विचार "पवित्र आत्मामा उत्कट" हुनेछ ।[161] यो अर्थ उपयुक्त छ, विशेष गरी निम्न खण्डमा प्रभुको सेवालाई ध्यानमा राखेर । यो पनि सत्य हो कि हाम्रो आत्माहरू पवित्र आत्माले चाँडो गरेपछि मात्र हामी हाम्रो आत्मामा उत्कट हुन सक्छौं । यद्यपि "आत्मा" शब्द पवित्र आत्माको व्यक्तिगत नाम हो र यो संकेतको साथ बारम्बार देखा पर्दछ, यसले मानव आत्मालाई पनि तोक्छ र प्रायः पावलका पत्रहरूमा यस अर्थमा देखा पर्दछ (सम्बन्धित पद, रोमी १:९; १ कोरिन्थी २:११; ७:१; मानव आत्माको यो सन्दर्भ यहाँ उपयुक्त भएकोले, यसलाई पवित्र आत्मालाई सन्दर्भ गर्न आवश्यक छैन । तेस्रोले सेवालाई परिभाषित गर्दछ जसमा अल्छीबाट टाढा रहनुपर्छ र जोशमा अभ्यास गर्नुपर्छ ।[162] यो रिमाइन्डर थकानको लागि

---

[159] एन इ बी ले तीनैलाई घनिष्ठ सम्बन्धमा प्रतिपादनद्वारा राख्छ: "उत्कृष्ट ऊर्जाका साथ, आत्माको जोशमा, प्रभुको सेवा गर्नुहोस्" ।

[160] मत्ती २५:२६ मा ὀκνηροί को अर्थ "आलसी" हो, फिलप्पी ३:१ "अर्कासम" वा "समस्यापूर्ण" । यहाँ उस्तै विचारहरू व्यक्त गरिएका छन्: "निरपेक्ष नहुनुहोस्", "का समस्याहरूबाट विचलित नहुनुहोस्"। σπυδή कहिलेकाहीं हतारको अर्थ हुन्छ (मर्कुस ६:२५; लूका १:३९) र यो σπυδάζω अर्थ सम्भवतः त २ तिमोथी ४:९, २१; तीतस ३:१२; तर प्रायः σπυδή को अर्थ लगनशीलता वा सावधानी हो (सम्बन्धित पद, २ कोरिन्थी ७:११, १२; ८:७, ८, १६; हिब्रु ६:११; २ पत्रुस १:५; यहुदा ३) र σπυδάζω धेरै जसो अवस्थामा सके सम्म सबैमा समान आयात छ ।

[161] सम्बन्धित पद, *ब्यारेत:* op. cit., ad loc.

[162] Κυρίῳ को सट्टा καιρῷ पढाइलाई बाहिरी प्रमाणहरूको सन्दर्भमा कमजोर रूपमा प्रमाणित गरिएको छ । यसको विरुद्धमा P46, α, A, B, L, अभिसापको मास, र अन्य अधिकारीहरू छन्, καιρῷ लाई उल्लेखनीय बहिष्कारहरू (सम्बन्धित व्यक्तिहरू, मेयर, गोडेत) द्वारा मन पराइएको छ । समयको परिस्थितिमा आफूलाई मिलाउने अर्थमा समय

सबैभन्दा प्रभावकारी औषधि हो र उत्साहको लागि प्रोत्साहन हो । जब निरुत्साहले ख्रीष्टियनलाई जित्छ र आत्माको बेहोशीलाई यसको उत्तरकथाको रूपमा लिन्छ, यो किनभने प्रभुको सेवाको दावीहरू हाम्रो विचारमा सर्वोच्च हुन छाडेका छन् । यद्यपि यो आह्वान सामान्य हो र जीवनको हरेक परिस्थितिमा लागू हुन्छ, यो विशेष उपदेशहरूको यस श्रृंखलामा स्थान बाहिर छैन;[163] यसले अभिव्यक्त गर्दछ जुन आलस्यलाई रोक्न, भक्तिको स्थिरतामा उत्प्रेरित गर्न र निडरताबाट जोगाउन गणना गरिएको छ । जोश जो प्रभुको सेवाको कक्षा भन्दा बाहिर जान्छ । "परमप्रभुको सेवा" को यो दोहोरो उद्देश्य अल्छीबाट उत्तेजित हुनु र जोसलाई नियमन गर्नु हो ।

१२ अर्को तीनवटा पनि घनिष्ठ रूपमा सम्बन्धित छन्: "आशामा आनन्दित होओ; सङ्कष्टमा स्थिर रहो; प्रार्थनामा दृढ़तापूर्वक लागिरहो ।" आशामा भविष्यको सन्दर्भ छ (सम्बन्धित पद, ८:२४, २५) । विश्वासीले आफ्नो क्षितिजलाई देखेको र लौकिक (सम्बन्धित पद, पद २) द्वारा बाँध्नु हुँदैन । अब कब्जामा रहेको मुक्ति आशाद्वारा यति सशक्त छ कि आशा बिना यसको चरित्र अस्वीकार गरिएको छ; "किनकि आशामा हामीले मुक्ति पाएका थियौं" (८:२४) । आशा परमेश्वरको महिमाको आशा हो (५:२) र यो विश्वासीका लागि अविचलित, पूर्णतया आनन्दको एउटा हो । बादल बिनाको बिहानी हुनेछ भन्ने आशा महसुस भयो; त्यहाँ राम्रो र खराब, आनन्द र दुखको मिश्रण हुनेछैन । त्यसैले अहिले पनि "आशामा आनन्दित होओ" ।

सेवा गर्ने विचार ग्रीक र ल्याटिनमा देखिन्छ, र अवसरको फाइदा उठाउने विचार पावलमा देखा पर्दछ (ἐξαγοραζόμενος τὸν κατομον, एफिसी ५:१६; कलस्सि ४ः५; गलाती ६:१०; त्यसकारण समयको सेवा गर्ने सोच पावलको शिक्षाको लागि परेन वा यस सन्दर्भमा अनुपयुक्त छैन । यसबाहेक, यो बुझ्न गाह्रो छ कि कसरी καιρῷ लाई Κυρίῳ को लागि प्रतिस्थापन गर्न सकिन्छ, जबकि उल्टो सजिलै बुझ्न सकिन्छ । यद्यपि, लेखनमा समानताबाट भ्रम उत्पन्न भएको हुन सक्छ र बाह्य प्रमाणहरू यस्तो छ कि हामीले καιρῷ लाई उचित पाठको रूपमा अपनाउन सक्दैनौं । कसैले कार्ल बार्थको टिप्पणीमा द्वन्द्वात्मक गतिविधी पत्ता लगाउन सक्दैन: "समयको सेवा गर्नुहोस्: वर्तमान क्षणको संकटमा डुब्नुहोस्, निर्णय त्यहाँ छ" (op. cit., ad loc.) ।

[163] सम्बन्धित पद, कन्ट्रा गोडेट जसले भन्छन्: "सिफारिस: प्रभुको सेवा गर्नुहोस्, विशेष गरी सिफारिसहरूको शृङ्खलामा स्थान पाउन धेरै सामान्य छ" (op. cit., ad loc.) ।

आशा यहाँ होइन, तथापि, आनन्दित हुने वस्तुलाई निर्देशित गरिएको छ । फिलिप्पीका शब्दहरूमा, "आमनाको अर्थ आशामा आनन्दित हुनु होइन ... तर माध्यमद्वारा वा आशाको सद्गुणमा आनन्दित हुनु हो ।"[164] आशा आनन्दको कारण वा आधार हो । तर दु:खद्वारा प्रयास गरे पनि आशाको दृष्टिमा उपयुक्त प्रतिक्रिया आनन्ददायी छ । आशाले उज्यालो बाहेक दु:खमा आराम छैन । यस प्रभावको लागि पावलको शब्द अन्य ठाउँमा विश्वासीहरूका लागि कत्ति सुस्पष्ट छ जब तिनीहरू मृतकहरूका लागि रोइरहेका छन्, "आशा नभएका अरूहरू जस्तै तिमीहरू पनि शोक नगर" (१ थेस्सलोनिकी ४:१३) ।

"संकटमा धैर्य ।" फिलिप्पीले फेरि औंल्याएझैं, यो सहने सङ्कष्ट होइन तर सङ्कष्टमा स्थिर रहनु हो ।[165] विश्वासीको तीर्थयात्रा र तिनीहरूप्रतिको उहाँको मनोवृत्तिलाई चित्रण गर्ने सङ्कष्टहरूमा हाम्रो ध्यान पहिले नै खिचिएको थियो (५:३) । पावलले बारम्बार आफूले भोगेको दु:खलाई सङ्केत गर्छ (सम्बन्धित पदहरू, २ कोरिन्थी १:४, ८; २:४; ६:४; ७:४; एफिसी ३:१३; १ थेसलोनिकी ३:७) । यो पनि उल्लेखनीय छ कि जीवनका विभिन्न पक्षहरूलाई ध्यानमा राखेर प्रेरितको शिक्षाले विश्वासीहरूको पीडालाई कति पटक लिन्छ (सम्बन्धित पद, ८:३५; २ कोरिन्थी १:४; ४:१७; ८:२; १ थेसलोनिकी १:६; ३:४) । यी प्रायः सतावटको रूप लिन्छन् र हामीलाई सम्झाइन्छ कि "ख्रीष्ट येशूमा ईश्वरीय जीवन बिताउने सबैले सतावट सहनेछन्" (२ तिमोथी ३:१२; सम्बन्धित पद, रोमी ८:३५; २ कोरिन्थी १२:१०; २ थेस्सलोनिकी १:४; २ तिमोथी ३:११) र त्यो "धेरै सङ्कष्टहरूबाट हामी परमेश्वरको राज्यमा प्रवेश गर्नै पर्छ" (प्रेरित १४:२२; सम्बन्धित पद, ७:१४) । वर्तमान पाठको उपदेशले विश्वासको जीवनमा के धेरै व्यापक छ त्यसमा स्थिरता र लगनशीलताको आवश्यकतालाई देखाउँछ ।

अघिल्लो आदेशमा समावेश गरिएका सटीक मागहरूले अर्को आदेशको सान्दर्भिकतालाई औंल्याएको छ: "प्रार्थनामा अडिग रहनु" (सम्बन्धित पद, प्रेरित १:१४; ६:४; कलस्सी ४:२) । सङ्कष्टको बिचमा

[164] Op. cit., ad loc.
[165] Ibid.

लगनशीलताको नाप भनेको प्रार्थनामा हाम्रो लगनशीलताको नाप हो । प्रार्थना भनेको प्रत्येक आवश्यकताको लागि पर्याप्त अनुग्रहको आपूर्तिको लागि र विशेष गरी दु:खले हामीलाई प्रलोभनमा पार्ने मूर्खताको विरुद्धमा परमेश्वरले नियुक्त गर्नुभएको माध्यम हो ।

यस त्रयीमा उल्लेख गरिएका सद्गुणहरूको अन्तरनिर्भरता अवलोकन गर्नु राम्रो हो । आशा बिनाको सङ्कष्ट कत्तिको निराशाजनक हुनेछ (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी १५:१९) र प्रार्थना मार्फत हामीलाई बताइएका आशा र धैर्यका स्रोतहरू बिना हामी सतावटमा पराजय हुनेछौं । दाऊदको विचारको क्रमले प्रेरितको आग्रहलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ: "जब म तपाईंलाई पुकार्छु, जब म तपाईंको महा पवित्र स्थानतिर आफ्ना हात उचाल्छु, तब मेरा विन्तीहरूको सोर सुन्नुहोस् ! परमप्रभु धन्यका होऊन्; किनकि उहाँले मेरा विन्तीहरूको सोर सुन्नुभएको छ । परमप्रभु मेरा बल र मेरा ढाल हुनुहुन्छ; मेरो हृदयले उहाँमाथि भरोसा राख्यो, र मैले सहायता पाएँ; यसैकारण मेरो हृदय अत्यन्तै रमाउँछ; अनि मेरो गीतद्वारा म उहाँको प्रशंसा गर्नेछु । (भजनसंग्रह २८:२, ६, ७) ।

१३ "सन्तहरूको आवश्यकताहरूमा सञ्चार गर्नु ।"[166] यो सत्य हो कि यदि हामीले यो सल्लाह पालन गर्यौं भने हामीले सन्तहरूको आवश्यकताहरू पूरा गर्न हाम्रो सम्पत्तिहरू बाँडफाँड गर्नेछौं र प्रदान गर्नेछौं । तर यो परिणामको रूपमा निहित भए तापनि सटीक विचार संवादको जस्तो देखिदैन तर संतहरूको आवश्यकतामा भाग लिने वा साझा गर्ने हो । यहाँ "संचार" द्वारा अनुवाद गरिएको उही शब्दले अन्य अवस्थामा स्पष्ट रूपमा भाग लिने भावना (१५:२७; १ तिमोथी ५:२२; हिब्रू २:१४; १ पत्रुस ४:१३; २ यूहन्ना ११) र सम्भवतः फिलिप्पी ४:१४ मा पनि सम्बन्धित संज्ञाको अर्थ सहभागी हो (मत्ती २३:३०; १ कोरिन्थी १०:१८, २०; २ कोरिन्थी १:१७; फिलेमोन १७; हिब्रू १०:३३; १ पत्रुस ५:१; २ पत्रुस १:४; सम्बन्धित पद, लुका ५:१०; २ कोरिन्थी ८:२३ साथीको अर्थमा र क्रियाको मिश्रित रूप एफिसी ५:११; फिलिप्पी ४:१४; प्रकाश

[166] विभिन्नता μνείαις (स्वीकृत पठनका लागि κρείαις, "आवश्यकताहरू") कुनै पनि खातामा, बाह्य वा आन्तरिक रूपमा पछ्याउन हुँदैन।

१८:४) ।[167] त्यसकारण, यसको अर्थ यो हुनेछ कि हामीले आफूलाई सन्तहरूको आवश्यकतासँग चिन्नु पर्छ र तिनीहरूलाई आफ्नो बनाउनु पर्छ । हामी पद ५ को अर्थमा अरूको वरदानका सहभागी हौं तर तिनीहरूको चाहना र आवश्यकताका पनि हामी हौं ।[168] पद १५ मा उल्लेख गरिएको अरूसँग आफूलाई उस्तै पहिचान यहाँ सन्तहरूको चाहनामा लागू गरिएको छ ।

अर्को आह्वान नजिकबाट सम्बन्धित छ: " सत्कार वा आतिथ्य दिईएको "। "दिईएको" अनुवाद गरिएको शब्द भनेको पछि लाग्नु वा पछ्याउनु हो र यो संकेत गर्दछ कि हामीले आतिथ्यताको खोजीमा सक्रिय हुनुपर्दछ र यसलाई प्रदान गर्नु मात्र होइन, सम्भवतः (सम्बन्धित पद, १ पत्रुस ४:९) जब आवश्यक हुन्छ । यसको अपरिहार्य प्रेम, शान्ति, धार्मिकता, असल र ख्रीष्ट येशूमा परमेश्वरको उच्च बोलावटको इनामको प्राप्तिको सन्दर्भमा अन्यत्र जस्तै यहाँ पनि त्यस्तै प्रकारको गतिविधिको आज्ञा दिइएको छ (सम्बन्धित पद, १४:१९; १ कोरिन्थी १४:१ फिलिप्पी ३:१२, १४; १ थेस्सलोनिकी ५:१५; १ तिमोथी ६:११; हेब्रु १२:१४; १ पत्रुस ३:११) । प्रेरितीय समयमा यस सद्गुणको अभ्यासको लागि तत्काल आवश्यकता थियो । त्यहाँ सतावटहरू थिए जसद्वारा ख्रीष्टियनहरू बसाइँ सरिन बाध्य भए । त्यहाँ अन्य कारणहरू पनि थिए जसका लागि तिनीहरू एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा सर्दै थिए । सुसमाचारका सन्देशवाहकहरू आफ्नो कामको पूर्तिमा यात्रा गरिरहेका थिए । संसार आतिथ्यविहीन थियो । त्यसकारण आतिथ्यता विश्वासीहरू सन्तहरूको आवश्यकतामा सहभागी हुने तरिकाको प्रमुख उदाहरण थियो । अपोस्टोलिक वा प्रेरितीय समयमा प्रचलित अवस्थाहरू अझै पनि संसारका विभिन्न भागहरूमा प्राप्त हुन्छन् र यस अनुग्रहको आवश्यकता त्यतिबेला जत्तिकै जरुरी छ । तर जहाँ आर्थिक र सामाजिक अवस्था अनुकूल छ, त्यहाँ आतिथ्यको अभ्यास अप्रासंगिक छैन । यो यी परिस्थितिहरूमा हो कि क्रिया "अनुसरण" को बल ध्यान दिनु पर्छ ।

---

[167] गलाती ६:६ "संचार" को एक उदाहरण हुन सक्छ ।

[168] फिलिप्पीको टिप्पणी यस प्रभावको लागि हो कि हामी सन्तहरूको आवश्यकतालाई संवाद गर्दैनौं तर सन्तहरू आफैलाई (op. cit., ad loc.) ।

यदि हामी कर्तव्य, विशेषाधिकार र आशिषप्रति सचेत छौं भने अवसरहरूले आफैलाई प्रस्तुत गर्नेछन् (सम्बन्धित पद, हिब्रू १३:२; २ तिमोथी १:१६-१८) ।

१४ हामीलाई "सताउनेहरूलाई आशिष दिनु" भन्दा कुनै व्यावहारिक सल्लाहले हाम्रो आत्मामा ठूलो माग राख्दैन । सतावटमा निहित अन्यायपूर्ण र द्वेषपूर्ण दुर्व्यवहार हो । यो हाम्रो तर्फबाट नराम्रो काम गरेर होइन तर भलाइ गरेर उत्तेजित हुन्छ (सम्बन्धित पद, १ पत्रुस ३:१३-१७) । सतावटको कारण यो हो कि "शरीरलाई मन पराउनु, परमेश्वरको विरुद्धमा शत्रुता हो" (८:७) र सत्य र भक्तिको लागि परमेश्वरका साक्षीहरू विरुद्ध दुश्मनी गर्न उक्साइन्छ । यो सतावटको अव्यावहारिकता हो जुन विश्वासीहरूको मनमा आक्रोश र प्रतिशोधात्मक प्रतिशोधको रिसाउने विचारहरू उत्प्रेरित गर्न जिम्मेवार छ । यहाँ आदेशको पालना गर्न कठिनाई छ । यदि हामी प्रतिशोधात्मक कार्यहरूबाट टाढा रह्यौं भने, हामी प्रतिशोधात्मक विचारहरू लिन कत्तिको तयार छौं । तथापि, यहाँ आवश्यक परहेज मात्र होइन र सतावटको सहनशीलता मात्र होइन (सम्बन्धित पद, १ पत्रुस २:२०) तर आशिषमा व्यक्त गरिएको दयालु स्वभावको मनोरञ्जन हो । आशिष दिनुको विभिन्न अर्थ हुन्छ । जब हामी परमेश्वरलाई आशिष दिन्छौं हामी उहाँलाई प्रशंसा गर्छौं जसको उहाँ योग्य हुनुहुन्छ (सम्बन्धित पद, लूका १:६४, ६८; २:२८; २४:५३; याकूब ३:९) । जब परमेश्वरले हामीलाई आशिष् दिनुहुन्छ उहाँले हामीलाई आशिष् दिनुहुन्छ (सम्बन्धित पद, मत्ती २५:३४; प्रेरित ३:२६; गलाती ३:९; एफिसी १:३) । जब हामी व्यक्ति वा चीजहरूलाई आशिष दिन्छौं हामी तिनीहरूमाथि परमेश्वरको आशिष माग्छौं (सम्बन्धित पद, लूका २:३४; १ कोरिन्थी १०:१६; हिब्रू ११:२०) । यो अन्तिम अर्थ हो जुन पाठको उपदेशमा लागू हुन्छ र अन्य धेरै अवस्थामा जहाँ समान कर्तव्य सिफारिस गरिन्छ । प्रेरितको वचनले हाम्रा प्रभुको शिक्षा जस्तै प्रभाव पार्छ (मत्ती ५:४४; लुका ६:२७, २८) । जब पावल थप्छन्, "तिमीहरूलाई सताउनेहरूलाई आशिष देओ; आशिष देओ, र श्राप नदेओ ।" उसले यो तथ्यलाई जोड दिन्छ कि हाम्रो मनोवृत्ति आशिष

र श्रापको मिश्रण होइन तर अपरिवर्तनीय आशिष हो । मागले दुईवटा विचारहरूलाई औंल्याउँछ: (१) परमेश्वरको आफ्नै मायालु दया र कृपाको ढाँचा भन्दा कम हाम्रो लागि मानक होइन (सम्बन्धित पद, मत्ती ५:४५-४८) र (२) केवल सर्वशक्तिमान अनुग्रहको स्रोतहरू । ख्रीष्ट येशू विश्वासीहरूको पेशाको मागहरू बराबर हुनुहुन्छ ।[169]

१५, १६ हामीले माथि फेला पारेका छौं कि विश्वासीले अरूको आवश्यकताहरूसँग आफूलाई चिन्नुपर्छ (पद १३) ।[170] पद १५ मा हामीसँग यो सहानुभूतिको अर्को उदाहरण छ । हामी रमाइलो गर्नेहरूसित रमाउन सजिलो र स्वाभाविक छ भनी सोच्न तयार हुन सक्छौं । आपसी रमाइलोमा हर्षित हुनु स्वभाविक हो । तर यो यहाँ बोलेको खुशी होइन । रमाहट त्यो हो जुन प्रभु र प्रभुमा सन्तुष्टिबाट उत्पन्न हुन्छ (सम्बन्धित पद, फिलिप्पी ४:४) । अर्को खण्डको रोइङको विपरित परमेश्वरको अनुग्रह र आशिषको कारणले विशेष आनन्दको लागि केही विशेष अवसरलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ, "आनन्द मनाउनेहरू" भनी तोकिएकाहरूलाई अनुग्रहको केही विशिष्ट अभिव्यक्ति आह्वानको बिन्दु यो हो कि हामी यस रमाइलोमा प्रवेश गरौं मानौं यो अवसर हाम्रो आफ्नै हो । यदि हामीले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्छौं भने, यदि हामीले ख्रीष्टको शरीरभित्र रहेको समुदायलाई कदर गर्छौं भने, अरूको आनन्द हाम्रो हुनेछ (सम्बन्धित पद, १ कोरिन्थी १२:२६ख) । यो पारस्परिकता हाम्रो मूल होईन । ईर्ष्या र देह, घृणा र द्वेष हाम्रा मूल झुकावहरू हुन् (सम्बन्धित पद, गलाती ३:२०, २१; तीतस ३:३) र यो उपदेश, सद्गुणहरूको यस सूचीमा जतिसुकै, परिवर्तनलाई प्रदर्शन गर्दछ (सम्बन्धित पद, पद २) जुन "ख्रीष्टमा एउटै शरीर" भएकाहरूमा बनाइएको हुनुपर्छ (पद ५) ।

"रुनेहरूसँग रोओ ।" यो पनि एक दुर्गुण विरुद्ध निर्देशित छ जुन यसको अर्थमा अव्यक्त छ, अरूको विपत्तिमा खुसी हुन (सम्बन्धित

---

[169] सम्बन्धित पद, साथै १ कोरिन्थी ४:१२; १ पत्रुस ३:९ ।

[170] καίρειν र κλαίειν अनिवार्य असामयिक हुन् (सम्बन्धित पद, στοικεῖν मा फिलिप्पी ३:१६) ।

पद, १७:५) । अरू धेरैसँग आफूलाई पहिचान गर्न यहाँ फेरि सिफारिस गरिएको छ । रुनु भनेको दुःख, पीडा र हृदयको शोक हो । रुनु राम्रो होइन; दुःखलाई कसैले निम्तो दिदैन । तर अरूहरूप्रतिको हाम्रो प्रेमले हाम्रो हृदयको दुःखलाई रोक्नेछ जुन परमेश्वरको विधिविधानले ख्रीष्टमा हाम्रा भाइहरूलाई भेट्छ ।

यी अवस्थाहरूमा हामी आनन्द र शोकको भावनाहरूसँग चिन्तित हुन्छौं र विश्वासीको जीवनसँग सम्बन्धित उतार-चढावहरूको सम्झना गराइन्छ । प्रत्येक उल्टोमा उपयुक्त प्रतिक्रिया हुन्छ र यी प्रतिक्रियाहरूमा, भावनात्मक वा अन्यथा, सँगी-विश्वासीहरू संवेदनशील हुनुपर्दछ र निर्दयी रूपमा मनोविज्ञानलाई रोक्नु हुँदैन जुन अरूको परिस्थितिले सिर्जना गर्दछ । हामी नयाँ नियमको अर्को शब्द सम्झन्छौं । “के तिमीहरूमध्ये कोही दुःखमा परेको छ ? उसलाई प्रार्थना गर्न दिनुहोस् । कोही हर्षित छ ? उसलाई भजन गाउन दिनुहोस्" (याकूब ५:१३), र हामी सोलोमनको बुद्धिको कदर गर्छौं: "जाड़ो महिनामा लुगा खोसिदिने मानिस, र सोड़ामाथि हालिएको सिर्का जस्ता हुन्छन्, दुःखी मनको सामु गीत गाइदिने मानिस पनि त्यस्तै हुन्छ ।” (हितो. २५:२०) ।

"एक अर्काप्रति एउटै मनको होओ ।"[171] प्रभुमा मन र आत्माको एकताको लागि आग्रह बारम्बार गरिएको छ (सम्बन्धित पद, १५:५; २ कोरिन्थी १३:११; फिलिप्पी २:२; ४:२) । यो सम्भव छ कि प्रेरितले यस उपदेशलाई अघिल्लो पदमा जोड्न खोजेको हो र यसको मतलब यो हो कि हामी एकअर्काप्रति यति धेरै सहि-भावना राख्छौं कि हामी रमाउनेहरूसँग रमाउछौ र रूनेहरूसँग रुन्छौ (सम्बन्धित पद, फिलिप्पी २:४) । तर यस प्रकारको निर्भरता पोजिट गर्न आवश्यक छैन । माथि उल्लिखित यी उदाहरणहरूमा जस्तै सद्भाव जगाउनको लागि पर्याप्त कारण छ जुन अघिल्लो पदमा विचार गरिएको सहानुभूति भन्दा फराकिलो सन्दर्भ हुनेछ । "एउटै मन एक अर्कासँग"

---

[171] Τρονοῦντες भूतकाललाई अघिल्लो असामयिकहरूमा निर्भरको रूपमा लिनु आवश्यक छैन । अघिल्लो सन्दर्भमा अनिवार्य बल र पछि पद १७, १८ मा असंख्य सहभागीहरू छन् । यदि हामीले यस प्रकारको निर्भरतामा जोड दियौं भने, यो अर्को दुई भूतकालहरूमा लागू हुनेछ र तिनीहरू यस्तो निर्माणमा फिट हुनेछैनन् । न त हामीले तिनीहरूलाई μὴ γίνεσθε (पद १६ख) बाट गर्भधारण गर्ने हो ।

(१५:५) र "एउटै मनको एक अर्काप्रति" हुनुमा भिन्नता छ । पछिल्लोले प्रत्येक व्यक्तिले अर्कोको सन्दर्भमा मनोरञ्जन गर्ने विचारलाई संकेत गर्दछ र एकअर्काको सम्बन्धमा विचारको यो पारस्परिक अन्तरक्रियामा सहमति हुन आवश्यक छ । यी पारस्परिक सम्बन्धहरूमा कुनै पनि असंगत भावनाहरू मनोरञ्जन नगर्नुहोस् ।

अर्को दुई खण्डहरू व्यर्थ महत्वाकांक्षा, पद र इज्जतको लागि ग्रहण गर्ने उच्च मानसिकता विरुद्ध निर्देशित छन् । उच्च कुराहरू निम्न र नम्रहरूसँग भिन्न हुन्छन् । त्यहाँ एउटा प्रश्न छ कि "नीच" ले चीज वा व्यक्तिहरूलाई बुझाउँछ; यसमा व्याख्याकर्ताहरू विभाजित छन् । यो "उच्च चीजहरू" को विपरितको कारण पहिलेको सहि छ भन्ने अधिक सम्भावना छ । यदि यो अभिप्राय हो भने विचार यो हो कि हामी निम्न सम्पत्ति र नम्र कार्यहरूमा सन्तुष्ट हुनुपर्दछ (सम्बन्धित पद, फिलिप्पी ४:११; १ तिमोथी ६:८, ९; हिब्रू १३:५) । "निन्दा गर्नु" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दको अर्थ हो (सम्बन्धित पद, गलाती २:१३; २ पत्रुस ३:१७) र हाम्रो भावना र मनोवृत्ति निम्न कुराहरूसँग मिल्दोजुल्दो हुनुपर्छ भनेर संकेत गर्छ कि हामी पूर्ण रूपमा हुनेछौं । यी परिस्थितिहरूमा घरमा यदि "निम्न" ले व्यक्तिहरूलाई बुझाउँछ भने[172] तब विचार यो हो कि हामी विनम्र मानिसहरूको घरमा हुनुपर्छ । "निम्न" को संकेत जस्तोसुकै भए पनि, व्यावहारिक आयातमा विचारका दुवै रेखाहरू समावेश हुन्छन्, किनभने एउटाले अर्कोलाई संकेत गर्छ । उपदेशहरू जसको विरुद्धमा निर्देशित गरिएको छ त्यो एउटा सामान्य कुरा हो र ख्रीष्टको मण्डलीको त्यो समुदायको जरालाई कुण्ठित गर्छ जसमा प्रेरितले धेरै जोड दिएका छन् । मण्डली वा चर्चमा कुलीन वर्ग हुनु हुँदैन, गरिबहरूका विरुद्धमा धनीहरूको कुनै गुट हुनु हुँदैन, उच्च सामाजिक र आर्थिक तहमा भएकाहरू वा चर्चमा पदमा बस्नेहरूका लागि पहुँचयोग्य मर्यादाको कुनै स्तम्भ हुँदैन (सम्बन्धित पद, १ पत्रुस ५:३) । मण्डलीको शिरको चरित्र यस्तो सबै बहानामा कति विरोधाभासपूर्ण छ: "मबाट सिक; किनकि म नम्र र हृदयमा दीन छु ।" (मत्ती ११:२९) ।

---

[172] अन्य सबै उदाहरणहरूमा ταπεινός ले व्यक्तिहरूलाई जनाउँछ (मत्ती ११:२९; लूका १:५२; २ कोरिन्थी ७:६; १०:१; याकूब १:९; ४:६; १ पत्रुस ५:५) ।

"आफ्नै धारणामा बुद्धिमानी नबन ।"[173] यसलाई शाब्दिक रूपमा अनुवाद गरिएको छ: "आफ्नै नजरमा बुद्धिमानी नहोऊ" (सम्बन्धित पद, ११:२५; हितोपदेश ३:७) । स्पष्ट रूपमा विचारमा अभिमान भनेको त्यो आत्मनिर्भरता हो जसद्वारा हाम्रो आफ्नै निर्णयलाई यति उच्च सम्मान गरिन्छ कि हामीले कुनै पनि अन्य स्रोतबाट आएको बुद्धिलाई ध्यान दिने छैनौं । यसले अरू कसैको निर्णयको वास्ता नगर्ने विचारधारा व्यक्तिलाई प्रहार गर्दछ । "तर जुन बुद्धि माथिबाट आउँछ, त्यो बुद्धिचाहिँ पहिले पवित्र हुन्छ, त्यसपछि मिलनसार, कोमल, मनाउँदा मानिहाल्ने, दया र असल-असल फलले भरिएको, पक्षपातरहित र कपटरहित हुन्छ ।" (याकूब ३:१७) । विचारधारा व्यक्ति आफ्नो बाहेक कुनै पनि सल्लाहको लागि अपरिहार्य र अभेद्य हुन्छ । जसरी मण्डलीमा सामाजिक अभिजात वर्ग हुनु हुँदैन, त्यसरी नै बौद्धिक निरंकुश हुनु हुँदैन ।

१७-२१ यी सल्लाहहरूको गलतफहमी हाम्रो व्यक्तिगत,आफ्नै, एकअर्कासँगको व्यक्तिगत सम्बन्धमा सरोकार छ र नागरिक न्यायीक अगुवा र न्यायिक प्रशासनसँग होइन । यो उल्लेखनीय छ कि प्रेरित यी सल्लाहहरू पछि तुरुन्तै मजिस्ट्रेटको विशेषाधिकार र कार्यहरू र त्यसकारण नागरिक, न्यायिक र दण्डात्मक संस्थासँग व्यवहार गर्न अगाडि बढ्छ । नागरिक न्यायीक अगुवालाई दुष्टको बदला लिनको लागि तरवारको शक्ति दिइएको छ (सम्बन्धित पद, १३:४) । यदि उसले गल्तीको बदला लिन्छ भने उसले दण्डको खराबी दिन्छ । त्यसोभए शासक अधिकारीहरूका लागि खराबीलाई खराबी नदिनु र क्रोधलाई कार्यान्वयन नगर्नु (सम्बन्धित पद, १३: २, ५, ६) को अर्थ परमेश्वरको नियुक्तिद्वारा उनीहरूमा निहित विशेषाधिकार र दायित्वलाई त्याग्नु हो । तसर्थ, राजनीतिक न्यायशास्त्रसँग सम्बन्धित र हाम्रा साथी-मानिसहरूसँगको निजी सम्बन्धमा के उपयुक्त छ, बीचको भिन्नतालाई बुझ्न आवश्यक छ । सम्बन्धित क्षेत्रका निषेध र आदेशहरू हस्तान्तरण गर्नु विकृति मात्र नभई विकृति हुनेछ र गम्भीर

[173] παρ' ἑαυτοῖς सँग "आफैंको नजरमा", "आफ्नो न्यायमा" को बल छ (सम्बन्धित व्यक्तिहरू, अर्न्ड र गिंग्रिच: op. cit., ad παρά, २, २, ख) ।

प्रयास गर्नतर्फ लैजान्छ । यहाँ धर्मशास्त्रको प्रत्येक भागको व्याख्या र प्रयोगमा प्रवचनको ब्रह्माण्डलाई अवलोकन गर्ने आवश्यकताको उपयुक्त उदाहरण हो ।

"कुनै मानिसलाई खराबीको सट्टा खराब नगर्नुहोस् ।" यो पद १४ मा हामीले सकारात्मक रूपमा पाएको कुराको नकारात्मक पूरक हो । यसले यो सल्लाहको सान्दर्भिकता देखाउँछ कि यो हाम्रो व्यक्तिगत सम्बन्धमा पनि नागरिक न्यायीक अगुवाहरूद्वारा सजायको अधीनमा रहेका अपराधहरूमा लागू हुन्छ; सरकारी क्षेत्रमा न्यायका मागहरू कार्यान्वयन गर्ने जिम्मा हामी निजी नागरिकहरूले आफैंमा लिन सक्दैनौं । " प्रिय हो, आफूले बदला नलिओ, " (पद १९) । तथापि, उपदेशको सार यो हो कि हामी कहिले पनि बदला लिने प्रतिशोधमा लिप्त हुन सक्दैनौं (सम्बन्धित पद, १ थेस्सलोनिकी ५:१५; १ पत्रुस ३:९) ।

अर्को अपील गर्दैन, जस्तै ए. बी. सुझाव दिन सक्छ, पुरुषहरूसँगको हाम्रो सम्बन्धमा इमानदारीलाई सन्दर्भ गर्नुहोस्, यद्यपि यो सिफारिस गरिएकोमा महत्त्वपूर्ण घटक हो ।[174] अपील "सबै मानिसहरूको नजरमा आदरणीय चीजहरूको लागि सोच्नुहोस्" भन्ने हो । यस अध्यायमा पहिलो पटक[175] यस प्रकारको विचार प्रकट हुन्छ, अर्थात् मानिसहरूलाई स्वीकृत गर्ने निर्वासन कायम राख्नु पर्ने आवश्यकता नजिकको समानान्तर, "हामी प्रभुको नजरमा मात्र होइन तर मानिसहरूको नजरमा पनि आदरणीय चीजहरूको लागि सोच्दछौं" (२ कोरिन्थी ८:२१), यो विचारलाई औंल्याउँछ किनभने ध्यान राख्नु पर्ने आवश्यकतामा जोड दिइन्छ । प्रभुको अनुमोदन बाहेक मानिसहरूको नजरमा के आदरणीय छ । अर्को ठाउँमा पावलले " परमेश्वरको सामु हामी हरेक मानिसको विवेकमा आफूलाई सिफारिस गर्छौं" (२ कोरिन्थी ४:२) मा आफूलाई प्रशंसा गर्ने कुरा गर्छन् । उसले यो पनि माग गर्दछ कि विशप पनि "असल नाम पाएको हुनुपर्छ" (१ तिमोथी ३:७) । हाम्रो पाठमा "सबै मानिसहरू" मा त्यसैले मण्डली बाहिरका मानिसहरू पनि समावेश हुनुपर्छ ।

[174] προνοέω को समान प्रयोगको लागि १ तिमोथी ५:८ ।

[175] सम्बन्धित पद, २:२४ ।

यसले हामीलाई स्मरण गराउँछ कि ख्रीष्टियन आचरणलाई नियन्त्रित गर्ने व्यवहारका मापदण्डहरू मानदण्डहरू हुन् जसलाई अविश्वासीहरूले पनि अनुमोदनको योग्यको रूपमा मान्यता दिन्छन् र जब ख्रीष्टियनहरूले यी सिद्धान्तहरू उल्लङ्घन गर्छन् भने तिनीहरूले ख्रीष्टको नाम र आफ्नै पेशाको निन्दा गर्छन् । यसको मतलब यो होइन कि अविश्वासी संसारले ख्रीष्टियनका लागि आचरणको मापदण्डहरू तोकेको छ, तर केवल यो हो कि ईसाईले के राम्रो, स्वीकार्य र परमेश्वरको सिद्ध इच्छालाई प्रमाणित गर्न मानिसहरूको फोरममा सम्मानजनक रूपमा प्रमाणित गर्न सकिन्छ भन्ने कुरालाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । न्याय हामी सबै मानिसहरूको हृदयमा लेखिएको व्यवस्थाको कामको प्रभावलाई कहिल्यै बेवास्ता गर्न सक्दैनौं (सम्बन्धित पद, २:१५) साथै विश्वासीहरूको गवाहीमा अविश्वासीहरू कत्तिको सचेत छन् ।

"सम्भव भए तिमीहरूबाट जहाँसम्म हुन सक्छ, सबै मानिसहरूसँग मेलमिलापमा बस ।"[176] यो अघिल्लो खण्ड जस्तै यसको दायरा मा समावेशी हुनुपर्छ; त्यहाँ "सबै मानिसहरू" अभिव्यक्तिको कुनै प्रतिबन्धात्मक प्रयोग छैन । तथापि, यो स्पष्ट छ कि यस उदाहरणमा शान्तिमा रहनु पर्ने दायित्वलाई सम्मान गर्दै आरक्षण गरिएको छ । "यदि यो सम्भव भए" ले यो संकेत गर्दछ कि सधैं सम्भव नहुन सक्छ । उदाहरणका लागि, रिस वा आक्रोशको हाम्रो आफ्नै आवेगलाई रोक्न असक्षमताको रूपमा, हाम्रो कमजोरीबाट उत्पन्न हुने कुनै पनि असक्षमतालाई निहित असम्भवताले विचार गर्न सक्दैनौं । असम्भव अर्को चरित्र हो; यो "वस्तुको असम्भवताको मामला हो ... मुख्यतया जहाँ सत्य, अधिकार र कर्तव्य आदेश प्रतिरोध" हुन्छ ।[177] यसले यी प्राथमिकताहरूको खर्चमा शान्तिको माग गर्न येशूको साक्षीलाई उल्लङ्घन गर्नेछ (सम्बन्धित पद, मत्ती १०:३४-३६; लुका १२:५१-५३) । "माथिबाट आएको बुद्धि पहिले शुद्ध हुन्छ, त्यसपछि शान्तिमय हुन्छ" (याकुब

[176] εἰ τῶν लाई पहिलेको साथ लिनु अपरिहार्य मात्र हुनेछैन, यो विकृत हुनेछ । पहिलेको लागि कुनै योग्यता लागू हुँदैन । यो निम्नमा आवश्यक छ ।
[177] फिलिप्पी: op. cit., ad loc.

३:१७) र हामीले शान्ति र पवित्रताको पालना गर्नुपर्छ (सम्बन्धित पद, हिब्रू १२:१४) । फिलिप्पीले फेरि अवलोकन गरेझैं, "प्रेममा सत्य बोल्ने पक्षमा सधैं सत्यमा प्रेममा उभिनुपर्छ" ।[178]

"जति तिमीमा झुट छ ।" यदि अघिल्लो खण्डले हामी आफैंलाई उद्देश्यबाट अगाडि बढ्न असम्भवतालाई संकेत गर्छ भने, यसले हाम्रा सँगी-मानिसहरूसँग शान्ति कायम राख्नको लागि हाम्रो शक्ति भित्रको हरेक माध्यमको अभ्यासलाई असर गर्छ । असहमतिको जिम्मेवारी कुनै पनि हदसम्म पवित्रता, सत्य र सहीसँग मिल्दोजुल्दो सबै गर्न हाम्रो तर्फबाट असफलताको खोजी हुन सक्दैन ।

यो आह्वानले समग्रमा आफ्नो स्वार्थको लागि वा आवश्यकताले माग नगरेको अवस्थामा झगडा गर्ने दुष्टतालाई रेखांकित गर्दछ । स्वभाव र व्यवहारको शान्तिपूर्णता सबै मानिसहरूसँगको हाम्रो सम्बन्धमा खेती गर्नुपर्ने गुण हो; शान्तिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने हाम्रा प्रयासहरू स्थगित हुन सक्ने अवस्था छैन । यो "तिमीमा जति झुट छ" भन्ने शक्ति हो । अर्कोतर्फ, हामी पाप र त्रुटिसँग कहिल्यै शान्तिमा हुन सक्दैनौं । यदि शान्तिको अर्थ पाप वा त्रुटिसँग संलग्नता हो वा यदि यसले तिनीहरूलाई प्रोत्साहन दिन्छ भने, शान्ति बलिदान गर्नुपर्छ । हामीले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्नुपर्छ र उहाँको असन्तुष्टि जगाउन सक्ने तर उहाँको सर्वोच्च चासोको आवश्यकता पर्ने गाली र असहमतिबाट हामी परहेर हुन सक्दैनौं ।

पद १९ मा अध्याय सुरु भएको अपीलको कोमलता यहाँ अर्को रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । पद १ मा परमेश्वरको कृपालाई अपील गरेर विन्ती लागू गरिएको थियो । अब प्रेरितले आफ्ना पाठकहरूलाई स्नेहको बन्धनको सन्दर्भमा सम्बोधन गर्दछ जसले उहाँलाई उनीहरूसँग एकताबद्ध गर्दछ; उहाँ तिनीहरूलाई "प्रिय" भन्नुहुन्छ । ठेगानाको कुनै रूपले ठूलो प्रेम र सम्मान बोल्न सक्दैन (सम्बन्धित पद, १६: ५, ९, १२; एफिसी ६:२१; कलस्सी १:७; ४:७, ९, १४; २ तिमोथी १:२; फिलेमोन १) यसले विश्वासीहरूले बदला लिने बाटो छोड्नु हुँदैन भनेर पावलले मनोरञ्जन गरेको एकलतालाई रेखांकित गर्दछ । यस निषेध र पद १७ को बीचमा घनिष्ठ सम्बन्ध छ, खराबीलाई खराब

[178] Ibid.

बनाउनु हुँदैन । तर त्यहाँ केही फरक हुनुपर्छ । यो सम्भवतः केल्भिनले सुझाव दिए जस्तै, थप गम्भीर प्रकारको चोटपटक र यस उदाहरणमा विचार गरिएको क्षतिपूर्तिमा अवस्थित छ । यहाँ उल्लेख गरिएको संयमसँग जोडिएको तथ्यले "क्रोधलाई ठाउँ दिनुहोस्" भन्ने अनिवार्यता थपिएको छ, यसले हामी आफैंले त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने होइन तापनि प्रतिशोधको हिसाब गर्नु उचित छ भन्ने संकेत गर्दछ । पद १७ मा त्यस्तो कुनै प्रतिशोध आवश्यक रूपमा दायरामा आउँदैन ।

हामीले स्थान दिनु पर्ने क्रोध के हो ? विभिन्न व्याख्याहरू प्रस्ताव गरिएको छ । एउटा यो हाम्रो विरोधीको क्रोध हो । उहाँको क्रोधलाई बाटो दिनुहोस् । यदि क्रोधको ठाउँ छ भने, यदि यसलाई दायरा दिनु हो भने, यो तपाइँको विरोधीको होस्, तपाइँको होइन । त्यसैले तपाईंको क्रोधको लागि कुनै ठाउँ नहोस् । यस दृष्टिकोणले लुका १४:९ बाट केही समर्थन प्राप्त गर्न सक्छ: "यसलाई एक ठाउँ दिनुहोस्" । अर्को दृष्टिकोण यो हो कि हामीले आफ्नै क्रोधलाई ठाउँ दिनु पर्छ । यसलाई आफैं खर्च गर्न समय दिनुहोस्, यसलाई फराकिलो बर्थ दिनुहोस् ताकि यो फैलिन सक्छ । असन्तुष्टि सधैं विस्फोट गर्न र अन्त्य गर्न उत्तरदायी छ । मनोरञ्जन हुनसक्ने तेस्रो दृष्टिकोण यो हो कि क्रोध भनेको १३:४, ५ मा उल्लेख गरिएको छ, अर्थात् गल्तीको लागि न्यायको कार्यान्वयनमा नागरिक न्यायीक अगुवाले लगाइएको न्यायिक दण्ड (सम्बन्धित पद, १३:२) । चौथो मत यो हो कि क्रोध परमेश्वरको क्रोध हो ।

पहिलो दृष्टिकोणको बिरूद्ध सबैभन्दा निर्णायक तर्क भनेको शत्रुको क्रोध आवश्यक रूपमा मनन गरिएको छैन । यो एक आयात हो । त्यहाँ धेरै परिस्थितिहरू हुन सक्छन् जसले हामीलाई बदला लिने बदला लिन प्रेरित गर्दछ जसमा चोट पुर्याउने व्यक्तिको क्रोध एक कारक हुनेछैन । तसर्थ स्वेच्छाचारी धारणामा आधारित व्याख्या अपनाउनु वारेन्ट बिना हो । दोस्रो दृष्टिकोणले प्रयोगको आधारमा यसको प्रशंसा गर्न थोरै छ ।[179] यो स्पष्ट छ कि हाम्रो बदला लिने क्रोध

[179] *ग्रीकdare irae spatium* (Latin) को अस्थायी अर्थ छ । तर τόπος आफैलाई अस्थायी विचारमा उधारो दिदैन ।

बाहिर निकाल्नु हुँदैन; यो निषेधित गरिएको बल हो । तर यदि हाम्रो क्रोधलाई नियन्त्रण गर्ने हो भने, यदि यसलाई मनोरञ्जन दिन नदिने हो भने, एफिसी ४:२७ को समानता अनुसार, हामीले यसलाई स्थान दिनु हुँदैन । "यसलाई ठाउँ दिनुहोस्" भनेर एउटै विचार व्यक्त गर्न सकिन्छ भन्ने मान्न यो पछिल्लो खण्डको ढाँचाको विपरीत हुनेछ । यी माथिका आपत्तिहरू तेस्रो दृष्टिकोणमा लागू हुँदैनन् । र जब पावलले "परमेश्वरको सेवक, दुष्ट काम गर्नेलाई क्रोधको बदला लिने" को रूपमा नागरिक न्यायीक अधिकारीको कार्यालयसँग तुरुन्तै व्यवहार गर्न अगाडि बढ्छन्, यस व्याख्याको प्रशंसा गर्न धेरै छ । दण्डहीन प्रतिशोध मजिस्ट्रेटको विशेषाधिकार हो र आह्वानको प्रभाव "बदला लिने ठाउँ मजिस्ट्रेटले ओगटेको होस् र तपाईले यसलाई कब्जा गर्न नसोच्नुहोस्" । चौथो दृष्टिकोण, तथापि यसको प्रशंसा गर्न सबैभन्दा बढी छ ।

१. पावलको प्रयोगमा लेख बिना "क्रोध" र "क्रोध" पनि व्यापक रूपमा परमेश्वरको क्रोध हो (सम्बन्धित पद, २:५, ८; ३:५; ५:९; ९:२२; एफिसी २:३; १ थेस्सलोनिकी १:१०; २:१६; ५:९) । प्रत्येक उदाहरणमा, १३:५ को सम्भावित अपवादको साथ, जहाँ "क्रोध" को कुनै थप विवरण बिना बोलिएको छ (३:५; ५:९; ९:२२; १ थेस्सलोनिकी २:१६) यो परमेश्वरको क्रोध हो । अहिलेसम्म थपिएको कुनै पनि तर्कले यस विचारको वजन बोक्दैन ।

२. "क्रोधलाई ठाउँ दिनुहोस्" को सल्लाहलाई धर्मशास्त्रको अपीलद्वारा समर्थित छ । तर उद्धृत धर्मशास्त्र (व्यवस्था ३२:३५) ईश्वरीय विशेषाधिकारको दावी हो: "बदला मेरो हो; इनाम म दिनेछु, परमप्रभु भन्नुहुन्छ ।" यसले क्रोधलाई परिभाषित गर्दछ, र केवल सबैभन्दा निर्णायक प्रतिवादले यो उद्धरण प्रदान गर्ने विशिष्टता हटाउन सक्छ । यो सोध्नु पर्याप्त छ: परमेश्वरको क्रोध बाहेक अरू कुन क्रोधलाई प्रतिशोध कार्यान्वयन गर्ने परमेश्वरको अद्वितीय विशेषाधिकारलाई अपील गरेर समर्थन गर्न सकिन्छ ?

यहाँ हामीसँग पवित्रताको सारसँग सम्बन्धित छ । अधार्मिकताको सार यो हो कि हामीले परमेश्वरको स्थान लिने, सबै कुरा आफ्नै हातमा लिने ठान्दछौं । आफूलाई परमेश्वरमा समर्पण गर्नु, आफ्नो सम्पूर्ण

हेरचाह उहाँमा राख्नु र उहाँमा हाम्रा सबै चासोहरू राख्नु विश्वास हो । हातमा रहेको कुराको सन्दर्भमा, हामी जसको गल्तीको शिकार छौं, विश्वासको मार्ग भनेको ईश्वर न्यायकर्ता हुनुहुन्छ भनेर चिन्नु र बदला र प्रतिशोधको कार्यान्वयनलाई छोड्नु हो । हामीले हाम्रो व्यक्तिको व्यक्तिगत सम्बन्धमा कहिले पनि गलत कामको योग्यताको बदला लिन सक्दैनौं । हामी देख्छौं कि कसरी ख्रीष्टियन नैतिकताको व्यावहारिक विवरणहरूले धार्मिकताको आत्मालाई प्रकट गर्दछ । ख्रीष्टको उदाहरण बिन्ती गर्दा पत्रुसको वचन पनि कत्ति उपयुक्त छ: "उहाँले गाली खाएर सट्टामा गाली दिनुभएन; उहाँले दुःख भोग्नुहुँदा धम्काउनुभएन, तर आफैलाई धर्ममय न्याय गर्नुहुनेको हातमा सुम्पनुभयो ।" (१ पत्रुस २:२३; भजन ३७:५-१३) ।

परमेश्वरप्रतिको न्यायको माथिको प्रतिबद्धताले हामीलाई तिनीहरूको गल्तीको शिकार बनाउनेहरूमाथि परमेश्वरको तर्फबाट न्यायको कार्यान्वयनको लागि इच्छाहरूको आश्रयको लागि ठाउँ छोडेको देखिन्छ । यो पद १४ संग असंगत हुनेछ र यो पद २० द्वारा पनि विरोध गरिएको छ ।

यो उल्लेखनीय छ कि प्रेरितले यस अध्यायमा हितोपदेशको पुस्तकबाट कति पटक उद्धृत गरेको छ (हितोपदेश ३:७; १६, हितोपदेश ३:४; १७ मा, र यहाँ २५ बाट २० मा: २१, २२) । हामीले पद १४ मा आह्वान गरेको मनोवृत्तिको उदाहरण दिने एउटा व्यावहारिक र ठोस तरिका समावेश गरिएको दया हो । तर पछिल्लो पाठमा, भौतिक आवश्यकताहरू पूरा गर्नेभन्दा धेरै कुरालाई ध्यानमा राखिएको छ । तर यदि व्यावहारिक उदारता अनुपस्थित छ भने स्वभावको उपस्थिति शंकास्पद छ (सम्बन्धित पद, याकुब २:१५, १६) । यस पदमा एउटै प्रश्न अन्तिम खण्डको अर्थ हो, "तिमीले उसको टाउकोमा आगोका कोइलाहरू थुपार्नेछौ" ।

एउटा व्याख्याले आगोको कोइलाहरूलाई परमेश्वरको बदला र इनाम (पद १९ख) को कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित छ ।[180] यसका लागि

[180] सम्बन्धित पद, भजनसंग्रह ११:६; १४०:१०; इजकिएल १०:२ । २ एस्ड्रास १६:५३ कहिलेकाहीं यो व्याख्या समर्थन गर्न थपिएको छ । तर जुन खण्डमा यो श्लोक आउँछ त्यो ढिलो भएको मानिन्छ । अध्याय १५ र १६ को सन्दर्भमा डब्लु ओ. इ. ओस्टर्ले यसो भन्छन्:

हाम्रो दयालु कार्यहरूले यस उद्देश्यका लागि सेवकाई गर्ने र बदला लिनेहरूको हत्या गर्नेहरू हुनुको सट्टा, हामीले यो विचार गर्नुपर्छ । दयाले मात्र त्यो परिणामलाई बढावा दिन्छ भन्ने तथ्यबाट सान्त्वना पाउनुहोस् । यस दृष्टिकोणमा दुईवटा आपत्तिहरू छन् । (१) धर्मशास्त्रबाट कुनै वारेन्ट निकाल्न सकिँदैन जसद्वारा हाम्रा शत्रुहरूलाई दया देखाउने कारणको रूपमा परमेश्वरको बदलाको कार्यान्वयनको लागि अनुरोध गर्न सकिन्छ । त्यो बदला परमेश्वरको हो जसको कारण हामीले बदला लिनु हुँदैन तर कल्याणकारी कार्यहरूको कारण होइन । (२) पद २१ पद २० सँग नजिकको सम्बन्धमा छ र हाम्रो दयाको कार्यको नतिजालाई औंल्याउँछ: यो हो कि दुष्टलाई पराजित गर्न सकिन्छ। अवलोकन गरिएझैं, यसले पद २० ले मनमा रहेको खराबीका अपराधीहरूलाई बचाउने प्रभावको परिकल्पना गर्दछ ।

दोस्रो दृष्टिकोण, शत्रुमा उत्प्रेरित मनको अवस्थाको सन्दर्भमा थोरै भिन्नताहरू सहित[181] सबैभन्दा व्यापक रूपमा आयोजित एक हो । यो हो, टाउकोमा आगोको कोइलाहरू थुपार्नुले हाम्रो शत्रुमा हामीले उहाँमाथि गरेको दयाले गर्दा शर्म र पश्चातापको जलेको भावनालाई जनाउँछ । यदि उल्लेख गरिएको पहिलो दृष्टिकोण स्वीकार्य छैन भने,

---

"यी अध्यायहरू, केही विश्वासका साथ, २४० एडी र २७० एडी बीचको समयलाई तोकिएको हुन सक्छ । (अपोक्रिफाको पुस्तकहरूको परिचय, पृष्ठ १५५); सम्बन्धित पद, साथै सी. सी. टोरे: एपोक्रिफल साहित्य (नयाँ स्वर्ग, १९४५), पृष्ठ ११६; ब्रुस एम. मेट्जगर: एपोक्रिफाको परिचय (न्यूयोर्क, १९५७), पृष्ठ २२ ।

[181] "कि त हाम्रो शत्रु दयाले नरम हुनेछ, वा, यदि ऊ यति क्रूर छ कि उसलाई कुनै पनि कुराले सन्तुष्ट पार्न सक्दैन, उसलाई उसको अन्तस्करणको गवाहीले चकित र पीडा दिइनेछ, जसले आफैलाई हाम्रो दयाले अभिभूत भएको महसुस गर्नेछ" (क्याल्भिन: ओप। cit।, ad loc।) "यसकारण, शत्रुलाई वशमा राख्ने साँचो र क्रिस्चियन विधि भनेको 'खराबलाई राम्रोसँग जिल्नु' हो । यो व्याख्या, जुन सम्पूर्ण सन्दर्भमा धेरै राम्रोसँग मिल्छ, निम्न पदद्वारा आवश्यक प्रस्तुत गरिएको देखिन्छ । होज: op. cit., ad loc.) । हालैको उज्यालो र भेदभावपूर्ण अध्ययनको लागि सम्बन्धित पद, विलियम क्लासेन: "कोल अफ फायर: पश्चात्ताप वा बदलाको चिन्ह?" नयाँ नियम अध्ययनमा, ९, पृष्ठ ३३७–३५० । विभिन्न विचारहरू सेट र जाँच गरिन्छ । क्लासेनको निष्कर्ष यो हो कि "दुभाषेहरूले यति व्यापक रूपमा स्वीकार गरेको व्याख्या कि आगोको कोलले शर्म, पश्चाताप वा दण्डलाई जनाउँछ पाठमा सबै समर्थनको अभाव छ । इजिप्टियन साहित्य र हितोपदेशहरूमा 'आगोको कोल' मन परिवर्तनको एक गतिशील प्रतीक हो जुन प्रेमको कर्मको परिणामको रूपमा हुन्छ" (पृष्ठ ३४९) ।

यो व्याख्या खोज्नु पर्ने दिशा हुनुपर्छ । हाम्रो शत्रुमा मनको अवस्था जुनसुकै होस्, चाहे शर्म जलाउने होस् वा पश्चात्तापको नरमता होस्, यसले उसको शत्रुतालाई कम गर्छ र उसको टाउकोमा आगोको कोइला थुपार्ने कार्य त्यो प्रभावलाई रोक्नको लागि हो ।

माथि उल्लेख गरिएझैं, पद २१ पद २० सँग नजिकको सम्बन्ध छ । त्यहाँ एउटा प्रश्न छ कि "दुष्ट" हाम्रो शत्रुले गरेको गल्ती हो वा गलत जसको लागि हामी प्रलोभनमा पर्न सक्छौं, अर्थात् बदला लिने प्रतिशोध (पद १९क) । यदि पछिल्ला कुरालाई ध्यानमा राखिएको छ भने विचार यो हो कि हामी प्रतिशोधको यो दुष्टताबाट परास्त हुने होइन तर आवेगको प्रतिरोध गरेर र प्रतिशोधको सट्टा हाम्रो शत्रुलाई दया देखाएर हामी प्रलोभनलाई जित्छौं र हाम्रो पवित्रतालाई बढावा दिन्छौं । शत्रुप्रति हितकर गरेर आफ्नै आत्मामा चल्ने द्वन्द्वमा विजय प्राप्त हुन्छ । यो व्याख्याले अघिल्लो सन्दर्भसँगको सम्बन्धलाई भंग गर्दैन । "खराब" ले "आफैले बदला नलिने" (पद १९) र "असल" ले हाम्रो शत्रु (पद २०) लाई देखाएको दयामा फर्किनेछ ।

उल्लेख गरिएको पहिलो दृष्टिकोण अधिक सामान्य रूपमा स्वीकार गरिएको छ र निम्न कारणहरूको लागि प्राथमिकता दिइन्छ । (१) बदला लिने आवेगको खराबी यस बिन्दुमा अग्रभूमिमा छैन । यो पद १७ र १९ मा छ । तर यस चरणमा विचार उसको शत्रुको तर्फबाट नराम्रो कामको विपरीत विश्वासीको कल्याणमा केन्द्रित छ । पछिल्लोको शत्रुता अग्रभूमिमा छ । (२) यो दृष्टिकोण पद २० को लागि अझ उपयुक्त निष्कर्ष हो । यदि आगोको कोइलाहरू ढेर गर्नुले लाभदायक नतिजालाई जनाउँछ भने, पद २१ख ले यो लाभदायक परिणामलाई संकेत गर्दछ र पद २०क लाई जित्ने राम्रो हो । यो पद २० मा आज्ञा गरिएको एक उपयुक्त प्रशंसा हो । (३) विजयको विचार एक भित्री आवेगसंग भन्दा बिनाबाट आउने आक्रमणसंग अधिक संगत छ । (४) यो खण्ड पद १७क बाट सुरु हुन्छ । तात्पर्य यो हो कि हामीले खराबको लागि राम्रो प्रतिपादन गर्नुपर्छ । यदि हामीले यो अनुमानित विरोधाभासलाई लागू गर्छौं भने, पद २१ मा मनमा रहेको खराबी, जस्तै १७क मा, अर्कोले गरेको दुष्टता हो र त्यसैले दुष्टलाई पराजित गर्न सकिन्छ ।

त्यसको अर्थ यो हुनेछ कि हामीमाथि भएको दुष्टताबाट हामी नैतिक रूपमा पराजित हुनु हुँदैन । बरु राम्रो काम गरेर हामीलाई सताउने र दुर्व्यवहार गर्नेहरूको शत्रुता र कुकर्मलाई शान्त पार्ने साधन बन्नुपर्दछ । विश्वासीको उच्च र पवित्र आह्वानमा कति सान्दर्भिक ! बदला, प्रतिशोधले झगडा निम्त्याउँछ र आक्रोशको ज्वालालाई प्रशंसक बनाउँछ । हाम्रो शत्रुलाई पश्चात्तापमा ल्याइयोस् भन्ने उद्देश्य कति राम्रो छ, कुनै पनि दरमा शर्ममा ल्याइन्छ जसले शत्रुताले प्रेरित गर्ने दुष्कर्मलाई रोक्ने र हटाउनेछ ।

रोमी १३
(ROMANS 13)

ख. सरकारी अधिकारी
(१३:१-७)
(B. The Civil Magistrate)
(13:1-7)

१३:१-७

१ हरेक मानिस उच्च अधिकारीहरूको अधीनतामा रहोस् । किनकि कुनै अधिकारी नै छैन, जो परमेश्वरबाटको होइन; अनि जुन अधिकारीहरू छन्, ती परमेश्वरद्वारा नियुक्त गरिएका हुन् ।

२ यसकारण जसले अधिकारीको विरोध गर्दछ, त्यसले परमेश्वरकै विधिलाई विरोध गर्दछ; अनि विरोध गर्नेहरूले आफूमाथि दण्ड ल्याउनेछन् ।

३ किनकि शासकहरू असल कामहरूका निम्ति होइन, तर खराब कामहरूका निम्ति डरका कारण हुन् । के तिमी अधिकारीसँग डराउन चाहँदैनौ ? असल काम गर, र तिमीले अधिकारीबाट प्रशंसा पाउनेछौ ।

४ किनकि तिनी भलाइका निम्ति तिम्रा लागि परमेश्वरका सेवक हुन् । तर तिमी खराब काम गर्दछौ भने डराऊ; किनकि तिनले व्यर्थमा तरवार भिर्दैनन्; किनकि तिनी ता खराब काम गर्नेमाथि क्रोध प्रकट गरी बदला लिने परमेश्वरका सेवक हुन् ।

५ यसकारण तिमीहरू क्रोधको कारणले मात्र होइन, तर विवेकको कारणले पनि अधीनतामा रहनुपर्छ ।

६ किनभने यही कारणले गर्दा तिमीहरूले कर पनि तिर्दछौ, किनकि तिनीहरू यही काममा निरन्तर लागिरहने परमेश्वरका सेवकहरू हुन् ।

७ यसकारण सबैलाई, तिनीहरूलाई दिनुपर्ने कुरा देओ: जसलाई कर दिनुपर्दछ, कर; जसलाई भन्सार दिनुपर्दछ, भन्सार; जसलाई डर दिनुपर्दछ, डर; जसलाई आदर दिनुपर्दछ, आदर देओ !

यो खण्ड १२:१ देखि १५:१३ सम्म फैलिएको पत्रको यस भागमा कोष्ठक होइन । उच्च अधिकारीहरूप्रति हाम्रो अधीनताको दायित्व "परमेश्वरको असल र स्वीकार्य र सिद्ध इच्छा" (१२:२) हो । यस बिन्दुमा यस विषयसँग व्यवहार गर्ने कारणलाई तुरुन्तै अघिल्लो कुरासँग कुनै प्रकारको सम्बन्धमा कृत्रिम रूपमा खोजिनु हुँदैन, उदाहरणका लागि, १२:१९-२१ मा पावलले ख्रीष्टियनहरूले उनीहरूको व्यक्तिगत शत्रुहरूको हातबाट भोग्न सक्ने अन्यायहरूसँग व्यवहार गरिरहेका छन् । र १३:१-७ मा उनीहरूले उच्च अधिकारीहरूबाट भोग्न सक्ने अन्याय वा उच्च अधिकारीद्वारा उचित रूपमा बदला लिन सक्ने हुन सक्छ । यो साँचो हो कि १२:१७-२१ र १३:१-७ को संयोजन १२:१७-२१ मा शिक्षाको गलत प्रयोगहरूबाट बच्न र सुधार गर्नको लागि सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण छ, जस्तै पहिले उल्लेख गरिएको थियो ।[182] तर हामी भन्न सक्दैनौं । पावलले पछ्याएको अनुक्रमको कारण यही थियो । यो स्पष्ट छ कि विश्वासीको जीवनका ठोस पक्षहरू १२:३-२१ मा व्यवहार गरिएका छन् र विशेष गरी उसको सामाजिक जीवनमा कतिवटा परिस्थितिहरू प्रेरितको दायरा भित्र आउँछन् । १३:१-७ मा हामीसँग विश्वासीको जीवन र साक्षीलाई असर गर्ने सबै-महत्वपूर्ण सम्बन्ध छ र त्यहाँ पावलले यस पत्रको यस भागमा जस्तै व्यवहार गर्नुपर्छ भन्ने राम्रो कारण छ । त्यहाँ उच्च अधिकारीहरूको विशेषाधिकार र यस सम्बन्धमा प्रजाहरूको दायित्वलाई सम्मान गर्दै यहाँ दिइएको शिक्षालाई रोममा विश्वासीहरूलाई दबाउनको लागि केही तत्काल आवश्यकता थियो भन्ने सोच्नको लागि पर्याप्त आधार पनि छ ।

हामीलाई नयाँ नियमबाट थाहा छ कि यहूदीहरूले रोमी सरकारको अधिकारको बारेमा प्रश्नहरू राखेका थिए (मत्ती २२:१६,

[182] सी. एफ. टिप्पणी विज्ञापन १२:१९ ।

१७; मर्कूस १२:१४; लूका २०:२१, २२) । हामीलाई यो पनि थाहा छ कि यहूदीहरू आफ्नो स्वतन्त्रतामा गर्व गर्न बाध्य थिए (यूहन्ना ८:३३) । हामी राजद्रोहका गतिविधिहरू पनि पढ्छौं (प्रेरित ५:३६, ३७) । रोमी जुवा अन्तर्गत यहूदीहरूको बेचैनीलाई सम्मान गर्ने अन्य स्रोतहरूबाट प्रमाणहरू पनि छन् ।[183] हामीलाई भनिएको छ कि क्लाउडियसले "सबै यहूदीहरूलाई रोमबाट बाहिर निस्कन आज्ञा दिएका थिए" (प्रेरित १८:२) । यो निष्कासन यहूदी विद्रोहको नतिजा होइन भने यहूदीहरू साम्राज्यवादी हितका लागि शत्रु थिए भन्ने विश्वासको कारण भएको हुनुपर्छ । उच्च अधिकारीहरूको दिमागमा ख्रीष्टियन धर्म यहूदी धर्मसँग सम्बन्धित थियो र यहूदी धर्मलाई श्रेय दिएका कुनै पनि देशद्रोही स्वभावलाई ख्रीष्टियनहरूलाई पनि आरोप लगाइनेछ । यसले एउटा अवस्था सिर्जना गऱ्यो जसमा ख्रीष्टियनहरूले सबै क्रान्तिकारी आकांक्षा वा कार्यहरू साथै उनीहरूको अधिकारको सही प्रयोगमा उच्च अधिकारीहरूको अवज्ञाबाट बच्न आवश्यक थियो ।

यहूदी धर्मसँगको सम्बन्धबाट उत्पन्न हुने यो खतरा मात्र होइन, ख्रीष्टियन समुदायमा विशेष गरी ख्रीष्टको राजात्व र प्रभुत्वलाई ध्यानमा राखेर स्वतन्त्रताको विकृत धारणाको खतरा पनि थियो । पावलले आफ्ना पत्रहरूमा तीन पटकमा[184] उच्च अधिकारीहरू र पत्रुसले आफ्नो पहिलो पत्रमा [185] समान प्रभाव पार्ने सन्दर्भमा हाम्रा कर्तव्यहरू प्रतिबिम्बित गर्न आवश्यक ठानेको तथ्यले देखाउँछ कि विश्वासीहरूलाई उच्च अधिकारीहरूको अधीनमा रहनु पर्ने आवश्यकताको सम्झना गराउनुको कारण थियो ।

यसबाहेक, ख्रीष्टियनहरूले प्रायः यी उच्च अधिकारीहरूको हातबाट दुःख भोग्नुपर्थ्यो र ख्रीष्टप्रतिको वफादारीले माग गरेको अनाज्ञाकारिता (प्रेरित ४:१९, २०; ५:२९) र त्यही वफादारीको आवश्यकता पर्ने आज्ञाकारिता बिचको रेखा कोर्ने ठूलो कारण थियो ।

---

[183] सीएफ, लिडनमा उद्धरण: op.. cit, पृष्ठ २४६ ।

[184] रोमी १३:१-७ को अतिरिक्त, १ तिमोथी २:१-३; तीतस ३:१ ।

[185] १ पत्रुस २:१३-१७ ।

१, २ "उच्च शक्तिहरू" ले प्रश्न नगरी राष्ट्रमण्डलमा शासक अधिकारीहरूलाई बुझाउँछ । "अधिकारहरू" शब्दले अधिक शाब्दिक प्रतिपादन हो र यसमा संलग्न व्यक्तिहरूको शासन गर्ने अधिकार र विषयहरूको तर्फबाट आवश्यक अधीनतालाई संकेत गर्दछ । पावलले लेखेको समयमा उच्च अधिकारी रोमी सरकारद्वारा प्रयोग गरिएको थियो र प्रत्यक्ष सन्दर्भ यस सरकारका निष्पादकहरूलाई भनिएको हो । एउटा मात्र प्रश्न उठ्छ कि "अधिकारहरू" ले मानव शासकहरूको पछाडि उभिने अदृश्य स्वर्गदूतहरू पनि जनाउँछ । यो प्रश्न उठ्ने थिएन यदि नयाँ नियममा र विशेष गरी पावलका पत्रहरूमा नै यो शब्द "अधिकारहरू" लाई सुपरह्युमनलाई जनाउन प्रयोग गरिएको छ र ओस्कर कलम्यानले जोडदार रूपमा तर्क गरेका छन् कि यस उदाहरणमा यो शब्दको दोहोरो सन्दर्भ छ । स्वर्गदूत शक्तिहरू र मानव कार्यकारी एजेन्टहरू[186] शासक अधिकारीहरू ती हुन् जसमा राष्ट्रमंडलमा शासन गर्ने अधिकार र शक्ति निहित छ र प्रमाणहरूले मानव एजेन्टहरू बाहेक अरू कुनै पनि विचारमा छन् भनेर संकेत गर्दैन ।

"प्रत्येक आत्मा" अधीनमा रहनु पर्छ । प्रत्येक आत्मा भनेको प्रत्येक व्यक्ति हो र मानिसमा आत्मालाई शरीरबाट भिन्न रूपमा प्रतिबिम्बित गर्दैन । प्रायः धर्मशास्त्रमा "आत्मा" शब्दलाई यस अर्थमा सम्पूर्ण व्यक्तिको पर्यायवाचीको रूपमा र कहिलेकाहीँ व्यक्तिगत सर्वनामको रूपमा प्रयोग गरिएको छ (मत्ती १२:१८; लूका १२:१९; प्रेरित २:२७, ४१, ४३; ३:२३; ७:१४; रोमी २:९; हिब्रू १०:३८, ३९; याकूब १:२१; ५:२०; १ पत्रुस १:९; ३:२०; प्रकाश १६:३) । तात्पर्य यो हो कि कुनै पनि व्यक्ति यस अधीनताबाट मुक्त छैन; कुनै पनि व्यक्तिले विशेष विशेषाधिकारहरू प्राप्त गर्दैन जसद्वारा उसले उच्च अधिकारी अख्तियारको आदेशहरूलाई बेवास्ता गर्न वा आफूलाई स्वतन्त्र महसुस गर्न सक्छ । न त बेवफाई न विश्वासले प्रतिरक्षा प्रदान गर्दछ । पावलले लेखेको मण्डलीको लागि यो विशेष महत्त्वको कुरा हो । वेस्टमिन्स्टर विश्वासको स्वीकार वा सारले यस मामलालाई राम्रोसँग बताउँछ जब यसले यसो भन्छ: "अविश्वास, वा धर्ममा भिन्नताले उच्च

[186] यस लेखको प्रस्तुतीकरण र आलोचनाको लागि परिशिष्ट सी (पृष्ठ २५२) हेर्नुहोस् ।

अधिकारीहरूको न्यायिक र कानुनी अधिकारलाई बेवास्ता गर्दैन, न त मानिसहरूलाई उनीहरूको उचित आज्ञाकारिताबाट मुक्त गर्दैन: जसबाट मण्डलीका व्यक्तिहरू छुट छैनन् । छुट दिइएको छ, पोपसँग उनीहरूको शासन वा जीवनमा उनीहरूमाथि कुनै शक्ति र अधिकार क्षेत्र छ, यदि उसले उनीहरूलाई विधर्मी वा अन्य कुनै बहानामा न्याय गर्छ भने ।"[187]

आज्ञाकारिताको लागि भन्दा "अधीनता" को लागी शब्द थप समावेशी छ । यसले आज्ञाकारितालाई जनाउँछ जब पालन गर्नुपर्ने आदेशहरू हेराईमा छन् तर त्यहाँ थप समावेश छ । अधीनताले उच्च अधिकारीहरूको अधिकार क्षेत्रको सम्पूर्ण दायरामा हाम्रो अधीनताको मान्यता र तिनीहरूको अख्तियारको लागि इच्छुक अधीनतालाई संकेत गर्दछ । यो अझै लागू हुन्छ यदि सम्पूर्ण खण्डको प्रतिपादनलाई रिफ्लेक्सिभ रूप दिइएको छ: "हरेक आत्माले आफूलाई उच्च अधिकारीहरूको अधीनतामा राखोस्" । यो प्रतिपादन, जसको लागि धेरै भन्न सकिन्छ, अधीनताको कर्तव्यमा सक्रिय सहभागितामा जोड दिन्छ ।

अर्को दुई खण्डहरूले यस अधीनताको कारण दिन्छ ।[188] तिनीहरू एक अर्को व्याख्यात्मक छन् । तिनीहरू स्रोतलाई संकेत गर्छन् जहाँबाट नागरिक सरकार अगाडि बढ्छ र स्वीकृतिको लागि जसद्वारा अधीनताको माग गरिन्छ । निश्चित अवलोकनले अर्थ बाहिर ल्याउनेछ । (१) पावलले अवस्थित सरकारी एजेन्टहरूसँग व्यवहार गरिरहेका छन् । यो "शक्तिहरू" को बल हो । उनले अहिले न सरकारलाई सारमा हेरेका छन् न त विभिन्न किसिमका सरकारको प्रश्नमा प्रवेश गरेका छन् । उनले वास्तविक अस्तित्वमा रहेका अधिकारीहरूको बारेमा स्पष्ट बयान गरिरहेका छन् । (२) जब उनले उनीहरू "परमेश्वरका" हुन् भन्दछन्, उसले तिनीहरूको उत्पत्ति, अधिकार र शक्ति परमेश्वरबाट प्राप्त गरेको हो भन्ने हो । यो यस

---

[187] अध्याय २३, खण्ड ४ ।

[188] पहिलो खण्डमा ὑπό थप दृढतापूर्वक प्रमाणित गरिएको छ । ἀπό हामीले अपेक्षा गर्न सक्ने पूर्वसर्ग हो र सम्भवतः घ, छ र अन्य अधिकारीहरूमा यसको घटनाको व्याख्या गर्दछ । दोस्रो खण्डमा οὖσαι पछि ἐξουσίαι जोड्नुको विरुद्धमा धेरै अधिकार छ र अपनाउनु हुँदैन ।

खण्डमा पछि आग्रह गरिएका धेरै विचारहरूद्वारा जन्मिएको छ तर यहाँ यो स्पष्ट रूपमा भनिएको छ र राज्यमा अधिकार शासितको पक्षमा वा शासितको सहमतिमा निर्भर हुन्छ भन्ने प्रभावको लागि प्रत्येक धारणालाई सुरुबाट बहिष्कार गरिएको छ । शासन गर्ने अख्तियार र शासितको माग गरिएको अधीनता पूर्णतया दैवी संस्थाको तथ्यमा रहन्छ । (३) अख्तियारहरू परमेश्वरका हुन् र परमेश्वरले नियुक्त गरेका छन् भनी प्रस्तावहरूलाई परमेश्वरको निर्णयात्मक इच्छालाई मात्र बुझाउनु हुँदैन । सर्तहरू परमेश्वरको निर्णयात्मक आदेश व्यक्त गर्न प्रयोग गर्न सकिन्छ तर यो यहाँ तिनीहरूको सटीक आयात होइन । सन्दर्भले देखाउँछ कि अब प्रेरितले बोल्ने आज्ञा भनेको संस्थाको हो जुन नियुक्त कार्यहरू गर्न बाध्य छ । उच्च अधिकारी भनेको दुष्कर्म गर्नेहरूलाई सजायको लागि परमेश्वरको प्रावधानमा निर्धारित माध्यम मात्र होइन तर व्यवस्था कायम राख्न र त्यो आदेश उल्लङ्घन गर्ने अपराधीहरूलाई सजाय दिनको लागि परमेश्वरको स्थापना, अधिकृत र तोकिएको साधन हो । जब उच्च अधिकारीले आफ्ना एजेन्टहरू मार्फत अपराधको न्यायोचित फैसला कार्यान्वयन गर्दछ, उसले केवल परमेश्वरको निर्णयात्मक इच्छालाई कार्यान्वयन गर्दैन तर उसले परमेश्वरको अवधारणात्मक इच्छालाई पनि पूरा गरिरहेको हुन्छ र त्यसो गर्नबाट अलग रहनु उसको लागि पाप हो ।[189]

यी कारणहरूका लागि अधीनता आवश्यक छ र प्रतिरोध परमेश्वरको व्यवस्थाको उल्लङ्घन हो र न्यायको साथ भेटिन्छ । पद ३ ले शासकहरूले खराब काम गर्ने "आतंक" को बारेमा बोलेको हुनाले त्यहाँ अपराधीहरूलाई उच्च अधिकारीले सजाय दिने दण्डीय न्यायको लागि केही सन्दर्भ हुनुपर्छ । तर पहिलेका सबै कुराले परमेश्वरको आदेशलाई जोड दिन्छ, त्यहाँ ईश्वरीय स्वीकृतिमा पनि प्रतिबिम्बित हुनुपर्दछ जसद्वारा यो दण्डनीय निर्णय कार्यान्वयन गरिन्छ र त्यसकारण परमेश्वरको न्यायमा जसको उच्च अधिकारीको प्रतिशोध अभिव्यक्ति हो । हामीले यहाँ यस शब्द "न्याय" मा दुईवटा

[189] वेस्टमिन्स्टर थियोलोजिकल जर्नल, ७, २, मे १९४५, पृष्ठ १८८ मा वर्तमान लेखकद्वारा समीक्षा गरिएको ।

पक्षहरू राखेका छौं जसबाट यसलाई हेर्नु पर्छ । यो शासक निकायहरूद्वारा वितरित सजाय हो । तर यो परमेश्वरको आफ्नै क्रोधको अभिव्यक्ति पनि हो र यो कारणले गर्दा यसले परमेश्वरको स्वीकृति बोक्छ र यसको औचित्य प्रमाणित हुन्छ ।[190]

त्यहाँ धेरै प्रश्नहरू छन् जुन वास्तविक व्यवहारमा उत्पन्न हुन्छ जससँग पाविलले व्यवहार गर्दैनन् । यी पदहरूमा अधीनताको कर्तव्यको लागि कुनै व्यक्त योग्यता वा आरक्षणहरू छैनन् । तथापि, कुनै विशेष दायित्वसँग व्यवहार गर्दा आफ्ना सर्तहरूमा निरपेक्ष हुनु प्रेरितको विशेषता हो । एकै समयमा, अन्यत्र उहाँको आफ्नै शिक्षाको समानतामा वा धर्मशास्त्रको समानतामा हामी बाध्यता पुष्टि भएको निरपेक्ष सर्तहरूमा अपवादहरू लिन बाध्य छौँ । यो अवस्थामा यस्तो हुनुपर्छ । उहाँले पत्रुस र अन्य प्रेरितहरूको वचनलाई समर्थन र अभ्यास गर्नुभएको थियो भनेर हामी विश्वास गर्न सक्दैनौं: "हामीले मानिसहरूको भन्दा परमेश्वरको आज्ञा मान्नुपर्छ" (प्रेरित ५:२९; ४:१९, २०) । यसमा उच्च अधिकारी अचुक छैन न त उहाँ पूर्ण शुद्धताको एजेन्ट हो । जब मानिसहरूका आवश्यकताहरू र परमेश्वरका आज्ञाहरू बिच द्वन्द्व हुन्छ, तब पत्रुसको वचन प्रभावकारी हुनुपर्दछ । पाविलले पुन: क्रान्तिको सम्बन्धमा उठ्ने प्रश्नहरूको सामना गर्दैनन् । यी दुई श्लोकहरूमा प्रश्न नगरी हामी क्रान्ति भएको बेला हामीले के गर्नुपर्छ भनेर सूचीबिना छैनौं । "हुने शक्तिहरू" ले वास्तविक उच्च अधिकारीहरूलाई बुझाउँछ । र यस खण्डमा समग्र रूपमा क्रान्तिको सही वा गलतलाई लिने सिद्धान्तहरू छन् । तर इमान्दार ख्रीष्टियनहरूका लागि गम्भीर कठिनाइ हुने यी विषयहरू यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छैन । कारण सतहमा छ । प्रेरितले आकस्मिक धर्मशास्त्रमा निबन्ध लेख्नुभएन तर सरकारको संस्थासँग सम्बन्धित मुख्य सिद्धान्तहरू र ख्रीष्टियनहरूको व्यवहारलाई नियमन गर्दै हुनुहुन्छ ।[191]

---

[190] ἑαυτοῖς λήμψονται ले आफैंमा त्याउने विचार व्यक्त गर्न सक्छ र त्यस घटनामा दण्डनीय निर्णयको जिम्मेवारी व्यक्त गरिनेछ ।

[191] "सरकारको उत्पत्ति वा यसको राजनीतिक रूपको साथ प्रेरित आफैंमा सरोकार छैन: न त क्रान्तिकारी परिवर्तनको अवधिमा कुन बिन्दुमा दिइएको सरकारलाई οὖσα वा अस्तित्वहीन मानिन्छ भन्ने प्रश्नमा प्रवेश गर्दैन । र जब सरकार मूल रूपमा अवैध एक

३, ४ पद ३ को पहिलो खण्डले पद २ को अन्तिम खण्डसँग जोडेको भए पनि विद्रोहीहरूले आफूमाथि दण्डको फैसला ल्याउनुको कारणलाई आधार प्रदान गर्छ भनी भन्नु विरलै उपयुक्त हुन्छ । [192] यसलाई अधिमान्य रूपमा शासकहरूको विशेषाधिकारको रूपमा लिइन्छ, परमेश्वरको नियुक्ति वा अध्यादेशबाट उत्पन्न हुन्छ, यसैले यी शासकहरूले प्रशासित गर्ने दण्डनीय न्यायलाई मान्यता दिन्छ । यो दफामा हामीले उच्च अधिकारीको कामको स्पष्ट जानकारी दिएको र यो पदको प्रयोग गरेको कारणले उसलाई सजाय दिने अधिकार छ भन्ने कुरा ध्यानमा राख्नुपर्छ ।

शासकहरूले खराब काम गर्ने "आतंक" भनेको यो सजाय कार्यान्वयन गर्न शासकहरूमा निहित अधिकारको कारणले मानिसहरूको हृदयमा उत्पन्न हुने सजायको डर हो । यो डर दुई प्रकारको हुन सक्छ, गलत कामलाई रोक्ने डर र गलत काम गर्दा परिणाम आउने डर । यो पछिल्ला विशेष गरी हेरिएको देखिन्छ । अर्को खण्डमा प्रश्न, "के तपाईलाई शक्तिको डर छैन ?" डरको अनुपस्थितिलाई आज्ञा गर्दछ जुन गलत कार्यको परिणाम हो । यो पद ४ द्वारा पुष्टि हुन्छ जब यसले भन्छ, "तर यदि तिमीले खराब गर्छौ भने, डराओ", यो सजायको डर हो जुन उच्च अधिकारीले तरवार बोक्नेको रूपमा कार्यान्वयन गर्दछ । यद्यपि, त्यहाँ डरको सन्दर्भ पनि हुन सक्छ जसले गलत कामलाई रोक्छ । यदि हामी राम्रो काम गर्ने मात्रै मनमा छौं भने, हामीले गलत कामलाई रोक्ने डरले व्यवहार गर्ने कुनै कारण छैन ।

“शासकहरू असल काममा डर होइन, नराम्रो काममा डराउँछन्” भनी भनाइमा असल काम र खराब कामलाई चित्रण गरिन्छ । किनभने दुष्ट काम गर्ने व्यक्तिलाई आतंकित पार्नु भनेको के हो । यस धाराको सम्बन्धमा दुईवटा अवलोकनहरू छन् । (१) विचार दुष्ट कार्यको दण्डमा केन्द्रित छ । यो महत्त्वपूर्ण छ कि प्रेरितले उच्च

पूर्वनिर्धारित अधिकार प्राप्त गर्दछ । शाही अख्तियार धेरै पुरानो थियो र यी प्रश्नहरूलाई व्यावहारिक बनाउन धेरै दृढ थियो" (लिडन: ओपि, सि. आइ. ति., पृष्ठ २४७) ।

[192] लिडन र मेयर ।

अधिकारीलाई तोकिएको विशेष कार्यहरू सम्बोधन गर्न सबैभन्दा पहिले यो उल्लेख गरेको छ । सरकारको कार्यान्वयनमा दण्डनीयलाई कम आँकलन गर्ने र उच्च अधिकारीको अख्तियारको यो महत्त्वपूर्ण पक्षलाई दबाउनको लागि वर्तमान सोचमा प्रवृत्ति छ । प्रेरितीय शिक्षामा यस्तो छैन । (२) उच्च अधिकारीको सरोकारको कागजपत्रसँग हो । पावलले असल र खराब कामको बारेमा बताउँछन् । उच्च अधिकारीलाई कायम राख्न र प्रवर्द्धन गर्न नियुक्त गरिएको आदेशलाई उल्लङ्घन गर्ने कारबाहीमा दर्ता भएको पापलाई मात्र सम्बोधन गर्नु शासकको विशेषाधिकार होइन ।

अर्को खण्डलाई प्रश्न वा बयानको रूपमा व्याख्या गर्न सकिन्छ । पछिल्लो अवस्थामा रेन्डरिङ यस्तो हुनेछ: "तपाईलाई शक्तिको कुनै डर छैन" र यसको अर्थ "यदि तपाईलाई शक्तिको डर छैन भने, जे छ त्यो गर्नुहोस्" । तर उद्धृत संस्करणको साथ, यसलाई प्रश्नको रूपमा लिनु राम्रो हुन्छ । भावना समान प्रभावमा छ । तर प्रश्नले विचारलाई अझ बलियो रूपमा व्यक्त गर्दछ । यदि हामीले राम्रो काम गर्छौं भने, हामीले शासकसँग डराउनु पर्ने कुनै कारण छैन ।

"तिमीहरूबाट प्रशंसा हुनेछ ।" उच्च अधिकारीहरूले दिएको प्रशंसा शब्दको उचित अर्थमा पुरस्कार होइन । दुष्कर्म गर्नेले दण्डात्मक पुरस्कार पाउँछन् तर राम्रो गर्नेले कुनै पनि पुण्य प्राप्त गर्दैनन् । "प्रशंसा" को लागी प्रयोग गरिएको शब्दले यो अर्थ बोक्दैन बरु अनुमोदनको लागि हो (१ कोरिन्थी ४:५; २ कोरिन्थी ८:१८; फिलिप्पी ४:८; १ पत्रुस २:१४) र प्रयोग गरिन्छ । उहाँको अनुग्रहको सम्पत्तिको लागि परमेश्वरलाई पुन: प्राप्त हुने प्रशंसाको (एफिसी १:६, १२, १४; फिलिप्पी १:११) यो प्रशंसा केही उदाहरणहरूमा इनामद्वारा पछ्याउन सकिन्छ तर इनामको विचार शब्दमा निहित छैन । राम्रो व्यवहारले राज्यमा राम्रो स्थान, कदर र खेती गर्ने स्थिति सुरक्षित गर्दछ भनेर प्रशंसा व्यक्त गर्न सकिन्छ ।

पद ४ को पहिलो खण्डले बताउँछ, सकारात्मक रूपमा उच्च अधिकारीहरूको अख्तियारको मुख्य उद्देश्य के हो । शासकहरूको भलाइको लागि परमेश्वरको सेवक हो । "परमेश्वरको सेवक" शब्दले पद १ र २ मा फर्काउँछ जहाँ "अधिकार" लाई परमेश्वरको हो,

परमेश्वरबाट नियुक्त गरिएको हो र परमेश्वरको आदेश हो भनिएको छ । तर अहिले यो आदेशमा रहेको विशिष्ट क्षमताको जानकारी दिइएको छ । यस पदनामले प्रत्येक धारणालाई हटाउँछ कि उच्च अधिकारीप्रति दुष्ट हो र यसले राम्रो काम गर्दछ भन्ने अर्थमा कि यसले कम खराबीलाई रोक्छ र ठूला खराबीहरूको प्रतिरोध गर्दछ । यहाँ निजामती शासकलाई दिइएको उपाधिले देखाउँछ कि उसले सरकारको दायराभित्र परमेश्वरको सेवकसँग सम्बन्धित सबै मर्यादा र स्वीकृतिको साथ लगानी गरेको छ । यो उहाँ परमेश्वरको सेवक हुनुहुन्छ भन्ने उद्देश्यले अझै पनि बाहिर निकालिएको छ, उहाँ असल कुराको लागि परमेश्वरको सेवक हुनुहुन्छ । र हामी यस उदाहरणमा "राम्रो" शब्दको आयातलाई कम गर्न सक्दैनौं । पावलले हामीलाई उच्च अख्तियारको सेवाबाट प्राप्त हुने असल कुराको भर्चुअल परिभाषा प्रदान गर्दछ जब उनले हामी राजाहरू र अख्तियारमा भएका सबैका लागि प्रार्थना गर्न चाहन्छन् "हामी सबै ईश्वरभक्ति र गुरुत्वाकर्षणमा शान्ति र शान्त जीवन बिताउन सक्छौं" (१ तिमोथी २:२) । उच्च अधिकारिले प्रवर्द्धन गर्ने राम्रो कुरा भनेको धर्मको हितलाई पालना गर्नु हो ।

यस खण्डमा प्रत्यक्ष व्यक्तिगत ठेगाना छ, जुन "तिमीलाई" शब्दहरूमा व्यक्त गरिएको उच्च अधिकारीले प्रदान गर्ने सेवाको व्यक्तिगत विश्वासीको भलाइको लागि सान्दर्भिकता देखाइएको छ । दोस्रो खण्ड माथि हेरिएको छ, विशेष गरी पद ३ मा हेर्दा डरको प्रकारलाई औंल्याउँछ र तेस्रो खण्डले यो डर किन मनोरञ्जन गर्नुपर्छ भन्ने कारण दिन्छ । यो कारण हो कि उच्च अधिकारीले "व्यर्थमा तरवार बोक्दैन" । उच्च अधिकारीले आफ्नो उपकरणको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण भागको रूपमा[193] बोक्ने तरवार उसको अख्तियारको चिन्ह मात्र होइन तर तरवारले गर्ने कार्यमा यसलाई चलाउने अधिकार हो । तरवार चलाउनुले मृत्युदण्डको सजाय मात्रै हो भनेर सोच्नु आवश्यक छैन । त्यो सजायको आतंक वा डर जगाउन यसलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ जुन यसले दिन सक्छ । मृत्युभन्दा कम हुने सजाय कार्यान्वयन गर्न यसलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ । तर अपराधको

[193] क्रिया φορέω हो र φέρω भन्दा यस सम्बन्धमा अधिक अभिव्यक्त छ ।

प्रकृतिले यस्तो माग गरेको अवस्थामा मृत्युदण्डको अधिकारलाई बहिष्कार गर्नु तरवारले जनाउने र कार्यान्वयन गर्ने कुराको पूर्णतया विपरीत हो । हामीलाई यो सन्दर्भ स्थापित गर्न नयाँ करार वा नियमको प्रयोग भन्दा बढी अपील गर्न आवश्यक छ । तरवारलाई मृत्युसँग मृत्युदण्डको साधनको रूपमा जोडिएको छ (मत्ती २६:५२; लुका २१:२४; प्रेरित १२:२; १६:२७; हिब्रु ११:३४, ३७; प्रकाश १३:१०) यस उदाहरणमा यस उद्देश्यका लागि यसको प्रयोगलाई बहिष्कार गर्नु भनेको प्रमाणको विपरीत यसको अनुहारमा पूर्वाग्रह सहन गर्न मनमानी हुनेछ ।[194] "व्यर्थमा" भन्नाले कुनै उद्देश्य नभएको जनाउछ ।

"किनकि उहाँ परमेश्वरको सेवक हुनुहुन्छ, जसले खराब काम गर्छ उसको क्रोधको बदला लिइनेछ ।" पहिलो खण्डमा शासकलाई भलाइका लागि परमेश्वरको सेवक भनिएको छ । अहिले त्यही कार्यालय उनलाई खराबीको बदला लिन दिइएको छ । समानान्तरता उल्लेखनीय छ - समान मर्यादा र लगानी शासकको दण्डात्मक विशेषाधिकारसँग सम्बन्धित छ जसरी उसको राम्रो प्रवर्द्धनमा कार्य गर्दछ । यो दण्डात्मक कार्यलाई दुष्ट काम गर्नेलाई "क्रोधको बदला लिने" भनिन्छ । उच्च अधिकारीको सन्दर्भमा "क्रोध" शब्द प्रयोग भएको यो पहिलो पटक हो । पद २ मा हामीले फेला पार्यौं कि "न्याय" ले परमेश्वरको न्यायलाई संकेत गर्छ जसको उच्च अधिकारीले गरेको प्रतिशोध अभिव्यक्ति हो र जसबाट यो प्रतिशोधले यसको स्वीकृति लिन्छ । यहाँ प्रश्न उठ्छ: कसको "क्रोध" को दृष्टिमा, परमेश्वरको, कि उच्च अधिकारीको, कि दुबै को ? १२:१९ मा माथि देखाइएको रूपमा "क्रोध" परमेश्वरको क्रोध हो र प्रयोगले यस उदाहरणमा उही निष्कर्षमा संकेत गर्दछ । यसबाहेक अपराधमा उच्च अधिकारीको प्रतिक्रिया क्रोधको सर्तमा व्याख्या गरिनु पर्छ भन्ने सोच्नको लागि वारेन्ट छैन । त्यसैले "क्रोध" लाई परमेश्वरको क्रोध मानिनुपर्छ । यसरी उच्च अधिकारी परमेश्वरको क्रोधबाट दुष्ट व्यक्तिलाई प्राप्त हुने न्याय कार्यान्वयनमा बदला लिने व्यक्ति हो । फेरि हामी शासकको कार्यसँग सम्बन्धित स्वीकृति पत्ता लगाउँछौं; उहाँ परमेश्वरको क्रोध कार्यान्वयन

[194] तरवार एक प्रतीक चिन्ह हो *insignium juris vitae et necis* ।

गर्ने एजेन्ट हुनुहुन्छ । र हामी यो पनि देख्छौं कि बाइबलीय शिक्षाबाट कत्तिको भिन्न भावनात्मकता हो जसले अपराधीको हितलाई न्यायको सन्तुष्टिको लागि आपराधिक प्रतिशोधको आधारको रूपमा बदल्छ ।

५ टिप्पणीकारहरू यस प्रश्नमा विभाजित छन् कि यहाँ उल्लेख गरिएको आवश्यकता पद ४ मा भनिएको कुराबाट उत्पन्न हुन्छ वा अघिल्लो सन्दर्भको सम्पूर्ण सन्दर्भमा फर्कन्छ । यसले यस पदमा निकालिएको निष्कर्षको बलमा थोरै फरक पार्छ र "यसकारण" द्वारा संकेत गरिएको छ । पद ४ को पछिल्लो भागमा पद ५ को निष्कर्षलाई आधार बनाउन पर्याप्त भनिएको छ; पदनाम "परमेश्वरको सेवक" र साथै शासकलाई परमेश्वरको क्रोध कार्यान्वयन गर्ने एजेन्टको रूपमा संकेतले अधीनताको माग गर्ने लगानीलाई संकेत गर्दछ । तर यदि हामीले पद ४ को अन्तिम खण्डमा पद ५ को तत्काल ग्राउन्डिङ भेट्टायौं भने पनि, हामी पद ४ख लाई पहिले नै परमेश्वरको आदेशबाट अगाडि बढ्दै उच्च अधिकारीहरूको विशेषाधिकारलाई सम्मान गर्दै भनिएको सबैबाट अलग गर्न सक्दैनौं । जे भए पनि, यस खण्डमा कुनै पनि प्रस्तावले यो भन्दा बढि नागरिक सरकारको ईश्वरीय स्वीकृति व्यक्त गर्दैन, अर्थात् हामी "अन्तस्करणको लागि" अधीनमा हुनुपर्छ । पावलले यो शब्द "अन्तस्करण" बारम्बार प्रयोग गर्दछ र यो स्पष्ट छ कि यसको अर्थ परमेश्वरप्रतिको अन्तस्करण हो (प्रेरित २३:१; २४:१६; २ कोरिन्थी १:१२; ४:२; ५:११; १ तिमोथी १:५; ३:९; २ तिमोथी १:३) । यहाँको अर्थ यो हुनुपर्दछ कि हामीले आफूलाई परमेश्वरको दायित्वको भावनाबाट अधीनमा राख्नुपर्छ । त्यसोभए विचार यो हो कि हामी केवल अधीनमा रहनु हुँदैन किनभने अनाज्ञाले हामीमाथि दण्डनीय न्याय ल्याउँछ तर यो पनि कि त्यहाँ परमेश्वरको इच्छाको भित्री दायित्व छ जुन दायित्वले नराम्रो काम गर्न सक्छ । परमेश्वर मात्र विवेकको प्रभू हुनुहुन्छ, त्यसैले विवेक बाहिर वा अन्तस्करणको लागि कुनै पनि काम गर्नु भनेको परमेश्वरप्रतिको दायित्वको भावनाबाट गर्नु हो । यो १ पत्रुस २:१३ मा स्पष्ट रूपमा भनिएको छ: "प्रभुको खातिर मानिसको हरेक नियमको अधीनमा होओ"। त्यसकारण आवश्यकता अपरिहार्य

परिणाम होइन (मत्ती १८:७; लुका २१:२३; १कोरिनथी ७:२६) तर नैतिक माग हो (१ कोरिन्थी ९:१६) ।

६ पद ५ मा संलग्न सबै कुरालाई ध्यानमा राख्दै ईश्वरीय अनुमोदनको सम्बन्धमा उच्च अधिकारीले आफ्नो कार्यहरू पूरा गर्दछ, "यस कारणको लागि" पद ६ मा सुरु हुने सर्तहरूको लागि कुनै टाढाको आधार खोज्नु आवश्यक छैन । यदि उच्च अधिकारीले उसलाई परमेश्वरले दिएको सेवकाई गर्न हो भने उसको श्रमको निर्वहनको लागि भौतिक साधन हुनुपर्दछ । तसर्थ कर[195] तिर्नु अत्याचारी थोपा होइन तर सरकारको समर्थनमा प्रजाहरूको आवश्यक र उचित सहभागिता हो । कर तिर्नुको यो कारण पदको उत्तरार्धमा भनिएको छ: "किनकि तिनीहरू परमेश्वरको सेवाका सेवकहरू हुन्, यसैमा निरन्तर उपस्थित हुन्छन्" ।

यस उदाहरणमा "सेवकहरू" को शब्द पद ४ मा दुई अवसरहरूमा प्रयोग गरिएको भन्दा फरक छ । तर यसले कम सम्मानित प्रकारको मन्त्रालयलाई बुझाउँदैन जस्तो कि करको सङ्कलन, किनकि यो मौद्रिक मामिला हो र प्रयोगको लागि आह्वान गरिएको छ । निम्न अर्थको शब्दको यो शब्द र यसको संज्ञानहरू नयाँ नियममा प्रयोग गरिन्छ, एक सम्भावित अपवादको साथ[196] परमेश्वरको सेवाको सन्दर्भमा र कहिलेकाहीँ परमेश्वरको आराधनामा सेवाको उच्चतम रूपहरू (लूका १:२३; प्रेरित १३:२); रोमी १५:१६, २७; २ कोरिन्थी ९:१२; फिलिप्पी २:१७; हिब्रू १:७, १४; ८:२; १०:११) । तसर्थ, यदि केहि हो भने यो पदले शासकहरूको मन्त्रालयको सम्मानलाई बढाउँछ । कर र भन्सारसँग सम्बन्धित प्रशासनमा आफ्नो कार्यालयको मूल्यह्रास हुनु हुँदैन । संस्करणमा यो विचारलाई तिनीहरू "परमेश्वरको सेवाका सेवकहरू" हुन् भनी सही रूपमा व्यक्त गरिएको छ, यद्यपि ग्रीकमा तिनीहरूलाई "परमेश्वरका सेवकहरू" भनिन्छ ।

---

[195] अत्यावश्यक रूपमा τελεῖτε लिनुको कुनै कारण छैन ।

[196] फिलिप्पी २:२५; फिलिप्पी २:३० पनि । ग्रीक शब्द λειτουργός हो (बनाम ४ मा διάκονος बाट अलग) ।

"त्यहिँ कुरा" जसमा शासकहरू निरन्तर उपस्थित हुन भनिन्छ, सन्दर्भमा करको कुराहरू सन्दर्भ गर्नुपर्छ । पहिलेका श्लोकहरूमा निर्दिष्ट गरिएका सामान्य कार्यहरूलाई पूर्ववर्ती मान्नु उचित हुनेछैन । विचार अब करको भुक्तानीमा केन्द्रित छ र यो "त्यहिँ कुरा" को दृष्टिकोण हो । यस खण्डमा प्रयोग गरिएको क्रियाले पनि उच्च अधिकारीको प्रशासनको यस चरणको औचित्य र गरिमामा पर्ने जोडलाई जोड दिन्छ (प्रेरित १:१४; २:४२; ६:४; रोमी १२:१२; कलस्सी ४:२) ।[197]

निहितार्थले यस पदले करहरू सङ्कलन गर्ने उद्देश्यहरू र तिनीहरूले सेवा गर्ने प्रयोगहरूमा पनि प्रतिबिम्बित गर्दछ । तिनीहरूले शासकहरू नियुक्त गरिएका उद्देश्यहरूको पालना गर्छन् र उनीहरूको खर्चमा प्रायः उपस्थित हुने दुर्व्यवहारहरूको होइन । क्याल्भिनको शब्दमा शासकहरूले "जनताबाट प्राप्त गर्ने सबै सार्वजनिक सम्पत्ति हो र निजी लालच र विलासितालाई सन्तुष्ट पार्ने माध्यम होइन भनेर सम्झनुपर्छ" ।[198]

७ "तिनीहरूको सबै बक्यौताहरू फिर्ता गर्नुहोस् ।" यसलाई हामीले सबै मानिसहरूप्रति हाम्रा दायित्वहरू निर्वाह गर्नुपर्छ भन्ने सामान्य उपदेशको रूपमा लिनु हुँदैन । राज्यका अख्तियारवालाहरूप्रति हामीले गर्नुपर्ने दायित्वहरू बुझ्नु पर्छ । यो सीमा सन्दर्भद्वारा आवश्यक छ । हाम्रा सबै समावेशी दायित्वहरू पद ८-१० सम्झौताको साथ तर उच्च अधिकारीहरूको दायित्वको यस क्षेत्र भित्र उपदेशले सबै प्रकारको ऋणलाई अँगालेको छ । "बकौतीहरू" केवल करहरूसँग सम्बन्धित होइन तर पदको बाँकी भागले संकेत गरेझैं, आदर र सम्मानको ऋणहरू समावेश छन् । तसर्थ यो सारांश अनिवार्य नागरिक सरकारको दायरा भित्र पूरा गर्नुपर्ने सबै दायित्वहरू समावेशी छ । अनिवार्यताको रूपले यसलाई दिइएको शक्तिलाई रेखांकित गर्दछ ।

---

[197] προσκαρτερέω लूका २०:२२-२५ र लूका २३:२ मा झूटा आरोपमा येशूको आफ्नै प्रथा र श्रद्धाको समर्थन ।

[198] ओ पी; सी.आइ.ति., एदि एलओसी ।

"श्रद्धां वा डर" हाम्रो शब्द "कर" संग मेल खान्छ, व्यक्ति र सम्पत्तिमा लगाइन्छ (लुका २०:२२; २३:२), "कस्टम वा अनुकूलन" ले सामानमा लगाइने करलाई बुझाउँछ र भन्सार भुक्तानीसँग मेल खान्छ । "कससँग डराउनुहुन्छ ।" डरको लागि यहाँ प्रयोग गरिएको शब्द पद ३ मा "आतंक" भनेर अनुवाद गरिएको जस्तै हो । तर पछिल्लो पदमा आज्ञा गरिएको व्यवहार भनेको डरको आवश्यकतालाई हटाउने हो र त्यसैले डरको अनुपस्थितिलाई प्रशंसा गरिएको छ, कम्तिमा डरको अनुपस्थिति जुन डरको लागि अवसर हुनेछ । डर भनेको गलत कामको साथ हो । यस कारणले यो सोच्न सकिन्छ कि उच्च अधिकारीले यस वर्तमान आग्रहलाई ध्यानमा राखेको छैन, दुई विरोधी मनोवृत्तिको प्रशंसा हुनेछैन । तसर्थ यो विचार गरिएको छ, परमेश्वर एक व्यक्ति हुनुहुन्छ जसलाई १ पत्रुस २:१७ मा डर मानिन्छ: "परमेश्वरको भय राख । राजाको सम्मान गर ।" यो व्याख्या न आवश्यक छ न सम्भव छ । (१) पद ३ मा विचार गरिएको प्रकारको डर, अर्थात् गल्तीको लागि मृत्युदण्डको डर, परमेश्वर र उच्च अधिकारीको सन्दर्भमा अनुपस्थित हुनुपर्छ: हामी त्यो आचरणबाट बच्न अझ ठूलो दायित्व अन्तर्गत छौं । हामीलाई ईश्वरीय प्रतिशोधको लागि उत्तरदायी बनाउनुहोस् । यसरी परमेश्वरलाई वस्तु बनाउनुले दुई पदहरू बिचको स्पष्ट भिन्नतालाई मुक्त गर्दैन । (२) प्रेरितले उच्च वा नागरिक अधिकारीहरूप्रति हाम्रा दायित्वहरू सम्बोधन गर्दै हुनुहुन्छ र यो समन्वय र क्रमको लागि हामी परमेश्वरप्रति ऋणी रहेको डरको सन्दर्भलाई परिचय गराउनु परेन । सबै चार अनिवार्यताहरूमा कथनको समान रूपले हामीलाई विश्वास गर्न आवश्यक छ कि तिनीहरू सबै एउटै क्षेत्रका हुन् । यदि परमेश्वरको डरको अर्थ हो भने अनुक्रममा ब्रेक देखाउनको लागि परमेश्वरको नाम उल्लेख गर्नुपर्थ्यो ।

समाधान विभिन्न अर्थहरूमा निहित छ । पद ३ मा डर भनेको सजायको हो । पद ७ मा यो श्रद्धा र सम्मानको डर हो । परमेश्वरको सन्दर्भमा यो श्रद्धापूर्ण भयको डर हो (प्रेरित ९:३१; रोमी ३:१८; २ कोरिन्थी ७:१; एफिसी ५:२१), मानिसहरूको सन्दर्भमा तिनीहरूको स्टेशनको कारणले आदर गरिन्छ (एफिसी ६:५; १ पत्रुस २:१८) । यो

सम्भव छ कि राज्यका अधिकारीहरू बिचको रैंकको भिन्नतालाई "डर" र "सम्मान" शब्दहरूद्वारा संकेत गरिएको छ, जुन पूर्वले उच्च तहमा अख्तियारवालाहरूलाई दिइने सम्मान र पछिल्लाले श्रेणीमा तलकाहरूलाई भुक्तान गरेको छ । तर यो भिन्नतामा जोड दिन पर्याप्त प्रमाण छैन । दुबै सर्तहरू शासकहरूको अधीनता मात्र होइन तर परमेश्वरका सेवकहरूको रूपमा उनीहरूसँग सम्बन्धित आदर गर्ने दायित्वलाई जोड दिनको लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

ग. प्रेमको प्रधानता
(१३:८-१०)
(C. The Primacy of Love)
(13:8-10)

१३:८-१०

८ एक-अर्कालाई प्रेम गर्नुबाहेक अरू कुनै पनि कुरामा कसैको ऋणी नहोओ; किनकि जसले अर्कालाई प्रेम गर्दछ, उसैले व्यवस्था पूरा गरेको हुन्छ ।
९ किनकि 'व्यभिचार नगर्नू', 'हत्या नगर्नू', 'चोरी नगर्नू', 'झूटो गवाही नदिनू', 'लोभ नगर्नू' भन्ने आज्ञा र अरू कुनै आज्ञा छ भने ती सबैको सार यही कुरामा अर्थात् 'तिमीले आफ्नो छिमेकीलाई आफैलाई झैं प्रेम गर्नू' भन्ने कुरामा पाइन्छ ।
१० प्रेमले आफ्नो छिमेकीको कुनै खराबी गर्दैन; यसकारण प्रेम गर्नु नै व्यवस्था पूरा गर्नु हो ।

८-१० यस बिन्दुमा त्यहाँ संक्रमण छ । पद १-७ राज्य र यससँगको हाम्रो सम्बन्धसँग कडा रूपमा चिन्तित छन् । पद ८-१० यस क्षेत्रमा सीमित छैन । जसरी पद ७ सुरु भएको अनिवार्यतालाई उच्च अधिकारी र तिनीहरूका एजेन्टहरूलाई प्रदान गरिएको बक्यौतालाई बुझ्नु हो, त्यसरी नै पद ८ को अनिवार्यता प्रत्येक सम्बन्धमा लागू हुन्छ । तर संक्रमण अचानक भएको होइन । प्रेरितले राज्यका शासकहरूलाई तिर्ने ऋणको विषयबाट सबै मानिसहरूप्रति हाम्रो दायित्वको विषयलाई सजिलै र उचित रूपमा पार गर्दछ । त्यसैले ऊ अगाडि बढ्छ: "अरू कुनै पनि कुरामा कसैको ऋणी नहोओ" । यसलाई अनिवार्य रुपमा लिनु जरुरी छ । यसलाई सूचक मान्न सकिन्छ । तर त्यसपछि यो वाक्य पढ्नुपर्नेछ: "तिमीहरू एकअर्कालाई प्रेम गर्नु बाहेक अरू कुनै पनि कुरामा कसैको ऋणी नहोओ" । उद्देश्य प्रेमको प्रधानतालाई जोड दिनु हो । तर व्यावहारिक

रूपमा यो निर्माण प्रश्न बाहिर छ । हामीले निजामती अधिकारीहरूलाई हाम्रो ऋण तिर्न आग्रह गरेपछि पावलले यसो भन्नु साँच्चै अनौठो हुनेछ । यसबाहेक, उसले मानिसहरूलाई मात्र ऋण भनेको प्रेम हो भनेर भन्न अगाडि बढ्दैन । उनी भन्छन् कि प्रेमले हामीलाई मानिसहरूप्रति हाम्रा दायित्वहरू पूरा गर्न सक्षम बनाउँछ तर प्रेमले अरू सबै आज्ञाहरूलाई विस्थापित गर्छ भनेर सिकाउँदैन ।

अत्यावश्यकताको बल यो हो कि हामीसँग कुनै चुक्ता ऋण छैन; कि हामी कसैको ऋणमा पर्नु हुँदैन । धर्मशास्त्रको समानता अनुसार यसको अर्थ हामीले कहिले पनि आर्थिक दायित्वहरू नलगाउन सक्छौं, आवश्यक पर्दा अरूबाट ऋण लिन सक्दैनौँ भन्ने पनि होइन् (प्रस्थान २२:२५; भजनसंग्रह ३७:२६; मत्ती ५: ४२; लुका ६:३५) । तर यसले हामी ऋण सम्झौता गर्ने ढिलाइको निन्दा गर्छ र विशेष गरी तिनीहरूको निष्कासनमा अक्सर प्रदर्शित उदासीनताको निषेध गर्छ । "दुष्टले ऋण लिन्छ र फेरि तिर्दैन" (भजन ३७:२१)। ऋण जम्मा गर्नु र तिर्न इन्कार गर्नु भन्दा थोरै कुराहरूले ख्रीष्टियन पेशामा ठूलो निन्दा ल्याउँदछ ।

"एक अर्कालाई माया गर्न बचाउनुहोस् ।" यो प्रायः, यदि सामान्यतया होइन भने पहिलेको अपवादको रूपमा लिइएको छ र यसको मतलब यो हो कि एक मात्र ऋण चुक्ता प्रेम हो, हाम्रो छिमेकीलाई प्रेम गर्नु एक ऋण हो जुन कहिल्यै निर्वाह हुन सक्दैन । यो सत्य हो कि प्रेम अपरिहार्य छ; यो एक कर्तव्य हो जसबाट हामी कहिल्यै मुक्त हुँदैनौं । फिलिप्पीका शब्दहरूमा, "यसको प्रकृति अनुसार, प्रेम एक कर्तव्य हो जुन, जब निर्वाह हुन्छ, कहिल्यै निर्वाह हुँदैन, किनकि उसले प्रेम गर्न छोड्ने उद्देश्यको लागि प्रेम गर्नेलाई साँच्चिकै प्रेम गर्दैन ... प्रेम गरेर प्रेम प्रगाढ हुन्छ, यो अधिक प्रयोग गरिन्छ । कम सन्तुष्ट हुन सक्छ ।"[199] तर यो प्रेरितको लागि बरु असंगत देखिन्छ, एक खण्डमा जसले प्रेमलाई जोड दिन्छ र यसको प्रधानतालाई जोड दिन्छ, भन्न वा संकेत गर्नु भनेको प्रेम एक चुक्ता ऋण हो । त्यसकारण, "बचत" शब्दद्वारा अनुवाद गरिएको ग्रीक

[199] ओ पी; सी.आइ.ति., एदि एलओसी ।

सर्तहरू लिने अर्को तरिका छ । यी सर्तहरूले प्रायः "बाहेक" को अर्थ राख्छन् र दाबी गरिएको कुरामा अपवाद बताउँछन् । तर तिनीहरू "तर" वा "मात्र" को अर्थमा पनि प्रयोग गरिन्छ (मत्ती १२:४; यूहन्ना १७:१२; रोमी १४:१४; गलाती १:१९) र कुनै अभिव्यक्ति अपवाद नभन्नुहोस् । के अघि छ तर के भनिएको छ संग सम्बन्धित अर्को विचार वा आरक्षण, यहाँ यो प्रयोगलाई पछ्याउन राम्रो देखिन्छ । त्यसैले यो सोचाइ हुनेछः "अरू कुनै पनि कुरामा कसैको ऋणी नहोओ; केवल एक अर्कालाई प्रेम गर ।" यसो भन्नुको अर्थ, प्रेमलाई चुक्ता नगरिएको ऋणको रूपमा लिइँदैन, न त प्रेममा समावेश भएको अटुट ऋणको कुनै प्रतिबिम्ब छ तर प्रेरितले हामीलाई प्रेमको मामिलामा हामी के ऋणी छौँ भनेर सम्झाउँदै हुनुहुन्छ । हामीले याद राख्नु पर्छ कि प्रेम एक अनन्त दायित्व हो ।[200]

प्रश्न उठ्न सक्छ किः यहाँ प्रेमको कुरा के हो ? के यो प्रेम विश्वासीहरूले विश्वासको सङ्गतिमा एकअर्काप्रति अभ्यास गर्छन् वा यो सबै मानिसहरूको लागि अझ बढी आत्मीय प्रेम हो ? विश्वासीहरू बिचको पारस्परिक प्रेम सञ्चालनमा एउटा छुट्टै गुण हुन्छ भन्ने कुरामा शंका गर्न सकिँदैन । यो प्रेमको बारेमा पावल १२:९, १० मा बोल्छन् । र वर्तमान अवस्थामा "एकअर्का" भन्ने अभिव्यक्तिले पनि त्यस्तै संकेत गर्छ । प्रश्नको समाधान निम्नानुसार हुनेछ । प्रेमको प्रधानताको वर्णन गर्दा र मण्डलीलाई पावलले लेखेको रूपमा अहिले यो प्रेमको उच्चतम अभ्यासमा प्रेम भन्दा तल्लो तहमा प्रेमको बारेमा सोच्न सम्भव छैन, सन्तहरूको सङ्गतिमा अभ्यास गरिएको प्रेम त्यसैले पावलले "एकअर्का" भन्छन्, यसरी पत्रले सम्बोधन गरेको सर्कलमा ध्यान केन्द्रित गर्दछ । तर विश्वासीहरूको सर्कलमा आज्ञा गरिएको प्रेमलाई सीमित गर्न पनि सम्भव छैन । किनकि प्रेरितले तुरुन्तै परमेश्वरको व्यवस्थासँग प्रेमको सम्बन्ध देखाउन अगाडि बढ्छ र उहाँले बोल्नु भएको परमेश्वरको कानून सबै मानिसहरूसँगको हाम्रो सामाजिक सम्बन्धमा व्यवहारको नियम हो । यदि उहाँले बोलेको प्रेम कानूनको पूर्ति हो भने, प्रेम कानून जस्तै फराकिलो हुनुपर्छ र कानूनले सबै मानिसहरूसँग हाम्रो सम्बन्धको सम्मान गर्दछ । यो अर्को खण्डमा

[200] ब्यारेटः ओ पी; सी.आइ.ति., एदि एलओसी ।

संकेत गरिएको छ: "किनकि जसले अर्कालाई प्रेम गर्छ उसले व्यवस्था पूरा गरेको छ" ।[201] "अर्को" आफैंबाहेक अरू व्यक्ति हो र यस अवस्थामा विश्वासीहरूमा सीमित हुन सक्दैन ।[202]

यो स्पष्ट छ कि यस खण्डमा प्रेरितले परमेश्वरलाई प्रेमको साथ व्यवहार गरिरहेको छैन । पछि उद्धृत गरिएका आज्ञाहरूले देखाएझैं उहाँले हाम्रा सँगी मानिसहरूलाई प्रेमको साथ विशेष रूपमा व्यवहार गर्दै हुनुहुन्छ । यो उस्तै सत्य हो कि परमेश्वरलाई प्रेम गर्नु भनेको परमेश्वरसँगको हाम्रो सम्बन्धसँग सम्बन्धित व्यवस्थाको पूर्ति हो (मत्ती २२:३७, ३८; मर्कुस १२:२९, ३०; लुका १०:२७) । तर यहाँ यो अन्तर-मानव सम्बन्धमा प्रेम हो जुन विचारमा छ (मत्ती २२:३९; मर्कूस १२:३१; लुका १०:२९-३७) । त्यसैले यस उदाहरणमा प्रेमले पूरा गर्छ भनिएको नियम भनेको मानिसबिचको आपसी सम्बन्धसँग सम्बन्धित कानून वा व्यवस्था हो ।

"व्यवस्था पूरा गर्नु हो" पूर्ण कार्यको सिद्धान्त हो । "पूर्ण" भनेको "आज्ञापालन" भन्दा असल शब्द हो । यसको अर्थ व्यवस्थाले आवश्यक पर्ने कुराको पूर्ण मापन प्राप्त गरेको छ । अनुरूपताको पूर्णता यसरी व्यक्त गरिएको छ (गलाती ५:१४) ।[203]

भ्रामक रूपमा "प्रेमको व्यवस्था" भनिने कुरालाई आज्ञा वा उपदेशहरूको व्यवस्थाको लागि सुसमाचार अन्तर्गत प्रतिस्थापन गरिएको हो भने हामीले प्रेमलाई कानूनको व्यवस्था वा विस्थापित कानूनको रूपमा लिनु हुँदैन । पावलले व्यवस्था प्रेम हो भनी भन्दैनन् तर प्रेमले व्यवस्थालाई पूरा गर्छ र कानूनलाई कम्तिमा पनि ह्रास गरिएको छैन वा यसको स्वीकृतिबाट वञ्चित गरिएको छैन । यो किनभने प्रेमलाई यो गुण र कार्य प्रदान गरिएको छ कि व्यवस्था यसको प्रासंगिकता र मर्यादामा पुष्टि हुन्छ । प्रेमले पूरा गर्ने व्यवस्था हो ।

---

[201] यो शाब्दिक प्रतिपादन हो । "छिमेकी" पद ९ मा हुन्छ तर पद ८ मा होइन ।

[202] "अर्को" अर्को कानून हो, त्यो नै बाँकी कानून हो भनी मान्नको कुनै कारण छैन । अन्य आज्ञाहरू "अन्य" होइनन्; तिनीहरू प्रेमले पूरा गर्ने आज्ञाहरू हुन् ।

[203] अर्न्डट र गिंगरिच: ओपी. सिआइति., एदि πληρόω, ३ ।

प्रेम भावनात्मक, अभिप्रेरक र निष्कासन हो । यो भावनात्मक छ र यसैले वस्तुको लागि आत्मीयता र स्नेह सिर्जना गर्दछ । यो उद्देश्य हो कि यसले कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्दछ । यो निष्कासनात्मक छ किनभने यसले प्रेमले प्रवर्द्धन गर्न खोज्ने हितहरूलाई बाहिर निकाल्छ ।

यदि प्रेम व्यवस्थाको पूर्ति हो भने यसको मतलब यो हो कि प्रेम बाहेक कुनै व्यवस्था पूरा हुँदैन । त्यसकारण यो राज्यमा हाम्रो आचरणलाई नियन्त्रण गर्ने कानूनमा लागू हुनुपर्छ (पदहरू १-७) । राज्यमा हामीसँग न्यायको व्यवस्था मात्र छ तर अन्य क्षेत्रमा, विशेष गरी मण्डलीमा हामीसँग प्रेमको व्यवस्था छ भनी मान्नु ठूलो भ्रम हो । त्यहाँ त्यस्तो कुनै भेद छैन; धेरै कम त्यहाँ विरोधी छ । प्रेमले मात्र न्यायको माग पूरा गर्न सक्छ । उच्च अधिकारीले आफ्नो अख्तियारलाई सही रूपमा प्रयोग गर्न सक्दैन किनकि ऊ परमेश्वर र आफ्नो क्षेत्रका प्रजाहरूप्रतिको प्रेमद्वारा एनिमेटेड हुन्छ । प्रजाहरूले उहाँलाई उहाँको उचित सम्मान प्रदान गर्न सक्दैनन् र अन्तस्करणको लागि कानून-पालन गर्न सक्दैनन् बाहेक तिनीहरूले परमेश्वरको संस्थालाई चिनेका छन् र ईश्वरीय भयका साथ आफूलाई यसको अधीनमा राख्छन् । "परमेश्वरको त डर मान । राजालाई आदर गर" (१ पत्रुस २:१७) ।[204]

पद ९ ले पद ८ मा पुष्टि गरिएको कुरालाई पुष्टि र विस्तार गर्दछ । पछिल्लो पदमा पावलले व्यवस्थालाई उल्लेख गरेका थिए । अहिले व्यवस्था के हो भन्ने उदाहरण दिन्छन् । उहाँले दस आज्ञाहरू मध्ये चार[205] गन्ती गर्नुहुन्छ । पछ्याइएको आज्ञाले पुरानो करारको ग्रीक संस्करण (व्यवस्था ५:१७-२१) मा देखा पर्ने क्रमलाई प्रतिनिधित्व

---

[204] "यस्तो हो कि उनले भनेका थिए, 'जब म तपाईलाई शासकहरूको आज्ञा पालन गर्न अनुरोध गर्दछु, म केवल प्रेमको नियमद्वारा सबै विश्वासीहरूले गर्नुपर्दछ । यदि तपाईं समृद्धि चाहानुहुन्छ भने ... तपाईंले कानून र निर्णयहरू प्रबल बनाउन प्रयास गर्नुपर्छ, ताकि मानिसहरूले कानूनको रक्षकहरूप्रति आज्ञाकारी हुन सकून्, किनकि यी मानिसहरूले हामीलाई अराजकताको परिचय दिन सक्षम बनाउँछन्।' , यो गर्नु परोपकारको उल्लङ्घन गर्नु हो" (क्याल्भिन: op। cit।, ad loc।) ।

[205] οὐ ψευδομαρτυρήσεις οὐ κλέψεις मा α, अभिशापको मास, र केहि संस्करणहरू पछि देखा पर्दछ तर पृष्ठ४६, क, ख, घ, छ, ञ र केही संस्करणहरूमा हटाइन्छ ।

गर्दछ । व्यभिचारलाई सम्मान गर्ने आज्ञा नयाँ करार वा नियममा अन्यत्र हत्यालाई सम्मान गर्ने भन्दा अगाडि छ (लूका १८:२०; याकूब २:११) । दश आज्ञाबाट यो गणनाले संकेत गर्छ कि, पावलको सम्मानमा प्रेमले पूरा गर्ने व्यवस्थाले दस आज्ञाहरूमा यसको प्रतीक पाउँछ । उल्लेख गरिएका उपदेशहरूले सम्पूर्ण व्यवस्थालाई समावेश गर्दैन भन्ने शब्दहरूद्वारा व्यक्त गरिएको छ, "यदि त्यहाँ कुनै अन्य आज्ञा छ"। दश आज्ञालाई यो अपीलले निम्न प्रस्तावहरू प्रदर्शन गर्दछ । (१) दश आज्ञा स्थायी र स्थायी सान्दर्भिक छ । (२) यसले प्रेमलाई पूरा गर्ने कानूनको उदाहरण दिन्छ र त्यसैले प्रेमसँग सम्बन्धित छ । (३) आज्ञाहरू र तिनीहरूको बाध्यकारी दायित्वले प्रेमको अभ्यासमा हस्तक्षेप गर्दैन; त्यहाँ कुनै असंगतता छैन । (४) आज्ञाहरू मापदण्डहरू हुन् जसको अनुसार प्रेम चल्छ ।

यो ध्यान दिनु पर्छ कि उल्लेख गरिएका आज्ञाहरू सबै रूपमा नकारात्मक छन् । नैतिकता नकारात्मक नभई सकारात्मक हुनुपर्छ भनेर प्रायः बिन्ती गरिन्छ । यहाँ भ्रम यो हो कि निवेदन अवास्तविक छ, यसले पापको तथ्यलाई बेवास्ता गर्छ । यदि पापको कुनै दायित्व नभएको भए र पापको कुनै तथ्य नभएको भए निषेधको आवश्यकता थिएन । किनभने यो परमेश्वरको व्यवस्था यथार्थपरक छ कि दश आज्ञाहरूमध्ये आठ नकारात्मक छन् र अर्कोमा नकारात्मक तत्व छ । परमेश्वरको व्यवस्था पापको नकारात्मक हुनुपर्छ । पावलको शिक्षामा एउटा पूर्ण निषेध छ जसमा कुनै आरक्षण छैन, "हरेक प्रकारको दुष्टताबाट अलग रहनुहोस्" (१ थेस्सलोनिकी ५:२२) । सत्य त्रुटिको नकारात्मक, गलतको सही, अधर्मको धार्मिकता हो । यो सुसमाचार सुसमाचार हो किनभने यो पापबाट सबै भन्दा पहिले मुक्ति हो (मत्ती १:२१) । प्रेम आफैमा पनि नकारात्मक छ: यसले "आफ्नो छिमेकीलाई कुनै खराब काम गर्दैन" (पद १०) । र यहाँ पद ९ मा हामीसँग यसले नदोहोऱ्याउने पापहरूको उदाहरणहरू छन्: व्यभिचार, हत्या, चोरी, लोभ । प्रेमको आज्ञा सकारात्मक छ र अन्य ठाउँमा पावलले हामीलाई यसको सकारात्मक गुणहरूको सूची दिन्छ । "प्रेमले लामो कष्ट भोग्छ र दयालु हुन्छ ... सत्यसँग आनन्दित हुन्छ; सबै कुरा बोक्छ, सबै कुरामा विश्वास गर्छ, सबै कुराको आशा गर्छ,

सबै कुरा सहन्छ" (१ कोरिन्थी १३:४, ६, ७) । तर यस खण्डमा पनि हामीसँग निषेध गरिएको कुराहरू पनि छन्: "प्रेमले ईर्ष्या गर्दैन, प्रेमले आफैंलाई घमण्ड गर्दैन, फुलाउँदैन, आफैलाई असभ्य व्यवहार गर्दैन, आफ्नै खोज गर्दैन, उत्तेजित हुँदैन, खराबीको हिसाब लिदैन र अधर्ममा रमाउदैन" (१ कोरिन्थी १३:४, ५, ६) । जब हामी प्रेम गर्न निर्देशित अनिवार्यताहरूमा अनुवाद गर्छौं तिनीहरू नकारात्मक हुन्छन् । सकारात्मक र नकारात्मक दुवै किसिमको प्रेमको मागलाई प्रेममा निर्देशित गर्न र त्यसको उचित अभ्यासलाई आदेश दिनु हुँदैन भनेर कसले भन्न सक्छ ?

"तिमीले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्नू ।" यो लेवी १९:१८ बाट एक सटीक उद्धरण हो । पुरानो नियमको खण्डमा यो आज्ञाहरूको लामो शृङ्खलाको अन्त्यमा आउँछ जसमध्ये अधिकांश निषेधात्मक रूपमा छन् (पदहरू ९-१८) । जब पावल भन्छन् कि सबै आज्ञाहरू "यस शब्दमा संक्षेपमा" छन्, यो निश्चित छैन कि तिनको मतलब ती संक्षेपमा दोहोर्याइएको छ, त्यो पुन: क्यापिटल गरिएको छ, वा तिनको मतलब केवल संकुचनको अर्थमा संक्षेप गरिएको छ । कुनै पनि अवस्थामा मुख्य विचार यो हो कि जब प्रेम अभ्यासमा हुन्छ, तब सबै आज्ञाहरू आफ्नो पूर्ति प्राप्त गर्दछन्, त्यसैले तिनीहरू सबै यस मागमा कम गर्न सकिन्छ । जसले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्छ उसले प्रतिबन्धित खराबीहरू काम गर्दैन र यसको विपरीत, सकारात्मक समकक्षलाई निर्वहन गर्दछ ।

यहाँ बारम्बार बेवास्ता गरिएको केहि टिप्पणीको योग्य अभिव्यक्ति छ । यो अभिव्यक्ति "तिमी जस्तै" भन्ने हो । यसले हामी आफैलाई प्रेम गर्छौं भन्ने संकेत गर्छ । आफूप्रतिको प्रेमलाई स्वार्थ वा अहंकारसँग तुलना गर्नु हुँदैन । हामी स्वार्थी हुन्छौं जब हामी हाम्रा छिमेकीहरूलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्दैनौं, जब हामी आफ्नै स्वार्थमा यति लीन हुन्छौं कि हामीलाई अरूको कुनै वास्ता हुँदैन । अरूको निःस्वार्थ चासोले यो आज्ञा पूरा गर्छ: "तिमीहरू प्रत्येकले आफ्नै कुरा मात्र नहेर तर तिमीहरू प्रत्येकले अरूको कुरा पनि पनि हेर" (फिलिप्पी २:४) । तर यसले यसो भन्दैन वा संकेत गर्दैन कि हामी हाम्रा आफ्नै चीजहरूबाट बेवास्ता हुन सक्छौं र विशेष गरी हाम्रा

आफ्नै व्यक्तिहरूबाट बेवास्ता हुन सक्छौं । हामी आफैलाई माया नगर्ने वा वास्ता नगर्ने यो अप्राकृतिक र असम्भव छ । "कसैले पनि आफ्नो शरीरलाई घृणा गर्दैन" (एफिसी ५:२९) र यसै अनुसार पावल भन्छन्: "आफ्नी पत्नीलाई प्रेम गर्नेले आफैलाई प्रेम गर्छ" (एफिसी ५:२८) । आफूप्रतिको यस प्रेमको विरोधाभास हुन सक्ने विभिन्न आदेशहरू असंगत छैनन् (१२:१०; फिलिप्पी २:३) । जब हामी अरूलाई आफूभन्दा राम्रो मान्दछौं वा जब हामी अरूको भलाइको लागि आफूलाई बलिदान गर्छौं (यूहन्ना १५:१३; रोमी ५:७), तब हामी आफैलाई प्रेम गर्न छोड्दैनौं । परमेश्वरको प्रेम सर्वोच्च र अतुलनीय छ । हामीले आफूलाई वा हाम्रो छिमेकीलाई प्रेम गरेझैं परमेश्वरलाई प्रेम गर्न कहिल्यै आग्रह गरिएको छैन । सबै सम्बन्धहरूमा हाम्रो सम्पूर्ण अस्तित्व परमेश्वरमा प्रेम, भक्ति र सेवामा बन्धित हुनुपर्छ । हाम्रो आफ्नै वा कुनै प्राणीको लागि यस्तो कैदको कल्पना गर्नु अधर्मको सार हुनेछ । यस भिन्नताको बारेमा हाम्रा प्रभुका शब्दहरू स्पष्ट छन्: "तिमीले परमप्रभु आफ्ना परमेश्वरलाई आफ्नो सारा हृदयले, आफ्नो सारा प्राणले, र आफ्नो सारा दिमागले, र आफ्नो सारा शक्तिले प्रेम गर्नू ... आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर्नू" (मर्कुस १२:३०, ३१) ।

"यसकारण प्रेम व्यवस्थाको पूर्ति हो ।" संस्करणले "पूर्ति गर्नेछु" को सट्टा "पूर्ति" शब्दलाई सल्लाह दिएको छ । पछिल्लो शब्दले प्रक्रियालाई सुझाव दिन्छ तर यो यहाँ बल होइन । पद ८ मा क्रियाको कालले पूर्ण कार्यको सिद्धतालाई औंल्याउँछ । त्यसैले यहाँ संज्ञाले पूर्ण मापनलाई जनाउँछ । टिप्पणीकारहरूले यस उदाहरणमा संज्ञाको प्रयोगलाई एउटै उद्देश्यको लागि र पद ८ मा क्रियाको पूर्ण कालको रूपमा समान अर्थ व्यक्त गर्ने रूपमा लिनु सामान्य छ । यो शंकास्पद छ । क्रियाले प्रायः "पूरा"[206] को अर्थ राख्छ र त्यसैले प्रश्नमा खण्ड प्रस्तुत गर्न उपयुक्त छ, "अरूलाई प्रेम गर्नेले व्यवस्था पूरा गरेको छ" । तर यो शङ्का छ कि यदि संज्ञाले "पूरा" द्वारा व्यक्त गरिएको अर्थ बोक्छ ।[207] व्यापक रूपमा यदि समान रूपमा होइन भने, यसको

[206] मत्ती १:२२; ३:५; लूका १:२०; ४:२१; यूहन्ना १२:३८; प्रेरित १:१६; रोमी ८:४ ।
[207] रोमी ११:१२ लाई यस अर्थमा केहीले लिएका छन् । संज्ञा πλήρωμα हो ।

अर्थ "भरिने" वा "भरिएको" हो र प्रायः उचित प्रतिपादन "पूर्णता" हो । (यूहन्ना १:१६; रोमी १५:२९; १ कोरिन्थी १०:२६; गलाती ४:४; एफिसी १:१०; ३:१९; ४:१३; कलस्सी १:१९; २:९) । कहिलेकाहीँ यसको अर्थ कुनै कुरालाई पूर्ण बनाउनको लागि भरिएको हो (मत्ती ९:१६; मर्कूस २:२१) ।[208] यसको अर्थ एफिसी १:२३[209] मा पूरक हुन सक्छ त्यसैले प्रयोगले सुझाव दिन्छ कि सटीक अर्थ "पूर्णता" हो । "र प्रेरितले पद ८ मा व्यक्त गरिएको पूर्तिको धारणालाई समृद्ध र थपेको छ जुन पद १० मा संज्ञाको प्रयोगद्वारा संकेत गर्दछ कि प्रेमले व्यवस्थालाई यसको मागको पूर्ण माप दिन्छ । व्यवस्थाले भर्नुपर्ने कुरालाई प्रेमले छेउमा भरिएको जस्तो देखिन्छ । प्रेमबाहेक अरु कुनै कुराले भरिने काम गर्छ र त्यसपछि प्रेमले प्रक्रिया पूरा गर्न प्रवेश गर्छ भन्ने होइन तर त्यो प्रेमले सबै भरिन्छ। सुरुदेखि अन्त्यसम्म प्रेम भरिन्छ र यस अर्थमा यो प्रेमले भरिएको छ वा व्यवस्थाले भरिएको छ ।

[208] यी उदाहरणहरूमा यो लुगा पूर्ण बनाउन भरिएको छ र सोचाइ छ कि पुरानो लुगामा नयाँ कपडाको प्याच, लुगा पूरा गर्नको लागी, लुगामा हुनु पर्ने पूर्णताबाट मात्र हट्छ ।
[209] तर व्याख्यात्मक रूपमा बोल्दा, यो एफिसी ३:१९ को प्रकाश ४:१३ मा प्राथमिकता दिनु हुँदैन ।

घ. नजिकिँदै गरेको समाप्ति
(१३:११-१४)
(D. The Approaching Consummation)
(13:11-14)

१३:११-१४

११ अनि समयलाई चिन ! अब ता निद्राबाट बिउँझने घड़ी आइसकेको छ; किनकि अहिले हाम्रो मुक्ति हामीले विश्वास गरेको समयभन्दा नजिकै छ ।
१२ रात धेरै बितिसक्यो, दिन नजिकै आइपुगेको छ; यसकारण अन्धकारका कामहरू फालौं र ज्योतिका हतियार भिरौं ।
१३ दिनमा जस्तै गरेर हामी इमानदार भएर हिँड़ौं; मोजमज्जा र मतवालापनमा होइन, व्यभिचार र कामुकतामा पनि होइन, न ता झगड़ा र डाहामा नै ।
१४ तर प्रभु येशू ख्रीष्टलाई पहिर; अनि कुकामनाहरू पूरा गर्नलाई शरीरका लागि कुनै प्रबन्ध नगर !

११, १२ "र यो" को अर्थ "र साँच्चै" वा "र अझ धेरै" हुन्छ (एफिसी २:८; फिलिप्पी १:२८) । यस परिचयले पाठकहरूले "तिमीले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गर" भन्ने ईश्वरीय व्यवस्था पूरा गर्नुको अर्को कारणलाई संकेत गर्दछ । कारण तुरुन्तै जोडिएको छ: "समय थाहा" । यहाँ "समय" (मौसम) सामान्य रूपमा समय होइन तर फरक महत्वको समय हो, व्यावहारिक क्षणका मुद्दाहरूद्वारा चार्ज गरिएको समय ताकि यो अब निद्राबाट ब्यूँझने समय हो । हामीले यस "समय" लाई कसरी थप चित्रण गर्न सक्छौं त्यो "मुक्ति" को व्याख्यामा निर्भर गर्दछ जुन हामीले पहिलो विश्वास गरेको भन्दा नजिक छ ।

"उद्धार वा मुक्ति" शब्दलाई कुनै अस्थायी दमन वा पीडाबाट मुक्तिको अर्थमा प्रयोग गर्न सकिन्छ (फिलिप्पी १:१९) । त्यसकारण, यो मान्न सकिन्छ कि प्रेरितले मण्डलीलाई सताउने कुनै वर्तमान संकटको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ जसबाट उहाँ चाँडै छुटकारा पाउने

आशा गर्नुहुन्छ । तथापि, नयाँ नियमको प्रयोगले यो निष्कर्षलाई औंल्याउँछ कि जब यो शब्द भविष्यको सन्दर्भमा प्रयोग गरिन्छ यसले ख्रीष्टको आगमनमा प्राप्त हुने मुक्तिको समाप्तिलाई जनाउँछ (फिलिप्पी २:१२; १ थेसलोनिकि ५:८, ९; १:२; यसैले यो मुक्ति प्रक्रियाको पूर्णता हो जुन हामीले विश्वास गरेको भन्दा अझ नजिक छ भनिन्छ । यो समापन वा नजिकिदै गरेको पूर्णता उपभोग्य छ र मण्डलीय आशामा केन्द्रित कुरासँग जोडिएको हुनाले, हामीले यस खण्डलाई स्पष्ट रूपमा मण्डलीय जोड भएको मान्नु पर्छ । शब्द "मौसम" वा "समय" यसैले यो जोडसँग प्रासंगिक अर्थमा लिनु पर्छ । शब्दको आफैँमा मण्डलीसँग सन्दर्भ छैन ।[210] यसले कुनै विशेष मौसम वा अवधिलाई जनाउन सक्छ (मत्ती ११:२५; १२:१; लुका ४:१३; ८:१३; २१:३६; प्रेरित ७:२०; १२:१७; गलाती ४:१२; प्रायः यो शब्द एक तोकिएको समयको सन्दर्भमा प्रयोग गरिन्छ र त्यसैले निश्चित घटनाहरू वा कर्तव्यहरूका लागि तोकिएको समय र उपयुक्त हुन्छ (मत्ती २६:१८; लुका १९:४४; यूहन्ना ७:६, ८; प्रेरित १७: २६:६; २:६; १ पत्रुस ५:६) । यो कहिलेकाहीं परमेश्वरको छुटकाराको योजनाको खुलासामा क्लाइमेटिक महत्त्वको निश्चित अवधिलाई जनाउन प्रयोग गरिन्छ (मत्ती २६:१८; मर्कूस १:१५; रोमी ३:२६; प्रकाश १:३) । बहुवचन पनि समान अर्थको साथ प्रयोग गरिन्छ (१ तिमोथी २:६; तीतस १:३) । तर यो शब्दले स्पष्ट रूपमा मण्डलीय अनुप्रयोग पनि गरेको छ (मर्कूस १३:३३; लूका २१:८; १ पत्रुस १:५; प्रकाश ११:१८) । लुका २१:२४; प्रेरित ३:२०; १ तिमोथी ४:१; ६:१५ शब्दको यी विविध प्रयोगहरूलाई ध्यानमा राखेर खण्डमा भएको प्रयोगलाई हेर्दा प्रेरितले वर्तमान समयको बारेमा सोच्दै हुनुहुन्छ जुन अवधिको समाप्तिमा समाप्त भएको अवधिको रूपमा लेख्दै हुनुहुन्छ । यो संसारको इतिहासको अन्तिम युग हो, त्यो समय जसमा घटनाहरूको जटिलता आउनै लागेको छ । यी अन्तिम दिनहरू हुन् (प्रेरित २:१७; २ तिमोथी ३:१; हिब्रू १:२; याकूब

[210] καιρός को हालैको अध्ययनको लागि र दृष्टिकोणको भेदभाव र खोजी आलोचनाको लागि जहाँ χρόνος र καιρός तीव्र रूपमा छुट्याइन्छ र पछिल्लोलाई व्यक्तिगत कार्यको सम्बन्धमा विचार गरिएको समयको रूपमा मानिन्छ । जेम्स बार: समयका लागि बाइबलीय शब्द, बाइबलीय धर्मशास्त्र नम्बर ३३ (नेपरभिल, १९६२) । उही लेखकद्वारा बाइबलीय भाषाको अर्थशास्त्र (लन्डन, १९६१) ।

५:३; १ पत्रुस १:२०; २ पत्रुस ३:३; १ यूहन्ना २:१८) । इतिहासमा पाठकहरूको स्थानको सन्दर्भमा यस परिप्रेक्ष्यमा पाविलले उनीहरू परिचित छन् भनी मान्छन् र व्यावहारिक भक्ति वा आराधनाको लागि यसको अर्थ उनीहरूलाई सम्झाउँदै छन् । तिनीहरूको स्थान "समयको पूर्णता" (गलाती ४:४), "समयको पूर्णताको व्यवस्था" (एफिसी १:१०), "युगको अन्त्यमा" (१ कोरिन्थी १०:११) छ । "युगको समाप्ति" मा (हिब्रू ९:२६) । त्यसकारण, यो आग्रह अन्यत्र पाविलको जस्तै प्रभावकारी छ (तीतस २:१२, १३) र पत्रुस (२ पत्रुस ३:१४) । "मौसम" त्यो हो जसले आफ्नो चरित्रलाई पूर्णता दिने घटनाहरूबाट निकाल्छ जसमा वर्तमान युग हतार भइरहेको छ, घटनाहरू जसको ध्यान "महान परमेश्वर र हाम्रा मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको महिमाको उपस्थिति" मा केन्द्रित छ (तीतस २:१३) । "मुक्ति" र "मौसम" को माथिको व्याख्याले पद ११, १२ मा अन्य विवरणहरू बुझ्नको लागि निर्देशन दिनेछ ।

"रात धेरै बित्यो, दिन नजिकै छ ।" "दिन" थप विशेषता वा विशिष्टता बिना, पाविल र अन्य नयाँ नियमका लेखकहरूले एस्केटोलोजिकल वा मण्डलीय पदनामको रूपमा प्रयोग गरेका छन् (१ कोरिन्थी ३:१३; १ थेस्सलोनिकि ५:४; हिब्रू १०:२५; २ पत्रुस १:१९) । सरल अभिव्यक्ति "दिन" को यो प्रयोग "त्यो दिन" र "महान दिन" (मत्ती ७:२२; २४:३६; २ थेसलोनिकि १:१०; २ तिमोथी १:१२, १८; यहूदा ६) । त्यो "दिन" र "त्यो दिन" लाई कुनै थप विवरण बिना नै एस्काटोलोजिकल वा मण्डलीको दिनलाई जनाउन प्रयोग गर्न सकिन्छ, निस्सन्देह "दिन" शब्दलाई विभिन्न संयोजनहरूमा प्रयोग गरिएको फ्रिक्वेन्सीबाट कडा रूपमा एस्काटोलोजिकल के हो भनेर निर्दिष्ट गर्न प्रयोग गरिन्छ । न्यायको दिन", "अन्तिम दिन", "क्रोधको दिन", "प्रभुको दिन", "परमेश्वरको दिन", "मानिसको पुत्र प्रकट भएको दिन", "ख्रीष्टको दिन" (मत्ती १०:१५; १२:३६; लूका १७:२४, ३०; यूहन्ना ६:३९; १४:४–८; प्रेरित १७:३१; रोमी २:१५, १६; १ कोरिन्थी १: ८; १:६; १; "दिन" शब्दको यस प्रचुर प्रयोगलाई दिमागमा राखेर, ख्रीष्ट आफ्नो मुक्तिको साथ आउनुहुने दिनलाई वर्तमान पाठमा "दिन" को व्याख्या गर्ने जत्तिको समर्थन अरू कुनै पनि व्याख्याले आफैंमा

मानिसहरू जम्मा गर्न सुरु गर्न सकेन (हिब्रू ९:२८) । त्यसोभए ख्रीष्टको दिन नजिकै छ भनेर प्रेरितले कसरी भन्न सक्थे ?

यो प्रायः दाबी गरिन्छ कि प्रेरितले नयाँ नियमका अन्य लेखकहरूले जस्तै छोटो समयमा ख्रीष्टको आगमनको अपेक्षा गरेका थिए र यो अपेक्षालाई उनको शिक्षामा त्यस प्रभावको पुष्टिको रूपमा पुनः उत्पादन गरिएको थियो (१ कोरिन्थी ७:२९-३१)[211] त्यसोभए के घटनाहरूले प्रेरितले आफ्नो अपेक्षामा मात्र होइन तर उहाँको शिक्षामा पनि गल्ती भएको प्रमाणित गर्दैन र ?

यस प्रश्नको जवाफ दुईवटा विचारहरूमा बस्ने देखिन्छ । (१) नयाँ नियमले प्रभुको दिन नजिकै छ भनेर सिकाउँछ (फिलिप्पी ४:५; याकूब ५:८; १ पत्रुस ४:७; प्रकाश २२:१०-१२, २०) । यद्यपि, यो शब्दको हाम्रो अर्थमा आसन्नताको अर्थमा व्याख्या गरिनु हुँदैन । निकटताको यस विचारलाई अभिव्यक्त गर्ने पावल आफैले निकटताको अनुमानको विरुद्ध चेतावनी दिने अवसर पाए (२ थेस्सलोनिकी २:१-१२) । र यस पत्रमा उसले इस्राएलको पुनर्स्थापना सिकाउँछ, यद्यपि लेख्ने समयमा इस्राएलको रूपान्तरणको कुनै स्पष्ट संकेतहरू थिएनन् जुन उनको भविष्यवाणीका सर्तहरू सन्तुष्ट थिए (११:१२, १५, २६) । अनि पत्रुसले "सबै कुराको अन्त्य नजिकै छ" भनेर लेखेका भए पनि (१ पत्रुस ४:७), समयको अन्त्यबाट अघि बढिरहेका आपत्तिहरूको सामना गर्ने अवसर थियो । उहाँले आफ्ना पाठकहरूलाई सम्झाउनुभयो कि "प्रभुसँग एक दिन हजार वर्षको रूपमा र एक हजार वर्ष एक दिनको रूपमा छ" (२ पत्रुस ३:८) त्यसकारण हजार वर्ष बितिसक्दा पनि त्यसको पूर्तिमा बाधा पर्ने छैन । प्रतिज्ञा वा प्रभुको आगमनको निश्चितताको साथ एक दिन बितेको भन्दा, त्यसकारण

---

[211] "पावलको प्रारम्भिक वर्तमान पत्रहरू, थेसलोनिकीहरूलाई ती सुझाव दिन्छन् कि, त्यस समयमा उनले सोचे कि प्रभुको आगमन केहि महिना भित्र आउन सक्छ: यो पक्कै पनि मण्चडलीका अधिकांश उपस्थित सदस्यहरूको जीवनकाल भित्र आउनेछ । यही विचार १ कोरिन्थीहरूमा पनि छ र यसले नैतिक समस्याहरूमा उहाँको निर्णयलाई असर गर्छ (अध्याय ७ हेर्नुहोस्) । यो धेरै उल्लेखनीय छ कि यस पत्रमा यी केही पदहरू बाहेक आगमनको निकटताको कुनै उल्लेख छैन । सम्पूर्ण तर्क यस्तो कुनै पनि अपेक्षाबाट स्वतन्त्र रूपमा खडा हुन्छ ... केवल वर्तमान खण्डमा प्रभुको दिनको नजिकको पुरानो विचार उहाँको नैतिक सल्लाहलाई संकेत गर्न जीवित रहन्छ "(डोड: op. cit., p. 209)। लिनहार्ट पनि: op। cit।, पृष्ठ ३३९ ।

आगमनको निकटताको नयाँ नियमको अवधारणाको सन्दर्भमा यो परिप्रेक्ष्य प्राप्त गर्न आवश्यक छ । यो भविष्यसूचक परिप्रेक्ष्यको निकटता हो र हाम्रो कालक्रम गणनाको होइन । परमेश्वरको छुटकाराको उद्देश्यको खुलासामा अर्को महान् युगको घटना, ख्रीष्टको मृत्यु, उहाँको पुनरुत्थान र स्वर्गारोहण, र पेन्टेकोस्टमा पवित्र आत्मा खन्याउनु, येशूको महिमामा आगमन हो । यो विश्वासको क्षितिजमा उब्जिएको घटना हो । वर्तमान र यो युगको मुक्ति घटना बिच समान चरित्रको केहि छैन । यस अर्थमा यो नजिक छ । र यो त्यति नै सत्य थियो जब प्रेरितले लेखेका थिए जुन आज छ । (२) "दिन" को निकटतासँग सम्बन्धित अर्को भनाइ हो, "रात धेरै बित्यो" । स्पष्ट रूपमा "दिन" र "रात" विपरित छन् र जसरी "दिन" लाई उज्यालोले चित्रण गरेको छ, त्यसैगरी रात पनि अँध्यारो हो । "दिन" प्रकट हुन्छ (१ कोरिन्थी ३:१३), रात लुकाउँछ । प्रभुको आगमनलाई "अन्धकारका लुकेका कुराहरूलाई उज्यालोमा" ल्याउने रूपमा चित्रण गरिएको छ (१ कोरिन्थी ४:५) र प्रकाशसँग सम्बन्धित छ किनभने तब इतिहासको सम्पूर्ण दृश्यलाई परमेश्वरको न्यायको शुद्ध प्रकाशमा राखिनेछ (रोमी १४:१०; २ कोरिन्थी ५:१०) । यस ज्योतिको महिमाको सन्दर्भमा ख्रीष्टको महिमाको आगमन अघिका सबै कुरा अपेक्षाकृत अन्धकार हो र यसैले "रात" भनिन्छ । यसबाहेक, ख्रीष्टको आगमन अघिको कुरा "आउने युग" र "यो युग" को विपरीत "यस युग" हो (लूका १६:८; रोमी १२:२; १ कोरिन्थी १:२०; २:६-८; २ कोरिन्थी ४:४; यसले ख्रीष्टको आगमनलाई अघि बढाउने कुरालाई "रात" भन्नु र अन्धकारसँग सम्बन्धित हुनुको अर्को कारणलाई संकेत गर्छ । हामीलाई एक परिप्रेक्ष्य पनि प्रदान गरिएको छ जसले "रात धेरै बित्यो" भनाइमा प्रकाश पार्छ । "रात" को लागी "यस युग" र त्यसैले आगमन भन्दा पहिले यो संसारको इतिहासको सम्पूर्ण अवधि संग पहिचान गर्नुपर्दछ। र हामीसँग अनुमान लगाउने राम्रो कारण छ कि प्रेरितले यस संसारको इतिहासको आफ्नो पाठ्यक्रम चलाउन बाँकी कुराको सापेक्ष संक्षिप्ततामा प्रतिबिम्बित गर्दै हुनुहुन्छ, त्यो इतिहास आफ्नो टर्मिनसमा हतार गर्दैछ । पावलले अर्को ठाउँमा "युग र पुस्ता" (कलस्सी १:२६) को रूपमा विगतको कुरा बताउँछन् । उहाँले

वर्तमानलाई "युगको अन्त्य" (१ कोरिन्थी १०:११) भनेर चिनाउनुहुन्छ र हिब्रू ९:२६ मा यसलाई "युगको अन्त्य" भनिएको छ । यस प्रकाशमा "रात धेरै बित्यो" भन्नु मात्र उपयुक्त छैन; यो पनि आवश्यक छ र यो व्यावहारिक ईश्वरभक्तिमा यो सत्यको असर हो जसलाई प्रेरितले अहिले जोड दिइरहेका छन् । "यसकारण हामी अन्धकारका कामहरू त्यागौं, र प्रकाशको कवच धारण गरौं ।"

निद्रा, रात, अन्धकार सबै हाम्रो सामान्य अनुभवमा सह-सम्बन्धित छन् । नैतिक र धार्मिक क्षेत्रमा पनि त्यस्तै छ । र प्रेरितले घरमा दबाब दिइरहेको कुरा भनेको नैतिक र धार्मिक निद्राको असंगतता हो जुन स्थानमा विश्वासीहरूले अब मुक्तिको ठूलो नाटकमा ओगटेका छन् । हाम्रो छिमेकीलाई प्रेमको आधारभूत स्वीकृति पुरानो नियम र नयाँ (पदहरू ८-१०) मा लागू हुन्छ । तर पावलले अहिले बिन्ती गरिरहेको विचार भनेको वर्तमान खण्डमा विचार गरिएको विशेष "मौसम" मा मात्र लागू हुन सक्छ र ईश्वरीय जीवनको कारणको रूपमा आग्रह गरिएको छ । ख्रीष्टको दिन, यद्यपि अझै आएको छैन, यद्यपि यसको ज्योति वर्तमानमा पछाडि फ्याँकिरहेको छ । त्यो उज्यालोमा विश्वासीहरू अब बाँच्ने पर्छ; यो अभूतपूर्व वैभवको दिनको बिहानी हो । यो वास्तविकताको अनुभूति गर्नको लागि ब्यूँझने, आत्मिक आवेगबाट ब्युँझने, निन्द्राका लुगाहरू फ्याँक्ने र मुक्तिको इतिहासमा यस्तो "मौसम" को कार्यहरूका लागि उपयुक्त हुने हतियारहरू धारण गर्ने समय आएको छ । प्रत्येक क्यालेन्डर दिनले हामीलाई अन्तिम मुक्तिको दिन नजिक ल्याउँछ, किनकि यो शरीरमा जीवन हो जुन अनन्त मुद्दाहरूको लागि निर्णायक हुन्छ, मृत्युको घटनाले प्रत्येक व्यक्तिको लागि ख्रीष्टको आगमन अघि "सिजन" कत्ति छोटो छ भनेर औंल्याउँछ । "हामी सबै ख्रीष्टको न्याय-आसनको अगाडि प्रकट हुनुपर्दछ" (२ कोरिन्थी ५:१०; रोम १४:१०) र ख्रीष्ट "जिउँदो र मरेकाहरूको न्याय गर्न" तयार हुनुहुन्छ (२ तिमोथी ४:१; १ पत्रुस ४:५; याकूब ५;९) ।

"अन्धकारका कामहरू" भनेको अन्धकार र अन्धकारको विशेषता हो र नैतिक अर्थमा बुझ्नुपर्छ (१ कोरिन्थी ४:५; ६:१४; एफिसी ५:८, ११; कलस्सी १:१३) । "प्रकाशको कवच" पनि नैतिक र धार्मिक

रूपमा बुझ्न सकिन्छ र विश्वासीको जीवन विश्वासको राम्रो लडाइ हो भनेर प्रयोग गरिएका शब्दहरूद्वारा सुझाव दिन्छ (२ कोरिन्थी ६:७; एफिसी ६:१०-१८) ।

१३, १४ पद १३ मा प्रेरितले गन्ती गरेको ज्यादतीहरू यस समयमा साम्राज्यमा सामान्य थिए र विशेष गरी कोरिन्थमा जहाँबाट पत्र लेखिएको थियो । सर्तहरूले व्यभिचारको परित्याग र झगडाहरूलाई सङ्केत गर्दछ जुन यसको परिणाम हो । पद १४ मा भएको सकारात्मक सल्लाहले ख्रीष्टको प्रभुत्वले सिर्जना गर्ने र माग गर्ने भिन्नतालाई औंल्याउँछ । आकृति ख्रीष्टमा लगाउनु हो । अर्को ठाउँमा पावलले नयाँ मानिस (एफिसी ४:२४; कलस्सी ३:१०), परमेश्वरको हतियार (एफिसी ६:११) र प्रकाशका हतियारहरू (पद १२) धारण गर्ने कुरा गर्छन् । धार्मिकता, विश्वास र करुणाको आन्द्राको छातीमा (एफिसी ६:१४; कलस्सी ३:१२; १ थेस्सलोनिकी ५:८) तर यीमध्ये कुनै पनि हालको सूत्रको महत्त्वलाई मापन गर्दैन । यो एक पटक अन्यत्र प्रयोग गरिन्छ (गलाती ३:२७) । यस पछिल्लो पाठलाई रोमी ६:१-१० को प्रकाशमा व्याख्या गरिनु पर्छ । ख्रीष्टलाई धारण गर्नु भनेको उहाँको मृत्युमा मात्र होइन तर उहाँको पुनरुत्थानमा पनि उहाँसँग पहिचान हुनु हो । यो उहाँको पुनरुत्थान जीवनको प्रतिरूपमा उहाँसँग एकताबद्ध हुनुपर्दछ । पूर्ण शीर्षक "प्रभु येशू ख्रीष्ट" ले आग्रहमा समावेशीतालाई रेखांकित गर्दछ । दुर्गुणको पूर्ण खण्डन र ख्रीष्टमा देखाइएको शुद्धता र सद्गुणको पूर्णताले विश्वासीको लागि आवश्यक बानी बनाउँछ । जब हामी ख्रीष्टलाई पवित्र, हानिरहित, अपवित्र र पापीहरूबाट अलग भनी सोच्दछौं, हामी पद १३ मा वर्णन गरिएका दुर्गुणहरू र पद १४ को ढाँचाको बिचमा पूर्ण भिन्नता देख्छौं । नकारात्मक पनि उत्तिकै अनन्य छ जति सकारात्मक समावेशी हुन्छ । हामीले शरीरको अभिलाषा पूरा गर्नको लागि कुनै व्यवस्था गर्नु हुँदैन । शरीरलाई शरीरसँग तुलना गर्नु हुँदैन तर यसमा सबै पापपूर्ण प्रवृत्तिहरू समावेश हुन्छन् (७:५; ८:५-८; गलाती ५:१९-२१; ६:८; एफिसी २:३) ।

रोमी १४
(ROMANS XIV)

ङ. कमजोर र बलियो
(१४:१-२३)
(E. The Weak and the Strong)
(14:1-23)

१४:१-१२

१ जो विश्वासमा कमजोर छ, उसलाई ग्रहण गर, तर शङ्कापूर्ण कुराहरूको विषयमा वादविवाद गर्नलाई होइन;
२ किनकि म सबै कुराहरू खान सक्छु भनी एउटाले विश्वास गर्दछ; तर अर्कोले, जो कमजोर छ, सागपात खान्छ ।
३ जसले खान्छ, त्यसले नखानेलाई तुच्छ नठानोस्; अनि जसले खाँदैन, त्यसले खानेलाई न्याय नगरोस्; किनकि परमेश्वरले त्यसलाई ग्रहण गर्नुभएको छ ।
४ अर्काको नोकरलाई न्याय गर्ने तिमी को हौ? ऊ आफ्नै मालिकका निम्ति खड़ा हुन्छ वा लड़्छ । तर ऊ खड़ा गराइने नै छ, किनकि उसलाई खड़ा गराउनका निम्ति परमेश्वर सामर्थी हुनुहुन्छ ।
५ कसैले एउटा दिन अर्को दिनभन्दा ठूलो मान्छ; अर्कोले सबै दिन एकनास ठान्छ । हरेक आफ्नै मनमा पूरा निश्चित होस् ।
६ जसले दिन मान्छ, उसले प्रभुकै निम्ति मान्छ; अनि जसले दिन मान्दैन, उसले प्रभुकै निम्ति मान्दैन । जसले खान्छ, उसले प्रभुकै निम्ति खान्छ; किनकि उसले परमेश्वरलाई धन्यवाद चढ़ाउँछ; अनि जसले खाँदैन, उसले प्रभुकै निम्ति खाँदैन र परमेश्वरलाई धन्यवाद चढ़ाउँछ ।

७ किनभने हामीमध्ये कोही पनि आफ्नै निम्ति जिउँदैन र कोही पनि आफ्नै निम्ति मर्दैन ।
८ किनकि हामी जिउँछौं भने प्रभुकै निम्ति जिउँछौं; अनि हामी मर्छौं भने प्रभुकै निम्ति मर्छौं; यसकारण चाहे बाँचौं चाहे मरौं, हामी प्रभुकै हौं ।
९ किनकि मरेका र जिउँदा दुवैका प्रभु हुनका निम्ति नै ख्रीष्ट मर्नुभयो, बौरी उठ्नुभयो र फेरि जीवित हुनुभयो ।
१० तर तिमी किन आफ्नो भाइको न्याय गर्दछौ? अथवा किन तिमी आफ्नो भाइलाई तुच्छ ठान्दछौ ? किनकि हामी सबैजना ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु उभिनेछौं ।
११ किनकि लेखिएको छ: 'परमप्रभु भन्नुहुन्छ, म जीवित छु, यसकारण हरेक घुँड़ा मेरो सामु टेकिनेछ, र हरेक जिब्रोले परमेश्वरलाई स्वीकार गर्नेछ ।'
१२ यसैकारण हामीमध्ये हरेकले परमेश्वरलाई आ-आफ्नो लेखा दिनेछ ।

१४:१ देखि १५:१३ सम्म फैलिएको पत्रको अर्को राम्रो परिभाषित खण्ड हो । यो खण्ड अध्याय १२ र १३ मा अघिका कुराहरूसँग समन्वय गरिएको छ जसमा यसले विश्वासीको जीवनमा ठोस र व्यावहारिक कुराहरू र विशेष गरी मण्डलीको सङ्गतिमा उसको जीवनसँग सम्बन्धित छ । तर यो खण्ड विशेष गरी कमजोर र बलियोसँग सम्बन्धित छ र उनीहरूले एक अर्काको सन्दर्भमा मनोरञ्जन गर्ने मनोवृत्तिसँग सम्बन्धित छ ।

पावलका अन्य पत्रहरूमा उल्लेखित विषय र हामीले के पाउँछौं भन्ने बिचमा समानता छ । धेरैजसो पेटेन्ट भनेको १ कोरिन्थी ८:१-१३ र १०:२३–३३ मा पावलले व्यवहार गर्ने अवस्थाहरूसँग समानता हो । तर गलातीहरू र कलस्सीहरूलाई लेखिएका पत्रहरूमा पनि सम्पर्कको बिन्दुहरू देखिन्छन् । रोमी १४:५ मा दिनहरूको भिन्नतालाई सन्दर्भ गरिएको छ र गलाती ४:१० मा हामी पढ्छौं: "तिमीहरूले दिनहरू, महिनाहरू, ऋतुहरू र वर्षहरू पालन गर्छौं" । कलस्सी २:१६, १७ मा हामीले चाडका दिनहरू, नयाँ चन्द्रमा र

शबाथ दिनहरूलाई आउने कुराहरूको छायाको रूपमा उल्लेख गरेका छौं । यसबाहेक, कलस्सी २:१६, २०-२३ मा हामीले खाना र पेयसँग सम्बन्धित धार्मिक आस्थालाई संकेत गरेका छौं र समर्थकहरूको नारा "न समाउ, नचाख, नछोऊ" (कलस्सी २:२१) थियो । यी दुई पछिल्ला पत्रहरूको सन्दर्भमा, तथापि यो समानता होइन जुन सबैभन्दा उल्लेखनीय छ, यो प्रेरितको पक्षमा पूर्ण रूपमा फरक मनोवृत्ति हो । यी दुई पत्रहरूमा यी एउटै विषयहरूको सन्दर्भमा गम्भीर विवादास्पद र निन्दनीय टिप्पणी छ । गलाटियनहरूमा दिन र मौसमहरूको पालनालाई गम्भीर आशंकाका साथ हेरिन्छ । "म तिमीसँग डराउँछु, नत्र मैले तिमीलाई कुनै पनि परिश्रम व्यर्थमा दिएँ" (गलाती ४:११) । कलस्सीहरूमा पनि तपस्वीहरूलाई निर्देशित गरिएको हप्काइ सबैभन्दा गम्भीर चरित्रको हो: "यदि तिमीहरू संसारको मूल कुराहरूबाट ख्रीष्टसँग मरेका छौ भने, किन संसारमा बाँच्दै आफूलाई नियमहरूको अधीनमा राख्नुहुन्छ ...? जुन चीजहरू वास्तवमा बुद्धिको प्रदर्शन हो ... तर शरीरको भोगको विरुद्धमा कुनै मूल्यवान छैन" (कलस्सी २:२०, २३) । यो विवादित गम्भीरता हामीले खण्डमा भेट्टाउँदैनौं जसको साथ हामी अहिले रोमीहरूमा चिन्तित छौं । यहाँ एक कोमलता र सहिष्णुता छ जुन एकदम फरक मनोवृत्ति प्रतिबिम्बित गर्दछ । "तर विश्वासमा कमजोर हुनेले तिमीहरूलाई ग्रहण गर्छ" (१४:१) । "एउटा मानिसले एक दिनलाई अर्को भन्दा माथि मान्दछ: अर्कोले हरेक दिन समान रूपमा सम्मान गर्दछ । प्रत्येक मानिस आफ्नो मनमा पूर्ण रूपमा आश्वस्त होओस्" (१४:५) । यो भिन्नता किन ? कारण स्पष्ट छ । गलातियनहरूमा पावलले यहूदीहरूसँग व्यवहार गर्दैछन् जसले सुसमाचारलाई यसको केन्द्रमा विकृत गरिरहेका थिए । तिनीहरू एक विधिवादका प्रचारकहरू थिए जसले दिन र ऋतुहरूको पालनालाई परमेश्वरसँग औचित्य र स्वीकृतिको लागि आवश्यक छ भनी राखेको थियो । यसको अर्थ "कमजोर र भिखारीहरू" (गलाती ४:९) फेरि पाहिले कै जीवनमा फर्किनु हो । यो "एउटा फरक सुसमाचार थियो जुन अर्को होइन", र प्रेरितको एथेमासको योग्य थियो (गलाती १:८, ९) । रोमी १४ मा त्यहाँ कुनै प्रमाण छैन कि एक दिन अर्कोभन्दा माथि

सम्मान गर्नेहरू यस घातक त्रुटिमा कुनै पनि सम्मानमा संलग्न थिए । तिनीहरू सुसमाचारको हृदयलाई लक्षित गर्ने औपचारिकताका लागि प्रचारकहरू थिएनन् । त्यसैले पावलको सहनशीलता र संयम कलसियन पाखण्डी गलाटियन भन्दा बढी जटिल थियो । कलस्सीमा पावलले विवाद गरेको त्रुटि मूलतया ज्ञानवादी र सकारात्मक थियो, जस्तै ब्रुसले अवलोकन गरे, "आत्मिक र भौतिक क्षेत्रहरू बिचको स्पष्ट द्वैतवाद" र मुक्तिलाई भौतिकबाट आत्मिक मुक्तिमा समावेश भएको मानिन्छ । यसरी "यस मुक्तिको प्रक्रियामा तपस्यालाई सामान्यतया एक महत्त्वपूर्ण तत्वको रूपमा मानिन्थ्यो" ।[212] त्यहाँ स्वर्गदूतहरूको पूजा पनि थियो (कलस्सी २:१८) जसलाई परमेश्वर र मध्यस्थकर्ताहरूबाट प्रकाशको माध्यमको रूपमा कल्पना गरिएको थियो । जसको माध्यमबाट "मानिसदेखि ईश्वरसम्मको सबै प्रार्थना र आराधना आफ्नो लक्ष्यमा पुग्न सकियो" ।[213] यो विधर्मले सुसमाचारको हृदयमा प्रहार गर्यो र यसको विशिष्ट गुरुत्वाकर्षणले ख्रीष्टको प्रभुत्वको पूर्णता (कलस्सी २:९) र परमेश्वर र मानिस बिचको एक मात्र मध्यस्थको रूपमा ख्रीष्टको प्रधानतालाई अस्वीकार गर्नमा विश्राम गर्यो । त्यसैले पावलको निन्दाको जोश रोमी १४ मा कमजोरहरूको तपस्या कलसियन पाखण्डको विधर्मी अनुमानहरूसँग बाँधिएको थियो भन्ने अलिकति प्रमाण छैन । त्यसकारण, मौसम एकदम फरक छ ।

रोमी १४ मा विचार गरिएको कमजोरी १ कोरिन्थी ८ को समान छ भनेर राम्रोसँग तर्क गर्न सकिन्छ । पछिल्ला केही मानिसहरूले मनोरञ्जन गरेको विश्वासमा स्पष्ट रूपमा समावेश छ कि मूर्तिहरूलाई चढाइएको खाना यस मूर्तिपूजाको पूजाबाट दूषित भएको थियो । ख्रीष्टियनले त्यसमा भाग लिनु उचित थिएन । कोरिन्थियन पत्रको सम्पूर्ण प्रश्न मूर्तिहरूलाई दिइने खाना वा पेय पदार्थमा केन्द्रित छ । रोमी १४ मा मनोवृत्ति र आदेशको समानताले एउटै मुद्दालाई संकेत गर्दछ जस्तो लाग्न सक्छ । यो अनुमान स्थापित गरिएको छैन र

---

[212] एफ.एफ. ब्रुस: कमेन्टरी अन द एपिस्टल टु द कलसियन्स (ग्रान्ड र्यापिड्स, १९५७), पृष्ठ १६६, एन १० ।

[213] आइबिड, पृष्ठ १६७ ।

प्रमाणहरूले निष्कर्षमा औंल्याउँछ कि रोमी १४ मा कमजोरीहरू अधिक विविध छन् । यसको मतलब यो होइन कि मूर्तिहरूलाई चढाइने मासुलाई आदर गर्ने विश्वासको कमजोरी रोमी पत्रमा देखा परेन । मामला केवल यो हो कि थप ध्यान दिनु पर्छ । यस निष्कर्षका कारणहरू निम्नानुसार छन्। (१) रोमी १४ मा मूर्तिहरूलाई चढाइने खाना वा दाखमद्यको कुनै उल्लेख छैन । यदि यो मात्र प्रश्न हो भने हामीले १ कोरिन्थी ८ र १० मा जस्तै स्पष्ट सन्दर्भको अपेक्षा गर्नेछौँ । (२) दिनहरूको भिन्नता रोमी १४ मा देखिन्छ । यो कोरिन्थियन खण्डहरूमा प्रतिबिम्बित हुँदैन । दिनहरूको सम्मान गर्ने र मूर्तिहरूलाई चढाइने भोजनसँग सम्बन्धित कुराहरू बिचको सम्बन्ध पत्ता लगाउन धेरै गाह्रो छ । (३) रोमी १४ को कमजोरीमा शाकाहारी आहार समावेश थियो (पद २) । मूर्तिहरूलाई चढाइने भोजनको सन्दर्भमा कमजोरहरूले मासु-मासुको मामिलामा बेवास्ता गरेको कुनै प्रमाण छैन यदि यो मूर्तिहरूलाई चढाइएको छैन । यी कारणहरूका लागि हामीले निष्कर्षमा पुग्नु पर्छ कि रोमी १४ मा कमजोरी चरित्रमा अधिक सामान्य थियो ।

यो कमजोरी कहाँबाट आयो र यसको सटीक रंग दिने पृष्ठभूमिमा धेरै भिन्नताहरू छन् । केही बहिष्कारहरू भन्दा कम सकारात्मक हुन आवश्यक देखिन्छ । रोम विश्वव्यापी थियो र त्यहाँ मण्डली वा मण्डली पनि थियो । यो हुन सक्छ र प्रमाणहरूले यस लेखको पक्षमा धेरै प्रस्ताव गर्दछ, कि विभिन्न पृष्ठभूमि र प्रभावहरूबाट अगाडि बढ्ने विभिन्न प्रकारका कमजोरीहरू त्यस परिस्थितिमा प्रतिनिधित्व गरिएको थियो जुन प्रेरितले परिकल्पना गरेको थियो । कमजोर वर्गमा रहेका सबैलाई एउटै किसिमको कमजोरी भएको मान्न जरुरी छैन । कोही जो एक हिसाबले कमजोर थिए, कोही एक विशेष मा बलियो हुन सक्छ जसको सन्दर्भमा अरू कमजोर थिए । विविधता पावलको उपचारको व्याख्या हुन सक्छ । यस खण्डले कमजोर र बलियोको प्रश्नलाई यसरी प्रस्तुत गर्दछ जुन प्रत्येक उदाहरणमा लागू हुन्छ जसमा यस अध्यायमा उदाहरण दिइएका चीजहरूको सम्बन्धमा धार्मिक आस्था उत्पन्न हुन्छ ।

१-३ "तिमीहरू ग्रहण गर ।" यो आह्वान ती व्यक्तिहरूलाई निर्देशित गरिएको छ जो आफैं कमजोरहरूको श्रेणीमा पर्दैनन् र त्यसैले विश्वासमा बलियो थिए र यी विवादहरूमा ध्यान दिएनन् । यो फाराममा नभएकोले, "तिमीहरू जो बलियो छौ कमजोरहरूलाई ग्रहण गर्छौं" (१५:१), यसको तात्पर्य यो देखिन्छ कि रोमको मण्डली पूर्ण रूपमा यस कमजोरीको विशेषता थिएन तर कमजोरहरू एक अल्पसंख्यक थिए । यसले यो विचारबाट समर्थन सङ्कलन गर्दछ कि पत्रको यस खण्डमा सल्लाहहरू बलियोहरूलाई निर्देशित गरिएको छ । "ग्रहण गर्नुहोस्" भन्नाले विश्वास, सम्मान र स्नेहको सम्बन्धमा कुनै भेदभाव गर्नु हुँदैन भन्ने बुझिन्छ । बिन्तीको बल पद ३ मा परमेश्वरको हाम्रो स्वागतको लागि र १५:७ मा ख्रीष्टको स्वागतको लागि एउटै शब्द प्रयोग गरेर संकेत गरिएको छ । पछिल्लो पाठले हामीलाई परमेश्वरको महिमामा ग्रहण गर्नमा ख्रीष्टको अनुग्रहको ढाँचामा ढाँचामा राख्नुपर्छ भनी यो पारस्परिक स्वीकृतिको अनियन्त्रित चरित्रलाई लागू गर्दछ । मुक्तिदाता स्वयंको मनोवृत्तिको विरोधाभास भन्दा बढी कुनै पनि कुराले भेदभावको औचित्यलाई उजागर गर्दैन जसको विरुद्ध विन्ती निर्देशित गरिएको छ ।

"विरोधको निर्णयको लागि होइन ।" व्यक्त सामान्य विचार बरु स्पष्ट छ । कमजोरहरूको स्वीकृति भनेको विवादित विषयहरू, अर्थात् खाने र पिउने, पालना वा दिनहरू पालन नगर्ने विषयहरूमा विश्वासको भिन्नतालाई सम्मान गर्दै मतभेदको आगो निभाउने उद्देश्यको लागि होइन । तर सही विचार के हो यो निर्धारण गर्न गाह्रो छ । "विचारहरू" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दको अर्थ "विचारहरू" हो र कहिलेकाहीं मूल्यह्रास प्रतिबिम्बको साथ प्रयोग गरिन्छ ताकि यसको वस्तुतः अर्थ "दुष्ट विचारहरू" हो (लूका ५:२२; ६:८; ९:४६, ४७; २४:३८; रोमी १:२१; १ कोरिन्थी २:१४; "निर्णय" भनेर अनुवाद गरिएको अर्को शब्द बहुवचन हो र यसले सम्भवतः भिन्नताको कार्यलाई जनाउँछ (१ कोरिन्थी १२:१०; हिब्रु ५:१४) । तसर्थ विचार "विचारको भेद नगर्ने" जस्तो देखिन्छ । यो भन्नको लागि हो "न त एक अर्काको विश्वास र विचारलाई सेन्सरियस जाँचको अधीनमा राख्नको लागि" । यो "ग्रहण गर्नुहोस्" सँग विरोधाभास भएको हुनाले र

पछिल्लोलाई बलियोलाई निर्देशित गरिएको छ, उच्चारणले कमजोरहरूलाई विश्लेषण र विवादको विषय बनाएको खण्डमा कमजोरहरूलाई पर्न सक्ने उत्तेजनाहरूलाई बेवास्ता गर्ने आवश्यकतामा पर्दछ ।

पद २ मा बलियो र कमजोर बिचको भिन्नताको एउटा रूपको उदाहरण दिइएको छ । कमजोर शाकाहारीहरू हुन्; बलियो मानिसहरू सबै प्रकारका खाना खान सक्षम छन् । पद ३ मा प्रेरितले आफ्नो औंला दुर्गुणमा राख्छन् ताकि सम्बन्धित समूहहरूद्वारा लिप्त हुनको लागि उत्तरदायी हुन्छ । बलियो भनेको कमजोरलाई तुच्छ वा तुच्छ व्यवहार गर्ने र कमजोरले बलियोलाई न्याय गर्ने स्वभाव हो । दुबैको समान जोशका साथ निन्दा गरिन्छ । वास्तविक व्यवहारमा यी दुर्गुणहरू क्रमशः घृणित अवहेलनाको मुस्कान र निन्दनीय न्यायको भ्रूणमा देखा पर्दछन् । यसले प्रेरितले निन्दा गर्ने मनोवृत्तिहरूको उदाहरण दिन्छ र तिनीहरूले "तिमीहरूलाई प्राप्त" मनन गर्ने संगतिभित्र आफ्नो विघटनकारी प्रवृत्तिलाई औंल्याउँछन् ।

पद ३ को अन्तिम वा समापन खण्ड, "किनभने परमेश्वरले त्यसलाई ग्रहण गर्नुभएको छ" लाई नखाने र खाने दुवैलाई जनाउने गरी लिइएको छ । निस्सन्देह यो सत्य हो कि परमेश्वरले कमजोर र बलियोलाई पनि ग्रहण गर्नुभएको छ र कमजोरहरूलाई उहाँको स्वागतले पद १ मा उल्लेख गरिएको बलियोलाई आग्रहको कारण प्रदान गर्दछ । यस विचारको अधिक प्रत्यक्ष सान्दर्भिकता निन्दनीय न्यायको लागि जसमा कमजोरहरूले बलवानहरूलाई परमेश्वरको स्वागतको सन्दर्भमा रहेको दृष्टिकोणको पक्षमा लिइन्छ । सेन्सरियस न्यायको गलतलाई समझाइ हप्काएको छ कि यदि परमेश्वरले एक व्यक्तिलाई आफ्नो प्रेम र सङ्गतिको बन्धनमा ग्रहण गर्नुभएको छ र यदि प्रश्नमा रहेको आचरण परमेश्वरको स्वीकृतिमा कुनै बाधा छैन भने, परमेश्वरले अनुमोदन गरेको कुरालाई निन्दा गर्नु हाम्रो लागि अधर्म हो । यसो गर्दा हामी ईश्वरभन्दा पवित्र भएको ठान्छौं । यसबाहेक, अर्को पद कमजोरहरूको दुर्गुण विरुद्ध निर्देशित गरिएको छ र बलियो कुराको सन्दर्भमा जोड दिन्छ जुन उहाँलाई

परमेश्वरको स्वागतसँग समन्वय गर्दछ, अर्थात् "उहाँलाई खडा गरिनेछ; किनकि उसलाई खडा गर्ने शक्ति परमप्रभुसँग छ ।"

४ यस पदमा कमजोरहरूको पक्षमा सेन्सरियस न्यायको गलतलाई यो समावेश भएको घुसपैठ अनुमान देखाएर पर्दाफाश गरिएको छ । अन्य व्यक्तिको घरेलु मामिलामा हस्तक्षेप गर्नु अनुचित हो भन्ने प्रश्नमा व्यक्त गरिएको छ । यो त्यसपछि ख्रीष्टको प्रभुत्वमा विश्वासीको सम्बन्धमा लागू हुन्छ । यो शङ्का छ कि "आफ्नो मालिकको लागि ऊ खडा हुन्छ वा लड्छ" अर्को उपधाराले प्रश्नको विचारलाई निरन्तरता दिन्छ र केवल घरको मालिकलाई जनाउँछ वा प्रभु ख्रीष्टलाई मनन गरिएको छ ।[214] तर यदि यो मालिक हो भने दृश्यमा रहेको घरको, आंकडा तुरुन्तै विश्वासीमाथि ख्रीष्टको प्रभुत्वमा पछिको खण्डमा लागू हुन्छ । “हो, ऊ खडा हुनेछ । किनकि उहाँलाई खडा गराउने शक्ति प्रभुसँग छ ।"[215] यस अवस्थामा प्रभु, प्रभु ख्रीष्ट हुनुहुन्छ र के पुष्टि गरिएको छ ख्रीष्टको सेवामा विश्वासीको दृढताको निश्चितता हो । यो कायम राखिएको छ कि यस मुद्दामा स्थिर दृढताले अन्तिम फैसलालाई जनाउँछ । यो सत्य हो कि न्यायको विचार यस पदमा अवस्थित छ । सामान्य घरेलु सम्बन्धको क्षेत्रमा अर्कोको नोकरलाई हाम्रो मापदण्डले होइन तर आफ्नै मालिकले न्याय गर्नुपर्छ । उहाँ आफ्नो मालिकको निर्णय अनुसार ठीक वा खराबमा खडा हुन्छ । त्यसैगरी ख्रीष्टसँगको विश्वासीको सम्बन्धमा यो ख्रीष्टको न्याय सर्वोपरि छ, हाम्रो होइन । तर विचारमा भएको फैसला विशेष गरी अन्तिम फैसलाको हो भनी मान्ने कुनै वारेन्ट छैन । "अड्डा" त्यो हो जुन यहाँ र अहिले कमजोरहरूको पक्षमा सेन्सरियस निर्णयलाई हप्काउने माध्यमबाट प्रत्यक्ष रूपमा प्रासंगिक छ । कमजोरहरूले बलियोको तर्फबाट स्वतन्त्रताको अभ्यासलाई ख्रीष्टप्रतिको आफ्नो भक्तिमा झरेको र यसैले तिनीहरूलाई प्रभुको अस्वीकृतिको अधीनमा राखेको रूपमा लिने झुकाव थियो । प्रेरितको आश्वासन विपरित प्रभाव हो र

---

[214] यो सम्भव छ कि κυρίῳ ले मानव घरको मालिकलाई जनाउँछ । ख्रीष्टको परिवारमा, पछ्याउने खण्डहरूले देखाएको रूपमा, खडा हुने वा लड्ने विकल्पहरू विचारमा छैनन् ।

[215] Κύριος लाई पृष्ठ ४६, א, क, ख, ग, र ङ द्वारा समर्थित छ ।

त्यसकारण प्रभु ख्रीष्टको अनुमोदनमा बलियो विश्वासीको खडा र उसको आचरणको सन्दर्भको रूपमा लिइन्छ । उहाँ दृढ रहनुहुनेछ र कारण दिइएको छ: मुक्तिदाताको शक्ति उहाँको दृढताको ग्यारेन्टी हो । ख्रीष्टको शक्तिलाई यो अपीलले सेन्सरियस न्यायको पापलाई मार्मिक हप्काउँछ । पछिल्लोमा समावेश भएको शंका ख्रीष्टको दिगो शक्तिमा प्रतिबिम्ब हो र प्रभुको अनुमोदनसँग मिल्ने आचरणले सम्बन्धित व्यक्तिको दृढतालाई खतरामा पार्न सक्दैन भन्ने तथ्यलाई बेवास्ता गर्दछ ।

५, ६ यी पदहरूमा सावधानीको अर्को रूप प्रस्तुत गरिएको छ र पवित्रतासँग सम्बन्धित छ जुन केही विश्वासीहरूले निश्चित दिनहरूमा जोडेका छन् । भिन्नता यस तथ्यमा रह्यो कि अन्य विश्वासीहरूले यी विशेष दिनहरूमा कुनै भेदभावपूर्ण धार्मिक महत्त्व राख्दैनन् । "एउटा मानिसले एक दिनलाई अर्को भन्दा माथि[216] मान्छ: अर्कोले हरेक दिन समान रूपमा सम्मान गर्छ ।" विचारको यो भिन्नता एउटै श्रेणीमा छ जुन निश्चित प्रकारको खानासँग सम्बन्धित छ भन्ने तथ्यबाट देखा पर्दछ कि पद ६ मा प्रेरितले खाने र नखाने विषयमा फर्कन्छन् र ईमानदारहरूको उदाहरणको रूपमा एक दिनको सम्मान दिन्छ । नखाने र खाने प्रभुप्रतिको भक्तिको उदाहरण हो ।

पछि तर्क गरिएझैं, सबै भन्दा व्यावहारिक, यदि एकमात्र सम्भव छैन भने, केहीको तर्फबाट यो आचारसंहिताको दृष्टिकोण यो हो कि उनीहरूले औपचारिक अर्थतन्त्रको पवित्र दिनहरूलाई स्थायी पवित्रताको रूपमा मान्थे ।[217] अरूले मान्यता दिए कि यी अनुष्ठान पालनहरू औपचारिक संस्थाको मृत्युसँगै रद्द गरियो ।

विश्वासीहरू बिचको विश्वासको यो भिन्नता निश्चित प्रकारको खानाको प्रयोगको सन्दर्भमा भिन्नताको रूपमा समान श्रेणीमा रहेको हुनाले, हामीले यो निष्कर्षमा पुग्नुपर्दछ कि विवादित दिनहरूको

---

[216] एउटै शब्दको प्रयोगमा प्रेरितले अर्थको एक छायाबाट अर्कोमा परिवर्तन गर्न सक्ने तरिकाको राम्रो उदाहरण यहाँ हामीसँग छ । पद ३ र ४ मा κρίνω लाई सेन्सरियस न्यायको मूल्यह्रासको अर्थमा प्रयोग गरिएको छ । पद ५ मा यसलाई "सम्मान" को अर्थमा प्रयोग गरिएको छ जसमा कुनै आलोचना छैन ।

[217] पूर्ण छलफलको लागि परिशिष्ट घ (पृष्ठ २५७) हेर्नुहोस् ।

पालना कुनै पनि निरन्तर ईश्वरीय दायित्वबाट अघि बढेको थिएन । जुन व्यक्तिले हरेक दिनलाई समान रूपमा सम्मान गर्दछ, अर्थात् कुनै विशेष दिनलाई विशिष्ट धार्मिक महत्त्वको रूपमा नमान्ने, यो पदको उचित रूपमा मनोरन्जन गरेको रूपमा प्रेरितद्वारा मान्यता प्राप्त हुन्छ । यदि दिनहरूको भिन्नता ईश्वरीय दायित्वको कुरा हो भने यो मामला हुन सक्दैन । तसर्थ, विश्वासमा कमजोर हुने व्यक्तिलाई एक दिन अर्कोभन्दा माथि मान्ने व्यक्ति नै हो: उसले पुरानो अर्थतन्त्रबाट नयाँ अर्थतन्त्रमा हुने सङ्क्रमणको असरलाई अहिलेसम्म बुझेको छैन । फेरि तथापि, हामीले प्रेरितको सहनशीलता र यस कमजोरीबाट विशेषता भएकाहरूलाई मण्डलीको विश्वास र सङ्गतिमा ग्रहण गर्ने मागलाई ध्यान दिनै पर्छ । अनुमोदित विश्वासको विविधता "प्रत्येक मानिस आफ्नो दिमागमा पूर्ण रूपमा आश्वस्त हुन दिनुहोस्" भन्ने आदेशद्वारा चित्रण गरिएको छ । यसले आचरणका यी मामिलाहरूमा, प्रभुप्रतिको भक्तिको भावनामा विश्वासीको जीवनलाई विनियमित गर्ने भनेर पछिका पदहरूमा स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको व्यक्तिगत अनुभूति अपरिहार्य छ । उसले खाने वा नखाने, दिनको कदर गर्छ वा गर्दैन, यो प्रभुको हो (पदहरू ६-८) । आफ्नो मनमा पूर्ण रूपमा आश्वस्त हुने आदेशले व्यक्तिगत निर्णयको अधिकारलाई मात्र होइन मागलाई जनाउँछ । यो जिद्द यस अध्यायको सम्पूर्ण विषयसँग सान्दर्भिक छ । केहि चीजहरूको सन्दर्भमा मनोवृत्तिको विविधताको बाबजुद एक अर्कालाई स्वीकार गर्नको लागि निवेदन हो । बाध्यकारी अनुरूपता वा दबाबले अनुरूपता सुरक्षित गर्ने उद्देश्यलाई पराजित गर्छ जसमा सबै आग्रह र हप्काइहरू निर्देशित हुन्छन् ।

पद ६ मा भएको समन्वयले यो दृष्टिकोणलाई उधारो दिन सक्छ कि यो बलियो विश्वासी हो जसले एक दिनलाई अर्को भन्दा माथि सम्मान गर्दछ किनभने यस्तो पालनको सन्दर्भ तुरुन्तै बलियो विश्वासीको खाने अभ्यासको सन्दर्भमा पछ्याइएको छ । पहिले नै जोडिएका कारणहरूका लागि यो मामला हुन सक्दैन । यसबाहेक, अन्य पत्रहरूमा (गलाती ४:१०, ११; कलस्सी २:१६, १७) दिनहरूको पालना, गलाटियन र कलसियन मण्डलीहरूमा प्रचलित

विद्रोहहरूसँग यसको सम्बद्धताको कारण, निस्पक्ष रूपमा निन्दा गरिएको छ । रोमको मण्डलीमा पालना सहन सकिन्छ किनभने यो पाखण्डसँग बाँधिएको थिएन । तर यस कारणले ती दिनहरू मनाउनेहरू विश्वासमा कमजोर भएको हुनुपर्छ ।

पद ६ मा "परमप्रभुलाई" शब्दहरूको तीन गुणा दोहोरिने धार्मिक विश्वास व्यक्त गर्दछ, अर्थात् प्रभुप्रति विवेक, जसको लागि विभिन्न अभ्यासहरू पछ्याइएको छ । यो सम्बन्धित केसहरूमा पुष्टि हो । स्वतन्त्रताको क्षेत्रमा विश्वासीको आचरण अधार्मिक हुँदैन । उसले जे गर्छ वा गर्नबाट टाढा रहन्छ त्यो "परमप्रभुको लागि" हो र त्यसैले उसले प्रभु ख्रीष्टको सेवा गरिरहेको हो भन्ने चेतनाबाट कहिल्यै वंचित हुन सक्दैन (१ कोरिन्थी १०:३१) । यो अभिव्यक्ति "परमप्रभुमा" पद ७, ८ मा प्रकट भएको कुराको अनुमान गर्दछ ।

बलियो विश्वासीले प्रभुलाई खान्छ भन्ने प्रमाण उसले परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्छ भन्ने तथ्यबाट प्राप्त हुन्छ । विचार यो हो कि धन्यवाद भनेको परमेश्वरप्रति कृतज्ञता हो र उसले जे खान्छ त्यो परमेश्वरको उपहार हो भन्ने चेतना हो । यो मनको अवस्थाले उसले प्रभुलाई खान्छ भन्ने विश्वास बोक्छ । अन्य ठाउँमा धन्यवाद दिनुलाई खानालाई पवित्र बनाउने कुराको रूपमा चित्रण गरिएको छ । "परमेश्वरको हरेक सृष्टि असल छ, र धन्यवाद सहित ग्रहण गरिएमा कुनै पनि कुरालाई अस्वीकार गर्न सकिँदैन: किनभने यो परमेश्वरको वचन र प्रार्थनाद्वारा पवित्र हुन्छ" (१ तिमोथी ४:४, ५) । यो धन्यवाद खाना खानु अघि उच्चारण गरिएको आशिषमा उदाहरणीय छ (मत्ती १५:३६; प्रेरित २७:३५; १ कोरिन्थी १०:३०), यद्यपि यसलाई सीमित नगर्नुहोस् ।

प्रभुप्रतिको भक्तिको चेतना कमजोर विश्वासीहरूका लागि पनि सत्य हो जुन उसको केही खानेकुराहरूबाट टाढा रहन्छ: "जसले खाँदैन, उसले प्रभुलाई खाँदैन" । त्यसकारण, कमजोर विश्वासीको कुनै कम मूल्याङ्कन छैन । उहाँलाई ख्रीष्टप्रति समान भक्तिको श्रेय दिइएको छ र उहाँले त्यसै गरी धन्यवाद पनि दिनुहुन्छ । यसको अर्थ उसले नखाने कुराको लागि धन्यवाद दिन्छ र न त उसले परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्छ भन्ने अर्थ बुझ्नु हुँदैन किनभने उसले त्यसबाट टाढा रहन्छ जुन बलियो विश्वासीले खान्छ । "र परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्छ"

भन्ने शब्दहरूलाई उसले जुन कुरामा भाग लिन्छ त्यसको लागि उसले प्रदान गरेको धन्यवादलाई जनाउँछ ।[218] र यो धन्यवाद उसको सन्दर्भमा उहाँको परमेश्वरप्रतिको ऋण र ख्रीष्टप्रतिको भक्तिको अभिव्यक्ति हो । "किनभने उसले परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्छ" बाट "र परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्छ" मा परिवर्तन उल्लेखनीय छ । पहिलोले एउटा कारण बताउँछ, पछिल्लो तथ्यको कथन हो । यद्यपि, भेद भनेको कमजोरले नखाए तापनि धन्यवाद दिन्छ भन्ने अर्थले भरिएको होइन । यदि विभेदमा जोड दिने हो भने त्यसलाई बढी महत्त्व दिनु हुँदैन, एउटा अवस्थामा धन्यवाद दिनलाई कारणको रूपमा जोडिएको छ भने अर्को अवस्थामा यसलाई सर्वाङ्गीण र आवश्यक अवस्थाको रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

७, ८ पद ७ को मतलब यो होइन, कहिलेकाहीँ लोकप्रिय रूपमा बुझिएको र उद्धृत गरिएको, एक व्यक्ति सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रमा आफैंको लागि पर्याप्त हुदैँन् । यो समाजको क्रममा स्वार्थी र आत्मनिर्भर स्वतन्त्रता विरुद्ध निर्देशित छैन । यस खण्डमा समग्रमा यो मनोवृत्तिको निन्दा गरिएको छ र अरूको लागि विचारशीलताको माग राखिएको छ । तर यस पदमा, पद ८ ले स्पष्ट रूपमा देखाउँदछ, के कुरामा जोड दिइन्छ कि विश्वासी प्रभुको लागि जिउँछ, आफ्नो लागि होइन । यो पद ६ को तीन पटक दोहोरिने "प्रभुसामु" र पद ८ को "परमप्रभुसामु" जिउने र मर्ने कुरामा के समावेश छ यसलाई व्यक्त गर्ने एक नकारात्मक तरिका हो । यी दुई पदहरूमा यो विश्वासीको व्यक्तिपरकलाई नियमन र नियन्त्रण गर्ने सिद्धान्त हो । मनोवृत्ति जुन नजरमा छ, अधीनताको स्वभाव, आज्ञाकारिता, प्रभुप्रति भक्ति र यसले संकेत गर्दछ, जस्तै पहिले उल्लेख गरिएको छ (१२:२), विश्वासीको मार्गनिर्देशन उद्देश्य प्रभुलाई राम्रोसँग प्रसन्न पार्नु हो । १२:२ मा यो परमेश्वरलाई खुशी पार्ने सन्दर्भमा भनिएको छ, अब यो प्रभु ख्रीष्ट हो जसले चिन्तन गरिरहेको छ । द्वन्द्व छैन । यदि हामीले

[218] "तर उसले नखाने कुराहरूका लागि, जुन बेतुका थियो, न त उसले नखाने, जो फरिसीहरू थिए (लूका १८:११) को लागि धन्यवाद दिइन्छ, तर उसले के खान्छ, अर्थात् तरकारी खानाको लागि" (फिलिप्पी: op. cit) ., ad loc) ।

अनुभवद्वारा पत्ता लगायौं कि परमेश्वरको इच्छा असल र मनपर्दो र सिद्ध हो भने, यो किनभने हामी हाम्रो जीवनमा ख्रीष्टको प्रभुत्वको मान्यतामा आएका छौं । उहाँको मध्यस्थता क्षमतामा ख्रीष्टको प्रभुत्व परमेश्वरको सार्वभौमिकता जस्तै समावेशी र व्यापक छ (मत्ती ११:२७; २८:१८; यूहन्ना ३:३५; ५:२३; प्रेरित २:३७; एफिसी १: २०-२२; फिलिप्पी २:९-११; यो केवल येशूको विश्वास र उहाँप्रति आज्ञाकारी हो कि हामीले परमेश्वरको इच्छा के हो भनेर पत्ता लगाउन सक्छौं ।

यस्तो देखिन्छ कि पद ७, ८ मा विचार अब प्रभुप्रति सचेत भक्तिको होइन तर ख्रीष्टले विश्वासीसँग राख्नुभएको वस्तुगत सम्बन्धको हो । किनकी हाम्रो मृत्युलाई प्रभुको समर्पणको अभ्यासमा कसरी मान्न सकिन्छ ? यस अनुमानलाई अस्वीकार गर्नुमा दुईवटा कारणहरू छन् । (१) पद ६ मा तीन पटक दोहोरिएको "परमप्रभुमा" भन्ने अभिव्यक्तिको आयातलाई पद ८ मा उही अभिव्यक्तिमा लैजानुपर्दछ । यो विशेष गरी "हामी बाँचौं, हामी प्रभुमा बाँच्दछौं" भन्ने शब्दहरूमा देखिन्छ । पद ७ ले कारण दिन्छ कि यो किन प्रभुलाई हामीले खान्छौं वा खाँदैनौं, र पद ८ पद ७ मा अस्वीकार गरिएको कुराको सकारात्मक समकक्ष हो । त्यसैले तीन पदहरूको अनुक्रम र नजिकको सम्बन्धले परमेश्वरको सचेत सेवाको आवश्यकता पर्दछ । प्रभु, पद ६, ७ मा स्पष्ट रूपमा हेर्दा, पद ८ मा "परमप्रभुलाई" को अर्थलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । (२) यो सत्य हो कि मृत्युको घटना हाम्रो इच्छाले बनाइएको कुरा होइन । तर यहाँ के विपरित छ, अर्थात् जीवनमा पनि त्यस्तै छ । यो हाम्रो इच्छाले जीवनको कार्यकाल निर्धारण गर्दैन । त्यसकारण, जीवन र मृत्युको बिचमा यो हदसम्म समानान्तर छ । यसरी यो विचार यस्तो देखिन्छ कि विश्वासीले मृत्युको बारेमा विचार गर्दा, साथै यस जीवनमा व्यवहारका सबै विवरणहरूमा, उसले प्रभुको इच्छाको बारेमा सचेत हुन्छ र प्रभुप्रतिको भक्तिको भावना मर्ने कार्यमा निलम्बित हुँदैन । निस्सन्देह, जहाँसम्म पछिको सम्बन्ध छ, यो सबैभन्दा माथि प्रभुको हुनुको चेतना हो तर उच्चारण अझै पनि विश्वासीको चेतनामा सत्य हो (२ कोरिन्थी ५: ८, ९; फिलिप्पी १:२०-२५) । र यो सचेत राजीनामा र मृत्युको स्वीकृतिले पद ८ को उत्तरार्धमा उल्लेख गरिएको आश्वासनमा

उनीहरूको समर्थन पाउँछ कि "यसकारण हामी बाँचौं, वा मर्ने, हामी प्रभुको हौं" ।

यो आश्वासन, यद्यपि यो विश्वासीद्वारा मनोरञ्जन गरिएको छ र जीवित र मर्नेमा प्रभुलाई उहाँको समर्पणको लागि अपरिहार्य छ, तर विश्वासीद्वारा सचेत रूपमा प्रयोग गरिएको विश्वासलाई जनाउँदैन तर ख्रीष्टले उहाँसँग कायम राख्नु भएको कब्जा सम्बन्धलाई जनाउँछ ।[219] यसले पद ९ मा ख्रीष्टको सर्वव्यापी प्रभुत्वको दावीको लागि तयारी गर्छ ।

यी दुई पदहरूमा हामीले मृत्युप्रतिको मनोवृत्तिमा विश्वास गर्नेको जीवनमा भएको परिवर्तनको साक्षी दिन्छौं । मृत्यु आफैले पापको ज्यालाको रूपमा आफ्नो चरित्र गुमाएको वा अन्तिम शत्रु हुन छोडेको कारण होइन । मृत्यु राम्रो बन्दैन; यो दुष्टता हो, पापले संसारमा ल्याएको असामान्यता हामीसँग पावलको आफ्नै मामलामा यो मान्यता छ जब उनले भने, "हामीलाई लुगा नलगाउनेको लागि होइन तर हामी लुगा लगाइनेछौं" (२ कोरिन्थी ५:४) । हामीलाई पुनरुत्थानमा मात्र मृत्युलाई विजयमा निलाइनेछ भनेर सम्झाइन्छ (१ कोरिन्थी १५:५४) । मृत्युप्रतिको रूपान्तरित मनोवृत्ति (हिब्रु २:१४, १५) मृत्युको चरित्रमा कुनै परिवर्तनबाट होइन तर ख्रीष्टले मृत्युसम्म के गर्नुभयो भन्ने विश्वासबाट र अन्तमा उहाँले के गर्नुहुनेछ भन्ने जीवित आशाबाट उत्पन्न हुन्छ । उनको विजयको यो ख्रीष्टको पुनरुत्थान हो, उहाँको ढाँचा पछि पुनरुत्थानको आशा र पाप हटाउने मृत्युको डंक हो जसले विश्वासीको सम्बन्धलाई मृत्युमा परिवर्तन गर्दछ । यो परिवर्तन यति कट्टरपन्थी छ कि यसको विश्वासमा प्रेरितले "विदा हुने र ख्रीष्टसँग हुने इच्छा गर्न सक्थे; किनकि यो धेरै राम्रो छ" (फिलिप्पी १:२३) ।

९ यो पदले पद ८ को उत्तरार्धमा फर्काउँछ र जग्गालाई बताउँछ जसमा स्वामित्वको प्रभुत्व भर्खरै घोषणा गरिएको छ । यो आधार

---

[219] "यसकारण यो पछ्याउँछ ... कि उहाँ प्रभुको सम्पत्तिको हरेक अवस्थामा रहनुहुन्छ । वचनको रूपमा τῷ κυρίῳ, प्रभुलाई, पदको पहिलो भागमा अभिषेक व्यक्त गरिएको छ; त्यसैले प्रभुको जेनेटिभ τοῦ κυρίου, अन्तिम प्रस्तावमा अधिकार व्यक्त गर्दछ" (Godet: op. cit., ad loc.) ।

तथापि, जसरी ख्रीष्टले यो प्रभुत्व सुरक्षित गर्नुभयो र विशेष गरी ख्रीष्टले मर्ने र पुन: बौरी उठ्ने उद्देश्यको सन्दर्भमा अर्थात्, उहाँले यो प्रभुत्व सुरक्षित गर्न सकून् भन्ने सन्दर्भमा भनिएको छ । यस पाठको सन्दर्भमा धेरै अवलोकनहरू छन् ।

(१) यहाँ ख्रीष्टको प्रभुत्व परमेश्वरको पुत्रको रूपमा स्वदेशी अधिकारद्वारा ख्रीष्टको होइन; यसलाई सुरक्षित गर्न आवश्यक थियो । यो छुटकारा सम्बन्धको प्रभुत्व हो र त्यस्ता सार्वभौमिकतामा निहित छैन जुन उहाँको सृष्टिको सद्गुणमा उहाँको हो । यो मध्यस्थताको उपलब्धिद्वारा प्राप्त हुन्छ र उहाँको अपमानको इनाम हो (प्रेरित २:३६; रोमी ८:३४; फिलिप्पी २:९-११) ।

(२) यो प्रभुत्व सुरक्षित गर्ने र प्रयोग गर्ने अन्त्यमा उहाँ "मर्नु र बाँच्नु भयो" ।[220] पछिल्लोले उहाँको मृत्यु हुनु अघि पृथ्वीमा उहाँको जीवनलाई जनाउँदैन तर उहाँको पुनरुत्थानलाई जनाउँछ ।[221] अनुक्रमले यो संकेत गर्दछ । यदि पृथ्वीमा जीवनलाई ध्यानमा राखिएको भए क्रम "बाँच्ने र मर्ने" हुने थियो । साथै, पावलले पुनरुत्थान (५:१०; २ कोरिन्थी ४:१०),[222] को सन्दर्भमा सम्बद्ध संज्ञा "जीवन" प्रयोग गर्छन् र प्रभुत्व प्राप्त भएको प्रक्रियाको अभिन्न घटनाको रूपमा पुनरुत्थानको उल्लेख यहाँ माग गरिएको छ । यो उपयुक्त छ कि यो शब्द पुनरुत्थानलाई जनाउने अन्य शब्दहरू भन्दा सट्टा प्रयोग गरिनुपर्थ्यो किनभने यो समान शब्द पद ७, ८ मा प्रयोग गरिएको छ र विशेष गरी किनभने "मरेका र जीवित" मा "मरेका र जीवित" को समानान्तर छ । पाठको पछिल्लो भाग येशूले आफ्नो पुनरुत्थान शक्तिमा जिउनुभएको जीवनद्वारा विश्वासीहरू प्रभुमा बाँच्छन् ।

---

[220] ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν द्वारा समर्थित א*, क, ख, ग र धेरै संस्करणहरू ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη द्वारा समर्थित छ र जसमा विभिन्न प्रकारका πακνε हरू सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण छन् ì ἀνέστη καὶ ἔζησεν एल, पी र अभिशापको मासद्वारा समर्थित छन् ।

[221] एओरिस्ट आफ्नो मृतकबाट जीवित भएको व्यक्त गर्न अनुकूलित छ । यो इन्सेप्टिभ एओरिस्ट हो । प्रायः ख्रीष्टको पुनरुत्थानलाई परमेश्वर पिताको कार्यको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिन्छ । यो उदाहरण यूहन्ना २:१९ को समानता पछि येशू स्वयं को कार्य को सन्दर्भ मा लिन सकिन्छ; १०:१७, तर एजेन्सीमा कुनै प्रतिबिम्ब नभएको सम्भावना बढी छ। विचार उसको फेरि बाँच्नु भएको तथ्यमा केन्द्रित छ ।

[222] प्रकाश १:१८; २:९ महत्त्वपूर्ण समानान्तरहरू हुन् जसमा ζάω पुनरुत्थानको सन्दर्भमा प्रयोग गरिन्छ ।

यसरी येशूको पुनरुत्थानलाई "जीवित" भनेर हेरिएको र ख्रीष्टप्रतिको भक्तिको जीवनको बिचमा एक पत्राचार छ, जुन यस खण्डमा सबैभन्दा अगाडि छ (६:४, ५; २ कोरिन्थी ४:१०-१२; कलस्सी ३:१-३) ।

(३) ख्रीष्टलाई "मरेका र जीवितहरू दुवै" माथि प्रभुत्व प्राप्त गर्ने रूपमा चित्रण गरिएको छ । यहाँको क्रम ख्रीष्टको "मरे र बाँचे" भन्ने कुरासँग मेल खान्छ । "मरेका र जीवित दुवै" को रूपले सार्वभौमिकतालाई जोड दिन्छ जुन ख्रीष्टले दुवै क्षेत्रमा समान रूपमा प्रयोग गर्नुहुन्छ । उहाँले यो प्रभुत्व प्राप्त गर्नुभएको छ किनभने उहाँ आफैं मृत्युको दायरामा प्रवेश गर्नुभयो, मृत्युलाई जित्नुभयो र जीवनको प्रभुको रूपमा विजयी हुनुभयो । उहाँले दुबै डोमेनहरूमा आफ्नो सर्वोच्चता स्थापित गर्नुभयो र त्यसैले जुनसुकै क्षेत्रमा विश्वासीहरूको वासस्थान छ तिनीहरू उहाँको प्रभुत्वमा जसको लागि मर्नुभयो र पुनरुत्थान हुनुभयो तिनीहरूको रूपमा अँगालेका छन् । यस प्रभुत्वको विचारलाई एफेसी ४:९, १० मा विस्तार गरिएको छ जहाँ ख्रीष्टले सबै चीजहरू भर्नुहुन्छ भनेर भनिएको छ र जसद्वारा यसलाई सुरक्षित गरिएको छ त्यो पृथ्वीको तल्लो भागमा झर्नु र सबै स्वर्गहरूमा उक्लनु हो ।[223]

(४) यद्यपि यो ख्रीष्टको प्रभुत्वलाई अविश्वासी मृत र जीवित अंगालो गर्ने भनेर सोच्नु उचित छ (यूहन्ना ५:२६-२९) तर सन्दर्भको कारणले यो पाठलाई सबै समावेशी सन्दर्भ भएको रूपमा बुझ्न सम्भव हुनेछैन । हामी पद ८ को अन्तिम खण्डलाई समावेशी रूपमा व्याख्या गर्न सक्दैनौं र पद ९, यो याद गर्नुपर्दछ, "हामी प्रभुका हौं" भन्ने आश्वासनको आधार सेट गर्दछ, विश्वासीहरूको लागि मात्र आश्वासन हो ।

१०-१२ यहाँ प्रेरितले पद ३ को विचारमा फर्कन्छ कि कमजोरहरूले बलियोलाई न्याय गर्ने होइन र बलियोले कमजोरहरूलाई बेवास्ता गर्न सक्दैन । तर रूपको भिन्नताले सम्बन्धित दुर्गुणहरूको अभियोगमा बल थप्छ । पद ३ मा यी

[223] ई.के. सिम्पसन: कमेन्टरी अन द एपिस्टल टु द एफिसियन्स (ग्रान्ड र्यापिड्स, १९५७), पृष्ठ ९१, एन १७ ।

मनोवृत्तिहरूबाट टाढा रहन आग्रह गरिएको छ । अब हामीसँग सोधपुछ गर्ने ठेगाना छ (पद ४क) जसले भाइलाई न्याय गर्ने वा घृणा गर्ने अनुमानलाई औंल्याउँछ । जोड यसो भन्दै व्यक्त गर्न सकिन्छ: "तपाईंको भाइको न्याय गर्न कसले बञ्चरो हान्छ ? वा आफ्नो भाइलाई घृणा गर्ने तिमी को हौ ?" अभियोगले यसको वारेन्ट दुबै अघिबाट प्राप्त गर्दछ, अर्थात् कि ख्रीष्ट प्रभु हुनुहुन्छ र पछिबाट अर्थात् यो परमेश्वरको न्याय-आसनको अगाडि हामी सबै देखा पर्नु पर्छ । प्रत्येक मामलामा पाप त्यसैले ख्रीष्ट र परमेश्वरको लागि मात्र सम्बन्धित विशेषाधिकारहरूको धारणामा रहन्छ ।

पद १० को हप्किले विशेष गरी पदको अन्त्यमा परमेश्वरको न्याय-आसनमा गरेको अपीलबाट आफ्नो बल तान्दछ ।[224] परमेश्वरको न्यायको लागि गरिएको अपीलले "न्याय" को पक्षमा मात्र हप्काउने रूपमा सान्दर्भिक छ भनेर हामीले मान्नुहुन्न । कमजोर वा त्यो पनि तिनीहरूसँग अधिक सान्दर्भिक छ । बलियोको दुर्गुण संयमसँग समान रूपमा असंगत छ जुन भविष्यको न्यायले चाहिन्छ । त्यो सबै परमेश्वरको न्याय-आसनको अगाडि खडा हुनेछ जुन अरूलाई न्यायमा बस्ने हाम्रो अशुद्धताको लागि सबैभन्दा गम्भीर प्रकारको हप्काइ प्रदान गर्दछ, चाहे त्यो घृणित निन्दा वा घमण्डी अवहेलनाको रूपमा होस् ।

न्यायी र अन्यायपूर्ण प्रेरितको लागि अन्तिम न्यायको सार्वभौमिकता यस पत्र (२:५-१६) मा पहिले नै प्रकट भएको थियो । वर्तमान पाठमा उहाँले विश्वासीहरूलाई सम्बोधन गर्दै हुनुहुन्छ, त्यसैले विश्वासीहरूलाई भनिएको छ "हामी सबै परमेश्वरको न्याय-आसनको अगाडि खडा हुनेछौं" । २ कोरिन्थी ५:१० मा विश्वासीहरूलाई पनि त्यस्तै गरी उहाँले बोल्नुहुन्छ जब उहाँले भन्नुहुन्छ, "हामी सबै ख्रीष्टको न्याय-आसनको अगाडि प्रकट हुनुपर्दछ" । त्यसैले यी दुई पदहरूले विश्वासीहरूका लागि भविष्यको न्यायको निश्चिततालाई सबै

[224] पढाइ θεοῦ लाई त्यस्ता अनसियलहरू द्वारा समर्थित छ कि अन्य पठन Χριστοῦ लाई कमै अपनाउन सकिन्छ । यो हुन सक्छ कि Χριστοῦ २ कोरिन्थी ५:१० ले रोमी १४:१० को पाठलाई प्रभाव पार्यो । र यो पछिको अवस्थामा θεοῦ लाई उपयुक्त भेरियन्टको रूपमा लिने अर्को कारण हुनेछ ।

विवादभन्दा बाहिर राख्छन् । यो केवल बाइबलीय विचारको ढाँचाबाट विचलित भएर मात्र हो कि शंकाको मनोरन्जन गर्न सकिन्छ वा विश्वासीको चेतना यसद्वारा सर्त हुन असफल हुन्छ । यसबाहेक, यो निर्णय व्यक्तिहरूको मात्र होइन । यो विश्वासीहरूको व्यवहारको बारेमा पावल यहाँ बोल्दै हुनुहुन्छ र यो गलत व्यवहारको सुधारको लागि हो कि परमेश्वरको भविष्यको न्यायको तथ्य जोडिएको छ । यसबाट आचरणको मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ । अर्को खण्डले यसलाई प्रश्नभन्दा बाहिर राख्छ: प्रत्येकले "शरीरमा भएका कुराहरू प्राप्त गर्नेछन्, चाहे त्यो राम्रो होस् वा नराम्रो होस्" (२ कोरिन्थी ५:१०; १ कोरिन्थी ३:८-१५; ४:५; उपदेशक १२:१४) । न्यायले सबै व्यक्तिहरूलाई मात्र होइन सबै कार्यहरूलाई पनि समेट्छ ।

धर्मशास्त्रको समर्थन यशैया ४५:२३ बाट लिइएको छ । पदको अंशमा हिब्रू र ग्रीकबाट मात्र महत्त्वपूर्ण परिवर्तन उद्धृत गरिएको छ कि सूत्र प्रयोग गर्नुको सट्टा, "मैले शपथ खाएको छु" प्रेरितले पुरानो नियमको अर्को सूत्र प्रयोग गर्दछ जसको प्रभाव उस्तै छ: "जसरी म जीवित छु, प्रभु भन्छन् ।" (संख्या १४:२८; व्यवस्था ३२:४०; यशैया ४९:१८; इजकिएल ३३:११) । उद्धृत रूपमा बाँकी शब्दहरूको क्रममा थोरै परिवर्तन बाहेक ग्रीक संस्करणसँग मेल खान्छ । यशैयाको यस अध्यायको खण्डन भनेको प्रभु परमेश्वर हुनुहुन्छ र त्यहाँ अरू कोही छैन (पदहरू ५-७, १४, १८, २१, २२) । यो सीधा न्यायको तथ्यसँग सम्बन्धित छ । यो किनभने परमेश्वर परमेश्वर नै हुनुहुन्छ र अर्को कोही छैन कि उहाँले अन्तिम निर्णयको लागि इतिहासको सम्पूर्ण दृश्य उहाँको अगाडि ल्याउनु पर्छ । सबै कुरालाई इक्विटीका साथ न्याय गर्नुपर्छ । "उहाँले संसारलाई धार्मिकताले न्याय गर्नुहुनेछ, र मानिसहरूलाई उहाँको सत्यताले न्याय गर्नुहुनेछ" (भजन ९६:१३; ९८:९) । यो सार्वभौमिक र सबै समावेशी न्यायको वास्तविकतालाई मनोरञ्जन गर्न अनिच्छुकता परमेश्वरको महिमाको चासो र मागहरूको सट्टा ख्रीष्टको आगमनमा विश्वासीहरूको सान्त्वना र आनन्दको कल्पना गरिएको कुरामा व्याकुलताबाट उत्पन्न हुन्छ । पछिल्लो सधैं विश्वासीको दृष्टिकोणमा सर्वोच्च हुनुपर्छ । र यो बिर्सनु हुँदैन कि, यद्यपि परमेश्वरले खराबी र असललाई न्यायमा

ल्याउनुहुनेछ, त्यहाँ विश्वासीको आनन्दमा कुनै कमी हुनेछैन, किनभने यो पूर्ण खुलासाको परिप्रेक्ष्यमा उहाँको मुक्तिमा परमेश्वरको महिमाको पुष्टि हुनेछ । यो पूर्ण रूपमा प्रकट हो । यो प्रकटीकरणको प्रकाशमा मात्र विश्वासीको आनन्द पूर्ण हुन सक्छ । न्यायमा गम्भीरता समावेश छ र यस विचारबाट विश्वासी सधैं विश्वासको जीवनमा क्रियाशील हुनुपर्छ । तर यो पनि भव्यताले भरिएको छ र मुक्तिको समापन र सबै चीजहरूको समापनको लागि अपरिहार्य भव्यता हो ।[225]

पद १२ ले न्यायको तथ्यलाई पुनरावेदन पूरा गर्दछ जुन रिमाइन्डरमा निहित छ जुन खाता हो जुन प्रत्येक व्यक्तिले आफैंले परमेश्वरलाई दिनेछ । यो परमेश्वरलाई प्रत्येकले लेखा दिनेछ, मानिसहरूलाई होइन । उसले लेखा दिने हो, अरूको तर्फबाट होइन । त्यसोभए विचार अब परमेश्वरलाई दिइने खाताको प्रकाशमा आफैलाई न्याय गर्ने आवश्यकतामा केन्द्रित छ ।[226] हामीले अरूको न्यायमा बस्नुको सट्टा आफैंलाई न्याय गर्नुपर्छ ।

१४:१३–२३

१३ यसकारण अब उसो एक-अर्काको न्याय नगरौं; तर बरु आफ्नो भाइको बाटोमा कुनै ठेस लाग्ने कुरा वा कुनै ठक्कर दिने कारण राख्दैनौं भन्ने संकल्प गरौं !

१४ म जान्दछु, र प्रभु येशूमा म निश्चित छु, कि कुनै पनि कुरा आफै-आफ अशुद्ध हुँदैन; तर जसले कुनै कुरा अशुद्ध ठान्छ, त्यसैका लागि मात्र त्यो अशुद्ध हुन्छ ।

१५ तर यदि तिम्रो भाइ तिम्रो खानेकुराको कारणले दुःखित छ भने तिमी प्रेममा हिँड़िरहेका छैनौ । जसका निम्ति ख्रीष्ट मर्नुभयो, उसलाई तिमीले आफ्नो खानेकुराद्वारा नष्ट नगर !

१६ यसकारण तिमीहरूको भलाइको निन्दा हुन नदेऊ !

---

[225] फिलिप्पी २:१०, ११ यशैया ४५:२३ बाट उद्धरणको अर्को उदाहरणको लागि हो ।
[226] पद १२ को अन्त्यमा τῷ̃ θεῷ̃ छोड्नको लागि राम्रो वारेन्ट छैन ।

१७ किनकि परमेश्वरको राज्य खानु-पिउनु होइन, तर पवित्र आत्मामा धार्मिकता, मेलमिलाप र आनन्द हो ।
१८ किनकि जसले यी कुराहरूमा ख्रीष्टको सेवा गर्दछ, ऊ परमेश्वरका निम्ति मनपर्दो र मानिसहरूका निम्ति स्वीकारयोग्य हुन्छ ।
१९ यसकारण हामी मेलमिलापका कुराहरू र एक-अर्काको उन्नति गर्ने कुराहरूको पछि लागौं !
२० खानेकुराका लागि परमेश्वरको काम नष्ट नगर ! वास्तवमा सबै कुराहरू शुद्ध छन्, तर त्यस मानिसका निम्ति खराब हो, जसले खाँदाखेरि ठेस खान्छ ।
२१ मासु नखानु, वा दाखमद्य नपिउनु, वा त्यस किसिमको कुनै काम नगर्नु नै असल हो, जसद्वारा तिम्रो भाइलाई ठेस लाग्छ, लड्छ, वा कमजोर पारिन्छ ।
२२ के तिमीसँग विश्वास छ? यसलाई परमेश्वरको सामु आफैसँग राख । त्यो मानिस धन्य हो, जसले आफूले स्वीकार गरेको कुरामा आफूलाई दोषी ठहराउँदैन ।
२३ अनि शङ्का गर्नेले खायो भने ऊ दोषी ठहरिन्छ, किनभने उसले विश्वाससित खाएन; किनकि हरेक कुरा, जो विश्वासबाटको होइन, त्यो पाप हो ।

यो खण्ड धेरै हदसम्म बलियोहरूलाई निर्देशित गरिएको छ र उनीहरूलाई त्यस्तो कार्यको निर्देशन दिन्छ जुन कमजोरहरूलाई प्रेम चाहिन्छ । पत्रको यस भागमा प्रेममा कति जोड हुन्छ भनेर पहिले नै उल्लेख गरिएको छ (१२:९; १३:८-१०) । प्रेम अनुसार हिंड्ने आवश्यकता (पद १५) यस खण्डमा व्यवहारमा लागू गरिएको छ जुन कमजोर भाइहरूको भलाइको लागि विचार गर्न बलियोको तर्फबाट बाध्य हुनुपर्छ ।

१३, १४ पद १३ मा "न्यायाकर्ता" शब्द प्रयोग गरिएको दुई भिन्न इन्द्रियहरूको बल बाहिर ल्याउन सरल अनुवादमा सम्भव छैन र न त विभिन्न कालहरूको प्रभावमा नै । पहिलो उदाहरणमा "न्यायाकर्ता"

लाई सेन्सोरियस जजमेन्टको अर्थमा प्रयोग गरिएको छ, दोस्रोमा यो राम्रो अर्थमा "निर्धारण" गर्न प्रयोग गरिएको छ (२ कोरिन्थी २:१) । हामीले पद ४ र ५ मा समान भिन्नता भेट्टायौं । यसरी हामीसँग अर्को उदाहरण छ जसमा प्रेरितले एउटै शब्दलाई क्रमिक खण्डहरूमा फरक अर्थमा प्रयोग गर्न सक्छन् । विभिन्न कालहरूको प्रभाव यसरी व्यक्त गर्न सकिन्छ: " यसकारण अब उसो एक-अर्काको न्याय नगरौं; तर बरु आफ्नो भाइको बाटोमा कुनै ठेस लाग्ने कुरा वा कुनै ठक्कर दिने कारण राख्दैनौं भन्ने संकल्प गरौं ! " सही प्रकारको न्यायको आउनु अहिलेको गलत प्रकारको न्यायसँग विपरित छ ।[227]

किनकि सेन्सोरियस न्याय कमजोरहरूको दुर्गुण थियो (पदहरू ३, ४, १०), यो सोच्न सकिन्छ कि यो आग्रह तिनीहरूलाई सम्बोधन गरिएको हो । त्यस घटनामा पद १३ को पछिल्लो भागलाई कमजोरहरूमा लागू गर्नुपर्दछ र तिनीहरूले बलियोको बाटोमा ठेस लाग्न सक्छन् भन्ने अर्थ बुझाउनुपर्छ । यस्तो घटनाको बारेमा सोच्न असम्भव छैन । एक कमजोर व्यक्तिले आफ्नो बिन्तीलाई वर्ज्य गर्न दबाब दिएमा बलियोको मनमा शंका उत्पन्न हुन सक्छ र बलियो व्यक्तिको विश्वासमा कमजोर हुन्छ र ठेस लाग्न सक्छ । प्रश्नहरू उत्तेजित हुन्छन् जहाँ तिनीहरू अवस्थित हुँदैनन् र अन्योलताको परिणाम मद्दतको सट्टा बाधा हुन्छ ।

तथापि, यो व्याख्या पद १४, १५ मा लैजान असम्भव छ । यी पदहरूमा यो कमजोर व्यक्ति हो जसलाई ठेस लाग्ने र यसरी शोकित रूपमा चित्रण गरिएको छ । पद १४, १५ पद १३ सँग यति नजिकको सम्बन्ध छ कि पद १३ को पछिल्लो भागलाई कमजोरहरूको ठेस र प्रोत्साहनलाई सन्दर्भ गर्ने रूपमा लिइन्छ, त्यसैले बलियोलाई निर्देशित गरिएको छ । यो याद राख्नु पर्छ कि पद १०-१२ ले दुबै वर्गहरूलाई चिन्तन गर्दछ र दुबैको दुर्गुण भनेको परमेश्वरको मात्र हो, अर्थात् न्यायको अधिकारलाई आफैंमा लिने अनुमान गर्नु हो । यसरी बलवानको दुर्गुणलाई पनि "न्याय" मानिन्छ । पद १०-१२ मा पाइने यस फराकिलो अर्थलाई ध्यानमा राख्दै, पद १३ को उपदेशहरूलाई

---

[227] κρίνωμεν र aorist अनिवार्य κρίνατε cf मा अत्यावश्यक बलको साथ वर्तमान सब्जेक्टिव बीचको भिन्नतामा । ब्लास र डेब्रुनर: op. cit, पृष्ठ १७२ ।

बलियोहरूलाई लागू गर्नु उचित छ र तिनीहरूलाई विशेष रूपमा सम्बोधन गरिएको रूपमा लिनु पनि उचित छ । पद १३ को निषेधात्मक भागलाई दुवै वर्गलाई निर्देशित गरिएको मान्नु प्रश्नको बाहिर छैन । तर सकारात्मक खण्ड बलियोमा लागू हुनुपर्दछ र नकारात्मक र सकारात्मक एकअर्कामा निर्भर भएकाले, बलियोलाई सम्बोधन गरिएको सल्लाहको रूपमा सम्पूर्णलाई लिनु राम्रो हुन्छ ।[228] तिनीहरूले कमजोर भाइको बाटोमा "ठेस लाग्ने बाधा" वा "लड्ने अवसर" राख्नु हुँदैन ।

ठक्कर खानु भनेको बाटोमा बाधा हुनु हो जसमा मानिस ठेस लाग्न सक्छ । पतन वा खस्ने अवसरले शाब्दिक रूपमा जाललाई बुझाउँछ । यहाँ यी शब्दहरू रूपक रूपमा प्रयोग गरिएका छन् र उही विचार व्यक्त गर्छन्, अर्थात् जुन पापमा झर्ने अवसर हुन्छ । सबैभन्दा बढ्दो अर्थमा एक व्यक्तिको अगाडि झर्ने अवसर राखिएको छ जब मनसाय प्रलोभनको हुन्छ, त्यहाँ जानाजानी मनसाय छ कि व्यक्ति खस्न सक्छ । हामीले यस मामलामा बलियो व्यक्तिहरू त्यो अभिव्यक्त अभिप्रायद्वारा क्रियान्वित रूपमा परिकल्पना गरिएको हो भनेर मान्नु हुँदैन । तर यसले आफ्ना भाइहरूको पक्षमा कमजोर भएको अवस्थामा बलियोले लिनु पर्ने हेरचाहलाई मात्र जोड दिन्छ। कमजोर भाइको लागि ठेसको अवसर बन्ने कुराबाट पछि नहट्दा बलियोहरूलाई ठेस लाग्ने बाधा मानिन्छ । के निन्दा गरिएको छ अविवेकीपन हो जसले कमजोरहरूको धार्मिक हितलाई त्याग्छ ।

केही खानेकुरा र पेय पदार्थहरूबाट परहेज गर्ने अन्तरनिहित विश्वास यो थियो कि यी चीजहरू आन्तरिक रूपमा खराब थिए र यी उद्देश्यहरूको लागि तिनीहरूलाई प्रयोग गर्नु अशुद्ध र ख्रीष्टियनलाई शासन गर्ने नैतिकताको विपरीत थियो । प्रेरितले बाइबलीय सिद्धान्त प्रस्तुत गरेका छन् कि कुनै पनि कुरा आफैमा अशुद्ध छैन, कि उहाँले अन्यत्र भनेझैं, "परमेश्वरका हरेक प्राणी असल छन् र कुनै पनि

[228] यो सम्भव छ कि पद १३ को पहिलो उपदेश दुबै पक्षहरूलाई निर्देशित गरिएको छ र त्यसपछि दोस्रो खण्डमा बलियोलाई प्रतिबन्ध लगाइएको छ । तर उल्लेख गरिएका कारणहरूका लागि दुवै उपधाराहरूलाई एउटै सन्दर्भ भएको मान्नु बढी उचित देखिन्छ ।

कुरालाई अस्वीकार गर्न मिल्दैन, यदि यो धन्यवादका साथ ग्रहण गरियो भने" (१ तिमोथी ४:४) । यो हाम्रो प्रभुद्वारा पुष्टिको सत्य हो (मर्कुस ७:१५) । यस सिद्धान्तको पावलको उच्चारणको बारेमा महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने उसले यसलाई व्यक्त गर्ने तरिका हो: "मलाई थाहा छ, र प्रभु येशूमा म विश्वस्त छु" । "मलाई थाहा छ, र म विश्वस्त छु" भन्दा धेरै शब्दहरूको कुनै पनि रूपले उहाँको विश्वासको पूर्णतालाई पूर्ण रूपमा व्यक्त गर्न सक्दैन र कुनै पनि स्वीकृतिले "प्रभु येशूमा" थप्नु भन्दा बढी यो विश्वासको सत्यता प्रमाणित गर्न सक्दैन । पछिल्लो सूत्रलाई उहाँको शरीरको समयमा ख्रीष्टको शिक्षाको लागि अपीलको रूपमा लिनु हुँदैन (मर्कुस ७:१९), यद्यपि यो शिक्षा सान्दर्भिक छ । पावलले यहाँ ख्रीष्टसँगको एकता र सङ्गतिलाई संकेत गर्दछ र "ख्रीष्ट येशूमा" को अर्थ यो हो कि विश्वासबाट उत्पन्न हुन्छ, संगति छ र ख्रीष्टसँगको मिलन र संगतिद्वारा प्रमाणित हुन्छ जुन, प्रेरितको लागि परिभाषित गर्ने सबैभन्दा विशेषता तरिका भनेको मुक्तिदातासँग उनको सम्बन्ध हो ।

"अशुद्ध" शब्द एक शब्द हो जसको मूल अर्थ सामान्य हो र त्यसपछि अशुद्ध वा अपवित्रको अर्थ आयो (मर्कुस ७:२, ५; प्रेरित १०:१४; हिब्रू १०:२९; प्रकाश २१:२७) । त्यो "कुनै पनि कुरा आफैंमा अशुद्ध छैन" त्यो बलियो व्यक्तिले सबै चीजहरू खान सक्छ भन्ने विश्वासको औचित्य हो (बनाम २) र विश्वासको कमजोरीले गर्दा कसैको तर्फबाट परहेज गर्नुको कारण हो । यो सिद्धान्त सबै निषेधवादको खण्डन हो जसले मानिसको हृदयमा भन्दा चीजको ढोकामा गलतको जिम्मेवारी राख्छ । यस नैतिकताको आधारभूत खराबी यो हो कि यसले परमेश्वरलाई सृष्टिकर्तालाई जिम्मेवार बनाउँछ र ईश्वरनिन्दा र गलत कुराको लागि मानव जिम्मेवारीलाई कम गर्ने प्रयास दुवै समावेश गर्दछ । कुनैपनि कुरा आफैंमा अशुद्ध छैन भनी जोड दिएर बलवानहरूलाई आफ्नो बिन्तीको प्रस्तावना प्रेरितको लागि आवश्यक थियो । अन्यथा बिन्तीले कमजोरहरूको धार्मिक हितलाई ध्यानमा राखेर पूर्ण रूपमा आफ्नो चरित्र गुमाउनेछ । यदि केहि चीजहरू भित्री रूपमा खराब थिए भने, तब बलियोहरूले

तिनीहरूको आफ्नै धार्मिक स्वार्थको सन्दर्भमा तिनीहरूको प्रयोगबाट टाढा रहनु पर्छ ।

यद्यपि कुनै पनि चीज आफैमा अशुद्ध छैन, यसले सबै चीजहरू प्रत्येकको लागि शुद्ध छ भनेर पछ्याउँदैन । यो पद १४ को पछिल्लो भागको बल हो । प्रत्येक व्यक्तिको विश्वासलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । यहाँ प्रस्तुत गरिएको अवस्था १ कोरिन्थी ८:४, ७ मा प्रेरितले व्यवहार गरेको जस्तै छ । "हामीलाई थाहा छ", पावल भन्छन्, "संसारमा कुनै पनि मूर्ति छैन, र एउटै बाहेक कुनै ईश्वर छैन ।" यद्यपि, "सबै मानिसहरूमा त्यो ज्ञान हुँदैन" भन्ने तथ्यलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । त्यसोभए, हाम्रो वर्तमान पाठमा "केही पनि आफैमा अशुद्ध छैन" तर सबै मानिसहरूसँग त्यो ज्ञान वा विश्वास छैन । यो स्पष्ट छ कि वस्तुगत रूपमा सत्य के हो र व्यक्तिगत रूपमा सत्यको रूपमा के मान्यता प्राप्त हुन्छ बिचको भिन्नता हो ।

"बचाउनुहोस्" भनेर अनुवाद गरिएको संयोजनले पदको पहिलो भागमा दाबी गरिएको कुरालाई अपवाद गर्दैन । यसले केवल परिस्थितिसँग सम्बन्धित विचार प्रस्तुत गर्दछ । "त्यहाँ आफैमा अशुद्ध केहि छैन", यो एक प्रस्ताव हो जुन बिल्कुल र विश्वव्यापी सत्य हो र कुनै अपवाद छैन । तर यो पनि सत्य हो कि सबैलाई यो जान्न पर्याप्त विश्वास छैन ।[229]

१५ माथि उल्लेख गरिएझैं, बलियोलाई अपील तिनीहरूको आफ्नै धार्मिक हितको लागि विचारमा आधारित छैन तर कमजोरहरूको धार्मिक हितको लागि विचारमा आधारित छ । तिनीहरूले कमजोर भाइको बाटोमा ठेस लाग्ने बाधा राख्नु हुँदैन र पछिल्लो कमजोर छ किनभने उसले कुनै कुरालाई अशुद्ध ठान्छ । यी विचारहरूले "यदिको लागि" शब्दहरू व्याख्या गर्दछ जुन पद १५ बाट सुरु हुन्छ । तिनीहरूले पद १३ र १४ लाई फर्काउँछ र बलियो विश्वासीले केही खानेकुराहरूको प्रयोगबाट टाढा रहनुको कारण प्रस्तुत गर्दछ । यदि उसले कमजोरहरूको आक्रोशलाई त्याग्छ र आफ्नो धार्मिक हितको लागि चिन्ता गर्दैन भने, उसले प्रेमको आज्ञालाई उल्लङ्घन गर्दछ ।

[229] εἰ μή को यो प्रयोगको लागि १३:८ मा टिप्पणी गर्नुहोस् ।

यस पदको प्रारम्भिक भागमा मुख्य प्रश्न "तिम्रो भाइ शोकमा छ" को अर्थ हो । यस्तो देखिन्छ कि शोक भनेको रिस र असन्तुष्टिको पीडा हो जब उसले बलियो विश्वासीले खाना खाएको देख्छ जुन उसले, कमजोर भाइले निषेध गरेको मान्दछ । उसले स्वतन्त्रतामा अपराध लिन्छ जुन बलियो विश्वासीले अभ्यास गर्दछ । यो व्याख्या १५:१, २ द्वारा समर्थित जस्तो देखिन्छ: "अब हामी जो बलियो छौं तिनीहरूले कमजोरहरूको दुर्बलता सहन गर्नुपर्छ र आफैलाई खुसी पार्नु हुँदैन । हामी प्रत्येकले आफ्नो छिमेकीलाई असल कामको लागि, सुधारको लागि प्रसन्न गरौं ।" त्यसैले यसो भन्न सकिन्छ: "अरूलाई मन नपर्ने कुराबाट टाढै रहनुहोस्; तिनीहरूको इच्छा र आनन्दमा टाँस्नुहोस् ।" यो स्वीकार गर्नैपर्छ कि कमजोर विश्वासीहरूले अक्सर हृदयको तीव्र पीडा अनुभव गर्छन् जब उनीहरूले अरूले स्वतन्त्रता प्रयोग गरेको देख्छन् जुन उनीहरूको सम्मानमा अनुचित छ, र एक बलियो विश्वासीले प्रेमद्वारा अभिप्रेरित आफ्नो सँगी-विश्वासीलाई यो पीडाबाट बचाउन खोज्छ । तथापि प्रश्नमा शोकको यस दृष्टिकोणलाई अस्वीकार गर्ने राम्रो कारणहरू छन् ।

१. यो व्याख्याले पद १३ मा "ठक्कर खानु" र "लड्ने अवसर" शब्दहरूमा के समावेश छ त्यसलाई सन्तुष्ट गर्दैन। तिनीहरूले कमजोर विश्वासी पापमा फस्छन् भनी संकेत गर्छन् । यदि दु:ख केवल कमजोरहरूको मनमा पीडादायी असन्तुष्टि थियो भने, यसलाई पतन भनेर व्याख्या गर्न सकिँदैन । यो साँचो हो कि उसको असन्तुष्टि सेन्सरियस न्यायबाट उत्पन्न हुन्छ जसमा उसले लिन्छ, एक न्याय जुन गलत छ र जसलाई पावलले निन्दा गर्दछ (पदहरू ३, ४, १०) । तर पद १३ मा, "ठेस लाग्ने बाधा" र "लड्ने अवसर" शब्दहरूको प्रयोगमा प्रेरितले कमजोरहरूलाई पर्न सक्ने आचरणमा केही नयाँ र अघिल्लो पदहरूमा प्रतिबिम्बित नभएको कुराको परिचय दिन्छ । यो नयाँ घटक हो जुन असन्तुष्टीको धारणाद्वारा मात्र लेखिएको छैन । कमजोरहरूको तर्फबाट पाप पतनमा निहित हुन्छ जुन ठेस लाग्ने अवसरहरू कमजोरहरूको लागि विवेकको उल्लङ्घन हो जब ऊ बलियोको उदाहरणद्वारा प्रेरित हुन्छ जुन उसले गलत मान्दछ ।

उसले आफ्नो धार्मिक आस्था उल्लङ्घन गर्छ; यो पद १३ मा परिकल्पना गरिएको ठेस र पतन हो ।

२. पद १५ ले शोकमा के समावेश छ भन्ने गुरुत्वाकर्षणलाई संकेत गर्दछ, एक गुरुत्वाकर्षण जुन बलियो व्यक्तिको आचरणमा केवल असन्तुष्टिमा लागू हुन सक्दैन । "आफ्नो खानाको निम्ति नष्ट नगर जसको तर्फबाट ख्रीष्ट मर्नुभयो" भन्ने आग्रहले कमजोरहरूलाई परेको शोक नैतिक र धार्मिक रूपमा विनाशकारी हुन्छ भनी बुझाउँछ । त्यसकारण गरेको पाप, एक गहकिलो चरित्रको हो र शोक अन्तस्करणको दुःख भन्दा कम हुन सक्दैन जुन विश्वासीले अन्तस्करणको उल्लङ्घन गर्दा र उसले ख्रीष्टप्रति अवफादार भएको ठानेको काम गर्दछ ।

३. पद २०-२३ ले यही निष्कर्षलाई पुष्टि गर्छ । यहाँ फेरि ठेस लाग्ने विचार प्रस्तुत गरिएको छ र आस्थाको स्थानमा शङ्का हुँदा खाने वा पिउनु भन्ने स्पष्ट रूपमा संकेत गरिएको छ । "विश्वासबाट उत्पन्न नभएको कुनै पनि कुरा पाप हो" (पद २३) ।[230]

त्यसकारण कमजोर विश्वासीले आफ्नो धार्मिक मान्यताहरू उल्लङ्घन गरेको र अन्तस्करणको दुःखले पिडित भएको अवस्थामा "दुःखित" हुन्छ जसको परिणामस्वरूप दोषी भावना समावेश हुन्छ । यो कमजोर विश्वासीको लागि यो दुखद परिणाम हो जुन बलियो विश्वासीले ध्यानमा राख्नुपर्दछ । जब उसको स्वतन्त्रताको अभ्यासले कमजोरलाई उसको अन्तस्करणको उल्लङ्घन गर्न उत्प्रेरित गर्छ, तब कमजोरहरूको धार्मिक हितको सम्मान गर्दै, उसले आफ्नो आन्तरिक अधिकारको प्रयोगबाट टाढा रहनुपर्छ । "जसको खातिर ख्रीष्ट मर्नुभयो त्यसलाई आफ्नो खानाले नष्ट नगर" (१ कोरिन्थी ८:११) भन्दा ठूलो अपीलको साथ कुनै पनि आरोपलाई भारित गर्न सकिँदैन ।

[230] कमजोरहरूको पक्षमा बलियोको प्रतिकूल निर्णय जति बढी जोड दिइनेछ, ठेस लाग्ने दायित्व झन् बढी बहिष्कृत हुनेछ; बलियो व्यक्तिको आचरणमा जति धेरै शोक हुन्छ, कमजोरहरूले उहाँको उदाहरण पछ्याउने जिम्मेवारी कम हुन्छ । फिलिप्पी को प्रासंगिक टिप्पणी: op, cit I, ad loc I

जब प्रेरितले आफ्नो बिन्ती ख्रीष्टको दुष्ट मृत्युमा आधारित छ, उहाँले बलियो विश्वासीलाई दुई कुराको सम्झना गराउनुहुन्छ: (१) कमजोर विश्वासीलाई ख्रीष्टको प्रेमको हद; (२) विश्वासीहरू बिचको सङ्गतिको बन्धनको रूपमा ख्रीष्टको मृत्यु । यदि ख्रीष्टले आफ्नो मुक्तिको लागि आफ्नो जीवन अर्पण गर्ने हदसम्म कमजोर विश्वासीलाई प्रेम गर्नुभयो भने, यस प्रेमको मागहरूप्रति बलियो पक्षले इन्कार गर्नु कत्तिको विदेशी व्यवहार हो जब कुनै खाद्य वस्तुको धार्मिक स्वार्थहरू प्रयोग गर्न अस्वीकार गर्दछ । जसको लागि ख्रीष्ट मर्नुभयो, त्यसले खतरामा परेको छ ! यो ख्रीष्टको चरम बलिदानको उदाहरण र हामीमा घटेको मामूली मागको बिचको भिन्नता हो जसले कमजोर भाइको हितलाई त्याग्दा हाम्रो मनोवृत्तिको असक्षमतालाई जोड दिन्छ । र ख्रीष्टको मृत्यु सबै विश्वासीहरूको लागि छुटकाराको मूल्यको रूपमा उनीहरूलाई सङ्गठनमा एकताबद्ध गर्ने बन्धन हो, ख्रीष्टको मृत्युले प्रदर्शन गरेको प्रेमको नमुना नभएको कुनै पनि व्यवहार कति विरोधाभासपूर्ण छ ! "यदि खानेकुराको कारणले तिम्रो भाइ शोकमा छ भने, तिमी प्रेममा हिंड्दैनौ ।"

अत्यावश्यक "नाश नगर्नुहोस्" त्यो हो जसले कमजोरहरूलाई आफ्नो अन्तस्करणको उल्लङ्घन गर्न साहस गर्दा गम्भीर परिणामहरू बुझाउँछ । यद्यपि, कमजोरलाई हुने हानिको लागि बलियोको जिम्मेवारीमा उच्चारण आउँछ । यदि बलियोले ठेस लाग्नबाट पछि हट्दैन भने उसलाई यो अपराधको आरोप लगाइन्छ । "नाश" एक बलियो शब्द हो (मत्ती १०:२८; १८:१४; लूका ९:२५; १३:३; यूहन्ना ३:१६; १०:२८; रोमी २:१२; १ कोरिन्थी ८:११; २ कोरिन्थी ४:३; । बलियोलाई नष्ट भनिएको छैन तर खण्डको जोड अनुसार उसको पाप पूर्ण रूपमा आफ्नो भाइप्रतिको प्रेमको मागको उल्लङ्घनमा र मनोरञ्जन गर्न र भाइको धार्मिक कल्याणको लागि चिन्ता गर्न असफल भएकोमा रहन्छ । उसले आफ्नो छिमेकीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गरेको छैन (१३:८) । त्यसोभए बलियो (पद १५क) र अनिवार्य (पद १५ख) को अभियोग दुवैले देखाउँदछ कि प्रेमका आवश्यकताहरूलाई एडियाफोरा भनिएको क्षेत्रमा वा अझ राम्ररी प्रयोगमा पनि कति

ईर्ष्यापूर्वक पालन गर्नुपर्छ, ती चीजहरू जुन आन्तरिक रूपमा सही र राम्रो छन् ।

"नष्ट" शब्दको बलले कमजोर भाइलाई ठेस लाग्ने गम्भीर प्रकृतिलाई रेखांकित गर्छ । के हामीले उहाँलाई अन्ततः नाश भएको ठान्नु पर्छ ? जतिसुकै गम्भिर पाप उसले गरे पनि यसलाई धर्मत्यागको रूपमा मान्न सबै वारेन्टी भन्दा बाहिर हुनेछ । "नष्ट नगर" भनाइ बलियाहरूलाई निर्देशित गरिएको छ । त्यस्तै अवस्थामा कमजोर व्यक्तिलाई नाश हुनेको रूपमा चित्रण गरिएको छ (१ कोरिन्थी ८:११) । तर यहाँ त्यसरी नै धर्मत्यागको बारेमा सोच्नु वारेन्टी भन्दा बाहिरको हुनेछ ।[231] यसबाहेक, कमजोरहरूलाई पर्न सक्ने विनाशलाई अनन्त विनाशको रूपमा बुझ्नु हुँदैन । सबै पाप विनाशकारी छ र यस उदाहरणमा कमजोरहरूको पाप निष्ठाको गम्भीर उल्लङ्घन हो जुन यदि मर्मत गरिएन भने विनाश निम्त्याउँछ । यो पापको चरित्र र त्यसको परिणाम हो कि बलियोलाई ठेस लाग्ने अवसर बन्न आफ्नो अपराधको गम्भीरतालाई प्रभाव पार्नको लागि जोड दिइन्छ । कमजोर विश्वासीलाई उसको पापले अनन्त विनाशको उत्तराधिकारी हो भनी मान्न यो अभिप्रायभन्दा बाहिरको आह्वानलाई यसले लोड गर्नेछ । यो एक चेतावनी हो, तथापि बलियो विश्वासीको लागी कि उसले विचार गर्नु पर्ने कुरा पापको प्रकृति र प्रवृत्ति हो र विश्वासीको सुरक्षा र सन्तहरुको अन्तिम दृढतापछि शरण लिनु हुँदैन ।

१६, १७ पद १७ मा प्रश्न "तपाईंको राम्रो" मा सन्दर्भ हो । सुसमाचार, ख्रीष्टियन वा ईसाई पेशा, परमेश्वरको राज्य-विभिन्न विचारहरू राखिएको छ । तर कुनै पनि दृष्टिकोणले खाने र पिउने सम्बन्धमा बलियो विश्वासीले प्राप्त गरेको स्वतन्त्रता भन्दा राम्रो सन्दर्भलाई सुहाउँछ । यो धेरै प्रतिबन्धित छ भनेर आपत्ति गरिएको छ किनभने यो बलियोको विशेष सम्पत्ति हुनेछ । यद्यपि यो आपत्तिको कुनै वैधता छैन । यस सन्दर्भमा बलियोलाई सम्बोधन गरिएको छ (पदहरू १३, १५, १९-२१) र अनुप्रयोगलाई फराकिलो गर्न आवश्यक

[231] कन्ट्रा फिलिपी (ibid.), जसले भन्छ कि यो "धर्मत्यागको सम्भावनाको लागि एक डिक्टम प्रोबान्स" हो ।

छैन । आफ्नो स्वतन्त्रताको अनुचित अभ्यासको नतिजाबाट बच्न यहाँ बलियोलाई किन आग्रह गर्नु हुँदैन ? अर्को सन्दर्भमा पावलले विरोध गरे: "जसको लागि म धन्यवाद दिन्छु त्यसको लागि मलाई किन नराम्रो भनिन्छ ?" (१ कोरिन्थी १०:३०) । जसको लागि एक बलियो विश्वासीले धन्यवाद दिन्छ (पद ६) उचित रूपमा उसको "असल" मान्न सकिन्छ; परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको कुरालाई धन्यवादसहित ग्रहण गर्न ख्रीष्टमा उहाँको स्वतन्त्रता हो । जे होस्, जब पद १५ मा उल्लिखित कमजोरहरूलाई क्षति पुग्छ, तब यो स्वतन्त्रता बदनाम हुन्छ र पद १६ को सल्लाहले रोक्न खोजेको यही दुष्टता हो ।

पद १७ मा बलियोको भागमा संयमको अभ्यासको लागी एक कारण दिइएको छ । परमेश्वरको राज्य समावेश भएको कुरालाई नकारात्मक र सकारात्मक रूपमा सम्झाउनु भन्दा ठूलो सान्दर्भिकता वा बल अरू कुनै हुन सक्दैन । परमेश्वरको राज्य त्यो क्षेत्र हो जसमा विश्वासीहरू सम्बन्धित छन् । तिनीहरूको पहिचानलाई तिनीहरू यसका सदस्यहरू हुन् (यूहन्ना ३:३-८; १ थेस्सलोनिकी २:१२) । यो बिर्सनु हुँदैन कि जोड ईश्वरको शासनमा पर्दछ । यो त्यो क्षेत्र हो जसमा ईश्वरको सार्वभौमिकतालाई मान्यता दिइएको छ र उहाँको इच्छा सर्वोच्च छ । यसरी परमेश्वरको राज्यको उल्लेखले सधैं विश्वासीहरूलाई मनको प्रेममा बोलाउने प्रभाव पार्नु पर्छ जसले तिनीहरूलाई उनीहरूको आह्वान, परमेश्वरको इच्छाको सर्वोपरि मागको लागि सक्षम बनाउँदछ । यो यस परिप्रेक्ष्यमा हो कि अस्वीकार यसको वास्तविक प्रकाशमा देखा पर्दछ - यो "खाने र पिउने होइन" ।[232] जब खाने र पिउने प्रश्नहरू हाम्रो मुख्य चिन्ताको विषय बन्छन्, तब यो स्पष्ट हुन्छ कि परमेश्वरको राज्यको चासोबाट हाम्रो सोच र आचरण कत्ति टाढा भइसकेको छ (मत्ती ६:३१-३३) ।[233]

"धार्मिकता र शान्ति" को आयातको रूपमा व्याख्याकर्ताहरू बिच भिन्नता अवस्थित छ । कसै-कसैले यी सर्तहरू न्यायिक, धार्मिकताको धार्मिकता (१:१७; ३:२१, २२; १०:३, ६) र परमेश्वरसँगको

[232] βρῶσις र πόσις नोट गर्नुहोस्, βρῶμα र πόμα होइन ।

[233] १ कोरिन्थी ८:८ जुन वर्तमान पाठको नकारात्मकमा पावलको आफ्नै टिप्पणी हो ।

शान्ति (५:१)[234] लाई जनाउने धार्मिकता हुन् भनी ठान्छन् । यी सर्तहरू नैतिक रूपमा बुझ्नु पर्छ भन्ने कुरा कायम राख्नुहोस् र त्यसैले धार्मिकतालाई पूरा भएको र विश्वासीहरूद्वारा प्रवर्द्धन गरिएको र सुरक्षित गरिएको शान्तिको रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् ।[235] जबकि यो सत्य हो कि विश्वासीहरूले देखाएको सबै ईमानदारी र सहमति परमेश्वरसँगको न्याय र शान्तिमा निर्भर हुन्छ, त्यहाँ धेरै कुराहरू छन् । दोस्रो दृष्टिकोणको पक्षमा थप भन्न सकिन्छ । (१) "पवित्र आत्मामा आनन्द" व्यक्तिपरक छ; यो विश्वासीको हृदयमा आनन्द हो । यो आनन्द धार्मिकता र शान्तिसँग समन्वय गरिएको हुनाले हामी दुई पछिल्ला एउटै वर्गमा हुने आशा गर्छौं । (२) पद १८ ले पद १७ लाई फर्काउँछ । "यहाँ" ले पद १७ मा निर्दिष्ट तत्वहरूलाई बुझाउँछ । यी तत्वहरूमा विश्वासीलाई ख्रीष्टको सेवा गर्न, परमेश्वरलाई राम्रोसँग मन पर्ने र मानिसहरूलाई अनुमोदन गरिएको भनिएको छ । ख्रीष्टको सेवा, नि:संकोच हामीमा निहित दायित्व हो र निर्वहनले हामीलाई परमेश्वरलाई खुसी तुल्याउँछ भनिन्छ । यी विचारहरू न्यायिक धार्मिकता र शान्तिसँग मेल खाँदैन । (३) त्यसैगरी पद १९ मा हामीले हाम्रो उत्तरदायित्वलाई निर्देशित गरेको होर्टेटरी सर्तहरू छन् । विशेष सान्दर्भिक शब्दहरू हुन्, "शान्तिको लागि बनाउने चीजहरूको पछि लाग्नुहोस्" । यसले हामीलाई मण्डलीमा एकताको प्रवर्द्धन गर्न निर्देशन दिन्छ र पद १७ मा "शान्ति" भन्नाले के बुझिन्छ भन्ने सूचक हो । यसबाहेक, एउटै दिशामा सुधार गर्ने कुराहरूलाई पछ्याउने माग हो । यी कारणहरूका लागि "धार्मिकता" र "शान्ति" लाई धार्मिकता र सद्भावको रूपमा लिनुपर्छ जसले मण्डलीको सङ्गतिमा विश्वास गर्नेहरूको मनोवृत्ति र व्यवहारलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । तथापि, मनोवृत्ति र आचरणको व्यक्तिपरक क्षेत्रमा के प्राप्त हुन्छ र फोरेन्सिकको क्षेत्रमा के सत्य हो बिचको समानान्तर छ । यसलाई १४:१७ सँग ५:१, २ तुलना गरेर हेर्न सकिन्छ । औचित्य, परमेश्वरसँग शान्ति र परमेश्वरको महिमाको आशामा आनन्दित हुनु धार्मिकता, शान्ति र पवित्र आत्मामा आनन्दित हुनुसँग मेल खान्छ । हामीमा सबै

[234] क्याल्भिन, फिलिपी, होज: op। cit।, ad loc ।

[235] मेयर, गोडेट, स्यान्डे र हेडलाम, ब्यारेट: ओप, cit, ad loc ।

अनुग्रहको ईश्वरीय सन्दर्भ पनि पेटेन्ट हो । यो पवित्र आत्मामा आनन्द हो र आदर्श जसद्वारा धार्मिकता निर्देशित हुन्छ र शान्ति खेती गरिन्छ, यो परमेश्वरको इच्छा हो ।

१८ यहाँ फेरि पद ६-८ मा उल्लिखित सिद्धान्तलाई पुनः पुष्टि गरिएको छ र १२:२ मा जस्तै विश्वासीको जीवनको उही मार्गदर्शक सिद्धान्त पद १६ मा उल्लेख गरिएको अपमानको विपरित "पुरुषहरूद्वारा अनुमोदित" हो । हामीले विश्वासको घरानाका मानिसहरूलाई ध्यानमा राखेर अनुमोदनलाई कडाइका साथ प्रतिबन्ध लगाउन सक्दैनौं । बलियो विश्वासीहरूको तर्फबाट अविवेकी आचरणले मण्डलीलाई हुने क्षतिको असर बाहिरका मानिसहरूको न्यायमा परेको छ र प्रेम र सद्भावको समुदायको रूपमा मण्डलीको राम्रो नाम कायम राख्नुपर्छ ताकि विरोधीहरूलाई निन्दा गर्ने र बोल्ने मौका नपरोस् (२:२४; १ तिमोथी ३:७; ६:१) ।

१९ अघिका पदहरूले यस आग्रहको आयातलाई स्पष्ट पार्छ । अघिल्लो पदहरू र पदहरू २०-२२ मा जस्तै यो बलियो हो जसलाई प्रोत्साहन दिइन्छ ।

२० पद २०क पद १५ख को समान प्रभाव हो । पद १९ को "सम्पादन" शब्दमा समावेश भएको निर्माणको विपरित हो "उल्टो" । "परमेश्वरको काम" लाई कमजोर विश्वासीलाई बुझाउन सकिन्छ, जो कमजोर भए पनि परमेश्वरको कारीगरी हो (एफिसी २:१०) । परमेश्वरले निर्माण गर्दै हुनुहुन्छ । स्वतन्त्रताको प्रेमविहीन ब्रान्डिङ टुट्छ । कति विरोधी ! पद २०ख पद १४ को अधिक सारांश रूपमा एक पुनरावृत्ति हो । यो "अपराध संग खाने मानिस" कमजोर विश्वासी हुन सम्भव छ । उसले खाँदा ठेस खान्छ किनभने यो विश्वास र स्पष्ट विवेकको साथ होइन । यो पद १४ख सँग मेल खान्छ, र पद २१ मा ठेस खाने भाइको स्पष्ट उल्लेखले यो दृष्टिकोणलाई समर्थन गर्नेछ ।[236]

---

[236] διὰ προσκόμματος २:२७ मा διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς को रूपमा परिचर परिस्थितिको जेनेटिभ हो ।

उसले ठेस खान्छ किनभने त्यसो गर्दा उसले विवेकलाई उल्लङ्घन गर्छ ।

२१ यो बलवानहरूलाई पनि निर्देशित गरिएको छ । रक्सी पिउने कमजोरीहरूको द्वन्द्वमा संलग्न भएको कुरा हामीलाई पहिलो पटक जानकारी दिइएको छ ।[237]

२२ पद २२क बलियोहरूलाई अर्को आह्वान हो र यसको मतलब तिनीहरू कमजोरहरूको हानि र अधिका पदहरूमा वर्णन गरिएका खराब नतिजाहरूको लागि आफ्नो अधिकार र स्वतन्त्रताको विरोध गर्न र विरोध नगर्ने हो । "परमेश्वरको अगाडि आफैलाई हुनुपर्छ" भन्ने शब्दहरू बलवानहरूलाई आफ्नो स्वतन्त्रताको अधिकार र विश्वासमा प्रमाणित गर्ने अर्को तरिका हो (पदहरू १४क, २०ख) । परमेश्वरको उपस्थितिमा तिनीहरूको यो विश्वास छ र यसलाई आत्मसमर्पण गर्न सक्दैन । तर तिनीहरूले यसलाई अरूको विनाशको लागि ब्रान्डिङ गर्दैनन् । पद २२ख अघिल्लो खण्डमा के निहित छ भन्ने थप पुष्टि हो, जसरी भर्खरै उल्लेख गरिएको छ । यो बौद्धिक र परिपक्व विश्वासको प्रशंसा गर्ने विशेष रूपमा बलियो तरिका हो जसमा एक ख्रीष्टियनले खाने र पिउनेमा कुनै बाधा नपर्ने गर्दछ । यो भविष्यको आशिष् होइन जुन प्रतिबिम्बित हुन्छ तर जसरी गिफोर्ड भन्छन्, "स्पष्ट र निस्सन्देह विवेकको वर्तमान आशिष्" हो ।[238] बलियो विश्वासीलाई "धन्य" भनेर उच्चारण गर्दा तथापि खण्डको प्रमुख बिन्तीलाई फिर्ता लिनु हुँदैन । बरु, यो मन र अन्तस्करणको राज्यको आशिष् हो जसले अरूको कमजोरीले बाधा पुऱ्याउने संयम अभ्यासको आवश्यकतालाई जोड दिन्छ ।

---

[237] κρέα मासु-मासु हो र पद २० मा βρῶμα भन्दा बढी विशिष्ट छ। निस्सन्देह पद २ मा शाकाहारी आहारलाई स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ। पद २१ मा भिन्नताहरू छन्। अन्तमा ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ, B, D, G, थपिएको छ । छ, अभिशापको मास, र केहि संस्करणहरू। यहाँ उल्लेख गरिएको सिद्धान्तको प्रयोगमा परिशिष्ट ङ (पृष्ठ २६०) हेर्नुहोस् ।

[238] Op. cit., ad loc. μακάριος एक विशेष रूपमा प्रशंसनीय शब्द हो र पद १४ए मा भनिएको सिद्धान्तमा यसको आधार फेला पार्छ ।

२३ यो पद कमजोरहरूसँग सम्बन्धित छ र "कमजोर भाइको खतरा अब विश्वासमा बलियो भएको खुशीको अवस्थाको विपरीतमा ल्याइएको छ र यसैले स्वतन्त्रताको परोपकारी संयमलाई थप प्रेरणा प्रदान गर्दछ" ।[239] कमजोर विश्वासीले स्पष्ट विवेकविना खाना खाँदा त्यसको अधीनमा हुने निन्दालाई हामी कम गर्न सक्दैनौं । यो उसको आफ्नै अन्तस्करणको निन्दा मात्र होइन; यो परमेश्वरको सामु निन्दा हो । यो अन्तिम खण्डले प्रमाणित गरेको छ कि "जुनैपनि कुरा विश्वासको होइन त्यो पाप हो" । जसरी बलियो विश्वासीले परमेश्वरको अगाडि स्वतन्त्रताको आफ्नो विश्वासको मनोरञ्जन गर्दछ (पद २२क) र परमेश्वर (पद २२ख) को सामु आशीर्वादित हुन्छ, त्यसरी नै कमजोरलाई परमेश्वरसामु निन्दा गरिन्छ जब उसले विश्वासको उल्लंघन गर्दछ (पदहरू १४ख, १५) । समापन खण्डलाई हातमा रहेको विषयलाई लागू गर्ने रूपमा बुझ्नुपर्छ । यो सत्य हो कि विश्वास बिना परमेश्वरलाई खुशी पार्न असम्भव छ (८:७, ८; हिब्रु ११:६) र यसरी अविश्वासीहरूले पवित्रता र शुद्धताको मापदण्डमा परमेश्वरलाई मनपर्ने कुनै पनि काम गर्न सक्दैनन् । तर हामीले यस उदाहरणमा यस सामान्य सिद्धान्तलाई बताउनुभएको प्रेरितलाई मान्न सक्दैनौं तर एक विश्वासीले आफ्नो विश्वास र विश्वासमा अनुमोदित नभएको काम गर्दा पाप गर्छ भन्ने कुरालाई पुन: पुष्टि गर्दछ ।[240]

---

[239] गिफोर्ड: ओप. cit., ad loc ।

[240] यस अध्यायको अन्त्यमा केही पाण्डुलिपिहरूमा पाइने डक्सोलोजीको घटनामा परिशिष्ट F (pp. 262ff.) मा छलफल हेर्नुहोस् ।

रोमी १५
(ROMANS XV)

च. ख्रीष्टको उदाहरण
(१५:१–६)
(F. Christ's Example)
(15:1-6)

१५:१–६

१ तब हामी बलियाहरूले कमजोरहरूका दुर्बलताहरू सहनुपर्दछ र आफैलाई खुशी पार्नुहुँदैन ।
२ हामीमध्ये हरेकले आफ्नो छिमेकीलाई, उसको भलाइका निम्ति उन्नति गराउने उद्देश्यले खुशी पारौं !
३ किनकि ख्रीष्टले पनि आफैलाई खुशी पार्नुभएन, तर यस्तो लेखिएको छ: 'तपाईंलाई निन्दा गर्नेहरूका निन्दाहरू ममाथि परे ।'
४ किनकि जे-जे कुराहरू पहिल्यै लेखिए, ती कुराहरू हाम्रै शिक्षाका निम्ति लेखिएका थिए, हामीले धीरज र पवित्रशास्त्रहरूको सान्त्वनाद्वारा आशा पाउन सकौं भनेर ।
५अब धीरज र सान्त्वनाका परमेश्वरले तिमीहरूलाई ख्रीष्ट येशूअनुसार एक-अर्कासित एकै मनका हुने दान दिएका होऊन्,
६ यसैले कि तिमीहरूले एउटै मन र एउटै मुखले परमेश्वरको अर्थात् हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टका पिताको महिमा गर्न सक ।

१, २ अध्याय १४ मा जस्तै समान विषयवस्तुलाई जारी राख्दै कमजोरहरूको सम्बन्धमा बलियोको दायित्व अझै विकसित गरिएको छ । यो एक मात्र उदाहरण हो जसमा "बलियो" को लागी प्रयोग

गरिएको शब्द यस खण्डमा लागू हुने प्रतिबन्धित अर्थमा देखिन्छ, यद्यपि सामान्य अर्थ अन्यत्र जस्तै हो (२ कोरिन्थी १२:१०; १३:९) । "सहनु" भनेको हाम्रो सामान्य बोलीमा बारम्बार "सँगै सहनु" को अर्थमा होइन तर "ब्यार अप" वा "उठाउनु" को अर्थमा बुझ्नु हुँदैन (११:१८; गलाती ५:१०; ६:२, ५)[241] बलियोहरूले कमजोरहरूलाई मद्दत गर्न र तिनीहरूको असललाई सुधार गर्न प्रवर्द्धन गर्ने हो (पद २) । यसबाहेक, कमजोरहरूलाई "अशक्तता" भएको रूपमा चित्रण गरिएको छ र गलाती ६:२ को सल्लाह पक्कै पनि लागू हुनुपर्छ । "हरेकले आफ्नो छिमेकीलाई खुसी पार्नुहोस्", साथै नकारात्मक "आफैलाई खुसी पार्नु हुँदैन" को अर्थ हामीले सधैं अरूको इच्छा र चाहनामा टाँस्नुपर्छ भनेर व्याख्या गर्नु हुँदैन, सँगी-विश्वासीहरूको पनि होइन र यसरी सधैं तिनीहरूलाई खुसी पार्ने कार्यको अनुसरण गर्नुहोस् । मानिसहरूलाई खुसी पार्नु विश्वासीको जीवनको सिद्धान्त होइन (गलाती १:१०) । पावलले हामीलाई उसको मनमा भएको आनन्दको उदाहरण प्रदान गर्दछ (१ कोरिन्थी १०:३३) र वर्तमान खण्डमा त्यो परिस्थितिसँग सामना गर्न सीमित हुनुपर्दछ । बलियोहरूले कमजोरहरूलाई ठेस लाग्ने अवसरको रूपमा उनीहरूको आफ्नै स्वतन्त्रता लिनु हुँदैन र यसरी उनीहरूमा शोक उत्प्रेरित हुन्छ र त्यस अर्थमा असन्तुष्टि १४:१५ मा प्रतिबिम्बित हुन्छ । यो सुखदायक हो जसले कमजोरहरूमा अन्तस्करणको शान्ति कायम राख्छ जुन बलियोको आचरणको अनुकरणले बाधा र विनाश गर्दछ (१ कोरिन्थी ८:१२) । कमजोरहरूलाई खुसी पार्ने यस उद्देश्यमा निर्दिष्ट गरिएको उद्देश्य, "असल कुराको लागि, सुधारको लागि" ले ती विचारहरूलाई सङ्केत गर्छ जसद्वारा बलियोहरूलाई शासन गर्नुपर्छ ।[242] (१४:१५, २०) र खराब नतिजाहरूले भरिएको छ । विचारशीलताले यसको विपरीत राम्रो कुरालाई बढावा दिन्छ र

[241] प्रकाश २:२ βαστάζω मा "सहनु" को अर्थ छ । नयाँ नियममा कतै पनि यसको अर्थ यहि छ भने यो शंकास्पद छ ।

[242] गिफोर्डद्वारा कोरिएको भिन्नता: op। cit।, ad loc। εἰς को बिचमा लक्ष्य चिन्ह लगाउने र πρός को बिचमा न्यायको मापदण्ड बिरलै कायम गर्न सकिन्छ ।

कमजोरहरूलाई मात्र होइन तर सम्पूर्ण संगतिको (१४:१९) को निर्माण गर्दछ ।

३ अघिल्लो दुई पदहरूमा दिइएको दायित्वलाई लागू गर्नको लागि यहाँ सर्वोच्च उदाहरणको लागि अपील गरिएको छ । यो उल्लेखनीय छ कि कसरी प्रेरितले आफ्नो सबैभन्दा उत्कृष्ट उपलब्धिहरूमा ख्रीष्टको उदाहरण जोड्छन् सबैभन्दा व्यावहारिक कर्तव्यहरूको प्रशंसा गर्नको लागि (२ कोरिन्थी ८:९; फिलिप्पी २:५-८) । विचार यस मामलामा ख्रीष्टको निरुत्साहिततामा केन्द्रित छ । उसले आफ्नै चीजहरू होइन तर अरूको चीजहरू हेर्यो । उहाँले आफूलाई बचाउन आउनुभएका व्यक्तिहरूको सर्वोच्च हितसँग पहिचान गर्नुभयो र यसरी पिताको इच्छा पूरा गर्नको लागि प्रतिबद्धताद्वारा अत्यन्तै निन्दा र लाजको सामना गर्नुभयो । भजनसंग्रह ६९:९ को उद्धरणले ख्रीष्टले आफूलाई खुसी पार्न नसक्नुको विशेष पक्षलाई निर्दिष्ट गर्दछ जसलाई प्रेरितले आज्ञा गरिएको कर्तव्यसँग सबैभन्दा सान्दर्भिक ठान्नुहुन्छ । यस शास्त्रलाई उसले ख्रीष्टको आत्म-अपमानको भविष्यवाणीको रूपमा लिन्छ । यस भजनलाई नयाँ नियममा उल्लेख गरिएको आवृत्ति र ख्रीष्टमा पूरा भएको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिएको विवरणहरूले यसलाई स्पष्ट रूपमा मसीहको रूपमा चिन्ह लगाउँदछ ।[243] "तपाईंको घरको जोशले मलाई खाएको ।" यो हाम्रा निन्दाहरू होइनन् तर परमेश्वरको विरुद्धमा लगाइएका अपमानको निन्दाहरू हुन् ।[244] यो भन्नु हो कि परमेश्वरको विरुद्धमा मानिसहरूको सबै शत्रुता ख्रीष्टलाई निर्देशित गरिएको थियो, उनी यस आक्रमणको सिकार भए । ख्रीष्टले "आफूलाई खुसी पार्नुभएन" भनी दाबीलाई उदाहरणको रूपमा पावलले अपील गर्दछ । त्यसोभए हामीले सोध्न सक्छौं: हाम्रो प्रभुको अपमानको यो विशेषताले पावलले विचार गरेको परिस्थितिमा हाम्रो छिमेकीलाई खुशी पार्ने कर्तव्यमा कसरी असर गर्छ ? यो स्पष्ट भिन्नता हो जसले येशूको उदाहरणको बललाई औंल्याउँछ । ख्रीष्टले के

[243] खण्डहरूको सूचीकरण र तुलनाको लागि, लिडोन: op. cit, पृष्ठ २७४ ।
[244] कन्ट्रा सान्डे र हेडलाम: op. cit, ad loc ।

गर्नुभयो र बलियाहरूलाई के गर्न आग्रह गरिएको छ, त्यसमा गहिरो भिन्नता छ । उसले परमेश्वरको विरुद्धमा मानिसहरूको शत्रुता सहन अतुलनीय हदसम्म "आफैलाई खुशी पारेन" र उहाँले यो निन्दा सहनुभयो किनभने उहाँ परमेश्वरको सम्मानको लागि ईर्ष्यालु हुनुहुन्थ्यो । उनी कुनै पनि प्रहारबाट जोगिएनन् । के हामी, बलियो परमेश्वरका सन्तहरूको हानि र ख्रीष्टको शरीरको निर्माणको लागि खानु र पिउनुको मामिलामा आफूलाई खुसी पार्न जोड दिनुपर्छ ? यो ख्रीष्टको अवस्था र हाम्रो बिचको पूर्ण भिन्नता हो जसले अपीलको बललाई बढाउँछ ।[245] ख्रीष्टको उदाहरणलाई आग्रह गरिएको सबै खण्डहरूमा र प्रत्येक मामलामा सान्दर्भिक विशिष्टताका साथ पनि यही कुरा लागू हुन्छ ।

४ यस पदको सुरुमा "लागि" ले धर्मशास्त्रलाई समर्थनको लागि अपील गर्ने उपयुक्तताको कारणलाई सूचित गर्दछ । पावलले पद ३ मा भजन ६९:९ को प्रयोगलाई प्रमाणित गर्दछ जुन उद्देश्यले धर्मशास्त्रलाई परमेश्वरको अधीनमा राख्नको लागि हो: "पहिले जे पनि लेखिएको थियो त्यो हाम्रो शिक्षाको लागि लेखिएको थियो" (१ कोरिन्थी १०:६, १०; २ तिमोथी ३:१६, १७) । पावलको विचारलाई यस सत्यले कत्तिको नियन्त्रित गरेको थियो भन्ने कुरा यस पत्रमा भएको धर्मशास्त्रमा गरिएको अपीलबाट स्पष्ट हुन्छ । यहाँ र माथि उल्लिखित समानान्तरहरूमा कथनको रूपले पावलको सम्मानमा धर्मशास्त्रका सबै भागहरूमा हाम्रो निर्देशनको लागि हो, जुन पुरानो नियम हामीलाई यी अन्तिम दिनहरूमा हाम्रो पेशा पूरा गर्न आवश्यक निर्देशनहरू प्रदान गर्न रेखाचित्र वा योजना गरिएको हो भनेर देखाउँछ । अन्त, यो लेखिएको छ कि यसले यस उद्देश्यलाई बढावा दिन्छ । धर्मशास्त्रले दिएको निर्देशन धैर्य र सान्त्वनाको लागि निर्देशित छ । धैर्य भनेको सहनशीलता र दृढता हो । दृढता र सान्त्वना[246] दुवै

[245] कमजोर भाइहरूद्वारा बलियोमाथि लगाइने निन्दाहरू विचारमा छन् र यसरी ख्रीष्ट र बलियोहरू बिचको केही समानान्तरलाई सूचित गरिनेछ । तर, यो बिन्दुमा विचारबाट टाढा देखिन्छ। तर, यदि दिइएको भए पनि, ख्रीष्ट र बलियो विश्वासी बिचको भिन्नता मेटिनेछैन । ख्रीष्टमाथि लगाइएका निन्दाहरू कत्ति अतुलनीय रूपमा बढी लाजमर्दो थिए !

[246] παράκλησις सान्त्वना हो र यो "उत्साह" को अर्थ अपनाउनु आवश्यक छैन ।

धर्मशास्त्रबाट व्युत्पन्न हुन्छन् र यसैले यी धर्मशास्त्रहरूमा निर्भर छन् र तिनीहरूबाट तिनीहरूको चरित्र र मूल्य खिच्नुहोस् । यी धर्मशास्त्रद्वारा उत्पन्न हुन्छन् र तिनीहरूको गुणस्तर धर्मशास्त्रद्वारा निर्धारण गरिन्छ । यद्यपि, दृढता र सान्त्वनालाई अझ परम चीजको माध्यम भनिन्छ, अर्थात्, आशा । आशा छ कि यस अवस्थामा विश्वासीले मनोरञ्जन गर्ने मनको अवस्थालाई बुझ्नुपर्छ । त्यहाँ आशाको अभ्यास हुन सक्दैन बाहेक यो कुनै वस्तुमा निर्देशित गरिएको छ, जुन आशा गरिएको छ । तर "आशा राख्नु" भनेको आशा प्रयोग गर्नु हो (प्रेरित २४:१५; १ कोरिन्थी ३:१२; १०:१५; एफिसी २:१२, १ थेस्सलोनिकि ४:१३; १ यूहन्ना ३:३) । यस पाठमा धर्मशास्त्रबाट व्युत्पन्न निर्देशन, दृढता र सान्त्वना सबैलाई आशाको यो अभ्यासमा योगदानको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिएको छ, यसैले विश्वासीहरूको लागि र आशाले संकेत गर्ने सम्भावित आउटरीचका सन्तहरूको सङ्गतिको महत्त्वलाई प्रदर्शन गरिएको छ (८:२३-२५ र बनाम १३) ।

५, ६ यी पदहरू प्रत्यक्ष रूपमा परमेश्वरलाई सम्बोधन गरिएको प्रार्थनाको रूपमा होइनन् । तिनीहरू मानिसहरूलाई सम्बोधन गरिएको इच्छाको रूपमा छन् कि परमेश्वरले उनीहरूमा निहित सल्लाह, एकै समयमा दुई चीजहरू गर्ने वाक्प्रचार गर्ने तरिका, मानिसहरूलाई आग्रह र परमेश्वरलाई प्रार्थना पूरा गर्नुहुनेछ । परमेश्वरको अनुग्रहको अनुग्रहबिना उपदेशको फल फल्दैन । त्यसैले संयोजन मानिसहरूलाई सम्बोधन गर्न यो भन्दा प्रभावकारी कुनै पनि प्रकारको उपदेश छैन । यी पदहरूको सन्दर्भमा निम्न विचारहरू ध्यान दिनुपर्छ । (१) शीर्षकहरू-"धैर्य र सान्त्वनाको परमेश्वर" ले पद ४ मा "धैर्य" र "सान्त्वना" शब्दहरूलाई औंल्याउँछ र यसको मतलब परमेश्वर यिनीहरूको स्रोत र लेखक हुनुहुन्छ (२ कोरिन्थी १:३) ।[247] परमेश्वरले हामीलाई विश्वासको जीवन र सङ्गतिमा दिनुहुने अनुग्रहद्वारा चरित्र चिनिन्छ । (२) धर्मशास्त्रमा परमेश्वरको नजिकको सम्बन्ध स्पष्ट रूपमा संकेत गरिएको छ । धैर्य र सान्त्वना

[247] "शान्तिको परमेश्वर" (१५:३३; १६:२०; २ कोरिन्थी १३:११; फिलिप्पी ४:९; १ थेस्स. ५:२३; हिब्रू १३:२०) र "आशाका परमेश्वर" (१५:१३) ।

धर्मशास्त्रबाट लिइएको हो (पद ४) र तिनीहरू पनि परमेश्वरबाट व्युत्पन्न छन् । त्यहाँ कुनै विभेद छैन । धर्मशास्त्र परमेश्वरको स्थायी वचन हो र यसैले जीवित वचन हो । तिनीहरूको माध्यमबाट परमेश्वरले हामीलाई उहाँको धैर्य र सान्त्वना दिनुहुन्छ । पावलको विचारलाई अरू कुनै दृष्टिकोणमा समायोजन गर्न सकिँदैन कि धर्मशास्त्रले परमेश्वरसँगको सम्बन्धलाई कायम राख्छ कि तिनीहरू स्वयं उहाँको वचन हुन् (३:१, २) । (३) "एउटै मनको एक अर्कासँग हुनु" (फिलिप्पी २:२, ५)[248] पारस्परिक सम्मान र सहनशीलताको लागि बिन्ती हो जुन यस खण्डको सुरुदेखि नै बिन्ती भएको छ (१४:१)) र कमजोर र बलियो दुवैलाई सम्बोधन गरिएको छ । "ख्रीष्ट येशूको अनुसार" को अर्थ ख्रीष्टको इच्छा अनुसार हुन सक्छ । त्यस अवस्थामा आज्ञा गरिएको सद्भाव ख्रीष्टको प्रकट इच्छासँग व्यञ्जनको रूपमा योग्य हुन्छ र त्यस्ता अनुरूपतालाई ध्यान दिएर सद्भाव हुँदैन । पद ३ मा ख्रीष्टको उदाहरणको लागि अपीललाई ध्यानमा राख्दै यो सम्भव छ कि अर्थ "ख्रीष्टको उदाहरण अनुसार" हो तर कुनै पनि हिसाबले पद ३ मा उल्लेख गरिएको विशेष विचारमा सीमित छैन (फिलिप्पी २:५) । तर यस अवस्थामा पनि अन्य अर्थको निहितार्थ उपस्थित हुनेछ । ख्रीष्टको उदाहरण पछि के छ त्यो सधैं उहाँको इच्छा अनुरूप हुनुपर्छ । (४) यो सद्भावलाई निर्देशित गर्ने अन्त यी दुई पदहरूको विशिष्ट विशेषता हो । यो हो कि एकता र सद्भावमा तिनीहरूले परमेश्वर पिताको महिमा गर्न सक्छन् । सर्तहरू "एउटै सहमतिमा ... एउटै ओठले" (प्रेरित १:१४; २:४६) भित्री र बाहिरी रूपमा परमेश्वरको महिमा हुने एकतालाई व्यक्त गर्दछ । परमेश्वरको महिमा गर्नु भनेको उहाँको प्रशंसा र सम्मान प्रदर्शन गर्नु हो । सन्तहरूको सङ्गतिलाई शंका र मतभेदले र यस अवस्थामा विशेष गरी बलियोको अहंकार र कमजोरहरूको ठेसले गर्दा मण्डलीले अन्तिम अन्त्यको लागि गरेको पूर्वाग्रहको विचारलाई पृष्ठभूमिमा लुकाइएको छ । हाम्रो सबै मनोवृत्ति र कार्यहरूको नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यको रूपमा परमेश्वरको महिमाको सम्झना गराउनु भन्दा कुनै पनि विचारले आग्रहलाई अझ बलियो रूपमा लागू गर्न सक्दैन । पितालाई नाम दिइएको शीर्षकको

[248] ग्रीक ἐν ἀλλήλοις हो ।

रूपलाई "परमेश्वर हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टका पिता पनि" वा "परमेश्वर र हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टका पिता" भनेर अनुवाद गर्न सकिन्छ । यस प्रतिपादनमा जोड दिन पर्याप्त कारण छैन । पितालाई ख्रीष्टका पिताको रूपमा मात्र होइन तर हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको परमेश्वरको रूपमा पनि प्रतिनिधित्व गरिएको छ (मत्ती २७:४६; यूहन्ना २०:१७; एफिसी १:१७; हिब्रु १:९) ।[249] यसकारण संस्करणको प्रतिपादन विचारको नयाँ नियमको ढाँचा अनुरूप छ र यसको औचित्यमा विवाद गर्नु हुँदैन । यद्यपि, जुनसुकै अवस्थामा हाम्रो ध्यान यहाँ तानिएको छ कि हाम्रो परमेश्वरको महिमा, परमेश्वर पिताको महिमाको अन्तिम कुरा हो ।[250]

[249] यो रेन्डरिङ सान्डे र हेडलामको रक्षाको लागि: op. cit, ad loc ।

[250] यो परमता अन्य अवस्थाहरूमा उदाहरणको रूपमा, उदाहरणका लागि, परमेश्वरको प्रेममा उदाहरण दिइएको छ । पिताको प्रेम परम र फन्टल छ (यूहन्ना ३:१६; रोमी ५:८; ८:२९; एफेसी १:४, ५; १ यूहन्ना ४:९, १०) ।

छ. यहूदी र अन्यजातिहरू एक
(१५:७-१३)
(G. Jews and Gentiles One)
(15:7-13)

१५:७-१३

७ यसकारण तिमीहरूले एक-अर्कालाई ग्रहण गर, जसरी ख्रीष्टले पनि हामीलाई परमेश्वरको महिमाका निम्ति ग्रहण गर्नुभयो ।
८ अब म भन्दछु, पितापुर्खाहरूलाई दिइएका प्रतिज्ञाहरू पुष्टि गर्नलाई परमेश्वरको सत्यताका निम्ति येशू ख्रीष्ट खतनाको सेवक हुनुभयो,
९ र अन्यजातिहरूले पनि उहाँको दयाका निम्ति परमेश्वरको महिमा गरून् भनेर, जसरी लेखिएको छ: 'यसैकारण म अन्यजातिहरूको बीचमा तपाईंलाई स्वीकार गर्नेछु र तपाईंको नामको भजन गाउनेछु ।'
१० अनि फेरि उहाँ भन्नुहुन्छ: 'हे अन्यजातिहरूहो, उहाँको प्रजासँग आनन्द मनाओ!'
११ अनि फेरि, 'हे सबै अन्यजातिहरूहो, परमप्रभुको प्रशंसा गर; हे सबै मानिसहरूहो, उहाँको तारिफ गर !'
१२ अनि फेरि यशैया भन्दछन्: 'यिशाईको एउटा जरा हुनेछ; अनि उहाँ अन्यजातिहरूमाथि राज्य गर्नलाई खड़ा हुनुहुनेछ; उहाँमाथि अन्यजातिहरूले आशा राख्नेछन् ।'
१३ अब आशाका परमेश्वरले तिमीहरूलाई विश्वास गरेकोमा सारा आनन्द र शान्तिले भरिदिएका होऊन्, र तिमीहरू पवित्र आत्माको सामर्थ्यद्वारा आशाले प्रशस्त होओ ।

७ पद ५, ६ मा कमजोर र बलियो दुवै दृश्यमा छन्, त्यसैले यहाँ १४:१ मा समान उपदेश कमजोर सन्दर्भमा बलियोलाई सम्बोधन गरिएको छ तर अब दुवै वर्गलाई विश्वास र प्रेममा पारस्परिक

अंगालोमा रहन आग्रह गरिएको छ । आवश्यकता ख्रीष्टले के गर्नुभयो त्यसले रेखांकित गरेको छ । यदि ख्रीष्टले हामीलाई ग्रहण गर्नुभएको छ भने,[251] के हामीले ख्रीष्टले ग्रहण गर्नुभएकाहरूको संगतिलाई अस्वीकार गर्ने ? यदि हामीले विश्वासीहरूको स्वीकार्यतामा प्रतिबन्धहरू राख्छौं भने, हामी त्यो छुटकाराको कार्यको उदाहरणलाई उल्लङ्घन गर्दैछौं जसमा मण्डलीको सबै संगति टिक्छ । १४:३ मा परमेश्वरले बलियो विश्वासीलाई प्राप्त गर्नुभएको तथ्यलाई कमजोरहरूले उहाँलाई ग्रहण गर्नुपर्छ भन्ने कारणको रूपमा आग्रह गरिएको छ । ख्रीष्टको भेदभावबिना सबैलाई स्वागत गर्ने आधार हो जसमा संगति अनियन्त्रित हुनुपर्दछ । "परमेश्वरको महिमाको लागि" हामीलाई ग्रहण गर्ने ख्रीष्टको कार्यसँग संयोजनमा लिनुपर्छ ।[252] पद ८ र ९ मा दुईवटा सन्दर्भहरू उल्लेख गरिएको छ जसमा ख्रीष्टलाई खतनाको सेवक बनाउनुमा परमेश्वरको महिमा प्रदर्शन गरिएको छ । तर हामीले पद ७ मा परमेश्वरको महिमालाई सीमित गर्न सक्दैनौं । त्यहाँ "परमेश्वरको महिमा" (बनाम ७) र पिताको महिमा (बनाम ६) बिचको घनिष्ठ सम्बन्ध छ । आज्ञा गरिएको सन्द्राव परमेश्वर पिताको महिमाको लागि हो । यो साथै सन्द्राव, ख्रीष्टको उदाहरण पछि ढाँचा छ; हामी उहाँलाई ग्रहण गर्नु परमेश्वरको महिमा हो र कुनै पनि विचारले पारस्परिक विश्वास र प्रेमको आवश्यकतालाई लागू गर्न सक्दैन कि ख्रीष्टले कमजोर र बलियो सबैलाई प्राप्त गर्नु परमेश्वरको महिमासँग पूर्ण रूपमा मात्र होइन तर विशेष रूपमा त्यस उद्देश्यको लागि निर्देशित गरिएको थियो । ख्रीष्टको कार्यको अन्तिम लक्ष्य पनि पिताको महिमा थियो (यूहन्ना १७:४) । हामीलाई परम अनुग्रहको एकता र परमेश्वरको महिमाको प्रवर्द्धन (एफिसी १:१४; फिलिप्पी २:११) सम्झाइन्छ ।

---

[251] ἡμᾶς भन्दा ὑμᾶς अझ बलियो रूपमा प्रमाणित संस्करण हो । पहिले समर्थित छ, א, क, ग, छ, अभिशापको मास, र धेरै संस्करणहरू यस पत्रमा देखा पर्ने शाब्दिक ढाँचाहरूलाई हेर्दा ἡμᾶς को रक्षा गर्न गाह्रो छ । यस मामलामा आन्तरिक प्रमाण एक कारक हुनेछैन ।

[252] उद्धृत संस्करणमा विराम चिन्ह "परमेश्वरको महिमा" मा "तिमीहरूले एक अर्कालाई ग्रहण गर" भन्ने धारणामा आधारित छ । यो निर्माण पछ्याउन हुँदैन । ए.वी. ।

८, ९क यी दुई पदहरू पहिलेका पदहरूमा उल्लेख गरिएको सद्भाव र सङ्गतिको दायित्वलाई समर्थन गर्न थप तर्कको रूपमा ख्रीष्टले बिना भेदभाव सबै प्राप्त गर्नुभयो भन्ने प्रमाण होइन जस्तो देखिन्छ । पत्रको यस खण्डमा स्पष्ट रूपमा उल्लेख नगरिएको यहूदी र अन्यजातिहरू बिचको भिन्नतालाई हामी यहाँ प्रस्तुत गरेका छौं । यसबाट हामी कमजोरहरू यहूदीहरू र बलियो अन्यजातिहरू थिए भन्ने अनुमान गर्न सक्दैनौं ।[253] सम्बन्धित पक्षहरू दुवै जातीय समूहबाट खिचिएका हुन सक्छन् । तर यहूदी र अन्यजातिहरूको सन्दर्भले सुझाव दिन्छ, यदि यसले देखाउँदैन भने पारस्परिक स्वीकृतिको लागि आग्रहले रोममा सन्तहरूको सम्प्रदायमा सबै जातीय पूर्वाग्रह र भेदभावलाई हटाउन आवश्यक थियो । पछिका पदहरूमा अन्यजातिहरूमाथिको तनावले विश्वव्यापी छुटकाराको उद्देश्यलाई ख्रीष्टले "खतनाको सेवक" को रूपमा आफ्नो क्षमतामा पूरा गर्न प्रेरितले आह्वान गरेको महसुस गरेको जोडलाई स्पष्ट पार्छ । यस प्रशासनको सान्दर्भिकतालाई इस्राएलमा सीमित गर्ने कुनै पनि प्रवृत्तिलाई स्पष्ट रूपमा बहिष्कृत गरिएको छ । निम्न विचारहरू ध्यान दिनुपर्छ । (१) “खतना” भनेको खतना भएकाहरूका लागि हो, अर्थात् शरीर पछि इस्राएल (३:१, ३०; ४:१२; गलाती २:७-९) । "पिता" (पद ८) र "अन्यजातिहरू" (पद ९) को सन्दर्भले भिन्नताको रूपमा यो देखाउँछ । ख्रीष्ट खतनाको सेवक हुनुभएको छ,[254] इस्राएल ख्रीष्टको मिशनको दायरा भित्र आउने तरिकालाई फेरि जोड दिन्छ (मत्ती १५:२४; यूहन्ना ४:२२) । (२) तथापि, "खतना" शब्दमा थप महत्त्वपूर्ण संकेत खोज्न आवश्यक छ । यो अब्राहामसँगको करारको चिन्ह र छाप थियो (उत्पत्ति १७:१-२१; ४:११) । त्यसकारण ख्रीष्ट त्यस करारका सेवक हुनुहुन्छ जसको खतनाको मुहर थियो र त्यो करारको पङ्क्तिमा उहाँ आएर यहाँ उल्लेख गरिएको पद पूरा गर्नुभयो (गलाती ३:१६) । (३) खतनाको सेवक बनाइनुको ढाँचा पितालेदिनु

[253] कन्ट्रा गिफोर्ड: op. cit, ad loc।

[254] पूर्ण काललाई ध्यान दिनुपर्छ — γεγενῆσθαι ।

भएको वाचाहरूलाई पुष्टि गर्ने थियो ।[255] "पुष्टि" को बल स्थापना र साकार पार्नु हो। यो खतनाद्वारा छापिएको करारलाई फलमा ल्याउन बराबर हो । किनभने वाचा प्रतिज्ञाको प्रमाणीकरण हो र वाचा पूरा गर्नु भनेको आफ्नो प्रतिज्ञाहरू पूरा गर्नु हो । यो प्रकाशमा "परमेश्वरको सत्यको लागि" अभिव्यक्ति बुझ्नु पर्छ । शपथ-प्रमाणित प्रतिज्ञाहरू परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू हुन् र तिनीहरूको पूर्तिमा उहाँको सत्यता प्रतिज्ञा गरिएको छ । परमेश्वरको विश्वासयोग्यता असफल हुन सक्दैन, त्यसैले ख्रीष्ट परमेश्वरको विश्वासयोग्यता प्रमाणित गर्न र प्रभावकारी बनाउन आउनुभयो (मत्ती २६:५४) । (४) पद ९ र पद ८ को सम्बन्धले प्रश्नसँग सम्बन्धित छ: खतनाको सेवकको रूपमा ख्रीष्टको पदको अन्यजातिहरूको लागि रेखाचित्र वा योजना के हो ? यो मान्न सकिन्छ कि अन्यजातिहरूका लागि उहाँको सेवकाई स्वतन्त्र हुनेछ र समानान्तर रेखालाई फरक पार्छ । यस्तो निर्माण पत्रको अघिल्लो भागहरूमा प्रेरितले तर्क गरेका सबै कुराको विरुद्धमा चल्नेछ (४:११, १२, १६, १७, २३-२५; ११:११-३२) । तर त्यति मात्रै होइन । यी पदहरूको वाक्य रचना अन्यजातिहरूलाई दया गर्नु पनि ख्रीष्टको खतनाको सेवक बनाइनुको रेखाचित्र वा योजना हो भन्ने तथ्यको वक्तृत्वपूर्ण छ । पछिल्लो भनेको उहाँले प्रतिज्ञाहरू पुष्टि गर्न सक्नुहुने मात्र होइन तर "अन्यजातिहरूले उहाँको कृपाको लागि परमेश्वरको महिमा गर्न सक्छन्" भनेर पनि यसले अन्यजातिहरू परमेश्वरको कृपाका सहभागीहरू हुन् भनी संकेत गर्छ । यद्यपि, पद ६ र ७ मा परमेश्वरको महिमा गर्ने कुरामा जोड दिएर र अघिल्लो खण्डमा "पुष्टि" गर्नका लागि अझ उपयुक्त समानान्तर प्रदान गर्नका साथै लाभदायक परिणामलाई बढाउनको लागि, प्रेरितले " उहाँको कृपाको लागि परमेश्वरको महिमा गर्नुहोस्" भन्दै विचार व्यक्त गर्नुहुन्छ । यो पावलले पुरानो नियमबाट उद्धरणहरूको श्रृंखलाद्वारा प्रदर्शन गर्न अगाडि बढ्छ ।

[255] τῶν πατέρων मा बुबाहरूसँग सम्बन्धित प्रतिज्ञाहरूको बल छ र उनीहरूलाई दिइएको प्रतिज्ञाको रूपमा ठीकसँग बुझिन्छ ।

९ख-१२ पहिलो उद्धरण २ शमूएल २२:५० बाट लिइएको हो; भजनसंग्रह १८:४९ र भजनात्मक "परमप्रभु" को बहिष्कार बाहेक, भजनसंग्रह १८:४९ (हिब्रू १८:५०; LXX १७:५०) को ग्रीक संस्करणको मौखिक उद्धरण हो जुन, बारीमा, हिब्रूसँग नजिकबाट पालना गर्दछ । पद १० व्यवस्था 32:43 बाट लिइएको हो र ग्रीक संस्करणको सट्टा हिब्रूलाई पछ्याउँछ, भजन ११७:१ बाट पद ११ र हिब्रू र ग्रीक संस्करणबाट भिन्नता दोस्रो खण्ड, पद १२ मा व्यक्ति परिवर्तनमा मात्र समावेश छ । यशैया ११:१० बाट र थोरै संक्षेपसंग ग्रीक संस्करण पछ्याउँछ । प्रेरितले उद्धृत गरेको फारममा यी सबै उद्धरणहरूमा सामान्य अन्यजातिहरूको सन्दर्भ हो । पद ९ बाट स्पष्ट रूपमा यो चासो हो जसले यी खण्डहरूको चयनलाई निर्देशित गर्यो । तिनीहरू सबैलाई ख्रीष्टको खतनाको सेवक बनाउनुको एउटा रेखाचित्र वा योजना अन्यजातिहरूको मुक्ति थियो भन्ने प्रस्तावलाई समर्थन गर्न जोडिएको छ र तिनीहरूले प्रेरितको सम्मानमा पुरानो नियमले सबै राष्ट्रहरूमा पहुँचको परिकल्पना गरेको थियो भनेर देखाउँछन् । त्यो आशिष् जुन अब्राहामको करारको केन्द्रमा छ । यहाँ पावलद्वारा उद्धृत गरिएका यी पदहरू र अन्य धेरैले पुरानो नियमको दृष्टिकोणलाई अब्राहाम (उत्पत्ति १२:३; २२:१८) को प्रतिज्ञाहरूद्वारा विनियमित र प्रेरित भएको तरिकाको गवाही दिन्छन् । यद्यपि पहिलो तीन उद्धरणहरूले स्पष्ट रूपमा बताउँदैनन् कि अन्यजातिहरूले जन्मेको साक्षी (पद ९) वा तिनीहरूलाई सम्बोधन गरिएको अनिवार्यताहरू (पदहरू १०, ११) लाई जवाफ दिनेछन्, तर तिनीहरूले जराको अधीनतालाई संकेत गरेको रूपमा बुझ्नुपर्छ । जेसीको अन्तिम उद्धरण (पद १२) मा संकेत गरिएको छ ।[256] यदि यो अनुमान नबनाइएको भए पनि, तिनीहरू अझै पनि प्रेरित लेखकहरूको भागमा र पावलको सम्मानमा अन्यजातिहरूको लागि प्रभुको प्रशंसा गर्ने दायित्वको सान्दर्भिकतामा संलग्न हुनेछन् । उहाँमा रमाउनुहोस् जुन केवल करारको सम्बन्धले सुरक्षित हुन सक्छ ।

[256] यो विशेष गरी पद १० मा युगलको हिब्रूको तरीकामा साँचो छ । ३२:४३ रेन्डर गरिएको छ ।

१३ यो पदलाई पत्रको यस खण्डको अन्त्यमा ल्याएको रूपमा लिन सकिन्छ । अन्तिम उद्धृत शब्द (पद १२) अनुसार आशामा जोड दिन स्पष्ट रूपमा आउँछ । यस खण्ड जसमा अरू सबै अधीनस्थ छन् अन्तिम एक हो, "तपाईहरू आशामा, पवित्र आत्माको शक्तिमा प्रशस्त हुन सक्नुहुन्छ" । यस पदको रूप पद ५ को जस्तै छ; यो अप्रत्यक्ष रूपमा परमेश्वरलाई प्रार्थना हो र बोलावट र आह्वानलाई जोड्दछ । पद ५ "शान्तिको परमेश्वर" (पद ३३; १ थेस्सलोनिकि ५:२३; हिब्रू १३:२०) मा शीर्षकहरू जस्तै "आशाका परमेश्वर" शीर्षकलाई समान ढाँचामा व्याख्या गरिनु पर्छ । परमेश्वर आशाका परमेश्वर हुनुहुन्छ किनभने उहाँले हामीमा आशा उत्पन्न गर्नुहुन्छ । तथापि, यस उदाहरणमा विचारलाई दबाउन गाह्रो छ कि शीर्षकले आशाको वस्तुको रूपमा परमेश्वरलाई पनि औंल्याउँछ । परमेश्वर स्वयं परमेश्वरका मानिसहरूको अन्तिम आशा हुनुहुन्छ किनभने उहाँ तिनीहरूको अंश, तिनीहरूको उत्तराधिकार र तिनीहरूको बासस्थान हुनुहुन्छ (भजनसंग्रह ७३:२४-२६; ९०:१; एफिसी ३:१९; प्रकाश २१:३) ।

आनन्द र शान्तिको पूर्णता जुन प्रेरितले आफ्ना पाठकहरूका लागि आह्वान गर्दछ त्यो "आशाको परमेश्वर" शीर्षकमा निहित रहेको कुरामा आधारित छ । परमेश्वरले सिर्जना गरेको आशाले मात्र आनन्द र शान्तिको वारेन्टी दिन्छ र यो आशा उपस्थित हुँदा आनन्द र शान्ति पूर्ण हुनुपर्छ । आनन्द प्रभुमा आनन्द हो (गलाती ५:२२; फिलिप्पी ४:४; १ युहन्ना १:४) र शान्ति भनेको परमेश्वरको शान्ति हो (फिलिप्पी ४:७) ।[257] आनन्द र शान्तिको रूपमा आशाद्वारा सशक्त हुन्छन्, त्यसैले तिनीहरू विश्वासद्वारा उत्पन्न हुन्छन् र तिनीहरूले आशालाई बढावा दिन्छन् । आह्वान गरिएको आनन्द र शान्तिको पूर्णता अन्तमा हो कि यसलाई मनोरन्जन गर्नेहरूको हृदयमा आशा थप र अधिक प्रशस्त हुन सक्छ । विश्वासीहरूमा व्यायाममा अनुग्रहहरू कहिल्यै पूर्णताको बिन्दुमा पुग्दैन जहाँ थप गर्न सकिँदैन । आनन्द र शान्ति आशाबाट उत्पन्न हुन्छ र तिनीहरूले त्यसैको प्रशस्ततामा योगदान पुऱ्याउँछन् ।

---

[257] यो परमेश्वरसँग शान्ति होइन (५:१) । हामी परमेश्वरसँग शान्तिले भरिएको रूपमा उपयुक्त मात्र सकिँदैन र यसबाहेक, शान्ति आनन्दसँग समन्वय हुन्छ ।

आशामा चिन्तन गरिएको वस्तुले मानव धारणाभन्दा धेरै टाढा छ र विश्वासीहरू अहिले के छन् र तिनीहरू के हुनेछन् (१ युहन्ना ३:२) बिचको भिन्नताले आशाको अनुमानको मनोरञ्जन बनाउँदछ जुन यो पवित्र आत्माद्वारा उत्पन्न र छाप लगाइएको छ । यो आह्वानको समापन शब्दको महत्व हो, "पवित्र आत्माको शक्तिमा" प्रार्थना सुरु हुन्छ र ईश्वरीय एजेन्सी र स्रोतमा उच्चारणसँग समाप्त हुन्छ । यस क्षेत्र भित्र मात्र आशाको भव्यतालाई विचार गर्न सकिन्छ र यो भित्र आशाको प्रमाणिकरण छ जुन आत्माको उत्कटताले यसलाई स्वीकार गर्दछ (एफिसी १:१३, १४) ।

१९ पावलको अन्यजाति सेवकाईको नीति र योजनाहरू
(XIX. PAUL'S GENTILE MINISTRY, POLICY, AND PLANS)
(१५:१४–३३)

१५:१४–२१

१४ अनि हे मेरा भाइहरूहो, तिमीहरूको विषयमा म पूरा निश्चित भएको छु, कि तिमीहरू पनि भलाइले भरपूर भएका छौ, सबै ज्ञानले भरिएका छौ, एक-अर्कालाई चेताउनी दिन सक्ने पनि भएका छौ ।

१५ तर पनि भाइहरूहो, परमेश्वरद्वारा मलाई दिइएको अनुग्रहले गर्दा तिमीहरूलाई सम्झना गराउँदै धेरै साहसिलो भएर मैले तिमीहरूलाई कुनै-कुनै विषयमा लेखेको छु,

१६ र अन्यजातिरूपी भेटीचाहिँ पवित्र आत्माद्वारा पवित्र गरिएकोमा ग्रहणयोग्य होस् भनेर पूजाहारीले जस्तो परमेश्वरको सुसमाचारको सेवा गर्दै म अन्यजातिहरूका निम्ति येशू ख्रीष्टको सेवक बनें ।

१७ यसकारण परमेश्वरसम्बन्धी कुराहरूको विषयमा प्रभु येशू ख्रीष्टमा मलाई गर्व छ ।

१८ किनकि अन्यजातिहरूलाई आज्ञाकारी बनाउनका निम्ति वचन र कर्मद्वारा सामर्थी चिन्हहरू र अचम्मका कामहरूद्वारा परमेश्वरको आत्माको सामर्थ्यमा ख्रीष्टले मद्वारा जुन कुराहरू गर्नुभएको छ, ती कुराहरूबाहेक म अरू कुनै कुरा गर्ने साहस गर्नेछैनँ;

१९ यसकारण यरूशलेमदेखि र चारैतिर इल्लुरिकुमसम्म मैले ख्रीष्टको सुसमाचार पूरा प्रचार गरेको छु ।

२० तर अरूको जगमाथि घर नबनाऊँ भनेर जहाँ-जहाँ ख्रीष्टको नाम लिइएको छैन, त्यहाँ नै मैले सुसमाचार प्रचार गर्ने प्रयत्न गरेको छु,

२१ तर जसरी लेखिएको छ: 'जसलाई उहाँको विषयमा बताइएको थिएन, तिनीहरूले देख्नेछन्; अनि जसले सुनेका छैनन्, तिनीहरूले बुझ्नेछन् ।'

१४ यस बिन्दुमा यस पत्रको समापन भाग सुरु हुन्छ, प्रोत्साहन, व्याख्या, अभिवादन, र अन्तिम डक्सोलजीमा समर्पित छ । पहिलेका भागहरूमा अक्सर हप्का, सुधार र चेतावनीको गम्भीरता हुन्छ । तर रोमको मण्डलीले हासिल गरेका उपलब्धिहरूको न्यून अनुमानको रूपमा व्याख्या गर्न प्रेरितको यो विशेषता हुने थिएन । सुरुमा उनले त्यहाँका विश्वासीहरूलाई उनीहरूको विश्वासको लागि र उनीहरूलाई भेट्ने आफ्नो इच्छा पूरा गर्दा उनीहरूले उहाँलाई दिने प्रोत्साहनको लागि प्रशंसा गरेका थिए (१:८, १२) । तर अब फेरि बलियो सर्तहरूमा उहाँले तिनीहरूको सद्गुणहरूको आफ्नो मूल्याङ्कन दिनुहुन्छ । संगतिको बन्धनलाई "मेरा भाइहरू" ठेगानामा व्यक्त गरिएको छ र उनले विरलै शब्दहरूको संयोजन बनाउन सक्थे जसले उनीहरूलाई तिनीहरूको बिचमा सुसमाचारको फलको आफ्नै व्यक्तिगत विश्वासलाई अझ प्रभावकारी रूपमा बताउन सक्छ: "म तपाईंहरूबाट आफै पनि विश्वस्त छु ।"[258] तिनीहरूले विश्वास गरे, "भलाईले भरिएका" र "सबै ज्ञानले भरिएका" थिए । यो पूरकता र प्रत्येक मामिलामा पूर्णताले परिपक्वतालाई देखाउँछ जसले विश्वासीहरूको रोमी समुदायलाई चित्रण गर्छ । "भलाई" (गलाती ५:२२; एफिसी ५:९; २ थेसलोनिकि १:११) त्यो सद्गुण हो जुन सबै खराब र खराब छ र त्यसमा ईमानदारी, दया र हृदय र जीवनको कल्याण समावेश छ । "ज्ञान" भनेको ख्रीष्टियन विश्वासको बुझाइ हो र विशेष गरी अर्को खण्डमा प्रतिबिम्बित निर्देशनको क्षमतासँग सम्बन्धित छ । विशेष गरी यी दुई गुणहरूको सन्दर्भलाई अघिल्लो खण्ड (१४:१–१५:१३) मा उल्लेख गरिएको विषयसँगको प्रासंगिकताले निर्धारण गरेको हुनसक्छ भनी सुझाव दिनु अनावश्यक नहुन सक्छ । भलाइ त्यो गुण हो जसले बलियोलाई कमजोरलाई चोट पुर्याउने

[258] अरूले यो सम्मान मनोरञ्जन गरे भन्ने धारणा छ । यस मामिलामा पावल अरूभन्दा पछाडि थिएनन् ।

कुराबाट टाढा रहन बाध्य पार्छ र ज्ञान भनेको प्राप्ति हो जसले विश्वासको कमजोरीलाई सुधार्छ । १४:१-१५:१३ मा भिन्नताहरूको उपचार काल्पनिक थिएन; आवश्यक पर्ने अवस्था आएको हुनुपर्छ । तर हामीले अवस्थालाई बढाइचढाइ गर्नु हुँदैन; मण्डली "भलाइले भरिएको, सबै ज्ञानले भरिएको" थियो । यसरी त्यहाँका विश्वासीहरू आफैले एकअर्कालाई निर्देशन र सल्लाह दिन सक्षम थिए ।

१५ पद १४ को प्रशंसा दिएपछि अब प्रेरितले आफूले लेखेको साहसको व्याख्या गर्न अगाडि बढ्छ । तथापि, यो साहसको वास्तविक मापन बताउन उहाँ होसियार हुनुहुन्छ । उहाँले "निडरतापूर्वक" तर "धेरै साहसपूर्वक" भन्नुहुन्छ जसको अर्थ यस अवस्थामा "निडरता भन्दा बढी" होइन तर केही हदसम्म वा बरु साहसपूर्वक र उहाँले यसलाई अझै पनि "केही मापनमा" भन्दै परिमार्जन गर्नुहुन्छ ।[259] यी सबैले उहाँको चासोलाई संकेत गर्दछ कि विश्वासीहरूले उहाँले प्रयोग गरेको साहसको स्तरको उचित मूल्याङ्कन गर्नेछन् । यसको कारण तिनीहरूलाई सम्झनामा राख्नु थियो र यहाँ फेरि पहिले नै श्रेय भलाई र ज्ञानको लागि उपयुक्त नरम छ । यो ध्यान दिनु सबै महत्त्वपूर्ण छ कि मुख्य माफी अर्को खण्डमा र पद १६ मा पछ्याइएको कुरामा रहेको छ । यो केवल परमेश्वरको अनुग्रहको कारणले गर्दा उहाँले लेख्न साहस गर्न सक्नुभयो । यो पावलको विशेषता हो । यो ईश्वरीय आज्ञा र अनुग्रहको साथ समाप्तिको पछ्याउँदै हो जुन उसले आफ्नो सेवाको अभ्यास गर्दछ (१ कोरिन्थी ९:१६; एफिसी ३:७-९) ।

१६ अब हामी पद १५ को अन्तिम खण्ड मा संकेत गरिएको कार्यालय को बारे मा सूचित गरिएको छ । उहाँ अन्यजातिहरु को लागी ख्रीष्टको सेवक हुन सक्छ भनेर अन्त सम्म अनुग्रह दिइएको

[259] ἀπὸ μέρους को पक्कै पनि अर्थ "आंशिक रूपमा" हो र ठीकसँग "कुनै मात्रामा" अनुवाद गरिएको छ । पत्रको "अङ्गहरू" लाई उल्लेख गर्दै यसलाई लिनको लागि विरलै ग्यारेन्टी छ, यद्यपि यो सत्य हो कि प्रेरितको साहस बिन्दुहरूमा स्पष्ट हुन्छ जहाँ उनले गम्भीरताको स्वरमा लेख्छन् ।

थियो । पावलले यस कार्यालयलाई बारम्बार उल्लेख गरेका थिए (१:५; ११:१३; १२:३) । तर यस पदमा त्यहाँ विशिष्ट विशेषताहरू छन् जुन चिन्ह लगाउनु पर्छ । (१) जब उसले आफूलाई ख्रीष्टको "सेवक" भन्दछ तब उसले एउटा शब्द प्रयोग गर्दछ जुन विभिन्न रूपहरूमा प्रायः आराधनाको पवित्रताको आरोप लगाइन्छ (लूका १:२३; प्रेरित १३:२; रोमी १५:२७; २ कोरिन्थी ९:१७; यसलाई यी संघहरूसँग बुझ्नुपर्छ, किनकि यो उहाँको सेवकाईको चरित्रलाई सम्मान गर्दै पछि व्यक्त गरिएका विचारहरूसँग मिल्दोजुल्दो र अनुमानित छ । (२) जब उसले आफ्नो सेवकाईलाई "परमेश्वरको सुसमाचारको सेवा गर्ने" भनेर परिभाषित गर्दछ तब प्रेरितले नयाँ नियममा कतै पनि नभेटिएको शब्द प्रयोग गर्दछ जसलाई "पुजारीको रूपमा काम गर्ने" लाई ठीकसँग अनुवाद गर्न सकिन्छ । त्यसैले सुसमाचारको सेवकाई पुजारीको बलिदानको ढाँचामा परिकल्पना गरिएको हो । सुसमाचार आफैंलाई भेटीको रूपमा लिइन्छ भनी मान्नु हुँदैन । प्रस्ताव अर्को खण्डमा निर्दिष्ट गरिएको छ । सुसमाचार प्रचार गर्ने यस कार्यालयसँग सम्बन्धित गरिमा, तथापि यहाँ रेखांकित गरिएको छ र प्रेरित कार्यालयको अभ्यासमा गरिने पुजारी कार्यको प्रकार लेवीको पुजारीत्व र त्यसबाट पनि पूर्णतया फरक चरित्र ख्रीष्ट आफैंको भएको देखाइएको छ । (३) "अन्यजातिहरूको बलिदान" भन्ने अभिव्यक्ति नयाँ नियममा ठ्याक्कै समानान्तर छैन । तर यशैया ६६:२० मा यसको समानान्तर छ: "अनि तिनीहरूले तिम्रा सबै दाजुभाइहरूलाई सबै राष्ट्रहरूबाट परमप्रभुलाई भेटीको रूपमा ल्याउनेछन्" ।[260] सम्भवतः पावलले यो अवधारणा इसाईयानिक खण्डबाट लिनुभएको हुन सक्छ जुन सबै राष्ट्रहरू र भाषाहरूका लागि आशिष्को सन्दर्भमा देखिन्छ (यशैया ६६:१८) । यो त्यो भेटी हो जुन अन्यजातिहरूका प्रेरितको रूपमा पावलले पूजाहारी गतिविधिको अभ्यासमा परमेश्वरलाई दिन्छन् । सुसमाचारको विश्वासमा परिणत भएका अन्यजातिहरूलाई परमेश्वरसामु पवित्र प्रस्तुत गरिएको मानिन्छ । नयाँ करारका सेवकहरूले पुजारीको रूपमा प्रयोग गर्ने कार्य लेवीको ढाँचामा

[260] हिब्रू מִנְחָה र LXX δῶρον हो । तर पावलले प्रयोग गरेको शब्द, προσφορά, अझ उपयुक्त हुनेछ ।

कत्तिको बाहिरी छ भनेर हामी फेरि देख्छौं । (४) पुजारी गतिविधिसँग सम्बन्धित विचारहरूलाई अगाडि बढाउँदै पावलले "स्वीकार्य" थप्छन् (१ पत्रुस २:५) । परमेश्वरलाई स्वीकार्य हुनको लागि प्रस्ताव शुद्धताको सर्तहरू अनुरूप हुनुपर्छ । त्यसैले यस मामलामा पवित्रताका अवस्थाहरू पवित्र आत्माद्वारा सृष्टि गरिएका हुन् । त्यसकारण, "पवित्र आत्माद्वारा पवित्र गरिएको" खण्ड, "स्वीकार्य" को रूपमा खडा छ । पवित्र आत्माको अनुग्रहबाट प्रभावकारी हुने सुसमाचारको सेवाको रूपमा पुजारी कार्यमा आफ्नो कार्यलाई प्रेरितले सोच्छ । यसरी अन्यजातिहरू परमेश्वरलाई ग्रहणयोग्य भेटी बन्छन् । आफ्ना पाठकहरूलाई सम्झाउनको लागि उनले प्रयोग गरेको साहसको लागि यो उनको माफी हो । उनले पत्रलाई प्रमाणित गर्न र उनको गम्भीरतालाई उक्साउन सक्ने कुनै पनि आरोप हटाउन पर्याप्त भनेका छन् ।

१७-१९क अघिल्लो पदमा निर्दिष्ट गरिएको परिणाम, अन्यजातिहरूको स्वीकार्य बलिदान, र त्यस अन्तमा परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा योगदान गर्ने सुसमाचारको सेवाले प्रेरितलाई महिमाको लागि प्रशस्त ठाउँ दियो र उहाँले "यसकारण मेरो महिमा छ" भन्नुभयो ।[261] उहाँले महिमा गर्ने कार्यलाई संकेत गर्दै हुनुहुन्छ । जमीन "त्यसैले" जगमा निहित छ जसले पद १५ख, १६ लाई फर्काउँछ । यद्यपि, "ख्रीष्ट येशूमा" थप्न उहाँ सावधान हुनुहुन्छ । प्रभुमा जस्तै बाहेक अरूमा घमण्ड गर्नु बहिष्कार गरिएको छ (१ कोरिन्थी १:२९-३१; २ कोरिन्थी १०:१७) । र उसले थप योग्यता बनाउँछ, उहाँको महिमा "परमेश्वरसँग सम्बन्धित कुराहरूमा" हो । यसलाई परमेश्वरसँगको उहाँको व्यक्तिगत सम्बन्धको अर्थमा बुझ्नु हुँदैन तर अघिल्लो पद र विशेष गरी पछिले संकेत गरे जस्तै, परमेश्वरको सुसमाचार र राज्यसँग सम्बन्धित कुराहरू उहाँको महिमामा

[261] ग्रीकमा "मेरो" लाई जवाफ दिने कुनै पनि सर्वनाम छैन । यो τὴν καύχησιν हो र लेखलाई P46, א, क, र अभिशापको मासमा छोडिएको छ । पछ्याउने शब्दहरूमा दिइएको छुट्टै स्पेसिफिकेशनलाई ध्यानमा राखी लेखको छाड्ने वा सम्मिलित गर्दा अर्थलाई भौतिक रूपमा असर गर्दैन ।

अहंकारको कुनैपनि कुरा छैन । यो परमेश्वरको अनुग्रहमा महिमा छ र जब यस प्रकार सर्तमा यो धेरै प्रफुल्लित हुन सक्दैन ।

पावलले सुसमाचारका विजयहरू (२ कोरिन्थी २:१४) पद १७ मा आफ्नो उपकरणद्वारा बनाएको कुरा पद १८ बाट देखाइएको छ । किनकि यहाँ उहाँ विरोध गर्नुहुन्छ कि ख्रीष्टले उहाँद्वारा सृजना गर्नुभएको कुराहरू मात्र बोल्ने साहस गर्नुहुन्छ । तर उनी यी कुराहरू बोल्ने हिम्मत गर्छन् । उसले "मैले ख्रीष्टद्वारा गरेको कुरा" भनेको छैन । यो प्रेरित मार्फत ख्रीष्टको कार्य हो र यो कार्य "वचन र काम" दुबैमा थियो । ती कुराहरू जसका बारेमा उहाँले महिमामा बोल्न आँट गर्नुहुन्छ, तथापि, केवल ती चीजहरू हुन् जुन अरूहरू मार्फत नभई प्रेरित आफैले बनाएका थिए । सी.के. ब्यारेटले दुबै विचारहरू संक्षिप्त रूपमा व्यक्त गरेका छन्: "(१) यदि यो ख्रीष्टको काम नभएको भए (मेरो भन्दा) म यसबारे बोल्ने साहस गर्दिनथें, (२) म ख्रीष्टको काम (अन्य कसैको सट्टा) मार्फत नभएको भए म यसबारे बोल्ने आँट गर्दिनँ ।"[262] "वचन र काम" लाई "आज्ञाकारिता" भन्दा "म मार्फत ख्रीष्टले बनाउनुभयो" भनेर बुझाउनु पर्छ । यो संयोजन ख्रीष्टले उहाँको उच्च महिमाबाट गर्ने काममा वचन र कामको समन्वयको स्पष्ट गवाही हो । पृथ्वीमा उहाँको शरीरको दिनहरूमा उहाँले के गर्नुभयो भन्ने कुरामा पनि यही कुरा लागू हुन्छ । यसले हामीलाई यो पनि प्रमाणित गर्छ कि पावलका शब्दहरू र कामहरू पछाडि ख्रीष्टको गतिविधि र अधिकार थियो ।

पद १९क ख्रीष्टले पावल मार्फत गर्नुभएका चीजहरूको थप विवरण हो र पद १८ को "वचन र कामद्वारा" स्पष्ट रूपमा निरन्तर छ । यसलाई ख्रीष्टले प्रेरित मार्फत उल्लिखित कुराहरूको उपलब्धिमा कसरी बनाउनुभयो भनेर निर्दिष्ट गर्ने रूपमा लिन सकिन्छ । पद १८; ख्रीष्टले चिन्ह र अचम्मको शक्तिद्वारा सृष्टि गर्नुभयो । तर यो कथनलाई ख्रीष्टले प्रेरित मार्फत गर्नुभएका चीजहरूको अतिरिक्त विशेषीकरणको रूपमा मान्न राम्रो हुन्छ र हामीले पद १८ मा चिन्हहरू र आश्चर्यकर्महरूलाई "कर्म" सँग तुलना गर्न सक्दैनौं । चिन्हहरू र आश्चर्यहरू कामहरू थिए तर सबै कार्यहरू छैनन् । यो

[262] Op. cit., ad loc I

वर्ग यस उदाहरणमा "शक्ति" शब्दलाई टिप्पणीकारहरूले चिन्हहरू र आश्चर्यहरूबाट व्युत्पन्न शक्तिको रूपमा मान्छन् । "पवित्र आत्माको शक्ति" पछि पक्कै पनि पवित्र आत्माबाट व्युत्पन्न शक्ति हो, आत्माद्वारा प्रयोग गरिएको शक्तिको रूपमा अझ सही रूपमा व्यक्त गरिएको छ । तर पहिलो उदाहरणमा "शक्ति" भनेको संकेत र आश्चर्यमा उदाहरणीय शक्ति हो भनी सुझाव दिनु ठाउँ बाहिर नहुन सक्छ ।

नयाँ नियममा चमत्कारहरूका लागि तीन मानक शब्दहरू शक्तिहरू, चिन्हहरू र आश्चर्यहरू हुन् । यी मध्ये दुई मात्र यहाँ प्रयोग गरिन्छ; "शक्ति" शब्द निर्माणमा संकेत र अचम्मको कारणको लागि प्रयोग गरिन्छ । चिन्हहरू र आश्चर्यहरू घटनाहरूको दुई फरक सेटलाई सन्दर्भ गर्दैनन् । तिनीहरूले विभिन्न पक्षबाट हेरिएका एउटै घटनाहरूलाई सन्दर्भ गर्छन् । एक चमत्कार एक चिन्ह र एक आश्चर्य दुवै हो । संकेतको रूपमा यसले एजेन्सीलाई संकेत गर्छ जसद्वारा यो हुन्छ र यसरी प्रमाणिकरण चरित्र हुन्छ; अचम्मको रूपमा घटनाको चमत्कारलाई जोड दिइएको छ । यो रेकर्ड गरिएको इतिहासबाट देखा पर्न सक्छ कि पावलको सेवकाई स्पष्ट रूपमा चमत्कारहरूद्वारा चिन्हित थिएन । यस पाठले त्यस्तो कुनै पनि गलत धारणालाई सच्याउछ (२ कोरिन्थी १२:१२ जहाँ सबै तीन शब्दहरू हुन्छन्, गलाती ३:५, र हिब्रु २:४ मा सामान्य प्रयोग पनि हेर्नुहोस्) । "पवित्र आत्माको शक्तिमा" लाई पदको अघिल्लो भागमा उल्लेख गरिएको शक्तिको थप परिभाषाको रूपमा मान्न सकिन्छ, किनकि चिन्ह र आश्चर्यको शक्तिलाई आत्माको शक्तिबाट अलग गर्न सकिँदैन । तर सामान्यतया पावलको शिक्षाले यस प्रतिबन्धित व्याख्याको विरुद्धमा लड्ने थियो । आत्माको शक्ति, प्रेरितको अनुसार प्रभावकारिता हो जसद्वारा सुसमाचार यसको सबै पक्षहरूमा प्रभावकारी हुन्छ । तसर्थ यस शिक्षाको अन्यत्र समानताले संकेत गर्दछ कि उहाँले पवित्र आत्माको समावेशी एजेन्सीलाई संकेत गर्दै हुनुहुन्छ जसको सद्गुणमा उहाँको सेवकाईका सबै चरणहरूलाई उहाँले बोल्ने साहसको सफलताको मुकुट लगाएको थियो (१ कोरिन्थी २: ४; १ थेस्सलोनिकि १: ५, ६; पवित्र आत्मामा उहाँको निर्भरतालाई सुसमाचारको बचाउने प्रभावहरूलाई

उल्लेख गर्दा उहाँलाई सूचित गर्नु विशेषता हो । र यो पनि उहाँको विशेषता हो कि आत्माको काम र ख्रीष्टको काम (८:९-११; २ कोरिन्थी ३:६, १७, १८) को बिचमा यस सम्बन्धमा कुनै विभेद नगर्नु हो ।

यो उल्लेखनीय छ कि कसरी पद १६-१९क मा पावलले आफ्नो शिक्षालाई ईश्वरत्वका तीन व्यक्तिहरूको विशिष्ट सम्बन्ध र कार्यहरूको वरिपरि बुनेका छन् । यसले पावलको विचारलाई त्रिएकको सिद्धान्त र विशेष गरी मुक्तिको अर्थतन्त्रमा तीन व्यक्तिहरूको विशिष्ट गुणहरू र विशेषाधिकारहरूद्वारा कसरी सर्त गरिएको थियो भनेर देखाउँछ । यी व्यक्तिहरूलाई आफ्नो प्रस्तुतिमा कृत्रिम रूपमा बुनेको मामला होइन; यसको सट्टा यो हो कि उहाँको चेतना त्रिएक परमेश्वरमा विश्वास गरेर र यसरी बनेको छ कि उसले यी सर्तहरूमा आफूलाई व्यक्त गर्न सक्दैन (पद ३०; एफिसी ४:३-६) ।

१९ख-२१ यस बिन्दुमा पावलले अघिल्लो सन्दर्भमा व्यवहार गरिएको प्रतिबद्धता र सहनशीलताको नतिजालाई सूचित गर्दछ र उनले अन्यजातिहरूका लागि ख्रीष्टको सेवकको रूपमा आफ्नो परिश्रमको दायराको सन्दर्भमा यसबारे बोल्छन् । हामीले आशा गरेका हुन सक्छौं कि उहाँको यात्राको सुरुवात बिन्दु सिरियाको एन्टिओक हो भनेर भनिएको हुन सक्छ (प्रेरित १३:१-४) । तर यो सम्भव छैन कि उसले यरूशलेम तर आफ्नो मिसनरी गतिविधिको दक्षिण-पूर्वी सीमा उल्लेख गर्दा ठ्याक्कै सुरु बिन्दु दिमागमा छ । यसबाहेक, यो साँच्चै अनौठो हुने थियो, जब उहाँको सेवकाईको सीमाहरू उल्लेख गर्दा, उसले यरूशलेमको उल्लेख नगरेको हुन्थ्यो । उहाँले त्यहाँ सुसमाचार प्रचार गर्नुभयो (प्रेरित ९:२६-३०) र यो यरूशलेमबाट सुसमाचार फैलिएको हुनाले यो उपयुक्त मात्र होइन तर आवश्यक थियो कि उहाँले "यरुशलेमबाट" भन्नु पर्छ । अर्को सीमा सिरिया हो । यो उत्तरपश्चिम सीमा हो । सिरिया एड्रियाटिकको पूर्वी किनारमा थियो, जसमा लगभग अहिले युगोस्लाभिया र अल्बानिया हो र यसैले म्यासेडोनिया र अकियाको उत्तर-पश्चिम, पावलको भागमा यस्तो गहन श्रमको दृश्य, यो अनिश्चित छ कि "इलिरिकम" को अर्थ

उसले यो देशमा प्रवेश गर्यो वा केवल यसको सिमाना पुग्यो । उनले प्रेरित २०:१, २ मा उल्लिखित यात्रामा इलिरियामा प्रचार गर्न सक्थे वा कोरिन्थमा आफ्नो बसाइको क्रममा उनले यस इलाकामा प्रचार भ्रमण गरेको हुन सक्छ (प्रेरित १८:१, १८; २०:३) । तर यसबारे हामी निश्चित हुन सक्दैनौं । सिरियाको सीमाना "इलिरिकम सम्म" सर्तहरू पूरा गर्दछ । "गोलचक्कर" लाई यरूशलेमको परिवेशलाई बुझाउनु हुँदैन । त्यहाँ कुनै प्रमाण छैन कि पावलले यरूशलेमको वरिपरि मिसनरी श्रमहरू सञ्चालन गरेका थिए जसले यस प्रकारको सन्दर्भको ग्यारेन्टी दिन्छ र यसबाहेक, किनकि उसले यरूशलेमदेखि इलिरियासम्म फैलिएको इलाकाहरूमा अन्यजातिहरूलाई आफ्नो सेवकाईसँग व्यवहार गरिरहेको छ, यो प्रतिबन्ध "यरूशलेमको परिवेशको वरिपरि" यस सम्पूर्ण क्षेत्रमा उहाँको श्रम "वरिपरि" भएको तरिकासँग मेल खाँदैन ।[263] उहाँले सुसमाचार "पूरै प्रचार" गर्नुभयो । यसको अर्थ उहाँले सुसमाचार "पूरा" गर्नुभएको थियो (कलस्सी १:२५) र उहाँले सुसमाचार प्रस्तुत गर्नुभएको पूर्णतालाई प्रतिबिम्बित गर्दैन (प्रेरित २०:२०, २७) । पावलले आफ्नो कमिसन छोडेका थिए र निर्दिष्ट गरिएको फराकिलो क्षेत्रमा आफ्नो सेवकाईको रेखाचित्र वा योजना पूरा गरेका थिए । न त "पूर्ण रूपमा प्रचार गरिएको" को अर्थ हो कि उहाँले प्रत्येक इलाकामा र यी क्षेत्रहरूमा प्रत्येक व्यक्तिलाई सुसमाचार प्रचार गर्नुभएको थियो । "प्रेरितको कर्तव्यको बारेमा उनको धारणा थियो कि उसले मण्डलीहरू फेला पार्नु पर्छ र यसरी राखिएको जगमा निर्माण गर्न अरूलाई छोड्नुपर्छ (१ कोरिन्थी ३:७, १०)" ।[264] र उसले आफ्नो कार्य मानेको सन्दर्भमा उसले "यी क्षेत्रहरूमा अब कुनै ठाउँ छैन" भनी (पद २३) भन्न अगाडि बढ्छ ।

---

[263] यहाँ नयाँ नियममा मात्र κύκλῳ μέχρι सँग हुन्छ र यसलाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । यो इलिरिकमको वरिपरि छ, यरूशलेमको वरिपरि होइन । यो साँचो हो कि पावलले आफ्नै गवाही अनुसार प्रचार गरे, "यहूदियाको सम्पूर्ण देशमा" (प्रेरित २६:२०) र यसलाई यरूशलेमको वरिपरिको रूपमा व्याख्या गर्न सकिन्छ । तर भर्खरै भनिएको कारण र कारणले गर्दा यहूदियामा पावलको सेवकाई कमै विस्तारित हुन सक्छ, यो अभिव्यक्ति र ज्ञात तथ्यहरू संग धेरै अधिक हो जुन उहाँको मिसनरीको सन्दर्भमा "राउन्ड वरिपरि" निर्दिष्ट क्षेत्रमा गतिविधिहरु लिनु हो ।

[264] सान्डे र हेडलाम: op. cit, पृष्ठ ४०९ सम्पूर्ण अनुच्छेद ध्यान दिनुपर्छ ।

पद २०, २१ मा हामीलाई नीतिको बारेमा सूचित गरिएको छ जसले प्रेरितलाई उहाँको सेवकाईको आचरणमा डोऱ्यायो र उहाँले हाम्रो लागि दायरा, एकातिर र अर्कोतर्फ, अघिल्लो पदमा उहाँको दाबीको सीमिततालाई स्पष्ट गर्नुहुन्छ । यो उसको राम्रोसँग परिभाषित र अध्ययन गरिएको कार्यविधि थियो जुन अर्कोले राखेको जगमा निर्माण नगर्नु (१ कोरिन्थी ३:१०) । यसले हामीले बुझ्नु पर्ने अर्थलाई संकेत गर्दछ "जहाँ ख्रीष्टको नाम पहिले नै राखिएको थिएन" । उसले "नाम" को अर्थ केवल ज्ञात वा रिपोर्टको ढिलो अर्थमा होइन तर स्वीकार गरिएको र स्वीकार गरेको अर्थमा (१ कोरिन्थी ५:११; एफिसी ३:१५; २ तिमोथी २:१९) । जब एक जग बसालिएको छ मण्डली अवस्थित छ र त्यस्ता केन्द्रहरूमा आफ्नो मिसनरी श्रमहरू सञ्चालन नगर्ने उनको नीति थियो । पावलले श्रमिकहरूले स्थापित गरेको मण्डली भ्रमण गर्नबाट टाढा रहन्छन् वा त्यस्ता स्थानहरूमा सबै प्रेरित साक्षी र गतिविधिबाट टाढा रहनेछन् भनी मान्नु यो घोषित कार्यको एक अनुचित अनुप्रयोग हुनेछ । उहाँले धेरै अवसरहरूमा यरूशलेमको भ्रमण गर्नुभएको थियो र त्यहाँ सुसमाचारको साक्षी दिनुभएको थियो । मेसेडोनिया र अकायाका मण्डलीहरूबाट योगदान ल्याउन र यरूशलेममा रहेका यहूदीहरू र गैरयहूदी मण्डलीहरू बिचको सङ्गतिको बन्धनलाई बलियो बनाउन उहाँ यस समयमा यरूशलेम प्रस्थान गर्न लाग्नुभएको थियो । उनी रोम भ्रमण गर्न कटिबद्ध थिए भन्ने कुनै विरोधाभास छैन । पद २० मा उसको दिमागमा के छ भने उसको प्रेरित गतिविधि मण्डलीहरूको स्थापना र मण्डलीहरूको सम्पादनमा निर्देशित थियो जुन उसले स्थापना गर्नमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको थियो र अर्को मानिसको परिश्रमको फल भएको मण्डलीहरूको निर्माणमा होइन । पद २१ मा उहाँले यशैया ५२:१५ बाट समर्थन प्राप्त गर्नुहुन्छ । उद्धरण हिब्रू पाठबाट थोरै भिन्न हुन्छ तर एक शब्दको स्थानान्तरणको साथ ग्रीक संस्करण जस्तै हो । यो पाठ एक सन्दर्भबाट लिइएको हो जसमा मसीहको बलिदानको विश्वव्यापी प्रभावहरू छन् र प्रेरितको अन्यजाति सेवकाईमा आवेदनको उपयुक्तता स्पष्ट छ । उसले ख्रीष्टको सेवकको रूपमा आफ्नो कामको कल्पना गर्दछ जुन यस भविष्यवाणीको

पछ्याउन सकिन्छ र त्यसकारण परमेश्वरको रेखाचित्र वा योजना अनुरूप मात्र होइन तर यो धर्मशास्त्रले विशेष रूपमा माग गरेको रूपमा हो ।[265]

१५:२२–२९

२२ यही कारणले नै तिमीहरूकहाँ आउनुदेखि म धेरैपल्ट रोकिएँ।
२३ तर अब यी इलाकाहरूमा कुनै ठाउँ नरहेको हुनाले, साथै धेरै वर्षदेखि तिमीहरूकहाँ आउने ठूलो इच्छा भएको हुनाले,
२४ जब म स्पेनको यात्रा गरुँला[266], तब म तिमीहरूकहाँ आउनेछु; किनकि मेरो यात्रामा तिमीहरूलाई भेट्ने र तिमीहरूको सङ्गतिद्वारा पहिले केही मात्रामा तृप्त भएपछि तिमीहरूद्वारा त्यहाँसम्म पुऱ्याइने आशा गर्दछु ।
२५ तर अहिलेचाहिँ पवित्र जनहरूको सेवा गर्नलाई म यरूशलेम जान्छु ।
२६ किनकि म्यासिडोनिया र अखैयामा भएकाहरूलाई यरूशलेममा भएका गरिब पवित्र जनहरूका निम्ति केही चन्दा दिन असल लागेको छ ।
२७ यस कुरामा यिनीहरू साँच्चै खुशी छन्, र यिनीहरू तिनीहरूका ऋणी पनि हुन्; किनकि अन्यजातिहरू तिनीहरूका आत्मिक कुराहरूका भागी भएका छन् भने शारीरिक कुराहरूमा तिनीहरूको सेवा गर्नु पनि उनीहरूको कर्तव्य हो ।
२८ यसकारण यो काम पूरा गरेपछि र यो फल तिनीहरूलाई सुम्पिसकेपछि म तिमीहरूकहाँबाट भएर स्पेन जानेछु ।

---

[265] पदहरू १९-२१ को आपत्तिहरूमा । स्यान्डे र हेडलाम द्वारा उत्कृष्ट समाधान: op. cit., पृष्ठ ४०८-४१० ।

[266] ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς को पद २४ मा Σπανίαν पछि थपिएको पर्याप्त अधिकारद्वारा समर्थित छैन ।

२९ अनि म निश्चित छु, तिमीहरूकहाँ आउँदा म ख्रीष्टको सुसमाचारको आशिषको भरपूरीमा आउनेछु ।

२२-२४ पद २२ मा पावलले १:१३ मा भनेका कुराको भर्चुअल दोहोर्याइएको छ । महत्त्वपूर्ण भिन्नता यो छ कि अब उसले रोम जाने आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्न धेरै पटक अवरोध गरेको कारण बताउछ । यो "त्यसैले पनि" को बल हो । उसलाई छिमेकी क्षेत्रहरूमा आफ्नो सेवकाई पूरा गर्ने आवश्यकताहरूले बाधा पुऱ्यायो । आफूले हालसम्म परिश्रम गरेका इलाकाहरूमा सुसमाचारको पूर्ण प्रचार नगरेसम्म उहाँ त्यहाँबाट जान सक्नुभएन । "तर अहिले" (पद २३) मामला फरक छ । सुसमाचार पूरा गरिसकेपछि यरूशलेमदेखि इलिरिकमसम्म फैलिएको क्षेत्रहरूमा यस प्रकारको गतिविधिको लागि उहाँसँग कुनै ठाउँ छैन । त्यसकारण अब उहाँ आफ्नो मिसनरी आँखाहरू अझ टाढाको क्षितिजमा राख्न स्वतन्त्र हुनुहुन्छ । तथापि यो रोम होइन, जसको पद २०, २१ मा उल्लिखित नीतिको पालना गर्ने श्रमिकहरूको दृश्यको रूपमा सोच्दै हुनुहुन्छ । पटक्कै होइन । पद २०, २१ मा पावलको घोषणा गरिएको योजनालाई ध्यानमा राख्दै, रोमले प्रेरित श्रमको यस अनुमानित आउटरीचसँग कसरी सम्बन्धित छ भनेर अवलोकन गर्न यो सबै महत्त्वपूर्ण छ । यो रोम भन्दा टाढाको क्षेत्र हो जुन उसको महत्वाकांक्षा भित्र आउँछ र पछिल्ला विचारहरूले देखाउनेछ, रोमलाई बाटोमा विश्राम बिन्दुको रूपमा परिकल्पना गरिएको छ । "जब म स्पेन जान्छु" - यो पावलको उद्देश्य हो र पद २०, २१ मा उल्लिखित सिद्धान्तहरूसँग यसको सम्बन्ध पेटेन्ट हो । पावल कहिल्यै स्पेन पुगे कि भएनन् भन्ने समस्या छ ।[267] तर उसले

---

[267] सम्भवतः पावलले स्पेन जाने इच्छा हासिल गरेको अनुमानको सबैभन्दा बलियो समर्थन रोमका क्लेमेन्टद्वारा कोरिन्थियन्सको पत्रबाट लिइएको हो जसले पावल διϰαιοσύνην διδάξας ὅλον τὸν ϰἰτνπλον τὸν ϰαι τῆς δύσεως ἐλθών (V) । अभिव्यक्तिको आधारमा τὸ τέρμα τῆς δύσεως जे. बी. लाइतफुट निष्कर्षमा पुग्छ: "यहाँ क्लेमेन्टको भाषाबाट यो मनसाय (रोमी 15:24) पूरा भएको देखिन्छ"। उनले यो अभिव्यक्तिले स्पेनको पश्चिमी चरम सीमालाई औंल्याएको बताए । "यो पनि असम्भव छैन कि एस. पावलको यो पश्चिमी यात्रामा गलको भ्रमण समावेश थियो (२ तिमोथी ४:१०; हेर्नुहोस् गलाटियन्स, पृष्ठ ३१)" (जे. बी. लाइटफुट: द एपोस्टोलिक फादर्स, लन्डन, १८९०, भाग १, भोल्युम २, पृष्ठ ३०) । पावलको स्पेन भ्रमणको अर्को प्रारम्भिक सन्दर्भ रोम द मुराटोरियन फ्रेग्मेन्ट हो । पाण्डुलिपिको क्रूर

चाहना र आशाको उचित मनोरञ्जन गरेको कुरा प्रश्न बाहिर छ र त्यहाँ यरुसेलमको आफ्नो मिसन पूरा गर्ने बित्तिकै युरोपको पश्चिमी सिमानाको यात्रामा निस्कने उनको अभिप्राय के थियो भन्ने कुरामा संकेतहरू छन् ।

पद २४ख मा उसले रोमको लागि योजना गरेको भ्रमणको प्रकारको जानकारी दिन्छ । उनले कोरिन्थ वा एफिससमा पूरा गरेको प्रेरित सेवकाईको प्रकार सञ्चालन गर्नु थिएन । "म तिमीलाई मेरो यात्रामा भेट्ने आशा गर्छु", अर्थात् स्पेन जाने बाटोमा । यो उहाँको रेखाचित्र वा योजनामा एक गुजर्ने भ्रमण हुनु थियो,[268] यद्यपि कुनै पनि माध्यमबाट यति छोटो वा अनौपचारिक होइन कि उहाँले त्यहाँ विश्वासीहरूलाई प्रदान गर्नुहुने छैन र तिनीहरूबाट उहाँले १:११-१३ मा बोलेका कुराहरू प्राप्त गर्नुहुनेछ । यस पदमा उसले आफ्नो भ्रमणबाट प्राप्त हुने लाभलाई उनीहरूको कम्पनीसँग "सन्तुष्ट" भएको रूपमा व्यक्त गर्दछ । "सन्तुष्ट" भनेर अनुवाद गरिएको शब्दको अर्थ पूर्ण आनन्द लिनु हो । परिमार्जन "केही हदमा" सम्भवतः उसले अनुमान गरेको आनन्दलाई कम गर्ने उद्देश्यको लागि होइन जस्तो कि उसले मानव स्रोतबाट प्राप्त सन्तुष्टिमा राखिएको सीमितितालाई प्रतिबिम्बित गरिरहेको छ तर उसले फेरि विनम्रतापूर्वक आफ्ना पाठकहरूलाई सम्झाउँदै छ कि उसले त्यसो गर्ने छैन । सन्तुष्टिको पूर्ण मापको आनन्द लिन सक्षम हुनुहोस् किनभने उहाँको भ्रमण केवल एक पारित हुनेछ ।[269] सायद यस पदको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण तत्व भनेको खण्ड हो, अधिमानतः रेन्डर गरिएको, "तपाईंद्वारा त्यहाँ पठाइने" । "त्यहाँ" ले स्पेनलाई बुझाउँछ । उसले रोमको मण्डलीबाट प्रशंसा र आशिषको साथ पठाउने अपेक्षा गर्दछ जुन अन्य मण्डलीहरूले पहिले अनुभव गरेको थियो (प्रेरित १३:१-४; १४:२६; १५:४०) । मण्डलीहरू र प्रेरितहरू बिचको

ल्याटिनलाई लाइटफुटले पढ्नको लागि परिमार्जन गरेको छ: "*Sed et profectionem Pauli ab urbe ad Spaniam proficiscentis*" (आइबिड)। यी सन्दर्भहरूको थप सावधानीपूर्वक व्याख्याको लागि cf स्यान्डे र हेडलाम: op. Cit., ad loc।

[268] διαπορευόμενος को यो अर्थ छ ।

[269] मेयर, गिफोर्ड: ओप. Cit., ad loc ।

सङ्गतिको बन्धन उहाँको विशेष रूपमा प्रेरित आयोगको निर्वहनमा कत्ति नजिक थियो !

२५, २६ अब रोमको यात्रा किन स्थगित भयो र कुन उद्देश्यका लागि उहाँ यरूशलेमको लागि प्रस्थान गर्नुभयो भनेर व्याख्या गरिएको छ । उनी त्यहाँ दया मन्त्रालयमा जाँदैछन् । यसले हामीलाई अचम्म लाग्न सक्छ कि पावलले आफ्नो प्राथमिक प्रेरितीय कार्य (पद १६) लाई बाधा पुर्याएको हुन सक्छ जुन स्पष्ट रूपमा माध्यमिक र भौतिक चीजहरूसँग सम्बन्धित छ । हामीले दयाको कामको गरिमालाई बेवास्ता गर्दा मात्र यस्तो सोच्दछौं । हामीलाई त्यो घटनामा यो सम्झना गरिएको छ जुन सायद अन्य कुनै पनि भन्दा बढि विश्वव्यापी मिसनरी उद्यम (गलाती २:७-९) मा प्रेरितीय राजनीतिज्ञता प्रकट गर्दछ । र हामीले परिशिष्ट पढ्नुपर्छ: "केवल तिनीहरू चाहन्छन् कि हामीले गरिबहरूलाई सम्झनुपर्छ: जुन काम गर्न म पनि जोसिलो थिएँ" (गलाती २:१०) । यसबाट पावल बेवास्ता भएनन् । त्यसैले, "म सन्तहरूको सेवा गर्दै यरूशलेम जान्छु" । त्यहाँ अर्को निहितार्थ छ जसमा पावलले पछि प्रतिबिम्बित गर्नेछन् (पद ३१) ।

उनले यरूशलेममा ल्याएको योगदान म्यासेडोनिया र अखियाका सन्तहरूबाट थियो । सङ्कलनको स्वैच्छिक प्रकृति "यसको राम्रो आनन्द भएको छ" भन्ने शब्दहरूमा निहित छ (२ कोरिन्थी ८:१-५; ९:१-५) । शब्द "योगदान" शब्द "संगति" द्वारा अन्य केसहरूमा रेन्डर गरिएको जस्तै हो ।[270] यो सुझाव दिइएको छ कि "निश्चित योगदान दिनुहोस्" लाई "निश्चित संगति स्थापना गर्नुहोस्" अनुवाद गरिनु पर्छ, प्रश्नमा शब्दको अधिक सामान्य अर्थ अनुसार तथापि, त्यहाँ "योगदान" को अर्थको लागि वारेन्ट हुन देखिन्छ । त्यसैले संस्करणमा अनुवाद कायम राख्न सकिन्छ । तर यस उदाहरणमा योगदानको विचारमा बहने संगतिको धारणालाई दबाउन गाह्रो छ । यो सन्तहरू बिच अवस्थित सङ्गतिको बन्धन थियो जसले प्रस्तावलाई बाधा पुऱ्यायो र त्यो संगतिलाई बढावा दिन र सिमेन्ट गर्न गणना गरिएको थियो ।

---

[270] κοινωνία को अर्थ "सहभागिता" र "फेलोशिप" हो र यसैले प्रश्नमा रहेको खण्डलाई रेन्डर गरिएको छ: "उनीहरूले बरु नजिकको सम्बन्ध स्थापित गर्न थालेका छन् । गरीब" (अर्न्डट र गिंगरिच: op. cit., ad κοινωνία, 1; तर ठीक यस प्रकारपनि) TWNT, III, पृष्ठ ८०९ ।

२७ यो पद पद २६ को समान सर्तहरू संग सुरु हुन्छ र योगदानको स्वैच्छिक चरित्र दोहोर्याउँछ । यो ऋणसँग मेल खाँदैन जसको बारेमा पावलले बोल्न अगाडि बढ्छन् । परोपकार एक दायित्व हो तर यो कर होइन । यस मामला मा उल्लेखित दायित्व विशिष्ट छ । यो व्यावसायिक ऋणको समान श्रेणीमा पर्दैन जुन हामी भुक्तानी गर्न अनुबंधित दायित्व अन्तर्गत छौं । यो प्राप्त लाभबाट उत्पन्न हुने ऋण हो जब हामी एक महान परोपकारीलाई हाम्रो ऋण स्वीकार गर्छौं । अन्यजातिहरू यहूदी र यरूशलेमबाट निस्किएका आत्मिक चीजहरूका सहभागी थिए र यी आत्मिक चीजहरू उच्चतम कल्पनायोग्य चरित्रका थिए । प्रेरितले यहाँ परमेश्वरको छुटकाराको अनुग्रहको दर्शनसँग सम्बन्धित कुराहरू व्याख्या गर्दै हुनुहुन्छ । "सियोनबाट व्यवस्था र परमप्रभुको वचन यरूशलेमबाट निस्कनेछ" (यशैया २:३ख; पदहरू २, ३क) । "यस पहाडमा सेनाहरूका परमप्रभुले सबै मानिसहरूका लागि मोटो चीजहरूको चाड बनाउनुहुनेछ" (यशैया २५:६) । यो प्रभुको सेवक हो, "यिशैको भाँडोबाट निस्केको मुहार", जसले "अन्यजातिहरूलाई न्याय दिनेछ" (यशैया ११:१; ४२:१) । सियोनमा परमप्रभुको महिमा उदाएको छ "र जातिहरू तपाईंको ज्योतिमा आउनेछन्, र राजाहरू तपाईंको उदयको उज्यालोमा आउनेछन्" (यशैया ६०:३) । "मुक्ति यहूदीहरूको हो" (यूहन्ना ४:२२) । पावलले यस पत्रमा बारम्बार यस सम्बन्धलाई प्रतिबिम्बित गरेका थिए (३:२; ४:१६, १७; ९:५; ११:१७-२४) । त्यसैले अब उसले यो सत्यलाई ठोस र व्यावहारिक रूपमा प्रयोगमा ल्याउँछ । अन्यजातिहरूले भौतिक चीजहरूमा यहूदीहरूको सेवा गर्नुपर्छ । शब्द "संसारिक" यस उदाहरणमा कुनै पनि दुष्ट संगत दिइने छैन; यो मूर्त, भौतिक सम्पत्तिको सन्दर्भमा प्रयोग गरिन्छ । र यस सेवकाईलाई प्रेरितले प्रयोग गरेको शब्दद्वारा उपासनाको पवित्रता प्रदान गरिएको छ ।[271]

२८, २९ पावल अब स्पेन जाने बाटोमा रोम भ्रमण गर्ने रेखाचित्र वा योजनामा फर्कन्छ । त्यहाँ पद २८ मा प्रेषणको नोट छ । "त्यसैले,

[271] λείτοςῆσαι; पद १६ ।

यो पूरा गरेपछि र तिनीहरूलाई यो फल सील गरेर म तपाईंद्वारा स्पेन जानेछु" ।[272] योगदानलाई "यो फल" भनिन्छ । यो म्यासेडोनिया र अकियाका विश्वासीहरूको विश्वास र प्रेमको फल थियो र यरूशलेममा यी विश्वासीहरू र सन्तहरू बिच अवस्थित सङ्गतिको बन्धनको प्रतीक थियो । तथापि, पद २७ को विचारमा, यो यरूशलेमबाट उत्पन्न "आत्मिक चीजहरू" बाट प्राप्त हुने फलको रूपमा लिइएको हुन सक्छ । सुसमाचार यहूदीहरूबाट आयो र सारा संसारमा गयो । टाढाको मौसममा जन्मेको फलको उदाहरण अब यरूशलेममा गरिब सन्तहरूको आवश्यकताको आपूर्तिमा फिर्ता ल्याइएको छ, "आत्मिक" र भौतिक चीजहरू बिचको घनिष्ठ सम्बन्धको सङ्केत तिनीहरूलाई यो फल छाप्नु भनेको के हो भनेर बुझ्न अझ गाह्रो छ । पावलले आफूलाई फलमा छाप लगाएको रूपमा प्रतिनिधित्व गरेको हुनाले, यरूशलेममा उनीहरूलाई पठाइएका सङ्कलनहरूले त्यहाँका मण्डलीहरूलाई सुसमाचारबाट सङ्कलन गरेको फललाई छाप लगाउने र उनीहरूलाई यी योगदानहरूलाई बाधा पुऱ्याउने प्रेमको प्रमाणिकरण हुनेछ भन्ने राम्रो दृष्टिकोण हो ।

पद २९ मा निश्चितताको नोट छ । रोममा उहाँको आगमनमा निश्चितता लागू हुन्छ भनेर हामी भन्न सक्दैनौं । त्यहाँ पहिले उल्लेख गरिएका सङ्केतहरू छन् (१:१०) र पछि ध्यान दिइनेछ (पद ३३) कि पावलले यस मामिलामा परमेश्वरको सार्वभौमिकतालाई पूर्ण रूपमा मान्यता दिएका थिए र उहाँलाई थाहा थिएन कि परमेश्वरले उहाँको लागि के राख्नुभएको छ (प्रेरित २०:२२-२४) । उहाँसँग राम्ररी परिभाषित रेखाचित्र वा योजनाहरू थिए र उहाँ अन्ततः रोम पुग्नुहुनेछ भन्ने ठोस आशा थियो । तर निश्चितता त्यो आशिषसँग सम्बन्धित छ जसको साथ उहाँ आउनुहुनेछ यदि परमेश्वरले चाहनुहुन्छ भने, "ख्रीष्टको आशिषको पूर्णता" ।[273] यो त्यो आशिष् हो जुन ख्रीष्टले दिनुहुन्छ र पावल विश्वस्त छन् कि रोममा उहाँको उपस्थिति यस आशिषको पूर्णतासँगै हुनेछ । कुनै पनि शब्दले अपेक्षित आशिषको

[272] "म स्पेनमा जानेछु" ब्यारेटको अभिव्यक्त प्रतिपादन हो ।

[273] א^{c}, L मा τοῦ εὐαγγελίω τοῦ को εὐλογίας पछि थपिएको, अभिशापको मास, र केहि संस्करणहरू अपनाउन सकिँदैन ।

पूर्ण नापलाई अझ उचित रूपमा व्यक्त गर्न सक्दैन । उहाँको सेवकाईको साथमा हुने प्रशस्त आशिष्हरूबारे सोच्न हामी उत्तरदायी छौं । यो हेर्दा कुनै शंका छैन । तर हामीले सोचलाई यसरी सीमित गर्न सक्दैनौं । सर्तहरूले संकेत गर्दछ कि उहाँ ख्रीष्टको आशिषको पूर्णताको स्वामित्वमा त्यहाँ आउनुहुनेछ । यसले उहाँको अनुग्रह र शक्तिको प्रशस्ततामा ख्रीष्टको स्थायी उपस्थितिको विश्वासलाई प्रमाणित गर्दछ । र यो साहसको कुञ्जी पनि हो जसका साथ पावलले साम्राज्यको सीट र पश्चिमको सीमासम्म आफ्नो यात्राको योजना बनाएका थिए । यद्यपि हामीले यो अर्थ व्यक्त गर्न वाक्यका सर्तहरूलाई दबाउन नसक्ने हुन सक्छ, यद्यपि हामी पावलको सम्पूर्ण विचार (१:१२; १५:२४) लाई ख्रीष्टको आशिषको पूर्णता विश्वासीहरूलाई पनि दिइनेछ भन्ने आश्वासनबाट रोममा बाहिर निकाल्न सक्दैनौं ।

१५:३०–३३

३० अब हे भाइहरू, हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टद्वारा र आत्माको प्रेमद्वारा म तिमीहरूलाई विन्ती गर्दछु: मेरा निम्ति परमेश्वरलाई प्रार्थना गर्नमा मसँगै मिलेर यस उद्देश्यले संघर्ष गर,
३१ कि म यहूदियामा भएका विश्वास नगर्नेहरूको हातबाट उम्कूँ, र यरूशलेमका निम्ति मेरो जुन सेवा छ, त्यो सेवा पवित्र जनहरूका लागि ग्रहणयोग्य भएको होस्,
३२ र म परमेश्वरको इच्छाद्वारा आनन्दसाथ तिमीहरूकहाँ आउन सकूँ र तिमीहरूसँग-सँगै ताजा हुन सकूँ ।
३३ अब शान्तिका परमेश्वर तिमीहरू सबैसँग रहिरहून् ! आमेन !

३०-३२ रोमी विश्वासीहरूको परिपक्वता (पद १४) र उहाँ आफ्नो भ्रमणमा उनीहरूबाट आशा गरेको स्फूर्तिको अनुमान (१:१२; १५:३२) उहाँको तर्फबाट तिनीहरूको प्रार्थना गर्नको लागि आधार थपिनेछ । तर सन्तहरूको प्रार्थना माग्नु पावलको विशेषता हो (२ कोरिन्थी १:११;

फिलिप्पी १:१९; कलस्सी ४:३; १ थेसलोनिकि ५:२५; २ थेसलोनिकि ३:१) । त्यसैले उहाँले रोमी विश्वासीहरूलाई बिन्ती गर्नुहुन्छ । "हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टद्वारा" उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो बिन्ती निर्देशित गर्ने मध्यस्थतालाई जनाउन सक्छ । उहाँले ख्रीष्टको मध्यस्थता बाहेक आफ्ना भाइहरूलाई पनि बिन्ती गर्न सक्नुभएन । तर यो चित्त बुझेको देखिदैन । बरु उसले ख्रीष्ट येशूलाई आफ्नो अनुरोधको पालनाको लागि आफ्नो बिन्ती बनाउँछ (१२:१; २ कोरिन्थी १०:१) । पूर्ण शीर्षक "हाम्रो प्रभु येशू ख्रीष्ट" ले निवेदनमा बल थप्छ । "आत्माको प्रेम" समन्वित छ र उही उद्देश्यको सेवाको रूपमा व्याख्या गर्नुपर्दछ । व्याख्याकर्ताहरूले सामान्यतया यो प्रेमलाई आत्माले हामीमा हाल्ने प्रेम, आत्माको फल (गलाती ५:२२) मान्छ ।[274] तर आत्माले विश्वासीहरूलाई दिने प्रेमको रूपमा यसलाई लिनु हुँदैन भन्ने कुनै उचित कारण छैन ।[275] यस बाहेक, "आत्माको प्रेम" "हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्ट" सँग समन्वय गरिएको हुनाले, त्यहाँ असल छ, यदि निर्णायक छैन भने, हामीलाई आत्माको प्रेम अभिप्रेरित छ भन्ने दृष्टिकोणको लागि कारण छ । जसरी ख्रीष्ट के हुनुहुन्छ भन्ने आधारमा निवेदनलाई आग्रह गरिएको छ र निहितार्थले गर्छ, त्यसरी नै पवित्र आत्मा आफैंको सत्यतामा पनि ध्यान केन्द्रित छ । यसले एक विशिष्ट जोड दिन्छ । पवित्र आत्माको सन्दर्भमा, पावलको अनुरोधलाई आत्माको प्रेमको सम्झना गराउनु भन्दा बढी के लागू गर्न सक्छ ? जसरी परमेश्वरको प्रेमले आशालाई प्रेरित र प्रमाणित गर्छ (५:५), त्यसरी नै आत्माको प्रेमले प्रार्थना गर्न उत्प्रेरित गर्नुपर्छ ।

पावलको अनुरोध यो छ कि "तिमीहरू मेरो लागि परमेश्वरलाई प्रार्थनामा मसँग प्रयास गर्नुहोस्; कि यहूदियाका अनाज्ञाकारीहरूबाट म छुटकारा पाउन सकूँ" इत्यादि । "एकसाथ लड्नुहोस्" भन्ने शब्दले प्रार्थनामा समावेश हुने कुश्तीलाई संकेत गर्छ । यो निरन्तर र लगनशील हुनु पर्छ । साँच्चै, टिप्पणीकारहरूले अवलोकन गरेझैं,

---

[274] हालसालै ब्रुस: ओप. cit., ad loc.: "पवित्र आत्माले प्रदान गर्ने र कायम राख्ने प्रेम" ।

[275] ब्यारेट: ओप. cit., ad loc.: "जेनिटिभ वस्तुपरक हुन सक्दैन, र संकेत पद ५ द्वारा दिइएको छ । यो ध्यानमा राख्नु पर्छ कि हाम्रो हृदयमा परमात्माको प्रेम विदेशमा बगाइएको छ (५:५) हाम्रो लागि परमेश्वरको प्रेम हो र जेनेटिभ व्यक्तिपरक हो ।

संसार, शरीर र शैतानद्वारा दृढतापूर्वक प्रार्थनाको लागि प्रस्ताव गरिएको प्रतिरोधको कारण यो आवश्यक छ । तर "प्रयत्न" शब्दद्वारा सङ्केत गरिएको प्रार्थनाको प्रकृतिसँग थप सार्थक कुरा छ । यो हो कि ईमानदार र पवित्र प्रार्थना निरन्तर हुनेछ र कुश्ती हुनेछ । यो उहाँको दयालु रेखाचित्र वा योजनाहरू पूरा गर्नको लागि परमेश्वरले नियुक्त गर्नुभएको माध्यम हो र विश्वास र अपेक्षाको फल हो । जसको लागि प्रार्थना गरिनु पर्छ दुई गुणा र स्पष्ट रूपमा विशेष गरीएको छ । पहिलो, यो यहूदियामा अनाज्ञाकारीहरूबाट छुटकारा पाउनुपर्दछ । यी अविश्वासीहरू हुन् । उत्तरकथाले प्रेरितको भविष्यवाणीको लागि राम्रो आधार थियो भनेर देखाउँछ (प्रेरित २०:२२, २३; २१:२७-३६) । यद्यपि उसले विरोध गर्न सक्छ कि उसले आफ्नो जीवन आफैलाई प्रिय ठान्दैन (प्रेरित २०:२४) र उहाँ "बन्धन मात्र होइन, तर प्रभु येशूको नामको लागि यरूशलेममा मर्न पनि तयार हुनुहुन्छ" (प्रेरित २१:१३), त्यसैले आफ्नो जीवन बचाउनको लागि सुसमाचारमा सम्झौता गर्दैनन् (मत्ती १६:२५; यूहन्ना १२:२५), तैपनि उसले शहीदको चाहना राखेन । यसबाहेक, यो सुसमाचार प्रवर्द्धन गर्ने हितमा थियो कि उसले अविश्वासीहरूको हत्यारा षड्यन्त्रबाट छुटकारा पाउन खोजेको थियो र यसबाहेक, यो सबै ख्रीष्टियन सिद्धान्तहरूको विपरित हुनेछ मानिसहरूको अधर्मी रेखाचित्र वा योजनाहरूमा आफूलाई घातक रूपमा राजीनामा दिनु जस्तो हुनेछ । त्यसैले रोमका विश्वासीहरूलाई उहाँको हार्दिक अनुरोध थियो । यद्यपि पावलले घटनाहरूको सही मार्गको अनुमान गर्न सकेनन्, हामी घटनाहरूमा तिनीहरूको आफ्नै प्रार्थना र रोममा भएका मानिसहरूको जवाफ पत्ता लगाउन सक्दैनौं (प्रेरित २१:३१-३३; २३:१२-३५) । प्रार्थनाको लागि दोस्रो विशेष थियो कि उहाँको सेवा सन्तहरूलाई स्वीकार्य हुन सक्छ । यो अचम्मको कुरा हो । के संतहरूको गरिबी पूरा गर्न उपहार अस्वीकार्य हुनेछ ? प्रेरितसँग आफ्नो अन्यजाति सेवकाईलाई मानिएको शंकाको प्रशस्त प्रमाण थियो र यरूशलेममा फैलिएको झूटा रिपोर्टहरू सुनेको हुन सक्छ (प्रेरित २१:२०, २१) । त्यसकारण, म्यासेडोनिया र अखैयामा उनको सेवकाईको फललाई स्वागत गरिनेछैन भन्ने डरको कारण थियो । विश्वास गर्ने यहूदीहरू अझै पनि "व्यवस्थाको लागि जोसिलो"

र विशेष गरी खतनाको लागि योगदानलाई उनीहरूले बहुमूल्य ठान्ने कुरामा पूर्वाग्रही सेवाद्वारा चिन्हित गरिनेछ । पावलले कल्पना गरेको अवस्था यही हो । हामी उहाँको चासोलाई सजिलै महसुस गर्न सक्छौं र त्यसैले योगदान स्वीकार्य होस् भनेर परमेश्वरलाई हार्दिक प्रार्थनाको आवश्यकता छ । संगति अस्वीकारको कस्तो उल्लङ्घन हुनेछ ! यरूशलेमबाट निस्किएको सुसमाचारको फल, विश्वास र प्रेमको फल, विश्वासीहरू बिचको सङ्गतिको बन्धनको प्रतीक, प्रेमको बन्धनलाई सिमेन्ट गर्ने योगदान र सन्तहरूको आवश्यकताहरू पूरा गर्न अस्वीकार गरिनु कस्तो विडम्बना ? सुसमाचारको कारण र साझा मुक्ति बन्धन भएको सङ्गतिको लागि परिणामहरू प्रेरितले डराउँछन् । यो प्रार्थनाको जवाफ पनि दिइयो भनेर विश्वास गर्ने राम्रो कारण छ (प्रेरित २१:१७-२०) ।

प्रस्तुत गरिने प्रार्थनाको अतिरिक्त रेखाचित्र वा योजना थियो (पद ३२) । यो हो कि ऊ आनन्दमा रोममा आउन सक्छ र त्यहाँ विश्वासीहरूसँग मिलेर आराम पाउन सक्छ । विभिन्न कारकहरूले रोममा उहाँको विचारित आगमनको आनन्दमा योगदान पुऱ्याउनेछन्: उहाँको योजना र धेरै वर्षको आशाको प्राप्ति, यरूशलेममा उहाँका शत्रुहरूबाट छुटकारा, योगदानको कृतज्ञतापूर्वक स्वीकृतिमा उहाँको भ्रमणको सफलता, विश्वासीहरूसँगको सङ्गति, रोममा र बाहिरका क्षेत्रहरूमा उहाँको अपोस्टोलिक श्रम जारी राख्ने सम्भावना बाकी उसले फुर्सदको होइन तर यो नयाँ संगतिले दिने स्फूर्ति र प्रोत्साहन हो । सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण योग्यता अभिव्यक्ति "परमेश्वरको इच्छा मार्फत" हो । "इच्छा" को लागी प्रयोग गरिएको शब्दले प्राय: नयाँ नियममा जीवन र व्यवहारको नियमनका लागि हामीलाई प्रकट गरिएको परमेश्वरको संकल्पात्मक इच्छालाई बुझाउँछ (मत्ती ६:१०; १२:५०; यूहन्ना ७:१७; रोमी १२:१७; तर यसले परमेश्वरको निश्चित उद्देश्यको इच्छालाई पनि जनाउँछ, उहाँको निर्णयात्मक इच्छालाई विधिविधानद्वारा साकार हुन्छ (मत्ती १८:१४; यूहन्ना १:१३; रोमी १:१०; गलाती १:४; एफिसी १:५, ११; १ पत्रुस ३:१७; यो पछिल्लो अर्थमा यो शब्द यस मामलामा प्रयोग गरिएको छ । ध्यान दिनुपर्ने दुईवटा कुरा छन् । (१) उल्लिखित विवरणहरूका

लागि प्रार्थना गर्दा, विशेष गरी रोम पुग्ने र त्यहाँ प्रकट इच्छा यो छ कि यी ईश्वरको दृढ इच्छा साबित हुन सक्छन् । त्यहाँ प्रार्थना छ कि परमेश्वरले यी अनुरोधहरू पूरा गर्न ल्याउनुहुनेछ, त्यसैले तिनीहरू उहाँको दृढ संकल्प हुन सक्छन् उहाँको पूर्वप्रबन्धमा प्रकट हुनेछ । (२) परमेश्वर सार्वभौम हुनुहुन्छ भन्ने मान्यता पनि छ र यी घटनाहरू हुन उहाँको सार्वभौम इच्छामा निर्भर छ । यसमा प्रेरितले परमेश्वरको इच्छा र बुद्धिमा आफ्नो राजीनामा प्रतिबिम्बित गर्दछ । यो पावललाई रोम जाने कुरा परमेश्वरको प्रकट इच्छाको अंश थिएन । तसर्थ पावलको लागि परमेश्वरले निर्धारण गर्नुभएको कुराको अधीनताको रिजर्भेसन साबित हुनेछ ।

पावल रोम गएका थिए तर परिस्थितिमा र ढिलाइ पछि जुन उनले भविष्यवाणी गर्न सकेनन् । परमेश्वरले प्रार्थनाको जवाफ दिनुभयो तर पावलले आशा गरेको वा अपेक्षा गरेको तरिकामा होइन । यी पदहरू (३०-३२) बाट व्युत्पन्न हुनको लागि हाम्रो लागि पाठहरू अनगिन्ती छन् ।

३३ परमेश्वरलाई शान्तिका परमेश्वर भनिन्छ किनभने उहाँ शान्तिका लेखक हुनुहुन्छ (पदहरू ५, १३) । परमेश्वरसँगको शान्तिमा जोड दिँदै (५:१; १६:२०; एफिसी २:१४, १५, १७; १ थेस्सलोनिकि ५:२३; हिब्रू १३:२०) हामीले परमेश्वरसँगको शान्तिको अनुमान गर्नुपर्छ । यसको प्राथमिक छ, तर हामीले परिणाम के हुन्छ, अर्थात् परमेश्वरको शान्ति (फिलिप्पी ४:७; कलस्सी ३:१५), दृढ आत्मविश्वास र शान्तिमा हृदय र दिमागको शान्तिलाई बहिष्कार गर्न सक्दैनौं । यो उल्लेखनीय छ कि कति पटक प्रेरितले आफ्नो आशिषमा परमेश्वरलाई शान्तिका परमेश्वर भन्नुहुन्छ वा आफ्ना पाठकहरूलाई परमेश्वरबाट आएको शान्तिको आह्वान गर्नुहुन्छ (१:७; १५:१३; १ कोरिन्थी १:३; १३:११; २ गलाती १:२; १ तिमोथी १:२; तसर्थ पत्रको यस भागलाई बन्द गर्ने आशिषमा पावलको रिपर्टरीमा कुनै पनि सूत्र धनी हुन सक्दैन । शान्तिका परमेश्वर उनीहरूसँग हुनुहुनेछ

भनी प्रार्थनामा शान्तिका परमेश्वरको उपस्थितिद्वारा बीमा गरिएका सबै आशिषहरू समावेश छन् ।[276]

[276] यस पदमा आशिष् सम्बन्धी महत्वपूर्ण प्रश्नमा परिशिष्ट (पृष्ठ २६२) हेर्नुहोस् ।

रोमी १६
(ROMANS XVI)

२० अभिवादन र समापन स्तुतिगान
(XX. GREETINGS AND CLOSING DOXOLOGY)
(१६:१–२७)

क. पावलको आफ्नै अभिवादन
(A. Paul's Own Greetings)
(१६:१–१६)

१६:१–१६

१ हाम्री बहिनी फिबीलाई, जो केंख्रेयामा भएको मण्डलीकी सेविका हुन्, म तिमीहरूको सामु सिफारिस गर्दछु,
२ पवित्र जनहरूलाई सुहाउने प्रकारले तिनलाई प्रभुमा स्वागत गर, र जुनसुकै कुराको सम्बन्धमा तिनलाई तिमीहरूको खाँचो पर्ला, त्यस कुरामा तिनलाई सहायता गर; किनकि साँच्चै तिनी धेरैजनाकी, साथै मेरी पनि सहायिका भएकी छिन् ।
३ ख्रीष्ट येशूमा मेरा सहकर्मीहरू प्रिस्किल्ला र अक्विलालाई सलाम भनिदेओ,
४ जसले मेरो प्राणका निम्ति आफ्नै गर्दन दिएका छन्, जसलाई म मात्र धन्यवाद दिँदिनँ, तर सबै अन्यजातिहरूका मण्डलीहरूले पनि दिन्छन् ।
५ यही प्रकारले उनीहरूको घरमा भएको मण्डलीलाई पनि सलाम भनिदेओ! मेरा प्रिय एपाइनेतुसलाई पनि सलाम छ, जो ख्रीष्टका निम्ति अखैयाको प्रथम फल हुन् ।
६ मरियमलाई सलाम भनिदेओ, जसले हाम्रा निम्ति खूबै मेहनत गरेकी छिन् ।

७ मेरा आफन्तहरू, साथै मसँगै झ्यालखानामा बस्नेहरू एन्ड्रोनिकस र युनियसलाई सलाम भनिदेओ, जो प्रेरितहरूको बीचमा नामी छन्, जोचाहिँ मभन्दा पहिल्यै ख्रीष्टमा थिए ।
८ प्रभुमा मेरा प्रिय अम्प्लियसलाई सलाम भनिदेओ !
९ ख्रीष्टमा हाम्रा सहकर्मी उर्बानुसलाई, अनि मेरा प्रिय स्टाखुसलाई सलाम भनिदेओ !
१० ख्रीष्टमा योग्य ठहरिएका अपेल्लेसलाई सलाम भनिदेओ! अरिस्तोबुलसका घरकाहरूलाई सलाम भनिदेओ !
११ मेरा आफन्त हेरोदियनलाई सलाम भनिदेओ! नर्किस्ससका घरकाहरूलाई, जो प्रभुमा छन्, सलाम भनिदेओ !
१२ ट्रिफैना र ट्रिफोसालाई, जो प्रभुमा मेहनत गर्दछन्, सलाम भनिदेओ! प्रिया पेर्सिसलाई, जसले प्रभुमा खूबै मेहनत गरेकी छिन्, सलाम भनिदेओ !
१३ प्रभुमा चुनिएका रूफसलाई, अनि उनकी र मेरी आमालाई सलाम भनिदेओ !
१४ असिन्क्रिटस, फ्लेगोन, हेर्मास, पत्रोबास, हेर्मेस र उनीहरूसँग भएका भाइहरूलाई सलाम भनिदेओ !
१५ फिलोलोगस, युलिया, नेरेयस र उनकी बहिनी, अनि ओलुम्पास र उनीहरूसँग भएका सबै पवित्र जनहरूलाई सलाम भनिदेओ !
१६ एक-अर्कालाई पवित्र चुम्बनले सलाम गर! ख्रीष्टका मण्डलीहरूले तिमीहरूलाई सलाम पठाएका छन् ।

१-२ यो धेरै सम्भावित छ कि रोमको मण्डलीलाई यो पत्रको वाहक फिबी थियो । एक विश्वासीले एक समुदायबाट अर्को समुदायमा यात्रा गर्दा प्रशंसा पत्रहरू आवश्यक थियो जसमा उनी सन्तहरूलाई अज्ञात थिए । तर यदि फोबीले पत्र पठाएको भए त्यहाँ थप कारण हुनेछ । यसबाहेक स्पष्ट हुनेछ, फोबी एक महिला थिइन्

जसले मण्डलीको लागि विशिष्ट सेवा गरे र प्रशंसा उनको चरित्र र भक्तिसँग मिल्दोजुल्दो हुनुपर्छ । कोरिन्थका बन्दरगाहहरूमध्ये सेन्क्रिए एउटा बन्दरगाह थियो । त्यहाँ एउटा मण्डली थियो र फोबी यस मण्डलीको सेवक थियो । फोबीलाई "डिकन" को उपाधि दिनु र उनलाई मण्डलीमा डिकनको पदको प्रयोग गर्ने पुरुषहरूसित मिल्दोजुल्दो काम गरिसकेकी भनी मान्नु सामान्य छ (फिलिप्पी १:१; १ तिमोथी ३:८-१३) । यद्यपि "सेवक" को लागि शब्द उद्धृत उदाहरणहरूमा डिकनका लागि प्रयोग गरिएको जस्तै हो, यद्यपि यो शब्द कुनै पनि प्रकारको सेवकाई गर्ने व्यक्तिलाई बुझाउन पनि प्रयोग गरिन्छ । यदि फोबीले सन्तहरूको सेवा गरिन्, जसरी पद २ बाट स्पष्ट छ, तब उनी मण्डलीको सेवक हुनेछिन् र उनले डिकनको तुलनामा एक मण्डलीको कार्यालयलाई ओगटेकी वा प्रयोग गरेकी थिइन भनेर मान्न आवश्यक वा वारेन्ट छैन । प्रदर्शन गरिएका सेवाहरू डिकनहरूमा विकाश गर्नेहरू जस्तै थिए । तिनीहरूको सेवा गरिब, बिरामी र कमजोरीहरूका लागि कृपा हो । यो एक क्षेत्र हो जहाँ महिलाहरूले पनि आफ्नो कार्य र अनुग्रह अभ्यास गर्छन् । तर मण्डलीको जिम्मेवारी सम्हाल्नु अघि १ तिमोथी ५:९, १० मा उल्लिखित विशेषताहरू बोक्ने विधवाहरूको हकमा बाहेक कार्यालय राख्ने कुनै वारेन्ट छैन । रोमी विश्वासीहरूलाई आदेश दिइएको छ । "उनीलाई प्रभुमा ग्रहण गर, सन्तहरूका लागि योग्य" । प्रभुमा ग्रहण गर्नु भनेको उहाँलाई ख्रीष्टसँगको एकताको बन्धन र सङ्गतिमा बाँधिएको व्यक्तिको रूपमा स्वीकार गर्नु हो । "सन्तहरूका लागि योग्य" को अर्थ "एक सँगी विश्वासीलाई ग्रहण गर्नुपर्छ" हुन सक्छ । तर यो सम्भव छ कि यसको अर्थ "विश्वासीलाई प्राप्त गर्न सन्तहरू बन्नुभयो" भन्ने हो, "योग्य" ले उसलाई के बन्छ भन्ने कुराको सट्टा उनीहरू के हुन्छ भनेर प्रतिबिम्बित गर्दछ । फोबीको विशेष प्रशंसा यो हो कि उनी पावलको धेरै सहयोगी थिइन् ।[277] सद्गुणको यो विशिष्टता, निस्सन्देह

[277] रसेल सी. प्रोहलको तर्क यो हो कि, προστάτις को अर्थ "अध्यक्ष गर्ने व्यक्ति" हो र यसलाई क्रिया προίστημι (१२:८) को अर्थमा बुझ्नु पर्छ जसबाट, उनी भन्छन्, προστάτις व्युत्पन्न भएको हो अपर्याप्त प्रमाणमा आधारित छ । यो साँचो हो कि पुल्लिंग προστάτης को अर्थ "शासक", "नेता", "राष्ट्रपति" हुन सक्छ र सम्बन्धित क्रियाहरू προστατέω र προστατέω को समान अर्थ छ । तर संरक्षकको अर्थ "संरक्षक" वा "सहायक" पनि हुन

मण्डलीको लागि फोबीको सेवाको उत्कृष्ट विशेषताको रूपमा उल्लेख गरिएको छ र यसले संकेत गर्दछ कि जसको कारणले उनलाई मण्डलीको सेवक भनिन्छ । तर आफुलाई आवश्यक पर्ने हरेक मामिलामा सहयोग गरिदिनु पर्ने आह्वानलाई कार्यान्वयन गर्न यो पुण्य पनि उल्लेख गरिएको छ । फोबीद्वारा प्रदान गरिएको सहयोगको प्रकार आत्मीय छैन । उनी केही सम्पत्ति र सामाजिक प्रभावको महिला हुन सक्छिन्, त्यसैले संरक्षकको रूपमा काम गरिन् । उनको सेवाहरू अन्य प्रकारको हुन सक्छ जस्तै पीडित र खाँचोमा परेकाहरूको हेरचाह गर्ने । कुन परिस्थितिमा उनी पावलको सहयोगी थिइन्, हामीलाई थाहा छैन । तर उनको मद्दत फिलिप्पीमा लिडियाले प्रदान गरेको प्रकारको हुन सक्छ (प्रेरित १६:१५) । जे होस्, फोबी नयाँ नियममा सुसमाचारप्रति समर्पित सेवाद्वारा स्मरणमा राखिएका महिलाहरू मध्ये एक हुन् जसको सम्मान पदहरू र कार्यहरूमा उचालिएर तिनीहरूले मानव सम्बन्धको अर्थतन्त्रमा ओगटेको स्टेशनसँग असंगत रूपमा कलंकित हुनु हुँदैन ।

३, ४ प्रिस्का, अन्य अवसरहरूमा पनि प्रिस्किला नाम गरेका थिए र अक्विलासँग पावलले पहिलो पटक कोरिन्थमा भेटे (प्रेरित १८:२) । उनीहरु भर्खरै उल्लेख गरिएको कारण इटालीबाट आएका थिए । तिनीहरूले उनलाई कोरिन्थमा अधिवास दिएका थिए (प्रेरित १८:३) । पछि तिनीहरू पावलको साथमा एफिससमा गए र तिनीहरू त्यहाँ बसे (प्रेरित १८:१८, १९) । त्यहाँ तिनीहरूले अपोल्लोसलाई

सक्छ । स्त्रीलिंगी προστάτις को समान अर्थ हुन सक्छ । यसबाहेक, "राष्ट्रपति" को अर्थ प्रश्नमा रहेको खण्डमा उपयुक्त छैन । पावल भन्छन् कि फीबी "धेरैको र म आफैंको προστάτις बन्यो" । के हामीले मान्नु कि उनले प्रेरितमाथि शासन गरिन् ? उनी अरूका लागि के थिइन्, उनी प्रेरितको लागि थिइन् । प्रोहलले "उनी म आफैंले धेरैको सुपरिटेन्डेन्ट बनाएकी थिइन्" भन्ने प्रतिपादन पूर्णतया अनुचित छ । यसबाहेक, रोमका विश्वासीहरूलाई फोबी (παραστῆτε αὐτῇ) "उभिन" वा "मद्दत" गर्न आज्ञा दिइएको छ र पद २ मा अन्तिम खण्डलाई यो आग्रह लागू गर्ने कारणको रूपमा दिइएको छ । "उनी आफैं धेरैको सहयोगी थिइन् र मेरो पनि ।" त्यहाँ फिबीको सेवाको बिचमा ठ्याक्कै मेल खान्छ जुन चर्चमा आज्ञा गरिएको थियो र उनले आफैले अरूलाई प्रदान गरेको सेवा हो । राष्ट्रपतिको विचार यस समानान्तरको लागि विदेशी छ । हेर्नुहोस् रसल सी. प्रोहल: वुमन इन द चर्च (ग्रान्ड र्यापिड्स, १९५७), पृष्ठ ७० ।

सुसमाचारको अझ सही बुझाइमा निर्देशन दिए (प्रेरित १८:२६) । तिनीहरू पावलका अन्य दुई पत्रहरूमा अभिवादनमा पनि उल्लेख गरिएको छ (१ कोरिन्थी १६:१९; २ तिमोथी ४:१९) । पावलले रोममा पत्र लेख्दासम्म तिनीहरू त्यहाँ फर्किसकेका थिए । यो अचम्म मान्नु हुँदैन । सम्राट क्लाउडियसको मृत्यु भएको थियो र उनको आदेश (प्रेरित १८:२) यस कारण वा अन्य कारणले अब प्रभावकारी थिएन । अक्विला र प्रिस्का अघिल्लो सन्दर्भहरू देखाइएझैं यात्रामा थिए र माथि उल्लिखित प्रतिबन्ध हटाइएको वा आराम गरिएपछि उनीहरू रोम फर्कनु हुँदैन भन्ने कुनै कारण छैन । प्रेरित १८:२६ मा रेकर्ड गरिएको घटनाले देखाउँछ, तिनीहरू विश्वासमा राम्ररी जानकार थिए र पावलले तिनीहरूलाई "ख्रीष्ट येशूमा सहकर्मीहरू" भनेका छन् । विश्वासीहरूको धर्मनिरपेक्ष पेशा पनि ख्रीष्ट येशूमा भएको हुनाले पावलले पाल निर्माणमा साझेदारीलाई यो मर्यादा दिनु अनुचित हुने थिएन (प्रेरित १८:३) । तर पद ९ र २१ लाई ध्यानमा राख्दै हामीले सहयोगलाई ख्रीष्टसँगको एकता र सङ्गतिको बन्धनमा सुसमाचारमा संयुक्त परिश्रमको रूपमा बुझ्नुपर्छ । यहाँ हामी एक महिला (प्रिस्का) द्वारा सुसमाचार र मण्डलीको काममा (पदहरू ६, १२) पावलले अन्यत्र तोकिएको सीमा भित्र गरेको योगदानको अर्को उदाहरण छ (१ कोरिन्थी ११:३ -१४:३३-३६; १ तिमोथी २:८-१५) । जब प्रिस्का र अक्विलाले पावलको सट्टामा आफ्नो जीवन जोखिममा राखे, हामीलाई थाहा छैन, यो कोरिन्थ वा एफिसस वा अन्य ठाउँमा भएको हुन सक्छ । न त परिस्थिति नै थाहा छ । आफ्नै घाँटी तल राख्नुलाई पनि शाब्दिक रूपमा व्याख्या गर्न सकिन्छ । तर पावलको जीवन बचाउनको लागि तिनीहरूले आफूलाई अधीनमा राखेका सतावटहरूको हातमा चरम खतरालाई व्यक्त गर्न यो पनि लाक्षणिक हुन सक्छ । यो हुन सक्छ कि यो घटना यति उल्लेखनीय थियो कि यो अन्यजातिहरु को सबै मण्डलीहरूलाई रिपोर्ट गरिएको थियो र यो आत्म-त्यागको कार्यको लागी मण्डलीहरूको कृतज्ञता पद ४ को पछिल्लो भागमा संकेत गरिएको छ । तर कुनै पनि घटना प्रिस्का र अक्विलाको ख्याति यति व्यापक थियो कि उनीहरूलाई पावलले मात्र नभई "अन्यजातिहरूका सबै मण्डलीहरूलाई पनि" धन्यवाद दिए ।

प्रेरित १८ बाट पहिले नै थपिएको डेटा यस जोडीको गतिशीलता र तिनीहरूको भक्तिको लागि सूचकांक हो । उनीहरू रोममा फर्किनुपर्थ्यो भन्ने कुरा हामीले उनीहरूको चरित्र र अभ्यासको बारेमा थाहा पाएका सबै कुरासँग मेल खान्छ ।

५ यो घरको मण्डली र अन्य सन्दर्भहरू (१ कोरिन्थी १६:१९; कलस्सी ४:१५; Phm. २) घरपरिवारमा मात्र सीमित नहुन सक्छ (प्रेरित १०:२; ११:१४; १ तिमोथी १६:१६; यो प्रेरितीय समयहरूमा आवश्यक र उपयुक्त थियो, आज केही अवसरहरूमा ख्रीष्टियनहरूले सन्तहरूको मण्डलीहरूको लागि आफ्नो घरहरू उपलब्ध गराउनु पर्छ । यो महत्त्वपूर्ण छैन कि हाम्रो पूर्णतया भिन्न वर्तमान परिस्थितिमा गृह मण्डलीको अभ्यास पुनर्स्थापित भइरहेको छ र सुसमाचार प्रचारको लागि अपरिहार्य रूपमा मान्यता प्राप्त छ । रोम वा एफिसस जस्ता सहरमा (१ कोरिन्थी १६:१९) त्यहाँ एकभन्दा बढी मण्डली हुनेछन् । अक्विला र प्रिस्काको घरमा रहेको मण्डलीलाई अभिवादनको यस सूचीमा विशेष रूपमा उल्लेख गरिएको तथ्यले रोमको सम्पूर्ण मण्डलीलाई समावेश नगरेको देखाउँछ । त्यसकारण त्यहाँ अन्य मण्डलीहरू हुनेछन् र रोमका मण्डलीहरूको कुरा गर्नु उचित हुनेछ ।

इपेनेटसलाई "प्रिय" भनिन्छ जस्तै एम्प्लियाटस (पद ८), स्ट्याचिस (पद ९), र पर्सिस (पद १२) । अरू नहुँदा यी "प्रेयसीहरू" भनेर बोलाउँदा कुनै आपत्तिजनक भेदभाव हुन सक्दैन । यी उदाहरणहरूमा स्नेहको एक विशेष बाधा भएको हुनुपर्छ जसलाई प्रेरितले अरूले चिनेको वा सजिलै चिन्न सक्छ । यो इपेनेटसको मामलामा पत्ता लगाउन सकिन्छ; उहाँ पहिलो फल हुनुहुन्थ्यो, जुन एसियाको[278] ख्रीष्टमा पहिलो रूपान्तरण भएको थियो । र अनौठो स्नेहको बन्धन रहेको देखिन्छ ।

[278] Ἀχαίας उचित पढाइ होइन। Ἀσίας पृष्ठ४६, א, क, ख, घ, छ र धेरै संस्करणहरू १ कोरिन्थी १६:१५ द्वारा समर्थित छ ।

६ मरियम मण्डलीको तर्फबाट परिश्रम गर्ने महिलाको अर्को उदाहरण हो । यसरी विशेषीकरण गर्न सक्षम हुनको लागि रोममा[279] मामिलाहरूको यस्तो घनिष्ठ ज्ञान पाववलाई थिएन भन्ने आपत्तिको कुनै वैधता छैन । पावल पहिलो पटक कोरिन्थ आइपुग्दा रोमबाट भर्खरै आएका अक्विला र प्रिस्काबाट तिनले धेरै जानकारी पाएका हुनुपर्छ । "धेरै परिश्रम" ले सुझाव दिन्छ कि मरियम रोमको मण्डलीको प्रारम्भिक सदस्यहरू मध्ये एक थिइन र यसको संगठन धेरै हदसम्म उनको प्रभावको कारण हुन सक्छ ।

७ एन्ड्रोनिकस र जुनियास प्रेरितका आफन्तहरू थिए । तिनीहरू यहूदी थिए (९:३) भन्दा बढी यसको अर्थ प्रमाणित गर्न सकिँदैन । तर तिनीहरू हेरोडियन (पद ११), लुसियस, जेसन र सोसिपेटर (पद २१) को रूपमा अझ नजिकबाट सम्बन्धित हुन सक्छन् । किनकि त्यहाँ अन्य यहूदीहरू छन् जसलाई आफन्तहरू भनिँदैन (पद ३), जसलाई नातेदार भनिन्छ तिनीहरू सम्भवतः नाताको नजिकको सम्बन्धमा खडा थिए । तिनीहरू सबै प्रेरितको परिवारका सदस्यहरू थिए भनी मान्न आवश्यक छैन । एन्ड्रोनिकस र जुनियासले पावलसँग बन्धन बाँडेपछि हामीलाई थाहा छैन । उहाँको जेल बारम्बार थियो (२ कोरिन्थी ६:५; ११:२३) र कम्तिमा एक अवसरमा तिनीहरूले यो सम्मान साझा गरे । “प्रेरितहरूका बिचमा उल्लेखनीय” भन्नाले तिनीहरू आफै प्रेरितहरू थिए भन्न सकिन्छ । यदि त्यसो हो भने "प्रेरितहरू" शब्दलाई सन्देशवाहकको सामान्य अर्थमा प्रयोग गरिने थियो (२ कोरिन्थी ८:२३; फिलिप्पी २:२५) । यद्यपि, यो शब्द सामान्यतया पावलमा अधिक प्रतिबन्धित अर्थ भएको हुनाले, यो अधिक सम्भावित छ कि यी व्यक्तिहरू प्रेरितहरूसँग राम्ररी परिचित थिए र तिनीहरूको विश्वास र सेवाको लागि प्रतिष्ठित थिए । स्पष्टीकरण हातमा तयार छ; तिनीहरू पावलभन्दा अघि ख्रीष्टियन थिए र यरूशलेममा नभए पनि यहूदियामा प्रेरितहरूको सर्कलसँग सम्बन्धित थिए । यसरी अभिवादनका लागि तिनीहरूलाई छान्नुको चार कारणहरू छन् ।

---

[279] εἰς ὑμᾶς बाह्य र आन्तरिक दुवै आधारमा प्राथमिकता दिनु पर्छ ।

८ एम्प्लियाटस "प्रभुमा" प्रिय थिए । प्रिय भनेर उल्लेख गरिएका अरू सबै पनि त्यस्तै थिए । तर हरेक मामलामा विस्तार गर्न आवश्यक थिएन । "प्रभुमा" ले ख्रीष्टसँगको सम्बन्धलाई रेखांकित गर्दछ जसले प्रेमको बन्धनलाई मात्र स्थापित गर्दछ जुन ख्रीष्टियन अर्थमा प्रियजनहरू समावेश हुन्छन् ।

९ अर्बानस नामको व्युत्पत्तिले उहाँ मूल रूपमा रोमन हुनुहुन्थ्यो भनी सुझाव दिन्छ । उहाँ हाम्रो सहकर्मी हुन भनिएको छ र त्यसैले उहाँ प्रिस्का र अक्विला (पद ३) र तिमोथी (पद २१) को रूपमा प्रेरितको साथी थिएनन् जसलाई उहाँका आफ्नै सहकर्मीहरू भनिन्छ । स्ट्याचिसलाई केवल प्रियको रूपमा चिनिन्छ र एम्प्लियाटस जस्तै, कुनै थप प्रशंसा छैन ।

१० एपेल्सलाई "ख्रीष्टमा अनुमोदित" को रूपमा प्रतिष्ठित गरिएको छ र विशेष परीक्षाहरू र प्रलोभनहरू लगनशीलताका साथ सहन र त्यसद्वारा प्रमाणित भएका कारणले यो भिन्नता दिइएको छ । एरिस्टोबुलसको उल्लेख केवल उनको परिवारमा विश्वासीहरू भएको कारणले गरिएको छ । नार्सिसस (पद ११) जस्तै उहाँ रोमको स्टेशनको मानिस हुनुहुन्थ्यो । जेबी लाइटफुटले आफू हेरोद द ग्रेटको नाति र जेठो अग्रिपा र हेरोद (चाल्सिसका राजा) का भाइ र सम्राट क्लाउडियससँग घनिष्ठ सम्बन्ध भएको कुरा राख्छन् ।[280] यद्यपि नार्सिससका घरपरिवारका जसलाई अभिवादन गरिएको छ ती "प्रभुमा" हुन्, हामीले अनुमान गर्नुपर्दैन कि वर्तमान उदाहरणमा यो प्रतिबन्धको अनुपस्थितिको अर्थ एरिस्टोबुलसको परिवारका सबै ख्रीष्टियन थिए । निस्सन्देह एउटै योग्यता दुवै अवस्थामा लागू हुन्छ, यद्यपि एकमा मात्र उल्लेख गरिएको छ ।

११ हेरोडियनको नाम र सन्दर्भमा उल्लेख गरिएको सन्दर्भले उहाँ हेरोद परिवार वा परिवारको हुनुहुन्थ्यो भनी बताउँछ । उहाँ

[280] सेन्ट पॉलको पत्र फिलिप्पीहरू (लन्डन, १९०८), पृष्ठ १७४ तर साथै एफ.एफ. ब्रुस: "हेरोड" इन द न्यु बाइबल डिक्शनरी (लन्डन, १९६२), पृष्ठ ५२१–५२३ ।

आफन्तहरू मध्ये एक हुनुहुन्थ्यो, त्यसैले यहूदी र माथि उल्लेख गरिए अनुसार सम्भवतः प्रेरितसँग कुनै न कुनै रूपमा सम्बन्धित थियो । लाइटफुटले नार्सिससलाई नीरोको राज्याग्रहणको लगत्तै मृत्युदण्ड दिइएको नामको शक्तिशाली स्वतन्त्र व्यक्ति हो र त्यसकारण पावलले यो पत्र लेख्नुभन्दा केही वर्ष अघिको भनाइ राख्छ ।[281] मरे पनि, उनको परिवार अझै पनि एरिस्टोबुलसको मामलामा जस्तै उनको नाममा जानेछ ।

१२ त्रुफेना र त्रोफोसा बहिनीहरू भएको मानिन्छ । पर्सिस पनि एक महिला हो । तीनै जनाले प्रभुमा परिश्रम गरेको भनिन्छ । त्रिफेना र त्रोफोसाको मामलामा प्रयोग गरिएको वर्तमान काल र पर्सिसको मामलामा अतीतको अनावश्यक रूपमा थिच्नु हुँदैन । भिन्नतालाई पर्सिसको निष्ठाको प्रतिबिम्बको रूपमा बुझ्नु हुँदैन । उनलाई "प्रिय" भनिन्छ र धेरै मेहनत गरेको भनिन्छ । यी दुई सन्दर्भमा उनलाई त्रुफेना र त्रोफोसालाई नदिईएको प्रख्यातता दिइएको छ । कालमा भिन्नता पावलले अवलोकन गरेको रिजर्भको सूचकांक हुन सक्छ । उसलाई थाहा थियो कि पर्सिसले धेरै परिश्रम गर्यो तर लेख्ने समयको जस्तै भन्न सक्षम छैन । वा यो उमेर वा अशक्ततासले पर्सिसलाई जितेको हुन सक्छ र उनी अहिले जस्तो सक्रिय थिइनन् । इपेनेटस, एम्प्लीआतस र स्त्याचिस उहाँले "मेरो प्रिय" भन्नुहुन्छ, पर्सिसलाई उहाँले "प्रिय" भन्नुहुन्छ । सायद उसलाई मेरो प्रिय भनेर बोलाउनु अधुरो हुन्थ्यो ।

१३ मर्कुस १५:२१ मा कुरेनी सिमोनका छोरा रुफस उही व्यक्ति हुन सक्छ । यदि त्यसो हो भने मर्कुसले आफ्नो नाम उल्लेख गर्नुको राम्रो कारण थियो । "प्रभुमा छानिएको" ले मुक्तिको लागि ख्रीष्टमा भएको चुनावलाई जनाउँदैन (एफिसी १:४) । यो यस अध्यायमा उल्लेख गरिएका सबै संतहरूमा लागू हुनेछ । यसको अर्थ "छनोट" हो र रुफससँग सम्बन्धित केही प्रख्याततालाई संकेत गर्दछ । रुफसकी आमा शाब्दिक रूपमा पावलकी आमा थिइनन् । उसको

[281] फिलिप्पीमा, उद्धृत रूपमा, पृष्ठ १७५ ।

मतलब उसले आमाको अंश उहाँलाई देखाएको थियो । कहिले र कहाँ त्यो थाहा छैन ।

१४ यस पदमा सूचीबद्ध नामहरू र तिनीहरूसँगका दाजुभाइहरूले कुनै निश्चित स्थानमा वा पेशाहरूमा विश्वास गर्नेहरूको निश्चित समुदायलाई जनाउँछ, सबै पुरुष लिंगहरू हुन ।

१५ जुलिया सायद एक महिला[282] र फिलोलोगसकी पत्नी हुन सक्छ। अर्को अभिवादनमा यो पहिचानलाई हेर्दा उहाँ बहिनी हुनुहुन्थ्यो भन्ने सम्भव छैन । यस पदमा उल्लेख गरिएका पाँच व्यक्तिहरू र उनीहरूसँगका सन्तहरूले एउटा समुदाय बनाएका थिए र यो राम्रोसँग हुन सक्छ कि हामीसँग पद ५ मा जस्तै मण्डली समूहको अर्को उदाहरण छ । अभिव्यक्तिको कारणले पद १४ मा भन्दा यस उदाहरणमा यो सम्भव छ । "उनीहरूसँग भएका सबै सन्तहरू" र दुवै लिङ्गहरू संलग्न छन् भन्ने तथ्य एउटा मण्डली वा घरमा मण्डलीको सन्दर्भको अनुपस्थितिले यस धारणाको विरुद्धमा मिल्दैन । यस आतिथ्यतालाई विस्तार गर्ने कुनै पनि घर नभएको हुन सक्छ र यस सन्दर्भमा प्रिस्का र अक्विलाको विशिष्ट प्रख्यातता पद ५ मा उनीहरूको घरको उल्लेखको कारण हुन सक्छ ।
16 पवित्र चुम्बन यस पत्रमा मात्र नभई अन्य धेरै पत्रमा पनि भनिएको छ (१ कोरिन्थी १६:२०; २ कोरिन्थी १३:१२; १ थेस्सलोनिकी ५:२६) । पत्रुसले त्यही कुरा दिन्छ र यसलाई प्रेमको चुम्बन भन्छन् (१ पत्रुस ५:१४) । हामीलाई येशूले सिमोन फरिसीलाई हप्काउदै चुम्बनद्वारा मैत्रीपूर्ण अभिवादन गर्ने चलनको बारेमा सल्लाह दिइन्छ, "तपाईंले मलाई चुम्बन गर्नुभएन" (लूका ७:४५) । त्यहाँ कुनै प्रश्न हुन सक्दैन तर चुम्बन ख्रीष्टियन प्रेमको प्रतीकको रूपमा अभ्यास गरिएको थियो । पत्रुसको पदले यो स्पष्ट पार्छ । तर आफ्नै खातामा चुम्बन प्रेमको प्रतीक हो र यहूदाको कपटको प्रश्नले खुलासा गर्दछ, "के तिमीले चुम्बनले मानिसको पुत्रलाई धोका दिन्छौ ?" (लूका २२:४८) । पावलले

[282] "सामान्य नाम, शाही घरानामा दास महिलाहरूमा पनि पाइन्छ" (अर्न्डट र गिंगरिच: op. cit., ad loc.)। Cf। लाइटफुट: आइबिड, पृष्ठ १७७ ।

चुम्बनलाई "पवित्र" को रूपमा चित्रण गर्दछ र यसैले यसलाई कामुक वा अस्लिल हुने कुराभन्दा फरक पार्छ । यसले एक अनावश्यक रिजर्भलाई धोका दिन्छ, यदि मण्डलीको पहिलो प्रेमको आवेगलाई गुमाउँदैन, जब पवित्र चुम्बन पश्चिमी मण्डलीमा यसको अनुपस्थितिबाट स्पष्ट हुन्छ । यस बिन्दुमा अन्तिम अभिवादन, "ख्रीष्टका सबै मण्डलीहरूले तपाईंलाई अभिवादन गर्दछन्", पद २१-२३ मा अझ उपयुक्त लाग्न सक्छ किनभने यी पदहरूले पावल आफैंको भन्दा अरूको अभिवादनसँग सम्बन्धित छन् । तर नजिकको जाँचमा हामी यस बिन्दुमा समावेशको महत्त्व देख्न सक्छौं । पावललाई सबै मण्डलीहरू, विशेष गरी अन्यजातिहरूका अन्यजातिहरूका प्रेरितको रूपमा चिनिन्छ, कि उहाँको अभिवादन सम्पूर्ण मण्डलीबाट अलग नहुन सक्छ । सार्वभौमिक मण्डलीसँगको उहाँको ऐक्यबद्धताले उहाँको चेतनालाई नियन्त्रित गर्दछ र अन्यजातिहरूको प्रेरितको रूपमा उहाँले आफ्नो अभिवादनको सन्देशमा सबै गैरयहूदी मण्डलीहरूलाई प्रतिनिधित्व गर्नुहुन्छ । नोट गर्न योग्य अर्को अवलोकन बहुवचन "मण्डलीहरू" हो । हामी मण्डलीको एकतालाई कम गर्न सक्दैनौं । यो पावलको अभिव्यक्तिमा बारम्बार आउँछ (११:१६-२४; एफिसी २:१६, १८-२२; ४:२-१६) । तर पावल पनि ईर्ष्यालु छन् कि हरेक अवस्थामा जहाँ सन्तहरू ख्रीष्टको नाममा आफ्नो संस्था अनुसार भेला हुन्छन्, त्यहाँ ख्रीष्टको मण्डली छ (पद ५) । अन्तमा यो अभिवादन, एफ. एफ. ब्रुसले अवलोकन गरेझैं, "यी अभिवादनको रोमन गन्तव्यको लागि बलियो तर्क हो । किन पावलले सबै मण्डलीहरूबाट अर्को मण्डलीलाई अभिवादन पठाउनुपर्छ जसलाई उनले सामान्य पत्र लेखिरहेका थिए ? तर एक समयमा जब उनको सेवकाईको एक धेरै महत्त्वपूर्ण चरण समाप्त भइरहेको थियो उसले आफ्नो सेवकाईको त्यो चरणसँग सम्बन्धित सबै मण्डलीहरूबाट एक मण्डलीलाई अभिवादन पठाउन सक्छ जसले संसारमा एक अद्वितीय स्थान ओगटेको मात्र होइन ... तर, पावलमा पनि आफ्नो सेवकाईको नयाँ चरणको सुरुमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने इरादा थियो ।"[283]

[283] रोमीमा उद्धृत पृष्ठ २७६ ।

ख. धोका दिनेहरू विरुद्ध चेतावनी
(१६:१७–२०)
(B. Warnings Against Deceivers)
(16:17-20)

१६:१७–२०

१७ अब हे भाइहरूहो, म तिमीहरूलाई विन्ती गर्दछु, जुन शिक्षा तिमीहरूले सिकेका छौ, त्यस शिक्षाको विपरीत फाटो ल्याउने र ठक्कर खुवाउनेहरूलाई चिनिराख र तिनीहरूबाट टाढ़ा बस !
१८ किनकि त्यस्ता मानिसहरूले हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको सेवा गर्दैनन्, तर तिनीहरूले आफ्नै पेटको सेवा गर्दछन्; अनि मीठा बोलीवचन र चिप्ला कुराहरूद्वारा तिनीहरूले सीधा-सोझाहरूका हृदयहरू धोका दिन्छन् ।
१९ किनकि तिमीहरूको आज्ञापालनको कुरा सबैकहाँ फैलिएको छ । यसकारण तिमीहरूको विषयमा म आनन्दित छु; तर अझै पनि म चाहन्छु, तिमीहरू असल कुराका निम्ति बुद्धिमान् र खराबका निम्ति सोझा बन !
२० अनि शान्तिका परमेश्वरले चाँड़ै शैतानलाई तिमीहरूका पाउहरूमुनि कुल्चाउनुहुनेछ । हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको अनुग्रह तिमीहरूसँग रहोस् ! आमेन !

यद्यपि यो खण्ड पत्रको बाँकी भाग भन्दा सामग्री र स्वरमा भिन्न छ, हामीले भिन्नतालाई बढाइचढाइ गर्नु हुँदैन । मूड र अभिव्यक्तिको गम्भीरता पत्रमा विभिन्न बिन्दुहरूमा देखा पर्दछ (२:१-५; ३:८; ६:१-३; ९:१९, २०; ११:२०; १४:१५, १६) । चेतावनी नोट भरि देखिन्छ । सान्डे र हेडलामले ठीकसँग अवलोकन गरेझैं, यो "जोरदार प्रकोप ... अप्राकृतिक होइन । यी सन्तहरूको जस्ता त्रुटिहरू विरुद्ध पावलले आफ्ना पाठकहरूलाई अप्रत्यक्ष रूपमा चेताउनी दिइरहेका छन्, उनले जीवन र आचरणका फराकिलो सिद्धान्तहरू राखेर उनीहरूका विरुद्धमा आफ्ना श्रोताहरूलाई निर्माण गरिरहेका छन् र

अब अन्तिममा उसले समाप्त गर्नु अघि उसले झूटा शिक्षकहरू विरुद्ध एक निश्चित र प्रत्यक्ष चेतावनी दिन्छ ।"[284] यी आन्दोलक र झूटा शिक्षकहरूले वास्तवमा रोमी दृश्यमा आक्रमण गरेका थिए भनी हामीले मान्नु पर्दैन । सायद उनीहरूसँग थिएन । यदि तिनीहरू भएको भए हामीले पत्रको शरीरमा तिनीहरूसँग प्रत्यक्ष भेट हुने अपेक्षा गर्ने थियौं, उदाहरणका लागि गलातीहरू र कलस्सीहरूलाई पत्रहरूमा ।[285] तर पावललाई यी विधर्मीहरूको अस्तित्वबारे राम्ररी थाह थियो र यदि तिनीहरूको प्रचार रोममा नपुगेको भए, खतरा आउनै लागेको डरको लागि राम्रो आधार थियो ।[286] फिलिप्पी ३:२, १८, १९ का ती चेताउनीहरूको समानता स्पष्ट छ र कलस्सी २:१६-२३ ले समान वा कम्तिमा नजिकको दुष्टतासँग सम्बन्धित छ ।

१७, १८ समस्या सिर्जना गर्नेहरूलाई कसै-कसैले एन्टिनोमियन लिबर्टाइन मान्छन्, अरूले यहूदी धर्मावलम्बीहरू हुन् । यी दुई दृष्टिकोणहरू स्पष्ट रूपमा विरोधी भए पनि वास्तविकता र परम प्रभाव नजिकै सम्बन्धित छन् । परमेश्वरले आज्ञा नदिनुभएको कुराको ईर्ष्या गर्ने मानिसले चाँडै नै परमेश्वरको आज्ञाभन्दा आफ्नै नियमहरूद्वारा धेरै भण्डारण गर्छ । पद १८ ले तिनीहरू एपिक्युरियन जातका थिए भन्ने धारणालाई समर्थन गर्छ भनी अनुरोध गर्न सकिन्छ । उनीहरूलाई "आफ्नै पेट" सेवा गर्ने भनिन्छ । यद्यपि, यो विशेषतालाई संवेदी भोकको साथ व्यस्ततालाई सन्दर्भ गर्न आवश्यक छैन । यसले प्रभु ख्रीष्टको सेवाको विपरीत आत्म-सेवाको धारणा

---

[284] Op. cit, पृष्ठ ४२९; एफ.जे.ए. होर्ट: प्रोलेगोमेना रोमी र एफिसियनहरूलाई सन्त पावलका पत्रहरू (लन्डन, १८९५), पृष्ठ ५३-५५ ।

[285] होर्ट: आइबिड, पृष्ठ ५३, जो भन्छन्: "यो कल्पना गर्न सकिन्छ कि जस्तै सेन्ट। पावल आफ्नो पत्र पूरा गर्ने वा पठाउने बिन्दुमा थिए, रोममा सैद्धान्तिक समस्याहरू थोप्ने ताजा खबर उहाँलाई पुग्यो ।"

[286] विधर्मीहरू अझै रोम पुगेका थिएनन् भन्ने धारणाको विपरीत डोड: ओप। cit।, पृष्ठ २४२ जसले यसो भन्छ: "उहाँ (पावल) लाई थाहा छ, वा डराउनुपर्ने कारण छ, कि उसको आफ्नै मण्डलीहरूको शान्तिलाई खलल पार्ने मानिसहरू रोममा काम गरिरहेका छन् । उनले पत्रको मुख्य भागमा उनीहरूका लागि विवादास्पद सन्दर्भहरू सावधानीपूर्वक बेवास्ता गरेका छन्; तर जब अन्तिम सल्लाहको कुरा आउँछ, उहाँ रोमीहरूलाई तिनीहरूबाट सावधान रहन आग्रह गर्नबाट अलग रहन सक्नुहुन्न ।"

व्यक्त गर्न सक्छ (याकुब ३:१५; यहुदा १९) र वस्तुतः पार्थिव र कामुकको बराबर हुन सक्छ । कलस्सी २:२०-२३ मा निन्दा गरिएका जसका नाराहरू थिए "नछोउ, नचाख" (कलस्सी २:२१) यसरी उही अभियोगमा आउन सक्छ (फिलिप्पी ३:१९) । पद १८ को यस व्याख्यामा झूटा शिक्षकहरू यहूदी जोशिलोहरू हुन सक्छन् । यी धेरै उदाहरणहरूमा प्रेरितका विरोधीहरू थिए र तिनीहरूले वर्णनमा फिट हुन्छन्, "विभाजन र ठेस लाग्ने अवसरहरू निम्त्याउने, तिमीहरूले सिकेको सिद्धान्तको विपरीत"[287] १४:१३ मा हुन्छ । यस्तो देखिन्छ कि पावलको दिमागमा उस्तै अवस्था छ ।[288] १४:१३ मा एक बलियो विश्वासी कमजोर विश्वासीको लागि पतनको अवसर हो र यो प्रेमको गम्भीर उल्लंघन हो । तर वर्तमान खण्डमा विचार गरिएको गुरुत्वाकर्षणको कुनै सुझाव छैन । हामी यहाँ झूटा शिक्षक र प्रचारकहरू छन् । यो अध्याय १४ मा परिकल्पना गरिएको छैन । त्यसैले ठेस लाग्नु भनेको झूटा सिद्धान्तको कारण हो र गलातियनहरूमा एनाथेमेटाइज गरिएको त्रुटिको श्रेणीमा पर्दछ । निषेधाज्ञाहरू त्यस्ता चरित्रको त्रुटिसँग मिल्छ: तिनीहरूले तिनीहरूबाट बच्नका लागि समर्थकहरूलाई "चिह्नित" गर्नुपर्दछ र तिनीहरू "तिनीहरूबाट टाढा जान्छन्" । अध्याय १४ मा त्यस्ता कुनै पनि सल्लाहहरू उपयुक्त छैनन् । यी शिक्षकहरू सुसमाचारको शुद्धता र सरलतालाई भ्रष्ट गर्नेहरूको सामान्य विशेषता "चितो र निष्पक्ष बोली" को कलापूर्ण उपकरणमा निपुण थिए । भ्रामकता मुख्य खतरा हो: "तिनीहरूले निर्दोषहरूको हृदयलाई धोका दिन्छन्" । "निर्दोष" शब्दको अर्थ छलहीन हो र यसले छल र षड्यन्त्रको युक्तिमा नदिईएको र त्यसैले अरूमा पनि शंका नगर्ने व्यक्तिलाई जनाउँछ । "निर्दोष" व्यक्ति अप्रत्याशित र यसरी उपस्थितिद्वारा सजिलैसँग पासो हो । छलका रणनीतिहरूलाई पाललले अन्य

---

[287] यो हुन सक्छ कि विधर्मीहरू ज्ञानवादी विविधताका थिए र कलस्सीहरूलाई पत्रमा उल्लेख गरिएका जस्तै थिए (विशेष गरी कलस्सी २:४, ८ र रोमी १६:१८) । "तिनीहरू अर्ध-ज्ञानवादी अनुमानहरूसँग सम्बन्धित हुन सक्छन् ... जस्तै कल्सेमा अलि पछि कातिएका थिए" (डोड: op. cit., पृष्ठ २४३) ।

[288] कन्ट्रा ब्यारेट जसले भन्छन् कि "सम्भवतः कमजोर र बलियो बीचको विभाजन अझै दिमागमा छ" (op. cit., ad. loc) ।

खण्डहरूमा उल्लेख गर्छन् (२ कोरिन्थी ४:२; एफिसी ४:१४) । पद २० लाई ध्यानमा राख्दै सर्पको भ्रमको संकेतलाई दबाउन गाह्रो छ (उत्पत्ति ३:१-६; २ कोरिन्थी ११:३; १ तिमोथी २:१४) ।

१९, २० पद १८ "लागि" बाट सुरु हुन्छ र अघिल्लो सल्लाहहरूको कारण दिन्छ । पद १९ पनि "का लागि" बाट सुरु हुन्छ तर सम्बन्ध पद १८ मा जस्तै छैन । रोमका विश्वासीहरूले ख्रीष्टमा भएको सरलताबाट आफ्नो दिमाग भ्रष्ट नहोस् भनेर प्रेरित चिन्तित छन् । त्यहाँको मण्डलीको परिपक्वता र भक्तिको उच्च सम्मान (१५:१४) ले मात्र यो निष्ठाको निरन्तरताको लागि उहाँको जोसलाई तीव्र बनाउँछ । रोमका ख्रीष्टियन समुदायको ख्याति सबै मण्डलीहरूमा पुगेको थियो । उसले यस प्रसिद्धिलाई तिनीहरूको "आज्ञाकारिता" को रिपोर्टको रूपमा बोल्छ, यो पत्रको विशेषता र उसले अहिले बोलेको विषयको लागि अनुकूलित शब्द (१:५; ६:१६; १५:१८; १६:२६) । रोमी मण्डलीको प्रतिष्ठा र यसले ओगटेको महत्त्वपूर्ण स्थानले भ्रष्टाचारको त्रासदीलाई समान रूपमा बढाउँछ । तसर्थ पद १७ को अत्यावश्यक चेतावनी र आदेशको लागि थप कारण पद १९ र त्यसभन्दा अघिका कुराहरू बिच अर्को सम्बन्ध पनि छ । रोमको मण्डलीमा झूटा शिक्षा पसेको छ भनी संकेत नगर्न पावल चिन्तित छन् । उहाँले तिनीहरूको वफादारीको आफ्नो आश्वासन दोहोर्याउनुहुन्छ र उहाँ तिनीहरूमा रमाइलो गर्नुहुन्छ । त्याक्कै यी कारणहरूका लागि उनीहरूले ध्यान दिनु पर्छ र उहाँले तिनीहरूलाई त्यसो गर्न आग्रह गर्नुहुन्छ । "म तिमीलाई असल कुराको लागि बुद्धिमानी र खराबमा सरल बनाउन चाहन्छु ।" यद्यपि यो निवेदनमा अन्यत्र समानताहरू छन् (यर्मिया ४:२२; मत्ती १०:१६; १ कोरिन्थी १४:२०; फिलिप्पी २:१५) र सामान्यतया विचार पर्याप्त स्पष्ट छ, यो सटीक पत्ता लगाउन गाह्रो छ । पहिलेको सम्बन्धमा अर्थ यो स्पष्ट छ कि राम्रो र खराब, बुद्धिमानी र सरल विपरित छ । यदि एक प्राथमिकता प्रस्तावित हुन सक्छ भने, बिन्ती यो हो कि तिनीहरू असल कुरालाई पछ्याउन बुद्धिमानी हुनेछन् र नराम्रोको लागि बिन्ती गर्न प्रतिरक्षा हुनेछन्, कि निहित अनिवार्यता "असल कुरालाई दृढ़ राख; हरेक प्रकारको दुष्टताबाट अलग बस" (१

थेस्सलोनिकी ५:२१, २२) । "बुद्धिमान" र "सरल" शब्दहरू झूटा शिक्षकहरूको धूर्तताको सन्दर्भमा सतर्कता र विवेकको आवश्यकतालाई जोड दिन प्रयोग गरिन्छ (पद १८क) ।

पद २०क मा उत्पत्ति ३:१५[289] पदनाम "शान्तिको परमेश्वर" (१५:३३; २ कोरिन्थी १३:११; फिलिप्पी ४:९; १ थेस्सलोनिकि ५:२३; २ थेस्सलोनिकि ३:१६; हिब्रू १३:२०) पावलले यसलाई अरू ठाउँमा प्रयोग गर्नुको कारणले गर्दा पनि प्रयोग गरिएको हुन सक्छ तर शैतानको चोटको कारणले पनि हुन सक्छ । पछिल्लोले शैतानको पराजयमा जारी हुने द्वन्द्वको परिकल्पना गर्दछ । अघिका पदहरूले शैतानका यन्त्रहरूद्वारा हुने विभाजनहरूलाई ध्यानमा राखेका छन् (२ कोरिन्थी ११:१२-१५) । शैतानलाई कुट्ने र द्वन्द्व, कलह र विभाजनको विपरीत शान्ति स्थापना गर्ने परमेश्वर नै हुनुहुन्छ । त्यसैले उहाँ शान्तिका परमेश्वर हुनुहुन्छ । यस पदमा दिइएको आश्वासन भनेको सल्लाहहरूमा ध्यान दिन प्रोत्साहन हो । प्रत्येक तत्व महत्त्वपूर्ण छ । परमेश्वरले शैतानलाई कुचल्याउनुहुनेछ, उहाँले उसलाई विश्वासीहरूको खुट्टामुनि कुल्चाउनुहुनेछ र उहाँले यो चाँडै गर्नुहुनेछ । विजयी मुद्दाको प्रतिज्ञाले विश्वासको लडाइलाई तल झर्छ । सबै शत्रुहरूको अन्तिम अधीनता यस प्रतिज्ञाको क्षितिज भित्र आउँछ (१ कोरिन्थी १५:२५-२८) । तर हामीले ती विजयहरूलाई बहिष्कार गर्न सक्दैनौं जुन अन्तिम विजयको वर्तमानमा प्रत्याशाहरू छन् (१ यूहन्ना २:१४; ४:४) ।

पद २०ख पत्रको उपखण्डको अन्त्यमा सम्मिलित आशिषको अर्को उदाहरण हो (१५:३३) । यो धेरै पत्रहरूको समापन आशिष जस्तै छ (१ कोरिन्थी १६:२३; गलाती ६:१८; फिलिप्पी ४:२३; १ थेस्सलोनिकि ५:२८; २ थेस्सलोनिकि ३:१८; २ तिमोथी ४:२२; २५; तर अन्यत्र उल्लेख गरिए अनुसार,[290] पत्रको बिचको भागमा आशिषको धेरै उदाहरणहरू छन् र यहाँ यो घटना असामान्य छैन ।

[289] हिब्रूलाई पछ्याउनुहोस् तर ७० प्रतिपादन होइन ।
[290] परिशिष्ट एफ (पृष्ठ २६२) हेर्नुहोस् ।

ग. साथीहरूको अभिवादन
(१६:२१–२३)
(C. Greetings of Friends)
(16:21-23)

१६:२१–२३

२१ मेरा सहकर्मी तिमोथीले र मेरा आफन्तहरू लुसियस, यासोन र सोसिपाटरले तिमीहरूलाई सलाम पठाउँदैछन् ।
२२ यो पत्र लेख्ने म, टेर्टियसले पनि तिमीहरूलाई प्रभुमा सलाम पठाउँछु ।
२३ सम्पूर्ण मण्डलीलाई र मलाई सत्कार गर्ने गायसले तिमीहरूलाई सलाम पठाउँदैछन् । शहरका भण्डारी एरास्टस र भाइ कुआर्टसले सलाम पठाउँदैछन् ।

२१-२३ यी पदहरू प्रेरितसँग सम्बन्धित अरूहरूको अभिवादन हुन् । नाम तिमोथीलाई कुनै टिप्पणी आवश्यक छैन । लुकियस, यासोन र सोसिपात्रोसलाई आफन्त भनिन्छ (पदहरू ७, ११) । कुलमा त्यहाँ छ जना छन् जसलाई नातेदार भनिन्छ, यो अनुमानको लागि धेरै ठूलो संख्या होइन कि तिनीहरू नाताले पावलसँग सम्बन्धित थिए र यहूदी जातिको मात्र होइन । तर्तियसको मामलामा प्रत्यक्ष अभिवादन छ ।[291] तिनी पावलका सचिव थिए । यो बिन्दुमा यो अभिवादन सम्मिलित हुनुपर्छ कि उल्लेखनीय छ; पावलले आफ्ना पाठकहरूलाई अघिका र पछिका दुवैमा सम्बोधन गर्दैछन् । किन तर्तियसको व्यक्तिगत अभिवादन यस खण्डको अन्त्यमा नभई यस बिन्दुमा देखा पर्दछ हामीलाई थाहा छैन । एमानुएन्सिस प्रयोग गर्ने पावलको अभ्यास अन्य पत्रहरूमा प्रमाणित छ (१ कोरिन्थी १६:२१; गलाती ६:११; कल. ४:१८; २ थेस्सलोनिकी ३:१७) । गायस निस्सन्देह गायस हो जसलाई पावलले कोरिन्थमा बप्तिस्मा दिएका थिए (१

[291] "यसैकारण हामीसँग यो सानो विवरणमा पावलको विशेषता शिष्टाचारको उदाहरण छ र साथसाथै खण्डको वास्तविकताको एक बलियो प्रमाण छ: कुन जालसाजीले यस्तो घटना प्रस्तुत गर्ने सोचेको थियो ?" (गिफोर्ड: op. cit, ad loc) ।

कोरिन्थ १:१४) र पावल जसको घरमा प्रवेश गरेका प्रेरित १८:७ को टाइटियस जस्टस हुन् भन्ने सोच्नको लागि राम्रो आधार छ । गायस पावलको मात्र होइन तर मण्डलीका पनि थिए । यदि गायसलाई टाइटियस जस्टससँग चिन्ने हो भने, उसको सम्पूर्ण मण्डलीको आयोजक हुनुको मतलब सायद उसको घर कोरिन्थमा विश्वासीहरूको भेलाको लागि भेला हुने ठाउँ थियो (पद ५) ।[292] तर यसको मतलब यो पनि हुन सक्छ कि कोरिन्थ भ्रमण गर्ने सबै ख्रीष्टियनहरूका लागि गायसको घर खुला थियो । यस अवस्थामा उहाँ आतिथ्यताको अनुग्रहको उत्कृष्ट उदाहरण हुनुहुनेछ (१२:१३) । अन्य कुनै पनि उदाहरणहरूमा उही नाम भएको व्यक्तिसँग यो गायसलाई पहिचान गर्न पर्याप्त कारणहरू छैनन् (प्रेरित १९:२९; २०:४; ३ यूहन्ना १) । इरास्टसले शहरमा प्रभावको स्थान ओगटे । सभाघरका शासक क्रिस्पसको मामलामा जस्तै (प्रेरित १८:८), यसले कोरिन्थको मण्डलीले सामाजिक स्थानका मानिसहरू समावेश गरेको देखाउँछ । यस इरास्टसलाई अन्यत्र उल्लेख गरिएको इरास्टससँग पहिचान गर्न पर्याप्त प्रमाण छैन (प्रेरित १९:२२; २ तिमोथी ४:२०) । क्वार्टसलाई भाइ भनिन्छ । यो सम्भव छ कि यसको अर्थ इरास्टस वा टर्टियसको भाइ भन्दा ख्रीष्टमा भाइ हो । अरू सबै ख्रीष्टमा दाजुभाइ हुँदा उहाँलाई "भाइ" भनेर चिनिन्छ भन्ने तथ्यले, पद ८ मा "प्रभुमा" थपिएको भन्दा बढी "भाइ" शब्दको सामान्य प्रयोगको आवश्यकता पर्दैन । एम्प्लियाटसको केसको अर्थ मायाको रूपमा उल्लेख गरिएका अरूहरू पनि प्रभुमा प्रिय थिएनन् । यी अभिवादनहरूमा उल्लेख गरिएका अरू सबै (पदहरू २१-२३) नामद्वारा मात्र उल्लेख गरिएका छैनन् तर अन्य थपहरूद्वारा पहिचान गरिएका छन् । क्वार्टस नाम भन्दा बढिको साथ समाप्त गर्न को लागी, शैलीगत रूपमा यदि अधिक छैन भने, अचानक हुनेछ ।[293]

---

[292] यदि गायसलाई प्रेरित १८:७ को जस्टससँग चिन्ने हो भने, पछिको खण्डमा टाइटसलाई पढ्ने टाइटसलाई प्राथमिकता दिनु पर्छ: गायस टाइटियस जस्टस क्रमशः रोमी नागरिकको प्राइनोमेन, नोमेन जेन्टाइल र कोग्नोमेन ।

[293] यस बिन्दुमा पद २० मा पाइने आशिषको भर्चुअल पुनरावृत्ति घ, छ, अभिशापको मास र केहि संस्करणहरूमा पाइन्छ आन्तरिक प्रमाणको दृष्टिकोणबाट असम्भव मानिनु हुँदैन । पद २० मा भएको आशिषले पावलको आफ्नै अभिवादन र चेतावनीहरूमा समर्पित खण्डलाई

घ. स्तुतिगान वा महिमा
(१६:२५–२७)
(D. Doxology)
(16:25-27)

१६:२५–२७

२५ अब उहाँलाई नै, जोचाहिँ मेरो सुसमाचार र येशू ख्रीष्टको प्रचारअनुसार तिमीहरूलाई स्थिर पार्नलाई सामर्थी हुनुहुन्छ, त्यस रहस्यको प्रकाशअनुसार, जो संसारको उत्पत्तिदेखि गुप्त राखिएको थियो,
२६ तर अहिले प्रकट भएको छ र अनन्तका परमेश्वरको आज्ञाअनुसार भविष्यवक्ताहरूका पवित्र शास्त्रहरूद्वारा विश्वासप्रति आज्ञाकारी बनाउने उद्देश्यले सबै जातिहरूलाई बताइएको छ,
२७ एक मात्र बुद्धिमान् परमेश्वरलाई नै येशू ख्रीष्टद्वारा सदासर्वदा महिमा भइरहोस् ! आमेन !

२५-२७ यो समापन स्तुतिगान वा महिमाको शब्द हामीले पावलका अन्य पत्रहरूमा फेला पार्ने भन्दा लामो छ । तर हिब्रू १३:२०, २१; यहूदा २४, २५ सँग मिल्दो झुल्दो छ । पत्रको सुरुमा पावलले रोम भ्रमण गर्ने र त्यहाँ विश्वासीहरूलाई स्थापित गर्नको लागि केही आत्मिक वरदान दिने आफ्नो इच्छा व्यक्त गरेका थिए । त्यो उद्देश्य र यस स्तुतिगान वा महिमाको सुरुवाती शब्दहरूसँग उपयुक्त सम्बन्ध छ । यो परमेश्वर हुनुहुन्छ जसले सन्तहरूलाई स्थापित गर्न र पुष्टि गर्न सक्षम हुनुहुन्छ र यो पावलले आफैलाई र आफ्ना

बन्द गर्नेछ (१६:१-२०) । यस बिन्दुमा आशिषले प्रेरित (पदहरू २१-२३) द्वारा व्यक्त गरिएको अरूको अभिवादनमा समर्पित खण्डको अन्त्य हुनेछ र त्यसपछि त्यहाँ समापन स्तुतिगान (पदहरू २५-२७) हुनेछ । यदि यस्तो नजिकको निकटता अनौठो लाग्नुपर्दछ भने हामीलाई चाहिन्छ तर २ थेसलोनिकि ३:१६, १८ सँग तुलना गर्नुहोस् । पाठको प्रश्न बाह्य प्रमाणमा भर पर्छ । पृष्ठ ४६, א, क, ख, ग, ग्रीकभल्गेट र केहि अन्य संस्करणहरूमा आशिष अनुपस्थित छ । यस उदाहरणमा, तथापि शङ्कालाई शायदै दबाउन सकिँदैन कि पद २० मा निकटतम आशिषसँग असंगतताको गलत धारणाले बहिष्कारमा केही प्रभाव प्रयोग गरेको हुन सक्छ ।

पाठकहरूलाई सम्झाउनुहुन्छ । तर परिचयात्मक शब्दहरूको सान्दर्भिकता देखाउने थप निकट सम्बन्ध छ । पद १७-२० मा उहाँले धोका दिनेहरूको प्रलोभनको विरुद्ध चेतावनी दिनुभएको थियो र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण आवश्यकता भनेको विश्वासीहरू यति स्थापित हुनुपर्छ कि तिनीहरू शैतानको षड्यन्त्रको शिकार नहोस् । परमेश्वरमा मात्र भरोसा राख्नुपर्छ । परमेश्वरले दिनुहुने पुष्टि हुनेछ, उहाँ भन्नुहुन्छ, "मेरो सुसमाचार र येशू ख्रीष्टको प्रचार अनुसार" । जब उसले "मेरो सुसमाचार" भन्यो (२:१६; १ थेसलोनिकि १:५; २ तिमोथी २:८) उसको मतलब उसलाई सुम्पिएको सुसमाचार हो र जुन उहाँले प्रचार गर्नुभयो (१ कोरिन्थी १५:१; गलाती १: २, ७; "येशू ख्रीष्टको प्रचार" भन्नाले पावलको साधनको माध्यमबाट ख्रीष्टको तर्फबाट प्रचार गर्नु हो (१५:१८) । तर येशू ख्रीष्टसँग सम्बन्धित प्रचारलाई ध्यानमा राखिएको सम्भावना बढी छ । सुसमाचार अनिवार्य रूपमा प्रचार हो जसको विषय ख्रीष्ट हुनुहुन्छ; पावलले ख्रीष्टको प्रचार गरे (१ कोरिन्थी १:२३; २ कोरिन्थी ४:५) । यसरी स्थापना पावलले प्रचार गरेको येशू ख्रीष्टको सुसमाचार अनुसार हुनुपर्छ र पावलको सुसमाचार र ख्रीष्टको प्रचार बिच कुनै भिन्नता छैन । "प्रचार" शब्दलाई प्रचार गर्ने कार्यलाई मात्र बुझाउनु हुँदैन । यसले प्रचार गरिएको सन्देशलाई जनाउँछ, त्यसैले "येशू ख्रीष्टको प्रचार" वस्तुतः सुसमाचार हो जसको विषय येशू ख्रीष्ट हुनुहुन्छ ।

यो निश्चित हुन गाह्रो छ कि "रहस्यको प्रकटीकरण अनुसार" शब्दहरू अर्को मानदण्ड निर्दिष्ट गर्नको लागि हो जुन विश्वासीहरू स्थापित हुनुपर्दछ र यसरी "मेरो सुसमाचार" र "येशू ख्रीष्टको प्रचार" वा "सुसमाचार" र "प्रचार" रहस्यको प्रकटीकरण अनुसार हो भनी दाबी गर्ने उद्देश्यले पछिल्लो विकल्प उपयुक्त देखिन्छ । पावलले प्रचार गरेको सुसमाचार प्रकट भएको रहस्य अनुरूप छ । यहाँ "रहस्य" लाई ११:२५ मा एउटै शब्दले जनाइएको भन्दा धेरै समावेश गर्न प्रयोग गरिएको छ । त्यहाँ यसले परमेश्वरको प्रकट गरिएको सल्लाहको प्रतिबन्धित पक्षलाई उल्लेख गरेको छ (१ कोरिन्थी १५:५१) । अब यसले समावेशी रूपमा विचार गरिएको सुसमाचार सन्देशलाई

जनाउँछ । तर "रहस्य" शब्दको अर्थ ११:२५[294] मा जस्तै छ: प्रकाशमा राखिएको तनाव वर्तमान उदाहरणमा स्पष्ट रूपमा प्रकट हुन्छ र प्रकाशको सहसम्बन्धमा पनि देखिन्छ, अर्थात् यो अनन्त समयदेखि लुकाइएको थियो । यदि "अनन्तकाल" लाई यस संसारको इतिहासको प्रारम्भिक युगहरूलाई जनाउने भनेर बुझ्ने हो भने[295] हामीले पद २६ मा दुईवटा विचारहरू छन् जसले पुरानो नियमको प्रकाशलाई न्याय गर्छ, एकातिर र अर्कोतर्फ नयाँ नियमको प्रकाशलाई । (१) पद २५ मा "मौनता" र "प्रकाश" मा जोड दिएर संयोजनमा लिइएको खण्ड "अब प्रकट भएको छ", पुरानो नियमको धर्मशास्त्रमा यस रहस्यको कुनै पनि खुलासा भएको थिएन भन्ने धारणा बनाउन सक्छ । तथापि, यो धारणालाई "अगमवक्ताहरूको धर्मशास्त्रद्वारा" शब्दहरूद्वारा निर्णायक रूपमा बहिष्कृत वा सच्याइन्छ । यी ती धर्मशास्त्रहरू हुन् जसलाई पावलले यस पत्रमा आफूले प्रचार गरेको सुसमाचारको पुष्टिको लागि बारम्बार अपील गर्दछ (विशेष गरी यस सम्बन्धमा १:२; ३:२१; ११:२५, २६) । त्यसैले पुरानो नियम यस रहस्यमा मौन थिएन; यो यस विषयसँग सम्बन्धित प्रकाशको माध्यम थियो । (२) "अब प्रकट भएको छ" को महत्त्वका लागि जोड पनि दिनुपर्छ । त्यहाँ "अनन्त काल मार्फत मौन" (तीतस १:२, ३) को सम्बन्धमा नयाँ नियमको

---

[294] टिप्पणी विज्ञापन ११:२५ ।

[295] यो χρονοις αἰωνίοις मा सटीक सन्दर्भ पत्ता लगाउन धेरै गाह्रो छ । २ तिमोथी १:९; तीतस १:२ πρὸ θρόνων αἰωνίων को अर्थ "संसार सुरु हुनु अघि" हुन सक्छ र "अनन्त काल" लाई यस संसारको इतिहासको युगहरूलाई संकेत गर्ने रूपमा लिइनेछ । वर्तमान उदाहरणमा "अनन्तकाल" ले सृष्टिदेखि ख्रीष्टको आगमनसम्मको युगहरूलाई निर्दिष्ट गर्न सक्छ । तर यो यति निश्चित छैन । अभिव्यक्तिको अर्थ, लेग्डरेनको अभिव्यक्ति प्रयोग गर्न, "परमेश्वरको अनन्तता" हुन सक्छ । उहाँले १ कोरिन्थी २:७ मा πρὸ τῶν αἰώνων अपील गर्नुहुन्छ । र एफिसी ३:९ मा ἀπὸ τῶν αἰώνων एक अर्थ जुन, उनी भन्छन्, " पद २६ मा परमेश्वरको कुरा गर्दा αἰώνιος को रोजगारीद्वारा संकेत गरिएको छ ।" (op। cit।, ad loc।) । यदि यो पावलको अर्थ हो भने, त्यसोभए यो विचार यो हो कि डिजाइन परमेश्वरको अनन्त सल्लाहमा लुकाइएको थियो र यो अनुग्रह अनन्तकालदेखि नै परमेश्वरद्वारा डिजाइन गरिएको हो भन्ने सत्यलाई संकेत गर्दछ । जसरी संसारको सृष्टि हुनुभन्दा अघि ख्रीष्टमा भएको थियो भन्ने तथ्यले चुनावको रहस्यलाई बढाउँछ (एफिसी १:४), त्यसरी नै यस रहस्यको महिमा लुकेको भए तापनि त्यो थिएन । परमेश्वरमा लुकाइयो तर सदाको लागि उनको डिजाइनमा अँगालो थियो । यदि χρονοις αἰωνίοις सँग यो आयात छ भने, पुरानो नियमको अवधिमा सापेक्ष लुकाइमा यस पाठमा कुनै स्पष्ट प्रतिबिम्ब छैन । तथापि, नयाँ नियमको प्रकाशको सापेक्ष पूर्णता र विस्तार पद २६ मा निहित हुनेछ ।

प्रकाशमा जोडको कुनै दमन छैन । कन्ट्रास्ट निरपेक्ष होइन तर यो सापेक्ष हो र यो सापेक्ष विपरीत छुट दिनु हुँदैन । फेरि हामीले "प्रकट" शब्दको शक्तिको कदर गर्नुपर्छ (१:१७) । पुरानो नियममा सबै राष्ट्रहरूको भेला हुने भविष्यवाणी गरिएको थियो । यो प्रतिज्ञा अब्राहामलाई दिइएको थियो (उत्पत्ति १२:३, २२:१८) र क्रमशः प्रकट भएको थियो । भजनसंग्रह र यशैयामा यो रोकिएको छ । तर ख्रीष्टको आगमन र विभाजनको पर्खाल भत्किएपछि मात्र यो प्रतिज्ञा पूरा भयो र त्यसको असर स्पष्ट भयो । यसरी प्रतिज्ञा पूरा र सञ्चालनमा प्रकट हुन्छ । "रहस्य" लाई सम्मान गर्ने प्रकाशको इतिहासका सबै सुविधाहरू यहाँ प्रेरितद्वारा प्रयोग गरिएका सर्तहरूमा प्रदान गरिएका छन् ।[296] "सबै जातिहरूलाई प्रकट गरिएको" ले नयाँ नियमले ल्याएको पूर्तिको सन्दर्भमा भर्खरै भनिएको कुरा स्पष्ट पार्छ । ख्रीष्टको आज्ञा र पेन्टेकोस्टको शक्तिमा सारा संसारमा सुसमाचार नआएसम्म भविष्यसूचक शास्त्रहरू सबै राष्ट्रहरूको सम्पत्ति थिएनन् (मत्ती २८:१८-२०; प्रेरित १:४-८) । यस विश्वव्यापी घोषणाको साथ यी शास्त्रहरू बिना भेदभाव सबैको सम्पत्ति बने र यसैले तिनीहरूको माध्यमबाट रहस्य सबै राष्ट्रहरूलाई थाहा भयो ।

सुसमाचारको सेवकाई र सम्बन्धित प्रकाश (प्रेरित १७:३०) मा ठूलो परिवर्तन "अनन्त परमेश्वरको आज्ञा अनुसार" हो (१ तिमोथी १:१; तीतस १:३) । यस परमेश्वरको नियुक्तिले सुसमाचारको विश्वव्यापी घोषणालाई प्रदान गर्ने अख्तियारलाई मात्र होइन तर पावल आफैंले लगानी गरेको आयोगलाई पनि औंल्याउँछ । यसमा अनुग्रहको उद्देश्य पनि छ; यो परमेश्वरको आज्ञा हो कि यी प्रस्ताव सबै मानिसहरूमा आउँछन् र तिनीहरू आउँछन्, त्यसकारण परमेश्वरको आज्ञाले संकेत गरेको अधिकारको साथ रहस्यलाई निर्देशित गर्ने उद्देश्य "विश्वासको आज्ञाकारिता" (१:५) हो । यद्यपि यसलाई "सबै राष्ट्रहरूका लागि विश्वासको आज्ञाकारिता" को रूपमा उपयुक्त रूपमा लिइँदैन, यसैले सीधा अर्थ हो कि सबै राष्ट्रहरूलाई विश्वासको आज्ञाकारितामा बोलाइन्छ, यद्यपि यो विचार यस तथ्यमा निहित छ

[296] क्याल्भिनको टिप्पणीहरू: op. cit, पृष्ठ ३२८; फिलिप्पी: op. cit, ad १६:२५; ब्रुस: op. cit., ad १६:२६ ।

कि रहस्य सबै राष्ट्रहरूलाई थाहा छ । जहाँ सुसमाचार घोषणा गरिन्छ मानिसहरूलाई त्यसमा विश्वास गर्न बोलाइन्छ ।[297]

"एकमात्र बुद्धिमान् परमेश्वरलाई नै" पुन: सुरु हुन्छ जसको साथ स्तुति महिमा सुरु भयो, "अब सक्षम उहाँलाई" (पद २५) । पछिल्लोमा, विचार परमेश्वरको शक्तिमा केन्द्रित छ किनभने यो विशेष गरी सबै छल र सम्झौताको बिरूद्ध विश्वासीहरूलाई स्थापना गर्न सान्दर्भिक छ । अब अन्तमा परमेश्वरको बुद्धि अगाडि छ (११:३३; एफिसी ३:१०) । यसको कारण यस्तो देखिन्छ कि "रहस्य" जससँग पद १५ख, २६ सँग सम्बन्धित छ, यसले ध्यान आकर्षित गर्दछ र परमेश्वरको बुद्धिको आराधनालाई उजागर गर्दछ (१ कोरिन्थी २:६-१३) । उपयुक्त पदनाम, त्यसैले, "एकमात्र बुद्धिमान परमेश्वर" हो । उहाँ एक मात्र परमेश्वर हुनुहुन्छ र उहाँको इच्छाको रहस्यको खुलासामा प्रदर्शन गरिएको बुद्धिलाई उहाँलाई मात्र श्रेय दिन सकिन्छ । संस्करणद्वारा पछ्याइएको पढाइ अनुसार, यो स्तुतिगान एक अधूरो वाक्य प्रस्तुत गर्दछ । यसलाई आपत्तिको रूपमा लिनु हुँदैन । यो स्पष्ट छ कि महिमा परमेश्वरलाई श्रेय दिईएको छ र हामीले राम्रोसँग समाप्त वाक्य रचना आवश्यक पर्ने रूपमा सटीक रूपमा सोच्नु हुँदैन । पावलको हृदय आराधनाले भरिएको छ र हामीले भाँचिएको शैलीको रूपमा मान्न सक्ने कुराले व्यक्त गरिएको उपासनामा हस्तक्षेप गर्दैन । तथापि प्रश्न रहन्छ: महिमा कसलाई दिइन्छ, "एकमात्र ज्ञानी परमेश्वर" वा "येशू ख्रीष्ट" लाई ? यो ख्रीष्टको स्तुतिगान हो भन्ने व्याख्यालाई समर्थन गर्न अन्य खण्डहरू जोडिएका छन् । २ तिमोथी ४:१८ मा उही रूप प्रयोग गरिएको छ र ख्रीष्टलाई जोडिएको छ । यस सम्बन्धमा उद्धृत गरिएका अन्य खण्डहरूमा स्तुतिगानलाई ख्रीष्टमा जोडिएको छ भन्ने स्पष्ट छैन (हिब्रू १३:२१; १ पत्रुस ४:११) । यी शब्दहरूमा स्तुतिगानले ख्रीष्टलाई वस्तुको रूपमा राख्नु हुँदैन भन्ने कुनै कारण छैन (२ पत्रुस

[297] यो भन्दा बढी पावलका पत्रहरूमा कुनै पनि खण्डले रहस्यको बीचको भिन्नतालाई गूढ कुराको रूपमा केन्द्रित गर्दैन र एकतर्फ मात्र प्रारम्भ गरिएको कुलीन वर्गसँग सम्बन्धित छ, र अर्कोतिर पावलको अवधारणा यस रहस्यको विशेषताहरूले प्रकट गरे अनुसार यो भिन्नतालाई तीव्र राहतमा स्थापित गर्दछ: (१) यो सबै राष्ट्रहरूलाई थाहा छ; (२) यो सबैको सम्पत्ति हो भनेर धर्मशास्त्रद्वारा थाहा हुन्छ; (३) यो परमेश्वरको आज्ञाद्वारा सबैलाई थाहा हुन्छ; (४) यो सबैलाई विश्वासको आज्ञाकारितामा ल्याउने अन्तमा प्रकट गरिएको छ ।

३:१८; प्रकाश १:६; ५:१२, १३) । तर यस उदाहरणमा "एकमात्र ज्ञानी परमेश्वर" जसलाई महिमा दिइएको छ भनेर मान्ने पक्षमा अझ धेरै भन्न सकिन्छ । यो बारम्बार दोहोरिएको ढाँचा हो (११:३६; गलाती १:५; एफिसी ३:२१; फिलिप्पी ४:२०; १ तिमोथी १:१७; १ पत्रुस ५:११; यहुदा २४, २५) ।[298] यसबाहेक, "एकमात्र ज्ञानी परमेश्वर", जसको साथ स्तुतिगान सुरु हुन्छ (पद २५), अन्य समान स्तुतिगानहरूमा जस्तै, प्रमुखताको स्थान ओगटेको छ र हामीले आशा गर्नुपर्छ कि अन्तिम शब्दहरू उहाँमा लागू हुनेछन् ।[299] हामी उचित रूपमा अन्य अनुमानमा अनुपयुक्त महसुस गर्न सक्छौं यसको मतलब यो हो कि स्तुतिगानको प्रारम्भिक चरणहरूमा विशेष रूपमा केन्द्रमा रहेका शीर्षकहरू स्तुतिगानलाई स्पष्ट रूपमा व्याख्या गर्ने अभिलेखबिना नै छोडिएको छ । "येशू ख्रीष्टको माध्यमबाट" लाई सबैभन्दा उपयुक्त रूपमा बुझ्न सकिन्छ जसको माध्यमबाट परमेश्वरलाई महिमा दिइएको छ र जसद्वारा परमेश्वरको महिमा प्रकट गरिएको छ र प्रशंसा गरिएको छ । यसको अर्थ हो, "एउटै बुद्धिमान् परमेश्वरलाई येशू ख्रीष्टद्वारा सदासर्वदा महिमा होस्" ।

[298] १ तिमोथी १:१७ विशेष गरी सान्दर्भिक छ ।
[299] ὦ को लागी गलाती १:५; हेब्रु १३:२१ ।

परिशिष्ट क
(APPENDIX A)
रोमी ९:५
(ROMANS 9:5)

यस पदका दुई समापन खण्डहरूको व्याख्या सबैभन्दा पहिले, विराम चिह्नको सन्दर्भमा छलफल गर्न सकिन्छ । त्यहाँ तीनवटा विकल्प प्रस्ताव गरिएको छ । १. σάρκα पछि पीरियड वा बृहदान्त्र राख्नुहोस् र पदको अन्त्यमा पछ्याइएको कुरालाई ख्रीष्टलाई होइन तर स्तुतिगानको रूपमा परमेश्वरको सन्दर्भमा लिनुहोस् । २. ὁ ὤν लाई ὁ Χριστός मा यसको पूर्ववर्ती रूपमा लिनुहोस् र ख्रीष्टमा लागू हुने र रेन्डर गरिएका सबै कुरालाई बुझाउनुहोस्, जस्तै संस्करणमा, "जो सबैमाथि हुनुहुन्छ, परमेश्वरले सदाको लागि आशिष् दिनुभयो । आमेन" । ३. तेस्रो दृष्टिकोण इरास्मसद्वारा प्रस्तावित गरिएको थियो, अर्थात्, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων ले ὁ Χριστός र बाँकी Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τουλογητὸς εἰς τοαλογητὸς εἰς τοαλογητὸς εἰς τοαλογητὸς ले परमेश्वरको स्तुतिगानको रूपमा लिनुहोस् ।

यो दुवै विकल्प १ र ३ को पक्षमा भन्न सकिन्छ कि स्तुतिगानहरू सामान्यतया पावलद्वारा ख्रीष्टबाट भिन्नतामा परमेश्वरमा लागू गरिन्छ (२ कोरिन्थी १:३; एफिसी १:३; १ पत्रुस १:३) । पदको पछिल्लो भागलाई परमेश्वरको स्तुतिगानको रूपमा लिन सम्भव छ ताकि यस पाठमा Θεός शीर्षक ख्रीष्टको बारेमा भविष्यवाणी नगरियोस् । तथापि निम्न अवलोकनहरू गर्नुपर्छ ।

१. ७० र नयाँ नियममा स्तुतिगानको रूपले हामीले यहाँ रोममा फेला पारेको ढाँचालाई पछ्याउँदैन । ९:५[300] स्तुतिगानको लागि फारम बरु εὐλογητὸς ὁ Θεός हो । ७० मा यो पछिल्लो रूप धेरै बारम्बार हुन्छ र अक्सर εὐλογητὸς κύριος ὁ Θεός को रूपमा हुन्छ । भजन ६७:१९ (६८:१९) मा हामीले κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητός

[300] सी.के. ब्यारेटले यसलाई ठीकसँग बुझेका छन् जब उनी भन्छन् कि "यदि पावलले 'परमेश्वर धन्य हो' भन्न चाहन्थे भने, उनले वाक्यमा 'धन्य' (εὐλογητός) शब्दलाई पहिलो स्थानमा राख्नु पर्ने थियो, जस्तो कि उनले गर्दैनन्" (op. cit., पृष्ठ १७९) ।

पाउँछौं । तर हामीसँग यसलाई स्तुतिगानको रूपमा लिने पर्याप्त कारण छैन । हिब्रूमा कुनै समान धारा छैन । निम्न खण्ड (६७:२०) मा हामीसँग सामान्य रूप εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν मा स्तुतिगान छ, हिब्रू (६८:२०) ברויו- ברויאם । त्यसैले अनुमान यो हो कि ७०, ६७:१९ख स्तुतिगान होइन तर पुष्टि हो । ७० भजनसंग्रह ११२:२ (११३:२) मा हामी εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον, २ राजा १०:९ मा γένοιτο κύριος ης, २ इतिहास ९:८ ἔστω κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, र अय्युब १:२१ मा εἴη τὸ ὄνομνα κυρίου εὐλογημνα तर यी माथि दिइएको ढाँचामा अपवाद होइनन्; यी अन्य क्रियाहरूको वैकल्पिक वा अनिवार्य पहिले हुन्छ र εὐλογημένος सँग जोडिएको हुन्छ । नयाँ नियममा उदाहरणहरू ७० मा जस्तै बारम्बार छैनन् तर उही क्रम पछ्याइएको छ, चाहे त्यो εὐλογητός वा εὐλογημένος (मत्ती २१:९; २३:३९; मर्कूस ११:९, १०; लुका १:४२) हो । १३:३८; यूहन्ना १:३; रोमी १:२५ र २ कोरिन्थी ११:३१ डक्सोलोजीहरू होइनन् तर परमेश्वर सदाको लागि आशिष् हुनुहुन्छ भनी पुष्टीहरू हुन् ।

दुबै नियमको यो प्रचुर मात्रामा प्रयोगले रोमको अनुमानको विरुद्धमा एक शक्तिशाली तर्क हो । ९:५ख लाई परमेश्वरको लागि स्तुतिगानको रूपमा मान्नुपर्छ चाहे यो वैकल्पिक १ को विराम चिन्हमा होस् वा ३ को मा होस् । पाववलले यहाँ सामान्यबाट अलग भएको लेखलाई समर्थन गर्न आवश्यक कारणहरू, यदि एकरूप नभएको भए स्तुतिगानको लागि सूत्र हुनुपर्छ । यो निर्णायक हो । हामी पछि देख्नेछौं कि त्यस्ता कारणहरूको अभाव छ ।

२. यदि रोमको उपमा पछि प्रश्नमा रहेका खण्डहरूलाई ईश्वरको आशिषको रूपमा लिइयो भने १:२५; २ कोरिन्थी ११:३१, त्यसोभए हामी नाम Θεός वा समकक्ष शीर्षक अघि आउने अपेक्षा गर्छौं, जस्तै केसहरूमा भर्खरै उद्धृत गरिएको छ । अर्थात् यस ढाँचा अनुसार, ὁ ὤν ले रोममा ὅς ἐστιν को रूपमा आफ्नो पूर्ववर्ती भेट्टाउनेछ । १:२५ र २ कोरिन्थीमा ११:३१ ὁ ὤν अघिल्लो सन्दर्भमा निर्दिष्ट व्यक्तिमा तर रोममा निर्दिष्ट व्यक्ति मात्र ९:५ ὁ Χριστός हो । यस मामलामा तर्क यो होइन कि ὁ ὤν ले नयाँ विषय परिचय दिन सकेन (यूहन्ना ३:३१;

रोमी ८:५, ८)[301] तर यस अवस्थामा यस्तो निर्माण अप्राकृतिक, अचानक र विपरीत हुनेछ। यी अन्य पावलको पत्रको खण्डहरूको समानतामा व्याकरणिक वा सिन्ट्याक्टिक रूपमा प्रश्नमा रहेका खण्डहरूलाई ख्रीष्टलाई सन्दर्भ गर्नु बाहेक अरूको रूपमा लिनुको कुनै कारण छैन ।

३. ख्रीष्टमा उपधाराहरू लागू गर्ने व्याख्याले सन्दर्भलाई सुहाउँछ । स्यान्डे र हेडलामका शब्दहरूमा "पावलले इस्राएलका विशेषाधिकारहरू गणना गर्दैछन् र उच्चतम र अन्तिम विशेषाधिकारको रूपमा उहाँले आफ्ना पाठकहरूलाई सम्झाउनुहुन्छ कि यो यहूदी स्टकबाट नै उहाँको मानव स्वभावमा ख्रीष्ट आउनुभएको थियो र त्यसपछि क्रमशः यहूदी मसीहको[302] रूपमा शरीर अनुसार आउनुहुने उहाँको उच्च चरित्रमा यो कुरालाई जोड दिनुहोस् ।

४. यी खण्डहरू स्तुतिगान वा पितालाई महिमाको अभिलेख हो भन्ने धारणाको समर्थनमा मुख्य तर्कको सन्दर्भमा अर्थात् पावलले ख्रीष्टको Θεός भविष्यवाणी गर्दैनन्,[303] निम्न विचारहरूमा ध्यान दिनुपर्छ, (क) यो नहुन सक्छ । मान्नुहोस् कि पावलले कहिल्यै ख्रीष्टलाई Θεός उपाधि प्रदान गर्दैनन् । २ थेस्स १:१२ मा यो, कम से कम भन्न स्पष्ट रूपमा सम्भव छ कि τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ले ख्रीष्टलाई जनाउँछ र Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κυρίου को रूपमा उही सम्बन्धमा खडा छ । त्यस्तै तीतस २:१३ मा, उही कुरा τοῦ μεγάλου Θεοῦ मा पनि लागू हुन्छ । यस अवस्थामा यो निर्माणको पक्षमा २ थेस्सलोनिकि १:१२ भन्दा बढी भन्न सकिन्छ । (२ पत्रुस १:१) । पावलले ख्रीष्टको पूर्वनिर्धारित Θεός कहिले पनि प्रयोग गर्दैनन् भन्ने कुरा सिद्धान्तमा पुष्टि हुन सक्दैन । (ख) पावलले येशूको देवत्वको पूर्णताको भविष्यवाणी गर्ने धेरै अभिव्यक्तिहरू प्रयोग गर्छन् । सायद सबैभन्दा उल्लेखनीय फिलिप्पी २:६ हो । ἐν μορφῇ Θεοῦ

[301] सान्डे र हेडलाम हेर्नुहोस्: op। cit।, पृष्ठ २३५ जसको म यी सन्दर्भहरूको लागि ऋणी छु ।

[302] Op. cit., पृष्ठ २३६ ।

[303] डोड: ओप, cit, पृष्ठ १५२ जसले, यद्यपि, पावलले "ख्रीष्टका कार्यहरू र मर्यादाहरूलाई श्रेय दिन्छन् जुन देवत्वको भन्दा कम कुनै कुरासँग मेल खाँदैन" भनेर स्वीकार गर्दछ ।

ὑπάρχων, μορφή को अर्थ विशिष्ट चरित्र हो र यस उदाहरणमा सरल Θεός भन्दा बढी वाक्पट्टि छ किनभने यसले देवताको पूर्णता र वास्तविकतालाई जोड दिन्छ । ख्रीष्टमा Θεός को पूर्वाग्रह लागू गर्नबाट जोगिनु जब उहाँ "परमेश्वरको रूपमा" हुनुहुन्थ्यो भनिन्छ र "परमेश्वरको रूपमा" जारी रहन्छ भनिन्छ, सम्भावित रूपमा औचित्यको सन्दर्भमा कुनै हिचकिचाहटबाट उत्पन्न हुन सक्दैन । यदि पावलले, कहिलेकाहीं, बोल्नु पर्छ भने Θεός को रूपमा ख्रीष्टको यो हामीले आशा गर्नुपर्छ । कलस्सी २:९ को कुनै कम महत्त्व छैन जहाँ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος ख्रीष्टमा बास गर्ने भनिएको छ । यसको अर्थ "ईश्वरत्वको पूर्णता" हो र कुनै पनि अभिव्यक्तिले ख्रीष्टको देवत्वको पूर्णतालाई अझ प्रभावकारी रूपमा व्यक्त गर्न सक्दैन । फेरि फिलिप्पी २:६ मा सर्तहरू τὸ εἶναι ἴσα θεῷ सर्तहरूले ख्रीष्टको स्थानको गरिमालाई बुझाउँदछ जुन पहिलेका सर्तहरूले उहाँको आवश्यक अस्तित्वको गरिमासँग सम्झौता गर्दछ र येशूलाई समानता प्रदान गर्दछ जुन समानता अरू कसैसँग हुन सक्दैन जो आफै पनि परमेश्वर हुनुहुन्छ । पावलका अन्य अभिव्यक्तिहरू थप्न सकिन्छ । यिनीहरूले पावलको आफ्नै शिक्षाको सन्दर्भमा, यूहन्ना १:१ र २०:२८ को ढाँचा पछि भविष्यवाणी गर्ने Θεός को औचित्यलाई कुनै शङ्काभन्दा बाहिर राख्छन् । (ग) हामीले २ थेसलोनिकि १:१२ को सम्भावनालाई छुट दिए पनि, तीतस २:१३ को सम्भाव्यता र रोमी ९:५ लाई आदर गर्नुहोस् । एक मात्र उदाहरणको रूपमा जहाँ Θεός स्पष्ट रूपमा पावलद्वारा ख्रीष्टमा लागू गरिएको छ, यसलाई सबै खाताहरूमा प्रश्नमा रहेका धाराहरूको प्राकृतिक व्याख्यामा अवरोधको रूपमा लिनु हुँदैन । हामीले भर्खरै पत्ता लगायौं कि पावलको शिक्षामा Θεός भविष्यवाणीमा संलग्न सबै ख्रीष्टको हो । उसले सामान्यतया Θεός शब्दको प्रयोगबाट ख्रीष्टलाई उल्लेख गर्नबाट टाढा रहनुपर्थ्यो भन्ने कुरा पावलको शीर्षकको विशेषता प्रयोगबाट पर्याप्त रूपमा व्याख्या गर्न सकिन्छ, कि ὁ Θεός प्रायः पिताको व्यक्तिगत नाम हो र ὁ Κύριος ख्रीष्टको नाम हो । तर उसले एकै अवसरमा (यस बिन्दुमा मानिन्छ) स्पष्ट रूपमा ख्रीष्टको Θεός प्रयोग गरेको हुनुपर्छ भनेर पावलको ख्रीष्टको अवधारणाले अनुमति

मात्र दिएन तर माग गरेको कुरालाई ध्यानमा राखेर अचम्म मान्नुपर्दैन । २ कोरिन्थी ३:१७ मा पावल भन्छन् ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν । यो असामान्य छ र पावलको धर्मशास्त्र नबुझेर हामी स्तब्ध हुनेछौं र भविष्यवाणीको औचित्यमाथि प्रश्न उठाउन तयार हुनेछौं । ख्रीष्टको पवित्र आत्मासँगको सम्बन्धको उहाँको धारणा हो जसले यसलाई व्याख्या गर्छ, शीर्षकहरूको उहाँको विशेषता प्रयोगले होइन । त्यसैले रोमी ९:५ मा (घ) खण्ड ὁ ὢν ἐπὶ πάντων ख्रीष्टको प्रभुत्वको दावीको रूपमा पावलले अरू ठाउँमा दिएको शिक्षा अनुरूप छ (१:४; १४:९; एफिसी १:२०-२३; फिलिप्पी २:९-११; कलस्सी १:१८,१९; प्रत्येक विचारले यस बिन्दुमा ख्रीष्टको सार्वभौमिकताको लागि अपीलको प्रासंगिकता देखाउनेछ । दुवै समापन खण्डहरूले पितालाई जनाउँछ भन्ने धारणाको विरुद्धमा तर्कहरू पहिले नै जोडिएका छन् जुन यस खण्डलाई ख्रीष्ट र Θεός εὐλογητός पितालाई लागू गर्ने प्रस्तावको विरुद्धमा मिल्छ । सबैभन्दा प्राकृतिक रेन्डरिङ त्यसकारण "जो सबैमाथि हुनुहुन्छ, परमेश्वरले सदाको लागि आशिष् दिनुभएको छ", ताकि "परमेश्वरले सदाको लागि आशिष् दिनुभएको छ" पहिलेको कुरामा खडा हुन्छ ।

यसरी हामी यो निष्कर्षमा पुग्न सक्छौं कि यस पदको परम्परागत निर्माण र व्याख्याबाट अलग हुनुको कुनै उचित कारण छैन र अर्कोतर्फ, त्यसलाई अपनाउनुपर्ने प्रमुख कारणहरू छन् ।

परिशिष्ट ख
(APPENDIX B)
लेवी १८:५
(LEVITICUS 18:5)

रोममा पावल बाहेक कुनै प्रश्न हुनु आवश्यक छैन । १०:५ ले लेवी १८:५ लाई संकेत गर्छ । कुनै पनि अन्य पुरानो नियम खण्ड भन्दा प्रत्यक्ष रूपमा उसले लेवी १८:५ मा उल्लिखित सिद्धान्त राख्छ । विश्वासको धार्मिकताको विरोधमा र यसलाई "व्यवस्थाको धार्मिकता" भनिन्छ । लेवी १८:५ को यस प्रयोगबाट उत्पन्न हुने समस्या यो हो कि पछिल्लो पाठ एक सन्दर्भमा देखा पर्दैन जुन विश्वासको विपरीत कानूनी धार्मिकतासँग सम्बन्धित छ । लेवी १८:५ एक सन्दर्भमा छ जसमा उहाँको उद्धार गरिएका र करारका मानिसहरूमाथि परमेश्वरको दावीहरू इस्राएललाई जोड दिइन्छ र आग्रह गरिएको छ । यस सन्दर्भमा लेवी १८:१-५, प्रस्थान २०:१-१७ को समानान्तर छ । व्यवस्था ५:६–२१ प्रस्तावना "म परमप्रभु तिमीहरूका परमेश्वर हुँ" (लेवी १८:२) हो र दश आज्ञाहरूको प्रस्तावनासँग मेल खान्छ (प्रस्थान २०:२; व्यवस्था ५:६) । सम्पूर्ण खण्ड दस आज्ञाहरू भन्दा बढी "कानूनी" छैन । त्यसकारण "जुन मानिसले ती पालन गर्दछ, त्यो तीद्वारा नै जिउनेछ" (पद ५) शब्दहरूले कानुनी ढाँचामा गर्नबाट प्राप्त हुने जीवनलाई होइन तर परमेश्वरसँगको छुटकारा र करारको सम्बन्धमा आज्ञाकारितामा आशिष दिनेलाई जनाउँछ । यस सन्दर्भमा लेवी १८:१-५ पेन्टाटुक र अन्यत्र धेरै समानताहरू छन् (व्यवस्था ४:६; ५:३२, ३३; ११:१३-१५, २६-२८; २८:१-१४; इजकिएल २०:११, १३) । यो पाँचौं आज्ञा (प्रस्थान २०:१२; एफिसी ६:२, ३) मा स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको सिद्धान्त हो । तसर्थ प्रश्न यो छ: के पावलले लेवी १८:५ लाई उचित रूपमा अपील गर्न सक्थे । विश्वासको विरुद्धमा कामहरू-धार्मिकताको दृष्टान्तको रूपमा प्रश्नको जवाफ दिनको लागि तीनवटा भिन्न सम्बन्धहरूसँग व्यवहार गर्न आवश्यक छ जसमा सिद्धान्त "जसले बाँच्नेछ" प्रासंगिक छ ।

१. यो सिद्धान्तको सबैभन्दा कडा सान्दर्भिकता र पूर्ण अखण्डताको राज्यमा आवेदन छ । यो परमेश्वरको प्रशासनमा समानताको सिद्धान्त हो । जहाँ जहाँ परमेश्वरको मागको पूर्ण हदसम्म धार्मिकता छ, त्यहाँ समानता र जीवन पनि हुनुपर्छ । यो सिद्धान्त हो जसमा प्रेरितको तर्क पत्रको अघिल्लो भागमा परिणत हुन्छ । जसरी पाप-निन्दा-मृत्यु परमेश्वरको न्यायमा एक अपरिवर्तनीय संयोजन हो, त्यसरी नै धार्मिकता-न्याय- जीवन हो । यो अन्यथा हुन सक्दैन । परमेश्वरको न्याय सधैं सत्यता अनुसार हुन्छ । पूर्ण धार्मिकताले परमेश्वरको अनुग्रह वा आत्मसन्तुष्टि प्राप्त गर्नुपर्दछ र यस अनुग्रहको साथमा जीवन बिल्छ जुन यसको अनुरूप छ । यो विशेष अनुग्रहले विचार गरेको कुनै विशेष संविधान बाहेक पापरहित अखण्डतामा आदमको लागि प्राप्त हुने थियो ।

यो सम्बन्ध पतन पछि मानवजाति को लागी कुनै लागू हुन सकेन । यो फेरि कहिल्यै परमेश्वरसँग मानिसको स्वीकृतिको लागि र यो स्वीकृतिसँगै जीवनको लागि सञ्चालन हुन सक्दैन । साधारण समानताको सन्दर्भमा अब एक मात्र संयोजन अपरेटिभ भनेको पाप-निंदा-मृत्यु हो ।

२. सिद्धान्त "जुन मानिसले ती पालन गर्दछ, त्यो तीद्वारा नै जिउनेछ" लाई पापको दायरा भित्र पूर्णतया निष्क्रिय मान्नु पर्छ । यो सत्य हो जसले अधर्मीहरूको औचित्य र त्यसमा बनेको धार्मिकताको सम्बन्धमा पावलको सम्पूर्ण बहसलाई निहित गर्दछ । कर्मद्वारा धार्मीकता भनेको विश्वासद्वारा औचित्यको विरोधाभास हो । यसो गर्नेमा मानवीय धार्मिकता हुन्छ र हाम्रो पापमय परिस्थितिमा सक्रिय हुन सक्ने एक मात्र धार्मिकता भनेको सुसमाचारले प्रकट गरेको परमेश्वरको धार्मिकता हो (१:१७; ३:२१, २२; १०:३) । यो भिन्नता हो जुन पावलले रोमी १०:५, ६, मा स्थापना गर्दछ । लेवी १८:५ लाई संकेत गर्दै यस बिन्दुमा उसले "जुन मानिसले ती पालन गर्दछ, त्यो तीद्वारा नै जिउनेछ" सूत्र प्रयोग गर्दछ- विश्वासको धार्मिकताको विपरीत कामको सिद्धान्तको सही अभिव्यक्तिको रूपमा हामीलाई लेवी १८:५ का सर्तहरू प्रयोग गर्ने प्रेरितको अधिकारमा प्रतिस्पर्धा गर्ने अधिकार छैन । यस उद्देश्यको लागि किनभने तिनीहरूले व्याख्या गर्छन् कि

सत्य मानिन्छ जब कानून-धार्मिकता न्याय र जीवनको लागि सक्रिय हुन्छ र साथै व्यक्तिद्वारा मनोरञ्जन गरिएको अवधारणालाई पनि व्यक्त गर्दछ जसले परमेश्वरसँग स्वीकृतिको मार्गको रूपमा समर्थन गर्दछ (गलाती ३:१२) ।

३. त्यसकारण, यो बुझ्नुपर्छ कि "यस गर र तिमी बाँच्नेछौ" भन्ने सिद्धान्तको हाम्रो पापपूर्ण अवस्थामा परमेश्वरसँग औचित्य र स्वीकृतिको मार्गको रूपमा कुनै वैधता हुन सक्दैन । त्यसलाई रोक्नु भनेको हाम्रो पापको वास्तविकता र सुसमाचारको आवश्यक प्रावधानलाई अस्वीकार गर्नु हो । तर हामीले जीवनको मार्गको रूपमा आज्ञाहरू गर्ने कुनै वैधता वा प्रयोग बन्द भएको छ भनेर सोच्नु हुँदैन । मान्नु भनेको काम-धार्मिकतालाई औचित्यको मार्गको रूपमा प्रचार गर्ने आफ्नै स्थानमा पूंजीको रूपमा गल्ती हुनेछ । हामीले यो मनमा राख्नु पर्छ कि धार्मिकता र जीवन कहिल्यै अलग हुन सक्दैन । विश्वासद्वारा अनुग्रहद्वारा धर्मी ठहराउने दायरा भित्र ख्रीष्टको धार्मिकतामा परमेश्वरसँग धर्मी रूपमा स्वीकृति मात्र हुँदैन तर विश्वासीले बाँच्ने नयाँ जीवन पनि हुन्छ । पावलले यस नयाँ जीवनको आवश्यकता र चरित्रलाई अध्याय ६ देखि ८ सम्म खुलासा गरेका थिए । नयाँ जीवन भनेको परमेश्वरका आज्ञाहरूको पालनामा धार्मिकता हो (६:१३, १४, १६, १७, २२; ८:४) । एक शब्दमा, यो आज्ञाकारिता मध्ये एक हो (१३:८-१०) । त्यसैले पावलले एकदमै निरपेक्ष शब्दमा भन्न सक्छन्, "यदि तिमीहरू शरीरअनुसार बाँच्यौ भने, तिमीहरू मर्नुपर्छ; तर यदि आत्माद्वारा शरीरका कामहरूलाई मार्नुभयो भने, तिमीहरू बाँच्नेछौ" (८:१३) । अनुग्रहको क्षेत्रमा, त्यसैले आज्ञाकारिता जीवनको मार्ग हो । परमेश्वरका आज्ञाहरू पालन गर्नेहरू तिनीहरूमा बस्छन् । यो अन्यथा हुन सक्दैन । आत्माको फल परमेश्वरलाई मनपर्ने हुन्छ र आत्माको फल आज्ञाकारिता हो । बचाउने र पवित्रताको अनुग्रहको पुनर्निर्मित क्षेत्रमा हामी संयोजन धार्मिकता-अनुमोदन-जीवनमा फर्कन्छौं । विश्वासीहरूको उद्धार गरिएको, करार जीवनमा यसको आवश्यकता र वास्तविकताको लागि धर्मशास्त्रको साक्षी व्यापक छ । यो सिद्धान्त लेवी १८:५ मा देखा पर्दछ । र पुरानो नियमका अन्य खण्डहरूमा माथि उद्धृत गरिएको छ । "आफ्नै दृष्टिमा बुद्धिमान्

नहोऊ; परमप्रभुको भय मान, र खराबीबाट अलग होऊ ! यो तिम्रो नाइटोका निम्ति स्वास्थ्य हुनेछ र तिम्रा हड्डीहरूका निम्ति मासी । (हितोपदेश ३:७, ८) ।

परिशिष्ट ग
(APPENDIX C)
रोमी १३:१ को अधिकार
(THE AUTHORITIES OF ROMANS 13:1)

ओस्कार कुलम्यानले तर्क गर्छन् कि "जनताहरूलाई स्वर्गदूतहरू सम्बन्धी अन्तिम यहूदी शिक्षा" "नयाँ नियममा विश्वासको ठोस सामग्रीसँग सम्बन्धित छ"[304] र यो विश्वासको आधारमा " त्यस्ता स्वर्गदूतका शक्तिहरू, अवस्थित पार्थिव राजनीतिक शक्तिको दायरा भित्र छ ।"[305] रोमी १३:१ मा ἐξουσίαι, उहाँले राख्नुहुन्छ, "राज्य सरकारको पछाडि उभिने अदृश्य स्वर्गदूत शक्तिहरू" को रूपमा पावलको पत्रहरूको प्रयोग अनुसार, कल्पना गर्नुपर्छ । "यसैले परिणाम स्वरूप पावलको लागि शब्दको दोहोरो अर्थ छ, जुन यस अवस्थामा ठ्याक्कै सामग्रीसँग मेल खान्छ, किनकि राज्य वास्तवमा अदृश्य शक्तिहरूको कार्यकारी एजेन्ट हो ।"[306]

जहाँसम्म पावलको पत्रहरूको शिक्षाको सवाल छ कुलम्यानले विशेष गरी १ कोरन्थी २:८; ६:३ लाई अपील गर्दछ । अघिल्लो खण्डमा उनी भन्छन्, सादृश्य पूर्ण छ किनभने "यो एकदम सरल छ", उसले बेवास्ता गर्दछ, "कि ἄρχοντες τοῦ αἰῶνος τούτου द्वारा अदृश्य 'युगका शासकहरू' र देखिनेहरू दुवैलाई बुझिन्छ", पिलातस र हेरोद ।[307] पछिल्लो खण्ड, उनी भन्छन्, "प्रिमिटिभ ख्रीष्टियन दृष्टिकोण अनुसार यी अदृश्य स्वर्गदूतहरू पार्थिव राज्यहरूको पछाडि उभिएका छन् भनेर प्रमाणित गर्दछ" ।[308]

यो बुझ्नुपर्छ कि कुलम्यानको तर्क पूर्णतया बहुवचन रूप र एकवचनको बहुलवादी प्रयोगमा आधारित छ, एकवचनको प्रयोगमा

---

[304] क्राइस्ट एण्ड टाइम (ई.टी., फिलाडेल्फिया, १९५०), पृष्ठ १९२, पनि संशोधित संस्करण (लन्डन, १९६२) । पछिल्लोमा दिइएको उद्धरण र पृष्ठांकन समान छन् ।

[305] आइबिड, पृष्ठ १९३ ।

[306] आइबिड, पृष्ठ १९५ ।

[307] आइबिड ।

[308] आइबिड, पृष्ठ १९३ ।

होइन ।[309] यसबाहेक, कुलम्यानले मानव एजेन्टहरूको पछिल्तिर लुकेका अदृश्य स्वर्गदूतहरूको रूपमा हेरेका असल स्वर्गदूतहरू होइनन् तर दुष्ट स्वर्गदूतहरू जसले "ख्रीष्टको अधीनमा रहँदा ... बरु आफ्नो दुष्ट चरित्र गुमाएका छन् र ... अब उभिएका छन् । ख्रीष्टको प्रभुत्व ।"[310] "तिनीहरूमध्ये यो सबैभन्दा सकारात्मक तरिकामा भन्न सकिन्छ कि तिनीहरू पहिले शत्रु भए तापनि तिनीहरू अब 'सेवाको लागि पठाइएका सेवा गर्ने आत्माहरू' (हिब्रू १:१४)" भइसकेका छन् ।[311]

यस लेखसँग व्यवहार गर्दा यो उपयुक्त छ, सबैभन्दा पहिले, पावलको प्रयोगका ती विशेषताहरूलाई ध्यानमा राख्नु जसले रोमी १३:१ मा ἐξουσίαι को यस व्याख्यालाई समर्थन गर्न सक्छ । यो सत्य हो कि धेरै अवसरहरूमा यो शब्द स्वर्गदूतहरूका लागि प्रयोग गरिएको छ, कहिलेकाहीं असल र कहिलेकाहीँ खराबको रूपमा हेरिएको छ (एफिसी ३:१०; ६:१२; कलस्सी १:१६; २:१५; १ पत्रुस ३:२२) । एकवचनको प्रयोगमा (एफिसी २:२; कलस्सी १:१३ (प्रेरित २६:१८) मा शैतानिक अधिकारको सन्दर्भ छ । ख्रीष्टको उच्च प्रभुत्वलाई जनाउने ती खण्डहरूमा पक्कै पनि सुपरह्युमन एजेन्टहरू (एफिसी १:२१; कलस्सी २:१०; फिलिप्पी २:९-११) को संकेत छ । १ कोरिन्थी १५:२४, मा जहाँ सबै शत्रुहरूको अन्तिम पराधीनतालाई ध्यानमा राखिएको छ, त्यहाँ परममानव अधिकारीहरूको पनि विचार गरिन्छ । यो पनि ध्यान दिनुपर्छ कि त्यस्ता सम्बन्धहरूमा "अधिकार" शब्दलाई "रियासत" (ἀρχή) शब्दसँग समन्वय गरिएको छ (एफिसी १:२१; ६:१२; कलस्सी १:१६; २:१०, १५) तीतस ३:१, मा जुन रोमी १३:१, सँग नजिकको समानान्तर छ । पावलले नागरिक न्यायीक अगुवा एजेन्टहरू नियुक्त गर्नमा "राज्यहरू" र "अधिकारहरू" प्रयोग गर्छन् ।

---

[309] आइबिड, पृष्ठ १९४; र पृष्ठ २०९ पनि ।

[310] आइबिड, पृष्ठ १९६ ।

[311] आइबिड, पृष्ठ १९८; कुलम्यान द्वारा पनि: द स्टेट इन द न्यू टेस्टामेन्ट (न्यूयोर्क, 1956), पृष्ठ ६६ र "भ्रमण" उही खण्डमा, पृष्ठ ९५-११४ ।

तर दोस्रो, जब यो स्वीकार गर्नुपर्दछ कि प्रश्नमा रहेको शब्द (ἐξουσίαι वा एकवचनको बहुलवादी प्रयोग) को धेरै उदाहरणहरूमा सुपरह्युमन सन्दर्भ छ, तर पनि कुलम्यानको थीसिस प्रमाण द्वारा जन्मिएको छैन । आलोचनामा निम्न विचारहरू सोध्न सकिन्छ ।

१. कुलम्यानले बहुवचनको प्रयोगमा आफ्नो तर्कको आधार राख्छन् ।[312] तर एकवचनको प्रयोग मुद्दामा प्रश्नको लागी पूर्णतया अप्रासंगिक छैन । तर्कले एकवचनको प्रयोगमा लागू हुने विविधतालाई ध्यानमा राख्नुपर्छ । पछिल्लो बारम्बार सुपरह्युमन एजेन्सीको सन्दर्भ बिना प्रयोग गरिन्छ ।[313] कम्तिमा भन्नुपर्दा, अदृश्य स्वर्गदूतहरूलाई कुनै सङ्केत नगरी त्यसै गरी बहुवचन किन प्रयोग गरिनु हुँदैन ? यो सावधानीका साथ प्रमाणहरूको हाम्रो परीक्षणको प्रस्तावना आवश्यक छ ।

२. कुलम्यान विश्वस्त छन् कि १ कोरिन्थी ६:३ मा त्यहाँ अदृश्य स्वर्गदूत शक्तिहरूको सन्दर्भ छ । "किनभने यो धारणामा मात्र हो कि जब पावलले मण्डलीलाई आफ्नो सल्लाहलाई सही ठहराउछन्, ख्रीष्टियनहरू बिचको मुद्दामा राज्य अदालतबाट बच्न, मण्डलीका सदस्यहरूले 'स्वर्गदूतहरू' न्याय गर्नेछन् भन्ने तथ्यलाई सन्दर्भ गरेर दिनको अन्त्य ।"[314] यो धारणा धेरै अनिश्चित व्याख्या मा आधारित छ । सन्तहरूले स्वर्गदूतहरूको न्याय गर्नेछन् भन्ने तथ्यलाई अपील गरिएको छ, यदि पूर्ण रूपमा होइन भने, पाठको अनुहारमा के छ भनेर व्याख्या गरिएको छ । यो वास्तवमा एक आकस्मिक तर्क हो । यदि संतहरूले स्वर्गदूतहरूको न्याय गर्ने हो भने, तिनीहरू यस जीवनका चीजहरूसँग सम्बन्धित विवादहरू समाधान गर्न कत्ति बढी सक्षम हुनुपर्छ । यसले कुलम्यानले प्रमाणको रूपमा प्रस्तुत गरेको मनमानीपनको मात्र उदाहरण दिन्छ ।

---

[312] उद्धरण ६ मा हेर्नुहोस् ।

[313] मत्ती ८:९; १०:१; मर्कूस १३:३४; लूका १९:७; २३:७; यूहन्ना १:१२; १ कोरिन्थी ७:३७; ८:९; ९:४; ११:१०; २ थेस्सलोनिकि ३:९ ।

[314] ख्रीष्ट र समय, पृष्ठ १९३ ।

३. १ कोरिन्थी २:६, ८, जसमा कुलम्यानले पनि यस्तो विश्वासका साथ अपील गर्दछ, आवश्यक समर्थन प्रस्ताव गर्दैन । यस युगका शासकहरू जो शून्यमा आउँदैछन् (पद ६) र जसले महिमाका प्रभुलाई क्रुसमा टाँगेका छन् (पद ८) लाई नयाँ नियमको आधारमा, स्वर्गदूत शक्तिहरू देखाउन सकिँदैन । नयाँ नियमले अरू कतै पनि स्वर्गदूतहरूलाई क्रूसमा टाँसिएको श्रेय दिएको छैन । यसले पुरुष र विशेष गरी शासकहरूलाई यस अपराधको आरोप लगाउँछ (प्रेरित २:२३; ३:१७; ४:२६-२८; १३:२७) । यो महत्त्वपूर्ण छ कि शासकहरूको लागि उही शब्द प्रयोग गरिएको छ (प्रेरित ३:१७; ४:२६; १३:२७) जसरी १ कोरिन्थी २:६, ८, मा प्रयोग गरिएको छ । त्यसकारण, सान्दर्भिक प्रमाणहरूले यस युगका शासकहरूलाई क्रुसिफिक्सनका एजेन्टहरू मानव शक्तिका रूपमा पहिचान गर्नेछ । यद्यपि एफिसी २:२ मा पावलले यो शब्द शासक (ἄρχων) शैतानको सन्दर्भमा प्रयोग गर्दछ (यूहन्ना १२:३१; १४:३०; १६:११), प्रश्नमा रहेको पाठ बाहेक (१ कोरिन्थी २:६, ८) र रोमी १३:३, उसले यसलाई अरू कुनै उदाहरणमा प्रयोग गर्दैन । सुसमाचारका पुस्तकहरूमा यो बारम्बार मानव शासकहरूको प्रयोग गरिएको छ (मत्ती ९:१८; २०:२५; लूका १२:५८; २३:१३; २४:२०; यूहन्ना ३:१; ७:२६, ४८; १२:४२) । यसरी नयाँ नियमको प्रयोगले १ कोरिन्थी २:६, ८ मा यस युगका शासकहरूलाई संकेत गर्दैन । यसलाई अदृश्य रियासतहरूको रूपमा कल्पना गरिएको छ । प्रयोगले अर्को दिशामा संकेत गर्छ । फेरि, कुलम्यानको विवादको मुख्य प्रोप्स मध्ये एक यसको लागि दाबी गरिएको प्रमाण भन्दा कम देखाइएको छ ।

४. यद्यपि ख्रीष्टले रियासत र शक्तिहरूमाथि विजय हासिल गर्नुभयो (कलस्सी २:१५) र यस संसारको राजकुमारमाथि न्याय गर्नुभयो (यूहन्ना १२:३१; हिब्रू २:१४), तर पनि पावलको शिक्षामा शैतान र शैतानको शक्तिहरू अत्यधिक रूपमा छन् । परमेश्वरको राज्यको विरोधमा सक्रिय (२ कोरिन्थी ४:४; एफिसी ६:१२) छन् । यहाँ रोमी १३:१-७ मा पावलको शिक्षा अनुसार शासक अधिकारीहरूलाई असललाई बढावा दिन र खराबीलाई रोक्नको लागि परमेश्वरका सेवकहरूको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिन्छ र त्यसैले, शैतान र शैतानी

प्रभावहरू विरुद्ध निर्देशित गरिन्छ ।[315] दुष्ट शक्तिहरूलाई वशमा राखिएको रूपमा चित्रण गरिएको छ तर कतै पनि तिनीहरूको भलाइको श्रेय छैन । यसबाहेक, यदि "अधिकारहरू" स्वर्गदूतहरू हुन् जुन एक समय दुष्ट थिए र अहिले ख्रीष्ट र परमेश्वरका सेवकहरूको अधीनमा छन् भने, यो दोहोरो र विरोधी भूमिकालाई एउटै आदेशको भविष्यवाणी गर्न सकिने प्राणीहरूको क्रममा भिन्नताको कुन सम्भव सिद्धान्त लागू गर्न सकिन्छ ? रियासतहरूको ? पावलका लेखहरूमा यस भिन्नताको लागि कुनै ठाउँ छैन । फ्रान्ज जे लीनहार्टका शब्दहरूमा: "यी शैतानी शक्तिहरूलाई प्रेरितले सधैं दुष्ट र दुष्टताको रूपमा प्रस्तुत गर्दछ । ख्रीष्टले तिनीहरूको विरुद्धमा लड्नु भएको छ र तिनीहरूलाई जित्नुभएको छ: उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो सेवामा राख्नुभएको छैन, तर चुनिएकाहरूलाई हानि गर्न तिनीहरूलाई शक्तिहीन बनाउनुभएको छ, जसले सबै कुराको बाबजुद पनि ख्रीष्ट विजयीले आपूर्ति गर्ने शक्तिद्वारा तिनीहरूको विरुद्धमा संघर्ष गर्न बाँकी छ । हामी कसरी यी शक्तिहरूलाई रूपान्तरित भई असलको सेवक बन्ने कल्पना गर्न सक्छौं ? विश्वासीहरूलाई ती शक्तिहरू पालन गर्न कसरी प्रोत्साहन दिन सकिन्छ जसको विरुद्धमा उनीहरूले अझै लड्न बाँकी छ ? विश्वासीलाई आफ्नो प्रभुबाट अलग गर्न खोज्ने शक्तिहरू भर्खरै उल्लेख गर्ने (अध्याय ८) पावल आफैले कसरी यी शक्तिहरूलाई विश्वासीको पक्षमा ईमानदारीपूर्वक आज्ञाकारिताको लागि उपयुक्त अख्तियारको आधारको रूपमा मान्न सक्थे ?[316] यदि "अधिकारहरू" लाई अघटित स्वर्गदूतहरू मानिने थियो भने, प्रश्नमा रहेको थीसिसको लागि धेरै प्रशंसनीयता हुनेछ । तर यो कुलम्यानको स्थिति होइन । यी "आसुरी प्राणीहरू" हुन् जो ख्रीष्टको अघिको समयमा "येशू ख्रीष्टद्वारा अधीनमा हुने नियतिमा थिए"[317] र अहिले उहाँको अधीनमा छन्,

[315] ब्यारेट: op, cit, पृष्ठ २४९ ।
[316] Op. cit., पृष्ठ ३२९, एन ।
[317] ख्रीष्ट र समय, पृष्ठ २०९ ।

"यहाँ उनीहरूलाई दिइएको कार्यद्वारा उच्च मर्यादामा उचालिएको छ" ।[318]

५. १ पत्रुस २:१३-१७ रोमी १३:१-७ सँग नजिकको समानान्तर छ ।[319] तर पत्रुसले नागरिक न्यायीक अगुवाहरूलाई "मानव अध्यादेश" (ἀνθρωπίνη κτίσις) भनेका छन् । यो विशेषताले कुलम्यानको थेसिसको विरुद्धमा लड्छ । किनकि उसले स्वीकार गरेको भए तापनि त्यहाँ राज्य छ जसको पछाडि स्वर्गदूत शक्तिहरू खडा छन् पत्रुसको यो पद स्वर्गदूतको रचनाको कुनै पनि धारणाको विरोधमा खडा छ ।

६. लुका १२:११ मा मानव शासकहरूको सन्दर्भमा "रियासतहरू" (ἀρχαί) र "अधिकारहरू" (ἐξουσίαι) शब्दहरू प्रयोग गरिएका छन् । यो स्पष्ट उदाहरणले संकेत गर्दछ कि दुबै सर्तहरूको बहुवचन मानव अधिकारीहरूको लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ । रोमी १३:१ मा जस्तै राजनैतिक शक्तिको सन्दर्भमा यी शब्दहरू प्रयोग गर्दा लेख स्थापित गर्न सबैभन्दा निर्णायक प्रमाण चाहिन्छ । तीतस ३:१, त्यहाँ मानव एजेन्टहरू मात्र होइन तर अदृश्य स्वर्गदूतहरू पनि छन् । कुलम्यानले दिएका तर्कहरू उनको थेसिस स्थापित गर्न पर्याप्त छैनन् । यो महत्त्वपूर्ण छ कि उनको विवादको जोशका बाबजुद उनको "एक्सकरस" को समापन शब्द यो हो कि थीसिस "एक परिकल्पना हो, र स्वाभाविक रूपमा हामी अन्तिम निश्चितताका साथ कहिल्यै भन्न सक्दैनौं कि पावलको दिमागमा शब्दको धर्मनिरपेक्ष अर्थ मात्र थिएन तर अन्य सबै खण्डहरूमा उसले आफैंलाई श्रेय दिएको अर्थ पनि छ । तथापि, म चाहना मात्र गर्न सक्छु कि हामीले नयाँ नियमको विज्ञानको क्षेत्रमा प्रयोग गर्नुपर्ने अन्य सबै परिकल्पनाहरू पनि यो जस्तै आधारभूत थिए ।"[320]

---

[318] आइबिड, पृष्ठ २०२ ।

[319] कुलम्यानले यसलाई "यस पाउलिन खण्डको पहिलो व्याख्या" (आइबिड., पृष्ठ १९७) भन्छन् ।

[320] नयाँ नियममा राज्य, पृष्ठ ११४ ।

परिशिष्ट घ
(APPENDIX D)
रोमी १४:५ र साप्ताहिक शबाथ
(AND THE WEEKLY SABBATH)

प्रश्न यो हो कि साप्ताहिक शबाथ दिनहरूमा भिन्नताको दायरा भित्र आउँछ जुन दिनहरूमा प्रेरितले रोमी १४:५ मा प्रतिबिम्बित गर्दछ । यदि त्यसो हो भने हामीले निम्न प्रभावहरूको साथ गणना गर्नुपर्छ ।

१. यसको मतलब यो हुनेछ कि दश आज्ञामा शबाथ आज्ञा नयाँ नियम अर्थव्यवस्थामा विश्वासीहरूमा कुनै बाध्यकारी दायित्व जारी छैन । चौथो आज्ञामा उल्लेख गरिएको पवित्रताको साथमा सात दिनमा एक दिनको पालनालाई खारेज गरिनेछ र मोसाको संस्थाको औपचारिक संस्कारको रूपमा पालन गर्ने सन्दर्भमा समान श्रेणीमा हुनेछ । राखिएको धारणामा प्रत्येक पुनरावर्ती सातौं दिनको निरन्तर पवित्रतामा जिद्दी लेवीहरूको चाडहरूको निरन्तरताको माग गर्न यहूदीजस्तै हुनेछ ।

२. हप्ताको पहिलो दिन कुनै निर्धारित धार्मिक महत्व हुनेछैन । यसलाई ख्रीष्टको पुनरुत्थानको सम्झनाको रूपमा अरू कुनै दिनबाट अलग गर्न सकिँदैन र प्रत्येक दिन भक्तिमा र प्रभु ख्रीष्टको सेवामा बाँच्ने तरिकाबाट भिन्न रूपमा प्रभुको दिनको रूपमा उचित रूपमा मान्न सकिँदैन । न त कुनै अन्य दिन, साप्ताहिक वा अन्यथा यो धार्मिक महत्वसँग अलग मान्न सकिन्छ ।

३. साप्ताहिक शबाथ वा हाम्रा प्रभुको पुनरुत्थानको स्मरण गर्ने दिन मनाउनु भनेको विश्वासमा कमजोर व्यक्तिको विशेषता हुनेछ र यस अवस्थामा ऊ विश्वासमा कमजोर हुनेछ किनभने उसले अहिलेसम्म यो बुझेको छैन कि ख्रीष्टियन संस्थामा सबै दिनहरू एउटै श्रेणीमा छन् । जसरी एक कमजोर ख्रीष्टियनले सबै प्रकारका खानाहरू सुद्ध छन् भनी चिन्न असफल हुन्छ, त्यसरी नै अर्को वा सम्भवतः एउटै व्यक्तिले हरेक दिन समान रूपमा आदर गर्न असफल हुनेछ ।

प्रश्नमा लेखका यी प्रभावहरूलाई बेवास्ता गर्न सकिँदैन । अब हामी धर्मशास्त्रले सम्पूर्ण रूपमा प्रदान गर्ने विचारहरूको प्रकाशमा तिनीहरूलाई जाँच्न अगाडि बढ्न सक्छौं ।

१. शबाथ संस्था एक सृष्टिको आज्ञा हो । मोशालाई दुईवटा टेबुलमा दश आज्ञा दिइँदा सिनाई पर्वतमा यसको सान्दर्भिकता हुन थालेको थिएन (उत्पत्ति २:२, ३; प्रस्थान १६:२१-२३) । तथापि, यो सिनाई पर्वतमा जारी गरिएको व्यवस्थामा समावेश गरिएको थियो र उत्पत्ति २:२, ३ मा उल्लिखित यसको महत्त्व र उद्देश्यलाई ध्यानमा राखेर हामी यो आशा गर्छौं । यो यस करारको व्यवस्थामा यति सम्म सम्मिलित छ कि यसलाई फरक चरित्रको रूपमा लिनुहोस् । स्थायी प्रासंगिकताको सन्दर्भमा यसको सन्दर्भबाट दुई टेबुलमा लेखिएको कुराको एकता र आधारभूत महत्त्वको विपरीत जान्छ । हाम्रा प्रभु आफैले हामीलाई यसको उद्देश्य बताउनुहुन्छ र उहाँको मसीही प्रभुत्वको लागि दावी गर्नुहुन्छ (मर्कुस २:२८) । हामीले अहिले विचार गरिरहनुभएको थीसिसले सृष्टिको कार्य (प्रस्थान २०:११; ३१:१७) मा परमेश्वर आफैले उपलब्ध गराएको ढाँचा (उत्पत्ति २:२, ३) को अब कुनै सान्दर्भिक छैन भन्ने मान्नुपर्दछ । पृथ्वीमा मानिसको जीवनको नियमनको लागि कि दश आज्ञाको दश शब्दहरू मध्ये नौवटा मात्र ख्रीष्टियनहरूको लागि अधिकार छ, कि मौलिक संस्था (मर्कुस २:२८) मा चिन्तित लाभदायक रेखाचित्र वा योजना सुसमाचार अन्तर्गत कुनै प्रयोग छैन र प्रभुत्व ख्रीष्टले शबाथमा प्रयोग गर्नुहुने एक संस्थाको रूपमा यसलाई मेटाउने उद्देश्यको लागि थियो । यी प्रश्नमा रहेको धारणाबाट निकाल्न आवश्यक निष्कर्षहरू हुन् । यी मध्ये कुनै पनि निष्कर्षलाई समर्थन गर्ने कुनै प्रमाण छैन र जब तिनीहरू संयुक्त हुन्छन् र तिनीहरूको संचयी बललाई स्पष्ट रूपमा तौलिन्छ, तब यो हो कि धर्मशास्त्रको सम्पूर्ण समानता सम्बन्धित धारणाद्वारा विरोधाभास भएको देखाइएको छ ।

२. हप्ताको पहिलो दिन जुन दिन येशू मृतकबाट बौरी उठ्नुभयो (मत्ती २८:१; मर्कूस १६:२, ९; लूका २४:१; यूहन्ना २०:१, १९) नयाँ नियममा मान्यता प्राप्त छ । येशूको पुनरुत्थानको यस तथ्यबाट व्युत्पन्न एक महत्त्व भएको रूपमा (प्रेरित २०:७; १ कोरिन्थी १६:२) र

यो कारणले गर्दा युहन्नाले यसलाई प्रभुको दिन भनेर बोल्छन् (प्रकाश १:१०) । यो हप्ताको एक दिन हो जुन यस विशिष्ट धार्मिक महत्वसँग सम्बन्धित छ । यो प्रत्येक सातौं दिनमा हुने भएकोले, यो धार्मिक उद्देश्य र चरित्रको साथ सदाको लागि पुनरावर्ती स्मारक हो जुन ठाउँमा येशूको पुनरुत्थानले छुटकाराको उपलब्धिमा ओगटेको छ । यस उपलब्धिमा दुई मुख्य घटनाहरू ख्रीष्टको मृत्यु र पुनरुत्थान हुन् र नयाँ नियम संस्थाका दुई स्मरणीय नियमहरू प्रभुको भोज र प्रभुको दिन हुन्, एउटा येशूको मृत्यु र अर्को उहाँको पुनरुत्थान हो । यदि रोमी १४:५ मा पावलले दिनका सबै भेदहरू मेटाइएका छन् भनी संकेत गर्दछ भने, त्यसपछि प्रभुको दिनको रूपमा हप्ताको पहिलो दिनको विशिष्ट महत्त्वको लागि कुनै ठाउँ छैन । पहिलो दिनको स्मारक चरित्रलाई समर्थन गर्ने प्रमाणहरू विवादित हुनु हुँदैन र फलस्वरूप, यस सन्दर्भमा पनि प्रश्नमा रहेको धारणालाई मनोरञ्जन गर्न सकिँदैन, अर्थात् दिनहरूको सबै धार्मिक भेद ख्रीष्टियन अर्थतन्त्रमा पूर्ण रूपमा रद्द गरिएको छ ।

३. धर्मशास्त्रको समानता र विशेष गरी पावलको शिक्षाको अनुरूप, रोमी १४:५ लेवी संस्थाको औपचारिक पवित्र दिनहरूलाई ठीकसँग बुझाउन सकिन्छ । यी पालन गर्ने दायित्व नयाँ नियममा स्पष्ट रूपमा रद्द गरिएको छ । तिनीहरूसँग अब कुनै सान्दर्भिकता वा स्वीकृति छैन र रोमी १४:५ मा वर्णन गरिएको स्थितिले धार्मिक आस्था वा आजकल त्यस्ता एंटको अनुपस्थितिको सन्दर्भमा पावलले भनेको कुरासँग पूर्ण रूपमा मेल खान्छ । पावल लेवी नियमहरूको अनुष्ठान पालनहरू बन्द गर्न जिद्दी गर्दैनथे जबसम्म पालन केवल एक धार्मिक चलन हो र सुसमाचारसँग सम्झौता नगरिएको थियो (प्रेरित १८:१८, २१; २१:२०-२७) । तिनले आफैंले उपयुक्तताको विचारबाट तिमोथीको खतना गरे । तर फरक परिस्थितिमा उसले यस्तो लेख्न सक्छ: "हेर, म पावल तिमीहरूलाई भन्दछु, कि यदि तिमीहरूको खतना भयो भने, ख्रीष्टले तिमीहरूलाई केही फाइदा दिनुहुनेछैन" (गला. ५:२) । औपचारिक पर्व दिनहरू वर्गमा पर्छन् जसको प्रेरितले भन्न सक्थे: "एउटा मानिसले एक दिनलाई अर्को भन्दा माथि मान्दछ: अर्कोले हरेक दिन समान रूपमा सम्मान गर्दछ" । धेरै यहूदीहरूले

अझै सुसमाचारका सबै निहितार्थहरू बुझेका थिएनन् र अझै पनि यी मोसाको अध्यादेशहरूप्रति इमानदार आदर राखेका थिए । त्यस्ता विवादहरूको बारेमा हामीलाई थाहा छ कि पावल पूर्ण रूपमा सहिष्णु थिए र तिनीहरू प्रश्नमा रहेको पाठको सटीक सर्तहरू अनुरूप छन् । त्यस्ता अवलोकनहरू भन्दा बाहिर जाने कुनै पनि कुरा पोजिट गर्न आवश्यक छैन । प्रभुको दिन र साप्ताहिक शबाथलाई एउटै श्रेणीमा राख्नु भनेको केवल व्याख्यात्मक आवश्यकताहरूको वारेन्टभन्दा बाहिरको कुरा होइन तर हामीलाई धर्मशास्त्रको कुल साक्षीमा सम्मिलित सिद्धान्तहरूसँग द्वन्द्वमा ल्याउँछ । यस्तो विरोधाभास समावेश भएको व्याख्या अपनाउन सकिँदैन । यसरी सृष्टिमा परमेश्वरको विश्राम र उहाँको पुनरुत्थानमा ख्रीष्टको उच्चताको सम्झनाको रूपमा प्रत्येक पुनरावर्ती सातौं दिनको स्थायी पवित्रतालाई रोमी १४:५ द्वारा कुनै पनि हिसाबले बिगार्न मिल्दैन ।

परिशिष्ट ङ
(APPENDIX E)
कमजोर भाइ
(THE WEAK BROTHER)

हाम्रो आधुनिक सन्दर्भमा रोमी १४ मा पावलको शिक्षालाई केही चीजहरूको अत्यधिक प्रयोग, विशेष गरी मादक पदार्थको अत्यधिक प्रयोगबाट उत्पन्न हुने परिस्थितिमा लागू गर्नु सामान्य भएको छ । अत्याधिक दुर्व्यसनी भएको व्यक्तिलाई "कमजोर भाइ" भनिन्छ र यसरी दुर्व्यसनी नगर्नेहरूलाई संयमताको कमजोरीलाई सम्मान गर्दै त्यस वस्तुको प्रयोगबाट टाढा रहन आग्रह गरिएको छ । समशीतोष्णलाई संयमितको बाटोमा ठेस पुऱ्याउनको लागि दोषी भएको आरोप लगाइएको छ किनभने तिनीहरूले प्रश्नमा रहेको चीजको प्रयोग गरेर उनीहरूलाई कमजोरको अगाडि प्रलोभन वा प्रलोभनमा आफ्नो दुर्गुण भोग्नको लागि प्रलोभन दिने भनिएको छ ।

यो चाँडै स्पष्ट हुनेछ कि यो अनुप्रयोग पावलको शिक्षाको पूर्ण विकृति हो र यो धर्मशास्त्रको व्याख्या र लागू गरिएको ढिलोपनको उदाहरण हो ।

१. पावलले निश्चित प्रकारको खानेकुरा वा पेय पदार्थको प्रयोगमा अत्यधिक मात्रामा हुने प्रश्नको सामना गरिरहेका छैनन् । यस प्रकारको दुर्व्यवहार यस खण्डमा वा १ कोरिन्थीको अन्य खण्डहरूमा उहाँको कार्यक्षेत्र भित्र आउँदैन । रोमी १४ का कमजोरहरू ती होइनन् जसलाई बढी दिइन्छ । तिनीहरू विपरीत छन्; तिनीहरू खानाका केही वस्तुहरूबाट पूर्ण रूपमा परहेज गर्नेहरू हुन् । अत्याधिक लतमा परेका "कमजोर"हरू त्याग गर्दैनन्; तिनीहरूले धेरै लिन्छन् ।

२. अधिकमा जानेहरूको "कमजोरी" यस उदाहरणमा पावलले व्यवहार गरेको भन्दा पूर्ण रूपमा फरक वर्गमा छ । अतिको "कमजोरी" भनेको अधर्म हो र यस पापका दोषीहरूलाई पावलले पूर्ण रूपमा फरक शब्दहरूमा व्यवहार गर्छन् । उदाहरणका लागि, मादक पदार्थ अत्यधिक सेवन गर्नेहरू परमेश्वरको राज्यको उत्तराधिकारी हुनेछैनन् (१ कोरिन्थी ६:१०) र पावलले आज्ञा दिएका

छन् कि यदि भाइ भनिने कोही त्यस्तो व्यक्तिसँग मतवाला छ भने विश्वासीहरूले संगत नगर्न वा खान पनि हुँदैन (१ कोरिन्थी ६:१०; ५:११) । रोमी १४:१ कत्ति फरक छ: "विश्वासमा कमजोर भएकाले तिमीहरूलाई ग्रहण गर"। रोमी १४ का कमजोरहरू संयमी र मादकहरूसँग अलमल्लमा पर्दा धर्मशास्त्रको व्याख्या र मण्डलीको शुद्धता र एकतालाई कायम राख्ने मापदण्डमा कस्तो विनाश गरिएको छ भन्ने स्पष्ट छैन ?

३. जब हामी अति जीवनबाट परिवर्तन भएको र अझै पनि आफ्नो पुरानो दुर्गुणको प्रलोभनमा पिडित व्यक्तिको मामलालाई विचार गर्दा पनि, हामीसँग रोमी १४ को समानान्तर अवस्था छैन । यो सत्य हो कि कहिलेकाहीँ यस्तो व्यक्तिको लागि मूल्य संयम भनेको पूर्ण त्याग हो । प्रत्येक उचित विचार दिइनु पर्छ र बलियो विश्वासीहरूले उसलाई प्रलोभनको विरुद्धमा उसलाई समर्थन गर्न र बलियो बनाउन प्रयोग गर्ने मापन गर्नुपर्दछ जुन उसले झुक्न सक्छ । तर उहाँको "कमजोरी" पावलले व्यवहार गरेको परिस्थितिमा कमजोरहरूको जस्तो होइन । पछिल्लो भनेको इमान्दार आस्थाको कमजोरी हो, पहिलो भनेको अतिताको प्रवृत्ति हो र इमान्दार धार्मिक आस्थाले उसको अवस्थालाई वर्णन वा परिभाषित गर्दैन ।

४. त्यहाँ एक व्यक्तिको मामला हो जो केहि विशेषमा अधिक देखि रूपान्तरित भएको छ । कहिलेकाहीँ यस्तो हुन्छ कि त्यस्ता व्यक्तिहरू पहिले दुर्व्यवहार र सायद अपमानको अवसर भएको विशेष प्रयोगको विरुद्धमा धार्मिक आस्थाको मनोरञ्जन गर्न आउँछन् । यसरी धार्मिक आधारमा ऊ पूर्ण परहेज गर्ने बन्छ । उसले गलत निर्णय गरेको छ र आफ्नो पहिलेको ज्यादतीहरूको लागि जिम्मेवारीको उचित विश्लेषण गर्न असफल भएको छ । तर यथार्थ यो छ कि धार्मिक आधारमा उसले सम्बन्धित वस्तुको प्रयोग गर्नबाट टाढा रहन्छ । उहाँ विश्वासमा कमजोर हुनुहुन्छ र यसरी रोमी १४ मा कमजोरहरूको श्रेणीमा हुनुहुन्छ । बलियोहरूलाई आदेश यस उदाहरणमा लागू हुनेछ । विगतको अतिक्रमणले यस स्थितिमा प्रवेश गर्छ, तथापि, केवल उसको धार्मिक आस्थाको कारणलाई व्याख्या गर्दै र रोममा कमजोरहरूले मनोरञ्जन गरेको कुकर्मको उत्पत्ति यही

चरित्रको थियो भनेर सोच्ने कुनै आधार छैन । तर कमजोरी, दिइएको दृष्टान्तमा अझै पनि गलत मनोरञ्जन तिरस्कार हो । यो त्यो धार्मिक आस्था हो जुन बलियो व्यक्तिले यस व्यक्तिसँगको आफ्नो सम्बन्धमा ध्यान दिनुपर्दछ र उसको बढ्दो प्रवृत्तिलाई कुनै पनि हालतमा होइन । अहिलेको अवस्थामा कुनै पनि अतिक्रमणको प्रवृत्ति छैन ।

त्यसकारण, यो स्पष्ट छ कि यस अध्यायमा पावलको शिक्षाले धार्मिक विश्वासबाट उत्पन्न हुने कुरूपतामा परिणत हुन्छ । यो सिद्धान्त हो जसमा व्याख्या आधारित छ र जसको सन्दर्भमा अनुप्रयोग सान्दर्भिक छ । पावलको शिक्षालाई ती परिस्थितिहरूमा लागू गर्नु जसमा यो धार्मिक संलग्नता अनुपस्थित छ भने उनीहरूको सन्दर्भ र अभिप्रायभन्दा बाहिरको सल्लाह विस्तार गर्नु हो, यसकारण सम्बन्धित शिक्षाको विकृति हो ।

परिशिष्ट च
(APPENDIX F)
पत्रको अखण्डता
(THE INTEGRITY OF THE EPISTLE)

निष्ठाको सम्मान गर्ने प्रश्न पत्रको अध्याय १५ र १६ मा लगभग पूर्ण रूपमा सम्बन्धित छ । यी अध्यायहरू रोमी मण्डलीलाई सम्बोधन गरिएको पत्र पावलसँग सम्बन्धित छन् भन्ने परम्परागत दृष्टिकोणबाट भिन्न परिकल्पनाहरू सधैं पाठ्य डेटामा आधारित हुँदैनन् । तर पछिल्ला केही दशकहरूमा छलफल अघि बढ्दै जाँदा परिकल्पना र विचारहरू धेरै हदसम्म पाठ्य भिन्नताहरूसँग सम्बन्धित छन् । सान्दर्भिक प्रमाणहरूको सम्बन्धमा विभिन्न प्रश्नहरूलाई केन्द्रमा राख्न सकिने गरी सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण तथ्याङ्कलाई संक्षिप्त रूपमा संक्षेप गर्न सकिन्छ ।

१. १:७ मा ἐν Ῥώμῃ जी द्वारा हटाइयो, दशौं शताब्दीको ग्रेको-ग्रीकपाण्डुलिपि मार्जिन १७३९ र १९०८४ को मार्जिनले संकेत गर्दछ कि "रोममा" ओरिजनको पाठ र टिप्पणीमा देखा परेन । त्यहाँ अन्य ग्रीकग्रन्थहरूमा पनि प्रमाणहरू छन् कि "रोममा" लाई जी द्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको भ्रष्ट पाठमा पुनर्स्थापित गरिएको थियो जसको परिणाम दुवैको संयोजन प्रभावकारी हुन्छ ।

२. १:१५ मा जी ले फेरि τοῖς ἐν Ῥώμῃ र टि.डब्लु. मनसुन डि,[321] मा "प्याचवर्क" लाई छैठौं शताब्दीको द्विभाषी भन्दछ, राम्रोसँग प्रमाणित गर्न सक्छ, उहाँ र अरूले सुझाव दिनुभयो, कि डि र जी दुवैका पूर्वजले सन्दर्भ हटाए, रोमी १:७, १५ ।[322]

३. प्रीपोन्डरन्ट प्रमाणले अध्याय २३ को साथ अध्याय १४ को अन्त्यलाई समर्थन गर्दछ । तर एल मा, एक आठौं शताब्दी अनसियल, माइनस्युल १०४, ११७५ र ओरिजेनलाई ज्ञात पाण्डुलिपिहरूमा १६:२५-२७ को स्तुतिगान पद पछि यस बिन्दुमा देखा पर्दछ पद २३ ।

---

[321] टी. डब्ल्यू. मनसुन: स्टडीज़ इन द गोस्पल्स एंड इपिस्टल्स, मैनचेस्टर, १९६२, पृष्ठ २२९ ।
[322] एफएफ ब्रुस: रोमीहरू, उद्धृत रूपमा, पृष्ठ २६ ।

४. गैरकानुनी ए र पी मा र माइनस ५ र ३३ मा स्तुतिगान १४:२३ पछि र पत्रको अन्त्यमा देखा पर्दछ (१६:२५-२७) ।

५. जी मा स्तुतिगान कत्ति पनि देखा पर्दैन तर १४:२३ पछि त्यहाँ एउटा स्पेस छ जसले सायद संकेत गरेको छ कि लेखक स्तुतिगान बारे सचेत थिए र यसको सम्मिलनको लागि पर्याप्त ठाउँ छोडेको थियो । मार्सियनको पाठले स्तुतिगानलाई पनि हटायो र १४:२३ मा समाप्त भयो ।

६. पृष्ठ४६ मा, तेस्रो शताब्दीको पेपिरस, १६:२५-२७ को स्तुतिगान १५:३३ पछि हुन्छ र पत्रको अन्त्यमा होइन । यो बिन्दु सम्मिलनको लागी एक मात्र साक्षी हो । तर पृष्ठ४६ को प्रारम्भिक मितिले केहीलाई यो पठनमा पर्याप्त वजन जोड्न नेतृत्व गरेको छ ।

७. त्यहाँ केही प्रमाणहरू छन् कि पत्रको पुनरावृत्ति १४:२३ पछि स्तुतिगानको साथ समाप्त भयो । विशेष रूपमा महत्त्वपूर्ण भल्गेटको कोडेक्स एमियाटिनस हो जसले यसको अध्याय विभाजनहरू र सारांशहरूले संकेत गर्दछ कि अन्तिम अध्याय, नम्बर ५१, स्तुतिगान समावेश गर्दछ जुन तुरुन्तै १४:१३-२३ मा अध्याय ५० को रूपमा व्यवहार गरिएको छ ।

प्रस्तुत गरिएका धेरै सिद्धान्तहरूको समीक्षा गर्न आवश्यक छैन । उदाहरणका लागि, ई. रेनानले चार अलग-अलग अन्त्यहरू (१५:३३; १६:२०; १६:२४; १६:२५-२७) भएको आरोप लगाएको आधारमा चतुष्पक्षीय पत्रको सिद्धान्तलाई यति राम्ररी व्यवहार गरिएको छ । यसको मुख्य विवादहरू जे. बी. लाइटफुट (बाइबलीय निबन्धहरू [लन्डन, १८९३], पृष्ठ २९३-३११) द्वारा यति प्रभावकारी रूपमा खण्डन गरिएको छ कि तर्कहरू दोहोर्याउन ठाउँको बर्बादी खर्च हुनेछ । यो भन्न पर्याप्त छ कि सान्दर्भिक डेटाको लाइटफुटको कुशल उपचारलाई जोखिममा रहेका प्रश्नहरूसँग व्यवहार गर्दा सधैं ध्यानमा राख्नुपर्दछ ।

यो सुरुमा बताउन आवश्यक छ कि जहाँसम्म शाब्दिक प्रमाणको सवाल छ त्यहाँ "रोममा" (१:७), "रोममा रहेका" (१:१५) पाठको वास्तविकतामा विवाद गर्ने कुनै आधार छैन । स्तुतिगान (१६:२५-२७) । छलफल आवश्यक पर्ने मात्र प्रश्नहरू ती हुन् जुन १:७, १५ मा केही

अधिकारीहरूमा रोमको सन्दर्भ छोडेर र माथि उल्लेखित परम्पराहरूमा स्तुतिगानले ओगटेका विभिन्न स्थानहरूबाट उत्पन्न हुन्छ । यद्यपि स्तुतिगान जी मा देखा पर्दैन र मार्सियनको पाठमा यो समावेश थिएन, यसले पावलको पत्रहरूको रूपमा यसको वास्तविकतालाई आक्रमण गर्ने कुनै आधार दिँदैन ।

मार्सियनको पुनरावृत्तिको कारणहरू पत्ता लगाउन गाह्रो छैन, अर्थात् १४:२३ पछ्याउने सबैको बहिष्कार । यो स्पष्ट छ कि १५:१-१३ र १४:१-२३ संग निरन्तर छ । तर पावलका कुनै पनि पदहरू पुरानो नियमको मार्सियनको मूल्यह्रासको लागि १५:४, ८, ९ भन्दा बढी विरोधी छैनन् । यो १६:२६ मा लागू हुन्छ ।[323]

प्रमाणले संकेत गर्छ कि पत्रको छोटो पुनरावृत्ति प्रचलनमा थियो । कोडेक्स एमियाटिनस, माथि उल्लेखित रूपमा यस प्रकारको पाठको उदाहरण हो । यसबाहेक, साइप्रियनले आफ्नो टेस्टिमोनियामा, जसमा उसले "विभिन्न धर्मशास्त्रका लागि प्रमाण पाठहरूको शस्त्रागार" दिन्छ, ।[324] रोमी १५ र १६ बाट पाठहरू स्पष्ट रूपमा जोड्दैन यद्यपि यी मध्ये केही उहाँका केही शीर्षकहरूमा प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित छन् ।[325] त्यसैगरी टर्टुलियनले मार्सियनको विरुद्धमा आफ्ना पुस्तकहरूमा यी दुई अध्यायहरूबाट उद्धृत गर्दैनन्, यद्यपि एफ. एफ. ब्रुसले अवलोकन गरेझैं, तिनीहरू "सम्भावित एन्टी-मार्सियोनाइट गोला बारूदले भरिएका छन्" ।[326] र १४:१० उद्धृत गरेपछि, टर्टुलियनले पनि भन्छन् कि यो आउँछ पत्रको अन्तिम खण्ड ।[327] यस प्रकारको प्रमाणले यो दृष्टिकोणलाई समर्थन गर्दछ कि छोटो पुनरावृत्ति १४:२३ सँग १६:२५-२७ को स्तुतिगानसँग वा यस बिना समाप्त भयो । प्रश्न उठ्छ: यो छोटो पुनरावृत्ति कसरी व्याख्या गर्न सकिन्छ ?

उच्च प्रतिष्ठित विद्वानहरूले, अध्याय १५ र १६ को पावलको पत्रहरूको रूपमा सत्यतामा विवाद नगरी, लामो र छोटो रूपहरू

---

[323] मनसुन: op. cit., पृष्ठ २३० ।
[324] किर्सोप लेक: सन्त पावल, लन्डन, १९२७, पृष्ठ ३३७ ।
[325] लेक: आइबिड, पृष्ठ ३३७ ।
[326] Op. cit., पृष्ठ २७ ।
[327] लेक: op. cit., पृष्ठ ३३८ ।

बिचको भिन्नताको लागि पावल आफैं जिम्मेवार थिए भन्ने स्थिति लिएका छन् जसमा पत्र चलिरहेको थियो । जेबी लाइटफुटले यो पोजिसन लिए कि पावलले पहिलो पत्रलाई लामो रूपमा लेखे, अध्याय १५ र १६ सहित र यसलाई रोमको मण्डलीलाई सम्बोधन गरे । तर "पत्र यद्यपि गोलाकार पत्र आफैंमा होइन तर सामान्य र व्यापक चरित्र प्रकट भएको छ जुन त्यसमा अपेक्षा गर्न सकिन्छ", त्यसैले "पत्र भन्दा पनि एक ग्रन्थ हो" ।[328] पावल आफैंले यसलाई गोलाकारको रूपमा पनि उपलब्ध गराए । वा सामान्य पत्र र यसैले यसलाई व्यक्तिगत मामिलाबाट अलग गर्न र यसलाई सामान्य रूपमा मण्डलीहरूको लागि उपयुक्त बनाउनको लागि अन्तिम दुई अध्यायहरू हटाइयो । यो गोलाकार पत्र, लाइटफुटले मान्दछ, १:७, १५ मा रोमको सन्दर्भलाई हटायो र स्तुतिगानलाई थप्यो जुन अहिले प्रायः पाण्डुलिपिहरू र पत्रको अन्त्यमा पाइन्छ तर जुन उनको विचारमा मूल पत्रसँग सम्बन्धित थिएन र रोमलाई सम्बोधन गरियो ।

यो परिकल्पना स्वीकार गर्न पत्रको प्राप्त पाठको पावलको पत्रको लेखकत्वको लागि प्रतिकूल हुनेछैन । तर लाइटफुटद्वारा ग्रहण गरिएको परिसरमा त्यहाँ एक शक्तिशाली छ, यदि दुर्गम छैन भने अनुमानमा आपत्ति यो आपत्ति धेरै सक्षम आलोचकहरूद्वारा उन्नत गरिएको छ र प्रभावमा छ कि १४:१-२३ र १५:१-१३ यति धेरै एकाइ हुन् कि पावलको लागि १४:२३ मा आफ्नै काम विभाजित गर्नु सबैभन्दा अप्राकृतिक हुनेछ । सान्डे र हेडलामका शब्दहरूमा: "अर्को तेह्र पदहरूमा [१५:१-१३] कुनै पनि कुरा छैन जुन तिनीहरूलाई सामान्य परिसंचरणको लागि अयोग्य छ । तिनीहरू वास्तवमा अध्याय १४ भन्दा एक विश्वकोश पेपरको लागि अधिक उपयुक्त छन् । यो हाम्रो लागि अकल्पनीय छ कि सन्त पावल आफैले यसको निष्कर्ष काटेर आफ्नै तर्कलाई विकृत गरेको हुनुपर्छ ।[329]

१४:१-२३ र १५:१-१३ को एकतालाई ध्यानमा राखेर छोटो पुनरावृत्ति, १४:२३ मा समाप्त हुने र १:७, १५ मा रोमको सन्दर्भलाई

---

[328] Op. cit., पृष्ठ ३१५ ।

[329] Op. cit, पृष्ठ ९५; साथै एफ. जे. ए. होर्टको बाइबलिय निबन्धमा लाइतफुट सिदधान्तको विस्तृत विश्लेषण, माथि उल्लेखित, पृष्ठ ३२१–३५१ ।

नछोड्ने परिकल्पना अधिक व्यावहारिक हुनेछ । एक सामान्य पत्रको रूप जब अन्य दुई अध्यायहरू थपियो र रोमको मण्डलीलाई सम्बोधन गरियो, १:७, १५ मा "रोम" को प्रविष्टि सजिलै बुझ्न सकिन्छ र १५:१-१३ लाई आवश्यक र उपयुक्त विस्तारको रूपमा मान्न सकिन्छ । विषयवस्तु १४:१-२३ मा, विशेष गरी १४:१३-२३ मा व्यवहार गरियो ।[330] यस परिकल्पनामा पनि १:७, १५ मा रोमको सन्दर्भलाई हटाउनुले १:८-१५ मा संलग्न गन्तव्यको निश्चिततालाई हटाउँदैन भन्ने निश्चित आपत्ति छ । गोलाकार वा सामान्य पत्रले पावलले भ्रमण गरेको मण्डलीहरू समावेश गर्दछ र यो स्पष्ट छ कि यी पदहरूले उसले अहिलेसम्म भ्रमण नगरेको समुदायलाई हेरेको छ । तथ्य यो मात्र हो कि रोम १:७, १५ मा छोड्नुले १:८-१५ मा नोटिसहरू हटाउँदैन जुन गोलाकार पावलको पत्रहरूको पुनरावृत्तिको परिकल्पनाको बिरूद्ध मिल्छ ।[331]

१४:२३ मा समाप्त हुने पाठ तेस्रो शताब्दीमा अवस्थित भएको प्रमाणले संकेत गरेको हुनाले, हामीले पत्रको यस संक्षिप्त संस्करणलाई कसरी व्याख्या गर्ने ? माथि दिइएका कारणहरूका लागि र टि. डब्लु. मनसुनको शब्दहरूमा, "यो लेखकको काम हुन सक्दैन" ।[332] पक्कै पनि यसको समर्थनमा कुनै परिकल्पना छैन कि यो विकृत रूपमा परिसंचरण मार्सियनको कामको कारण थियो । हामीसँग यसको लागि पुरानो शब्द छ कि मार्सियनले १४:२३ पछि सबै कुरा काट्यो ।[333] मार्सियनको एक्साइज गरिएको पाठले केही क्षेत्रहरूमा पत्र प्रचलनमा रहेको ढाँचाको व्याख्या गर्न पर्याप्त प्रभाव प्रयोग गर्न सक्छ भन्ने कुरामा शंका गर्ने कुनै कारण छैन । यो टर्टुलियनको हातमा भएको पाठ हुन सक्छ । तर यो कल्पना गर्न सकिँदैन कि टर्टुलियन लामो पाठसँग परिचित थिए र अझै पनि मार्सियनको विरुद्धमा आफ्ना पुस्तकहरूमा अध्याय १५ र १६ मा

---

[330] लेक: op. cit., पृष्ठ ३६२–३६५ ।

[331] होर्ट: op, cit, पृष्ठ ३४७–३५० दुई पावलको पत्रको पुनरावृत्तिको बिरूद्ध उनको तर्कको योगफलको लागि ।

[332] Op. cit., पृष्ठ २३३ ।

[333] ब्रुस: op. cit, पृष्ठ २७; मनसुन: op. cit, पृष्ठ २३३; र पूर्ण रक्षाको लागि सान्डे र हेडलाम: op. cit, पृष्ठ ९६-९८ ।

अपील गर्नबाट परहेज गरे किनभने मार्सियनले यी अध्यायहरूलाई पावलका पत्रहरूको संग्रहमा समावेश नगरेको कारणले हो ।

रोमीहरूको अन्तिम दुई अध्यायहरूको सन्दर्भमा अझै पनि अर्को परिकल्पना छ, विशेष गरी यो स्तुतिगान र अध्याय १६ लाई सम्बन्धित छ । सय वर्ष भन्दा बढीको लागि यो तर्क गरिएको छ कि १६:१-२३ रोमको मण्डलीलाई सम्बोधन गरिएको थिएन तर मण्डलीलाई एफिससमा मण्डली यो इ. रेननको थीसिस थियो । तर विवाद उनीसँग मौलिक थिएन ।[334] पपाइरस पाण्डुलिपि पृष्ठ४६ को खोजले परिकल्पनालाई नयाँ गति दिएको छ, जसरी उल्लेख गरिएको छ, पृष्ठ४६ ले अध्याय १५ को अन्त्यमा १६:२५-२७ को स्तुतिगान थप्छ र यस सन्दर्भमा यस स्थानको एकमात्र साक्षी यस आधारमा टि. डब्लु. मनसुन निष्कर्षमा पुग्छ कि "हामीले पृष्ठ४६ लाई अध्याय १-१५ मा प्रस्ताव गरेको रूपमा लिनुपर्छ जसमा पत्र रोममा प्राप्त भएको थियो र सायद अझ महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने, यसको पाठलाई पत्रको पूर्व-मार्सियोनाइट रोमन पाठबाट आएको रूपमा लिनुपर्छ ।"[335] तर सर फ्रेडरिक केन्यनले भनेझैं, "यस अनुमानलाई पुष्टि नगरी अपनाउनु खतरनाक हुनेछ र यो सम्भव छ कि चर स्थिति (अर्थात् स्तुतिगान) को कारणले भजनलाई स्तुतिगान जस्तै व्यवहार गरिएको छ र पढिएको छ । १४ वा १५ को अन्त्यमा, जब १६, जुन मुख्य रूपमा नामहरूको स्ट्रिङ हो, हटाइयो ।"[336]

अध्याय १६:१-२३ एफिससलाई लेखिएको पत्र वा पत्रको अंश हो भनी अनुमान गर्न अब केही ध्यान दिन आवश्यक छ । एफिसियन गन्तव्यको समर्थनमा विभिन्न तर्कहरू बिन्ती गरिएको छ । एफएफ ब्रुसले हालसालै यी कुराहरूलाई राम्रोसँग संक्षेप गरेका छन्, यद्यपि

---

[334] मनसुन: op. cit, पृष्ठ २३१, २३४ आर शूमाकर र डेभिड शुल्जको सन्दर्भको लागि ।

[335] Op. cit, पृष्ठ 236. यस दृष्टिकोणमा यो केवल अध्याय १५ मा हुनेछ कि मार्सियनले आफ्नो पत्रको पाठ र १:७, १५ मा रोमको सन्दर्भबाट प्रहार गरेको छ । मार्सियनलाई गणनाबाट बाहिर छोडेर, त्यसपछि मुख्य प्रश्न दुई प्रकारको व्याख्या गर्नु हुनेछ । पाठ, पन्ध्र अध्यायको रोमन र जसलाई म्यानसनले इजिप्शियन अफ सोल्टीभ (आइबिड., पृष्ठ २३७) भन्छन् ।

[336] हाम्रो बाइबल र पुरातन पाण्डुलिपिहरू, ए डब्ल्यू एडम्स द्वारा संशोधित, लन्डन, १९५८, पृष्ठ १८९ ।

आफैले परिकल्पनाको रक्षा गर्दैनन् ।[337] जे. बी. लाइतफुतले इ. रेननको थीसिस वा लरखलाई गहन विश्लेषणको अधीनमा राखे र सम्भवतः रोमन गन्तव्यको लागि अन्य कुनै भन्दा बढी पूर्ण र सक्षम रूपमा प्रस्तुत गरेको छ ।[338] संक्षिप्तता र प्रेरकताको लागि रोमको मामलाको कुनै पनि कथन एफएफ ब्रुसको भन्दा बढि छैन ।[339]

एफिससको लागि सबैभन्दा प्रशंसनीय तर्क प्रिस्का र अक्विला र तिनीहरूको घरमा मण्डलीको उल्लेखसँग सम्बन्धित छ (१६:३,५) । पावलले पहिलो पटक कोरिन्थमा प्रिस्का र अक्विलालाई भेटे । तिनीहरू हालै क्लाउडियसको आदेशको कारण रोमबाट आएका थिए (प्रेरित १८:२) । जब पावल कोरिन्थबाट अठार महिना (प्रेरित १८:११) वा सम्भवतः लामो समय (प्रेरित १८:१८) बाट प्रस्थान गरे, तब उनी प्रिस्का र अक्विलासँगै थिए र जब उनी एफिससमा आए, उनले तिनीहरूलाई त्यहाँ छोडे (प्रेरित १८:१८, १९) । जब पावलले एफिससबाट १ कोरिन्थीहरूलाई पत्र लेखे (१ कोरिन्थी १६:८) प्रिस्का र अक्विला अझै त्यहाँ थिए र पावलले फेरि तिनीहरूको घरमा रहेको मण्डलीलाई जनाउँछ (१ कोरिन्थी १६:१९) । २ तिमोथी लेखिएको समयसम्म तिनीहरू फेरि एफिससमा थिए (२ तिमोथी ४:१९); कमसेकम तिनीहरू रोममा थिएनन् । रोमी १६:३, ५ लेखिएको बेला एफिससमा बसोबास गर्ने तर्क १ कोरिन्थी र रोमीहरूको मितिको बिचमा अपेक्षाकृत छोटो अन्तरालमा आधारित छ । निश्चित गणनाहरूमा यो सम्भव छ कि रोम फर्कन र त्यहाँ बसोबासको प्रकारको स्थापनाको लागि रोमी १६:३, ५ ले अनुमान गरेको समय बितेको समय धेरै छोटो थियो । तर यो लगभग एक वर्षको अवधि र

---

[337] Op. cit., पृष्ठ २६६ ।

[338] Op. cit., पृष्ठ २९४–३०६; साथै लाइटफुटको सन्त पावलको पत्र, फिलिपिन्सलाई, लन्डन, १९०८, पृष्ठ १७१–१७८ । यद्यपि लेकले परम्परा बाहेक रोमन परिकल्पनालाई तुलनात्मक रूपमा कमजोर ठाने तापनि उनले थपे: "तैपनि, तथ्य सधैं रोमी रहन्छ । १६:१–२३ सबै एमएसएसको अभिन्न अंग हो । पत्रको जुन हामीसँग अहिले छ । यसरी हामीसँग भएको प्रारम्भिक परम्पराले यसलाई रोमसँग जोडेको छ, एफिससँग होइन । यो सबै कुरा होइन, तर यो ठूलो कुरा हो । सम्भवतः यो एफिसियन परिकल्पनालाई सर्वसम्मत रूपमा स्वीकार हुनबाट रोक्नको लागि पर्याप्त छ र सही रूपमा किनकि यो कहिल्यै पूर्ण रूपमा प्रमाणित हुन सक्दैन" (op. cit., पृष्ठ ३३४) ।

[339] Op. cit., पृष्ठ २६७–२७० ।

अन्य गणनाहरूमा एक वर्ष भन्दा बढी अन्तराल गर्न ज्ञात तथ्यहरूसँग उपयुक्त छ । अक्विला पोन्टसका थिए । क्लाउडियसको आदेशपछि प्रिस्का र अक्विला रोमबाट आएका थिए । तिनीहरूले पावलसँग कोरिन्थ छोडे र एफिससमा बसे । यी माइग्रेसनहरू आफैंमा यस जोडीको गतिशीलताको सूचक हुन् र तिनीहरू रोम फर्केका थिएनन् भनेर अनुमान गर्ने कुनै कारण छैन । रोमबाट आएका र पाल बनाउने पेशालाई हेर्दा त्यहाँ फेरि बसोबास र व्यवसाय स्थापना गर्न सजिलो हुने थियो । वास्तवमा, रोमको शाखा व्यवसायले तिनीहरूको फेरि फर्किन आवश्यक हुन सक्छ । एफ. एफ. ब्रुसका शब्दहरूमा, "प्रिस्किला र अक्विला जस्ता व्यापारीहरूले ती दिनहरूमा धेरै गतिशील जीवनको नेतृत्व गर्थे र रोम, कोरिन्थ र एफिससको बिचमा उनीहरू यसरी अगाडि र पछाडि सर्ने कुरामा असम्भव वा अप्राकृतिक केही छैन" ।[340]

पावलले रोमको मण्डलीलाई सम्बोधन गरेको पत्रको सत्यताको लागि निम्न अवलोकनहरूमा संक्षेप गर्न सकिन्छ ।

१. १६:२५-२७ को प्रमाणले स्तुतिगान सहित अध्याय १५ र १६ को पावलको पत्रहरूको लेखकत्वलाई स्पष्ट रूपमा समर्थन गर्दछ ।

२. स्तुतिगानको पावलको पत्रहरूको लेखकत्व १५:३३ पछि राखिएको भए पनि प्रश्नमा पर्दैन । यो बिन्दुमा उपयुक्त निष्कर्ष हुनेछ । त्यो घटनामा अध्याय १६ ठूलो रूपमा अभिवादनमा समर्पित परिशिष्ट हुनेछ ।

३. स्तुतिगानको लागि यो स्थानलाई समर्थन गर्ने एकमात्र प्राधिकरण पृष्ठ४६ हो । यो १६:२५-२७ को लागि प्रमुख प्रमाण विरुद्ध खडा गर्न पर्याप्त छैन । साथै, आशिषबिना पत्र बन्द गर्नु पावलको समान ढाँचाको विपरीत हो । अध्याय १६:२४ को आशिषको लागि पर्याप्त समर्थन नभएकोले, यो १६:२३ को साथ एक पत्र समाप्त गर्न पावलको चलनबाट पूर्ण रूपमा प्रस्थान हुनेछ । स्तुतिगान वास्तवमा, ढाँचाबाट एक प्रस्थान हो कि यो स्तुतिगान हो र आशिष होइन । तर समग्र रूपमा पत्रसँग सन्तुष्ट हुने रूपमा यसको अनुरूपता पत्र आफैंमा विशिष्ट चरित्र, ११:३३-३६ को समानता पत्रको राम्रो

[340] आइबिड., पृष्ठ २६८ ।

परिभाषित खण्डको निष्कर्षको रूपमा र १५ मा आशिषको घटना: १३; १५:३३ र १६:२० विचारहरू हुन् जसले परम्परागत संक्षिप्त आशिषको सट्टा अन्तमा यस्तो लामो स्तुतिगानको उपयुक्तता देखाउन संयोजन गर्दछ ।

४. यदि स्तुतिगानलाई १५:३३ पछि राखिएको थियो भने, यसले १६:२४ को वास्तविकताको लागि थप तर्क गठन गर्नेछ र आशिषबिना अन्त्यको विसंगति हटाउनेछ । तर पहिलेको बिन्दुमा स्तुतिगानको लागि प्रमाण पर्याप्त छैन ।

५. एफिससलाई १६:१-२३ को गन्तव्यको रूपमा राख्नको लागि कुनै राम्रो कारण छैन । यसरी हामी निष्कर्षमा पुग्न सक्छौं कि पूर्वनिर्धारित प्रमाणहरूले समर्थन गरेको परम्परागत स्थितिलाई स्वीकार गरिरहनुपर्छ ।

सावधानीपूर्वक व्याख्यात्मक ध्यान, सुधार गरिएको व्यवस्थित ईश्वरशास्त्रको बलियो ज्ञान र हाम्रो आत्मिक आवश्यकताहरूको तीव्र जागरूकताले गहिरो विद्वताको यो आश्चर्यजनक कार्यलाई चिन्ह लगाउँछ। आश्चर्यजनक विवरणमा, मुरेले हामीलाई रोमीको टिप्पणी (लेखकत्व, उद्देश्य, संरचना, पद-द्वारा-पद प्रदर्शन) को परम्परागत परिदृश्यको माध्यमबाट नेतृत्व आफ्नो समयका प्रमुख विद्वानहरू र ईश्वरशास्त्रीहरूसँग गर्दछन् । तर उनले यस छलफलमा पाठको वर्षौंको पढाइ र अध्ययनको आधारमा आफ्नो गहिरो बुझाइ थप्छन् । यस भोल्युममा मुरेले मण्डलीसँग सान्दर्भिक रहने मुद्दाहरू लामो समयसम्म बहस गरे: न्यायको प्रकृति, आदम र ख्रीष्ट बीचको सम्बन्ध (रोमी ५), र "कमजोर" र "बलियो" को पहिचानको बारेमा (रोमी १४) । रोमीहरूको पत्रमा सिन्क्लेयर बी. फर्ग्युसनद्वारा नयाँ र शिक्षाप्रद परिचय प्रस्तुत गरिएको छ जसले मुरेको कालातीत टिप्पणीको सन्दर्भलाई कसरी र किन शैक्षिक र पास्टर दुवै रूपमा एक ऐतिहासिक मात्रा बन्न पुग्यो भन्ने बारे अन्तरदृष्टि प्रदान गर्दछ।

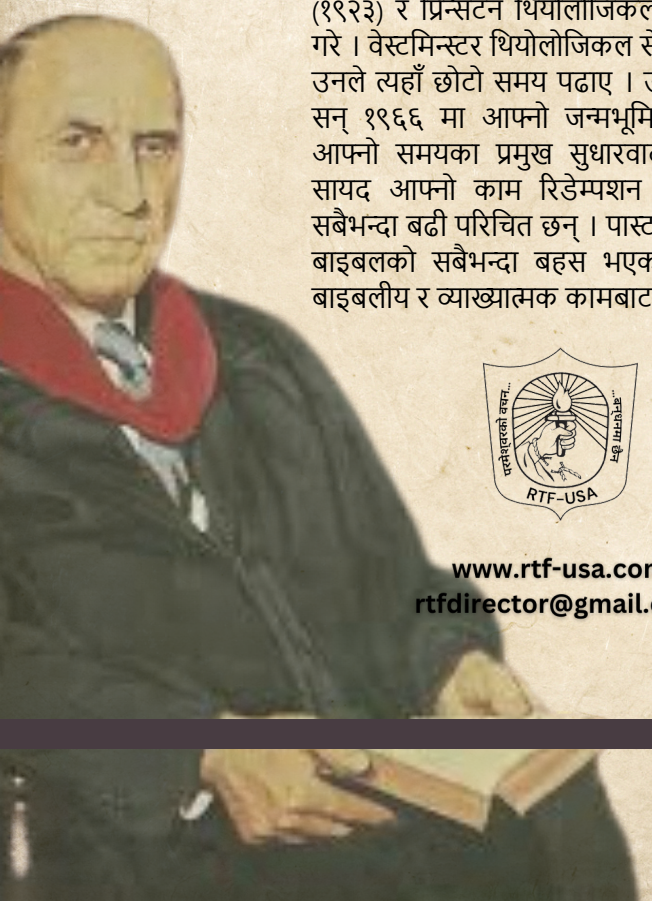

जोन मुरे (१८९८-१९७५) स्कटल्याण्डको मिग्डेलमा जन्मेका थिए र पहिलो विश्व युद्धमा सेवा गरे, त्यसपछि उनले ग्लासगो विश्वविद्यालय (१९२३) र प्रिन्सटन थियोलोजिकल सेमिनरी (१९२४-२७) मा अध्ययन गरे । वेस्टमिन्स्टर थियोलोजिकल सेमिनरीमा संकायमा सामेल हुनु अघि उनले त्यहाँ छोटो समय पढाए । उनी ३० वर्षभन्दा बढी अध्यापनपछि सन् १९६६ मा आफ्नो जन्मभूमि स्कटल्याण्डमा सेवानिवृत्त भए । आफ्नो समयका प्रमुख सुधारवादी ईश्वरशास्त्रीहरू मध्ये एक, मुरे सायद आफ्नो काम रिडेम्पशन अकम्प्लिस्ड र एप्लाइडको लागि सबैभन्दा बढी परिचित छन् । पास्टरहरू र विद्वानहरूले समान रूपमा बाइबलको सबैभन्दा बहस भएको पुस्तकहरू मध्ये एकमा मुरेको बाइबलीय र व्याख्यात्मक कामबाट लाभ उठाउनेछन्।

www.rtf-usa.com
rtfdirector@gmail.com